

**DOLNY
ŚLĄSK**

—
**Zarząd Województwa
Dolnośląskiego**
Wrocław, kwiecień 2025 r.

RAPORT

o stanie Województwa
Dolnośląskiego za 2024 rok

2024

I. WPROWADZENIE.....	4
Cel i zakres opracowania.....	5
System zarządzania rozwojem województwa.....	8
II. WYZWANIA ROZWOJOWE.....	11
Najważniejsze uwarunkowania społeczno-gospodarcze.....	12
Monitoring realizacji Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030.....	25
III. DZIAŁALNOŚĆ ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO - REALIZACJA POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII WOJEWÓDZKICH.....	28
Rolnictwo i ochrona środowiska.....	29
Transport.....	42
Ochrona zdrowia.....	54
Wsparcie rozwoju regionalnego.....	77
Integracja społeczna.....	125
Kultura.....	180
Edukacja i nauka.....	190
Kultura fizyczna i turystyka.....	204
IV. REALIZACJA UCHWAŁ SEJMIKU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO.....	217
V. REALIZACJA PROGRAMÓW Z UDZIAŁEM ŚRODKÓW Z UE.....	219
VI. REALIZACJA BUDŻETU OBYWATELSKIEGO.....	229
ZAŁĄCZNIKI.....	231

Szanowni Państwo,

przed Państwem kolejny, siódmy już, Raport o Stanie Województwa Dolnośląskiego – podsumowanie pracy samorządu województwa oraz podległych mu instytucji za rok 2024. Dynamiczny rozwój infrastruktury, nowoczesne rozwiązania w sektorze transportowym oraz efektywne wykorzystanie środków unijnych pozwoliły na podniesienie jakości życia Dolnoślązaków i umocnienie gospodarczej pozycji regionu. W tym czasie realizowano inwestycje wynikające z przyjętej strategii rozwoju oraz odpowiadające na potrzeby mieszkańców. Wiele z nich powstało dzięki dobrej współpracy z administracją rządową.

Zgodnie z planem postępuje największa inwestycja w obszarze zdrowia – budowa Nowego Szpitala Onkologicznego we Wrocławiu. Według szacunków Światowej Organizacji Zdrowia co piąty z nas może zachorować w ciągu swojego życia na nowotwór. Stał się on chorobą cywilizacyjną, dlatego tak istotne są odpowiednia profilaktyka, wczesne wykrywanie oraz inwestycje w placówki medyczne, które będą w stanie skutecznie zapobiegać i leczyć. Szpital będzie działał w ramach 9 unitów, obejmujących kompleksowe centra diagnostyki i leczenia. Będzie dysponował 14 salami operacyjnymi, które umożliwią przeprowadzenie nawet 10 tysięcy zabiegów rocznie.

Koleje Dolnośląskie konsekwentnie umacniają swoją pozycję jako kluczowy samorządowy przewoźnik w Polsce. W ubiegłym roku przewiozły ponad 23 miliony pasażerów i stale rozszerzają swoją siatkę połączeń dając możliwość dojazdu m.in. do Zielonej Góry, Międzyzdrojów i Świnoujścia. Dodatkowo spółka kupuje nowoczesne pociągi, skutecznie pozyskuje fundusze unijne oraz zintegrowała w ub. roku swój system biletowy z wrocławską Urbancard.

Trwa walka z wykluczeniem komunikacyjnym w regionie. Przejęte od PKP linie są rewitalizowane pod nadzorem Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei, a w miejscach gdzie pociąg jeszcze nie kursują pojawiły się zastępcze autobusy Kolei Dolnośląskich. Dzięki tym działaniom, po latach przerwy niebawem powrócą połączenia m.in. do Karpacza, Stronia Śląskiego, Srebrnej Góry i Kowar.

Istotnym zdarzeniem, które wpłynęło na działania samorządu województwa w ubiegłym roku, była tragiczna w skutkach powódź, która we wrześniu nawiedziła południe Dolnego Śląska. Marszałek Województwa czynnie uczestniczył w sztabach kryzysowych kierowanych przez Prezesa Rady Ministrów, a jako samorząd przeznaczyliśmy niezwłocznie 20 mln zł dla 78 gmin na niezbędną pomoc w usuwaniu skutków powodzi. Dodatkowo samorząd zorganizował HUBy pomocowe we Wrocławiu, Wałbrzychu i Łądku Zdroju, które gromadziły i koordynowały wsparcie rzeczowe oraz uruchomiły wsparcie finansowe dla poszkodowanych przedsiębiorców. Aby wesprzeć sektor biznesowy samorząd przeprowadził szeroką turystyczną akcję promocyjną zachęcającą do odwiedzania miejsc bezpiecznych na południu regionu.

Podkreślić należy również, że w roku 2024 Województwo Dolnośląskie dysponowało sięgającym 3 miliardów złotych, prorozwojowym budżetem. Jednocześnie, dzięki umiejętnemu gospodarowaniu finansami, region po raz pierwszy w swojej historii nie posiadał deficytu budżetowego. Rozpoczęły się także pierwsze nabory z nowej perspektywy unijnej, która dzięki staraniom Zarządu Województwa Dolnośląskiego osiągnęła rekordową kwotę 11 miliardów złotych, które już służą mieszkańcom i pozwolą na zrównoważony rozwój całego regionu.

Zarząd Województwa Dolnośląskiego

Część I

WPROWADZENIE

**DOLNY
ŚLĄSK**

Część I - Wprowadzenie

CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Raport o stanie województwa dolnośląskiego za 2024 rok to siódma edycja opracowania, u podstaw którego leży ustawowy obowiązek nałożony na Zarząd Województwa na mocy artykułu 34a ustęp 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa.

Zgodnie z ustawą, Zarząd Województwa każdego roku, do 31 maja, przedstawia Sejmikowi Województwa „podsumowanie działalności zarządu województwa w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał sejmiku województwa i budżetu obywatelskiego”¹. Radni Sejmiku, przyjmując podczas głosowania *Raport o stanie województwa*, udzielają Zarządowi Województwa wotum zaufania. Przedmiotowy *Raport* skupia się na zrelacjonowaniu działalności Zarządu Województwa Dolnośląskiego w kontekście realizacji polityk, programów i strategii. Aspekt finansowy zawarty jest w *Sprawozdaniu z realizacji budżetu województwa*², które także przedkładane jest Sejmikowi Województwa. Od jego przyjęcia przez Radnych Sejmiku zależy udzielenie Zarządowi Województwa Dolnośląskiego absolutorium.

Ustawa o samorządzie województwa określa również zakres prowadzonej przez samorząd polityki rozwoju, wachlarz zadań o charakterze wojewódzkim, a także zakres innych zadań nałożonych na Zarząd Województwa. W niniejszym *Raporcie* zostały uwzględnione zarówno działania wynikające bezpośrednio z ustawowego zakresu obowiązków nałożonych na Zarząd Województwa, za które ten jest przede wszystkim oceniany, jak również opis innych działań i aktywności mających znaczący wpływ na rozwój regionu.

Struktura dokumentu została ustalona mocą uchwały Nr XVI/393/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 26 lutego 2020 r. w sprawie zmiany uchwały Nr VI/101/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych wymogów dotyczących opracowania *Raportu o stanie województwa dolnośląskiego*. Tryb prac nad Raportem ustalony został Uchwałą nr 1559/VII/25 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 18 lutego 2025 r. w sprawie trybu opracowania Raportu o stanie województwa.

Zgodnie z przepisami ww. uchwały Sejmiku Województwa Dolnośląskiego, dokument obligatoryjnie zawiera:

- I. Wprowadzenie
- II. Wyzwania rozwojowe województwa dolnośląskiego;
- III. Informacje o realizacji polityk, programów i strategii wojewódzkich;
- IV. Informacje o realizacji programów z udziałem środków Unii Europejskiej;
- V. Informacje o realizacji budżetu obywatelskiego;
- VI. Informacje o realizacji uchwał Sejmiku Województwa Dolnośląskiego.

W części pierwszej, będącej wprowadzeniem do *Raportu*, pokrótce przedstawione zostały podstawy prawne opracowywania dokumentu, struktura dokumentu, a także system zarządzania rozwojem regionu. W części kolejnej, przy wykorzystaniu danych statystycznych publikowanych m.in. przez Główny Urząd Statystyczny, zaprezentowane zostały najważniejsze wyzwania rozwojowe województwa dolnośląskiego. Dla zapewnienia ich najlepszej oceny wykorzystano zestaw najaktualniejszych dostępnych danych. W części tej zaprezentowano również macierz najważniejszych wskaźników wynikających bezpośrednio z systemu monitoringu *Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030*.

W kolejnych częściach opracowania, zawarte zostały informacje pozyskane od jednostek merytorycznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego oraz innych jednostek działających w ramach struktur samorządu województwa (Załącznik A). Informacje te dotyczą realizacji polityk, programów i strategii wojewódzkich, realizacji programów z udziałem środków Unii Europejskiej, realizacji budżetu obywatelskiego oraz uchwał Sejmiku Województwa Dolnośląskiego.

Część *Raportu o stanie województwa dolnośląskiego za 2024 rok*, odnosząca się do informacji o realizacji polityk, programów oraz Strategii wojewódzkich, oparta została o zapisy *Planu Wykonawczego Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030*³ i zaproponowany w nim podział dokumentów wykonawczych na dziedziny oraz przypisanych im koordynatorów.

¹ Art. 34a ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa.

² *Sprawozdanie z realizacji budżetu województwa* jest sporządzanym co roku, samodzielnym dokumentem, który ze względu na swój charakter można traktować jako komplementarny względem *Raportu o stanie województwa dolnośląskiego*. *Sprawozdanie z realizacji budżetu województwa* sporządzane jest na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa oraz art. 267 ust. 1 pkt 1, ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

³ Przyjęty Uchwałą nr 8657/VI/24 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie zmiany uchwały nr 6146/V/18 Zarządu Województwa Dolnośląskiego dnia 31 października 2018 r. w sprawie przyjęcia Planu wykonawczego Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030.

Opracowanie uzupełnione zostało zestawem załączników, do których należą:

- Załącznik A - wykaz jednostek podległych samorządowi województwa (struktura organizacyjna Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, wykaz jednostek organizacyjnych samorządu województwa, wojewódzkich osób prawnych, spółek i innych jednostek będących jednostkami samorządu województwa);
- Załącznik B - podział środków RPO WD 2014-2020 oraz Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027 na poszczególne Działania w ramach 10 osi priorytetowych programu;
- Załącznik C - wykaz uchwał Sejmiku Województwa Dolnośląskiego podjętych w 2024.

Część I - Wprowadzenie

SYSTEM ZARZĄDZANIA ROZWOJEM WOJEWÓDZTWA

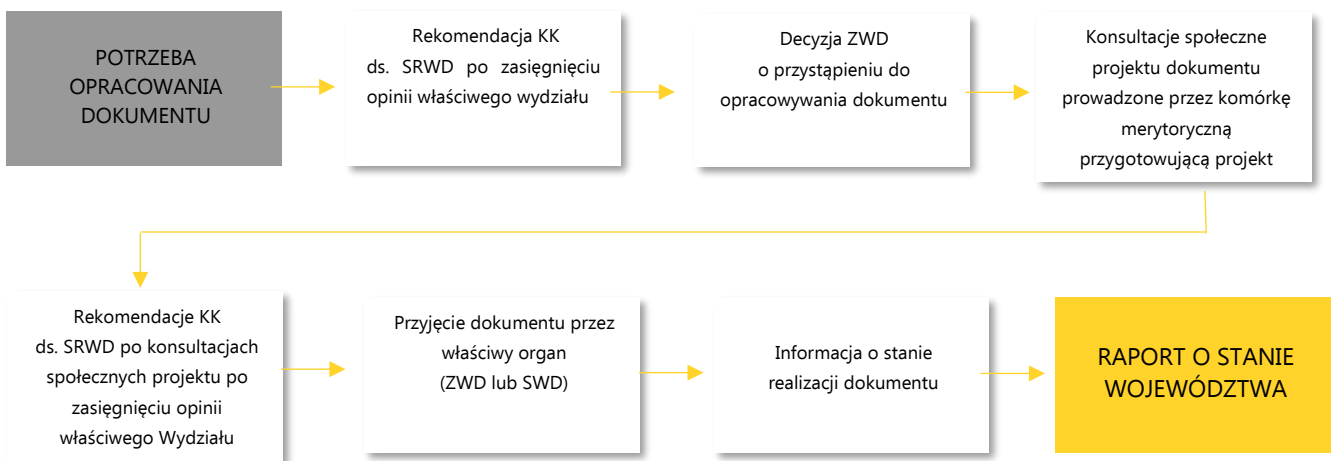

Najważniejszymi dokumentami określającymi politykę rozwoju Dolnego Śląska i wyzwania stojące przed regionem są: *Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030* (SRWD 2030) oraz *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego*. Są one również nadrzędne względem wszystkich pozostałych dokumentów strategicznych, programowych, planistycznych czy finansowych przygotowywanych na poziomie regionalnym.

Docelowy katalog programów rozwoju, polityk i strategii oraz ich zakres tematyczny określa **Plan wykonawczy Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030⁴**, uchwalony przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego. *Plan wykonawczy SRWD 2030* porządkuje działania prowadzące do skutecznej realizacji celów *SRWD 2030*, efektywnego wydatkowania środków krajowych i europejskich oraz ułatwienia monitoringu osiągniętych postępów. W *Planie Wykonawczym SRWD 2030* oprócz katalogu dokumentów wykonawczych wskazani zostali koordynatorzy dziedzin tematycznych, a także jednostki bezpośrednio odpowiedzialne za przygotowanie, realizację oraz monitoring konkretnych programów, polityk czy strategii.

Dla skutecznego uporządkowania działań prowadzących do osiągnięcia celów *Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030* opracowana została procedura koordynacji procesu planowania strategicznego opisana w *Planie Wykonawczym SRWD 2030*; (rysunek 1).

Rysunek 1. Schemat koordynacji procesu planowania strategicznego wg Planu wykonawczego Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030.

(**KK ds. SRWD** – Komitet Koordynujący ds. Strategii Rozwoju Regionalnego 2030; **ZWD** – Zarząd Województwa Dolnośląskiego; **SWD** – Sejmik Województwa Dolnośląskiego)

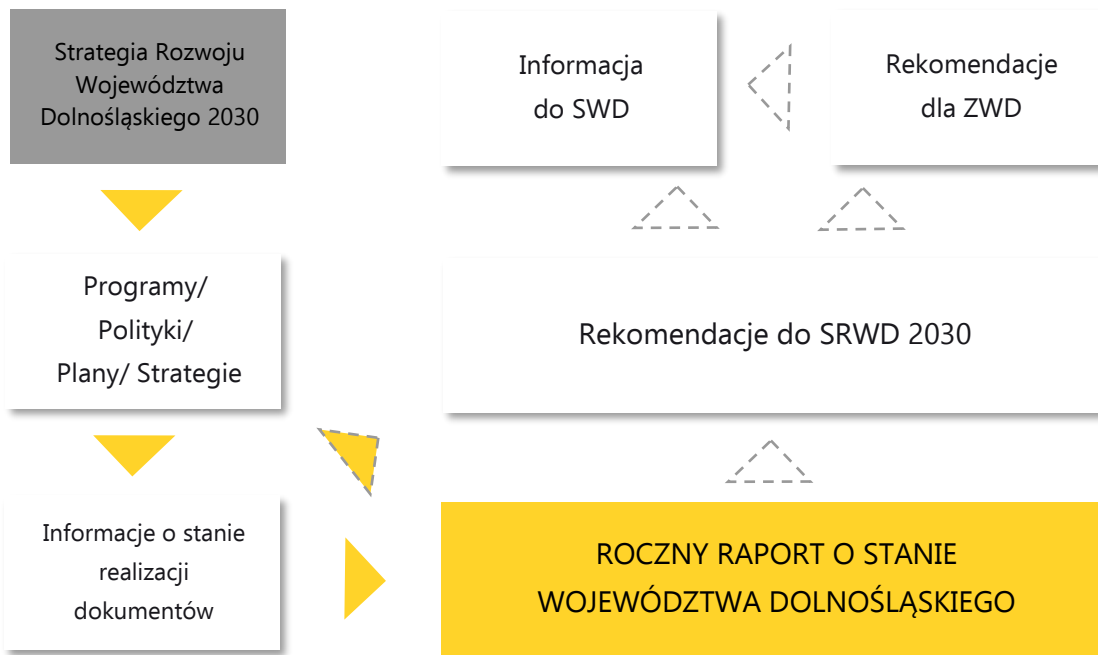
Monitorowanie oraz ewaluacja realizacji działań wynikających z poszczególnych dokumentów wykonawczych odbywa się **corocznie**. Komórki merytoryczne odpowiedzialne za dokument mają obowiązek przekazać sprawozdanie z realizacji zapisów danego dokumentu do końca marca⁵ do jednostki odpowiedzialnej za przygotowywanie *Raportu o stanie województwa*.

Otrzymane z komórek merytorycznych informacje o stanie realizacji poszczególnych dokumentów wykonawczych stanowią merytoryczną podstawę do opracowania niniejszego **raportu o stanie województwa**. Wnioski ze Raportu z realizacji Strategii i raportu rocznego o stanie województwa są podstawą rekomendacji w sprawie realizacji Strategii lub jej aktualizacji; (rysunek 2).

⁴ Przyjęty Uchwałą nr 8657/VI/24 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 29 kwietnia 2024 r. w sprawie zmiany uchwały nr 6146/V/18 Zarządu Województwa Dolnośląskiego dnia 31 października 2018 r. w sprawie przyjęcia Planu wykonawczego Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030.

⁵ W przypadku braku dostępnych danych z realizacji działań poszczególnych dokumentów wykonawczych według stanu na koniec roku, którego dotyczy raport, brane będą pod uwagę ostatnie dostępne dane.

Rysunek 2. Schemat zarządzania Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego.

Podmiotem odpowiedzialnym za proces wdrażania *SRWD 2030* jest Zarząd Województwa Dolnośląskiego. Zadanie to jest realizowane przez jednostkę pomocniczą - Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego (UMWD), wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne oraz spółki prawa handlowego z udziałem samorządu województwa. W procesie wdrażania *SRWD 2030*, Zarząd Województwa Dolnośląskiego jest również wspierany przez inne podmioty z wiodącą rolą Regionalnego Forum Terytorialnego jako głównego gremium opiniotawczego i zarazem zaplecza eksperckiego.

Koncepcja systemu monitorowania i ewaluacji *Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego 2030* jest zgodna z wnioskami i zaleceniami wynikającymi z dokumentów strategicznych i programowych szczebla krajowego oraz europejskiego. Podstawowymi instrumentami monitoringu, służącymi realizacji efektywnej sprawozdawczości są **raporty monitoringowe**. Oprócz corocznych Raportów o stanie województwa, w systemie monitoringu SRWD 2030 przewidziano również dwa raporty opracowywane w cyklu trzyletnim: *Raport o stanie zagospodarowania przestrzennego i rozwoju społeczno-gospodarczym województwa dolnośląskiego*⁶ oraz *Raport z realizacji strategii rozwoju województwa dolnośląskiego 2030*⁷.

⁶ Najnowszy *Raport o stanie zagospodarowania przestrzennego i rozwoju społeczno-gospodarczym województwa dolnośląskiego* przyjęto uchwałą Nr 4517/VI/21 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 8 listopada 2021 roku.

⁷ Najnowszy *Raport z realizacji Strategii Województwa Dolnośląskiego 2030* w czerwcu 2022 r. został przekazany Zarządowi Województwa Dolnośląskiego.

Część II
WYZWANIA ROZWOJOWE

**DOLNY
ŚLĄSK**

Część II - Wyzwania rozwojowe

NAJWAŻNIEJSZE UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZE

Zaprezentowany w niniejszym rozdziale zakres tematyczny danych statystycznych powiązany jest bezpośrednio z zakresem ujętym w diagnozie prospektywnej będącej częścią *Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030* (SRWD 2030). Dla zapewnienia porównywalności danych (jednolitej metodologii pozyskiwania i obliczania), dane wykorzystywane przy sporządzaniu niniejszego rozdziału pochodzą z tych samych źródeł, które były wykorzystywane podczas prac nad diagnozą prospektywną SRWD 2030. Głównym źródłem informacji są dane udostępniane przez GUS za pomocą Banku Danych Lokalnych, portalu STRATEG oraz tematycznych opracowań statystycznych.

Należy podkreślić, iż celem tego rozdziału nie jest diagnozowanie bieżącej (w 2024 roku) sytuacji społeczno-gospodarczej w regionie. Roczne przesunięcie danych względem roku raportowania (dane statystyczne za 2023 rok, a podsumowanie działań Zarządu za 2024 rok) pozwala na zaprezentowanie tła społeczno-gospodarczego, na jakim przyszło w 2024 roku działać Zarządowi Województwa Dolnośląskiego. Ponadto, przedstawienie pełnego zakresu danych statystycznych ze wskazanych wcześniej źródeł dla 2024 roku w terminie opracowywania *Raportu* (I kwartał 2025 roku) jest niemożliwe ze względu na ich ograniczoną dostępność.

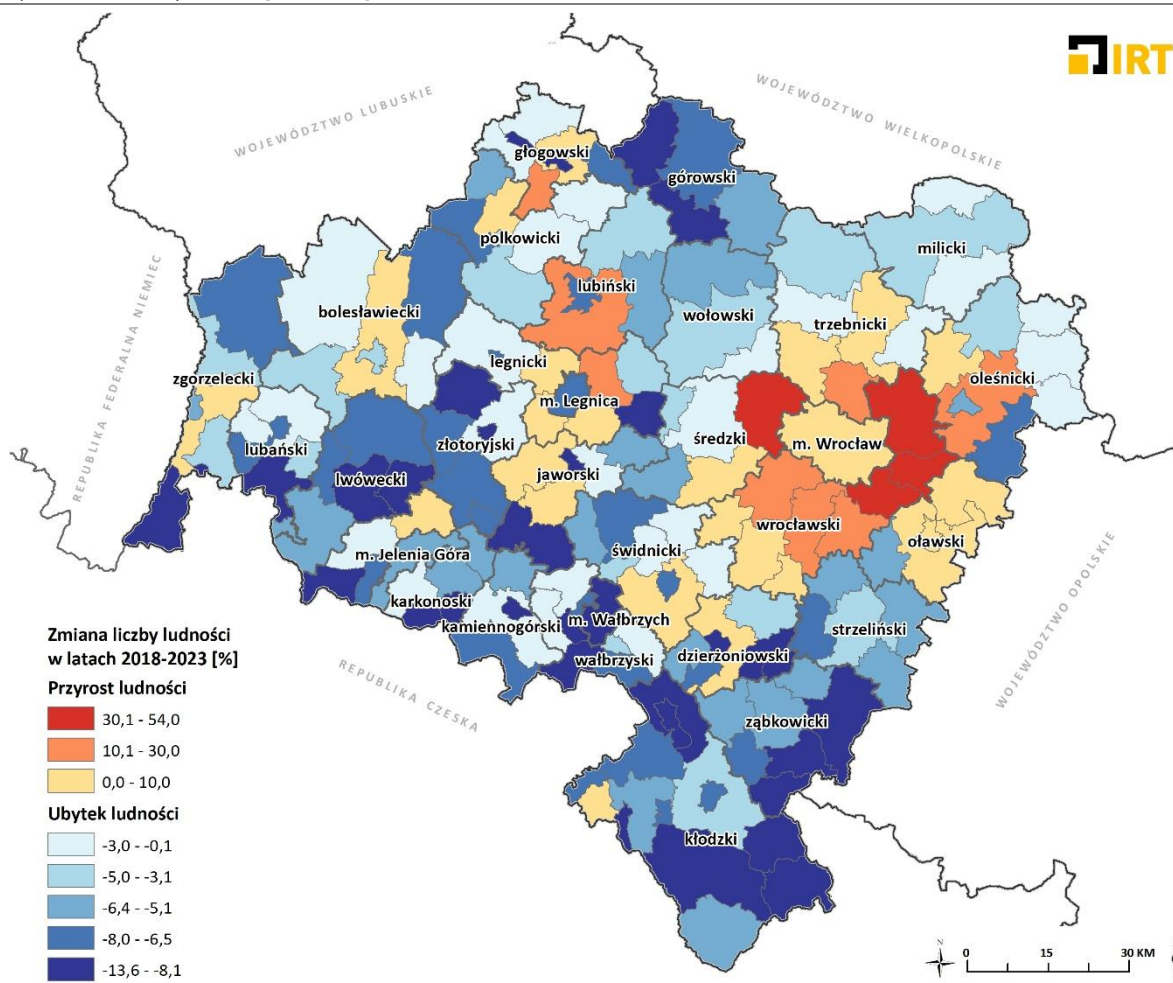
DEMOGRAFIA

Województwo dolnośląskie zamieszkiwało w 2023 roku 2 mln 879 tys. osób, co stanowiło 7,7% ludności Polski, klasyfikując region na 5. miejscu w kraju pod względem zaludnienia. Nieco ponad połowę mieszkańców stanowiły kobiety (51,9% ludności województwa). Gęstość zaludnienia na Dolnym Śląsku wynosiła 144 osób na 1 km² i była wyższa od średniej dla Polski (120), klasyfikując województwo na 4. miejscu w Polsce. Wskaźnik urbanizacji kształtował się na poziomie 67,4% (w Polsce 59,5%) i plasował region na 3. miejscu w kraju za województwami: śląskim i zachodniopomorskim.

Na Dolnym Śląsku w latach 2018-2023 nastąpił spadek liczby mieszkańców – łącznie przez okres 5 lat ubyło 22,0 tys. osób, co stanowiło 0,8% ogółu populacji (w Polsce spadek wynosił 2,0%). Wprawdzie zaobserwowane w województwie procesy demograficzne są zbieżne z przekształceniami ludnościowymi zachodzącymi w większości polskich regionów (aż w 13 z nich zarejestrowano spadek liczby ludności), ale należy zaznaczyć, że w regionach o zbliżonej do województwa dolnośląskiego strukturze funkcjonalno-przestrzennej (z wyraźnie wykształconym obszarem metropolitalnym) zaznaczył się wzrost liczby mieszkańców m.in. w: mazowieckim (o 2,0%), pomorskim (1,1%) i małopolskim (0,9%). Fakt ten świadczy o utrwaleniu się niekorzystnej trajektorii zmian demograficznych zachodzących na Dolnym Śląsku.

W przestrzeni województwa dolnośląskiego znaczny wzrost liczby ludności notowany jest w gminach należących do obszarów funkcjonalnych ośrodków miejskich – zwłaszcza Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (gminy położone w powiatach: wrocławskim, średzkim, oleśnickim, trzebnickim i oławskim) oraz Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego (gminy zlokalizowane w powiatach: lubińskim, głogowskim, legnickim i jaworskim), a także w gminach stref podmiejskich Bolesławca, Jeleniej Góry, Świdnicy i Zgorzelca. Zjawisko to wskazuje na trwający intensywny proces suburbanizacji wokół najistotniejszych ośrodków miejskich w regionie. Natomiast problem depopulacji występuje wciąż w południowej części Dolnego Śląska (obszary górskie i podgórskie) oraz w części obszaru położonego na północy regionu (powiaty: górowski, wołowski i milicki; mapa 1).

Mapa 1. Zmiana liczby ludności [2018-2023].

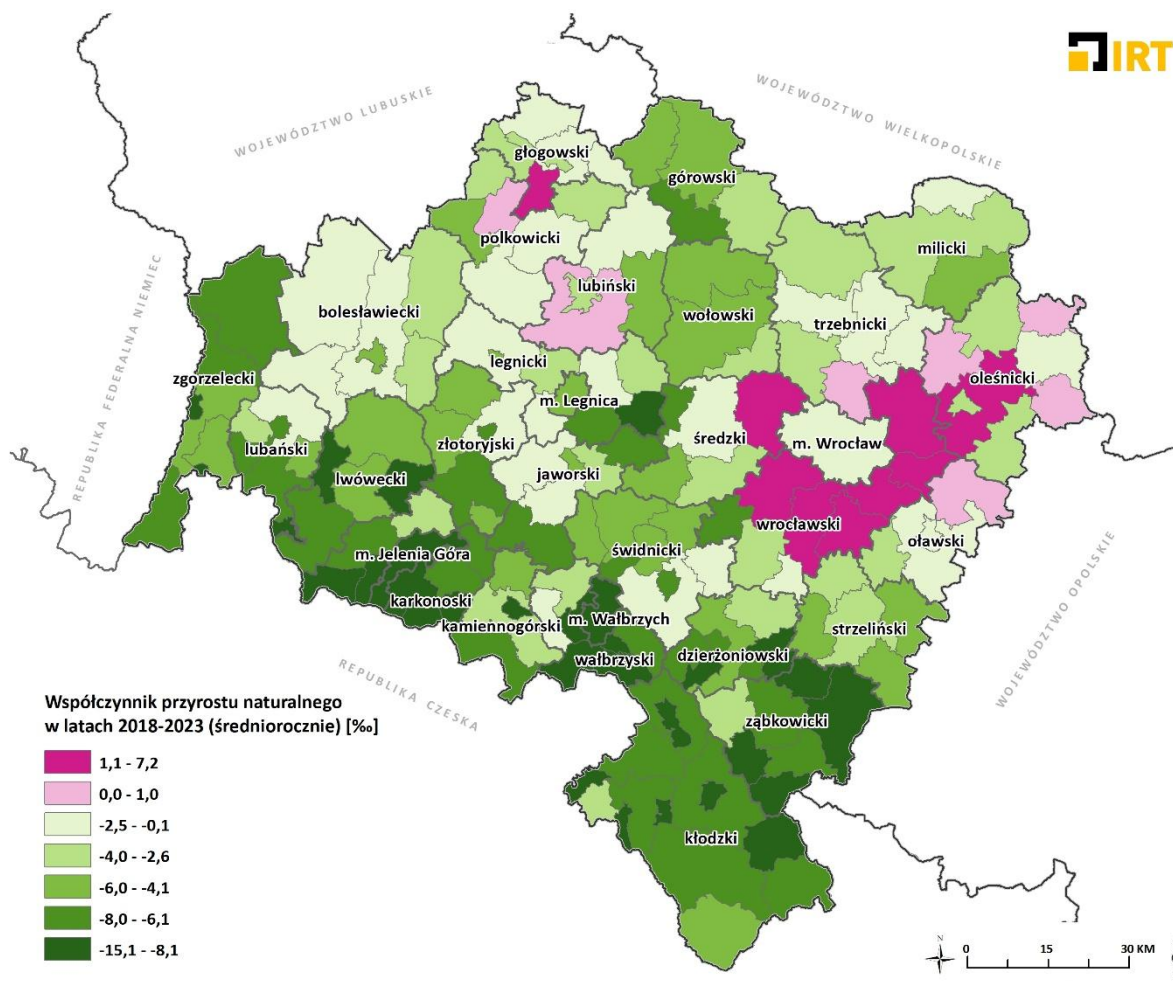
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

W województwie dolnośląskim w 2023 roku ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 17,2% ogółu mieszkańców (w Polsce 18,2%) i była to jedna z najniższych wartości spośród polskich regionów, klasyfikująca województwo na 12. miejscu w kraju. Ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 58,5% populacji – 8. miejsce w kraju (58,4%), a ludność w wieku poprodukcyjnym obejmowała aż 24,3% mieszkańców, 7. miejsce w kraju (23,3%). Należy dodać, że trendy zmian liczby ludności według grup wieku zaobserwowane na Dolnym Śląsku w latach 2018-2023 były niekorzystne – liczba ludności w wieku poprodukcyjnym zwiększyła się aż o 6,9%, populacja mieszkańców w wieku produkcyjnym zmniejszyła się o 4,0%, natomiast grupa ludność w wieku przedprodukcyjnym wzrosła zaledwie o 0,5%. Można zatem stwierdzić, że w regionie wciąż zachodzi proces intensywnego starzenia się społeczeństwa.

O pogarszającej się sytuacji ludnościowej województwa dolnośląskiego świadczy także ujemny przyrost naturalny. W latach 2018-2023 współczynnik przyrostu naturalnego w ujęciu średniorocznym kształtował się na poziomie -4,1‰ (w Polsce -3,3‰), co klasyfikowało region dopiero na 9. miejscu w kraju. Ponadto w badanym okresie zarysowały się silne dysproporcje pod względem analizowanego zjawiska w układzie miasto-wieś. Na obszarach miejskich średnioroczny przyrost naturalny był zdecydowanie niższy (wynosił -4,8‰) niż na obszarach wiejskich (-2,7‰); (wykres 1).

W układzie wewnątrzregionalnym niekorzystna sytuacja demograficzna w zakresie przyrostu naturalnego zaznaczyła się w szczególności w gminach usytuowanych w południowej części województwa (zwłaszcza w gminach podregionu jeleniogórskiego i podregionu wałbrzyskiego), natomiast korzystna sytuacja wystąpiła w gminach położonych wokół ośrodków miejskich: Wrocławia, Oleśnicy, Lubina, Polkowic i Głogowa; (mapa 2).

Mapa 2. Przyrost naturalny w gminach województwa dolnośląskiego [2018-2023].

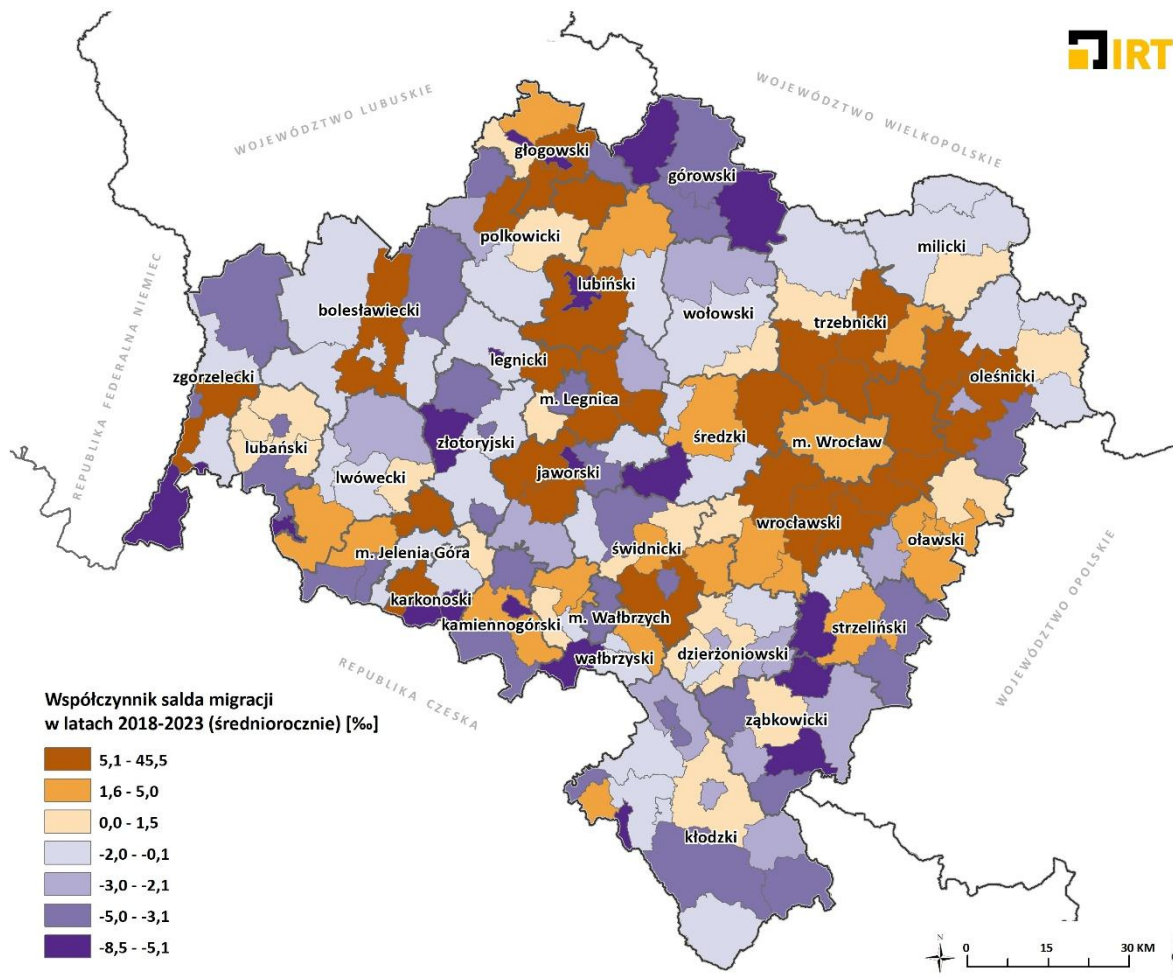

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Dolny Śląsk cechował się korzystnym kierunkiem zmian w zakresie salda migracji. W latach 2018-2023 współczynnik salda migracji w ujęciu średniorocznym wynosił 1,4‰, plasując region na 4. miejscu w Polsce (za województwami: mazowieckim, pomorskim i małopolskim). Podobnie jak w przypadku przyrostu naturalnego, także pod względem salda migracji zaznaczyło się wyraźne zróżnicowanie przestrzenne pomiędzy poszczególnymi typami obszarów. Mianowicie, obszary wiejskie w latach 2017-2022 cechowały się dodatnim saldem migracji (wskaźnik w ujęciu średniorocznym wynosił aż 7,2‰), natomiast obszary miejskie zanotowały ujemne saldo migracji -1,4‰.

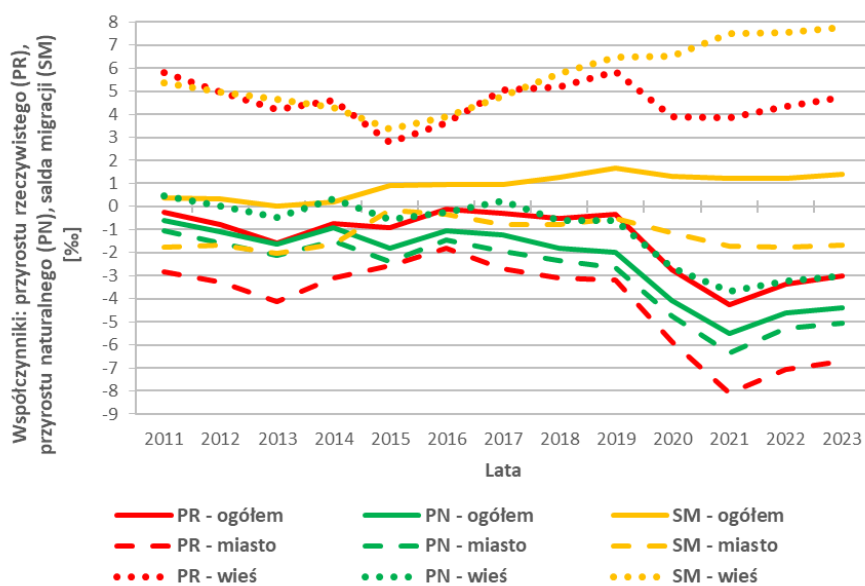
W przestrzeni Dolnego Śląska wyraźnie uwidacznia się tendencja związana z napływem ludności do gmin tworzących bezpośrednie strefy podmiejskie – w szczególności wokół miasta Wrocławia, ale także w otoczeniu innych istotnych ośrodków miejskich tj. Legnicy, Lubina, Głogowa, Bolesławca, Świdnicy, Jeleniej Góry i Zgorzelca, co potwierdza postępujący proces suburbanizacji o względnie dużej intensywności. Natomiast ubytek liczby ludności na skutek migracji zaznaczył się zwłaszcza w południowo-wschodniej części regionu (pasmo strzelińsko-kłodzko), północno-wschodniej części (powiaty: górowski, wołowski i milicki) oraz w środkowo-zachodniej części województwa (strefy przejściowe poza bezpośrednim oddziaływaniem miast występujące w powiatach: bolesławieckim, jaworskim, średzkim, lwóweckim, zlotoryjskim, legnickim i zgorzeleckim; (mapa 3).

Mapa 3. Migracje w gminach województwa dolnośląskiego [2018-2023].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Wykres 1. Przyrost rzeczywisty ludności w województwie dolnośląskim [2011-2023].

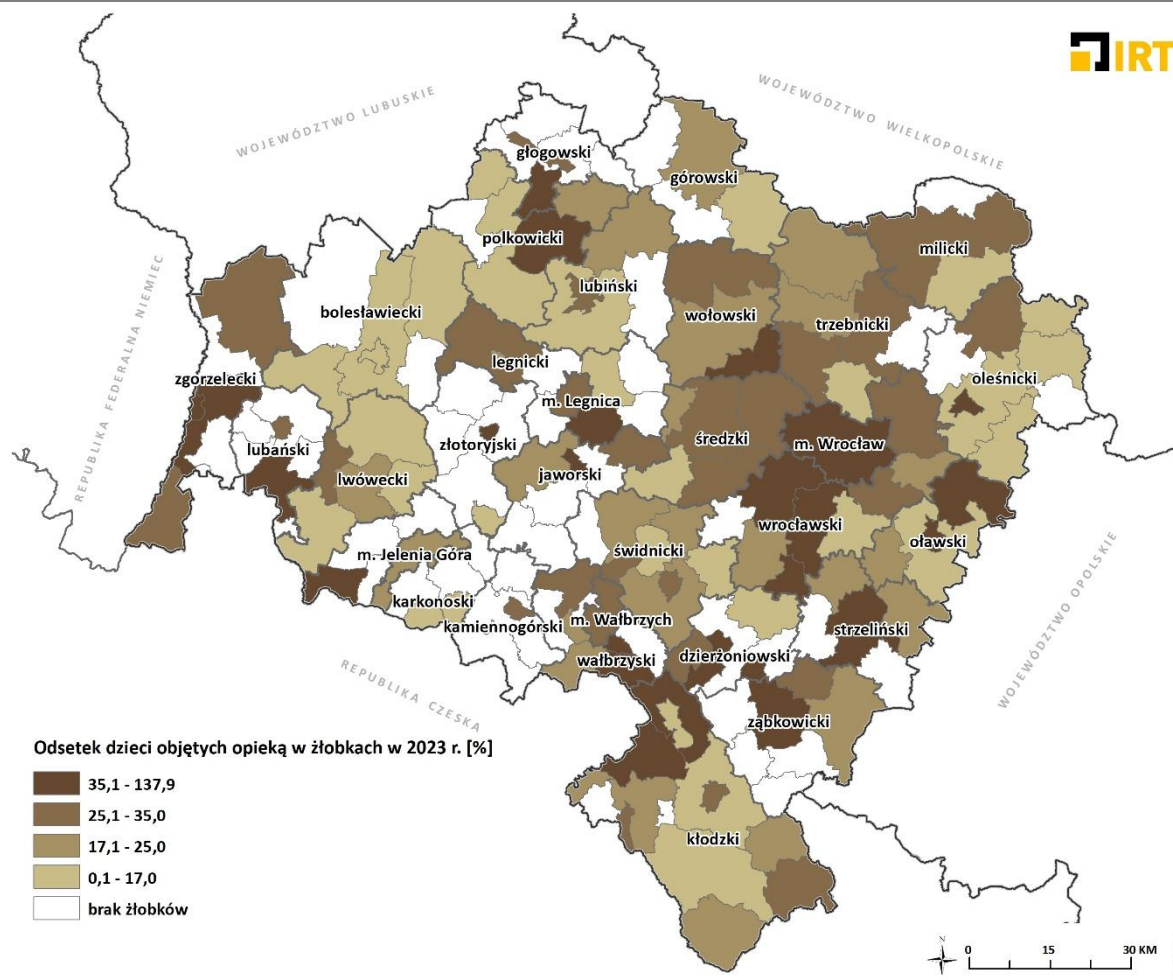

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

KAPITAŁ LUDZKI I INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Opieka nad dziećmi do lat 3. Na Dolnym Śląsku w 2023 roku opieką w żłobkach objętych było prawie 28,4% dzieci do lat 3, co stanowiło najwyższą wartość badanego wskaźnika wśród polskich województw. Wartość ta była również wyższa od średniej dla kraju, która wynosiła 19,5%. Co istotne, w latach 2017-2023 aż w 45 gminach regionu, w których dotąd nie działały żłobki lub kluby dziecięce powstały nowe placówki, a w 60 gminach zanotowano wzrost odsetka dzieci objętych opieką w żłobkach. Łącznie w województwie dolnośląskim żłobki funkcjonowały w blisko 66% gmin; (mapa 4).

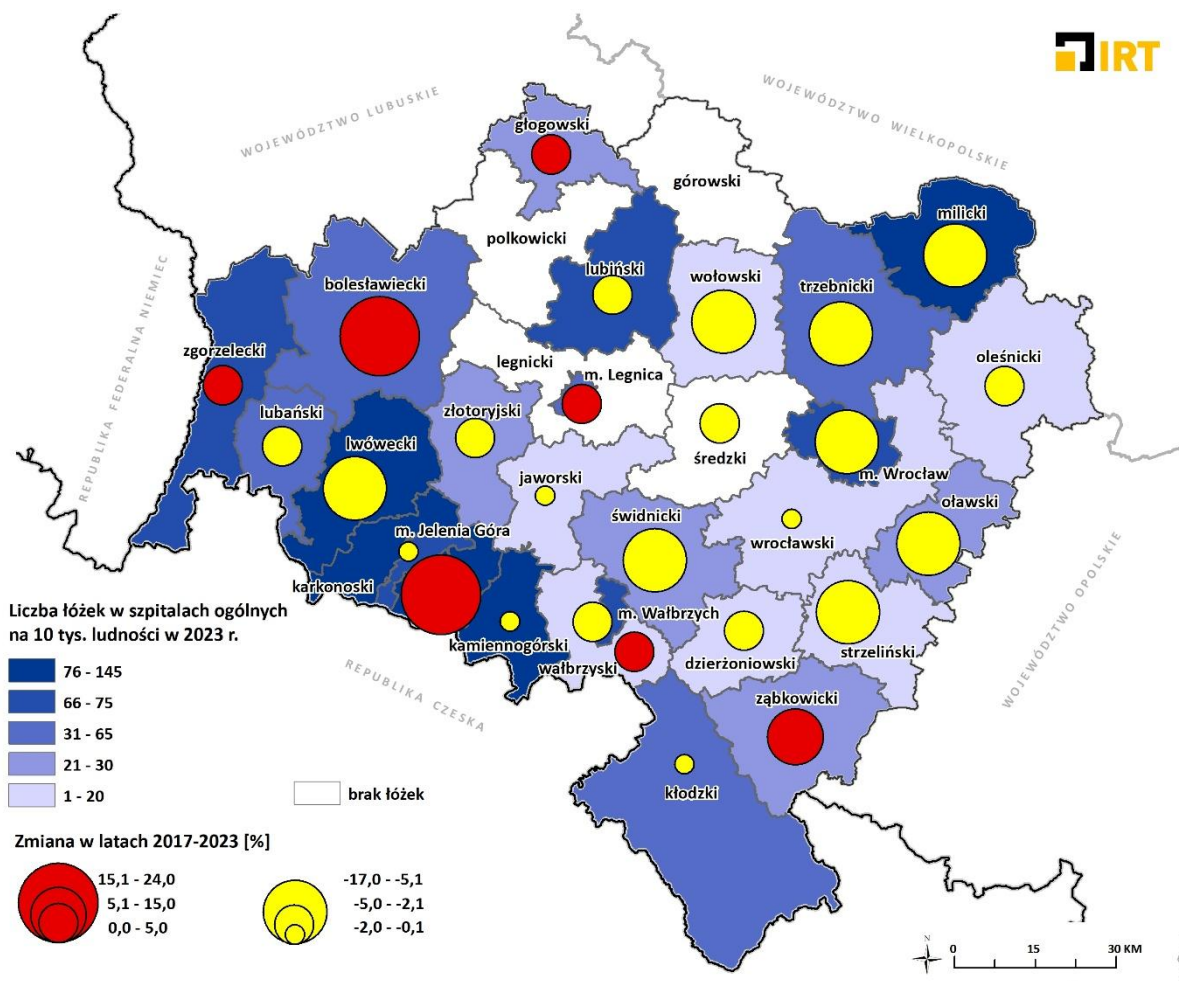
Mapa 4. Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach w gminach województwa dolnośląskiego [2023].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Edukacja i wychowanie przedszkolne. W województwie dolnośląskim w 2023 roku na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat przypadało 958 dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Względem 2017 roku zaobserwowano w regionie wzrost analizowanego zjawiska o 13%. Należy także podkreślić, że wartość miernika dla regionu była wyższa od średniej dla kraju, która wynosiła 942 dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat. Najwyższe wartości wskaźnika notowano w gminach miejskich, a także w gminach położonych w otoczeniu większych miast (od 1000 dzieci do maksymalnie 1426 dzieci). Gminy wiejskie lub gminy położone peryferyjnie względem większych aglomeracji miejskich notowały zazwyczaj znacznie niższe wartości wskaźnika (316-500 dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat); (mapa 5).

Mapa 6. Liczba łóżek w szpitalach na 10 tys. mieszkańców w powiatach województwa dolnośląskiego [2017-2023].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Marginalizacja i wykluczenie społeczne. Na Dolnym Śląsku rzeczywista liczba osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej w 2023 roku wynosiła 51 900 osób, a w stosunku do 2017 roku ich liczba zmalała o ponad 37%. Należy jednak podkreślić, że tożsamy trend uwidocznił się na poziomie krajowym – średnio w Polsce nastąpił spadek rzeczywistej liczby osób, którym przyznano świadczenia pomocy społecznej o ponad 38%.

W województwie dolnośląskim w 2023 roku, udział ludności zagrożonej ubóstwem po transferach społecznych wynosił 11,0% i była to trzecia najniższa wartość spośród wszystkich województw – po województwach: śląskim (7,6%) i opolskim (10,7%). Wartość wskaźnika względem roku poprzedniego wzrosła o 2,0 p.p. Na poziomie kraju średnia wartość odsetka osób zagrożonych ubóstwem w 2023 roku była wyższa od regionalnej i wyniosła 14,0% (wzrost o 0,3 p.p. względem roku poprzedniego).

Na Dolnym Śląsku wartość wskaźnika zatrudnienia osób z niepełnosprawnością w wieku 16-64 lat w 2023 roku wahała się od 33,8% (III kwartał) do 42,9% (I kwartał). W kraju wartości oscyływały między 29,1% (III kwartał) a 31,8% (I kwartał). W analizowanym okresie (2017-2023) w województwie dolnośląskim wskaźnik przybierał skrajne wartości od 19,1% (I kwartał 2018 r.) do 42,9% (I kwartał 2023 r.). Ogólny trend, jaki zaznaczył się w latach 2017-2023, można uznać za wzrostowy.

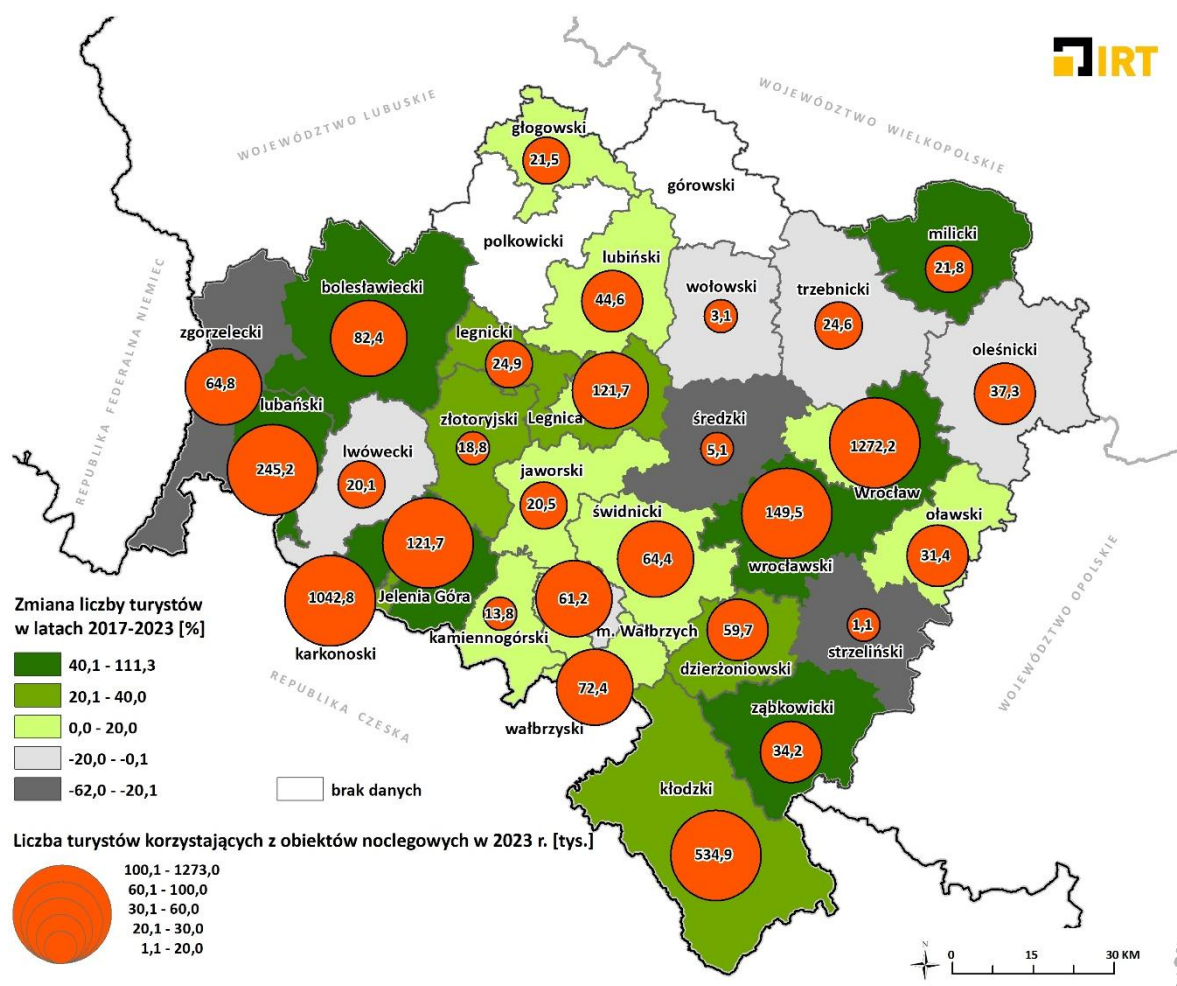
W regionie w 2023 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy pozostawało 5147 osób z niepełnosprawnością, co stanowiło 9,7% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych na Dolnym Śląsku. W układzie wewnątrzregionalnym najwięcej bezrobotnych z niepełnosprawnościami było zarejestrowanych we Wrocławiu (602 osoby), powiecie kłodzkim (429 osób), świdnickim (323 osoby), Legnicy (274 osoby), powiecie oleśnickim (264 osoby), powiecie dzierzoniowskim (237 osób) i Wałbrzychu (226 osób), najmniej natomiast w powiatach: lwóweckim (73 osoby), wołowskim (79 osób), milickim (89 osób), bolesławieckim (90 osób), strzelińskim (91 osób), kamiennogórskim (93 osoby) i legnickim (94 osoby). Wśród zarejestrowanych w urzędzie pracy osób z niepełnosprawnością, w 2023 roku 676 osób posiadało prawo do zasiłku, co stanowiło ponad 17% osób mniej niż

w 2017 roku. W 2023 roku na 1000 zarejestrowanych w urzędach pracy osób z niepełnosprawnościami, przypadają 54 oferty pracy, a w 2017 roku było takich ofert 70. W latach 2017-2023 średnio w Polsce zanotowano spadek liczby ofert dla osób z niepełnosprawnościami o ok. 52%.

TURYSTYKA

Na Dolnym Śląsku w 2022 roku największy ruch turystyczny koncentrował się we Wrocławiu oraz w powiatach górskich (w Sudetach), zaliczonych do obszarów o najwyższym stopniu rozwoju funkcji turystycznej w Polsce. W badanym okresie z bazy noclegowej województwa skorzystało blisko 4,2 mln turystów, co stanowiło prawie 11,6% liczby turystów w kraju. Analiza zjawiska w latach 2017-2023 wskazuje na wzrost liczby osób odwiedzających Dolny Śląsk aż o 26,3%. W 2023 roku wzrost liczby turystów względem 2017 roku odnotowano w powiatach: milickim (111,2%), wrocławskim (100,7%), lubańskim (75,3%), bolesławieckim (67,4%), karkonoskim (61,1%) oraz ząbkowickim (61,0%). Największy spadek liczby turystów wystąpił w powiatach: strzelińskim (-61,8%), średzkim (-43,3%), zgorzeleckim (-27,7%), wołowskim (-17,2%), oleśnickim (-10,9%), lwóweckim (-9,5%) i Wałbrzychu (-8,0%)⁸; (mapa 7).

Mapa 7. Turycy korzystający z obiektów noclegowych w powiatach województwa dolnośląskiego [2017-2023]⁹.

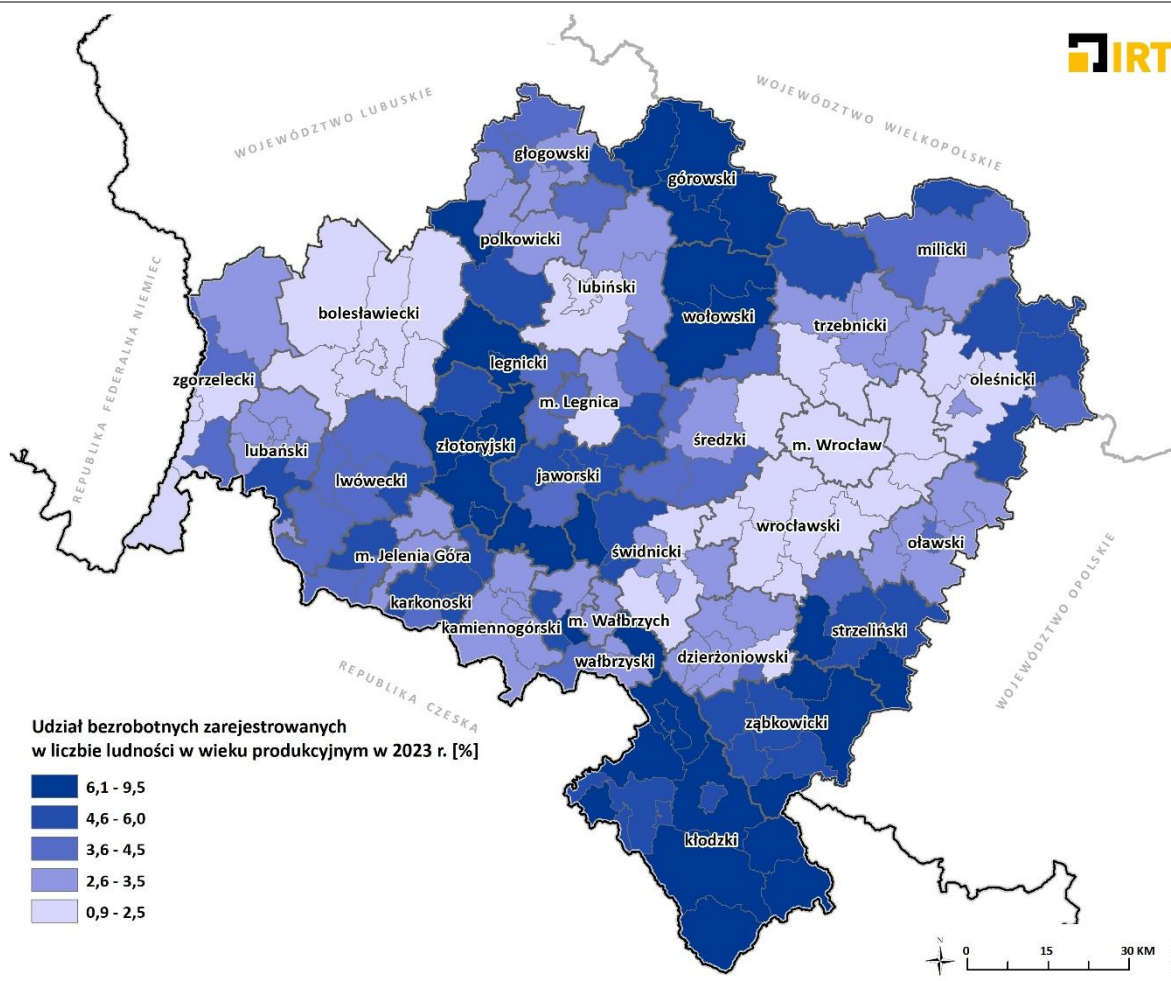
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

⁸ Dane objęte tajemnicą statystyczną dla powiatów: górowskiego i polkowickiego.

RYNEK PRACY

W województwie dolnośląskim udział zarejestrowanych bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2023 roku wyniósł 3,1% (średnio w Polsce było to 3,6%). Od 2017 roku wartość badanego wskaźnika obniżyła się o 0,8 p.p. Wartości poniżej średniej dla województwa w 2023 roku wystąpiły w 51 gminach Dolnego Śląska; (mapa 8). Niskie wartości przyjęły gminy powiatów: wrocławskiego, trzebnickiego, oleśnickiego, bolesławieckiego, jak i sam Wrocław (1,6%), Czernica (0,9%), Długołęka (1,0%), Kąty Wrocławskie (1,0%), Kobierzyce (1,0%), Jordanów Śląski (1,1%), Siechnice (1,1%), Żórawina (1,3%), Bolesławiec (gmina wiejska 1,5%), Gromadka (1,5%), Wisznia Mała (1,6%), Nowogrodzic (1,7%), Lubin (gmina wiejska 1,7%), Bolesławiec (gmina miejska 1,8%), Sobótka (1,8%), Zawidów (1,9%), Osiecznica (2,0%), Warta Bolesławiecka (2,0%), Dobroszyce (2,0%) oraz Mietków (2,0%). Najwyższe wartości wskaźnik przyjął w gminach: Wińsko (9,4%), Świerzawa (9,0%), Bolków (8,8%), Wojcieszów (8,4%), Złoty Stok (8,3%), Międzyzylesie (8,2%), Jemielno (8,1%), Pielgrzymka (7,9%), Bystrzyca Kłodzka (7,6%), Wołów (7,5%) oraz Kondratowice (7,1%).

Mapa 8. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminach Dolnego Śląska [2023].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

PRODUKT KRAJOWY BRUTTO

W 2023 roku¹⁰ w województwie dolnośląskim wygenerowano 8,3% produktu krajowego brutto ogółem (282 459 mln zł). Dolny Śląsk zajął pod tym względem 4. miejsce, po województwach: mazowieckim (808 345 mln zł), śląskim (404 740 mln zł) i wielkopolskim (333 282 mln zł). Dynamika PKB ogółem w porównaniu

¹⁰ Dane dla 2023 r. to szacunki wstępne GUS. Brak danych dla 2023 r. na poziomie podregionów.

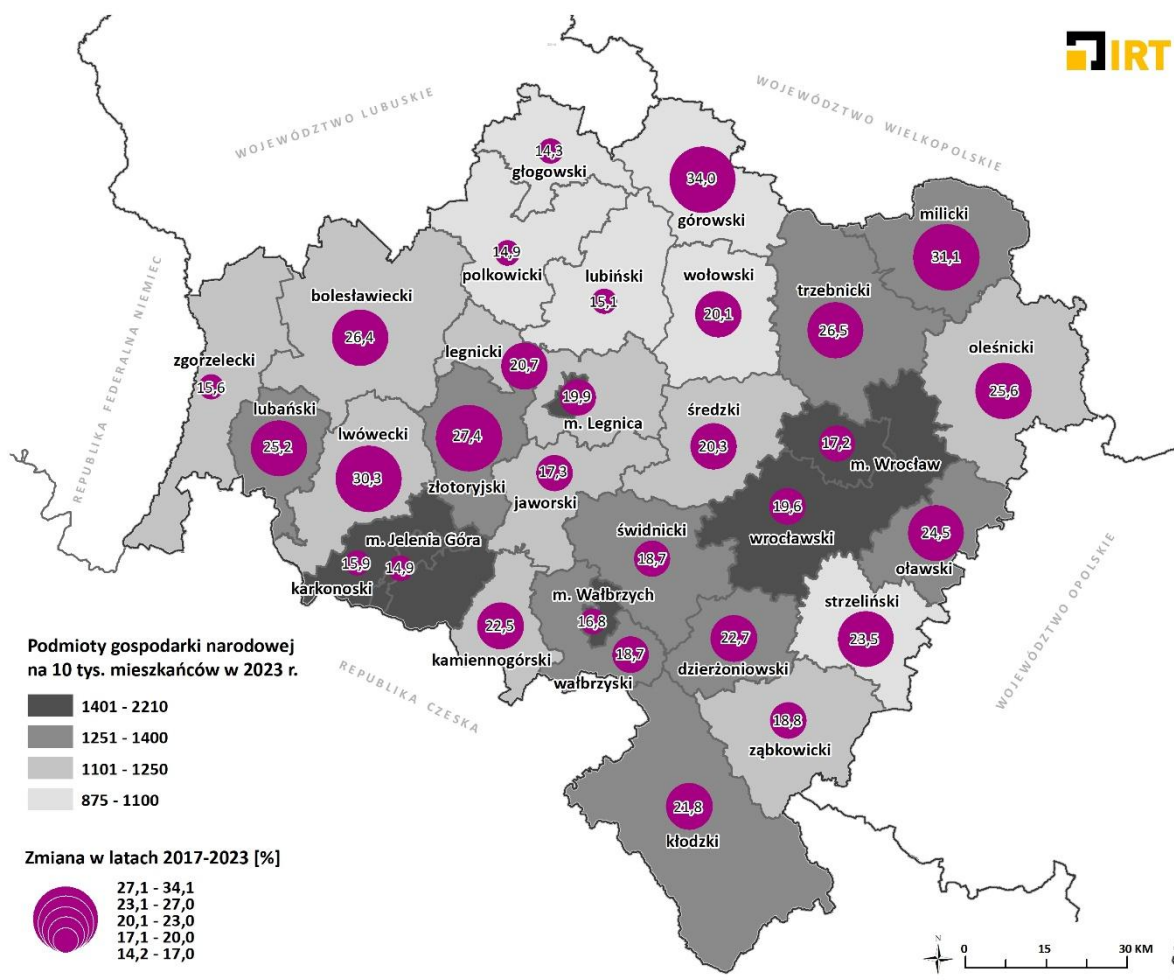
do roku poprzedniego wyniosła ok. 109%. Natomiast w przeliczeniu na 1 mieszkańca, z wartością 96,8 tys. zł, tj. 107% średniej krajowej, region uplasował się na 2. miejscu w kraju.

Zgodnie z najaktualniejszymi dostępnymi danymi dla podregionów, w 2022 roku, największy udział w generowaniu PKB w regionie miały podregiony: miasta Wrocław (34,2%), wrocławski (22,5%), legnicko-głogowski (17,1%) oraz wałbrzyski (13,5%) i jeleniogórski (12,8%). W latach 2017-2022 wszystkie dolnośląskie podregiony charakteryzowały się wzrostem PKB per capita: wrocławski (69,7%), wałbrzyski (53,4%), jeleniogórski (53,4%), legnicko-głogowski (47,8%), miasto Wrocław (43,4%), przy 59,0% w kraju.

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I INNOWACYJNOŚĆ

Na Dolnym Śląsku w 2023 roku do rejestru REGON wpisanych było 441,4 tys. podmiotów gospodarczych ogółem, tj. 8,6% przedsiębiorstw w kraju, a ich liczba w latach 2017-2023 zwiększyła się o 19,7%. W układzie lokalnym najwięcej podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców prowadziło działalność w mieście Wrocław i powiecie karkonoskim, zdominowanym przez turystykę i działalności jej towarzyszące. We wszystkich powiatach w latach 2017-2023 zaznaczył się wzrost liczby podmiotów gospodarczych w odniesieniu do liczby mieszkańców, najwyższy w powiatach: górskim, milickim i lwóweckim, a najniższy w powiatach: głogowskim, mieście Jelenia Góra i polkowickim; (mapa 9).

Mapa 9. Podmioty gospodarcze w powiatach województwa dolnośląskiego [2017-2023].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

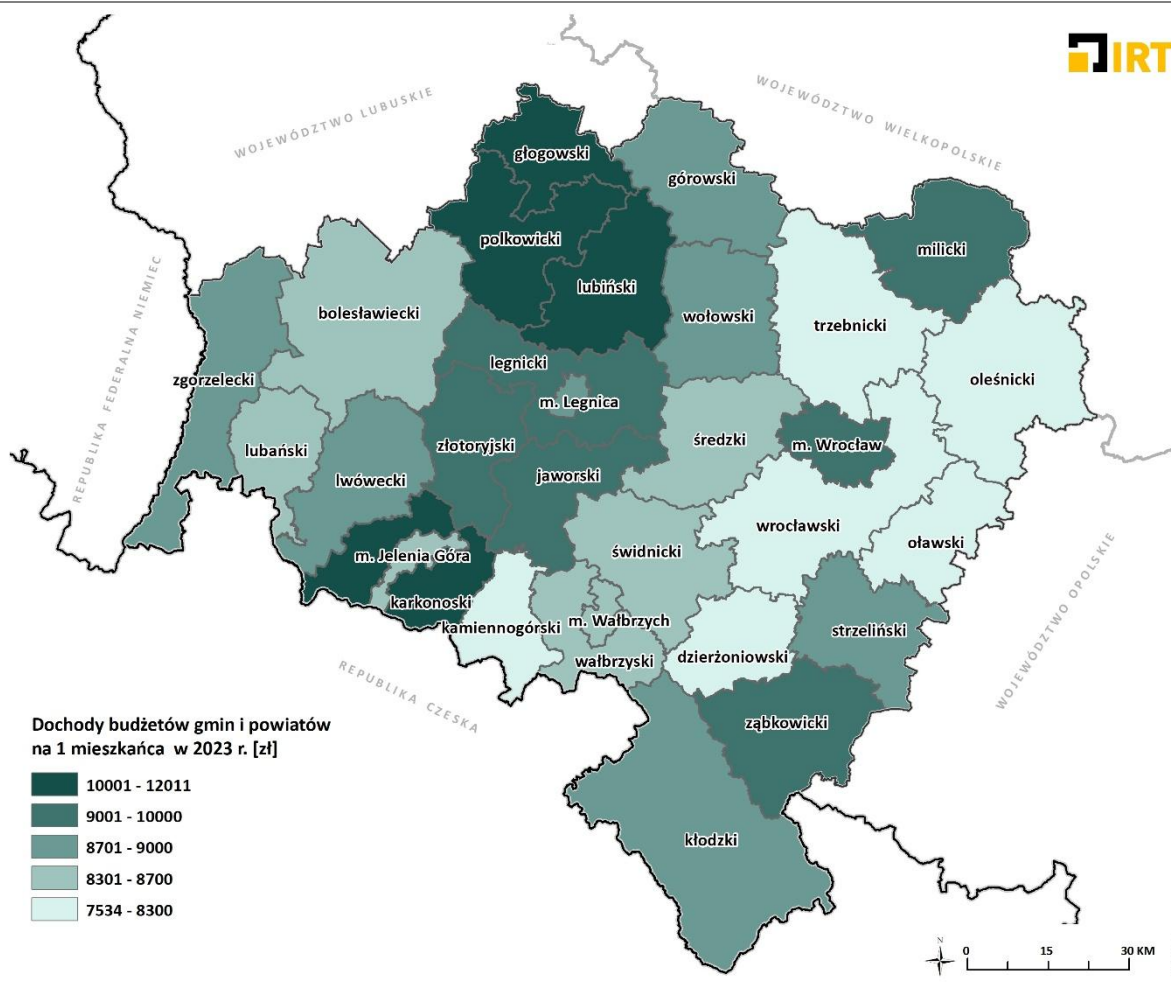
W województwie dolnośląskim udział nakładów inwestycyjnych w nakładach ogółem ponoszonych na działalność B+R w 2023 roku wyniósł 14,1% (Polska 17,8%), co klasyfikowało region dopiero na 14. miejscu w kraju. Dodatkowo w latach 2016-2022 nastąpił spadek wartości analizowanego wskaźnika o 4,2 p.p. (Polska wzrost o 9,3 p.p.). Średni

udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw na Dolnym Śląsku w 2022 roku wyniósł 37,6% (Polska 32,2%), co uplasowało region na 2. miejscu w kraju, za województwem podkarpackim (39,0%). Warto zaznaczyć, że w regionie w stosunku do 2016 roku nastąpił wzrost wskaźnika o 24,2 p.p. (Polska 16,1 p.p.). Średni udział przedsiębiorstw, które poniosły nakłady na działalność innowacyjną z sektora usług wyniósł w województwie dolnośląskim 18,2% (Polska 13,0%), a przedsiębiorstw przemysłowych 21,4% (Polska 20,2%).

FINANSE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W województwie dolnośląskim dochody budżetów gmin i powiatów ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2023 roku wyniosły średnio blisko 8979 zł (w Polsce 8765 zł). W regionie w latach 2017-2023 odnotowano wzrost dochodów o ponad 59%. W układzie wewnątrzregionalnym najwyższymi wartościami wskaźnika wyróżniły się powiaty: polkowicki (12 011 zł), lubiński (10 283 zł), głogowski (10 217 zł), karkonoski (10 064 zł), legnicki (9506 zł), ząbkowicki (9468 zł) oraz Wrocław (9467 zł). Natomiast najniższą wartością dochodów budżetów samorządów gmin i powiatów cechowały się powiaty: dzierżoniowski (7534 zł), kamiennogórski (7722 zł), oławski (7831 zł), trzebnicki (7958 zł), oleśnicki (8114 zł), wrocławski (8287 zł), Wałbrzych (8320 zł), Jelenia Góra (8370 zł) oraz średzki (8425 zł); (mapa 10).

Mapa 10. Dochody ogółem budżetów gmin i powiatów w województwie dolnośląskim [2023].

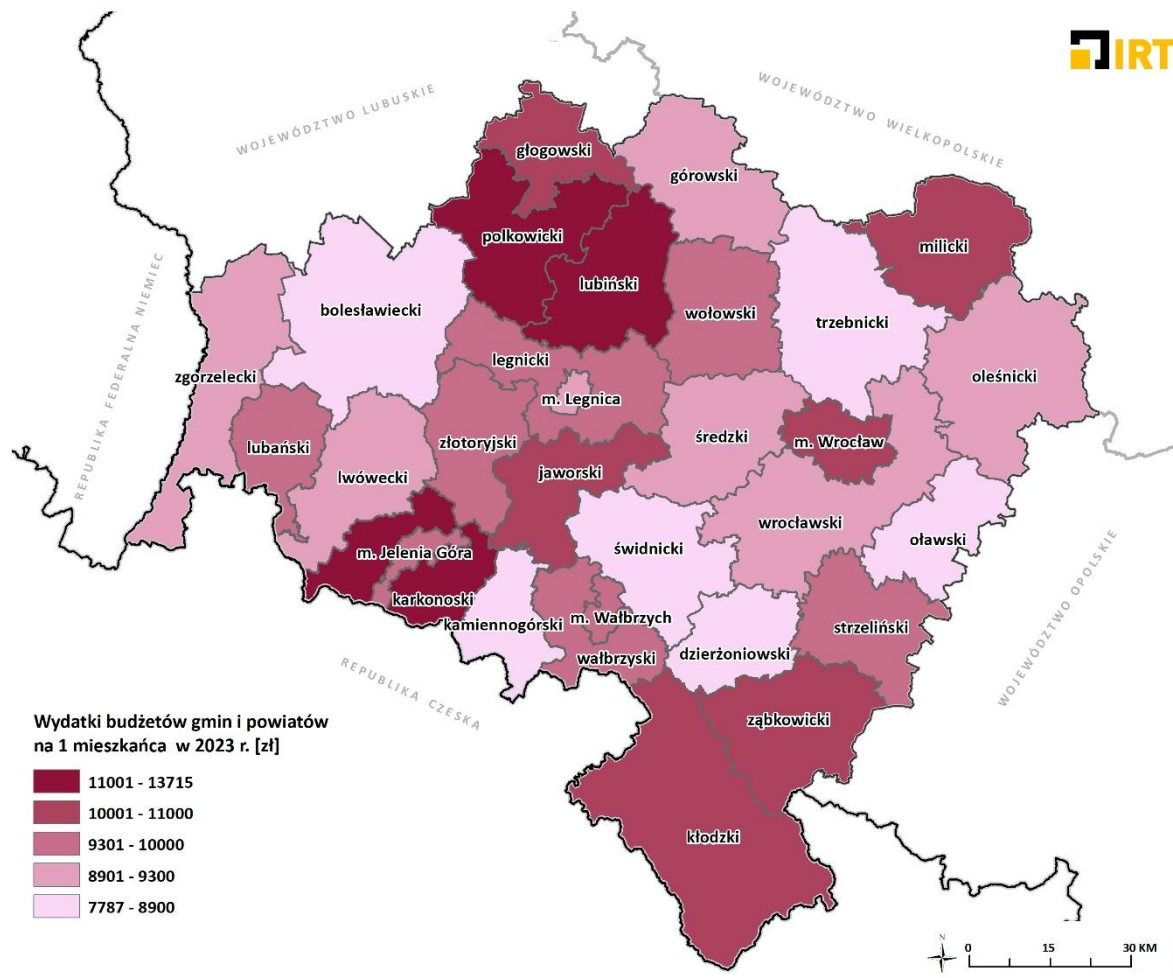

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

W województwie dolnośląskim wydatki budżetów gmin i powiatów ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2023 roku wyniosły średnio 9748 zł (w Polsce 9385 zł). W regionie w latach 2017-2023 odnotowano wzrost wydatków o blisko 72%. W układzie wewnątrzregionalnym najwyższymi wartościami wskaźnika wyróżniły się powiaty usytuowane w Legnicko-Głogowskim Obszarze Funkcyjnym: polkowicki (13 715 zł) i lubiński (11 356 zł) oraz powiat karkonoski (11 469 zł). Najniższe wartości analizowanych wydatków wystąpiły w powiatach:

kamiennogórskim (7787 zł), dzierzoniowskim (8127 zł), oławskim (8304 zł), świdnickim (8669 zł), bolesławieckim (8751 zł), trzebnickim (8872 zł), oleśnickim (8906 zł) oraz wrocławskim (8991 zł); (mapa 11).

Mapa 11. Wydatki ogółem budżetów gmin i powiatów w województwie dolnośląskim [2023].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Część II - Wyzwania rozwojowe

MONITORING REALIZACJI SRWD 2030

Na potrzeby monitoringu *Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030* (SRWD 2030) stworzona została macierz wskaźników ilościowych, odnoszących się do rezultatów realizacji każdego z jej celów strategicznych.

Macierz wskaźników monitorujących realizację SRWD 2030 stanowi zatem doskonałe uzupełnienie dla wskazania najważniejszych wyzwań rozwojowych stojących przed regionem. Należy jednak zaznaczyć, że ze względu na stosunkowo krótki okres obowiązywania Strategii (od 2018 roku) wnioskowanie w zakresie uwidaczniających się tendencji badanych zjawisk ma charakter uproszczony (tabela 1).

W ramach realizacji celu 1 „Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu” większość wskaźników monitorujących cechuje się wzrostem wartości. Szczególnie korzystna sytuacja uwidacznia się pod względem wartości produktu krajowego brutto per capita (wskaźnik 1.1.), liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON (wskaźnik 1.3.), poziomu nakładów na działalność badawczo-rozwojową (wskaźnik 1.4) oraz udziału przedsiębiorstw współpracujących w zakresie działalności innowacyjnej (1.6.). Niestety, dla części wskaźników Główny Urząd Statystyczny nie opublikował danych za 2023 rok, dlatego w tabeli podano najbardziej aktualne dane, które były dostępne.

W odniesieniu do realizacji celu 2 „Poprawa jakości i dostępności usług publicznych” prawie wszystkie wskaźniki monitorujące charakteryzują się korzystnym kierunkiem zmian wartości. Szczególnie dobra sytuacja zaznacza się w obszarze opieki nad dziećmi w żłobkach i przedszkolach (wskaźnik 2.2. i 2.4.), w którym to mierniki osiągnęły wartości docelowe nie tylko dla 2020 roku, ale także dla 2030 roku. Niepokojącym zjawiskiem w ramach analizowanego celu są wahania wartości liczby zgonów niemowląt (wskaźnik 2.6.), który wzrósł w 2023 roku względem 2016 roku.

Analizując realizację celu 3 „Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego”, należy stwierdzić, że prawie wszystkie wskaźniki monitorujące wyróżniają się korzystnym trendem zmian wartości. Wyraźne zmiany *in plus* obserwuje się w zakresie aktywności obywatelskiej (wskaźnik 3.1.), odsetka osób w wieku 25-64 lata uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu (wskaźnik 3.2.), liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych (wskaźnik 3.6.), a także w zakresie aktywizacji ludności w wieku 25-64 lata na rynku pracy (wskaźnik 3.7.). W każdym z wymienionych obszarów wartości wskaźników monitorujących osiągnęły stan docelowy przewidziany dla 2020 roku.

W ramach realizacji celu 4 „Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego” większość wskaźników wykazuje pozytywny trend zmian. Korzystna sytuacja występuje m.in. w przypadku wolumenu odpadów komunalnych zebranych selektywnie (wskaźnik 4.5.), czy wzrostu udziału energii z odnawialnych źródeł (wskaźnik 4.2.). Korzystnym zjawiskiem, jest również spadek udziału gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji w powierzchni ogółem (wskaźnik 4.1.). W większości przypadków wartości wskaźników osiągnęły zakładane wartości dla 2020 roku.

Odnosząc się do realizacji celu 5 „Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu” należy podkreślić, że wszystkie wskaźniki monitorujące cechuje korzystna tendencja zmian ich wartości. W szczególności pozytywne zmiany uwidaczniają się pod względem długości dróg ekspresowych i autostrad (wskaźnik 5.1.), spadku liczby wypadków drogowych (wskaźnik 5.5.), czy liczby miast obsługiwanych regionalnym transportem kolejowym (wskaźnik 5.7.). Widać też wyraźny wzrost wartości wskaźników, charakteryzujących liczbę pasażerów korzystających z transportu kolejowego (wskaźnik 5.3.) oraz pasażerów w transporcie lotniczym (wskaźnik 5.4.).

Tabela 1. Macierz wskaźników monitorujących realizację SRWD 2030.

Lp.	Cel strategiczny	Nr wskaźnika	Nazwa wskaźnika [jednostka]	Źródło	Tendencja 2010-2016	Tendencja 2016-2023	Wartości wskaźników w latach			
							2016	2023	2020*	2030*
1.	EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE GOSPODARCZEGO POTENCJAŁU REGIONU	1.1.	Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca [zł]	GUS	▲	▲	53 754	96 826(a)	59 000	75 000
		1.2.	Relacja skrajnych wartości (liczona jako iloraz maksymalnej i minimalnej wartości) PKB brutto na 1 mieszkańca [zł] w podregionach	GUS	▲	▼	2,23	2,14 (2022)	2,15	2,05
		1.3.	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności	GUS	▲	▲	1 244	1533	1 325	1 500
		1.4.	Nakłady na B+R w relacji do PKB oraz nakłady przedsiębiorstw na B+R w relacji do PKB	GUS	▲ ▲	▲ ▲	0,69 0,46	1,67 1,05	1,10 0,70	2,00 1,80
		1.5.	Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przedsiębiorstwach przemysłowych na eksport w przychodach netto ze sprzedaży ogółem [%]	GUS	▲	▼	11,05	4,4 (2021).	12,40	16,00

Lp.	Cel strategiczny	Nr wskaźnika	Nazwa wskaźnika [jednostka]	Źródło	Tendencja 2010-2016	Tendencja 2016-2023	Wartości wskaźników w latach			
							2016	2023	2020*	2030*
		1.6.	Udział przedsiębiorstw przemysłowych/usługowych współpracujących w zakresie działalności innowacyjnej w % ogółu przedsiębiorstw [%]	GUS	▼	▲	6,2 3,3	9,9 7,3 (2022)	6,4 4,1	7,0 6,0
2.	POPRAWA JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI USŁUG PUBLICZNYCH	2.1.	Budynki mieszkalne podłączone do kanalizacji w % ogółu budynków mieszkalnych [%]	GUS	▲	▲	59,2	62,7	63,5	73,0
		2.2.	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach [%]	GUS	▲	▲	12,5	28,4	16,5	20,0
		2.3.	Liczba miejsc w placówkach stacjonarnej pomocy społecznej [szt.]	GUS	▲	▲	8 223	9648	8 700	9 800
		2.4.	Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym [%]	GUS	▲	▲	81,9	95,8	84,0	89,0
		2.5.	Odsetek przedsiębiorstw sektora niefinansowego wykorzystujących Internet w kontaktach z administracją publiczną [%]	GUS	▲	▲ (2016-2017)	95,5	96,5 (2017)	97,0	99,0
		2.6.	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	GUS	▼	▲	3,8	4,5	3,6	3,3
		2.7.	Liczba uczestników imprez masowych ogółem (artystyczno-rozrywkowych, sportowych i interdyscyplinarnych) [tys. os.]	GUS	▼	▲	2 176	2603	2 220	2 300
3.	WZMOCNIENIE REGIONALNEGO KAPITAŁU LUDZKIEGO I SPOŁECZNEGO	3.1.	Frekwencja w wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego (I tura) [%]	GUS	-	▲ (2014-2024)	44,8 (2014)	52,0 (2024)	47,0	51,0
		3.2.	Osoby w wieku 25-64 lata uczestniczące w kształceniu lub szkoleniu [%]	GUS	▼	▲	4,3	11,0	4,8	5,5
		3.3.	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym [%]	GUS	▼	▼ (2016-2019)	10,5	8,4 (2019)	10,0	9,0
		3.4.	Liczba kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka na 10 tys. mieszkańców [os.]	GUS	▼	▼	43,5	25,3	42,0	39,0
		3.5.	Zdawalność egzaminów maturalnych [%]	GUS	▼	▼	77,0	68,0	78,5	82,0
		3.6.	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców	GUS	▲	▲	40,4	49	42,5	46,0
		3.7.	Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata wg BAEL [%]	GUS	▲	▲	70	79,4	71	73
		3.8.	Liczba widzów i słuchaczy teatrów i instytucji muzycznych na 1000 mieszkańców (wg miejsca prezentacji)	GUS	▲	▼	716	367	725	750
4.	ODPOWIEDZIALNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW I OCHRONA WALORÓW ŚRODOWISKA NATURALNEGO I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	4.1.	Udział gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji w powierzchni ogółem [%]	GUS	▲	▼	0,40	0,28	0,35	0,20
		4.2.	Udział energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej ogółem [%]	GUS	▲	▲	6,5	13,6	9,5	22,0
		4.3.	Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych SO ₂ / NO _x [kg na 1 mieszkańca]	GUS	▼	▼	6,9 3,8	2,7 3,6	6,0 3,5	4,8 2,9
		4.4.	Klasa stref dla pyłów zawieszonych PM 10 (wartość średniodobowa):	WIOŚ	▼	▲	C	A	B	A
		- aglomeracja wrocławska	▼		▲	C	A	B	A	
		- miasto Legnica	▼		•	A	A	A	A	
		- miasto Wałbrzych	▼		•	C	C	B	A	
		- strefa dolnośląska	▼	•	C	C	B	A		
		4.5.	Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w ilości odpadów komunalnych ogółem [%]	GUS	▲	▲	21,3	37,4	24,5	35,0
		4.6.	Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem [%]	GUS	▲	•	18,6	18,6	18,6	18,8
4.7.	Odpady wytworzone w ciągu roku (nagromadzone z wyłączeniem odpadów komunalnych) [tys. ton]	GUS	▲	▼	35 579	35 118	34 000	32 600		
5.	WZMOCNIENIE PRZESTRZENNEJ SPÓJNOŚCI REGIONU	5.1.	Długość dróg ekspresowych i autostrad na 10 tys. ludności [km]	GUS	▲	▲	0,99	1,64	1,05	1,67
		5.2.	Udział mieszkańców w strefie dostępności do 30 minut od węzłów autostrad i dróg ekspresowych w ogólnej liczbie ludności [%]	IRT	▲	▲	63	82	65	79
		5.3.	Liczba pasażerów odprawianych w transporcie kolejowym (Koleje Dolnośląskie, Przewozy Regionalne) [mln os.]	UMW D	▲	▲	19,8	31,6	-	-
		5.4.	Ruch pasażerów w portach lotniczych - przyjazdy i wyjazdy [tys. os.]	GUS	▲	▲	2 371	3881	2 700	4 000
		5.5.	Wypadki drogowe na 100 tys. ludności [osoba]	GUS	▲	▼	80	62,2	67	50
		5.6.	Długość czynnych linii kolejowych w województwie	GUS	▲	▲	1 750	1817	1 850	2 050
		5.7.	Liczba miast obsługiwanych regionalnym transportem kolejowym	IRT	▲	▲	53	69	57	83

Oznaczenia: a – szacunki wstępne; * – wartość oczekiwana; kolor szary – tendencja korzystna; kolor czerwony – tendencja niekorzystna.

Część III
REALIZACJA POLITYK,
PROGRAMÓW I STRATEGII
WOJEWÓDZKICH

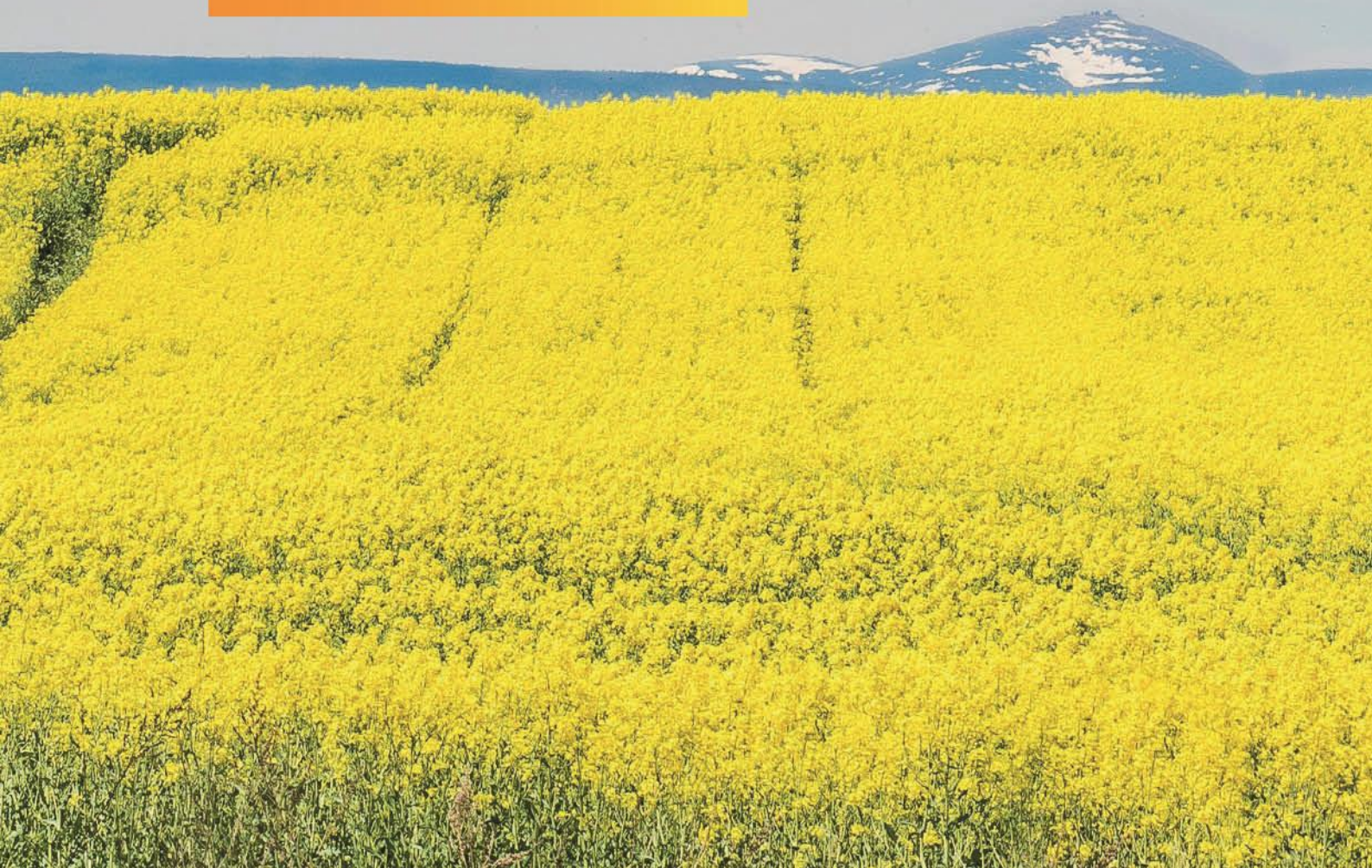

**DOLNY
ŚLĄSK**

Część III - Realizacja polityk, programów
i strategii wojewódzkich

ROLNICTWO I OCHRONA ŚRODOWISKA

Zarząd Województwa Dolnośląskiego realizuje swoje zadania i obowiązki oraz wypełnia uchwały podjęte przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego, poprzez kierowanie oraz inicjowanie pracy w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, a także w innych jednostkach podległych samorządowi województwa.

Jednostka koordynująca: **Departament Ochrony Środowiska**

A. Realizacja dokumentów wykonawczych

Wojewódzki Program Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego

Wydział Instrumentów Środowiskowych

Informacje podane w sprawozdaniu dotyczące realizacji Wojewódzkiego Programu Ochrony Środowiska pochodzą z GUS i na chwilę sporządzania opracowania dostępne były dane wyłącznie do końca roku 2023. Zgodnie z harmonogramem rocznym publikacji GUS, częściowe dane za 2024 rok zostaną udostępnione w czerwcu i sierpniu roku 2025.

Działania związane z ograniczeniem niskiej emisji realizowane w 2024 roku przez gminy i powiaty wiązały się m.in. z likwidacją konwencjonalnych źródeł ciepła lub wymianą na inne z zastosowaniem paliwa gazowego lub energii elektrycznej w budynkach mieszkalnych, publicznych i usługowych oraz termomodernizacją budynków mieszkalnych, publicznych i usługowych.

Na terenie Dolnego Śląska (wg danych GUS) w 2023 roku działały 132 zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza. 52% zakładów szczególnie uciążliwych dla jakości powietrza wyposażone jest w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych, natomiast około 20% w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń gazowych. Ww. urządzenia to, m.in., cyklony, multicyklony, filtry tkaninowe, elektrofiltry, urządzenia mokre, z których większość charakteryzuje się wysoką skutecznością działania.

W porównaniu do roku 2022, w roku 2023 w województwie dolnośląskim odnotowano 18% spadek wielkości zanieczyszczeń gazowych emitowanych do powietrza przez ww. zakłady (z 16 047 570 ton na rok do 13 161 918 ton na rok). 96,4% wytworzonych zanieczyszczeń gazowych ogółem zostało zatrzymanych lub zneutralizowanych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń (wzrost o ok. 0,2% w stosunku do roku 2022). Wielkość zanieczyszczeń pyłowych emitowanych przez zakłady do powietrza w 2023 roku spadła o 28% w stosunku do roku 2022 (z 1331 ton na rok do 962 ton na rok), przy czym 99,9% wytworzonych pyłów ogółem zostało zatrzymanych lub zneutralizowanych w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń.

Z dostępnych na stronie GUS danych ujętych w bazie danych lokalnych wynika, że nakłady poniesione w 2023 roku na środki trwałe służące ochronie środowiska związane z ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu na terenie Dolnego Śląska, w stosunku do roku 2022 wzrosły o około 35% i wyniosły 751 349,9 tys. zł, z czego 104 112,8 tys. zł (ok. 15%) przeznaczono na redukcję zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Brak danych w GUS odnośnie udziału w ww. kwocie nakładów poniesionych na zapobieganie zanieczyszczeniom w tym na wdrażanie nowych technik i technologii spalania paliw wraz z modernizacją kotłowni i ciepłowni.

Programy ochrony powietrza dla województwa dolnośląskiego

Wydział Instrumentów Środowiskowych

Program ochrony powietrza dla stref w województwie dolnośląskim, w których w 2018 r. zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu wraz z Planem działań krótkoterminowych, przyjęty uchwałą NR XXI/505/20 z dnia 16 lipca 2020 r.¹ obejmuje działanie „Edukacji ekologicznej (kod działania: DsEdEk)”. W Programie ochrony powietrza zobowiązano samorządy gminne i powiatowe do prowadzenia akcji edukacyjnych, mających na celu uświadamianie społeczeństwa o wpływie jakości powietrza na zdrowie, w jaki sposób poprawić lokalną jakość powietrza, o obowiązkach wynikających z przestrzegania zakazów i nakazów zawartych w uchwałach antysmogowych.

Program ochrony powietrza zobowiązał samorządy gminne i powiatowe do przeprowadzenia:

- działań w ogólnopolskich akcjach edukacyjnych: 2 razy w roku,
- akcji edukacyjnej dot. czystości powietrza: 2 razy w roku.

Termin składania sprawozdań z realizacji ww. działania: do 15 lutego za poprzedni rok sprawozdawczy.

W 2024 roku, na podstawie sprawozdań złożonych do 28.02.2025 r. przez 167 samorządy gminnych i 25 jednostek powiatowych:

- samorządy gminne: wzięły udział w 251 ogólnopolskich akcjach edukacyjnych oraz przeprowadziły 692 akcji edukacyjnych na terenie swoich gmin dot. czystości powietrza;

- samorzady powiatowe: wzięły udział w 20 ogólnopolskich akcjach edukacyjnych oraz przeprowadziły 82 akcji edukacyjnych na terenie swoich powiatów dot. czystości powietrza;
- samorząd województwa: (poprzez Instytut Rozwoju Terytorialnego):

- prowadzi stronę internetową www.czystezasady.pl dedykowaną tematyce jakości powietrza i pełniącą rolę punktu informacyjnego o uchwałach antysmogowych,
 - przeprowadził w 2024 r. akcję „Mobilne Płuca”,
 - zorganizował bezpłatne szkolenia dotyczące „wdrażania uchwał antysmogowych” skierowane do przedstawicieli samorządów gminnych, straży gminnych/miejskich,
 - uruchomiono kampanię medialną za pośrednictwem regionalnej telewizji o uchwałach antysmogowych,
 Deklarowany koszt realizacji działania poniesiony w 2024 r. wyniósł: 3 499 073,98 zł.

¹ zaktualizowany uchwałą Sejmiku Województwa Dolnośląskiego nr LVIII/1201/23 z dnia 13 lipca 2023 r. – nie zmieniając przedmiotowego zadania

Instytut Rozwoju Terytorialnego

Instytut Rozwoju Terytorialnego zrealizował w 2024 r. następujące działania edukacyjno-informacyjne w ramach kampanii „Czyste Zasady” mającej na celu wdrażanie zapisów uchwał antysmogowych oraz informowanie o szkodliwości zanieczyszczonego powietrza na zdrowie ludzi:

1. Organizacja szkolenia pn. „Wdrażanie uchwał antysmogowych – kontynuacja działań w zakresie wymiany pozaklasowych źródeł ogrzewania i podnoszenia efektywności energetycznej budynków”. Data i miejsce szkolenia: 29.11.2024 r. Wrocław. Liczba uczestników: łącznie 162 osoby (tryb stacjonarny i zdalny).

Źródło finansowania: budżet IRT w kwocie: 41 173,72 zł brutto

2. Przeprowadzenie akcji „Mobilne Płuca” wraz z jej obsługą techniczną oraz medialną w Nowej Rudzie i w Żmigrodzie w okresie od 12 listopada 2024 r. do 13 grudnia 2024 r.

Źródło finansowania: budżet IRT w kwocie: 26 499,99 zł brutto

3. Nagranie języka migowego do audycji „Czyste Zasady” emitowanej w TVP 3 Wrocław.

Źródło finansowania: budżet IRT w kwocie: 1425,63 zł brutto

4. Adaptacja i emisja audycji pt. „Czyste Zasady” na antenie TVP3 Wrocław w okresie 16 tygodni od dnia 4 listopada 2024 r. do 23 lutego 2025 r.

Źródło finansowania: budżet IRT w kwocie: 8461,50 zł brutto (dotyczy płatności za emisje w listopadzie 2024 r.)
 Całkowita wartość zadania (2024/2025) to 33 661,50 zł (brutto)

5. Produkcja i emisja na antenie Telewizji Echo24 kampanii społecznej z wykorzystaniem spotu video w okresie od dnia 1 grudnia 2024 r. do dnia 31 marca 2025 roku.

Źródło finansowania: budżet IRT (zgodnie z umową płatności za emisje w 2024 r. i 2025 r. są realizowane w roku 2025. Całkowita wartość zadania (2024/2025) to 39 975,00 zł (netto)

6. Pozycjonowanie strony internetowej dedykowanej kampanii edukacyjno-informacyjnej (www.czystezasady.pl) w celu zwiększenia jej dostępności.

Źródło finansowania: budżet IRT w kwocie: 17 697,24 zł brutto

7. Zlecenie obejmujące wykonanie ekspertyz, opinii i analiz - usługi prawne dotyczące interpretacji przepisów wynikających z uchwał antysmogowych.

Źródło finansowania: budżet IRT w kwocie: 3637,73 zł brutto

8. Prowadzenie punktu konsultacyjnego w Instytucie Rozwoju Terytorialnego dla pracowników samorządów lokalnych i mieszkańców województwa w zakresie interpretacji zapisów uchwał antysmogowych – praca ciągła.

Źródło finansowania: budżet IRT w ramach wynagrodzenia pracowników

Programy ochrony środowiska przed hałasem dla województwa dolnośląskiego

Wydział Instrumentów Środowiskowych

Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa dolnośląskiego (POH dolnośląskie) jest przyjęty Uchwałą Sejmiku Województwa Dolnośląskiego nr IV/42/24 z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa dolnośląskiego.

Program stanowi istotny element długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem. Celem programu jest określenie działań ograniczających poziom hałasu w środowisku oraz poprawa klimatu akustycznego,

w następstwie której polepszy się jakość życia, snu, a także zdrowie mieszkańców województwa poprzez redukcję hałasu i jego szkodliwych skutków.

Monitorowanie realizacji działań określonych w programie odbywa się na podstawie raportów z realizacji sporządzanych przez zarządcę obiektów przekazywanych corocznie do Marszałka Województwa Dolnośląskiego w terminie do 31 marca za rok poprzedni.

Termin sprawozdawczy za 2024 rok w tym zakresie przypada na dzień 31 marca 2025 roku.

Działania podejmowane przez Zarządców w 2023 roku zostały wskazane w przekazanych do Marszałka Województwa Dolnośląskiego sprawozdaniach na podstawie programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa dolnośląskiego przyjętego uchwałą Sejmiku Województwa Dolnośląskiego nr III/34/18 z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie zmiany uchwały na LI/1832/14 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa dolnośląskiego” (dla dróg wojewódzkich, dróg na terenie miasta Jelenia góra oraz linii kolejowych) oraz nr XII/288/19 z dnia 24 października 2019 r. w sprawie zmiany uchwały nr LI/1832/14 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie przyjęcia „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa dolnośląskiego (dla dróg krajowych). Niektóre działania podejmowane w programie tj. naprawa uszkodzonej nawierzchni dróg oraz szlifowanie szyn wpisują się działanie strategiczne nr 5.1.1. pn.: Modernizacja dróg i linii kolejowych na terenie WD ze szczególnym uwzględnieniem problematyki transportu ciężkiego.

Podjęte działania w 2023 roku przedstawiono poniżej:

1. Zarządzający drogami krajowymi – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA):
 - A4: naprawa spękań nawierzchni oraz remont cząstkowy nawierzchni (powiat bolesławiecki – Różaniec/Szczytnica, powiat złotoryjski Lubiatów/Strupice), wykonanie nawierzchni z betonu asfaltowego (powiat złotoryjski – Lubiatów),
 - droga krajowa nr 8: remont cząstkowy nawierzchni i przebudowa odcinka w gminie Bardo (powiat dzierzoniowski, kłodzki, wrocławski),
 - droga krajowa nr 12: (Głogów) remont cząstkowy nawierzchni i nasadzenia drzew,
 - droga krajowa nr 36: (powiat legnicki - Lisowice) - remont cząstkowy nawierzchni,
 - droga krajowa nr 94: remonty cząstkowe nawierzchni (powiat legnicki – Prochowice, powiat średzki - Błonie), nasadzenia zielni (powiat oławski – Oława, powiat średzki – Rusko/Wilczków),
 - droga krajowa nr 35 (powiat świdnicki) remont nawierzchni km 53+350 do 56+100,
 - droga krajowa nr 33: remont cząstkowy i nasadzenia drzew (powiat kłodzki – Żelazno),
 - droga krajowa nr 15.
2. Zarządzający drogami wojewódzkimi – Zarząd Województwa Dolnośląskiego (DSDiK):
 - droga wojewódzka 297 (powiat lwówecki): przeprowadzanie bieżących remontów nawierzchni – Lwówek Śląski,
 - droga wojewódzka 455 (powiat oławski): naprawy punktowe nawierzchni – Jelcz-Laskowice,
 - droga wojewódzka 374, 382 (powiat świdnicki): remonty cząstkowe nawierzchni na odcinku ul. Strzegomskiej (DW 374), przebudowa DW 382 od m. Świdnica do m. Paczków,
 - droga wojewódzka 352 (powiat zgorzelecki – Bogatynia) – przekazanie wyremontowanego odcinka drogi do gminy Bogatynia.
3. Zarządzający drogami na terenie miasta Jelenia Góra – Zarząd Miasta Jelenia Góra:

W 2023 roku wykonywano miejscowe naprawy nawierzchni jezdni ulic na terenie miasta, wymieniono uszkodzone wpusty uliczne oraz wymieniono warstwę ścieralną nawierzchni jezdni na całej szerokości ulicy (od ul. Mickiewicza do ul. Bankowej)
4. Zarządzający liniami kolejowymi – PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.:
 - linia 132: (odcinki torów od km 150,650 do km 165,398) podbicie rozjazdów nr 1 i 53 Oława, (odcinki torów od km 165,398 do km 170,974) mechaniczne podbicie toru z uzupełnieniem tłucznia i oprofilowaniem,
 - linia 143 (km 153,742 do km 162,655): wymiana szyn 60E1 w tokach zewnętrznych na wskazanych odcinkach, wymiana przekładek podszynowych, mechaniczne podbicie toru z uzupełnieniem tłucznia i oprofilowaniem, podbicie rozjazdu nr 81 Nadodrże, wymiana podkładów w torze nr 2 km 157,000-158,500.

Działania naprawcze są finansowane ze środków podmiotów zobowiązanych do ich wykonania.

Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego

Wydział Instrumentów Środowiskowych

W 2024 roku dostosowano zapisy projektu WPGO oraz projektu Planu Inwestycyjnego do zapisów nowego rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie sposobu i formy sporządzania wojewódzkiego planu gospodarki odpadami oraz wzoru planu inwestycyjnego (Dz. U. poz. 2574). Wobec zmiany dokumentów w tym zakresie przeprowadzono także ponowną ankietyzację gmin w ramach pozyskania niezbędnych danych.

W międzyczasie do organu wpływały nowe wnioski dotyczące dodania do projektu WPGO oraz projektu Planu Inwestycyjnego planowanych nowych instalacji.

Zarząd Województwa Dolnośląskiego 17 grudnia 2024 roku przyjął uchwałę Nr 1242/VII/24 w sprawie przekazania do ponownego zaopiniowania i uzgodnienia właściwym organom, a także do ponownych konsultacji społecznych projektu Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2023-2028 z perspektywą do 2032 r., z załącznikiem w postaci Planu Inwestycyjnego wraz ze wskazaniem miejsc spełniających warunki magazynowania zatrzymanych transportów odpadów i Prognozą oddziaływania na środowisko.

Audyt krajobrazowy dla województwa dolnośląskiego

Instytut Rozwoju Terytorialnego

1. Kontynuacja prac merytorycznych nad sporządzeniem audytu krajobrazowego województwa dolnośląskiego, realizowanego zgodnie z metodyką, określoną w rozporządzeniu w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych:

- sformułowanie rekomendacji i wniosków dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazów priorytetowych oraz obszarów objętych ochroną;
- opracowanie zeszytów projektowanych krajobrazów priorytetowych w celu ich publikacji;
- przeprowadzenie procesu opiniowania oraz rozpatrzenie zgłoszonych uwag.

2. Współpraca z Geodetą Województwa dotycząca przygotowania Audytu krajobrazowego do publikacji na Geoportalu Dolny Śląsk.

Zadanie realizowane w ramach budżetu Instytutu Rozwoju Terytorialnego i dofinansowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

Strategia Energetyczna Dolnego Śląska – kierunki wsparcia sektora energetycznego

Wydział Rozwoju Regionalnego

W 2024 r. kontynuowane były intensywne prace nad wdrożeniem SEDŚ i uruchomieniem projektu dedykowanego działaniom wskazanym w dokumencie oraz pozyskaniem środków finansowych na jego realizację.

W marcu 2024 r., na podstawie decyzji Zarządu Województwa Dolnośląskiego (Uchwała Nr 7443/VI/23 z dnia 19 września 2023 r. w sprawie udziału Województwa Dolnośląskiego – Instytutu Rozwoju Terytorialnego w projekcie pod roboczą nazwą „Strategia Energetyczna Dolnego Śląska – kierunki wsparcia sektora energetycznego” w ramach programu LIFE), **złożony został pełny wniosek (Full Proposal – II etap) o dofinansowanie dla projektu o nazwie PEARL-LIFE PL** w ramach naboru ogłoszonego w 2023 r. dla strategicznych projektów zintegrowanych w programie LIFE. **Ocena złożonego wniosku Full Proposal nie zagwarantowała jednak realizacji projektu**, dlatego podjęto decyzję o ponownym udziale WD-IRT w kolejnym naborze (2024). W ramach własnego zaangażowania IRT, **5 września 2024 r. została złożona zaktualizowana fiszka projektowa (Concept Note – I etap)**. We wznowionej wersji wniosku poszerzono wymiar projektu do zasięgu europejskiego oraz wzmocniono działania, których efektem będzie wypracowanie kompromisu i opracowanie mapy dojścia do neutralności klimatycznej regionu, a także rozszerzono działania edukacyjne. **Po otrzymaniu zaproszenia Komisji Europejskiej do złożenia pełnego wniosku dla projektu PEARL-LIFE PL w listopadzie 2024 r., rozpoczęto prace nad przygotowaniem i złożeniem nowego pełnego wniosku** (do dnia 6 marca 2025 r.). W tym czasie rozszerzona została również zawiązana sieć współpracy partnerów projektu PEARL-LIFE PL. Do grona uczestników projektu dołączyła Gmina Bogatynia, a także uczelnie: Politechnika Śląska, Uniwersytet Wrocławski, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie i Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie oraz Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej Novum. Uzyskano również istotne dla projektu poparcie dla planowanych działań ze strony PGE GiEK S.A., Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Ministerstwa Rozwoju i Technologii, a także Kraju Libereckiego.

Należy dodać, że jednocześnie **w dniu 28 lutego 2024 r. Zarząd Województwa Dolnośląskiego przyjął „Plan działań w zakresie neutralności klimatycznej w województwie dolnośląskim”**. Opracowanie ma na celu

zintegrowanie działań prowadzonych w regionie i uwzględnienie wszystkich obszarów, w których samorządy mogą wpłynąć na osiągnięcie nadrzędnego celu polityki województwa dolnośląskiego, określonego w SEDŚ, jakim jest osiągnięcie neutralności klimatycznej regionu do 2050 r.

B. Realizacja pozostałych działań podejmowanych w dziedzinie

Postępowania administracyjne

Wydział Opłat Środowiskowych/ Wydział Instrumentów Środowiskowych

Wydział Instrumentów Środowiskowych

W 2024 roku przeprowadzono szereg postępowań administracyjnych, w wyniku których Marszałek Województwa Dolnośląskiego wydał 280 decyzji, z czego 200 dotyczyło spraw z zakresu gospodarki odpadami i 34 postanowień o zabezpieczeniu roszczeń.

Przygotowane przez Wydział Instrumentów Środowiskowych ww. rozstrzygnięcia administracyjne obejmowały:

- pozwolenia zintegrowane,
- pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza,
- zezwoleń na emisję gazów cieplarnianych,
- decyzje ustalające wymagania w zakresie ochrony powietrza dla instalacji niewymagających pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza,
- pozwolenia na wytwarzanie odpadów,
- zezwolenia na zbieranie i/lub przetwarzanie odpadów,
- decyzje zatwierdzające instrukcję prowadzenia składowisk odpadów,
- decyzje udzielające zgody na zamknięcie składowisk odpadów,
- decyzje zatwierdzające programy gospodarowania odpadami wydobywczymi,
- decyzje potwierdzające spełnienie przez produkt lub substancję kryteriów uznania za produkt uboczny.

Wydział Opłat Środowiskowych

W wyniku przeprowadzonych postępowań administracyjnych wydano 299 decyzji dotyczących opłat recyklingowych, produktowych i opłat przeznaczonych na publiczne kampanie edukacyjne z tytułu wprowadzania produktów w opakowaniach, produktów i sprzętu elektrycznego.

Przeprowadzono 20 postępowań w wyniku, których wydano 11 decyzji dotyczących ulg z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska lub opłaty produktowej, a także odraczających terminy płatności opłaty podwyższonej za korzystanie ze środowiska.

W wyniku przeprowadzonych postępowań administracyjnych wydano 2 decyzje dotyczącą opłat za składowanie odpadów oraz 1 decyzję dotyczącą opłat za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza.

Przeprowadzono 103 postępowania wyjaśniające ws. magazynowania/składowania odpadów w miejscu na ten cel nieprzeznaczonym (58 zakończone, 45 nadal procedowanych).

Sprawozdania o produktach, opakowaniach i o gospodarowaniu odpadami

Wydział Opłat Środowiskowych

Rozpatrzono 9377 sprawozdań o produktach, opakowaniach i o gospodarowaniu odpadami.

Zaświadczenia o pomocy de minimis

Wydział Opłat Środowiskowych

Wydano 1268 zaświadczeń potwierdzających wysokość udzielonej pomocy de minimis z tytułu opłaty produktowej oraz ulg z tytułu opłat środowiskowych

Rejestr podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami – rejestr BDO

Wydział Opłat Środowiskowych

Na dzień 31 grudnia 2024 r. w systemie BDO zarejestrowanych było 42 937 podmiotów mających adres zamieszkania lub siedzibę na terenie województwa dolnośląskiego.

W 2024 r. rozpatrzono 7449 wniosków BDO, w tym: 2963 wnioski o wpis do rejestru BDO, 3761 wnioski o aktualizację wpisu w rejestrze BDO, 725 wnioski o wykreślenie z rejestru BDO.

Z urzędu wszczęto 1302 postępowania o wykreślenie z rejestru BDO, w sumie wydano 1283 decyzje (wykreślające z rejestru, zmieniające wpis w rejestrze BDO lub umarzające postępowanie).

Wygenerowano 411 nowych danych dostępowych do rejestru BDO.

Do repozytorium BDO wprowadzono 568 decyzji w zakresie gospodarowania odpadami.

System kontroli opłat za korzystanie ze środowiska**Wydział Opłat Środowiskowych**

- Zweryfikowano 4956 wykazów zawierających zbiorcze zestawienie informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz wysokości należnych opłat z tytułu wprowadzania gazów i pyłów do powietrza oraz składowania odpadów.
- Zaopiniowano i wystawiono przedsiębiorcom 540 zaświadczeń o stanie uregulowania zobowiązań sprawozdawczych i finansowych z tytułu opłat środowiskowych.
- Zaewidencjonowano 19 680 wpłat tytułem opłat za korzystanie ze środowiska, opłat produktowych, opłat za publiczne kampanie edukacyjne, opłat recyklingowych za torby na zakupy z tworzywa sztucznego, opłat rocznych i rejestrowych za wpis do BDO, opłat dot. Dyrektywy SUP (łącznie suma zaewidencjonowanych wpłat wyniosła 103 006 147,80 zł).
- Wystawiono 47 upomnień do zaległości dotyczących opłat za korzystanie ze środowiska i opłat produktowych.
- Wystawiono 81 upomnień w celu przymuszenia wykonania obowiązku o charakterze niepieniężnym tzn. złożenia sprawozdań o produktach, opakowaniach i gospodarowaniu odpadami z nich powstających w zakresie informacji o torbach na zakupy z tworzywa sztucznego.
- Wystawiono 931 zawiadomień o zadłużeniu wpłat wniesionych po terminie oraz opłat zaległych, postanowień o sposobie zarachowania wpłaty wniesionej po terminie.
- Wystawiono 59 wezwań do złożenia rocznych sprawozdań o produktach, opakowaniach i o gospodarowaniu odpadami w zakresie informacji o torbach na zakupy z tworzywa sztucznego.
- Wystawiono 15 postanowień o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia do wykonania obowiązku o charakterze niepieniężnym tzn. złożenia sprawozdań o produktach, opakowaniach i gospodarowaniu odpadami z nich powstających w zakresie informacji o torbach na zakupy z tworzywa sztucznego.
- Wystawiono 69 tytułów wykonawczych do właściwych terytorialnie urzędów skarbowych do zaległości dotyczących opłat za korzystanie ze środowiska, opłat produktowych i opłaty recyklingowej za torby na zakupy z tworzywa sztucznego.
- Wystawiono 14 tytułów wykonawczych do właściwych terytorialnie urzędów skarbowych dotyczących kosztów upomnienia w celu przymuszenia do wykonania obowiązku o charakterze niepieniężnym w zakresie informacji o torbach na zakupy z tworzywa sztucznego.
- Wystawiono 13 tytułów wykonawczych do właściwych terytorialnie urzędów skarbowych dotyczących nałożonych grzywien w celu przymuszenia do wykonania obowiązku o charakterze niepieniężnym w zakresie informacji o torbach na zakupy z tworzywa sztucznego.
- Wystawiono 13 tytułów wykonawczych do właściwych terytorialnie urzędów skarbowych dotyczących opłaty za wydane postanowienia o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia do wykonania obowiązku o charakterze niepieniężnym w zakresie informacji o torbach na zakupy z tworzywa sztucznego.
- Przygotowano 2735 przelewów dotyczących zwrotu kwot nienależnych lub przekięgowujących wpłaty na właściwy rachunek bankowy przypisany dla określonego rodzaju opłaty.

Analizy pozwoleń zintegrowanych**Wydział Instrumentów Środowiskowych**

Marszałek Województwa Dolnośląskiego w 2024 roku wszczął 40 analiz pozwoleń zintegrowanych, które kontynuowane będą w 2025 roku.

Dowody z oględzin z zakresu gospodarki odpadami**Wydział Instrumentów Środowiskowych**

W 2024 roku upoważnieni przedstawiciele Marszałka Województwa Dolnośląskiego przeprowadzili 18 dowodów z oględzin obejmujących oględziny wybranych instalacji z zakresu gospodarki odpadami. Działania te były podejmowane doraźnie, w miarę bieżących potrzeb wynikających z prowadzonych przez organ postępowań administracyjnych.

Weryfikacja sprawozdań o wytworzonych odpadach i o gospodarowaniu odpadami**Wydział Instrumentów Środowiskowych**

W 2024 roku Marszałek Województwa Dolnośląskiego na podstawie art. 77 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach zweryfikował i zatwierdził 14 162 sprawozdania o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami. Organ w wyniku prowadzonej weryfikacji zbieżności z posiadanymi decyzjami w obszarze: gospodarka

odpadami lub w oparciu o analizę ewidencji odpadów zobligował do sporządzenia korekt sprawozdań przedkładanych za pośrednictwem platformy BDO w liczbie 5582 sprawozdań.

Weryfikacja sprawozdań wójta, burmistrza lub prezydenta miasta z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi

Wydział Instrumentów Środowiskowych

W 2024 roku Marszałek Województwa Dolnośląskiego na podstawie art. 9r ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zweryfikował 855 sprawozdań wójta, burmistrza lub prezydenta miasta z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi (w tym 686 korekt za lata 2020-2023), z tego 303 sprawozdania mają status „zatwierdzone”. Duża liczba korekt wynika z wielokrotnego korygowania sprawozdań przez poszczególne gminy województwa. Wszystkie sprawozdania gminne w roku 2024 złożone zostały w terminie, zgodnie z art. 9q ust.2 u.cip. Realizując obowiązek wynikający z art. 9r ust. 3 u.cip Marszałek Województwa Dolnośląskiego przesłał do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska 29 zawiadomień o stwierdzonych naruszeniach dotyczących sprawozdań wójta, burmistrza lub prezydenta miasta z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za lata 2020-2023 (w tym 2 zbiorcze zestawienia dot. nieosiągnięcia wymaganych poziomów recyklingu w roku 2021 przez 49 gmin województwa).

Opracowanie sprawozdania z realizacji Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2016-2022

Wydział Instrumentów Środowiskowych

W 2024 roku realizując obowiązek zawarty w art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, Zarząd Województwa Dolnośląskiego przygotował sprawozdanie z realizacji Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2016-2022, uchwalonego przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego uchwałą NRXLIII/1450/17, za okres sprawozdawczy obejmujący lata 2020-2022.

22 kwietnia 2024 roku Uchwałą nr 8605/VI/ 2024 Zarząd Województwa Dolnośląskiego na podstawie na podstawie art. 41 ust. 1 w związku art. 14 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa przyjął i przedłożył - Sejmikowi Województwa oraz Ministrowi właściwemu do spraw klimatu powyższe sprawozdanie.

Kontrole

Wydział Opłat Środowiskowych / Wydział Instrumentów Środowiskowych

Wydział Instrumentów Środowiskowych

W 2024 roku upoważnieni przedstawiciele Marszałka Województwa Dolnośląskiego współuczestniczyli w 51 kontrolach przeprowadzonych wspólnie z Dolnośląskim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska na podstawie art. 41a oraz art. 146 ust. 5 ustawy o odpadach.

W ramach kompetencji wynikających z art. 379 ustawy Prawo ochrony środowiska, Marszałek Województwa Dolnośląskiego wszczął 4 postępowania kontrolne, które objęły instalacje komunalne oraz 1 postępowanie kontrolne obejmujące zakres oddziaływania akustycznego na tereny chronione przed hałasem. Przedmiotem kontroli instalacji komunalnych było sprawdzenie zgodności funkcjonowania instalacji z warunkami pozwolenia zintegrowanego wydanego przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego.

Wydział Opłat Środowiskowych

W ramach kompetencji wynikających z art. 379 ustawy Prawo ochrony środowiska Marszałek Województwa Dolnośląskiego wszczął 8 kontroli podmiotów korzystających ze środowiska w zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza oraz 7 kontroli w zakresie opłat produktowych.

W ramach kompetencji wynikających z art. 53 ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi 10 kontroli podmiotów prowadzących recykling odpadów opakowaniowych i eksportujących odpady opakowaniowe oraz dokonujących wewnątrzspółnotowej dostawy odpadów opakowaniowych.

Postępowania administracyjne w zakresie zasobów przyrody

Wydział Obszarów Wiejskich/ Wydział Zasobów Przyrody

Przeprowadzono postępowania administracyjne, w wyniku których wydano:

- 1764 decyzji i postanowień w sprawach dotyczących udzielenia zezwoleń na usuwanie drzew i krzewów z terenów nieruchomości oraz wymierzających administracyjne kary pieniężne za nielegalne usuwanie lub niszczenie zieleni na terenach dolnośląskich miast na prawach powiatu, tj. Wrocławia, Wałbrzycha, Legnicy i Jeleniej Góry,

- 6 decyzji administracyjnych zezwalających na odstępstwa od zakazu płoszenia zwierząt łownych,
- 18 decyzji administracyjnych zezwalających na odstępstwa od zakazu połowu ryb z ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym.

Wizje terenowe i kontrole

Wydział Obszarów Wiejskich/ Wydział Zasobów Przyrody

Przeprowadzono wizje terenowe, w tym:

- 1010 oględzin drzew lub krzewów,
- 35 wizji w terenie w celu dokonania oględzin związanych z szacowaniem szkód łowieckich.

Przeprowadzono 22 kontrole wykonania decyzji Marszałka Województwa Dolnośląskiego:

- 1 kontrolę wykonania decyzji Marszałka Województwa Dolnośląskiego w zakresie wykonywania decyzji – zezwolenia na odstępstwo od zakazu płoszenia zwierząt łownych,
- 18 kontroli wykonania decyzji Marszałka Województwa Dolnośląskiego w zakresie wykonywania decyzji – zezwoleń na połów ryb.

Opracowane dokumenty

Wydział Obszarów Wiejskich/ Wydział Zasobów Przyrody

Zakończono opracowanie projektu aktualizacji uchwały nr XV/381/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego w sprawie podziału województwa dolnośląskiego na obwody łowieckie oraz zaliczenia obwodu łowieckiego do kategorii. Dokument został uchwalony przez Sejmik Województwa w dniu 23 kwietnia 2024 r. (Uchwała Sejmiku Województwa Dolnośląskiego nr LXIX/1521/24).

7. Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich: 7.2.2. Gospodarka wodno-ściekowa

Wydział Obszarów Wiejskich

Operacje realizowane w ramach PROW na lata 2014-2020.

Łączny limit środków 61 161 649 euro pochodzących z EFRROW (limit współdzielony z operacjami: Budowa lub modernizacja dróg lokalnych/Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego/ Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne i Inwestycje w targowiska) oraz dodatkowe środki w wysokości 28 403 578 euro pochodzące z Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy (EURI).

W 2024 w związku z nowelizacją Rozporządzenia w sprawie wysokości limitów środków PROW i zwiększeniu ich wysokości celem pełnego wykorzystania środków na działanie, pracownicy SW weryfikowali kolejne projekty z listy oczekujących na dofinansowanie w ramach działania. Podpisano 6 nowych umów o dofinansowanie na kwotę dofinansowania UE 18 904 613 zł. Zakładane wskaźniki do osiągnięcia w ramach podpisanych umów to: budowa 7,4 km sieci wodociągowych, 14,3 km systemów kanalizacji oraz 2 podziemnych zbiorników retencyjne o łącznej pojemności co najmniej 100 m³ wraz z systemem kanalizacji deszczowej lub dodatkowo przebudowane zostanie 9 km sieci wodociągowych.

W 2024 roku trwała realizacja projektów z wcześniejszych dwóch naborów, tj. z 2019 r. (EFRROW) i 2022 r. (EiO). Złożonych zostało 18 wniosków o płatność na kwotę dofinansowania 32 360 015 zł. ARiMR zrealizowała 17 płatności na kwotę dofinansowania 32 360 014,58 zł. Zakończono realizację 10 projektów. W rezultacie wybudowano 11,33 km sieci wodociągowych, 25,14 km sieci kanalizacyjnej, 7 gminnych oczyszczalni ścieków.

4. Inwestycje w środki trwałe: 4.3 Scalanie gruntów

Wydział Obszarów Wiejskich

Działanie realizowane w ramach PROW na lata 2014-2020. Limit środków: 35 882 845 euro.

W 2024 r. trwała realizacja rzeczowa i finansowa zadań dla projektów z wcześniejszych 6 naborów z lat 2016-2022. SW zakończył weryfikację wniosku o płatność końcową dla projektu Scalanie gruntów wsi Granica, Tomkowice, Godzieszówek, gmina Strzegom, powiat świdnicki. ARiMR wypłaciła pomoc 11 219 886,85 zł. Powierzchnia gruntów objętych postępowaniem scaleniomym wyniosła 1237 ha. W wyniku realizacji projektu ogólna liczba działek ewidencyjnych na obiekcie scaleniomym została zredukowana z 1028 szt. do 708 szt., a średnia powierzchnia działki wzrosła z poziomu 1,19 ha do 1,75 ha. Przebudowano niemal 4 km dróg dojazdowych, skrócona została średnia odległość gospodarstwa od działki, wykonano prace rekultywacyjne i zadrzewieniowe terenu.

4. Inwestycje w środki trwałe 4.3.1. Zarządzanie zasobami wodnymi w zakresie budowy lub przebudowy otwartych zbiorników retencyjnych służących do gromadzenia wód opadowych lub roztopowych, wód gruntowych lub wód płynących (beneficjent: gmina)

Wydział Obszarów Wiejskich

Działanie realizowane w ramach PROW na lata 2014-2020. Limit środków: 2 174 718 euro

W 2024 r. w terminach od: 05.02.2024 do 27.02.2024; od 10.06.2024-25.06.2024; od 04.09.2024 do 18.09.2024 przeprowadzono 3 konkursy na działanie. W rezultacie złożonych zostało 45 wniosków o przyznanie pomocy na wnioskowaną kwotę pomocy 17 959 871,19 zł. Na dzień 31.12.2024 r. podpisano 13 umów o przyznanie pomocy na kwotę 4 733 568 zł. W weryfikacji i przygotowaniu do umowy znajdują się jeszcze projekty z ostatniego naboru - 10 projektów na kwotę 3 983 446 zł. Szacowane efekty rezultaty realizacji 13 podpisanych umów o dofinansowanie to wybudowanie 1 i przebudowa 17 otwartych zbiorników retencyjne o powierzchni poniżej 5000 m² i głębokości poniżej 3 m.

4.2.3. Prowadzenie działań na rzecz rozwoju systemu obszarów cennych przyrodniczo i efektywnej ochrony wartości krajobrazu

Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych

W roku 2024 przeprowadzono 207 spraw dotyczących opiniowania gminnych dokumentów planistycznych, a także 215 spraw dotyczących opiniowania projektów inwestycji lub wycinki drzew/krzewów oraz 232 spraw dotyczących naruszeń przepisów w parkach krajobrazowych. Na obszarze 11 parków krajobrazowych wyremontowano, odnowiono i zamontowano szereg nowych obiektów infrastruktury turystyczno-edukacyjnej – m.in. tablic edukacyjno-informacyjnych, drogowskazów, wiat czy ławostoi. Pracownicy DZPK zinwentaryzowali i udokumentowali kartami inwentaryzacyjnymi 449 obserwacji z zakresu występowania chronionych gatunków roślin i zwierząt, aktualizując prowadzoną bazę danych GPS. Kontynuowano działalność Ośrodka Rehabilitacji Zwierząt Dzikich i Chronionych w Myśliborzu, obejmując opieką łącznie 184 szt. ptaków i ssaków (z 43 gatunków), z których 162 szt. udało się przywrócić środowisku. Przeprowadzono cykliczną Akcję Żaba, angażując uczniów szkół z terenu PK „Dolina Baryczy” w czynną ochronę płazów na trasach wędrówek sezonowych (przeniesiono przez drogi łącznie 5093 płazy). Kontynuowano działania finansowane z PROW na terenie Przemkowskiego PK poprzez zrównoważone gospodarowanie na terenie użytku ekologicznego „Przemkowskie Bagno” (wypas bydła, koni i owiec, koszenie użytków zielonych), a także działania na użytku ekologicznym „Łąki k. Osieka” (wykaszenie łąk z usunięciem zakrzaczeń). W roku 2024 na obszarze gospodarstwa rolnego prowadzonego przez DZPK przebywało w systemie całorocznym 205 koni oraz 85 krów. Ponadto kontynuowano i ukończono przygotowywanie uchwały w sprawie planu ochrony Parku Krajobrazowego Doliny Bobru (akt prawomocnie uchwalony przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego).

Źródło finansowania: Budżet Państwa – kwota 1 900 000,00 zł; Budżet Województwa Dolnośląskiego – kwota 3 592 313,83 zł.

4.1.2. Wspieranie edukacji ekologicznej w oparciu o zasoby lokalne (infrastrukturalne, przyrodnicze i kulturowe)

Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych

W ramach prowadzonej edukacji ekologicznej poprzez sieć ośrodków edukacyjnych zarządzanych i utrzymywanych przez Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych i na terenie samych parków krajobrazowych zorganizowane zostały bezpłatne zajęcia edukacyjne dla 31 978 osób, w zajęciach tych uczestniczyło 856 grup dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Ponadto przeprowadzono w ramach edukacji ekologicznej 11 konkursów o zasięgu regionalnym i wojewódzkim. W całym 2024 roku pracownicy Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych zorganizowali, współorganizowali lub aktywnie uczestniczyli w 22 akcjach edukacyjnych i innych wydarzeniach ekologicznych. Ponadto opracowano i wydano 16 różnych pozycji wydawniczych – w tym przewodnik, broszury, ulotki i kalendarze popularyzujące ochronę przyrody i krajobrazu, a także promujące wartości historyczne i kulturowe parków krajobrazowych Dolnego Śląska.

Źródła finansowania: Budżet Województwa Dolnośląskiego – kwota 1 756 611,84 zł (w tym Edukacja „Poznaj Swój Park Krajobrazowy” 299 000,00 zł); Dotacja celowa WFOŚiGW – kwota 332 706,00 zł

Pozostałe działania podejmowane przez DZPK

Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych

Działalność Ośrodka Rehabilitacji Zwierząt Dzikich i Chronionych w Myśliborzu

W ciągu całego roku przyjmowano ranne lub niedomagające zwierzęta, otaczając je stosowną opieką, po uprzednim badaniu weterynaryjnym. Wyleczone zostają zwrócone środowisku część pozostaje w Ośrodku a Część rzadszych gatunków (których nie udało się uratować) została profesjonalnie spreparowana (preparaty

taksydermalne) i służy jako pomoce edukacyjne – zarówno w CEEiK „Salamandra” w Myśliborzu, jak i w Centrum w DZPK Oddział Jelenia Góra oraz DZPK Oddział Wrocław zasilając wciąż rosnącą kolekcję okazów. Preparaty te są również wykorzystywane podczas terenowych wydarzeń edukacyjnych (stoiska edukacyjne DZPK na dożynkach, w DODR, Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Wrocławskiego, Dolnośląskim Festiwalu Nauki, Centrum Bioróżnorodności w Miliczu).

Akcje edukacyjne

W ramach statutowej działalności jednostki pracownicy merytoryczni DZPK biorą udział w wystawach, prezentacjach i wydarzeniach edukacyjnych – w wielu miejscach województwa dolnośląskiego. Stoiska DZPK promujące działalność parków krajobrazowych, gry i zabawy edukacyjne, minikonkursy – to nieodłączny element aktywnej edukacji przyrodniczej. Oddziaływują na różne grupy wiekowe – od najmłodszych aż po emerytów. Szczególny wydzźwięk mają stoiska prezentujące faunę i florę parków krajobrazowych oraz powiązania między organizmami a także wpływ działalności człowieka, poprzez zajęcia edukacyjne dla setek uczestników z zastosowaniem preparatów taksydermalnych. W tym roku DZPK prezentowało takie zajęcia podczas:

- EKO-piknik z okazji Światowego Dnia Środowiska we Wrocławiu na terenie Ogródu Botanicznego Uniwersytetu Wrocławskiego (czerwiec),
- XXVIII Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych Wrocław 2024 na terenie DODR Wrocław (lipiec),
- VIII Festiwalu Ogrodowe Smaki na terenie Arboretum Wojsławice Ogródu Botanicznego Uniwersytetu Wrocławskiego (lipiec),
- XXVII Dolnośląski Festiwal Nauki – Miasteczko Naukowe we Wrocławiu (wrzesień),
- Dożynki Wojewódzkie w Małowicach (wrzesień).

Konkursy o zasięgu wojewódzkim i regionalnym:

„Świat Nietoperzy”; „Eko-Deko-Wiosenny Stroik z Materiałów Naturalnych”; „Kwietna Mandala”; „Korona Dolnośląskich Parków Krajobrazowych”; „Cztery pory roku w dolnośląskich parkach krajobrazowych”; „Ptaki Polski”; „Kodeks Młodego Przyrodnika”; „Dolnośląskie Parki Krajobrazowe w Obiektywie”; „Pająki obok nas”; „Ciekawy Komiks”. DZPK współorganizowało ze Starostwem Powiatowym we Wrocławiu konkurs „Przyroda Wokół Nas”. Ponadto jak co roku organizowano i prowadzono 4 etapy Ogólnopolskiego Konkursu „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski” dla uczniów szkół podstawowych z terenów 12 parków krajobrazowych, w którym w naszym województwie wzięło udział 824 uczniów z 39 szkół (27 gmin). Najlepsza drużyna z naszego województwa (wyłoniona wcześniej w IV etapie) wzięła udział w Finale Ogólnopolskim i pokonując przedstawicieli 15 pozostałych województw zajęła pierwsze miejsce. Dzięki temu DZPK koordynuje całą edycję roku 2025 oraz organizuje i przeprowadza trzydniowy Ogólnopolski Finał tego konkursu we Wrocławiu, goszcząc prawie setkę uczestników wraz z opiekunami i dyrektorami innych parków krajobrazowych. W ramach współpracy z Dolnośląską Biblioteką Pedagogiczną we Wrocławiu przeprowadzono także konkurs „Sekretne Życie Pszczół” dla uczniów szkół podstawowych (klasy I-VIII, skategoryzowany wiekowo - 3 grupy).

Działalność na rzecz ochrony przyrody

W październiku 2024 Kapituła Polskiej Izby Ekologii za podjęte działania na rzecz ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju przyznała naszej jednostce główną nagrodę EKOLAUR w kategorii Ochrona przyrody, zwiększanie bioróżnorodności i rozwój terenów zielonych za przedsięwzięcie: „Czynna ochrona przyrody – odtworzenie i zachowanie cennych ekosystemów wypas/koszenie – użytek ekologiczny Przemkowskie Bagno”.

Działalność edukacyjna

W roku 2024 Kapituła Polskiej Izby Ekologii za prowadzoną przez DZPK edukację ekologiczną przyznała w kategorii EDUKACJA za przedsięwzięcie „Całoroczna edukacja ekologiczna realizowana w oparciu o walory przyrodnicze, historyczne, kulturowe i krajobrazowe w parkach krajobrazowych Dolnego Śląska” naszej jednostce główną nagrodę EKOLAUR.

Publikacje i wydawnictwa

W roku 2024 DZPK opracowało (teksty oraz w zdjęcia własne jednostki):

- ulotki: „Dudek w Przemkowskim Parku Krajobrazowym – czynna ochrona”; 5 rodzajów z serii „Ptaki Parku Krajobrazowego Dolina Baryczy”; „Ważki Parków Krajobrazowych Województwa Dolnośląskiego”; „Storczyki Parków Krajobrazowych Województwa Dolnośląskiego”,

- broszury: „Popielicowate w parkach krajobrazowych Dolnego Śląska – ochrona czynna”; „Ścieżki przyrodnicze w Parku Krajobrazowym „Dolina Baryczy” – przewodnik dla turystów”; „Muchowskie Wzgórza i Czartowska Skała – dziedzictwo dawnego wulkanizmu i epoki lodowej”; „35-lecie jeleniogórskich parków krajobrazowych”; „Poznajemy i kolorujemy liście rodzimych drzew Polski”; „Mały przewodnik po łowiectwie. Zwierzęta łowne w parkach krajobrazowych”,

- kalendarze: „Ptaki śpiewające w Parkach Krajobrazowych Dolnego Śląska”; „Niezwykłe kwiaty w Parkach Krajobrazowych Dolnego Śląska”; „Raniuszek” – dystrybuowane w urzędach oraz placówkach edukacyjnych.

Edukacja ekologiczna

Wydział Edukacji

W ramach działań w zakresie podnoszenia świadomości ekologicznej, upowszechniania wiedzy z zakresu ochrony środowiska, kształtowania postaw proekologicznych dzieci i młodzieży z województwa dolnośląskiego, Zarząd Województwa Dolnośląskiego Uchwałą nr 265/VII/24 z dnia 8 lipca 2024 r. został ogłoszony otwarty konkurs ofert. W wyniku rozstrzygnięcia ww. konkursu zadanie realizowane było przez: Stowarzyszenie Wroclove Sport we Wrocławiu, Fundację Polska Gór! we Wrocławiu, Fundację Inmelius w Gniewomirowicach, Fundację Ekorozwoju we Wrocławiu, Fundację "Ecologicum" we Wrocławiu, Fundację "Na ratunek pszczołom" w Grabczoku. Przekazana dotacja to 300 000 zł (środki BWD).

Ponadto Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu zrealizowała Konkurs Przyrodniczym pod nazwą „Sekretne życie pszczoł”. Konkurs prowadzony był na terenie Województwa Dolnośląskiego i adresowany do wszystkich uczniów klas I–VII dolnośląskich szkół podstawowych, w trzech kategoriach wiekowych. Celem Konkursu było między innymi: budowanie wrażliwości i troski o piękno przyrody, popularyzacja wiedzy na temat życia pszczoł, ich znaczenia dla życia człowieka i przyrody, propagowanie działań na rzecz pszczoł takich jak: ograniczenie stosowania chemii w ogrodach i na polach, tworzenie poidłek dla owadów, zakładanie łąki kwietnej, montowanie domku dla owadów, sadzenie roślin miódodajnych, popularyzacja właściwości miodu i innych produktów pszczelich. Przedmiotem Konkursu było wykonanie pracy edukacyjnej na temat życia i funkcjonowania pszczoł. Do wykonania było między innymi (w zależności od kategorii wiekowej): makieta ula, mapa terenu, na którym „pracują pszczoły i ludzie” lub gra planszowa promująca działania na rzecz pszczoł. Wydatkowana kwota to 9926,30 zł – (środki BWD)

Działania w dziedzinie Rolnictwo i ochrona środowiska realizowane przez spółki województwa dolnośląskiego

Spółki województwa dolnośląskiego

4.2.3 Prowadzenie działań na rzecz rozwoju systemu obszarów cennych przyrodniczo i efektywnej ochrony wartości krajobrazu

Województwo Dolnośląskie w 2024 roku przekazało spółce Stawy Milickie S.A. kwotę 18 916 000 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie wydatków związanych z realizacją podstawowego zadania Spółki, jakim jest utrzymanie obszarów chronionych znajdujących się na terenach należących do Spółki.

W trakcie 2024 roku Spółka Stawy Milickie S.A. realizowała następujące zadania:

- ✓ zarybianie stawów na poziomie niezbędnym do zachowania i ochrony siedlisk i gatunków ekosystemów stawowych;
- ✓ ochrona i odtwarzanie miejsc lęgowych dla ptaków;
- ✓ prowadzenie niezbędnych prac konserwacyjnych cieków wodnych, utrzymanie przejezdności dróg na groblach oraz utrzymanie wód i urządzeń wodnych w należyтым stanie technicznym;
- ✓ utrzymanie i odtwarzanie łąk i pastwisk w celu zachowania siedlisk gatunków chronionych ptaków;
- ✓ utrzymanie, remont i budowa urządzeń turystycznych (konserwacja, naprawa elementów infrastruktury, uzupełnianie infrastruktury turystycznej i prowadzenie bieżących prac porządkowych);
- ✓ edukacja przyrodnicza;
- ✓ utrzymanie retencji wodnej dla całego regionu.

W ramach wspierania obszarów cennych przyrodniczo:

- 26.06.2024 r. Spółka podpisała umowę o dofinansowanie nr FEDR.02.03-IP.01-0005/23 obejmującą grupę operacji rekompensaty wodnośrodowiskowej w ramach działania Akwakultura środowiskowa, w zakresie Priorytetu 2. Wspieranie zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury oraz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, przyczyniając się w ten sposób do bezpieczeństwa żywnościowego w Unii Europejskiej objętego programem Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027. Łączna pomoc za 5 kolejnych lat kalendarzowych wynosi 41 497 642,15 zł

(poziom dofinansowania 100%). Wpłaty będą finansowane za każdy rok kalendarzowy realizacji zobowiązań w latach od 01.01.2024 do 31.12.2028 r. po upływie danego roku i złożeniu wniosku o płatność, w kwocie 8 299 528,43 zł.

- 20.08.2024 r. Spółka zawarła Umowę o dofinansowanie projektu pn. „Zachowanie bioróżnorodności obszarów chronionych rezerwatu przyrody „Stawy Milickie” oraz obszaru NATURA 2000” nr FEDS.02.07-IZ.00-0005/23 w ramach Priorytetu nr 2 „Fundusze Europejskie na rzecz środowiska na Dolnym Śląsku” Działania nr 2.7 „Ochrona przyrody i klimatu” Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021–2027 na kwotę dofinansowania 9 220 915,58 zł (poziom dofinansowania 80%). Termin zakończenia realizacji projektu 30.12.2025 r.
 - W dniu 30.10.2024 r. Spółka złożyła wniosek o pomoc na realizację operacji „Zakup sprzętu i wyposażenia rybackiego dla Stawy Milickie SA” w ramach Działania 2.2 Inwestycje i innowacje w akwakulturze - Grupa operacji 2.2.1 Inwestycje i innowacje w akwakulturze w zakresie inwestycji niemających na celu zwiększenia zdolności produkcyjnej, które mogą jednak prowadzić do zwiększenia tej zdolności z programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027. Wnioskowana kwota pomocy 2 897 359,06 zł (poziom dofinansowania 50%). Trwa ocena wniosków.

Część III - Realizacja polityk, programów
i strategii wojewódzkich

TRANSPORT

Zarząd Województwa Dolnośląskiego realizuje swoje zadania i obowiązki oraz wypełnia uchwały podjęte przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego, poprzez kierowanie oraz inicjowanie pracy w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, a także w innych jednostkach podległych samorządowi województwa.

Jednostka koordynująca: **Departament Infrastruktury**

A. Realizacja dokumentów wykonawczych

Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Województwa Dolnośląskiego – „Plan Transportowy”

Wydział Transportu

Zarząd Województwa Dolnośląskiego realizuje zadania związane z organizacją publicznego transportu zbiorowego na obszarze województwa dolnośląskiego w ramach Departamentu Infrastruktury, w oparciu o ustawę z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym oraz o akt prawa miejscowego, jakim jest „Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Dolnośląskiego”.

W 2024 r. zrealizowano następujące zadania:

- DOTACJE

Dotowanie i organizowanie kolejowych regionalnych przewozów pasażerskich”: zawarto umowy z przewoźnikami kolejowymi tj. Polregio S.A. oraz Kolejami Dolnośląskimi S.A. w sprawie świadczenia usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, wojewódzkie kolejowe przewozy pasażerskie realizowane w terminie od 1 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. W roku sprawozdawczym przekazano tym przewoźnikom środki dotacji w kwocie 312 938 281,60 zł, w tym także za realizację przewozów w 2023 r. (rozliczenie umów i rekompensata za m-c grudzień 2023 r.).

- PRACA EKSPLOATACYJNA

W ramach organizacji wojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich w 2024 roku zrealizowana została praca eksploatacyjna w wysokości 15 416 511,319 pockm (pociągokilometrów), co oznacza wzrost wykonanej pracy eksploatacyjnej o około 6% względem roku 2023. W okresie tym przewieziono wojewódzkim transportem kolejowym 32 701 891 pasażerów, co oznacza wzrost o około 3% względem roku 2023. Rosnący popyt jest wynikiem rozbudowy oferty przewozowej oraz dalszego zwiększania pojemności pociągów.

- OFERTA PRZEWOZOWA

W rozkładzie jazdy pociągów 2023/2024 obowiązującym przez większą część 2024 roku rozbudowie uległa oferta przewozowa wojewódzkich kolejowych połączeń pasażerskich.

W tym roku pierwszy raz (po uruchomieniu w grudniu 2023) całorocznie uruchamiane były przewozy na odcinku Gryfów Śląski – Świeradów-Zdrój w ramach linii komunikacyjnej Görlitz – Gryfów Śląski – Świeradów-Zdrój / Jelenia Góra.

Rozbudowana oferta przewozowa w obrębie aglomeracji wrocławskiej funkcjonuje dzięki współpracy nawiązanej pomiędzy wybranymi gminami i powiatami skupionymi wokół aglomeracji wrocławskiej oraz Samorządem Województwa Dolnośląskiego w zakresie współorganizacji i współfinansowania przewozów.

W celu odbudowy popytu na planowane do wznowienia przewozy kolejowe, dalej realizowano przewozy w ramach Kolejowej Komunikacji Autobusowej na odcinkach Rawicz – Bojanowo – Góra Śląska, Kłodzko – Lądek-Zdrój – Stronie Śląskie oraz Oleśnica – Syców. Działania te prowadzono we współpracy finansowej z samorządami lokalnymi.

Dzięki współpracy z sąsiednimi organizatorami połączeń uruchamiane były połączenia styczne z sąsiednimi województwami (lubuskim, wielkopolskim, opolskim), na liniach:

- Görlitz/Zgorzelec – Węgliniec – Żary/Zielona Góra (województwo lubuskie),
- Wrocław/Legnica – Żary – Forst (Lausitz) (województwo lubuskie),
- Wrocław – Głogów – Zielona Góra (województwo lubuskie),
- Głogów – Wschowa – Leszno (województwo lubuskie),
- Wrocław – Rawicz – Leszno – Poznań (województwo wielkopolskie),
- Wrocław – Oleśnica – Milicz – Krotoszyn (województwo wielkopolskie),
- Wrocław – Oleśnica – Ostrów Wielkopolski (województwo wielkopolskie),
- Wrocław – Oleśnica – Kluczbork (województwo opolskie),
- Wrocław – Jelcz-Laskowice – Opole (województwo opolskie),
- Wrocław – Oława – Opole/Nysa (województwo opolskie),

- Kłodzko – Kamieniec Ząbkowicki – Nysa (województwo opolskie).

Połączenia transgraniczne realizowane były we współpracy z krajami czeskimi (liberecki, hradecki, pardubicki) i Wolnym Państwem Saksonia w RFN.

W ruchu transgranicznym przewozy odbywały się na liniach:

- Szklarska Poręba Górna – Harrachov – Liberec (Kraj Liberecki),
- Sędziszów – Kamienna Góra – Lubawka – Královec/Trutnov) (Kraj Kralovehradecki) (weekendowe w sezonie letnim),
- Wrocław/Wałbrzych – Meziměstí/Adršpach (Kraj Kralovehradecki) (weekendowe w sezonie letnim),
- Wrocław – Kłodzko – Międzylesie/Lichkov (– Praga) (Kraj Pardubicki),
- (Wrocław – Legnica –) Węglińc – Zgorzelec – Görlitz – Drezno (Wolne Państwo Saksonia),
- Jelenia Góra – Lubań Śląski – Zgorzelec – Görlitz (Wolne Państwo Saksonia).

DOLNOŚLĄSKA SŁUŻBA DRÓG I KOLEI WE WROCŁAWIU

Wg stanu na dzień 31.12.2024 r. DSDiK zarządziło 2230 km dróg wojewódzkich, 421 szt. mostów, 61 szt. wiaduktów, 5 szt. kładek dla pieszych, 1 szt. estakady, 4 szt. tuneli, 7 szt. przejść podziemnych, 2541 szt. przepustów oraz 26 odcinkami linii kolejowych o łącznej długości blisko 368 kilometrów w tym 63,599 kilometra czynnej i w pełni zrewitalizowanej:

Linie kolejowe czynne o nr.:

- 311 odcinek Szklarska Poręba Górna – Granica Państwa; 326 odcinek Wrocław Zakrzów – Trzebnica; 341 odcinek Bielawa Zachodnia – Dzierżoniów; 303 odcinek Duninów – Chocianów; 316 odcinek Chojnów – Rokitki; 317 odcinek Gryfów Śląski – Świeradów Zdrój.

Linie kolejowe nieczynne o nr.:

- 283 odcinek Jelenia Góra – Lwówek Śląski; 284 odcinek Jerzmanice Zdrój – Lwówek Śląski; 291 odcinek Szczawno Zdrój – Sobięcin; 302 odcinek Strzegom – Marciszów; 303 odcinek Chocianów – Przemków Odlewnia; 308 odcinek Pisarzowice – Jelenia Góra; 310 odcinek Kobierzyce – Piława Górna; 312 odcinek Wojcieszów – Nowy Kościół; 318 odcinek Srebrna Góra – Bielawa Zachodnia; 319 odcinek Strzelin – Łagiewniki; 320 odcinek Ciepłowody – Ciepłowody; 322 odcinek Kłodzko Nowe – Stronie Śląskie; 323 odcinek Nowa Wieś Grodziska – Nowa Wieś Grodziska; 327 odcinek Ścinawka Średnia – Radków; 327 odcinek Wolibórz – Nowa Ruda Słupiec; 331 odcinek Roztoka – Roztoka; 335 odcinek Henryków – Ciepłowody; 340 odcinek Mysłakowice – Karpacz; 345 odcinek Kamienna Góra – Pisarzowice; 372 odcinek Bojanowo – Góra Śląska.

Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu w roku 2024 realizowała 33 zadań współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej (16 zadań drogowych, 13 kolejowych, 3 zadania rowerowe, 1 termomodernizacja budynku należącego do DSDiK).

Na ich realizację wydatkowano środki w wysokości 167 619 636,13 zł, z czego, 91 170 429,86 zł w ramach środków unijnych, 3 097 885,07 zł w ramach środków Budżetu Państwa, 190 981,00 zł w ramach pomocy finansowej, 50 639 293,20 zł ze środków BWD, 22 521 047 zł w ramach środków niewygasających w roku 2024.

Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027:

- Budowa drogi wojewódzkiej od węzła A4 Bielany Wrocławskie (ul. Karkonoska) do drogi wojewódzkiej nr 395 (rondo Żerniki Wrocławskie) i do granicy Wrocławia (ul. Buforowa),
- Realizacja projektu Trasa Sudecka - budowa obwodnicy Dzierżoniowa w ciągu drogi wojewódzkiej nr 382 (od skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 382 w Piławie Górnej do skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 384 ul. Batalionów Chłopskich w Dzierżoniowie) - etap III,
- Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 323 pomiędzy drogami S5 i S3 wraz z obwodnicą Góry,
- Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 382 od m. Świdnica do m. Paczków odcinkami - etap II,
- Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 382 od m. Świdnica do m. Paczków odcinkami,
- Przebudowa odcinków dróg wojewódzkich w ramach modernizacji systemu dróg na terenie województwa dolnośląskiego DW 346 Środa Śląska (DK94) - Kąty Wrocławskie (A-4),
- Przebudowa odcinków dróg wojewódzkich w ramach modernizacji systemu dróg na terenie województwa dolnośląskiego DW 346 Kąty Wrocławskie (A-4) – Wierzbie (DK8),
- Przebudowa odcinków dróg wojewódzkich w ramach modernizacji systemu dróg na terenie województwa Dolnośląskiego DW 346 Stary Śleszów (DW 395) – Godzikowice (DK 94),
- Przebudowa odcinków dróg wojewódzkich w ramach modernizacji systemu dróg na terenie województwa Dolnośląskiego DW 346 Wierzbie (DK8) – Stary Śleszów (DW395),

- Poprawa stanu technicznego drogi wojewódzkiej nr 324 na odcinku Niechlów - Załęcze (do granicy województwa - węzeł Rawicz S5),
- Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 340 na odcinku Trzebnica – Oleśnica,
- Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 297 na odcinku Lwówek Śląski – Pasięcznik,
- Przebudowa odcinków dróg wojewódzkich w ramach modernizacji systemu dróg na terenie województwa dolnośląskiego - DW 382 Jawor – Świdnica,
- Poprawa bezpieczeństwa drogowego na przejeździe kolejowym w ciągu drogi wojewódzkiej nr 333 – na ul. Legnickiej w m. Lubin,
- Budowa obejścia m. Złotoryi – etapami,
- Rewitalizacja linii kolejowej nr 303 Duninów – Chocianów,
- Rewitalizacja linii kolejowej nr 310 na odcinku Kobierzyce - Łagiewniki Dzierżoniowskie - Piława Górna,
- Rewitalizacja linii kolejowej nr 340 i 308 na odcinku Jelenia Góra – Karpacz,
- Rewitalizacja linii kolejowej nr 345 i 308 na odcinku Mysłakowice - Kowary - Kamienna Góra,
- Rewitalizacja linii kolejowej nr 372 na odcinku Bojanowo - Góra Śląska wraz z elektryfikacją,
- Elektryfikacja i zabudowa mijanki kolejowej wraz z zabudową urządzeń sterowania ruchem kolejowym na linii nr 326 Wrocław Psie Pole – Trzebnica,
- Rewitalizacja linii kolejowej nr 318 na odcinku Srebrna Góra- Bielawa Zachodnia,
- Rewitalizacja linii kolejowej nr 319 na odcinku Strzelin - Łagiewniki Dzierżoniowskie,
- Rewitalizacja linii kolejowej nr 312 Jerzmanice Zdrój - Wojcieszów Górny,
- Rewitalizacja linii kolejowej nr 322 na odcinku Kłodzko Nowe - Stronie Śląskie,
- Rewitalizacja linii kolejowej nr 303 na odcinku Przemków Odlewnia – Niegośławice,
- Rewitalizacja linii kolejowej nr 303 na odcinku Chocianów – Przemków Odlewnia,
- Termomodernizacja budynku Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei we Wrocławiu - Obwód Drogowy Olszyniec,
- Budowa Dolnośląskiej Cyklostrady - Trasa Miedziana na terenie Gminy Przemków,
- Budowa Dolnośląskiej Cyklostrady – Trasa Miedziana na odcinku Lubin – Ścinawa,
- Dolnośląska Cyklostrada - rozwój dróg rowerowych na terenie Dolnego Śląska: - etap II.

INTERREG Czechy – Polska 2021 – 2027:

- Poprawa dostępności transportowej w Sudetach Wschodnich,
- Odnowa wybranych odcinków linii Tandvald - Korenov - Szklarska Poręba.

łącznie zadania współfinansowane ze środków unijnych:

L.p.	Zakresy rzeczowe			Wydatki finansowe w tys. zł.
	Wyszczególnienie	Jednostka	Ilość	
1	Budowa dróg	km	3,54	56 265 375,68
2	Budowa obiektów mostowych	m/m ²	0,00 / 0,00	0,00
3	Przebudowa lub rozbudowa dróg	km/m ²	3,05 / 20 895,00	49 762 171,39
4	Przebudowa lub rozbudowa obiektów mostowych, tuneli i promów	m/m ²	0,00 / 0,00	0,00
5	Remont dróg	km/m ²	0,00 / 0,00	21 580,00
6	Remont obiektów mostowych, tuneli i promów	m/m ²	0,00 / 0,00	0,00
7	Rewitalizacje linii kolejowych	km/m ²	0,00 / 0,00	55 042 714,43
8	Wykupy gruntów			6 382 866,89
9	Pozostałe wydatki na drogi			144 927,74
10	Pozostałe wydatki na obiekty mostowe, tunele i promy			0,00
11	Pozostałe wydatki zarządcy drogi			0,00
	OGÓŁEM			167 619 636,13

Dolnośląska Służba Dróg i Kolei we Wrocławiu w roku 2024 realizowała 33 zadania współfinansowane ze środków krajowych (18 zadań drogowych, 14 kolejowych, 2 zadania rowerowe, 2 zadania związane z działalnością DSDiK).

Na ich realizację wydatkowano środki w wysokości 384 629 082,02 zł, z czego 30 227 946,36 zł – dotacja z BP, 36 660 937,60 zł BP – inne źródła, 21 924 865,12 zł w ramach pomocy finansowej i 299 026 397,94 zł ze środków BWD (w tym środki niewygasające w roku 2024 w kwocie 26 860 696,00 zł)

Ponadto w 2024 r. pozyskano pomoc rzeczową w kwocie 19 745 965,47 w postaci nakładów finansowych.

- Budowa, przebudowa i remonty infrastruktury drogowej – 13 lokalizacji,
- Budowa, przebudowa i remonty obiektów inżynierskich – 44 lokalizacje,
- Budowa, przebudowa i remonty dróg – 57 lokalizacji,

- Dokumentacja przyszłościowa – 3 lokalizacje,
- Budowa obwodnicy m. Boguszów – Gorce,
- Budowa II etapu obwodnicy Bolesławca,
- Skomunikowanie A4-S5. Budowa drogi wojewódzkiej Kąty Wrocławskie – Błonie,
- Skomunikowanie A4 z S5 - budowa obwodnicy Obornik Śląskich,
- Rozbiórka i budowa nowego mostu w ciągu drogi wojewódzkiej 328 w km 81+436 w m. Nowy Kościół/Krzeniów,
- Rozbiórka i budowa obiektów inżynierskich w ciągu drogi wojewódzkiej nr 335 w m. Jaroszówka,
- Budowa obiektów inżynierskich wraz z infrastrukturą towarzyszącą w ciągu drogi wojewódzkiej nr 364 w m. Lwówek Śląski,
- Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 345 odcinkami wraz z obejściem miejscowości Chełm,
- Regulacje środowiskowe, porealizacyjne, energetyczne i terenowo prawne dla zrealizowanych inwestycji drogowych,
- Poprawa bezpieczeństwa na drogach Dolnego Śląska – 14 lokalizacji,
- Program Infrastruktury drogowej – 39 lokalizacji,
- Usuwanie skutków klęski żywiołowej na obszarze części Województwa Dolnośląskiego,
- Bieżące utrzymanie sieci drogowej województwa dolnośląskiego,
- Ocena ryzyka na drogach wojewódzkich Dolnego Śląska,
- Rewitalizacja linii kolejowej nr 308 na odcinku Jelenia Góra – Mysłakowice,
- Przejęcie odcinków linii kolejowych oraz infrastruktury kolejowej na terenie Dolnego Śląska,
- Budowa linii kolejowej Lubin – Polkowice – Głogów wraz z rozbudową linii kolejowej nr 289 na odcinku Legnica – Lubin - Rudna Gwizdanów,
- Rewitalizacja linii kolejowej nr 310 Kobierzyce - Piława Górna na odcinku Łagiewniki Dzierżoniowskie - Piława Górna II etap,
- Modernizacja energetyczna dworca kolejowego Przemków Odlewnia,
- Rewitalizacja linii kolejowej nr 372 na odcinku Bojanowo - Góra Śląska wraz z elektryfikacją,
- Rewitalizacja linii kolejowej nr 283 Lwówek Śląski – Jelenia Góra,
- Utrzymanie sieci kolejowej oraz wydatki związane z funkcjonowaniem linii kolejowych,
- Rządowy Program wsparcia zadań zarządców infrastruktury kolejowej, w tym w zakresie utrzymania i remontów,
- Zarządzanie infrastrukturą kolejową linii nr 326 Wrocław Psie Pole – Trzebnica,
- Zarządzanie infrastrukturą kolejową linii nr 341 Bielawa Zachodnia – Dzierżoniów,
- Zarządzanie lokalami mieszkalnymi i budynkami kolejowymi na terenach kolejowych,
- Prace projektowe sieci tras rowerowych – 12 tras rowerowych,
- Działalność Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei we Wrocławiu,
- Zakup środków transportu i sprzętu drogowego.

łącznie zadania współfinansowane ze środków krajowych:

L.p.	Zakresy rzeczowe			Wydatki finansowe w tys. zł.
	Wyszczególnienie	Jednostka	Ilość	
1	Budowa dróg	km	0,00	6 482 226,36
2	Budowa obiektów mostowych	m/m ²	0,00 / 0,00	0,00
3	Przebudowa lub rozbudowa dróg	km/m ²	10,87 / 103 333,48	88 696 665,33
4	Przebudowa lub rozbudowa obiektów mostowych, tuneli i promów	m/m ²	62,00 / 735,04	15 021 074,78
5	Remont dróg	km/m ²	36,20 / 215 486,97	61 179 579,72
6	Remont obiektów mostowych, tuneli i promów	m/m ²	31,99 / 327,70	15 876 819,05
7	Rewitalizacje linii kolejowych	km/m ²	0,00 / 0,00	26 703 086,11
8	Wykupy gruntów			1 701 116,04
9	Pozostałe wydatki na drogi			103 211 601,67
10	Pozostałe wydatki na obiekty mostowe, tunele i promy			4 297 370,81
11	Pozostałe wydatki zarządcy drogi			50 801 057,69
12	Pozostałe wydatki na koleje			30 404 449,93
	OGÓLEM			404 375 047,49

*Ujęta pomoc rzeczowa w postaci nakładów finansowych.

Ponadto jednostki samorządu terytorialnego: Gmina Strzelin, Gmina Miejska Głogów, Powiat Karkonoski i Powiat Dzierżoniowski w 2024 r. pozyskały od Województwa Dolnośląskiego na realizację zadań drogowych dróg powiatowych i gminnych pomoc finansową w wysokości 3 211 065 zł.

We wrześniu 2024 na terenie Województwa Dolnośląskiego ogłoszono stan klęski żywiołowej spowodowanej powodzią, w wyniku czego dewastacji uległa infrastruktura drogowa, mostowa i kolejowa na obszarze powiatów bolesławieckiego, dzierżoniowskiego, jaworskiego, kamiennogórskiego, karkonoskiego, kłodzkiego, lubańskiego, legnickiego, lwóweckiego, świdnickiego, wałbrzyskiego, ząbkowickiego, złotoryjskiego, miasta na prawach powiatu Wałbrzych i Jelenią Górę, miasto na prawach powiatu Legnica oraz gminę Mietków w powiecie wrocławskim. Straty powodziowe (w zakresie DSDiK) zgłoszone do Wojewody Dolnośląskiego zostały oszacowane na kwoty:

- drogi oraz przepusty w ciągu dróg wojewódzkich – 443,6 mln zł,
- mosty i wiadukty – 54,9 mln zł.

W roku 2024 rozpoczęto usuwanie skutków klęski żywiołowej wydając na ten cel 14 706 981,29 zł (ww. kwota została ujęta w zestawieniu tabelarycznym), w tym uzyskano wsparcie województwa mazowieckiego, łódzkiego, podkarpackiego, lubelskiego, warmińsko–mazurskiego i kujawsko–pomorskiego w łącznej kwocie 8 265 000 zł.

Dolnośląska Polityka Rowerowa

Instytut Rozwoju Terytorialnego

Dolnośląska Polityka Rowerowa stanowi jeden z dokumentów wykonawczych SRWD 2030. Jego wdrażanie ma charakter ciągły i obejmuje działania prowadzone głównie przez Instytut Rozwoju Terytorialnego, Dolnośląską Służbę Dróg i Kolei we Wrocławiu a także Departament Infrastruktury UMWD oraz DOT.

W ramach prac wdrożeniowych DPR w roku 2024, Instytut Rozwoju Terytorialnego koncentrował się głównie na:

1. wdrażaniu Standardów projektowych i wykonawczych dla infrastruktury rowerowej województwa dolnośląskiego (opiniowanie projektów budowlanych, koncepcji, programów funkcjonalno-użytkowych, projektów stałej organizacji ruchu, udziale w radach technicznych DSDiK oraz GDDKiA),
2. współpracy przy wdrażaniu Koncepcji sieci głównych tras województwa dolnośląskiego - Dolnośląskiej Cyklostrady (min. z DSDiK, Departamentem Infrastruktury i Departamentem Funduszy Europejskich oraz DOT a także samorządami lokalnymi),
3. opiniowaniu projektów budowlanych na potrzeby konkursów FEDŚ 2021-2027 w zakresie zgodności z przebiegiem Dolnośląskiej Cyklostrady oraz ze Standardami projektowymi i wykonawczymi dla infrastruktury rowerowej województwa dolnośląskiego,
4. dalszym raportowaniu (jako Partner Wiodący) wdrażania projektu: Koncepcja rozwoju transgranicznej turystyki rowerowej na pograniczu polsko–czeskim, zrealizowanym w ramach Interreg PL–CR,
5. udziale w pracach zespołu ds. mobilności rowerowej przy Konwencji Marszałków RP.

Dział Rozwoju Ruchu Rowerowego (poprzednio Dział Infrastruktury Rowerowej)

- Współpraca z Dolnośląską Organizacją Turystyczną w zakresie:
 - opracowania materiałów promocyjnych oraz uczestnictwa w targach rowerowych w FIETS EN WANDELBEURS w Utrechcie oraz Bike–Expo w Warszawie,
 - przygotowania nowych propozycji tras wycieczek rowerowych (ślad gpx, opisy, zdjęcia) opublikowanych w aplikacji Dolny Śląsk Rowerem,
 - przygotowania wizyt studyjnych zagranicznych dziennikarzy (Czechy, Holandia), których efektem były pierwsze publikacje na temat oferty rowerowej Dolnego Śląska w czeskich periodykach rowerowych oraz na stronach internetowych holenderskich influencerów,
 - współpraca z organizatorami Tour De Pologne w zakresie prezentacji oferty turystycznej Dolnego Śląska podczas transmisji telewizyjnych.
- Prowadzenie spraw związanych z procesem przejmowania zlikwidowanych linii kolejowych przez JST w celu budowy dróg dla rowerów w ramach Dolnośląskiej Cyklostrady.
- Prowadzenie uzgodnień z partnerami instytucjonalnymi dotyczących możliwości prowadzenia tras rowerowych w ramach Dolnośląskiej Cyklostrady przez tereny pod zarządem Lasów Państwowych i Wód Polskich.
- Opracowanie w porozumieniu z JST i DSDiK ostatecznego przebiegu Trasy Kamiennej na terenie gmin Bolków, Dobromierz, Jawor.

- Konsultacje z przedstawicielami JST dotyczących przebiegów tras rowerowych oraz infrastruktury, zasad prowadzenia ruchu rowerowego oraz stosowania właściwych rodzajów nawierzchni.
- Współpraca z radnymi województwa w zakresie realizacji Dolnośląskiej Polityki Rowerowej.
- Współpraca ze Stowarzyszeniem Rzeczpospolita Samorządna w sprawie wykonania koncepcji i kontroli realizacji oznakowania Tras: Miedzianej, Kamiennej i Blue Velo na terenie gmin: Chocianów, Lubin, Ścinawa, Prochowice, Wołów.
- Przygotowanie nowych zasobów mapowych we współpracy z Wydziałem, Geodezji i Kartografii, w implementowanym na podstawie umowy korporacyjnej programie ArcGIS wraz z inwentaryzacją i opracowaniem warstw: istniejące drogi rowerowe Dolnego Śląska, przystanki park& ride przy stacjach kolejowych (na podstawie informacji z gmin i powiatów).
- Współpraca z ZZM we Wrocławiu oraz wrocławskimi Radnymi w temacie powstania na terenie miasta pierwszego Rowerowego Parku Umiejętności. Współpraca z UM Wrocławia w temacie powstania ścieżki rowerowo-pieszkiej wzdłuż planowanej linii kolejowej 86 (CPK - budowa szybkiej kolei) na terenie osiedli Księża Wielkie i Małe.
- Współpraca z Biurem Zrównoważonej Mobilności UM Wrocławia przy realizacji Dolnośląskiej Cyklostrady na terenie m. Wrocław.
- Współpraca z wydziałem sportu oraz JST w zakresie stosowania rozwiązań projektowych i ich realizacji przy budowie Dolnośląskich Rowerowych Parków Umiejętności oraz torów do kolarstwa MTB/XC oraz przygotowania dokumentacji oraz opinii w sprawie Toru do Kolarstwa Szosowego w Bielawie.
- Udział w międzynarodowej konferencji organizowanej International Mountain Bike Association – prezentacja projektu Dolnośląskich Rowerowych Parków Umiejętności.
- Współpraca ze służbami prasowymi urzędu w zakresie opracowywania treści komunikatów na temat prac realizacyjnych Dolnośląskiej Cyklostrady oraz rowerowej oferty turystycznej.
- Udział w obradach Zespołu ds. Mobilności Rowerowej przy Konwencie Marszałków oraz Związku Województw RP.
- Współpraca z Działem Zagranicznym – reprezentacja województwa na spotkaniach poświęconych projektom rowerowym w Berlinie – Mapa tras rowerowych partnerstwa Odry.
- Udział w kursach organizowanych przez Urban Mobility Academy.
- Udział w konferencjach i webinarach na temat mobilności podnoszących kwalifikacje pracowników.

Plan rozwoju infrastruktury transportowej w województwie dolnośląskim

Instytut Rozwoju Terytorialnego

Plan rozwoju infrastruktury transportowej w województwie dolnośląskim z perspektywą do 2030 stanowi jeden z dokumentów wykonawczych SRWD 2030. Przyjęty został przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego Uchwałą Nr 7954/VI/23 w dniu 18 grudnia 2023 r., po przeprowadzeniu i podsumowaniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W dniu 29 lutego 2024 r. została przekazana do Komisji Europejskiej za pomocą systemu SFC samoocena wraz z Planem rozwoju infrastruktury transportowej w województwie dolnośląskim z perspektywą do 2030 oraz dokumentami potwierdzającymi spełnienie warunku podstawowego 3.1 „Kompleksowe planowanie transportu na odpowiednim poziomie” przez Województwo Dolnośląskie. KE przeprowadziła ocenę spełnienia tematycznego warunku podstawowego zgodnie z art. 15 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2021/1060.

W dniu 21 marca 2024 r. Komisja Europejska uznała, że tematyczny warunek podstawowy 3.1. Kompleksowe planowanie transportu na odpowiednim poziomie został spełniony przez Województwo Dolnośląskie.

Dokument poza wypełnieniem warunku podstawowego na poziomie regionalnym, stanowi również wypełnienie obowiązku ustawowego nałożonego na Zarząd Województwa Dolnośląskiego wynikający z art. 20 pkt 1 Ustawy o drogach publicznych.

Nakreślając kierunki rozwoju sieci transportowej na poziomie regionalnym, definiując inwestycje (kolejowe, drogowe i rowerowe) w perspektywie do 2030 roku, Plan jest podstawą wydatkowania środków finansowych z wielu źródeł, w tym z Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027 oraz Interreg Czecho-Polska 2021-2027, budżetu województwa dolnośląskiego oraz budżetu państwa (Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, Programu Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej – Kolej+ do 2028 roku oraz Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg).

Inwestycje wskazane w dokumencie realizowane będą przede wszystkim przez Dolnośląską Służbę Dróg i Kole w Wrocławiu będącą zarządem dróg i zarządcą infrastruktury kolejowej, wykonując obowiązki Zarządu Województwa Dolnośląskiego wynikające z ustaw o drogach publicznych i transporcie kolejowym.

B. Realizacja pozostałych działań podejmowanych w dziedzinie

Działania w dziedzinie Transport realizowane przez spółki województwa dolnośląskiego

Spółki województwa dolnośląskiego

Spółka Koleje Dolnośląskie S.A.

2.3.6 Podejmowanie działań służących poprawie jakości usług publicznego transportu zbiorowego.

W 2024 roku Koleje Dolnośląskie przewiozły 22.529.236 pasażerów (wzrost o 17,5% w stosunku do 2023 roku), przy pracy eksploatacyjnej na poziomie 13 353 582 km (wzrost o 13,1% w stosunku do 2023 roku) osiągając rekordową liczbę przewiezionych pasażerów w ciągu roku kalendarzowego.

5.1.6 Zakup nowoczesnego taboru na potrzeby regionalnego systemu transportu publicznego.**Umowa KD/OZ/U/8/1/2020 z dnia 29 września 2020 roku na dostawę nowych, pięcioczołowych elektrycznych zespołów trakcyjnych z wykorzystaniem z prawa opcji w maksymalnym wymiarze.**

Spółka Koleje Dolnośląskie S.A. realizuje zamówienie o skorzystaniu z prawa opcji w ramach umowy KD/OZ/U/8/1/2020 podpisanej w dniu 29 września 2020 roku z firmą PESA Bydgoszcz S.A. na dostawę nowych, pięcioczołowych elektrycznych zespołów trakcyjnych. Koleje Dolnośląskie wyraziły wolę skorzystania z prawa opcji w maksymalnym wymiarze zamówienia – zamawiając dodatkowo 20 sztuk elektrycznych zespołów trakcyjnych 48WEc serii Elf 2 (w podziale na: opcja I – 8 pojazdów, opcja II – 12 pojazdów).

Realizacja opcji z umowy KD/OZ/U/8/1/2020 trwa od 2022 roku. Od początku jej realizacji Spółka odebrała 20 sztuk pojazdów Elf2 (z przysługującej opcji 20 sztuk). W 2022 roku 4 sztuki pojazdów, w 2023 roku 12 sztuk pojazdów, w 2024 roku 4 sztuki pojazdów.

Wszystkie pojazdy włączone są do ruchu i realizują przejazdy zgodnie z zapotrzebowaniem Organizatora. Pojazdy obsługują głównie poniższe relacje:

- Wrocław Gł. – Zgorzelec,
 - Wrocław Gł. - Lubań Śl.,
 - Wrocław Gł. - Legnica/Lubin/Głogów,
 - Wrocław Gł. - Wołów/Ścinawa/Głogów,
 - Wrocław Gł. - Szklarska Poręba Górna,
- a także pojedyncze przejazdy do Międzyzlesia, Wałbrzycha, Rawicza i Krotoszyna.

Zakup pojazdów ma służyć poprawie oferty przewozowej w regionie.

Koleje Dolnośląskie S.A. w 2024 roku zawarły dwie umowy umożliwiające uzyskanie dofinansowania na zakupiony tabor elektryczny.

1) Umowa z dnia 29.03.2024 roku o dofinansowanie projektu pn. „Zakup nowych pięcioczołowych Elektrycznych Zespołów Trakcyjnych” nr FEDS.04.01-IZ.00-0001/23 w ramach Priorytetu nr 4 „Fundusze Europejskie na rzecz mobilności Dolnego Śląska” Działania nr 4.1 „Infrastruktura drogowa i kolejowa” Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021–2027.

Dofinansowanie przyznane w łącznej kwocie: 169 325 689,45 zł, tj. 67,96% wydatków kwalifikowalnych projektu. Dzięki otrzymaniu w roku 2024 dofinansowania w związku zakupem 10 pojazdów w ramach projektu w łącznej wysokości 169 305 922,20 zł spłacono znaczną część zaciągniętych kredytów inwestycyjnych:

- Kredyt inwestycyjny numer 33 1020 5226 0000 6296 0220 5409 na częściowe finansowanie projektu zakupu ośmiu sztuk pięcioczołowych elektrycznych zespołów trakcyjnych (EZT) – kwota otrzymanego dofinansowania w wysokości 135 444 737,76 zł (spłata 8 pojazdów);
- Kredyt inwestycyjny numer 40 1020 5226 0000 6096 0233 6816 na częściowe finansowanie projektu zakupu dwunastu sztuk pięcioczołowych elektrycznych zespołów trakcyjnych (EZT) –kwota otrzymanego dofinansowania w wysokości: 33 861 184,44 zł (spłata 2 pojazdów).

Pozostała kwota 19 767,25 zł dofinansowania w projekcie przeznaczona jest na realizację działań informacyjno-promocyjnych.

2) Umowa z dnia 21.06.2024 roku o objęcie przedsięwzięcia wsparciem nr KPOD.09.08-IW.02-0026/23 pn. „Zakup 10 sztuk pięcioczołowych elektrycznych zespołów trakcyjnych II” w ramach inwestycji nr E2.1.2 Pasażerski tabor kolejowy Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Dofinansowanie przyznane w łącznej kwocie: 209 307 707,28 zł, tj. 84% wydatków kwalifikowalnych przedsięwzięcia.

Środki otrzymanego w 2024 roku dofinansowania w wysokości: 209 265 707,19 zł (w związku zakupem 10 pojazdów w ramach przedsięwzięcia) przeznaczono na spłatę zaciągniętego kredytu inwestycyjny numer

40 1020 5226 0000 6096 0233 6816 na częściowe finansowanie projektu zakupu dwunastu sztuk pięcioczęściowych elektrycznych zespołów trakcyjnych (EZT).
Pozostała kwota 42 000,09 zł dofinansowania w przedsięwzięciu przeznaczona jest na realizację działań informacyjno-promocyjnych.

Dnia 29.08.2024 roku została podpisana z Pojazdy Szynowe PESA Bydgoszcz Spółka Akcyjna z siedzibą w Bydgoszczy, umowa nr KD.OZZ.272.U.19.2024 na dostawę dziesięciu nowych, pięcioczęściowych elektrycznych zespołów trakcyjnych wraz z możliwością skorzystania z prawa opcji.

Wartość umowy (zamówienie podstawowe): 438 450 000,00 zł netto, 539 293 500,00 zł brutto.

W związku z realizacją umowy na zakup 10 elektrycznych zespołów trakcyjnych Spółka w 2024 roku zawarła dwie umowy kredytowe:

- Umowa numer 35 1020 5226 0000 6896 0264 0415 – kredyt inwestycyjny w kwocie 400 000 000,00 zł na finansowanie i/lub refinansowanie zakupu dziesięciu sztuk nowych pięcioczęściowych elektrycznych zespołów trakcyjnych. Umowa kredytu zawarta 27.08.2024 roku;
- Umowa numer 40 1020 5226 0000 6902 0863 3663 – kredyt obrotowy w kwocie 80 674 800,00 zł na finansowanie podatku VAT w związku z zakupem dziesięciu sztuk nowych pięcioczęściowych elektrycznych zespołów trakcyjnych, finansowanym z kredytu inwestycyjnego udzielonego na podstawie Umowy numer 35 1020 5226 0000 6896 0264 0415 z dnia 27.08.2024 roku.

Powyższe dwa kredyty nie zostały uruchomione w 2024 roku.

Dnia 06.12.2024 r. została otwarta następująca oferta w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego sektorowego pn. Dostawa dziesięciu nowych, wieloczęściowych spalinowych zespołów trakcyjnych z możliwością skorzystania z prawa opcji, prowadzonego pod nr KD.OZZ.272.U.46.2024.

Ofertę złożył Wykonawca Pojazdy Szynowe PESA Bydgoszcz Spółka Akcyjna, z ceną oferty 359 627 400,00 zł z podatkiem VAT (zamówienie podstawowe), w tym:

- Wynagrodzenie za dostawę dziesięciu sztuk nowych, wieloczęściowych spalinowych zespołów trakcyjnych wynosi: 333 330 000,00 zł z podatkiem VAT;
- Wynagrodzenie za dostawę pakietu naprawczego dla nowych, wieloczęściowych spalinowych zespołów trakcyjnych wynosi: 24 108 000,00 zł z podatkiem VAT;
- Wynagrodzenie za szkolenie osób wskazanych przez Zamawiającego z zakresu obsługi wieloczęściowych spalinowych zespołów trakcyjnych wynosi: 2 189 400,00 zł z podatkiem VAT.

Działalność Spółki Port Lotniczy Wrocław S.A.

Rok 2024 był rokiem dynamicznego wzrostu ruchu lotniczego. Ruch regularny stanowił łącznie 79,2% ruchu pasażerskiego. Ogółem w roku 2024, w ruchu regularnym, przewieziono 3 539 782 pasażerów. Zanotowano zatem wzrost o prawie 11% w stosunku do roku 2023.

Ruch nieregularny oraz lotnictwo ogólne, stanowiły łącznie 20,8% ruchu pasażerskiego, czyli 931 466 pasażerów. W samym ruchu czarterowym, przewieziono 915 402 pasażerów, a zatem zanotowano wzrost o prawie 36%, w stosunku do roku 2023.

Podsumowując, w roku 2024 z Portu Lotniczego we Wrocławiu skorzystało 4 473 867 pasażerów. To o 15% więcej niż w roku 2023 i o 26% więcej niż w rekordowym roku 2019.

Obsługiwane kierunki wylotów wakacyjnych (ruch czarterowy) to przede wszystkim: Turcja – 38%, Grecja – 21%, Egipt – 12%, Hiszpania – 8%, Tunezja – 7%, Bułgaria – 4%, Albania – 3%, Włochy – 2%, Kenia – 1%, Cypr – 1%, pozostałe - 3% ruchu czarterowego.

W 2023 roku podjęto decyzję o rozpoczęciu budowy hotelu na terenie portu przez Spółkę Wro Airport Development Sp. z o.o., której PLW S.A. jest 100% właścicielem. Inwestycja ta rozpoczęła się w 2024 roku i jest w trakcie realizacji.

W 2023 roku rozpoczęto realizację nowych oraz wstrzymanych w latach poprzednich zadań inwestycyjnych. W roku 2024 tendencja wzrostowa się utrzymała i na zadania inwestycyjne wydano ok. 35,7 mln zł. Do najważniejszych zadań w tym zakresie PLW S.A. należały: modernizacja systemu BHS, budowa magazynu paliw, modernizacja cystern paliwowych, modernizacja parkingu długoterminowego, modernizacja systemu FIDS

(informacje o wszystkich przylotach i odlotach), zakup i modernizacja środków transportu, zakup niezbędnych maszyn i urządzeń do bieżącego utrzymania infrastruktury portu lotniczego, modernizacja systemów informatycznych oraz zakup specjalistycznego sprzętu poprawiającego bezpieczeństwo pasażerów oraz bezpieczeństwo funkcjonowanie lotniska.

Działania Portu Lotniczego Wrocław S.A. w ramach projektu z sektora transportu w ramach Instrumentu „Łącząc Europę” (CEF).

W 2023 rozpoczęto prace związane z inwestycją w strefie operacyjnej lotniska – projektu współfinansowanego w ramach Instrumentu „Łącząc Europę” (“Connecting Europe Facility” CEF) na lata 2021-2027 przez Komisję Europejską wraz z Europejską Agencją Wykonawczą ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska (CINEA). „Zwiększenie możliwości operacyjnych części lotniczej pod potrzeby operacji wojskowych w Porcie Lotniczym Wrocław S.A.” był największym z polskich projektów oraz 3 największym projektem w Europie. Otrzymane z UE dofinansowanie/dotacja CEF to prawie 37,9 mln EUR (50%). W ramach inwestycji realizowanej w latach 2023-2026 w strefie operacyjnej lotniska powstaną: dodatkowa płyta postojowa, dodatkowa droga kołowania, która umożliwi wykonywanie operacji lotniczych samolotów wojskowych bez wstrzymywania ruchu samolotów pasażerskich oraz droga szybkiego zjazdu, umożliwiającą szybsze opuszczenie przez samolot pasa startowego. Dzięki temu zwiększą się zdolności operacyjne lotniska i skróci się czas wykonywania operacji na pasie oraz oczekiwanie na start samolotów. Ponadto powstanie nowa płyta do odladzania samolotów, co wpłynie znacząco na skrócenie procedur przed startem samolotu.

W ramach projektu przebudowana zostanie również istniejąca droga kołowania, co pozwoli na przyjmowanie samolotów wojskowych (największych samolotów świata) i jednocześnie skróci czas operacji lotniczych. W październiku 2024 roku została podpisana umowa z Wykonawcą robót budowlanych w strefie operacyjnej lotniska w ramach Projektu. Wykonawcy został przekazany teren budowy i rozpoczęła się organizacja zaplecza oraz prace przygotowawcze.

W ramach konsorcjum z europejskimi lotniskami i Europejską Organizacją ds. Bezpieczeństwa Żeglugi Powietrznej (Eurocontrol) – Port Lotniczy we Wrocławiu pozyskał dofinansowanie i została podpisana umowa z Komisją Europejską wraz z Europejską Agencją Wykonawczą ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska (CINEA) na projekt pod nazwą „Predictable and Environmentally friendly operations of regional Airports with COConnectivity and Climate as Keyword” mający na celu współpracę lotnisk państw członkowskich i organizacji międzynarodowych w celu zapewnienia bezpieczeństwa powietrznej żeglugi cywilnej i wojskowej przyjaznej środowisku.

Siatka połączeń na wrocławskim lotnisku w 2024 roku obejmowała:

52 połączenia niskokosztowe:

- Ryanair: Agadir, Alicante, Ateny, Barcelona Girona, Billund, Bolonia, Bournemouth, Brindisi, Bristol, Bruksela Charleroi, Chania (Kreta), Dublin, Dubrownik (nowość), East Midlands, Edynburg, Gdańsk, Glasgow, Korfu, Leeds Bradford, Lizbona, Liverpool, Londyn Stansted, Malaga, Malta, Manchester, Marsylia (nowość), Mediolan Bergamo, Neapol, Newcastle, Oslo Torp, Pafos, Palermo, Palma, Paryż Beauvais, Pisa, Podgorica, Porto, Rzym Ciampino, Shannon, Sofia, Sztokholm Arlanda, Walencja, Wenecja, Zadar,
- Wizz Air: Barcelona, Bari, Birmingham, Dortmund, Eindhoven, Kutaisi, Larnaka, Londyn Luton, Malaga, Reykjavik, Split, Tirana, Walencja,
- Norwegian: Kopenhaga, Oslo Gardermoen.

7 połączeń tradycyjnych:

- Air Dolomiti – Frankfurt nad Menem,
- Finnair – Helsinki (nowość),
- KLM – Amsterdam,
- Lufthansa - Frankfurt nad Menem, Monachium,
- PLL LOT – Warszawa, Seul,
- Swiss – Zurych.

35 połączeń czarterowych:

- Albania – Tirana,
- Bułgaria – Burgas, Varna,
- Cypr – Larnaka,
- Egipt – Marsa Alam, Hurghada, Szarm el-Szejk,
- Grecja – Chania, Heraklion, Korfu, Kos, Rodos, Saloniki, Zakynthos,

- Hiszpania – Barcelona, Fuerteventura, Gran Canaria, Palma de Mallorca, Teneryfa, Lanzarote,
- Portugalia – Madera,
- Tunezja – Djerba, Enfidha, Monastyr,
- Turcja – Antalya, Bodrum, Dalaman, Izmir,
- Włochy – Lamezia Terme, Olbia, Palermo,
- Kenia – Mombasa,
- Madagaskar – Nosy Be,
- Oman – Salalah,
- Dubaj – Dubai World Central.

Działanie z zakresu Dziedziny TRANSPORT podejmowane w Instytucie Rozwoju Terytorialnego

Instytut Rozwoju Terytorialnego

1. W 2024 roku IRT kontynuowano prace związane z działaniem pn. Zintegrowany transport zbiorowy w województwie dolnośląskim. Prowadzone prace wynikały ze zdiagnozowania problemu wykluczenia transportowego części mieszkańców województwa i miały na celu poprawę dostępności usług komunikacji zbiorowej, a także — co bardzo istotne — podniesienie konkurencyjności transportu publicznego w stosunku do korzystania z samochodu.

Efektom działań w 2024 roku były 2 opracowania:

- Organizacja dojazdów do szkół ponadpodstawowych - broszura kierowana do samorządów lokalnych, która w przystępny sposób wyjaśnia znaczenie przewozów szkolnych dla funkcjonowania transportu zbiorowego na danym obszarze, a także omawia różnice w potrzebach transportowych uczniów poszczególnych rodzajów szkół ponadpodstawowych.

- Zmierzch połączeń PKS na Dolnym Śląsku - broszura podsumowuje zmiany, jakie zaszły od momentu transformacji ustrojowej w komunikacji autobusowej PKS na Dolnym Śląsku. Opracowanie omawia kwestie regresu sieci połączeń obsługiwanych przez jednostki Państwowej Komunikacji Samochodem, przekształcenia organizacyjne samych przedsiębiorstw, a także sytuację dworców autobusowych. Analiza stanu przedsiębiorstw, połączeń i infrastruktury przystankowej PKS została poszerzona o omówienie kwestii przejmowania funkcji organizatorskich przez samorządy lokalne. Broszurę zamyka zestawienie wniosków dotyczących: rekomendowanego sposobu organizacji komunikacji ponadlokalnej przez samorządy, funkcjonowania związków komunikacyjnych, finansowania połączeń, znaczenia dostępności taboru autobusowego w sytuacjach kryzysowych, lokalizacji i zarządzania dworcami autobusowymi, a także: systemów informatycznych do zarządzania infrastrukturą przystankową i informacją pasażerską.

Przegląd dotychczasowych działań zrealizowanych w ramach projektu Zintegrowany Transport Zbiorowy przedstawiony został w formie mapy interaktywnej, z którą można zapoznać się pod adresem:

<https://storymaps.arcgis.com/stories/7987c9b910334e0d986a3d670af933c8>

2. W 2024 r. IRT wykonało na zlecenie Departamentu Infrastruktury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego koncepcję lokalizacji nowych przystanków kolejowych na wybranych liniach kolejowych w województwie dolnośląskim. W związku z pojawiającymi się propozycjami budowy i odbudowy przystanków przy czynnych jak i nieczynnych od lat liniach kolejowych, Instytut Rozwoju Terytorialnego przy współpracy z Departamentem Infrastruktury UMWD przeprowadził analizę czasowo-przestrzenną potencjału poszczególnych lokalizacji w zakresie możliwości pozyskania nowych podróźnych lub ustalenia optymalnego/nowego położenia w miejscach o najlepszych perspektywach w tym zakresie. Obiektywna ocena poszczególnych lokalizacji jest istotna z uwagi na wysoki koszt budowy i późniejszego utrzymywania oraz istotne wydłużenie czasu przejazdu, ponieważ współcześnie czas przejazdu jest jednym z kluczowych parametrów w zakresie oceny transportu kolejowego wobec usług realizowanych transportem drogowym. Analiza potencjału źródeł ruchu wskazuje liczbę osób w zasięgu przystanku do 10 min. przy założeniu dojścia pieszo, dojazdu rowerem oraz samochodem. Istotnym elementem jest uwzględnienie planowanych kierunków rozwoju przestrzennego poszczególnych samorządów lokalnych, poprzez analizę miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego a w przypadku ich braku studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Analizy wykonano dla nieczynnych linii kolejowych 322 Krosnowice Kłodzkie – Stronie Śląskie, 310 Kobierzyce – Wilków Wielki, 372 Bojanowo – Góra Śląska, a także potencjalnych nowych przystanków na czynnych liniach: Olbrachtowice (linia kolejowa 285), Mędłów (linia kolejowa 276), Piława Dolna (linia kolejowa 137), Dzierżonów Dolny (linia kolejowa 137), Pasieczna (linia kolejowa 137) oraz Piotrowice Świdnickie (linia kolejowa 274).

Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich: 7.2.1. Budowa lub modernizacja dróg lokalnych**Wydział Obszarów Wiejskich**

Łączny limit środków 61 161 649 euro pochodzących z EFROW (limit współdzielony z operacjami: Budowa lub modernizacja dróg lokalnych/Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego/ Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne i Inwestycje w targowiska).

W 2024 r. podpisano kolejne 7 umów o przyznanie pomocy dla wniosków o pomoc złożonych w drugim naborze konkursowym przeprowadzonym w 2022 r., dla których kwota dofinansowania wyniosła 9 232 537 zł. Planowane rezultaty dla nowo podpisanych umów to m.in. budowa 0,115 km oraz przebudowa ponad 4,7 km dróg gminnych.

Do SW złożonych zostało 20 wniosków o płatność na kwotę dofinansowania 20 918 138 zł dla których ARiMR zrealizowała 5 płatności na kwotę dofinansowania 9 470 782,68 zł. Zakończono realizację 3 projektów, w wyniku czego przebudowane zostało 4,66 km dróg gminnych.

Część III - Realizacja polityk, programów
i strategii wojewódzkich

OCHRONA ZDROWIA

Zarząd Województwa Dolnośląskiego realizuje swoje zadania i obowiązki oraz wypełnia uchwały podjęte przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego, poprzez kierowanie oraz inicjowanie pracy w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, a także w innych jednostkach podległych samorządowi województwa.

Jednostka koordynująca: **Departament Zdrowia**

A. Realizacja dokumentów wykonawczych

Dolnośląski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024

Wydział Zdrowia

Zadanie: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień.

Źródło finansowania: BWD-cel.

Wykonanie wydatków: 1 031 570,15 zł.

a) Zlecono do realizacji programy superwizji grupowych dla personelu następujących podmiotów leczniczych wykonujących działalność w zakresie leczenia odwykowego: Dolnośląskiemu Centrum Leczenia Uzależnień w Czarnym Borze, Dolnośląskiemu Centrum Zdrowia Psychicznego sp. z o.o., Wojewódzkiemu Ośrodkowi Terapii Uzależnień i Współuzależnienia (WOTUiW), Wojewódzkiemu Szpitalowi Psychiatrycznemu w Złotoryi.

b) Dofinansowano Studium Terapii Uzależnień w ramach programu kształcenia specjalizacyjnego w dziedzinie psychoterapii uzależnień, akredytowane przez CMKP.

c) Kontynuowano świadczenie usług w powołanym Dolnośląskim Centrum Diagnostyki i Terapii FAS. Celem zadania było diagnozowanie dzieci ze spektrum płodowego zespołu alkoholowego. Projekt zakładał kompleksowe badania dzieci, z uwzględnieniem aspektów pediatrycznych, psychologicznych, psychiatrycznych oraz logopedycznych. Okres realizacji projektu obejmował cały 2024 rok. W trakcie projektu zostało wystawionych 166 kompleksowych diagnoz dla dzieci.

d) Zlecono do realizacji programy ponadstandardową ofertę dla pacjentów podmiotów leczniczych wykonujących działalność w zakresie leczenia odwykowego oraz ich rodzin w tym m.in. Program Terapii Dorosłych Dzieci Alkoholików, Zjazdy Absolwentów, Programy Rozwoju Osobistego, Sesje Rodzinne, Grupy Wsparcia, Treningi Asertywności, Treningi Umiejętności Społecznych; Trening Kontroli Złości, Zapobieganie Nowotworom Choroby oraz Warsztaty rozwoju kompetencji wychowawczych dla rodzin z problemami uzależnienia.

Programy realizowano w Dolnośląskim Centrum Leczenia Uzależnień, Dolnośląskim Centrum Zdrowia Psychicznego sp. z o.o., Wojewódzkim Szpitalu Dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Bolesławcu, Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Lubiążu.

e) Utrzymano ofertę programu leczenia substytucyjnego na terenie województwa dolnośląskiego. Program pozwolił na zwiększenie dostępności usługi terapii indywidualnej, grupowej oraz interwencji środowiskowej dla osób objętych programem leczenia substytucyjnego, ich rodzin oraz osób oczekujących na terapię. Z programu skorzystały 388 osoby, w tym również obywatele Ukrainy. Odbyło się 1416 spotkań indywidualnych. Do programu leczenia substytucyjnego przyjęto 342 osób w 2024 roku. Program realizowano w Ośrodku Profilaktyczno-Lecznym Chorób Zakaźnych i Terapii Uzależnień WCZ SP ZOZ.

f). Wspierano rozwój placówek lecznictwa odwykowego, zakupiono sprzęt, wyposażenie istniejących placówek prowadzących leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i współuzależnionych.

g). Dofinansowano funkcjonowanie dwóch z pięciu dostępnych na terenie województwa dolnośląskiego Punktów Konsultacyjno-Diagnostycznych HIV/AIDS. Dotacja pozwoliła na zwiększenie liczby wykonywanych badań testowych, przyczyniła się ponadto do zwiększenia świadomości dotyczącej profilaktyki HIV/AIDS.

h). Zlecono zorganizowanie i przeprowadzenie konferencji pn.: „Organizacja Spotkania Ekspertów Wojewódzkich ds. Informacji o Narkotykach i Narkomanii”. Realizator: Fundacja Pozytywnej Profilaktyki.

i) Zlecono realizację zadania publicznego pn. „Jak przeciwdziałać uzależnieniom wg. wytycznych Rekomendacji KCPU na rok 2024”. Realizator: Związek Stowarzyszeń i Klubów Abstynenckich Dolnego Śląska.

j) Zlecono realizację zadania publicznego pn. „XXX Festiwal Muzyczny i Zlot Rodzin Abstynenckich Świeradów Zdrój 2024”. Wydarzenie odbyło się w dniach 09-14.07.2024 w Świeradowie Zdroju. Realizator: Lubańskie Stowarzyszenie Abstynentów „Odnowa”.

Regionalny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2021-2027

Wydział Zdrowia

a) Kontynuacja realizacji programu UPRIGHT - powszechny profilaktyczny program globalnej interwencji na rzecz odporności, wdrażany dla poprawy i promocji zdrowia psychicznego wśród nastolatków. Celem ogólnym programu było promowanie dobrostanu psychicznego i zapobieganie przyszłym zaburzeniom psychicznym i emocjonalnym poprzez zwiększenie odporności psychicznej u dzieci w wieku 12-14 lat. Program objął swoim zasięgiem 11 gmin województwa dolnośląskiego, w tym 18 szkół podstawowych. Realizatorzy: Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Złotoryi. Łączna kwota poniesionych wydatków w 2024 roku: 25 000,00 zł; BWD.

b) Zlecono realizację kampanii pn. „Edukacja i profilaktyka depresji poporodowej Zdrowa Mama”. Program skierowany był do kobiet w ciąży, kobiet do roku po urodzeniu dziecka, osób bliskich tych kobiet, personelu medycznego. Działania informacyjno-edukacyjne zostały skierowane do ponad 620 osób. Dodatkowo zostały przeprowadzone szkolenia indywidualne dla personelu mającego bezpośredni kontakt z kobietami grupy docelowej – 37 szkoleń. Łączna kwota poniesionych wydatków: 120 000,00 zł; BWD.

c) Zlecono realizację Programu Polityki Zdrowotnej w zakresie zaburzeń psychicznych, w tym depresji oraz zapobiegania samobójstwom dla dzieci i młodzieży na terenie Województwa Dolnośląskiego na lata 2023-2025. Głównym założeniem programu jest wczesna identyfikacja i pomoc osobom w kryzysie psychicznym lub doświadczającym zaburzeń psychicznych oraz u których występują czynniki ryzyka samobójstwa. Założeniami programu objęto dzieci i młodzież w wieku 10–19 lat oraz ich rodziców i opiekunów prawnych. W ramach realizacji zadania uruchomiono infolinię – Triage, powołano koordynatorów regionalnych (po 1 w każdym z 4 regionów), utworzono zespołu diagnostycznego (do 3 spotkań po 1,5 h), umożliwiono wsparcia terapeutycznego i diagnostycznego (nie rzadziej niż 1 raz w miesiącu, do momentu wejścia w 1 z 3 poziomów referencyjności psychiatrii dziecięcej). Ponadto jesienią objęto wsparciem psychologicznym dzieci doświadczające kryzysu psychicznego w związku z sytuacją powodziową. Realizator Cogito Med. sp. z o.o. Łączna kwota poniesionych wydatków w 2024 r.: 825 000,00 zł; BWD.

d) Zlecono realizację kampanii pn. „Profilaktyka i leczenie zaburzeń odżywiania u małych dzieci, wynikających z zaburzeń relacji matka–dziecko poprzez terapię diady matka–dziecko oraz grupy psychoedukacyjne w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. J. Gromkowskiego”. Zrealizowano trzy jednodniowe szkolenia dla personelu medycznego „Dobra więź – profilaktyka zaburzeń odżywiania”, które odbyły się na terenie szpitala, łącznie przeszkolono 90 osób. Przeszkolone zespoły terapeutyczne zapewniły wsparcie terapeutyczne dla 10 rodzin, działania obejmowały: warsztaty dla rodziców w zakresie budowania zdrowych relacji, rozwiązywania trudności emocjonalnych – dwa zespoły terapeutyczne zrealizowały łącznie 96 h. Ponadto, przygotowano materiały promocyjne – wydruk 2000 sztuk. Łączna kwota poniesionych wydatków: 58 799,00 zł; BWD.

e) Zlecono realizację kampanii pn. „Równowaga cyfrowa – profilaktyka e–uzależnień u dzieci i młodzieży. Szkoła dla rodziców dzieci z e–problemem”. Szpital przygotował i opublikował edukacyjny film, który został zaprezentowany w czterech wybranych szkołach podstawowych na terenie województwa dolnośląskiego, dodatkowo link do filmu został opublikowany na profilach szpitala (Facebook, Instagram), stronie www oraz na youtube. Jego treść koncentrowała się na ukazaniu konsekwencji nadużywania urządzeń elektronicznych przez dzieci, zasięg to 82 167 użytkowników. Ponadto, zorganizowano cykl warsztatów dla rodziców, które obejmowały konsultacje z ekspertami, interaktywne ćwiczenia oraz wymianę doświadczeń między rodzicami. Przeszkolono 8 psychologów (po 4 osoby w ramach każdego modułu) w tematyce programu „Szkoła dla rodziców wzbogacony o treści związane z radzeniem sobie z nadużywaniem elektroniki i mediów społecznościowych przez dzieci”. Finalnie zrealizowano 96 h warsztatów. Łączna kwota poniesionych wydatków: 71 079,00 zł; BWD.

f) Wsparto realizację zadania publicznego pod tytułem: „Pogotowie Teatralne na dyżurze”. Odbiorcami była młodzież i osoby starsze, ok. 240 osób chorych/zaburzonych psychicznie, trzykrotnie zrealizowano wydarzenie prozdrowotno–kulturalne „Rozsypane, poskładane”, podczas których prezentowano dobre praktyki – spektakl teatralny przygotowany przez uczestników grupy „Pogotowie Ratunkowe”, tj. aktorów amatorów, osób doświadczających chorób/zaburzeń psychicznych; moderowano panel dyskusyjny na temat kształtowania przez osoby chore/zaburzone psychicznie postaw prozdrowotnych, aktywnych działań na rzecz integracji z otoczeniem społecznym, rozwijania zainteresowań i pasji; zorganizowano warsztaty rozwojowo–teatralne. Zagrano w szpitalach psychiatrycznych w Sieniawce, Bolesławcu oraz w Domu Pomocy Społecznej „Magnolia” i Środowiskowym Domu Samopomocy w Głogowie. Realizator: Stowarzyszenie Inicjatyw Twórczych. Kwota wydatku 10 000,00 zł; BWD.

g) Wsparto realizację zadania publicznego pod tytułem: „Warsztaty w zakresie wspierania zdrowia psychicznego Dzieci i Młodzieży – trening umiejętności społecznych”. W październiku 2024 r. zrealizowano cykl warsztatów pod nazwą „Trening Umiejętności Społecznych”, w Liceum nr V oraz Liceum nr XVII we Wrocławiu, podczas których udział wzięło 93 uczniów klas pierwszych (klasy o profilach: humanistyczny, artystyczny, matematyczno-fizyczny). W ramach środków dotacji przygotowano i zrealizowano cykl 3 warsztatów, prowadzonych przez 2 trenerów i koordynatora fundacji, zakupiono pakiety warsztatowe dla każdego ucznia. Realizator: Fundacja Bloompro. Kwota wydatku 10 000,00 zł; BWD.

h) Wsparto realizację zadania publicznego pod tytułem: „Bezpieczna Przyszłość – zdrowie psychiczne naszych dzieci”. W ramach realizacji zadania: zorganizowano cykl 20 spotkań grupowych w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz przeprowadzono 2 webinary poświęcone tematyce profilaktyki zdrowia psychicznego u dzieci i młodzieży, wydano broszury informacyjne w nakładzie 5000 szt., nagrano spot radiowy, który został wyemitowany na antenie regionalnej rozgłośni radiowej oraz materiał filmowy, wyświetlony w telewizji regionalnej, przeprowadzono kampanię w mediach społecznościowych. Ponadto, w ramach indywidualnego wsparcia objęto opieką psychologiczną 15 osób, wsparciem psychiatrycznym 10 osób. Przeprowadzono działania skierowane do 20 placówek oświatowych, obejmujące wsparcie grupowe dla uczniów kadry pedagogicznej. Działania objęły zatrudnienie specjalistów – psychologów, pedagogów i psychiatry, którzy przeprowadzali spotkania. Realizator: Fundacja Rozwoju Samorządności i Edukacji – Liber. Kwota wydatku 100 000,00 zł; BWD.

i) Wsparto realizację zadania pn.: „Kiedy zapomnienie przeradza się w chorobę – Kampania w zakresie chorób otępiennych”. Przeprowadzono 30 prelekcji na temat profilaktyki chorób otępiennych dla słuchaczy UTW na terenie województwa dolnośląskiego. W prelekcjach wzięło udział 810 osób, 150 osób starszych poddanych zostało przesiewowym badaniom pamięci, a następnie otrzymały dalsze zalecenia. Ponadto, przygotowano i wydrukowano materiały edukacyjne. Realizator NZOZ Wrocławskie Centrum Alzheimerowskie. Kwota wydatku 40 900,00 zł; BWD.

j) Wsparto realizację zadania pn. „Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży” w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. J. Gromkowskiego. Konferencja „Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży. Zachowanie agresywne – różne perspektywy, jeden cel” odbyła się 6 grudnia 2024 r. w hotelu Ibis Styles we Wrocławiu, uczestnikami wydarzenia było 155 osób. Odbyło się 11 wykładów dotyczących zachowań agresywnych u dzieci, w tym 10 wykładów z wynagrodzeniem dla prelegentów oraz jeden nieodpłatny. Relację z konferencji na mediach społecznościowych obejrzało ponad 9000 odbiorców, na miejscu obecna również była telewizja TVP3 Wrocław, która przygotowała materiał filmowy i zarejestrowała wywiady z głównymi prelegentami, co zostało wyemitowane w głównym wydaniu programu Fakty. Realizator Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. J. Gromkowskiego we Wrocławiu. Kwota wydatku 12 000,00 zł; BWD.

k) wsparto realizację zadania pn. „Wyposażenie Centrum terapii dla pacjentów z Oddziału psychiatrii sądowej o wzmocnionym zabezpieczeniu dla młodzieży i Oddziału odwykowego o wzmocnionym zabezpieczeniu dla młodzieży”. Środki finansowe dotacji umożliwiły wyposażenie w 100% pracowni terapeutycznych w wyremontowanym budynku nr 14 przeznaczonym na Centrum terapii dla pacjentów z Oddziału psychiatrii sądowej o wzmocnionym zabezpieczeniu dla młodzieży i Oddziału odwykowego o wzmocnionym zabezpieczeniu dla młodzieży. Zakupiono meble oraz narzędzia i przybory do pracowni: kulinarnej i gospodarstwa domowego, stolarskiej, multimedialnej, plastycznej, rękodzielniczo-krawieckiej, terapii sensorycznej i ruchu Realizator Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Lubiążu. Kwota wydatku 370 000,00 zł; BWD.

B. Realizacja pozostałych działań podejmowanych w dziedzinie

Polityka zdrowotna i promocja zdrowia

Wydział Zdrowia

- Wsparto realizację zadania pn. „Bieg Kobiet Zawsze Pier(w)si”. Zadanie polegało na organizacji wydarzenia, które odbyło się 21.04.2024 r., grupą odbiorców były kobiety od 14 roku życia, mieszkanki Wrocławia i okolic. W zawodach biegowych wzięło udział 2700 kobiet, którym na mecie wręczono pamiątkowe medale z nadrukowanym logotypem UMWD, w kursie samobadania piersi 1000 kobiet. Ze środków dotacji zakupiono medale i sfinansowano zabezpieczenie medyczne – Pogotowie Ratunkowe AN MEDICAL (1 koordynator medyczny, 2 karetki typu „P” i dwóch ratowników medycznych). Realizator: Fundacja w Biegu. Kwota wydatku 5000,00 zł; BWD.

- Wsparto realizację zadania promującą spot wideo kampanię męskiej profilaktyki nowotworowej Złoty Wąs 2024. Celem stworzenia i publikacji spotu było zwrócenie uwagi mężczyzn na problemy związane z męską profilaktyką nowotworową i zaproszenie na skorzystanie z darmowych ogólnodostępnych badań profilaktycznych. Spot emitowany był w terminie 06.11.–23.11.2024, trwał 40 sekund. Osiągnięty zasięg na Facebook'u to 986 081 obejrzeń i 1 670 481 wyświetleń, na platformie Youtube 17 980 obejrzeń i 188 028 wyświetleń, ponadto dostępny był na stronie www.zlotywas.pl. Spot został zrealizowany w profesjonalnym studio nagraniowym we Wrocławiu oraz w plenerze na terenie Dolnego Śląska przy udziale aktorów Mariusza Kałamagi i Jarosława Boberka. Realizator – Fundacja Forum Mężczyzn. Kwota wydatku 10 000,00 zł; BWD.
- Wsparto realizację zadania publicznego pod tytułem: „Różowy październik – profilaktyka raka piersi dla młodzieży w wybranych szkołach ponadpodstawowych”. Celem zadania było przeprowadzenie prelekcji edukacyjnych dla uczennic ostatnich klas czterech szkół ponadpodstawowych w Legnicy, Złotoryi, Jawora w związku ze światowym miesiącem świadomości raka piersi przypadającym na miesiąc październik. Realizator – Fundacja w Związku z Rakiem. Kwota wydatku 9250,00 zł; BWD.
- Wsparto organizację eventu pn. „Legnica w Rózu”. Zorganizowano event, który odbył się 26.10.2024 w Centrum Witelona w sali konferencyjnej oraz lobby i kawiarni „Perspektywy”. Wydarzenie trwało cały dzień, wzięły w nim udział 104 osoby, panie w wieku 18-64. Podczas spotkania odbyło się 5 wykładów edukacyjnych, dodatkowo 96 kobiet poddało się badaniu z krwi. W ramach działań udostępniono fantomy do nauki samobadania piersi, zorganizowano konkurs z nagrodami. Realizator: Fundacja „Dobre Znaki” Kwota wydatku 9300,00 zł; BWD.
- Wsparto realizację zadania pn.: Kampania społeczna „Ruszamy po zdrowie”. II edycja kampanii, podczas której: w 6 dolnośląskich szkołach specjaliści przeprowadzili badania wśród dzieci pod kątem nadwagi i otyłości, w Mobilnym Centrum Zdrowia (wizyty w szkołach) dokonano pomiarów składu masy ciała, konsultacje dietetyczne i fizjoterapeutyczne, ambasadorem projektu był Bartek Oskroba, który wspierał działania prowadząc treningi na hulajnodze wyczynowej, był obecny w szkołach na otwarciu i finale projektu; promowano spoty z kampanii w mediach społecznościowych szpitala, w radio, prasie i TV. Dnia 07.10.2024 w TVP wyemitowano odcinek programu „Szlachetne Zdrowie” dotyczący problemu otyłości wśród dzieci i młodzieży. Realizator – Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Gromkowskiego we Wrocławiu. Kwota wydatku 99 994,40 zł; BWD.
- Wsparto realizację zadania pn.: „Kampania społeczna w zakresie profilaktyki zamian zwyrodnieniowych w przeciążeniach stawu skokowego i kolanowego”. W ramach zadania zrealizowano: zorganizowano dwa spotkania wyjazdowe (w dniach 17.10. i 06.11.2024) we współpracy z Uniwersytetem Trzeciego Wieku i lokalnymi samorządami, jedno spotkanie w siedzibie szpitala, w trakcie których lekarze z Oddziału Chirurgii Urazowo–Ortopedycznej prowadzili wykłady na temat profilaktyki i leczenia chorób zwyrodnieniowych i odpowiadali na pytania uczestników oraz rozdawane były ulotki i inne materiały informacyjne; zrealizowano 4 odcinki filmu edukacyjnego z udziałem ekspertów (dla dwóch podgrup odbiorców: dla młodszych pacjentów 25-50 lat i dla grupy 50+) o łącznym czasie trwania 10-12 minut; produkcja 30-sekundowego spotu radiowego i audycji radiowych z udziałem ekspertów (emitowany w Radio Wrocław w sumie 150 razy); zaprojektowanie i wykonanie materiałów promocyjnych (ulotki, plakaty, roll-upy, baner – grafika na stronę internetową szpitala); realizacja kampanii społecznej w Internecie (kampania trwała przez miesiąc od 16 września 2024 r.); dodatkowo wyprodukowano i wyemitowano 2-minutowe audycje radiowe w formie rozmów z ekspertem dr hab. n. med. Szymonem Draganem, prof. PWR – Kierownikiem Oddziału Chirurgii Urazowo–Ortopedycznej. Realizator Dolnośląski Szpital Specjalistyczny im. T. Marciniaka Centrum Medycyny Ratunkowej we Wrocławiu. Kwota wydatku 150 000,00 zł; BWD.
- Wsparto realizację zadania pn. „Czy to wypada? Kampania edukacyjna skierowana do mieszkank województwa dolnośląskiego powyżej 50. r.ż. z objawami wypadania narządu rodowego”. W ramach realizacji zadania wydrukowano ulotki i plakaty informacyjno–edukacyjne skierowane do poradni POZ na terenie województwa dolnośląskiego; stworzono cykl postów edukacyjnych regularnie umieszczanych w social mediach szpitala z częstotliwością 1 post co 2 tygodnie (łącznie 18 postów); zorganizowano dwa spotkania edukacyjno–szkoleniowe skierowane do personelu medycznego: przeszkolono ok. 40 osób. Ponadto, zorganizowano 4 Dni Otwarte w Poradni Ginekologicznej. Opracowano protokół badania uroginekologicznego i zestawów dedykowanych położnym i lekarzom do edukacji oraz oceny stopnia zaawansowania problemów uroginekologicznych. W trakcie realizacji do udziału zgłosiło się 70 kobiet. Realizator Szpital Specjalistyczny im. A. Falkiewicza we Wrocławiu. Kwota wydatku 75 900,00 zł; BWD.
- Wsparto realizację kampanii pn. „Program profilaktyczno-edukacyjny dla pacjentek przed operacją nowotworu gruczoły piersiowego”. W ramach realizacji zadania przeprowadzonych zostało 257 konsultacji prehabilitacyjnych dla pacjentek zakwalifikowanych do leczenia operacyjnego nowotworu gruczołu piersiowego.

Program obejmował konsultacje pielęgniarki, psychologa, dietetyka i fizjoterapeuty. Realizator Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Wrocławiu. Kwota wydatku 50 000,00 zł; BWD.

- Wsparto realizację zadania pn.: „Promocja zachowań prozdrowotnych w zakresie profilaktyki nowotworów szyjki macicy.” W ramach zadania podjęto działania edukacyjne – kobiety biorące udział w programie były instruowane przez wykwalifikowany personel na temat korzyści i sposobu wykonania badania; zakupiono 721 zestawów samopobraniowych do badań molekularnych na obecność wirusa HPV i wykonano badania 655 paniom, pozostałe 66 pań z grupy docelowej (wiek 30–49 lat), które pobrały zestaw testowy i mimo monitorowania nie zwróciły go do badania. Realizator Dolnośląskie Centrum Onkologii Pulmonologii i Hematologii. Kwota wydatku 163 750,00 zł; BWD.

- Wsparto realizację zadania pn.: „Czy ten Pan i Pani są poinformowani? Kampania społeczno–edukacyjna na temat profilaktyki raka piersi, jąder oraz czerniaka”. W ramach zadania zespół edukacyjny wraz z koordynatorem uczestniczył w 7 akcjach wyjazdowych w dniach: 08.03., 09.03., 21.04., 31.08., 07.09., 12.10., 09.11.2024 r., w tym współuczestnicząc w 2 akcjach w ramach akcji „Być kobietą” Miasteczko Kobiet zorganizowanych przez RCKiK. Lekarze prowadzili: edukację i podniesienie samoświadomości pacjentów na temat raka piersi (569 osób) i jąder (485 osób); badania mammograficzne (633 osoby); w zakresie monitorowania poziomu cukru we krwi (1161 osób) oraz ciśnienia krwi RR (980 osób). Przebadano 87 kobiet i 1 mężczyznę – USG piersi, 50 mężczyzn – USG jąder, przebadano również chętnych pod kątem oceny znamion i pieprzyków – 147 osób. Ponadto, zrealizowano transmisję telewizyjną z jednego dnia akcji terenowej (Stadion Olimpijski we Wrocławiu – Ultra Wrocław – Przegoń Raka) w dniu 07.09.2024; wyemitowano co najmniej 3 zapowiedzi wydarzenia w dzień poprzedzający akcje profilaktyczną; w ramach akcji wyjazdowej w terenie wynajęto mobilne centrum zdrowia, co umożliwiło prowadzenie konsultacji i badań USG piersi i znamion. Realizator Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Wrocławiu. Kwota wydatku 85 910,00 zł; BWD.

- Wsparto realizację zadania pn.: „Razem dla zdrowia” – badania profilaktyczne w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. J. Gromkowskiego. W ramach zadania wykonano: USG piersi – 38 badań, USG jamy brzusznej – 40 badań, ocena znamion skóry – 60 badań, cytologia w cytobusie – 17 badań. Dzięki postom z instrukcją samobadania piersi i informacją o akcji udało się dotrzeć do 114 658 osób, łącznie posty na Facebook’u i Instagramie wyświetlono 121 900 razy. Realizator Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Gromkowskiego we Wrocławiu. Kwota wydatku 27 000,00 zł; BWD.

- Wsparto realizację zadania pod nazwą „W zdrowym ciele zdrowy duch”. W ramach działań odwiedziono 5 szkół podstawowych we Wrocławiu i 1 szkołę w Wysokiej, w ramach tych wizyt odbyły się zajęcia dodatkowe: piłkarskie, Treningi Farang Mu Sul (trenerka ze stopniem mistrzowskim), siatkówka na siedząco (trener – reprezentant Polski), piłka stołowa, zajęcia taneczne z chorągiewkami, zumba dziecięca, tory przeszkód i judo. Ponadto, przygotowano, wydrukowano i przekazano do 17 szkół podstawowych scenariusze lekcji dot. zdrowego odżywiania. Zorganizowano trzy webinary (zapisano 576 osób), w mediach społecznościowych dotarły do 152 tysięcy użytkowników; przekazano sprzęt sportowy do 14 szkół podstawowych; wykonano badania 50 pacjentów (konsultacje: gastroenterologiczne – 50 os., lekarza rehabilitacji – 50 os., dietetycznych – 50 os., fizjoterapeutycznych – 50 os.). Promowano spoty z kampanii w mediach społecznościowych – zasięg postów to 461 681, w radio (Rodzina, Wrocław, RAM, GRA, ESKA Wrocław), prasie (Poradnik Zdrowie, Doba.pl, Gazeta Wrocławska, naszemiasto.pl i inne) i TV (TVP 3, Echo 24, program szlachetne zdrowie). Realizator Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Gromkowskiego we Wrocławiu. Kwota wydatku 183 083,00 zł; BWD.

- Wsparto realizację zadania pn.: „Kampania profilaktyczno–edukacyjna – Redukcja incydentów udaru mózgu poprzez kompleksową profilaktykę i wczesne wykrywanie migotania przedsionków”. W ramach zadania zespół medyczny wraz z koordynatorem uczestniczył w 7 akcjach wyjazdowych na terenie Wrocławia i powiatu wrocławskiego, w tym w ramach Świątowych Dni Serca oraz „Białej Niedzieli w Powiecie Wrocławskim”. Podczas spotkań wyjazdowych zespół medyczny przeprowadził edukację i podniesienie samoświadomości pacjentów na temat:

- możliwości i znaczenia wczesnej diagnozy migotania przedsionków (MP), która ma kluczowe znaczenie w zapobieganiu udarom mózgu oraz innym poważnym komplikacjom zdrowotnym;
- wagi wczesnego wykrycia MP i wdrożenie terapii antykoagulacyjnej (przeciwwskrzepowej), która znacząco zmniejsza ryzyko powstawania skrzepów krwi i udarów mózgu;
- kontroli symptomów MP, tj. kołatanie serca, zmęczenie, duszności czy zawroty głowy;
- indywidualizacja terapii: wczesne wykrycie MP daje lekarzom więcej możliwości do dobrania najbardziej odpowiedniej terapii dla pacjenta.

Działania promocyjne prowadzone były w prasie, w social mediach i na stronach www szpitala oraz podmiotów, z którymi szpital współpracował. Realizator Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Wrocławiu. Kwota wydatku 287 880,00 zł; BWD.

- Wsparto realizację zadania pn. „Pacjent geriatryczny wyzwaniem dla współczesnej ochrony zdrowia”. Zorganizowano konferencję naukową, która odbyła się dnia 22.11.2024 w Hotelu Radisson Blu we Wrocławiu. W wykładach, uczestniczyło 120 osób, w tym przedstawiciele zawodów medycznych. Wygłoszono 18 wykładów w 4 sesjach tematycznych dotyczących m.in. opieki koordynowanej w gabinetach POZ, neurologii, psychiatrii, kardiologii, hepatologii, opieki paliatywnej, żywienia klinicznego i inne. Ze środków dotacji sfinansowano wynajem sali konferencyjnej, usługę cateringową i część wynagrodzenia dla prelegentów. Realizator Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. J. Gromkowskiego we Wrocławiu. Kwota wydatku 40 000,00 zł; BWD.

- W ramach realizacji zadania Polityka zdrowotna i promocja zdrowia, przeprowadzono 3 nabory wniosków na dofinansowanie programów polityki zdrowotnej realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego z Dolnego Śląska. W ramach własnych zadań bieżących, łącznie Samorząd Województwa zawarł 30 umów na kwotę 1 463 406,00 zł. Dofinansowano zadania w zakresie:

- profilaktyki cukrzycy - zawarto 2 umowy na łączną kwotę 150 000,00 zł:

a) Program polityki zdrowotnej pn. „Zdążyć przed stopą cukrzycową” – 100 000,00 zł – Gmina Wrocław,
 b) Programu polityki zdrowotnej pn. „Profilaktyka cukrzycy i promocja zdrowia w cukrzycy w Gminie Polkowice” – 50 000,00 zł - Gmina Polkowice;

- wsparcie in vitro – zawarto 6 umów na łączną kwotę 221 346,00 zł:

a) Program polityki zdrowotnej pn. „Program leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego dla mieszkańców miasta Oleśnicy w latach 2023–2024.” – 74 800,00 zł - Miasto Oleśnica,

b) Program polityki zdrowotnej pn. „Leczenie niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego in vitro dla mieszkańców Powiatu Kłodzkiego w latach 2023–2025” – 41 000,00 zł – Powiat Kłodzki,

c) Program polityki zdrowotnej pn. „Leczenie niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego – in vitro dla mieszkańców Gminy Kotla w latach 2023–2027” – 12 500,00 zł – Gmina Kotla,

d) Program polityki zdrowotnej pn. „Leczenie niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego in vitro dla mieszkańców Gminy Jelcz – Laskowice w latach 2024–2026” – 19 546,00 zł – gmina Jelcz – Laskowice,

e) Program polityki zdrowotnej pn. „Program polityki zdrowotnej w zakresie wsparcia leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego – in vitro dla mieszkańców Gminy Żukowice w latach 2023–2026” – 15 000,00 zł – Gmina Żukowice,

f) Program polityki zdrowotnej pn. „Leczenie niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego in vitro dla mieszkańców gminy miejskiej Głogów w latach 2022–2025” – 58 500,00 zł – Gmina Miejska Głogów;

- profilaktyki szczepień ochronnych – zawarto 4 umowy na łączną kwotę 184 867,14 zł:

a) Program polityki zdrowotnej pn. „Program szczepień ochronnych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) w gminie miejskiej Głogów na lata 2022–2024”. – 37 000,00 zł – Gmina Miejska Głogów,

b) Program polityki zdrowotnej pn. „Becikowe po Grębocicku na rok 2024” – 52 207,14 zł – Gmina Grębocice,

c) Program polityki zdrowotnej pn. „Program polityki zdrowotnej z zakresu szczepień przeciwko meningokokom typu B prowadzony wśród dzieci w wieku od 2 miesiąca życia do 12 miesiąca życia zamieszkałych na ternie gminy Miękinia na lata 2023–2026.” – 82 775,00 zł – Gmina Miękinia,

d) Program polityki zdrowotnej pn. Program szczepień ochronnych przeciwko grypie populacji z grupy szczególnego ryzyka (osób od 60 roku życia) – „grupa 60+” – kontynuacja na lata 2024–2026”. – 12 885,00 zł – Gmina Wisznia Mała;

- profilaktyki osteoporozy – zawarto 4 umowy na łączną kwotę 150 801,00 zł:

a) Program polityki zdrowotnej pn. Profilaktyka złamań osteoporotycznych dla mieszkańców miasta Kamienna Góra 2024–2026” – 24 600,00 zł – Miasto Kamienna Góra,

b) Programu polityki zdrowotnej pn. „Program polityki zdrowotnej w zakresie profilaktyki i wczesnego wykrywania osteoporozy wśród mieszkańców gminy Kostomłoty na lata 2024–2026” – 40 725,00 zł – Gmina Kostomłoty,

c) Programu polityki zdrowotnej pn. „Program profilaktyki i wczesnego wykrywania osteoporozy wśród mieszkańców Gminy Oława” – 35 479,00 zł – Gmina Oława,

d) Programu polityki zdrowotnej pn. „Program profilaktyki i wczesnego wykrywania osteoporozy wśród mieszkańców powiatu strzelińskiego w 2024 roku” – 50 000,00 zł – Powiat Strzeliński;

- wsparcia rehabilitacyjnego – zawarto 5 umów na łączną kwotę 531 223,47 zł:

a) Program polityki zdrowotnej pn. „Rehabilitacja mieszkańców Gminy Kamieniec Ząbkowicki na lata 2024–2025” – 100 000,00 zł – Gmina Kamieniec Ząbkowicki,

b) Program polityki zdrowotnej pn. „Rehabilitacja lecznicza (fizjoterapia i kinezyterapia) mieszkańców Miasta i Gminy Kąty Wrocławskie” – 90 000,00 zł – Gmina Kąty wrocławskie,

c) Program polityki zdrowotnej pn. „Rehabilitacja lecznicza mieszkańców Gminy Kunice na rok 2024.” – 60 000,20 zł – Gmina Kunice,

d) Program polityki zdrowotnej pn. „Rozszerzenie dostępu do rehabilitacji sercowo–naczyniowej w ramach wtórnej prewencji chorób sercowo–naczyniowych”. – 250 000,00 zł – Gmina Wrocław,

f) Program polityki zdrowotnej pn. „Rehabilitacja (fizjoterapia i kinezyterapia) mieszkańców gminy Kostomłoty.” – 31 223,27 zł – Gmina Kostomłoty;

- profilaktyki nowotworowej – zawarto 3 umowy na łączną kwotę 176 675,00 zł:

a) Program polityki zdrowotnej pn. „Chronię życie przed rakiem”. Głównym celem zadania było zapobieganie rakowi szyjki macicy poprzez edukację, badania cytoonkologiczne oraz zapobieganie rakowi piersi poprzez edukację, naukę samobadania piersi oraz badania mammograficzne i ultrasonograficzne piersi.” – 94 075,00 zł – Gmina Polkowice,

b) Program polityki zdrowotnej pn. „Program polityki zdrowotnej w zakresie profilaktyki i wczesnego wykrywania nowotworów głowy i szyi dla mieszkańców powiatu wrocławskiego na lata 2023–2025” – 32 600,00 zł – Powiat Wrocławski,

c) Program polityki zdrowotnej pn. „Program profilaktyki nowotworów skóry dla mieszkańców gminy Udanin na rok 2024” – 50 000,00 zł – Gmina Udanin;

- profilaktyki nadwagi i otyłości – zawarto umowę na kwotę 6590,00 zł:

Program polityki zdrowotnej pn. „Program profilaktyki i wczesnego wykrywania nadwagi i otyłości wśród dzieci w gminie Lubin na lata 2024–2027” – 6590,00 zł – Gmina Lubin.

- profilaktyki próchnicy – zawarto umowę na kwotę 12 800,00 zł:

Program polityki zdrowotnej pn. „Program polityki zdrowotnej w zakresie próchnicy zębów i higieny jamy ustnej, dla dzieci z terenu Gminy Grębocice” - 12 800,00 zł – Gmina Grębocice.

- pierwszej pomocy przedmedycznej - zawarto umowę na kwotę 20 000,00 zł:

Program polityki zdrowotnej pn. „Uczymy się ratować życie – pierwsza pomoc przedmedyczna” – program edukacyjny z zakresu pierwszej pomocy dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych Powiatu Lubińskiego” – 20 000,00 zł - Powiat Lubiński.

- profilaktyki boreliozy i chorób odkleszczowych – zawarto 3 umowy na łączną kwotę 159 324,00:

a) Program polityki zdrowotnej pn. „Program profilaktyki i wczesnej diagnostyki boreliozy w gminie Długołęka na lata 2020-2024” – 27 124,00 zł – Gmina Długołęka,

b) Program polityki zdrowotnej pn. „Program polityki zdrowotnej w zakresie profilaktyki chorób odkleszczowych (boreliozy) na lata 2023–2025 dla mieszkańców Powiatu Wrocławskiego.” – 72 500,00 zł – Powiat Wrocławski,

c) Program polityki zdrowotnej pn. „Program profilaktyki boreliozy w powiecie trzebnickim na lata 2024–2025.” – 59 700,00 zł – Powiat Trzebnicki.

Zadanie: Program polityki zdrowotnej w zakresie wsparcia diagnostyki i leczenia niepłodności

Wydział Zdrowia

Zlecono opracowanie programu polityki zdrowotnej w zakresie wsparcia diagnostyki i leczenia niepłodności na terenie Województwa Dolnośląskiego. W ramach realizacji zadania ogłoszono postępowanie na platformie zakupowej, na podstawie którego wyłoniono wykonawcę: Karolina Sobczyk - CHILICO. Program został opracowany zgodnie ze wzorem określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 22 grudnia 2017 roku w sprawie w sprawie wzoru programu polityki zdrowotnej, wzoru raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej oraz sposobu sporządzenia projektu programu polityki zdrowotnej i raportu końcowego z realizacji programu polityki zdrowotnej. Kwota wydatku - 14 000,00 zł; BWD.

Program polityki zdrowotnej w zakresie wczesnego wykrywania wad rozwojowych u noworodków i niemowląt – poprawa opieki perinatalnej na terenie Województwa Dolnośląskiego

Wydział Zdrowia

Zlecono realizację zadania pn.: Program polityki zdrowotnej w zakresie wczesnego wykrywania wad rozwojowych u noworodków i niemowląt – poprawa opieki perinatalnej na terenie Województwa Dolnośląskiego.

W ramach realizacji programu objęto programem 497 dzieci z wadą rozwojową, zaburzeniem neurorozwojowym lub z podejrzeniem wady rozwojowej, wymagających zaawansowanego postępowania diagnostycznego. Przeprowadzono łącznie 526 konsultacji osobistych z lekarzami różnych specjalności oraz przeprowadzono 51 e-konsyliów. Ponadto, program umożliwił wykonanie 248 konsultacji z psychologiem, 31 badań diagnostycznych, 69 konsultacji fizjoterapeutycznych, 3 badania wzroku noworodka, łącznie wykonano 89 badań genetycznych, 10 konsultacji pielęgniarskich. W ramach kampanii informacyjnej wydano 3000 kart informacyjnych dla pacjenta i jego rodziny, zorganizowano konferencję dla specjalistów ochrony zdrowia oraz dla społeczności rodziców dziecka z wadą rozwojową, opracowano 15 broszur edukacyjnych dla rodziców, powstał ośrodek ekspercki na terenie Dolnego Śląska dla wad rozwojowych, zaburzeń rozwoju i chorób rzadkich u dzieci. Realizator Uniwersytecki Szpital Kliniczny. Kwota wydatku – 1 022 000,00 zł; BWD.

Program polityki zdrowotnej w zakresie profilaktyki i wczesnego wykrywania osteoporozy wśród mieszkańców Województwa Dolnośląskiego

Wydział Zdrowia

Zlecono realizację zadania pn.: Program polityki zdrowotnej w zakresie profilaktyki i wczesnego wykrywania osteoporozy wśród mieszkańców Województwa Dolnośląskiego.

Cel główny programu to uzyskanie lub utrzymanie wysokiego poziomu wiedzy z zakresu profilaktyki osteoporozy oraz zapobiegania złamaniom osteoporotycznym, obejmującej zagadnienia teoretyczne i praktyczne wśród 70% wszystkich uczestników programu korzystających z edukacji zdrowotnej.

W programie uczestniczyło: 51 osób w szkoleniach dla personelu medycznego, 3517 osób zostało poddanych działaniom edukacyjno-informacyjnym, 3517 osób zakwalifikowano do pomiarów FRAX i BMD za pomocą DXA, 1579 osób wzięło udział w lekarskiej wizycie podsumowującej. Rozdystrybuowano ulotki i plakaty, publikowano posty w mediach społecznościowych, prowadzono działania marketingowe. Realizator Cogito Med. sp. z o.o. Kwota wydatku – 432 966,00 zł. BWD.

Program polityki zdrowotnej w zakresie zachowania płodności u pacjentów leczonych onkologicznie na terenie województwa dolnośląskiego

Wydział Zdrowia

- Zlecono realizację zadania pn.: Program polityki zdrowotnej w zakresie zachowania płodności u pacjentów leczonych onkologicznie na terenie województwa dolnośląskiego.

Cel główny programu to ochrona zdrowia prokreacyjnego chorych onkologicznie i hematologicznie, mieszkańców województwa dolnośląskiego poprzez rozszerzenie dostępu do specjalistycznej edukacji zdrowotnej z zakresu zachowania płodności, kompleksowego wsparcia specjalistów oraz zastosowanie postępowania rekomendowanego przez ONCOFERTILITY.

W czasie trwania programu zabieg krioprezerwacji tkanki jajnika został przeprowadzony u 5 kobiet. 8 pacjentek zostało objętych indywidualną edukacją zdrowotną specjalistyczną, a 7 pacjentek skierowano do zabiegu. Ponadto, w ramach kampanii informacyjno-promocyjnej, w Kolejach Dolnośląskich została zorganizowana reklama projektu. Udało się osiągnąć zasięg 48 156 użytkowników, 12 095 wyświetleń i 68 obserwujących. Całościowo poprzez media społecznościowe uzyskano 13 702 odbiorców. W terminie 04–07.07.2024 r. odbyła się wizyta studyjna w Ośrodku Oncofertility w Brukseli, podczas której uczestnicy szkolenia zapoznali się z techniką pobrania i zabezpieczenia tkanki jajnika oraz metodą rozmrażania i autoprzeszczepu. Realizator Szpital Specjalistyczny im. A. Falkiewicza we Wrocławiu. Kwota wydatku – 593 300,00 zł; BWD.

- Zlecono realizację zadania pn. „Program polityki zdrowotnej w zakresie zachowania płodności u pacjentów leczonych onkologicznie na terenie województwa dolnośląskiego na lata 2024-2025”.

Celem głównym programu jest ochrona zdrowia prokreacyjnego chorych onkologicznie i hematologicznie, mieszkańców Województwa Dolnośląskiego poprzez rozszerzenie dostępu do specjalistycznej edukacji zdrowotnej z zakresu zachowania płodności, kompleksowego wsparcia specjalistów oraz zastosowania postępowania rekomendowanego przez ONCOFERTILITY. Realizacja programu odbyła się w terminie 01.02.2024 r.–31.12.2024 r. w siedzibie INVIMED Europejskie Centrum Macierzyństwa Wrocław ul. Dąbrowskiego 44. Działaniami została objęta populacja mężczyzn w wieku 20–37 lat, wyłącznie mieszkańcy województwa dolnośląskiego, ze zdiagnozowaną chorobą onkologiczną bądź hematologiczną. Do programu zgłosiło się

14 mężczyzn, objęto ich opieką psychologiczną i psychoonkologiczną, wykonano 13 procedur kriokonserwacji nasienia. W ramach działań informacyjnych umieszczono artykuł na stronie internetowej Gazety Wrocławskiej, umieszczono post informacyjny na profilu INVIMED na Facebook'u, na stronie www kliniki, zamieszczono reklamy graficzne i tekstowe w wyszukiwarce Google i sieci partnerskiej, zorganizowano webinaria z możliwością zadawania pytań (online), rozdystrybuowano w gabinetach lekarzy onkologów, hematologów, urologów ulotki edukacyjne i plakaty. Realizator Medi Partner Spółka z o.o. Kwota wydatku – 40 499,50 zł; BWD.

Zadania w zakresie medycyny pracy

Wydział Zdrowia

Udzielono dwóch dotacji. Łącznie w 2024 r. wydatkowano 16 700 000,00 zł (źródło finansowania BWD), w tym:

1. na działalność Dolnośląskiego Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy we Wrocławiu wydatkowano 13 700 000,00 zł.

Obowiązek finansowania z budżetu województwa działalności Dolnośląskiego Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy we Wrocławiu, określonej w art. 17 pkt 1-8, 11-12 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r., wynika z przepisów art. 21 ust. 1 pkt 4 i 6 ww. ustawy.

2. na zakup usług zdrowotnych w zakresie medycyny pracy wydatkowano 3 000 000,00 zł.

Realizacja zadania polegała na:

- wykonywaniu badań lekarskich zakończonych wydaniem orzeczenia stwierdzającego istnienie lub brak przeciwwskazań zdrowotnych kandydatów do szkół ponadpodstawowych, wyższych, na kwalifikacyjne kursy zawodowe, uczniów tych szkół i studentów, słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych oraz uczestnikom studiów doktoranckich, którzy w trakcie praktycznej nauki zawodu, studiów są narażeni na działanie czynników szkodliwych, uciążliwych lub niebezpiecznych dla zdrowia. Dolnośląski Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy we Wrocławiu na podstawie zawartych umów z 34 jednostkami medycyny pracy sfinansował badania kandydatów, uczniów i studentów, zakończone wydaniem orzeczeń w ilości 18 559 na kwotę 2 740 704,52 zł;

- prowadzeniu działalności konsultacyjnej, diagnostycznej i orzeczniczej w trybie orzeczniczym II stopnia w stosunku do osób zamieszkałych na obszarze województwa dolnośląskiego. Świadczenia zdrowotne realizował na podstawie umowy zawartej z DWOMP we Wrocławiu - Instytut Medycyny Pracy im. prof. dra med. Jerzego Nofera w Łodzi. Świadczeniami objętych zostało łącznie 62 osoby, z tego badanych w trybie ambulatoryjnym 15 osób, hospitalizowanych 47 osób.

Staże podyplomowe lekarzy i lekarzy dentystów

Wydział Zdrowia

Zgodnie z umową nr 1/2024 z dn. 15 stycznia 2024 r., zmienioną aneksem nr 1 z dn. 11.06.2024 r. i aneksem nr 2 z dn. 11.10.2024 r., zawartą ze Skarbem Państwa - Wojewodą Dolnośląskim, Marszałek Województwa Dolnośląskiego realizuje zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, określone w art. 15i ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty. Wartość umowy w 2024 r. na organizację, finansowanie oraz zapewnienie warunków odbywania stażu podyplomowego przez lekarzy i lekarzy dentystów na obszarze województwa dolnośląskiego wynosiła 80 478 200,00 zł, w tym koszty obsługi zadania w wysokości 123,00 zł za każdego finansowanego lekarza stażystę wyniosły 72 447,00 zł (w 2024 r. do odbycia stażu skierowano 589 stażystów) – dysponentem środków jest Sekretarz Województwa Dolnośląskiego – Wydział Kadr. Środki wykorzystane przez Marszałka w okresie sprawozdawczym wyniosły 79 376 761,50 zł, zwrot niewykorzystanych w 2024 r. środków – 1 101 438,50 zł.

Marszałek województwa zawarł umowy, na podstawie których przekazuje środki finansowe, zapewniające odbycie stażu osobom mającym stałe zamieszkanie na obszarze województwa:

1. podmiotom uprawnionym, które zawarły z lekarzem lub lekarzem dentystą umowę na odbycie stażu. Umowy obejmują: wynagrodzenia stażystów oraz składki (na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych), ryczałt (obejmujący wynagrodzenia koordynatorów, koszty czynności administracyjnych oraz inne koszty wynikające z realizacji przez stażystę programu stażu), w przypadku podmiotu zatrudniającego lekarza dentystę stażystę - również dofinansowanie kosztów materiałowych związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w ramach realizacji programu przez tego stażystę. W 2024 r. do podmiotów zostały przekazane środki w łącznej wysokości 78 613 159,61 zł i na podstawie zawartych umów staż podyplomowy odbywało 1187 stażystów, w tym: 980 lekarzy i 207 lekarzy dentystów.

2. podmiotom prowadzącym szkolenia, które obejmują koszty prowadzenia szkoleń w ramach stażu cząstkowego, z zakresu transfuzjologii klinicznej oraz z zakresu profilaktyki zakażeń HIV, diagnostyki i leczenia AIDS, medycyny ratunkowej, ratownictwa medycznego, orzecznictwa lekarskiego, bioetyki i prawa medycznego, dla stażystów zatrudnionych na obszarze województwa. W 2024 r. na realizację szkoleń zostały przekazane środki w łącznej kwocie 569 354,89 zł.

3. Dolnośląskiej Izbie Lekarskiej. Umowa obejmuje pokrycie kosztów czynności administracyjnych za każdego członka izby skierowanego do odbycia stażu podyplomowego w 2024 r., niezbędnych do realizacji przez okręgową radę lekarską zadań przewidzianych w ustawie w zakresie stażu podyplomowego, przy czym wysokość tych kosztów ustala się jako ryczałt w wysokości 210 zł za każdego członka izby skierowanego do odbycia stażu podyplomowego. W 2024 r. opłacono i obsłużono 580 członków izby skierowanych do odbycia stażu i przekazano środki w kwocie 121 800,00 zł.

Projekt Poprawa dostępności i podniesienie jakości świadczeń zdrowotnych na rzecz ograniczenia zachorowalności mieszkańców regionu w związku z pojawieniem się COVID-19 (nr RPDS.06.02.00-02-0001/20)

Wydział Zdrowia

Głównym celem projektu było zwiększenie możliwości diagnostycznych, ratowniczych i medycznych na terenie województwa dolnośląskiego w związku z epidemią spowodowaną koronawirusem SARS-CoV-2 oraz stworzenie odpowiedniej bazy sprzętowej przeznaczonej do wykorzystanych w czasie przyszłych zdarzeń epidemiologicznych w zakresie chorób zakaźnych jak i zakresie normalnego funkcjonowania podmiotów leczniczych po pandemii.

Projekt był realizowany od dnia 01.02.2020 r. do dnia 30.06.2022 r. i obejmował zakup i wyposażenie karetek pogotowia ratunkowego, zakup niezbędnej aparatury medycznej, laboratoryjnej i diagnostycznej oraz materiałów medycznych, środków ochrony indywidualnej, urządzeń do dezynfekcji, środków do dezynfekcji, środków farmaceutycznych, przeprowadzenie niezbędnych prac remontowo-budowlanych oraz działania informacyjno-promocyjne.

Promocja outdoorowa objęła ekspozycję plakatów na 50 billboardach oraz 50 citylightach w miastach Dolnego Śląska: Wrocław, Legnica, Jelenia Góra, Wałbrzych. Powstał spot telewizyjny, który był emitowany w stacjach telewizyjnych na terenie województwa oraz spot wyemitowany w regionalnych rozgłośniach radiowych na terenie województwa dolnośląskiego. Zostały opracowane i opublikowane artykułów w prasie (w sumie 50 publikacji). Zostało wykonanych 25 sztuk tablic pamiątkowych informujących o dofinansowaniu unijnym projektu, które zostały przekazane wszystkim partnerom projektu.

Projekt o nr RPDS.06.02.00-02-0001/20 realizowany był w ramach Działania 6.2 „Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną” w Osi Priorytetowej nr 6 Infrastruktura spójności społecznej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020. Całkowita wartość projektu wyniosła 94 092 097,53 zł, w tym dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w kwocie 91 700 000,00 zł.

W 2024 r. Partnerom projektu zostały przekazane środki w łącznej wysokości 3 188 551,58 zł (bez Partnerów nr 6 - Zespół Opieki Zdrowotnej w Bolesławcu, nr 23 - Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego im. Jana Mikulicza-Radeckiego we Wrocławiu i nr 24 - 4. Wojskowego Szpitala Klinicznego z Polikliniką SP ZOZ we Wrocławiu, którzy otrzymali refundacje bezpośrednio z BGK w 2023 r.), w tym na przekazane Partnerom projektu transze zaliczki wydatkowano 79 933,31 zł, na refundację poniesionych wydatków wydatkowano 3 108 618,27 zł. W 2024 r. wydatki bieżące zaplanowano w wysokości 188 859,00 zł (wydatkowano 188 855,74 zł) oraz wydatki majątkowe – 2 999 697,00 zł (wydatkowano 2 999 695,84 zł).

Ponadto w 2024 r. Beneficjent, czyli Partner wiodący dokonał dokonania zwrotu niewykorzystanej części zaliczki przekazanej w 2020 r. i 2021 r. w łącznej kwocie 86 925,61 zł.

Wskaźniki zrealizowane w projekcie przedstawiają się następująco:

1. Liczba wspartych podmiotów leczniczych w związku z pandemią COVID-19: 22 podmioty;
2. Liczba podmiotów objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19: 22 podmioty;
3. Liczba wspartych podmiotów leczniczych: 22 podmioty;
4. Wartość zakupionych leków związanych z testowaniem i leczeniem COVID-19 (całkowity koszt publiczny): 3801,60 zł;
5. Liczba karetek pogotowia i pojazdów zakupionych na potrzeby reagowania kryzysowego: 8 karetek;
6. Wartość wydatków kwalifikowalnych przeznaczonych na działania związane z epidemią COVID-19: 91 700 000,00 zł;

7. Dodatkowa przestrzeń łóżkowa stworzona dla pacjentów chorych na COVID-19: 139 łóżek;
 8. Liczba laboratoriów, które zostały nowo wybudowane, nowo wyposażone lub o zwiększonych możliwościach testowania COVID-19: 7 laboratoriów;
 9. Liczba wyposażonych laboratoriów w związku z epidemią COVID-19: 7 laboratoriów;
 10. Liczba zakupionego sprzętu medycznego, innego niż aparaty do oznaczania koronawirusa i respiratory: 3973 szt.;
 11. Liczba zakupionych aparatów do oznaczania koronawirusa metodą genetyczną/molekularną w związku z epidemią COVID-19: 8 szt.;
 12. Liczba zakupionych respiratorów w celu wsparcia leczenia COVID-19: 83 szt.;
 13. Liczba zakupionych środków ochrony indywidualnej: 15 953 112 szt.;
 14. Wartość zakupionego sprzętu medycznego (całkowity koszt publiczny): 42 775 078,06 zł;
 15. Wartość zakupionych środków ochrony indywidualnej (całkowity koszt publiczny): 28 206 737,36 zł;
 16. Liczba osób objętych wsparciem w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19: 555 817 osób;
 17. Zdolność przeprowadzania testów oraz diagnozowania COVID-19: 581 610 szt.
- Projekt został rozliczony.

Wsparcie działalności inwestycyjnej i bieżącej samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej dla których Samorząd Województwa Dolnośląskiego pełni funkcję podmiotu tworzącego oraz innych podmiotów leczniczych

Wydział Nadzoru Finansowego i Restrukturyzacji

Działanie obejmujące dotacje udzielone na m.in. finansowanie lub współfinansowanie inwestycji jednorocznych, wieloletnich, nowych i odtworzeniowych, wkładów na zakup aparatury medycznej i sprzętu medycznego oraz wyposażenia, modernizacje, dostosowanie jednostek do obowiązujących norm, standardów i przepisów prawa, a także finansowanie lub współfinansowanie wydatków bieżących, w tym remonty, celem umożliwienia prawidłowego oraz ciągłego prowadzenia działalności leczniczej. Przykłady:

- Modernizacja i dostosowanie budynku do obowiązujących norm i standardów – Szpital Specjalistyczny im. A. Falkiewicza we Wrocławiu, 1 357 511,93 zł, źródło BWD;
- Zakup specjalistycznego sprzętu medycznego w celu podniesienia jakości świadczonych usług - Szpital Specjalistyczny im. A. Falkiewicza we Wrocławiu 1 889 617,54 zł, źródło BWD;
- Modernizacja i dostosowanie budynku Wojewódzkiego Szpitala Psychiatrycznego w Złotorzy do obowiązujących norm i standardów, 2 050 000,00 źródło BWD;
- Modernizacja i dostosowanie budynków Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Bolesławcu do obowiązujących norm i standardów, 5 426 000,00 zł źródło BWD;
- Modernizacja i dostosowanie budynków Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Lubiążu do obowiązujących norm i standardów, 2 962 995,00 zł źródło BWD;
- Budowa/modernizacja budynków ZOL – Wojewódzkie Centrum Psychiatrii Długoterminowej w Stroniu Śląskim, 2 252 875,00 zł źródło BWD;
- Zakup ambulansów dla Pogotowia Ratunkowych- Pogotowie Ratunkowe w Wałbrzychu, 1 250 000,00 zł źródło BWD;
- Zakup specjalistycznego sprzętu medycznego w celu podniesienia jakości świadczonych usług – Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Legnicy, 10 000 000,00 zł źródło BWD;
- Modernizacja i dostosowanie budynków do obowiązujących norm i standardów – Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Legnicy 839 429,00 zł, źródło BWD;
- Poprawa Bazy leczniczej – Dolnośląski Szpital Specjalistyczny im. T. Marciniaka Centrum Medycyny Ratunkowej, 11 484 027,00 zł źródło BWD;
- Poprawa bazy leczniczej - Specjalistyczny Szpital im. dra A. Sokołowskiego w Wałbrzychu, 498 300,00 zł źródło BWD;
- Poprawa bazy leczniczej – Specjalistyczny Szpital Ginekologiczno-Położniczy im. E. Biernackiego w Wałbrzychu, 634 086,00 zł źródło BWD;
- Poprawa bazy leczniczej – Wojewódzkie Centrum Szpitalne Kotliny Jeleniogórskiej, 6 027 664,00 zł źródło BWD;

- Poprawa bazy leczniczej – Wojewódzki Zespół Opieki Zdrowotnej Dobrzyńska we Wrocławiu, 1 001 022,00 zł źródło BWD;
- Poprawa bazy leczniczej - Dolnośląski Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy we Wrocławiu, 1 020 886,00 zł źródło BWD;
- Modernizacja i dostosowanie budynku do obowiązujących norm i standardów – Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Wrocławiu, 5 126 230,00 zł źródło BWD;
- Zakup specjalistycznego sprzętu medycznego w celu podniesienia jakości świadczonych usług - Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Wrocławiu, 2 800 000,00 zł źródło BWD;
- Modernizacja i dostosowanie budynków do obowiązujących norm i standardów – Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. J. Gromkowskiego we Wrocławiu, 3 844 437,61 zł, źródło BWD;
- Zakup specjalistycznego sprzętu medycznego w celu podniesienia jakości świadczonych usług - Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. J. Gromkowskiego we Wrocławiu, 500 000,00 zł źródło BWD;
- Modernizacja dostosowanie budynków Dolnośląskiego Centrum Leczenia Uzależnień w Czarnym Borze do obowiązujących norm i standardów, 2 655 990,00 zł źródło BWD;
- Poprawa bazy leczniczej – budowa Sali operacyjnej kontenerowej Dolnośląskie Centrum Onkologii, Pulmonologii i Hematologii, 137 760,00 zł, źródło BWD.

Budowa Nowego Szpitala Onkologicznego we Wrocławiu – priorytetowa inwestycja, uzasadniona wysoką dynamiką wzrostu liczby osób chorujących na nowotwory, choroby nowotworowe stanowią drugą co do wielkości przyczynę zgonów mieszkańców Dolnego Śląska, przy jednoczesnym wyczerpaniu się możliwości modernizacji aktualnej infrastruktury obiektowej DCOPIH, udzielających świadczeń w zakresie zwalczania nowotworów.

Realizacja prac projektowych w 2024 r.:

- Weryfikacja Koncepcji Wielobranżowej;
- Opracowanie Wstępnego Projektu Wyposażenia Medycznego;
- Opracowanie Projektu Budowlanego.

Realizacja prac na terenie inwestycji w 2024 r.:

- Wykonanie ratowniczych badań archeologicznych wraz z rozpoznaniem saperskim dla 90% terenu;
- Wykonanie przyłączy wodno-kanalizacyjnych w ul. Kosmonautów oraz ul. 11 listopada;
- Wykonanie przesłony przeciwfiltracyjnej w technologii trenchmix, na potrzeby wykonania pogłębionych badań archeologicznych;
- Wykonanie odwiertu wraz z próbnym pompowaniem wody dla studni stanowiącej zapasowe źródło wody dla NSO. Wstępne badania wykazały wydajność studni pozwalającą na pokrycie zapotrzebowania szpitala;
- Wykonanie ogrodzenia terenu, stałymi nieprzeziernymi panelami;
- Wykonanie części zaplecza kontenerowego na potrzeby Generalnego Wykonawcy Inwestycji i Inżyniera Kontraktu;
- Wykonanie dróg dojazdowych oraz tymczasowych dróg na terenie inwestycji;
- Wykonanie przyłącza energetycznego na potrzeby realizacji prac budowlanych;
- Montaż tablic informacyjnych na potrzeby dofinansowania inwestycji z Budżetu Państwa oraz Samorządu Województwa Dolnośląskiego;
- Decyzja nr 465/2024 z dnia 06.03.2024 r. o Pozwoleniu na Budowę – na zabezpieczenie wykopów;
- W dniu 26.07.2024 przekazano GWI teren budowy aneksem do Protokołu przekazania terenu na potrzeby zabezpieczenia wykopu oraz wyprzedających ratowniczych badań archeologicznych;
- Decyzja nr 1486/2024 z dnia 23.07.2024 r. o Pozwoleniu na Budowę - dla obiektu szpitala wraz z zagospodarowaniem;
- W dniu 20.08.2024 r. na podstawie pkt. 4.4 Kontraktu GWI wniósł o sporządzanie na bieżąco w miarę postępu robót budowlanych Projektów Wykonawczych w terminie do 31.03.2025 r., obecnie trwają zaawansowane prace projektowe.
- Rozpoczęcie realizacji budowy nastąpiło z dniem przekazania terenu budowy;
- Stan realizacji kontraktu: rzeczywiste zaangażowanie Projektu, uwzględniając wszystkie realizowane procesy wynosi 15% co stanowi wartość wyższą niż zaawansowanie przewidywane planem bazowym, które na danym etapie szacowano na 8%. Obecnie są wykonywane prace ziemne, roboty konstrukcyjne, instalacje sanitarne i instalacje elektryczne;
- Stopień realizacji Etapu II: rzeczywiste zaawansowanie prac wynosi 4%. Przewyższa to wartość prognozowaną w planie bazowym, która wynosiła 2,5%;

- Obecnie GWI przekazał 67 pozycji z projektów wykonawczych tj. 360 obiegów, większość została zaakceptowana przez ZM i zwolniona do realizacji na budowę.

Kwoty wydatkowane w 2024 r.: 51 701 300,15 zł źródło BWD oraz 52 848 300,00 zł źródło BP.

Zwiększenie udziałów Województwa Dolnośląskiego w kapitale zakładowym i dopłaty w spółkach prowadzących działalność w zakresie ochrony zdrowia

Wydział Nadzoru Właścicielskiego (Dział Nadzoru Korporacyjnego)

Celem zadania jest cykliczne obejmowanie przez Województwo Dolnośląskie udziałów spółek: Dolnośląskie Centrum Zdrowia Psychicznego sp. z o.o., Dolnośląskie Centrum Rehabilitacji i Ortopedii sp. z o.o. oraz akcji spółki Dolnośląskie Centrum Medyczne DOLMED S.A. W 2024 roku Województwo Dolnośląskie objęło udziały i akcje w spółkach o łącznej wartości 11 300 000,00 zł, w tym w spółce Dolnośląskie Centrum Zdrowia Psychicznego sp. z o.o. o wartości 5 300 000,00 zł i udziały w spółce Dolnośląskie Centrum Rehabilitacji i Ortopedii sp. z o.o. o wartości 6 000 000,00 zł, co stanowiło 100% planu na 2024 r.

Zwiększenie udziałów Województwa Dolnośląskiego w spółkach prowadzących działalność w zakresie lecznictwa uzdrowiskowego

Wydział Nadzoru Właścicielskiego (Dział Nadzoru Korporacyjnego)

Celem zadania jest cykliczne podnoszenie kapitału zakładowego przez Województwo Dolnośląskie w spółce „Uzdrowisko Szczawno-Jedlina S.A.”, Uzdrowisko Łądek-Długopole S.A. oraz Sanatoria Dolnośląskie sp. z o.o. W 2024 r. objęto akcje spółki „Uzdrowisko Szczawno-Jedlina S.A.” o wartości 13 500 000,00 zł, akcje spółki Uzdrowisko Łądek-Długopole S.A. o wartości 8 800 000,00 zł oraz udziały spółki Sanatoria Dolnośląskie sp. z o.o. o wartości 6 000 000,00 zł, łącznie w 2024 r. wydatkowano kwotę 28 300 000,00 zł.

Działania w dziedzinie Ochrona zdrowia realizowane przez spółki województwa dolnośląskiego

Spółki województwa dolnośląskiego

2.3.3 Podejmowanie działań dla poprawy dostępności i podniesienia jakości świadczeń zdrowotnych oraz na rzecz ograniczenia zachorowalności mieszkańców regionu.

Projekty realizowane przez spółkę Dolnośląskie Centrum Rehabilitacji i Ortopedii sp. z o.o.

W 2024 roku Spółka oprócz prowadzenia podstawowej działalności realizowała następujące zadania:

1. **Przebudowa balkonów i tarasów Pawilonu 2A wraz z przebudową pochylni**

Wartość zadania: 2 254 809,93 zł. Zadanie zakończono w 2024 r. Spółka otrzymała dokapitalizowanie od Województwa Dolnośląskiego na realizację zadania w wysokości 965 000,00 zł.

Cel: poprawa dostępności do placów, w tym dla osób niepełnosprawnych, modernizacja obiektu, usunięcie zagrożeń budowlanych, poprawa jakości świadczonych usług.

2. **Przebudowa placu wjazdowego wraz z budową miejsc postojowych na terenie DCRO**

Wartość zadania: 2 587 488,23 zł. Zadanie zakończono w 2024 r. Spółka otrzymała dokapitalizowanie od Województwa Dolnośląskiego na realizację zadania w wysokości 850 000,00 zł.

Cel: modernizacja dróg, usunięcie zagrożeń, ochrona zieleni, zwiększenie dostępności do placówki, w tym dla osób niepełnosprawnych, modernizacja oświetlenia ulicznego.

3. **Wymiana dźwigu osobowego w Pawilonie 1A wraz z dostosowaniem dźwigu i szybu do obowiązujących przepisów**

Wartość zadania: 465 938,75 zł. Zadanie realizowane ze środków własnych. Zadanie zakończono w 2024 r.

Cel: poprawa dostępności do obiektów, w tym dla osób niepełnosprawnych, poprawa jakości świadczonych usług.

4. **Wymiana okien w patio wschodnim Pawilonu 1A**

Wartość zadania: 203 558,03 zł. Zadanie zakończono w 2024 r.

Cel: modernizacja stolarki okiennej, przywrócenie wartości historycznej obiektu.

5. **Budowa instalacji sygnalizacji pożaru (SAP) w Pawilonie 1A**

Wartość zadania: 740 738,48 zł. Zadanie zakończono w 2024 r. Spółka otrzymała na realizację zadania dofinansowanie z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków dofinansowanie w wysokości 490 000 zł.

Cel: usunięcie zagrożeń, poprawa bezpieczeństwa w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

6. **Remont balkonów (loggii) w Pawilonie 1A**

Wartość zadania: 286 500,00 zł. Zadanie zakończono w 2024 r. Zadanie realizowane ze środków własnych.

Cel: usunięcie zagrożeń, poprawa bezpieczeństwa, przywrócenie wartości historycznej obiektu.

7. **Przebudowa muru oporowego za budynkiem 1F**

Wartość zadania: 243 922,00 zł. Zadanie zakończono w 2024 r. Zadanie realizowane ze środków własnych.

Cel: usunięcie zagrożeń, poprawa bezpieczeństwa.

8. Remont elewacji Pawilonu 1A (naprawa tynków, balkonów)

Wartość zadania: 126 458,96 zł. Zadanie zakończono w 2024 r. Zadanie realizowane ze środków własnych.

Cel: usunięcie zagrożeń, poprawa bezpieczeństwa, przywrócenie wartości historycznej obiektu.

9. Rozbudowa okablowania strukturalnego w Pawilonie 2A

Wartość zadania: 42 113,56 zł. Zadanie zakończono w 2024 r. Zadanie realizowane ze środków własnych.

Cel: usunięcie zagrożeń, poprawa bezpieczeństwa.

10. Przebudowa orywnowania w Pawilonie 2A – I etap

Wartość zadania: 110 214,68 zł. Zakończono I etap w 2024 r. Zadanie realizowane ze środków własnych.

Cel: usunięcie zagrożeń, poprawa bezpieczeństwa.

11. Modernizacja systemu zbierania i retencjonowania wód opadowych – II etap

Wartość zadania: 125 460,00 zł. Zadanie zakończono w 2024 r. Zadanie realizowane ze środków własnych.

Cel: odwodnienie terenu.

12. Przebudowa Działu Żywnienia

Wartość zadania: 6 500 000,00 zł. W 2024 r. opracowano dokumentację projektową dla całości realizacji zadania oraz uzyskano pozwolenie na budowę - zadanie w toku. Spółka otrzymała dokapitalizowanie od Województwa Dolnośląskiego na realizację zadania w wysokości 3 000 000,00 zł.

Roboty budowlane planowane do wykonania w 2025 r.

Cel: usunięcie zagrożeń, poprawa bezpieczeństwa.

13. Remont i termomodernizacja dachu budynku 1F

Wartość zadania: 1 265 651,00 zł. Zadanie rozpoczęte w 2024 r. - w toku. Na realizację zadania Spółka otrzymała dofinansowanie z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków w wysokości 400 000,00 zł, z Województwa Dolnośląskiego – 100 000,00 zł oraz dokapitalizowanie w wysokości 800 000,00 zł na rok 2025 od Województwa Dolnośląskiego.

Cel: modernizacja obiektu, usunięcie zagrożeń budowlanych, przywrócenie wartości historycznej obiektu.

14. Poprawa efektywności energetycznej poprzez modernizację źródeł ciepła oraz budowę instalacji fotowoltaicznej dla kompleksu budynków – Pawilonu 1A i 1B

Wartość zadania: 14 000 000,00 zł.

- Opracowano dokumentację projektową i uzyskano pozwolenie na budowę.
- Dokapitalizowanie przez Województwo Dolnośląskie na realizację zadania wynosi 10 000 000,00 zł.
- Złożono wnioski o dofinansowanie pn.: „Odnawialna energia dla zdrowia: instalacje fotowoltaiczne i geotermalne w DCRO” Innowacje w OZE” (108/24) w programie Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska (wnioskowana kwota dofinansowania: ok. 3,5 mln zł).
- Złożono wnioski do Tauron Ciepło w sprawie podłączenia całego kompleksu DCRO do sieci ciepłowniczej.
- Udział w spotkaniach dotyczących utworzenia Klastra Energetycznego Ziemi Kamiennogórskiej. Otrzymanie propozycji umowy partnerstwa i utworzenia klastra energii. Przygotowania do przystąpienia do klastra.

Cel: usunięcie zagrożeń, ograniczenie kosztów centralnego ogrzewania, przygotowania ciepłej wody użytkowej oraz kosztów zużycia energii elektrycznej.

15. Przebudowa układu pomiarowo-rozliczeniowego w stacji transformatorowej dla zasilania Pawilonów 1A i 1B

Wartość zadania: 1 500 000,00 zł. Zlecono wykonanie dokumentacji projektowej – zadanie w toku.

Cel: poprawa bezpieczeństwa energetycznego, możliwość podłączenia planowanej instalacji fotowoltaicznej.

16. Przebudowa komina w Pawilonie 2B

Wartość zadania: 50 000,00 zł. Opracowano dokumentację projektową oraz uzyskano pozwolenie na budowę – zadanie w toku.

Cel: usunięcie zagrożeń, poprawa bezpieczeństwa.

17. Budowa oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego

Wartość zadania: 250 000,00 zł. Zlecono wykonanie dokumentacji technicznej – zadanie w toku.

Cel: usunięcie zagrożeń, poprawa bezpieczeństwa.

18. Odwodnienie i termomodernizacja ścian fundamentowych w Pawilonie 2A wraz z łącznikiem

Wartość zadania: 3 000 000,00 zł. Opracowano dokumentację projektową, uzyskano pozwolenie na budowę – zadanie w toku. Złożono wnioski o dofinansowanie zadania w ramach programu rządowego „Ochrona zabytków” na rok 2025.

Cel: usunięcie zagrożeń, poprawa efektywności energetycznej, poprawa bezpieczeństwa.

19. Odwodnienie i termomodernizacja ścian fundamentowych w Pawilonie 1A wraz z łącznikiem

Wartość zadania: 800 000,00 zł. Opracowano dokumentację projektową oraz uzyskano pozwolenie na budowę – zadanie w toku. Złożono wniosek o dofinansowanie zadania w ramach programu rządowego pn. „Ochrona zabytków” na rok 2025.

Cel: usunięcie zagrożeń, poprawa efektywności energetycznej.

20. Odwodnienie i termomodernizacja ścian fundamentowych w budynku 1F

Wartość zadania: 500 000,00 zł. Wykonano I etap robót budowlanych – zadanie w toku. Otrzymano dokapitalizowanie na realizację zadania w 2025 roku w wysokości 350 000,00 zł. Spółka zamierza złożyć w 2025 r. wniosek o dofinansowanie do Województwa Dolnośląskiego na roboty przy zabytku.

Cel: usunięcie zagrożeń, poprawa efektywności energetycznej

21. Zakup sprzętu i aparatury medycznej na oddziały rehabilitacyjne oraz chirurgii urazowo-ortopedycznej

Wartość zadania: 677 885,12 zł. Zadanie zrealizowane ze środków własnych.

Cel: poprawa jakości świadczonych usług medycznych.

22. Zakup urządzeń, programów informatycznych, modernizację systemów informatycznych, systemów przeciwdziałania cyber-zagrożeniom

Wartość zadania: 801 842,78 zł.

Cel: podniesienia poziomu bezpieczeństwa teleinformatycznego oraz jakości usług medycznych.

23. Zakup środków transportu (pojazd elektryczny, posypywarka):

Wartość zadania: 157 238,28 zł.

Cel: zapewnienie utrzymania ciągłości działalności.

25. Złożenie wniosku o darowiznę z Fundacji KGHM Polska Miedź na „Zakup zaawansowanego sprzętu medycznego do diagnostyki i procedur leczniczych”.

Całkowita wartość: 551 444,80 zł, dofinansowanie: 500 000,00 zł, wkład własny: 51 444,80 zł.

26. Otrzymanie i rozliczenie środków z Powiatowego Urzędu Pracy w Kamiennej Górze w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS) w ramach 2 Priorytetu – Wsparcie kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie zawodach deficytowych:

- Kurs specjalistyczny dla pielęgniarek: „Opieka nad pacjentem ze stomią jelitową” dla 33 pielęgniarek,
- Kurs „Analiza i terapia funkcjonalna zaburzeń chodu” dla 16 fizjoterapeutów.

Całkowita kwota: 74 650,00 zł. Dofinansowanie KFS: 59 720,00 zł. Przychody z wynajmu sali: 14 930,00 zł. Wkład własny: 0,00 zł

Projekty realizowane przez Nowy Szpital Wojewódzki sp. z o.o.

(od 28.02.2025 r. nazwa Spółki to: „Inwestycje Dolnośląskie sp. z o.o.”)

W 2024 roku spółka NSzW oprócz prowadzenia podstawowej działalności, polegającej na utrzymaniu i administrowaniu infrastrukturą obiektu szpitalnego przy ul. Gen. Fieldorfa 2 we Wrocławiu, realizowała następujące zadania:

• **Przebudowa lądowiska dla helikopterów Lotniczego Pogotowia Ratunkowego**

Przebudowę lądowiska wymusiły zmiany w przepisach. Zakres prac obejmował przebrukowanie tzw. opaski bezpieczeństwa, zmiany w oświetleniu nawigacyjnym i zmianę lokalizacji urządzenia HAPI informującego pilota o ścieżce podejścia do lądowania. Przebudowa rozpoczęła się 21 października 2024 r. i od tego dnia lądowisko nie miało prawa obsługiwać ruchu lotniczego śmigłowców LPR. Szpital im. T. Marciniaka podpisał porozumienie w sprawie wykorzystania lotniska LPR w Porcie Lotniczym na Strachowicach, skąd pacjentów na SOR dowoził transport medyczny szpitala. Prace budowlane zostały zakończone planowo. Wszystkie niezbędne instytucje tj. Urząd Lotnictwa Cywilnego, Polska Agencja Żeglugi Powietrznej oraz Lotnicze Pogotowie Ratunkowe zatwierdziły dokumentację powykonawczą. Następnie Lotnicze Pogotowie Ratunkowe, w ramach przeprowadzonej kontroli, zweryfikowało zgodność dokumentacji powykonawczej ze stanem faktycznym i dopuściło lądowisko do obsługi całodobowego ruchu powietrznego śmigłowców ratowniczych z dniem 1 lutego 2025 r.

Koszt przebudowy wyniósł 364 166,10 zł brutto.

• **Wymiana instalacji wodnej**

Konieczność wymiany magistralnych części instalacji wody użytkowej wynika z dużego stopnia korozji oraz zakamienienia instalacji. Materiały jakie zostały użyte do budowy instalacji spowodowały, że po kilkuletnim użytkowaniu stan techniczny instalacji jest przyczyną częstych awarii, jak również stwarza środowisko korzystne do rozwoju drobnoustrojów.

Całość inwestycji została - ze względu na geometrię instalacji, podzielona na 24 etapy.

Wskazano podział zakresów z uwagi na pilność ich wykonania.

Modernizacja jest prowadzona ze środków własnych i podzielona na etapy, by łatwiej było ją sfinansować i zorganizować - prace instalacyjne odbywają się w funkcjonującym całodobowo przez wszystkie dni w roku obiekcie szpitalnym, w którym nie tylko nie można wstrzymać dostaw wody, ale też nie można pogorszyć jej jakości.

W 2024 roku spółka ogłosiła postępowanie przetargowe na 1 etap pn. „Modernizacja instalacji wody zimnej, ciepłej wody użytkowej i cyrkulacji wykonanych pierwotnie ze stali ocynkowanej”. Oferta najkorzystniejsza została złożona w kwocie 1 112 770,47 zł brutto. Aktualnie trwają prace w ramach tego etapu. Ich zakończenie planowane jest wstępnie na przełom kwietnia i maja 2025 r.

Szacowana wartość całości inwestycji to 5,37 mln zł.

- **Remont kładek zewnętrznych**

Kładki zewnętrzne powodowały zagrożenie dla użytkowników obiektu z uwagi na bardzo zły stan nawierzchni. Kładki uległy wyeksploatowaniu z powodu wad w ich odwodnieniu. Spółka dokonała wstępnego zabezpieczenia ich przestrzeni i rozpoczęła czynności remontowe. Prace budowlane zakończyły się w planowanym terminie.

Aktualnie, po przywróceniu do eksploatacji, stan techniczny kładek jest pozytywnie oceniany przez personel szpitala i jego pacjentów.

Całkowity koszt inwestycji brutto: 365 520,55 zł.

Województwo Dolnośląskie cyklicznie obejmuje udziały spółki Nowy Szpital Wojewódzki sp. z o.o. - w 2024 r. Województwo Dolnośląskie dokapitalizowało Spółkę kwotą w wysokości 11 350 000,00 zł - Spółka przeznaczyła pozyskane środki na obsługę zadłużenia związanego z finansowaniem budowy szpitala - nowej siedziby Szpitala im. Marciniaka we Wrocławiu przy ul. Gen. Fieldorfa 2.

Projekty realizowane przez Dolnośląskie Centrum Zdrowia Psychicznego sp. z o.o.

W 2024 r. kontynuowane było prowadzenie programu pilotażowego Centrów Zdrowia Psychicznego dla dwóch dzielnic Wrocławia Psie Pole i Krzyki. Populacja objęta opieką w tej formie leczenia to ponad 260 tysięcy dorosłych mieszkańców Wrocławia. Dobre praktyki w zakresie funkcjonowania Centrum prowadzonego przez Spółkę, w tym przede wszystkim jako wspieranie działalności środowiskowej i leczenia w tej formie zostały opisane i opublikowane w dokumencie naukowym pod redakcją Tomasza Rowińskiego w opracowaniu dla Unii Europejskiej pn. „Środowiskowe Centra Zdrowia Psychicznego dla dzieci i dorosłych: doświadczenia i rekomendacje”. CZP Psie Pole i CZP Krzyki w roku 2024 obsłużyły 11 692 mieszkańców, co daje 4,46% objętej opieką populacji. Założenia programu pilotażowego Spółka przekroczyła o 1,46%. W maju 2024 r. Spółka uruchomiła dla pacjentów Centrów innowacyjny projekt w postaci zajęć w nowoczesnym studiu multimedialnym oferując warsztaty rozwojowe w postaci uczestnictwa w zajęciach aktywizacyjnych i terapeutycznych dających możliwość rozwoju kompetencji w różnych dziedzinach związanych z multimediami – **od występów publicznych po tworzenie filmów, opowiadań, powieści, treści w social mediach po nagrania muzyczne, podcasty, audiobooki. W miesiącach rozpoczynających działalność warsztatów liczba pacjentów uczestniczących aktywnie wzrosła z 36 osób w listopadzie 2024 r. do ponad 90 w styczniu 2025 r.**

W roku 2024 r. kontynuowano prace w zakresie realizacji projektu "Stworzenie stref terapeutycznych oraz wypoczynkowych dla pacjentów "Dolnośląskiego Centrum Zdrowia Psychicznego" Sp. z o.o. oraz wydzielonej strefy rekreacji dla okolicznych mieszkańców". Projekt i prace zostały podzielone na etapy. Pierwszy etap prac został wyceniony na 2 980 457,29 zł i był rozpoczęty w roku 2023 z odbiorem prac w maju 2024 r. następne postępowanie przetargowe i realizacja kolejnego etapu została wyceniona na 3 750 000 zł, prace odebrano we wrześniu 2024 r. Kolejne prace planowane są na rok 2025 i lata następne w momencie pozyskania zewnętrznych środków finansowych. Szacowana wartość pozostałych prac do realizacji to 5 500 000 zł.

W 2024 r. DCZP Sp. z o.o. prowadziła w ramach wyłonionego przetargowo podwykonawcy prace projektowe w zakresie przebudowy oddziałów stacjonarnych w celu polepszenia warunków bytowych pacjentów „Dolnośląskiego Centrum Zdrowia Psychicznego” sp. z o.o. W 2025 r. planowane jest zakończenie prac dot. dokumentacji projektowo-wykonawczej wraz z otrzymaniem niezbędnych pozwoleń na remonty oddziałów. Planowane jest również rozpoczęcie prac remontowych na oddziałach.

W lipcu 2024 r. po spotkaniach Zarządu Spółki z przedstawicielami organizacji międzynarodowych DCZP rozpoczęła starania i realizację projektu MHR i Mentor Well being w Polsce i na Ukrainie. W ramach projektu MHR zrealizowano szkolenia dla 4 grup uczestników, co łącznie objęło 80 godzin zajęć. Każde szkolenie składało się z 20 godzin, realizowanych w ustalone z uczestnikami dni. Założenia merytoryczne projektu MHR – ze szczególnym uwzględnieniem wymiaru medyczno-terapeutycznego, to poprawa zdrowia psychicznego uczestników oraz wyposażenie ich w narzędzia do radzenia sobie z trudnymi emocjami i wspierania innych członków społeczności. Program opierał się na pracy z osobami doświadczającymi stresu pourazowego, skupiał się na budowaniu ich zdolności adaptacyjnych i wspierał proces zdrowienia emocjonalnego. Dzięki

zastosowanym metodom uczestnicy mogli lepiej radzić sobie z traumą i zwiększać swoje zdolności do budowania stabilnego życia w nowych warunkach. Z uwagi na brak możliwości pozyskania zewnętrznych środków finansowych na realizację i rozwój programów MHR i Mentor decyzją Zarządu projekt został wygaszony.

Projekty realizowane przez Sanatoria Dolnośląskie sp. z o.o.

1. Dzienny Dom Pomocy w Sokołowsku.

W ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, rozpoczęto realizację projektu pn.: „Utworzenie Dziennego Domu Pomocy w Sokołowsku”. W dniu 26.09.2024 r. spółka zawarła z Województwem Dolnośląskim – Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy umowę nr FEDS.07.07-IP.02-0053/23-00 o dofinansowanie przedmiotowego projektu.

Projekt realizowany jest w terminie: 01.07.2024 r.–28.02.2027 r. Realizatorem projektu jest Beneficjent: Sanatoria Dolnośląskie sp. z o.o. z siedzibą w Sokołowsku.

Celem głównym projektu jest zwiększenie dostępności wysokiej jakości usług społecznych poprzez wsparcie 20 miejsc deinstytucjonalnej opieki nad 200 osobami zależnymi i rozwój systemu opieki społecznej dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w latach 2024-2027. Czas trwania pobytu pacjenta w DDP nie może być krótszy niż 30 dni kalendarzowych, za korzystanie ze świadczeń DDP uczestnik projektu nie ponosi żadnych opłat.

Świadczenia realizowane w ramach Dziennego Domu Pomocy skierowane są do osób niesamodzielnych, a jednocześnie niewymagających całodobowego nadzoru opiekuńczego, lekarskiego i pielęgniarskiego realizowanego w trybie stacjonarnym. Osobami korzystającymi ze wsparcia w DDP są osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w szczególności osoby wykluczone społecznie, samotne, często z niepełnosprawnościami.

Całkowita wartość finansowa projektu to 6 385 524,24 zł (w tym dofinansowanie 6 065 524,24 i wkład własny 320 000 zł).

Dzienny Dom Pomocy od maja 2024 r. realizował zdania inwestycyjne dostosowując infrastrukturę obiektu, a od listopada świadczył usługi opiekuńcze na rzecz pierwszych podopiecznych. Spółka otrzymała w roku obrotowym dofinansowanie na bieżącą działalność jednostki oraz na roboty budowlane oraz na zakup wyposażenia i środków trwałych w łącznej wysokości 1 504 298,76 zł.

2. Wsparcie rodzin dotkniętych problemami niepełnosprawności dzieci w ośrodku „Orlik” w Kudowie-Zdroju

Na podstawie umowy współpracy z dnia 20.02.2024 r. zawartej z Fundacją „Suweryn”, obowiązującej w okresie od 20.02.2024 r., do 31.12.2024 r. Spółka realizowała usługi opiekuńcze na rzecz osób niepełnosprawnych w ramach projektu Województwa Dolnośląskiego o realizację zadania publicznego nr DS.-R-I/22/2024 pn.: „Wsparcie rodzin dotkniętych problemami niepełnosprawności dzieci w ośrodku „Orlik” w Kudowie-Zdroju”. Usługi wsparcia i przerwy wytchnieniowej realizowane w ramach Ośrodka Czasowego Wsparcia w Kudowie-Zdroju cieszyły się dużym zainteresowaniem, uzyskując pozytywną ocenę jakości usług od rodziców i opiekunów dzieci z niepełnosprawnością. Wartość zrealizowanych usług wyniosła 671 420,75 zł.

3. Poradnia Gruźlicy i Chorób Płuc w Rościszowie

Spółka po ponad 10-ciu latach odnowiła realizację świadczeń z zakresu chorób płuc i gruźlicy w Poradni Przewodnej w Specjalistycznym Szpitalu Chorób Płuc w Rościszowie. Poradnia świadczy pełny zakres usług w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia w diagnozowaniu i leczeniu pacjentów chorych na gruźlicę i inne choroby dolnych dróg oddechowych oraz prowadzi badania profilaktyczne u osób „z kontaktu” z chorym na gruźlicę oraz u osób z dodatnim odczynem próby tuberkulinowej.

4. Pilotażowy program leczenia ambulatoryjnego gruźlicy wielolekoopornej

Realizacja programu pilotażowego, którego celem głównym jest sprawdzenie modelu leczenia pacjentów z gruźlicą wielolekooporną (MDR-TB) w warunkach ambulatoryjnych i jego harmonizacja ze standardami Światowej Organizacji Zdrowia poprzez wypracowanie optymalnego modelu leczenia i nadzoru nad przyjmowaniem leków przez osoby chore na gruźlicę wielolekooporną w systemie ambulatoryjnym w połączeniu z systemem zaopatrywania w leki. Specjalistyczny Szpital Chorób Płuc w Rościszowie znalazł się w wąskim gronie instytucji, które prowadzą leczenie gruźlicy wielolekoopornej w warunkach ambulatoryjnych (nowatorska usługa medyczna wprowadzona w Polsce). Realizatorem programu pilotażowego leczenia gruźlicy wielolekoopornej jest Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie, jako centralny ośrodek koordynujący, oraz regionalne ośrodki koordynujące - w tym Specjalistyczny Szpital Chorób Płuc w Rościszowie.

5. Pomoc humanitarna cudzoziemcom w ośrodku „Odrodzenie” w Sokołowsku, którzy zmuszeni byli opuścić terytorium Ukrainy w związku z wybuchem konfliktu zbrojnego

Na podstawie umowy nr 1/03/2022/u z dnia 12.03.2022 r. ze zm. zawartej z Gminą Mieroszów Spółka w roku 2024 kontynuowała realizację usług: zakwaterowania, wyżywienia i zapewnienia warunków socjalno-bytowych dla uchodźców z Ukrainy. Wartość zrealizowanych usług wyniosła 585 267,05 zł.

6. Spotkanie Polskiego Towarzystwa Fizjoterapii

Na terenie Palmiarni w Sokołowsku odbyło się spotkanie, w którym udział wzięli m.in.: dr Krzysztof Aleksandrowicz – Prezes Oddziału Dolnośląskiego PTF, dr Dariusz Milko – V-ce Prezes Oddziału Dolnośląskiego oraz członkowie PTF, studenci fizjoterapii i fizjoterapeuci – sympatycy PTF. Fizjoterapeuci to jedna z kluczowych specjalizacji dla zapewnienia wysokiej jakości usług dla pacjentów, co było powodem zorganizowania cyklicznego spotkania naukowo-szkoleniowego członków dolnośląskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Fizjoterapii.

Realizacja zadań inwestycyjnych:

1. Modernizacja i przebudowa budynku „Górnik” w Sokołowsku wraz z zagospodarowaniem terenu.

Kompleksowa modernizacja obiektu „Górnik” w Sokołowsku realizowana jest etapami podzielonymi zgodnie z procesem technologicznym na modernizację budynku, zagospodarowanie terenu w zakresie wykonania oświetlenia, chodników i małej architektury oraz w zakresie zagospodarowania przestrzeni „zielonej”.

W październiku 2024 r. podpisano umowę na wykonanie zagospodarowania terenu wokół budynku „GÓRNIK” przy ul. Głównej 22 w Sokołowsku – etap I. Wartość zadania – 1 094 700,00 zł. Planowany termin realizacji umowy to 30.04.2025 r.

W grudniu 2024 r. zakończono przebudowę i rozbudowę budynku „GÓRNIK” w Sokołowsku. Całkowita wartość modernizacji budynku: 12 571 445,34 zł. Docelowo po uzyskaniu decyzji na użytkowanie w zmodernizowanym obiekcie będzie kontynuowana działalność DDP oraz działalność nowego Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego.

2. Modernizacja wewnętrznej instalacji kanalizacji sanitarnej w budynku „Biały Orzeł” w Sokołowsku.

Od stycznia do kwietnia 2024 r. w budynku „Biały Orzeł” w Sokołowsku trwała przebudowa instalacji kanalizacji sanitarnej, która w znaczący sposób wpłynęła na jakość zabezpieczenia sanitarno-epidemiologicznego w ZOL. Wartość inwestycji to ponad 138 000,00 zł.

3. Przebudowa i modernizacja SU „Azalia” w Szczawnie-Zdroju.

W styczniu 2024 r. spółka podpisała umowę z wykonawcą na „Przebudowę obiektu Sanatorium Uzdrawiskowego „Azalia” w Szczawnie Zdroju”. Wartość umowy: 4 152 166,55 zł. Inwestycja obejmuje przebudowę Zakładu Przyrodoleczniczego, który w znaczący sposób poprawi warunki realizacji ambulatoryjnych usług rehabilitacyjnych oraz leczenia uzdrawiskowego. Przebudowa bazy zabiegowo-balneologicznej będzie jednym z etapów dostosowania obiektów SU „Azalia” do obowiązujących wymagań techniczno-prawnych dla tego rodzaju działalności leczniczej. Zaawansowanie robót budowlanych na koniec 2024 r. wynosi 60%. Wartość wydatków: 2 548 255,54 zł.

4. Remont balkonów na elewacji pawilonu I w SU „Zimowit” w Dusznikach-Zdroju.

W dniu 1 lipca 2024 r. zakończona została inwestycja remontowa balkonów na elewacji pawilonu I w Sanatorium Uzdrawiskowym „Zimowit” w Dusznikach-Zdroju. Roboty budowlane prowadzone były z podziałem na zadania celem zapewnienia bezpieczeństwa kuracjom. Całkowita wartość inwestycji 108 759,45 zł.

5. Przebudowa i wymiana instalacji centralnego ogrzewania, ciepłej i zimnej wody użytkowej w kanałach ciepłowniczych w obiekcie SU „Zimowit” w Dusznikach-Zdroju.

W dniu 12 czerwca 2024 r. podpisano umowę na zadanie pn.: „Naprawa instalacji centralnego ogrzewania, ciepłej i zimnej wody użytkowej w kanałach ciepłowniczych w obiekcie SU „Zimowit” w Dusznikach-Zdroju, ul. Chopina 3. Termin realizacji do dnia 30 sierpnia 2024 r. Inwestycja podzielona została na zadania, ponieważ nie jest możliwe całkowite wyłączenie obiektu ze względu na realizację usług leczenia uzdrawiskowego. Wartość realizacji inwestycji: roboty budowlane 185 729,98 zł, montaż zbiorników C.W. 52 296,60 zł.

6. Wymiana odbiorników TV i instalacja hotelowego systemu TV w SU „Zimowit” w Dusznikach-Zdroju i w SU „Azalia” w Szczawnie – Zdroju.

W lutym 2024 r. wykonawca zakończył dostawę odbiorników TV z funkcją hotelową wraz z systemem umożliwiającym zdalne włączanie i wyłączenie dostępu do wybranych pakietów telewizyjnych bezpośrednio z eksploatowanego przez spółkę programu Kuracjusz firmy Betasi. Zrealizowana inwestycja w znaczący sposób wpłynęła na jakość dodatkowych usług świadczonych w obiektach sanatoryjnych. Wartość inwestycji: SU „Azalia” 85 334,08 zł, SU „Zimowit” 148 312,17 zł

7. Remont i odtworzenie konstrukcji drewnianej balkonów na elewacji zachodniej Specjalistycznego Szpitala Chorób Płuc w Rościszowie wraz z wykonaniem dokumentów koniecznych do prawidłowego użytkowania obiektu po remoncie.

W dniu 4 marca 2024 r. podpisano umowę na wykonanie zadania pn. „Remont i odtworzenie konstrukcji drewnianej balkonów na elewacji zachodniej Specjalistycznego Szpitala Chorób Płuc w Rościszowie wraz

z wykonaniem dokumentów koniecznych do prawidłowego użytkowania obiektu po remoncie". Inwestycja jest częścią projektu dostosowania szpitala do wymagań p. poż., w szczególności dla spełnienia norm związanych z ognioodpornością obiektów leczniczych. Termin realizacji umowy do 28 lutego 2025 r. Wartość umowy: 925 072,15 zł. Nakłady poniesione 657 362,31 zł.

8. Sporządzenie projektu zamiennego PZT, PT oraz zmianę w ekspertyzie rzeczoznawcy p. poż dla potrzeb zaopatrzenia w wodę bytowo-gospodarczą oraz p. poż dla budynku Specjalistycznego Szpitala Chorób Płuc w Rościszowie, Rościszów 11, 58-250 Rościszów.

W dniu 10 grudnia 2024 r. podpisano umowę na sporządzenie projektu zamiennego PZT, PT oraz zmianę w ekspertyzie rzeczoznawcy p. poż dla potrzeb zaopatrzenia w wodę bytowo-gospodarczą oraz p. poż dla budynku Specjalistycznego Szpitala Chorób Płuc w Rościszowie, Rościszów 11, 58-250 Rościszów. Wartość umowy: 43 050,00 zł. Termin realizacji: 28 luty 2025 r.

9. Dostawa wraz z montażem dwóch dźwigów towarowych w Szpitalu Rehabilitacyjnym Hematologicznym dla Dzieci „Orlik” w Kudowie-Zdroju

W dniu 12 kwietnia 2024 r. podpisano umowę na dostawę wraz z montażem dwóch dźwigów towarowych w Szpitalu Rehabilitacyjnym Hematologicznym dla Dzieci „Orlik” w Kudowie-Zdroju. Wartość umowy: 128 781,00 zł. Termin realizacji: 30 października 2024 r.

W 2024 r. spółka Sanatoria Dolnośląskie sp. z o.o. poniosła nakłady inwestycyjne na ulepszenie budynków i infrastrukturę techniczną w łącznej wysokości 10 814 941,90 zł, na zakup środków trwałych i wyposażenia wydatkowano 1 356 348,64 zł oraz na wartości niematerialne i prawne 66 674,55 zł.

Projekty realizowane przez Dolnośląskie Centrum Medyczne DOLMED S.A.

„Działania pro jakościowe”

W 2024 roku DCM DOLMED S.A. w szerokim zakresie realizowało działania pro jakościowe.

W obszarze działalności Zakładu Leczniczego wdrożone zostały Standardy Akredytacyjne dla Podstawowej Opieki Zdrowotnej. DCM DOLMED S.A. przeszło z pozytywnym wynikiem proces akredytacji i uzyskało certyfikat Ministra Zdrowia potwierdzający spełnianie Standardów Akredytacyjnych.

Wdrożony został również Zintegrowany System Zarządzania zgodny z normami ISO 9001:2015 oraz ISO/IEC 27001:2022. W wyniku audytów zewnętrznych przyznane zostały certyfikaty potwierdzające zgodność z normami ISO:

- ISO 9001:2015 w zakresie „Świadczenie usług Diagnostyki Obrazowej”,
- ISO/IEC 27001:2022 w zakresie „Świadczenie usług medycznych, w tym także prowadzonych w trybie telemedycyny i videomedycyny w zakresie: POZ, AOS, diagnostyka obrazowa, diagnostyka laboratoryjna, medycyna pracy, promocja i profilaktyka zdrowia”.

„Budowa nowej przychodni DCM DOLMED S.A. w Miękinii”

Uwzględniając fakt, iż Dolnośląskie Centrum Medyczne DOLMED spółka akcyjna realizuje świadczenia z zakresu ochrony zdrowia na terenie Gminy Miękinia na rzecz jej mieszkańców, w celu poprawy dostępności i podniesienia jakości realizowanych świadczeń zdrowotnych, Spółka w dniu 15.06.2022 r. rozpoczęła prace mające na celu zaprojektowanie i zbudowanie nowoczesnej przychodni podstawowej opieki zdrowotnej z funkcjonalnym rozkładem gabinetów lekarskich, diagnostyczno-zabiegowych, pielęgniarskich i położniczych. Dotychczasowy budynek przychodni, w celu spełnienia wymagań stawianych służbie zdrowia, kwalifikowany jest do generalnego remontu. Zakres prac, jakim musiałby być objęty wiązałby się z wyłączeniem na kilka miesięcy całego obiektu z użytkowania, a tym samym wstrzymaniu udzielenia świadczeń medycznych w tym miejscu. Nowa inwestycja wpisuje się w wymagania i wytyczne stawiane przez Ministerstwo Zdrowia, NFZ i Ustawy o dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. W dniu 15.12.2022 r. – uzyskano decyzję o pozwoleniu na budowę.

W dniu 14.12.2023 r. Gmina Miękinia przeniosła na rzecz Spółki nieruchomości niezabudowaną składającą się z działek numer 77/10 o pow. 0,1097 ha oraz 77/11 o pow. 0,1089 ha, położonej w miejscowości Miękinia. Wartość nieruchomości została oszacowana na kwotę 619 714 zł.

DCM Dolmed S.A. w dniu 18.12.2023 roku pod numerem 2023/BZP 00558265/01 ogłosił postępowanie przetargowe, którego przedmiotem jest: Budowa przychodni zdrowia wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Miękinia, ul. Różana, na działkach nr 77/10 i 77/11, AM-1, obręb Miękinia. Termin składania ofert został wyznaczony na 31.01.2024 r. Szacowany koszty inwestycji to kwota ok. 3,2 mln zł, natomiast termin realizacji to okres 20 miesięcy od momentu podpisania umowy z wykonawcą. Na koniec roku 2024 budowa zgodnie z założeniami osiągnęła stan surowy otwarty z pokryciem dachu.

„DOLMED.TECH – Forum Dolnośląskie”

III edycja konferencji DOLMED.Tech w 2024 roku odbyła się w dniach 20-22 listopada w Hotelu Gołębiowski w Karpaczu. W wydarzeniu wzięło udział 364 uczestników. Swoje rozwiązania technologiczne zaprezentowało ponad 40 firm, zarówno z sektora publicznego, jak i prywatnego, w tym dynamicznie rozwijające się start-upy. Istotnym elementem wydarzenia było zaangażowanie uczelni wyższych, które pełniły nie tylko rolę partnera merytorycznego, ale także aktywnie wspierały organizację konferencji oraz wносиły wkład naukowy w dyskusje i prezentacje.

Patronatami ostatniej edycji konferencji były: Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej oraz Polskie Towarzystwo Onkologii i Hematologii Dziecięcej.

Forum Dolnośląskie DOLMED.Tech wniosło istotny wkład w rozwój dyskusji na temat zastosowania nowoczesnych technologii w medycynie. Główne tematy obejmowały sztuczną inteligencję, telemedycynę oraz innowacyjne metody diagnostyczne i terapeutyczne. Uczestnicy debatowali nad wpływem tych technologii na poprawę efektywności systemu opieki zdrowotnej, zwiększenie bezpieczeństwa pacjentów oraz podnoszenie jakości świadczonych usług medycznych.

Jednym z ważniejszych tematów poruszanych podczas konferencji było cyberbezpieczeństwo w sektorze medycznym. Eksperti przedstawili ważne aspekty związane z ochroną danych pacjentów, zagrożeniami wynikającymi z cyfryzacji systemu zdrowia oraz najlepszymi praktykami w zakresie zabezpieczania infrastruktury IT w placówkach medycznych.

Wysoki poziom merytoryczny paneli potwierdził znaczenie konferencji jako istotnej platformy wymiany wiedzy i doświadczeń w zakresie nowoczesnych rozwiązań dla sektora zdrowia. Szczególną wartością wydarzenia nadali profesorowie i eksperci akademicki, którzy swoją wiedzą i doświadczeniem wzbogacili panele dyskusyjne oraz przyczynili się do wysokiej jakości prezentowanych treści naukowych. Wśród gości konferencji znaleźli się także przedstawiciele administracji państwowej, eksperci z renomowanych instytucji badawczych oraz liderzy branży technologii medycznych, którzy dzielili się swoją wiedzą i doświadczeniami, podkreślając praktyczne aspekty wdrażania nowoczesnych technologii w medycynie.

HUB – Pomocy dla Powodźian

We wrześniu 2024 r. w wyniku powodzi, z inicjatywy Marszałka Województwa Dolnośląskiego, w DPIN S.A. uruchomiony został HUB Humanitarny pomocy dla poszkodowanych, działający na podstawie porozumienia pomiędzy Województwem Dolnośląskim, Dolnośląskim Parkiem Innowacji i Nauki oraz Dolnośląską Federacją Organizacji Pozarządowych. Pracownicy DCM DOLMED S.A. doświadczeni pomocą po wybuchu wojny na Ukrainie, przy pomocy żołnierzy 16. Dolnośląskiej Brygady Wojsk Obrony Terytorialnej pracowali każdego dnia przyjmując, sortując i dystrybuując ogromne ilości darów przekazywanych przez mieszkańców, firmy oraz organizacje z całego kraju i zagranicy, jak np. z Czech i Niemiec.

Ponad 1350 palet – artykułów spożywczych, przemysłowych, higienicznych, a także maszyn i urządzeń technicznych jak osuszacze, grzejniki, sterylizatory, zamgławiacze, pralki, lodówki czy kuchenki zostały posegregowane i dostarczone do najbardziej poszkodowanych.

W szczytowym momencie – kilkanaście a nawet kilkadziesiąt transportów każdego dnia, wyjeżdżało z HUB-u i docierało do najbardziej potrzebujących: do Łądka Zdroju, Stronia Śląskiego, Kłodzka, Barda, Jeleniej Góry, Kamieńca Ząbkowickiego czy Oławy.

Ponad 70 firm i instytucji z całej Polski pomagało nieść pomoc dla poszkodowanych.

Dolnośląskie Centrum Druku 3D było również miejscem docelowym, do którego trafiły wszystkie dary, zakupione przez Fundację Wspierania Przedsiębiorczości, która zapewniła je dzięki zbiórce, zorganizowanej przez Polską Radę Biznesu wspólnie z BNI Polska, Corporate Connections™ PL i Konfederacją Lewiatan. Jako operator HUB-u, to DC3D wraz z lokalnymi koordynatorami, dystrybuowało zgromadzone dary do miejsc dotkniętych powodzią.

Projekty realizowane przez Uzdrowisko Łądek-Długopole S.A.

Zadania inwestycyjne Spółki w roku 2024 obejmowały następujące prace:

1. **Remont zabytkowych drzwi w Zakładzie Przyrodolecznym „Wojciech” w Łądku-Zdroju.** Łączny koszt 253.380,00 zł (w tym dofinansowanie z UMWD 193 472,00 zł). Był to kolejny etap remontu tego zabytkowego obiektu.
2. **Termomodernizacja Szpitala Uzdrowiskowego „Jubilat” w Łądku-Zdroju – przebudowa balkonów.** Prace zostały rozpoczęte w 2023 roku, a zakończone w I półroczu 2024 roku. Łączna wartość zadania wyniosła 11 005 932,80 zł.

3. **Przebudowa pomieszczeń na salę jadalnianą w Sanatorium „Ondraszek” w Długopolu-Zdroju.** Kontynuacja projektu. W 2024 r. zostało zamontowane wyposażenie zakupione w 2023 roku. W lutym Powiatowy Inspektor Sanitarno-Epidemiologiczny w Kłodzku dokonał odbioru pomieszczeń i jadalnia została oddana do użytku. Łączna wartość zadania: 393 457,95 zł.
 4. **Przeprowadzenie modernizacji zespołu obiektów projektowanego Centrum Radonowego – Etap I Przebudowa basenu.** Została podpisana umowa na wykonanie dokumentacji projektowej remontu kapitalnego oraz modernizacji obiektu Zakładu Przyrodoleczniczego „Stary Jerzy” w Łądku-Zdroju na kwotę 332 100 zł. Trwają konsultacje i korekty dokumentacji wg zaleceń Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków we Wrocławiu, delegatura w Wałbrzychu.
 5. **Modernizacja obiektu „Zdrój Wojciech”.** W 2024 roku Spółka pozyskała projekt budowlany dotyczący wykorzystania wody radonowej z ujęcia Marii Skłodowskiej-Curie do zabiegów radonoterapeutycznych w ZPL „Wojciech” w Łądku-Zdroju. Nakłady poniesione w 2024 roku 35 311,56 zł.
 6. Ponadto, w 2024 roku, Spółka zakupiła środki trwałe niezbędne do realizacji świadczeń medycznych na łączną kwotę 291 924,45 zł, które były uzupełnieniem już posiadanego wyposażenia, a także pozwoliły na wymianę starego sprzętu, a także środki trwałe – urządzenia niezbędne do realizacji pozostałych usług na łączną kwotę 345 237,60 zł.
 7. W związku z wystąpieniem powodzi we wrześniu 2024 roku wiele obiektów Spółki zostało w różnym stopniu zniszczonych. Do największych szkód powodziowych należą: zalanie Sanatorium „Jan” w Łądku-Zdroju oraz Dom Zdrojowy w Długopolu-Zdroju. W 2025 roku będą prowadzone prace, które pozwolą przywrócić funkcjonalność obu obiektom. Wartość poniesionych w wyniku powodzi przez Spółkę szkód została oszacowana na kwotę: 24 348 041,00 zł. Na usuwanie skutków powodzi do końca 2024 roku Spółka wydatkowała ze środków własnych kwotę 207 213,15 zł.
- W 2024 roku Spółka otrzymała dotację na sfinansowanie wydatków bieżących i na realizację zadania „Pomoc finansowa na usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym m.in. na usunięcie powalonych przez wodę drzew, remont chodników wraz ze schodami, oczyszczenie ujęcia źródła Chrobry, przywrócenie infrastruktury parkowej zakup wyposażenia medycznego oraz wyposażenia jadalni sanatorium Jan w Łądku-Zdroju. Łączna wartość wykorzystanych środków wyniosła 244 220,05 zł. Dodatkowym wsparciem finansowym dla Spółki było podpisanie umowy z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych o dofinansowanie na realizację projektu pod tytułem: Poprawa bezpieczeństwa i higieny pracy poprzez wyposażenie stanowisk pracy w rozwiązania organizacyjne ograniczające obciążenie układu mięśniowo-szkieletowego, czynnika biologicznego oraz dwutlenku węgla, na kwotę 43 463,40 zł.

Projekty realizowane przez Uzdrowisko Szczawno-Jedlina S.A.

Zadania inwestycyjne Spółki wykonane w roku 2024 objęły następujące prace:

Wymiana oraz renowacja stolarki okiennej i drzwiowej Domu Zdrojowego w Szczawnie-Zdroju na kwotę 5 000 000,00 zł. Prace obejmowały:

- wymianę stolarki okiennej i drzwiowej przewidzianej dokumentacją projektową,
- renowację stolarki okiennej i drzwiowej przewidzianej dokumentacją projektową,
- renowację i odtworzenie brakujących zabytkowych mosiężnych elementów otwierających,
- wymianę parapetów wewnętrznych i zewnętrznych.

Prace miały na celu podwyższenie standardu i estetyki, a także znaczne zwiększenie izolacji termicznej i energooszczędności obiektu.

Rozpoczęcie remontu dachu i elewacji wraz z detalem architektonicznym, balustradami, remontu balkonów i dachu w Domu Zdrojowym w Szczawnie-Zdroju na kwotę 5 590 000,00 zł (w tym dotacja z UMWD w kwocie 400 000,00 zł) – prace mają na celu zwiększenie estetyki i bezpieczeństwa obiektu a także zabezpieczenie obiektu przed warunkami atmosferycznymi i zwiększenie izolacji termicznej i energooszczędności budynku. W 2024 roku zakończone zostały prace związane z remontem dachu, trwa remont elewacji i detalu architektonicznego.

Remont elewacji wraz z detalem architektonicznym, remontu balkonów, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w obiekcie Anka w Szczawnie-Zdroju na kwotę 1 240 000,00 zł (w tym dotacja z UMWD w kwocie 400 000,00 zł) - prace obejmowały remont elewacji oraz odtworzenie bogatych detali architektonicznych, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, przebudowa balkonów i doprowadzenie ich do stanu zbliżonego do oryginalnych. Prace miały na celu zwiększenie izolacji termicznej oraz energooszczędności budynku, a także poprawę estetyki obiektu i zachowanie jego wartości historycznej.

Opracowanie dokumentacji projektowej przebudowy i modernizacji obiektu Młynarz w Szczawnie-Zdroju wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę na kwotę 160 000,00 zł. Dokumentacja pozwoli Spółce na zaplanowanie, przygotowanie i rozpoczęcie prac budowlanych dotyczących kompleksowej przebudowy i modernizacji obiektu Młynarz w Szczawnie-Zdroju wraz z realizacją zaleceń Państwowej Straży Pożarnej. Projekt umożliwi także ubieganie się o dofinansowanie z programów pomocowych i funduszy europejskich.

Wykonanie zabezpieczeń ppoż. oraz remont elewacji i dachu obiektu Cis w Szczawnie-Zdroju na kwotę 2 330 000,00 zł. Prace obejmowały remont dachu, elewacji oraz wykonanie zabezpieczeń ppoż., w tym wykonanie wydzieliń pożarowych, okładziny stropów i biegów schodów, impregnację elementów drewnianych i więźby dachowej do wymaganej odporności ogniowej, montaż klap oddymiających wraz z wpięciem ich do systemu oddymiania, a także wykonanie instalacji hydrantowej. Prace miały na celu zwiększenie bezpieczeństwa oraz dostosowanie obiektu do wymogów ppoż., a także podniesienie jego standardu, estetyki i zwiększenie izolacji termicznej i energooszczędności budynku.

Aktualizacja dokumentacji projektowej oraz opracowanie nowych rozwiązań projektowych dla odbudowy i modernizacji Zakładu Przyrodoleczniczego w Szczawnie-Zdroju na kwotę 113 000,00 zł. Zadanie miało na celu aktualizację projektu odbudowy i modernizacji obiektu o nowe rozwiązania technologiczne i inżynierskie poprawiające jego funkcjonalność i trwałość oraz zastosowanie nowoczesnych materiałów co pozwoli na optymalizację przyszłych kosztów eksploatacyjnych i zwiększenie komfortu użytkowników.

Modernizacja wnętrza budynku Dom Zdrojowy przy Placu Zdrojowym 1 w Jedlinie-Zdroju, należącego do Spółki Uzdrawisko Szczawno-Jedlina S.A., oraz przystosowanie go do wymogów NFZ na kwotę 700 000,00 zł. Prace obejmowały przeprowadzenie we wnętrzu budynku prac remontowych i modernizacyjnych, ukierunkowanych na przystosowanie go do ustawowych wymagań dla obiektów lecznictwa uzdrowiskowego, między innymi przystosowanie pomieszczeń, w tym sanitariatów, do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, poszerzenie otworów drzwiowych, kompleksowy remont pokoi oraz wyrównanie podłóg i wymiana okładzin podłogowych. Prace miały na celu przystosowanie budynku do wymogów Narodowego Funduszu Zdrowia i pozwolą Spółce przystąpić do przyszłych konkursów mających na celu uzyskanie kontraktu z NFZ, będący dodatkowym źródłem finansowania Spółki.

Zakup sprzętu rehabilitacyjnego na kwotę 900 000,00 zł, mający na celu modernizację bazy zabiegowej oraz rozszerzenie oferty Uzdrawiska o nowe zabiegi rehabilitacyjne i spa.

Część III - Realizacja polityk, programów
i strategii wojewódzkich

WSPARCIE ROZWOJU REGIONALNEGO

Zarząd Województwa Dolnośląskiego realizuje swoje zadania i obowiązki oraz wypełnia uchwały podjęte przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego, poprzez kierowanie oraz inicjowanie pracy w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, a także w innych jednostkach podległych samorządowi województwa.

Jednostka koordynująca: **Departament Gospodarki i Promocji**

A. Realizacja dokumentów wykonawczych

Dolny Śląsk. Zielona Dolina Żywności i Zdrowia

Wydział Rozwoju Regionalnego

I. Opracowywanie i realizacja projektów zgodnych z założeniami programu DOLNY ŚLĄSK. ZIELONA DOLINA ŻYWNOCI I ZDROWIA

W 2024 roku rozliczono pod względem finansowym i merytorycznym poniższe operacje:

1. „Innowacyjne technologie upraw warzyw w zamkniętym cyklu wody”.

Dolnośląska Zielona Dolina Spółka z o.o. (dalej Spółka) była liderem operacji, którą realizowała wraz z Grupą Operacyjną pn. "Innowatorzy Upraw" (GO), złożoną z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, Dolnośląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego i Politechniki Wrocławskiej oraz Zrzeszenia Producentów Papryki Rzeczypospolitej Polskiej. Wniosek o przyznanie pomocy został złożony w marcu 2020 r., zaś informacja o przyznaniu pomocy została potwierdzona w październiku 2020 r. Operacja realizowana jest w ramach działania 16 „Współpraca” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 i jest współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. W 2024 r. rozliczono Wniosek o płatność końcową (30.09.2024).

Obecnie projekt znajduje się w okresie trwałości, w którym projekt nie może być poddawany znaczącym modyfikacjom. Dotyczy to w szczególności utrzymania celów oraz wskaźników produktu oraz rezultatu określonych we wniosku o dofinansowanie.

Dane finansowe operacji:

- Całkowity budżet operacji: 1 530 027,00 zł,
- Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFROW): 749 850,91 zł,
- Krajowe środki publiczne: 428 604,09 zł.

2. „IQSell: Innowacje organizacyjne dla rozwoju krótkich łańcuchów dostaw żywności”.

Spółka była liderem operacji realizowanej wraz z Grupą Operacyjną „Innowacje dla Lokalnych Rynków Rolnych”, w skład której wchodzi Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu, Polska Fundacja Innowacji, Małopolska Izba Rolnicza w Krakowie, Iso-Tech sp. z o.o., Stowarzyszenie Producentów Koszyka Liseckiego oraz 15 osób fizycznych. Wniosek o przyznanie pomocy został złożony w marcu 2020 r., zaś informacja o przyznaniu pomocy została potwierdzona w lutym 2021 r. Operacja realizowana była w ramach działania 16 „Współpraca” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 i jest współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

W 2024 r. rozliczono Wniosek o płatność końcową (24.09.2024 r.).

Obecnie projekt znajduje się w okresie trwałości.

Dane finansowe operacji:

- Całkowity budżet operacji: 1 839 854,00 zł,
- Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFROW): 749 850,91 zł,
- Krajowe środki publiczne: 428 604,09 zł.

W 2024 roku zakończył się okres realizacji poniższych projektów:

3. „Innowacyjne metody chowu bydła mięsnego na opas na Przedgórzu Sudeckim w celu wytworzenia wołowiny o unikalnych właściwościach i wprowadzenie jej na rynek”.

Spółka jest liderem operacji, która była realizowana wraz z Grupą Operacyjną „Wołowina Klasy Premium”. W skład GO wchodzi Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu oraz trzy gospodarstwa hodowlane z Dolnego Śląska.

Wniosek o przyznanie pomocy został złożony w czerwcu 2022 r., zaś Umowa o przyznaniu pomocy została podpisana w maju 2023 r. Operacja realizowana była w ramach działania 16 „Współpraca” Programu Rozwoju

Obszarów Wiejskich 2014–2020 i jest współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

W 2024 r. zrealizowano ostatni etap projektu. W chwili obecnej Lider Operacji – Beneficjent oczekuje na rozliczenie poniesionych wydatków na podstawie przedłożonego do ARiMR Wniosku o płatność końcową.

Wartość całkowita operacji: 2 060 662,04 zł. z czego wysokość pomocy wynosi: 1 353 540,00 zł.

Źródła finansowania operacji:

- Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFROW): 861 257,50 zł,
- Krajowe środki publiczne: 492 282,50 zł.

Celem głównym projektu jest wzrost rentowności gospodarstw rolnych zajmujących się hodowlą bydła mięsnego, prowadzącej do trwałego i zrównoważonego rozwoju sektora wołowiny.

Celami szczegółowymi projektu są:

- osiągnięcie odpowiedniej wagi zwierząt w wieku 18-22 miesiąca życia;
- uzyskanie mięsa o unikalnych właściwościach;
- dokonanie oceny wpływu zastosowanych dawek pokarmowych na wybrane wyróżniki jakości kulinarnej i przerobowej otrzymanego mięsa wołowego;
- opracowanie dawek pokarmowych dostosowanych do potrzeb poszczególnych grup żywieniowych z wykorzystaniem pasz o zmniejszonej emisyjności oraz określenie ich wpływu na wyniki opasowe, rzeźne oraz jakość mięsa.

W ramach operacji w okresie sprawozdawczym przeprowadzono w trybie hybrydowym konferencję podsumowującą realizację operacji pn.: „Innowacyjne metody chowu bydła mięsnego na opas na Przedgórzu Sudeckim w celu wytworzenia wołowiny o unikalnych właściwościach i jej wprowadzenie na rynek”. Konferencja odbyła się 18 grudnia 2024 r. w obiekcie hotelowym Agro we Wrocławiu.

W ramach konferencji zaprezentowano w imieniu Zespołu badawczo-rozwojowego Konsorcjum Grupy Operacyjnej „Wołowina Klasy Premium” wybrane wyniki przeprowadzonych prac i badań związanych z problematyką chowu bydła mięsnego, w tym jego żywienia w celu wytworzenia mięsa o wyjątkowych właściwościach. Potrzeba realizacji operacji wynikała z niesatysfakcjonującej jakości wołowiny w Polsce oraz niskiego poziomu jej konsumpcji, co skłoniło członków GO do poszukiwania sposobu zmiany tej sytuacji. Jednym z rozwiązań stało się dążenie do pozyskania wołowiny Klasy Premium i jej skuteczne wprowadzanie na rynek konsumenta. Konferencja miała na celu wymianę i upowszechnianie wiedzy oraz doświadczeń dotyczących realizowanego projektu.

4. „Innowacyjna technologia wytwarzania i rozlewu wina musującego oraz sposób organizacji produkcji jako czynniki podniesienia jakości produktów winiarskich wytworzonych lokalnie”

Spółka była liderem operacji realizowanej wraz z Grupą Operacyjną „Frizzy Bubbles”, w skład której wchodzi Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Winnica Niemczańska, Gospodarstwo Rolne Tomasz Pawlaczek, Gospodarstwo Rolne Tomasz Piławka.

Wniosek o przyznanie pomocy został złożony w czerwcu 2022 r., zaś umowa o przyznaniu pomocy została podpisana w marcu 2023 r. Operacja realizowana jest w ramach działania 16 „Współpraca” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 i jest współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

W 2024 zrealizowano ostatni etap projektu. W chwili obecnej Lider Operacji – Beneficjent oczekuje na rozliczenie poniesionych wydatków na podstawie przedłożonego do ARiMR Wniosku o płatność końcową.

Wartość całkowita operacji: 1 533 837,16 zł. z czego wysokość pomocy wynosi: 1 118 956,00 zł.

Źródła finansowania operacji:

- Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFROW): 711 991,70 zł,
- Krajowe środki publiczne: 406 964,30 zł.

W ramach operacji w okresie sprawozdawczym przeprowadzono w trybie stacjonarnym konferencję podsumowującą realizację operacji pn.: „Innowacyjna technologia wytwarzania i rozlewu wina musującego oraz sposób organizacji produkcji jako czynniki podniesienia jakości produktów winiarskich wytworzonych lokalnie”. Konferencja odbyła się 12 grudnia 2024 r. w Niemczy.

W ramach konferencji zaprezentowano w imieniu Zespołu badawczo-rozwojowego Konsorcjum GO „Frizzy Bubbles” wybrane wyniki przeprowadzonych prac i badań.

W 2024 roku kontynuowano realizację projektu:**5. „Dobre, bo z Dolnego Śląska”.**

Dolnośląska Zielona Dolina Sp. z o.o. jest liderem Grupy Operacyjnej pn.: „Zielona Dolina – jakość z Dolnego Śląska” składającej się z 19 podmiotów, z których 18 to wytwórcy, producenci, rolnicy z Dolnego Śląska.

Celem operacji jest podjęcie i rozwój współpracy oraz zbiorowe działanie małych gospodarstw rolnych, a także niewielkich przedsiębiorstw skupionych w ramach GO poprzez utworzenie i rozwijanie kompleksowego Centrum Produktu Lokalnego i Edukacji (CPLiE). Centrum ma prowadzić do zacieśnienia relacji geograficznych i społecznych między konsumentami a producentami i podmiotami zajmującymi się przetwórstwem na Dolnym Śląsku.

Realizacja niniejszej operacji polega na uruchomieniu ww. Centrum opartego na modelu krótkiego łańcucha dostaw w postaci rozwiązania kompleksowego (łączącego różne formy sprzedaży i aktywności).

Niniejsza operacja jest zbieżna z kluczowymi zagadnieniami Programu Rozwoju „Dolny Śląsk. Zielona Dolina Żywności i Zdrowia” tj.: uczynienia Dolnego Śląska liderem w zakresie produkcji żywności nowej generacji, w tym żywności funkcjonalnej o znaczeniu profilaktycznym wobec chorób cywilizacyjnych oraz żywności tradycyjnej, ekologicznej, a także prowadzeniem edukacji we wszystkich segmentach wiekowych popularyzujących zachowania prozdrowotne (m.in. dotyczące żywienia), podkreślające walory rodzimych surowców i produktów naturalnego pochodzenia z uwzględnieniem efektów prozdrowotnych.

Umowa na realizację operacji została podpisana w lutym 2022 r., zaś sam wniosek został przedłożony do ARiMR w kwietniu 2021 r.

Operacja realizowana jest w ramach działania 16 „Współpraca” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 i jest współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Wartość przyznanej pomocy wynosi: 280 000,00 zł.

Źródła finansowania operacji:

- Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFROW): 178 164,00 zł,
- Krajowe środki publiczne: 101 836,00 zł.

Od grudnia 2022 Spółka jako Lider operacji prowadzi w Hali Targowej Punkt sprzedaży produktu lokalnego. W maju 2023 r. uruchomiono platformę sprzedażową <https://produktlokalny.sklep.pl/>.

Statystyki dotyczące Punktu Sprzedaży Produktu Lokalnego w Hali Targowej:

- Liczba grup towarowych (producentów): 49,
- Liczba produktów (stan na 31.12.2024 r.) – 724 (Liczba produktów na początku otwarcia sklepu – 57),
- Przychody ze sprzedaży na koniec 2024 r.: 390 023 zł.

II. Działania promocyjne:

W okresie sprawozdawczym wszystkie działania podejmowane przez Spółkę były promowane i rozpowszechniane:

- za pomocą prowadzonych kanałów internetowych w SOCIAL MEDIA na platformach:
1. FACEBOOK: <https://www.facebook.com/dzddozedo>,
 2. LINKEDIN: <https://www.linkedin.com/company/dolno%C5%9B%C4%85ska-zielona-dolina-dozedo-sp-z-o-o/?viewAsMember=true>,
 3. TWITTER: <https://twitter.com/DOZEDO3>;
- strony internetowej: <http://www.zielonadolina.biz/>.

Dolnośląska Strategia Innowacji 2030**Wydział Rozwoju Regionalnego**

W ramach działań na rzecz wdrażania Dolnośląskiej Strategii Innowacji 2030 (DSI 2030) i zarządzania regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami (RIS), Wydział Rozwoju Regionalnego oprócz realizacji działań ze środków samorządu województwa dolnośląskiego, pozyskuje również środki zewnętrzne na realizację zadań wynikających z wdrażania celów DSI 2030. Efektem tego jest realizacja projektów współfinansowanych przez Unię Europejską. Działania projektowe mają wpływ zarówno na realizację poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych Strategii jak i na rozwój inteligentnych specjalizacji Dolnego Śląska.

W roku 2024 Wydział realizował działania na rzecz wdrażania DSI 2030 w następujących projektach/programach:

1. Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska

Przeprowadzono zamówienie publiczne oraz zawarto umowę z firmą BlueHill sp. z o.o. i rozpoczęto realizację badania pn. Analiza barier i wąskich gardeł wdrażania innowacji w obszarze zielonej transformacji na Dolnym Śląsku. Celem badania jest zidentyfikowanie barier i wąskich gardeł innowacji w województwie dolnośląskim w obszarze wdrażania przez przedsiębiorstwa produkcyjne zielonej transformacji. Wyniki przeprowadzonej analizy mają umożliwić władzom samorządu województwa dolnośląskiego realną ocenę stanu wdrażania innowacji w badanym zakresie oraz wskazanie obszarów, w których konieczne jest podjęcie przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego działań wspierających.

Celem jest również dążenie do społeczno-gospodarczej spójności regionu oraz pełnego wykorzystania potencjału Wrocławia i pozostałych subregionów tworzących województwo dolnośląskie, poprzez różnicowanie poszczególnych instrumentów kierowanych do subregionów, w zależności od ich potrzeb i zidentyfikowanych problemów.

Badanie stanowi jedno z działań realizujących kryteria warunku podstawowego 1.1. Dobre zarządzanie krajową lub regionalną strategią inteligentnych specjalizacji dla wdrażania celu polityki Unii Europejskiej: „Bardziej inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej” oraz jest elementem monitoringu i aktualizacji obszarów inteligentnych specjalizacji w ramach prowadzenia ekspertyz i analiz niezbędnych dla Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027.

Źródło finansowania: 70% EFRR, 30% BWD.

Program: Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027.

Płatność zaplanowana w 2025 roku.

2. Zrównoważony ekosystem edukacji klimatycznej – Polska, Niemcy, Republika Czeska

Głównym celem projektu było opracowanie metody, która pozwoli praktycznie nauczać o klimacie i zaprojektować ekosystem wsparcia dla uczniów i nauczycieli szkół, które chcą aktywnie rozwijać kompetencje środowiskowe i technologiczne. Drogą do osiągnięcia tego celu była budowa nowego modelu praktycznej i sprawczej edukacji klimatycznej w oparciu o przygotowany specjalnie w tym celu podręcznik dla uczniów i nauczycieli, w ramach którego uczniowie będą poznawać narzędzia i rozwijać umiejętności pozwalające zapobiegać zmianom klimatu oraz adaptować się do nich. Realizację projektu zakończono 31 stycznia 2024 r., sporządzając końcowy wniosek o płatność.

Źródło finansowania: budżet Republiki Federalnej Niemiec oraz budżet Województwa Dolnośląskiego (wydatki realizowane w ramach zadania na zasadzie zaliczki: 90% - Budżet Republiki Federalnej Niemiec, 10% - BWD).

Kwota poniesionych wydatków: 9118,59 zł.

3. Innowacyjny Dolny Śląsk

W listopadzie 2023 r. Wydział Rozwoju Regionalnego, odpowiedzialny w systemie wdrażania DSI za koordynowanie tego procesu na poziomie operacyjnym, rozpoczął realizację projektu pozakonkursowego w ramach FEDS 2021-2027 pn. „Innowacyjny Dolny Śląsk”, będącego kontynuacją projektu „Rozwój inteligentnych specjalizacji Dolnego Śląska poprzez skoordynowane działania animacyjne w zakresie procesu przedsiębiorczego odkrywania”. Realizowane w ramach projektu „Innowacyjny Dolny Śląsk” działania przyczyniają się do zwiększenia efektywności współpracy podmiotów dolnośląskiego systemu innowacji.

Projekt ma na celu rozbudowę dotychczas istniejącej oferty samorządu województwa w ramach wsparcia współpracy w obszarze tzw. poczwórnej helisy, zintensyfikowania i skupienia działań w ramach zidentyfikowanych inteligentnych specjalizacji, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy międzynarodowej. Jego celem jest wypracowanie i wdrożenie nowych, innowacyjnych instrumentów wsparcia współpracy pomiędzy uczelniami i jednostkami naukowymi, społeczeństwem obywatelskim, przedsiębiorcami i samorządem terytorialnym.

Działania podjęte w 2024 r.:

1) Koordinacja działalności Grupy Ekspertów ds. Dolnośląskiej Strategii Innowacji 2030 oraz Grupy Roboczej ds. Inteligentnych Specjalizacji. Uczestnikami obu ciał opiniodawczo-doradczych dla Zarządu Województwa w zakresie prowadzenia polityki innowacyjnej są przedstawiciele dolnośląskich jednostek naukowych, przedsiębiorstw, samorządów lokalnych i instytucji otoczenia biznesu. Zaangażowany Wykonawca - ekspert zewnętrzny, we współpracy z przedstawicielami Wydziału Rozwoju Regionalnego wypracował koncepcję, scenariusze i metodologię pracy z Grupami oraz prowadził moderacje spotkań Grup, zgodnie z wypracowaną koncepcją, scenariuszami i metodologią. W roku 2024 r. w ramach tego działania zorganizowano 2 spotkania Grupy Ekspertów ds. DSI 2030, w tym jedno spotkanie wyjazdowe oraz 2 spotkania Grupy Roboczej ds. Inteligentnych Specjalizacji. Spotkania dotyczyły wskazania potencjału badawczo-rozwojowego Dolnego Śląska, wspierającego realizację zidentyfikowanych na spotkaniach inicjatyw, które mają szczególnie duży

potencjał do generowania innowacji w regionie. Celem było również zaktualizowanie informacji o technologiach i rozwiązaniach opracowanych w ostatnich latach na dolnośląskich uczelniach, a także ocena ich przydatności w kontekście potrzeb mieszkańców, miast, regionów oraz lokalnego biznesu. Wyłonione zostały najistotniejsze obszary wymagające zmian, w celu ułatwienia współpracy między podmiotami kształtującymi innowacje na Dolnym Śląsku.

2) Podpisano umowę z firmą Ecorys sp. z o.o. na realizację diagnozy i weryfikacji obszarów inteligentnych specjalizacji Dolnego Śląska pod kątem aktualnego stanu rozwoju gospodarczego regionu, bieżących i przyszłych trendów oraz nisz rozwojowych. Analizie poddano każdą z siedmiu inteligentnych specjalizacji Dolnego Śląska. Celem badania jest uzyskanie rekomendacji w zakresie dalszego uznania przyjętych obszarów jako Inteligentne Specjalizacje Dolnego Śląska. Raport końcowy z badania zostanie dostarczony w II kwartale 2025 r.

3) W październiku 2024 r. zorganizowano pierwszy z dwóch planowanych w projekcie wyjazdów zagranicznych do Brukseli dla przedsiębiorców oraz osób odpowiedzialnych za współpracę nauki i biznesu oraz transfer technologii na Dolnym Śląsku. Wyjazd przyczynił się do nawiązania kontaktów międzynarodowych reprezentantów przedsiębiorstw i instytucji działających w obszarze zdrowia i technologii medycznych na Dolnym Śląsku.

4) Rozstrzygnięto postępowanie na tłumaczenie pisemne z języka polskiego na język angielski aktualnych informacji i najważniejszych merytorycznie treści umieszczanych na witrynie internetowej innowacje.dolnyslask.pl. Umowa będzie obowiązywała na czas trwania projektu.

5) Podpisano umowę z firmą Ideoforce sp. z o.o., której przedmiotem było utworzenie profilu Innowacyjnego Dolnego Śląska na najpopularniejszych mediach społecznościowych, takich jak LinkedIn, Facebook, YouTube i Instagram. Wybrany Wykonawca jest również odpowiedzialny za obsługę merytoryczną oraz promocję wiadomości umieszczanych na wskazanych powyżej mediach. Umowa będzie obowiązywała na czas trwania projektu.

6) Podpisano umowę z Theisen Tech sp. z o.o. na obsługę techniczną witryny internetowej innowacje.dolnyslask.pl. Wykonawca projektu będzie odpowiedzialny za poprawne działanie witryny, w tym ewentualne naprawy, aktualizację oprogramowania czy też prace serwisowe. Umowa będzie obowiązywała na czas trwania projektu.

7) Podpisano umowę z Theisen Tech sp. z o.o. na obsługę merytoryczną witryny internetowej, w ramach której wykonawca jest odpowiedzialny za opracowanie kwartalnego newslettera, artykułów na witrynę innowacje.dolnyslask.pl poświęconych tematom naukowym i gospodarczym oraz opracowania artykułów poświęconych najważniejszym wydarzeniom i działaniom organizowanym przez Wydział Rozwoju Regionalnego. Umowa będzie obowiązywała na czas trwania projektu.

8) Opracowano projekt graficzny oraz system identyfikacji wizualnej projektu Innowacyjny Dolny Śląsk.

Źródło finansowania: 70% EFRR, 30% BWD.

Program: Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027.

Kwota poniesionych wydatków: 687 982,81 zł.

4. Going Global 4.0 – Internacjonalizacja Dolnośląskich Przedsiębiorstw

Projekt jest realizowany przez dwie komórki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego - Wydział Współpracy z Zagranicą (lider) i Wydział Rozwoju Regionalnego oraz przez partnera zewnętrznego - Dolnośląską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. Jego celem jest wsparcie przedsiębiorstw z sektora MŚP w aktywności na zagranicznych rynkach przez organizację misji gospodarczych polegających na udziale w międzynarodowych targach gospodarczych. Głównym wsparciem, jakie otrzymywały firmy zrekrutowane do uczestnictwa w targach było: sfinansowanie kosztów przelotów, noclegów i wyżywienia ich przedstawicieli oraz zakup wejściówek i zapewnienie możliwości pracy na stoisku dedykowanym dolnośląskiej delegacji. Beneficjenci przechodzili dwuetapowy proces rekrutacji, w trakcie którego musieli m.in. wykazać, że profil ich działalności odpowiada specyfice danego wydarzenia.

Konkretne wydarzenia targowe wybrano z uwzględnieniem ich profilu i poziomu wpisywania się w regionalne inteligentne specjalizacje określone w Dolnośląskiej Strategii Innowacji 2030. W 2024 r. zorganizowane zostały następujące misje gospodarcze na targi:

- Collision w Toronto (17-20.06.2024) - sektora IT/ICT,
- XR Fair Tokyo (2-5.07.2024) – sektor VR/AR/MR,
- IoT Tech Expo w Amsterdamie (1-2.10.2024) - sektor nowych technologii, w szczególności: IoT (internet of things),

- IFA w Berlinie (6-10.09.2024) – branża elektroniki użytkowej i AGD,
- Madrid Tech Show (16-17.10.2024) - sektor nowych technologii,
- Expand North Star (12-16.10.2024) – zastosowanie AI (artificial intelligence) w różnych branżach,
- Web Summit w Lizbonie (11-14.11.2024) – sektory związane z technologiami internetowymi, marketingiem, AI,
- Space Tech Expo Europe w Bremie (19-21.11.2024) - branża kosmiczna.

Przedsiębiorstwa zrekrutowane przez Wydział Rozwoju Regionalnego do udziału w targach otrzymywały dodatkowe wsparcie pozwalające lepiej przygotować się do konkretnego wydarzenia w postaci spotkań informacyjnych z ekspertami. Cykl spotkań został poświęcony specyfice gospodarczej kraju, w którym organizowano targi. Omówione zostały tematy różnic kulturowych, zasad dotyczących prowadzenia negocjacji, kwestii prawnych i podatkowych oraz lokalnych uwarunkowań gospodarczych.

Poza spotkaniami na stoisku przedstawiciele dolnośląskich firm mieli okazję uczestniczyć w panelach i dyskusjach poświęconych m.in. głównym kierunkom rozwoju i trendom kształtującym reprezentowane przez nich branże.

Źródło finansowania: 70% EFRR, 30% BWD.

Program: Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027.

Kwota poniesionych wydatków: 880 552,48 zł.

5. Wsparcie implementacji Funduszu Sprawiedliwej Transformacji na terenie Subregionu Wałbrzyskiego

Celem projektu jest rozwój sieci współpracy interesariuszy z subregionu wałbrzyskiego, objętych Funduszem na rzecz Sprawiedliwej Transformacji oraz wsparcie merytoryczne dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów aplikujących o środki z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. W roku 2024 realizowane były następujące działania:

- Organizacja spotkań Grupy Roboczej ds. Funduszu Sprawiedliwej Transformacji na terenie subregionu wałbrzyskiego. Zorganizowane zostały trzy spotkania w: Wałbrzychu (11.09.2024 r.), Nowej Rudzie (29.10.2024 r.) i Boguszowie-Gorcach (11.12.2024 r.). W skład Grupy wchodzi przedstawiciele środowisk zainteresowanych realizacją sprawiedliwej transformacji na terenie subregionu wałbrzyskiego, m.in.: JST, uczelnie, IOB, zrzeszenia przedsiębiorców, związki zawodowe, NGO. Spotkania miały przyczynić się do rozwoju ww. sieci współpracy poprzez wymianę pomysłów i doświadczeń między partnerami. Ponadto na dwóch z trzech wydarzeń, przy udziale zewnętrznego eksperta, przeprowadzono prelekcje na temat ubóstwa energetycznego w aspekcie teoretycznym i praktycznym oraz tworzenia i funkcjonowania spółdzielni i klastrów energii.
- Organizacja krajowego i zagranicznego wyjazdu studyjnego do regionów objętych Terytorialnym Planem Sprawiedliwej Transformacji (TPST). Przygotowano od strony merytorycznej i logistycznej dwie wizyty – na Górnym Śląsku oraz w Saksonii (Niemcy). Wzięli w nich udział samorządowcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych i instytucji otoczenia biznesu z terenu subregionu wałbrzyskiego (w sumie 25 osób reprezentujących 21 podmiotów). W trakcie wyjazdu na Górny Śląsk uczestnicy mieli okazję zapoznać się z efektami procesów transformacji terenów pokopalnianych w Katowicach, Gliwicach, Czeladzi i Bytomiu. W programie wizyty w Saksonii znalazł się m.in. zakład ciepłowniczy w Görlitz - Stadtwerke Görlitz, miasto Hoyerswerda oraz przedsiębiorstwo LEAG działające jako kopalnia odkrywkowa i elektrownia.
- Szkolenie dla pracowników zaangażowanych w realizację projektu z zasad funkcjonowania rynku energii w Polsce. Zakres tematyczny obejmował m.in. następujące zagadnienia: funkcjonowanie systemu elektroenergetycznego, otoczenie formalno-prawne w energetyce oraz rolę samorządów w transformacji energetycznej. Szkolenie trwało jeden dzień i odbyło się w siedzibie UMWD.

Źródło finansowania: 70% Pomoc Techniczna FEDS 2021-2027 FST, 30% BWD.

Program: Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027.

Kwota poniesionych wydatków: 499 322,13 zł.

Z BWD sfinansowana została dodatkowo usługa tłumaczenia symultanicznego polsko-niemieckiego podczas ww. wizyty studyjnej w Saksonii - koszt 7995,00 zł.

Program współpracy Samorządu Województwa Dolnośląskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na Dolnym Śląsku

Wydział Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (obecnie Wydział Polityki Senioralnej i Projektów Społecznych, Wydział Integracji Społecznej)

W 2024 r. w UMWD funkcjonowało 27 zespołów, grup i rad o charakterze doradczym oraz inicjatywnym złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych lub podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego, przedstawicieli administracji publicznej oraz innych podmiotów.

Lp.	Nazwa zespołu, grupy, rady	Ogólna liczba członków	Liczba przedstawicieli Podmiotów Programu	Liczba spotkań, posiedzeń w 2024 r.	Wydział/ Departament obsługujący
1	Regionalne Forum Terytorialne	135	14	3	Wydział Rozwoju Regionalnego, Departament Gospodarki i Promocji
2	Regionalny zespół roboczy ds. SRWD 2030+	61	9	2	Wydział Rozwoju Regionalnego, Departament Gospodarki i Promocji
3	Dolnośląska Rada Gospodarcza	63	27	0	Wydział Rozwoju Regionalnego, Departament Gospodarki i Promocji
4	Grupa ekspertów ds. Dolnośląskiej Strategii Innowacji 2030	24	6	2	Wydział Rozwoju Regionalnego, Departament Gospodarki i Promocji
5	Grupa Robocza ds. Inteligentnych Specjalizacji	60	4	2	Wydział Rozwoju Regionalnego, Departament Gospodarki i Promocji
6	Grupa Robocza ds. Funduszu Sprawiedliwej Transformacji	74	14	3	Wydział Rozwoju Regionalnego, Departament Gospodarki i Promocji
7	Komitet Monitorujący RPO WD 2014–2020	43	18	0	Wydział Zarządzania, Departament Funduszy Europejskich
8	Grupa robocza ds. przedsiębiorstw i innowacji powołana w ramach KM RPO WD 2014–2020	18	11	0	Wydział Zarządzania, Departament Funduszy Europejskich
9	Grupa robocza ds. zrównoważonego rozwoju powołana w ramach KM RPO WD 2014–2020	15	9	0	Wydział Zarządzania, Departament Funduszy Europejskich
10	Komitet Monitorujący program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021–2027	53	28	6	Wydział Zarządzania, Departament Funduszy Europejskich
11	Grupa ad hoc ds. Regulaminu KM FEDS 2021–2027 powołana w ramach KM FEDS 2021–2027	10	7	0	Wydział Zarządzania, Departament Funduszy Europejskich
12	Stała grupa robocza ds. przedsiębiorstw i innowacji powołana w ramach KM FEDS 2021–2027	20	12	3	Wydział Zarządzania, Departament Funduszy Europejskich
13	Stała grupa robocza ds. rozwoju społecznego powołana w ramach KM FEDS 2021–2027	22	20	2	Wydział Zarządzania, Departament Funduszy Europejskich
14	Stała grupa robocza ds. sprawiedliwej transformacji (regionu wałbrzyskiego) powołana w ramach KM FEDS 2021–2027	27	15	2	Wydział Zarządzania, Departament Funduszy Europejskich
15	Dolnośląska Rada Działalności Pożytku Publicznego	20	10	4	Wydział Polityki Senioralnej i Projektów Społecznych, Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy
16	Rada Seniorów Województwa Dolnośląskiego (kadencja 2018–2024)	28	10	2	Wydział Polityki Senioralnej i Projektów Społecznych, Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy
	Rada Seniorów Województwa Dolnośląskiego (kadencja 2024–2029)	25	13 osób zgłoszonych przez NGO	2	
17	Dolnośląska Kapituła Wspierania Uzdolnień	11	1	8	Wydział Edukacji, Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy
18	Wojewódzka Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych	7	4	12	Wydział Integracji Społecznej, Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy

19	Dolnośląski Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej	29	15	4	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej
20	Grupa robocza ds. podmiotów zatrudnienia socjalnego oraz podmiotów reintegracyjnych	15	12	2	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej
21	Grupa robocza ds. zamówień/zleceń zadań publicznych realizowanych przez PES, w tym zlecenia usług społecznych	8	2	2	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej
22	Grupa robocza ds. współpracy z biznesem i promocji	11	7	2	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej
23	Grupa robocza ds. przedsiębiorstw społecznych	16	9	2	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej
24	Grupa robocza ds. rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	23	11	2	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej
25	Wojewódzka Rada Rynku Pracy	15	1	4	Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy
26	Rada Programowa w ramach projektu „Wsparcie beneficjentów Programu FEDS 2021–2027 EFS+”	7	3	1	Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy
27	Zespół ds. jakości powietrza i efektywności energetycznej	15	2	1	Instytut Rozwoju Terytorialnego

Wskaźniki realizacji „Programu współpracy Samorządu Województwa Dolnośląskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na Dolnym Śląsku w 2024 roku”:

Lp.	Rodzaj wskaźnika realizacji Programu w 2024 r.	Wielkość wskaźnika
1	Liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych	39
2	Liczba ofert złożonych przez podmioty Programu do otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych	1512
3	Liczba zadań zrealizowanych przez podmioty Programu w danym roku budżetowym, w trybie konkursowym	804
4	Wysokość środków finansowych wykorzystanych przez podmioty Programu, wg stanu na 31 grudnia w danym roku budżetowym, przekazanych w trybie konkursowym	43 002 319,32
5	Liczba ofert złożonych przez podmioty Programu w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy	599
6	Liczba zadań zrealizowanych przez podmioty Programu w danym roku budżetowym, w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy	254
7	Wysokość środków finansowych wykorzystanych przez podmioty Programu, wg stanu na 31 grudnia w danym roku budżetowym, w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy	1 983 030,08
8	Liczba wniosków złożonych przez podmioty Programu na podstawie innych przepisów prawa	250
9	Liczba zadań zrealizowanych przez podmioty Programu w danym roku budżetowym na podstawie innych przepisów prawa	116
10	Wysokość środków finansowych wykorzystanych przez podmioty Programu, wg stanu na 31 grudnia w danym roku budżetowym, przekazanych na podstawie innych przepisów prawa	24 081 788,05
11	Liczba inicjatyw realizowanych przez podmioty Programu objętych patronatem Marszałka	162
12	Liczba dokumentów Samorządu zaopiniowanych przez DRDPP	4
13	Liczba dokumentów Samorządu skonsultowanych z podmiotami Programu lub z DRDPP	5
14	Liczba warsztatów, konferencji i innych działań organizowanych przez Urząd dla podmiotów Programu	865
15	Liczba wspólnych podmiotów o charakterze opiniodawczo-doradczym	27

Przedsięwzięcie strategiczne 2.2.3

Dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami: w 2024 r. podpisano 9 umów, kwota realizacji 8 157 634,28 zł (środki PFRON).

Przedsięwzięcie strategiczne 3.5.2.

a) Udostępnianie usług wspierających dla OzN (m.in. asystentura, przerwa wytchnieniowa), w 2024 r. podpisano 6 umów w ramach PFRON, kwota 279 185,00 PLN oraz podpisano 4 umowy w ramach BWD, kwota 3 500 000,00 zł.

b) organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych – aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby, w 2024 r. podpisano 15 umów, kwota 542 028,00 zł (PFRON).

c) organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesu integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększania ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej, podnoszenia umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi, w tym sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji, w 2024 r. podpisano 18 umów w ramach PFRON, kwota 618 938,00 zł oraz podpisano 2 umowy w ramach BWD, kwota 15 000,00 zł.

d) prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych, w 2024 r. podpisano 6 umów, kwota 281 483,00 zł (PFRON).

e) prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które:

- mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych;
- rozwijają umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób z uszkodzeniami słuchu, mowy, z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną;
- usprawniają i wspierają funkcjonowanie osób z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną w różnych rolach społecznych i w różnych środowiskach w 2024 r.

Podpisano 7 umów na kwotę 312 450,00 zł (PFRON).

f) organizowanie i prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz włączania osób niepełnosprawnych w rynek pracy, w szczególności przez: doradztwo zawodowe; przygotowanie i wdrożenie indywidualnego planu drogi życiowej i zawodowej; prowadzenie specjalistycznego poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy, mających na celu przygotowanie do aktywnego poszukiwania pracy i utrzymania w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, w 2024 r. podpisano 3 umowy, kwota 140 982,00 zł (PFRON).

g) zakup, szkolenie i utrzymanie psów asystujących w trakcie szkolenia, w 2024 r. podpisano 1 umowę, kwota 50 000,00 zł (PFRON).

h) organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach, w 2024 r. podpisano 119 umów w ramach PFRON, kwota 6 944 124,00 zł oraz podpisano 9 umów w ramach BWD, kwota 67 947,00 zł.

i) promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego, w 2024 r. podpisano 1 umowę w ramach PFRON, kwota 23 305 zł oraz podpisano 2 umowy BWD, kwota 90 381,00 zł.

j) prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji, w 2024 r. podpisano 12 umów, kwota 388 800,00 zł (PFRON).

k) opracowywanie lub wydawanie publikacji, wydawnictw ciągłych oraz wydawnictw zwartych, stanowiących zamkniętą całość, w tym na nośnikach elektromagnetycznych i elektronicznych: dotyczących problematyki związanej z niepełnosprawnością; kierowanych do osób niepełnosprawnych – w tym publikowanych drukiem powiększonym, pismem Braille'a lub publikowanych w tekście łatwym do czytania, w 2024 r. podpisano 5 umów, kwota 197 300,00 zł (PFRON).

l) działania informacyjno-wspierające dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin oraz opiekunów, dotkniętych problemem niepełnosprawności nagłej, w 2024 r. podpisano 3 umowy, kwota 499 750,00 zł (BWD).

ł) wsparcie osób z niepełnosprawnościami, ze szczególnym ukierunkowaniem na ich samodecyzyjność i umożliwienie szeroko rozumianego rozwoju w 2024 r.: umów – 9, kwota 499 380,00 zł (BWD).

m) Dofinansowanie działania zakładów aktywności zawodowej w 2024 r.: podpisanych umów – 9 ze środków PFRON i 9 umów ze środków BWD, kwota 16 909 000,00 zł ze środków PFRON i 1 917 923,00 zł ze środków BWD (utrzymanie stałego zatrudnienia dla 457 osób z niepełnosprawnościami).

n) Produkcja i emisja programów TV, audycji radiowych – kampania „Nie ma barier. Dolny Śląsk”, której założeniem jest m.in. pokazanie integracji społecznej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami na Dolnym Śląsku. W ramach audycji przekazywane są m. in. informacje o wydarzeniach

sportowych, społecznych, kulturalnych, sukcesach zawodowych i społecznych osób z niepełnosprawnościami. W 2024 roku zlecono produkcję i emisję audycji radiowych pod roboczym tytułem „Pełnosprawni” i audycji telewizyjnych pt. „Nie ma barier. Dolny Śląsk” w ramach 7 umów. Łączna wartość zawartych i zrealizowanych umów z mediami wyniosła 110 386,98 zł (BWD).

Podmiot realizujący: Dział Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami, Wydział Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy.

Priorytety współpracy zagranicznej Województwa Dolnośląskiego

Wydział Współpracy z Zagranicą

1.2.3. Wsparcie internacjonalizacji przedsiębiorstw.

Samorząd Województwa Dolnośląskiego wsparł internacjonalizację przedsiębiorstw poprzez następujące działania:

- projekt „Going Global 4.0 – Dolnośląska Dyplomacja Gospodarcza” na lata 2024–2025 zakładający organizację 28 zagranicznych misji gospodarczych dla ok. 300 przedsiębiorców. Projekt finansowany z budżetu województwa dolnośląskiego oraz Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027. W roku 2024 zorganizowano misje gospodarcze dolnośląskich przedsiębiorców na targi: Collision w Toronto, XR Fair Tokyo, IoT Tech Expo w Amsterdamie, IFA w Berlinie, Madrid Tech Show, Expand North Star, Web Summit w Lizbonie, Space Tech Expo w Bremie. Przedsiębiorcy zaprezentowali swój profil działalności, wzięli udział w spotkaniach B2B, oficjalnych sesjach oraz nawiązali kontakty z przedstawicielami firm i instytucji z Europy i ze świata oraz zaprezentowali się na okolicznościowych wieczornych wydarzeniach networkingowych, tj. „Dolnośląskich Business Mixerach” organizowanych przy współpracy z miejscowymi Ambasadami i Konsulatami RP.

- udział w Forum Biznesowym Afryka–Polska, którego celem było nawiązanie kontaktów między polskimi przedsiębiorcami i ich potencjalnymi partnerami z Afryki w oparciu o sesje networkingowe i spotkania przedsiębiorców.

- udział w wydarzeniu „Dzień polskiego wina i produktów regionalnych” organizowanym przez Ambasadę RP w Londynie promującym polskie i dolnośląskie tradycje winiarskie i spożywcze produkty regionalne na rynku brytyjskim. Dolny Śląsk był głównym partnerem wydarzenia z udziałem przedstawicieli handlu, gastronomii, restauratorstwa oraz innych środowisk zaangażowanych we współpracę z Polską. Podczas wydarzenia zaprezentowane zostały wina z kilku dolnośląskich winnic, sery wytworzone przez lokalnych producentów oraz woda mineralna z Uzdrowiska Szczawno Jedlina i przetwory ze Stawów Milickich S.A.

1.3.6. Tworzenie warunków do współpracy badawczo-rozwojowej o zasięgu międzynarodowym.

Samorząd Województwa Dolnośląskiego tworzył możliwość rozwoju międzynarodowej współpracy badawczo-rozwojowej poprzez m.in.:

- członkostwo w Europejskiej Sieci Współpracy Regionów na rzecz Badań i Innowacji ERRIN, stanowiącej platformę wymiany wiedzy i doświadczeń oraz budowania partnerstw do realizacji międzynarodowych projektów i inicjatyw;

- współpracę z – działającym przy Politechnice Wrocławskiej – Horyzontalnym Punktem Kontaktowym Polska Południowo-Zachodnia ds. Programu Horyzont Europa oraz informowanie i wspieranie dolnośląskich uczelni i innych podmiotów w pozyskiwaniu projektów i zaangażowaniu w inicjatywy na poziomie Unii Europejskiej;

- współpracę z brukselskim przedstawicielstwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju działającego w ramach Business & Science Poland i udział w wydarzeniach poświęconych problematyce rozwoju europejskiego sektora badań i innowacji;

- współpracę z Biurem Promocji Nauki „PolSCA” Polskiej Akademii Nauk w Brukseli;

- organizację wyjazdów studyjnych w ramach projektu „Ecologic-Study Trails II”, drugiej edycji projektu, którego celem było poszerzenie wiedzy i promocja ekologicznych rozwiązań z zakresu segregacji i utylizacji odpadów, stosowanych w regionach Unii Europejskiej oraz edukacja w zakresie bezpieczeństwa i innowacyjności tego typu rozwiązań. Przedstawiciele dolnośląskich samorządów odwiedzili zakłady przetwarzania odpadów w Niderlandach, Austrii oraz Estonii.

5.3.1 Rozwój współpracy międzyregionalnej.

Współpraca międzyregionalna realizowana była m.in. poprzez następujące działania:

- nawiązanie współpracy z Okręgiem Nordland z Norwegii ma mocy porozumienia o współpracy podpisanego w dn. 21.03.2024 r. we Wrocławiu. Obszarami współpracy obu regionów są: produkcja żywności wysokiej jakości, rybołówstwo, edukacja, kultura, kontakty w zakresie szkolnictwa wyższego, turystyki i wzajemnej promocji.

- podpisanie w dn. 24.07.2024 r. Wspólnego oświadczenia o współpracy między Województwem Dolnośląskim i Wolnym Państwem Bawaria, którego celem jest pogłębienie, promowanie i wzmocnienie współpracy między regionami. Będzie ono realizowane poprzez wdrażanie programów i projektów, wspólne przedsięwzięcia, wymianę doświadczeń. Bawaria – podobnie jak Dolny Śląsk - inwestuje m.in. w rozwój branży motoryzacyjnej, nowych technologii, kosmicznej czy produkcji silników lotniczych. Dolny Śląsk jest jedynym polskim regionem, który posiada umowę o współpracy z Wolnym Państwem Bawarią.
- udział przedstawicieli obwodów Kirowogradzkiego, Dnipropietrowskiego i Rówieńskiego z Ukrainy, niemieckich landów: Bawaria, Brandenburgia, Badenia – Wirtembergia, Saksonia, krajów: Libereckiego i Hradeckiego z Czech oraz Okręgu Nordland z Norwegii w Forum Ekonomicznym w Karpaczu. Odbyły się rozmowy nt. pomocy Ukrainie w związku z agresją zbrojną ze strony Rosji oraz udział podmiotów z Dolnego Śląska w przyszłej odbudowie Ukrainy a także rozmowy z partnerami z Niemiec i Czech nt. rozwoju bieżącej współpracy.
- organizację szkoły letniej na Dolnym Śląsku dla młodzieży z Autonomicznej Republiki Adżarii z Gruzji – laureatów konkursu wiedzy o Polsce i Dolnym Śląsku.
- wizytę Zarządu i Prezydium Sejmiku WD w Gruzji. Delegacja Zarządu Województwa Dolnośląskiego - na czele z Marszałkiem Pawłem Gancarzem oraz przedstawicielami Prezydium Sejmiku Województwa Dolnośląskiego - uczestniczyła w spotkaniach z przedstawicielami Rady Najwyższej Adżarii i rządu Adżarii i rozmowach nt. kierunków współpracy w kolejnych latach.
- działania ukierunkowane na pomoc Ukrainie w związku z agresją zbrojną Federacji Rosyjskiej, w tym transport pomocy humanitarnej do regionów partnerskich.
- udział Dolnego Śląska w konsorcjum regionów - z Dolną Saksonią, Północnymi Niderlandami - w ramach Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast i Regionów i organizacja seminarium eksperckiego pn. „Nowoczesne regiony na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju”. Warsztaty miały na celu przedstawienie inicjatyw realizowanych w różnych regionach i miastach UE, które koncentrują się na promowaniu zrównoważonego rozwoju środowiskowego oraz pobudzaniu wzrostu gospodarczego, m.in. poprzez wykorzystanie cyfryzacji i sztucznej inteligencji.

5.3.2 Rozwój współpracy transgranicznej.

- W 2024 r. obchodzony był jubileusz 25-lecia współpracy Dolnego Śląska i Wolnego Państwa Saksonii. Marszałek Cezary Przybylski i Krzysztof Maj, Członek Zarządu Województwa Dolnośląskiego spotkali się w Dreźnie z Michaelem Kretschmerem, Premierem Wolnego Państwa Saksonia i przedstawicielami Rządu Saksonii. Politycy wzięli udział w okolicznościowej konferencji prasowej dot. jubileuszu oraz odpowiadali na pytania dot. wyzwań jakie czekają w najbliższych latach oba regiony. Konferencja odbyła się w Regionalnym Biurze Województwa Dolnośląskiego.
- Współpraca transgraniczna z Saksonią realizowana była m.in. przy udziale Regionalnego Biura Województwa Dolnośląskiego w Dreźnie, które funkcjonuje, by promować Dolny Śląsk w Niemczech, a także pomagać nawiązywać kontakty partnerom biznesowym, naukowym, kulturalnym z obu regionów. Przykładem działania był udział Biura w Dniu otwartym dzielnicy rządowej polegający na przybliżaniu mieszkańcom Saksonii i turystom działalności samorządu województwa dolnośląskiego oraz przedstawieniu oferty turystycznej Dolnego Śląska. W styczniu 2024 r. w siedzibie Biura odbyło się spotkanie, podczas którego Dolnośląska Organizacja Turystyczna opowiedziała o swojej działalności oraz ofercie turystycznej województwa przedstawicielom saksońskich mediów. Regionalne Biuro umożliwiło także bezpośredni kontakt winiarzom z Dolnego Śląska z ich odpowiednikami ze zrzeszenia branżowego z Saksonii i rozmowy nt. możliwości współpracy. Biuro regularnie przyjmuje przedstawicieli polityki, biznesu i kultury, ale także przybliża Dolny Śląsk saksońskim uczniom i studentom odwiedzającym siedzibę Biura.
- Współpraca transgraniczna z regionami czeskimi odbywała się w dziedzinie edukacji, infrastruktury, promocji turystycznej. Delegacje z regionów partnerskich wzięły udział m.in. w Forum Ekonomicznym w Karpaczu, Dożynkach Wojewódzkich, Międzynarodowych Targach Turystyki i Czasu Wolnego we Wrocławiu, Dolnośląskim Forum Dolmed.Tech. Kontakty dolnośląsko–czeskie rozwijane były również w oparciu o przedsięwzięcia Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej NOVUM z o.o.
- Zarówno w Polsce jak i w Czechach w roku 2024 odbyły się wybory samorządowe, w następstwie których w sierpniu odbyło się pierwsze spotkanie nowo wybranego Marszałka Województwa Dolnośląskiego z hetmanem Kraju Hradeckiego. Rozmowa dotyczyła połączenia kolejowego Wrocław-Hradec Kralove, planowanego do uruchomienia w 2026 roku, z korzyścią dla mieszkańców i turystów.
- Przykładem polsko–czesko–niemieckiej współpracy był Rudawski Jarmark Bożonarodzeniowy w Brukseli organizowany cyklicznie przez przedstawicielstwo Kraju Związkowego Saksonii we współpracy z Dolnym Śląskiem

– Za pośrednictwem Regionalnego Biura Województwa Dolnośląskiego w Brukseli i Krajem Libereckim. Celem wydarzenia była promocja współpracy przygranicznych partnerów oraz prezentacja rodzimych twórców zajmujących się rękodziełem artystycznym. Z Dolnego Śląska na Jarmarku prezentowane były wyroby z ceramiki bolesławieckiej oraz miody. Jarmark został uroczystie zainaugurowany przez przedstawicieli trzech partnerskich regionów w obecności posłów do Parlamentu Europejskiego, pracowników instytucji UE, Stałego Przedstawicielstwa RP przy UE, placówek dyplomatycznych, biur regionalnych, przedstawicieli władz regionu i miasta Brukseli oraz jego mieszkańców.

Strategia komunikacji wizerunkowej województwa dolnośląskiego w kraju i zagranicą na lata 2021-2030

Wydział Promocji Województwa

Raport z działań promocyjnych Dolnego Śląska w 2024 roku

1. Kampanie medialne i promocyjne:

- Powstanie i premiera najnowszego spotu „Odkryj Tajemniczy Dolny Śląsk” – kampania promocyjna w największych telewizjach w Polsce, w Internecie oraz w mediach regionalnych, produkcja filmowa została nagrodzona na międzynarodowych festiwalach;
- „Wspieraj Dolny Śląsk” – kampania w mediach zachęcająca do odwiedzin regionu mimo trudności związanych z powodzią, powstanie i emisja spotów z udziałem Olgi Tokarczuk, Roberta Makłowicza i Huberta Hurkacza oraz spotu „Wspieraj Dolny Śląsk” zrealizowanego siłami Wydziału Promocji Województwa (prezentacja spotów także na arenie międzynarodowej);
- Kampania informacyjna z Kolejami Dolnośląskimi i DSDiK – aktualne informacje o stanie dróg i kolei w czasie powodzi;
- „Górna Półka Smaku” – promocja lokalnej kuchni i rzemiosła oraz atrakcji turystycznych regionu z udziałem pisarza Marka Krajewskiego i kucharza młodego pokolenia Orsona Hejnowicza, program TV, emisja i kampania w mediach społecznościowych, wsparta serią działań promocyjnych w Internecie;
- „Dolny Śląsk po królewsku” – kampania promująca 50 najpiękniejszych zamków i pałaców, publikacja nowego przewodnika (dostępnego także dla osób ze szczególnymi potrzebami) i cykl promocyjny w Internecie oraz w mediach tradycyjnych;
- Międzynarodowa promocja Dolnego Śląska – udział w targach, warsztatach i wydarzeniach, m.in. w Wielkiej Brytanii, w Niemczech, Belgii, Czechach czy Gruzji.

2. Kampanie sezonowe i tematyczne:

- „Dolnośląska Zima 2024” – promocja zimowej turystyki w Karpaczu, Szklarskiej Porębie, Czarnej Górze, Zieleńcu i Świeradowie-Zdroju - emisja w telewizjach ogólnopolskich, promocja kurortów narciarskich oraz atrakcji turystycznych z całego regionu, zachęcanie do zimowego wypoczynku na Dolnym Śląsku;
- „Ferie na Dolnym Śląsku” – promocja atrakcji regionu i oferty turystycznej w okresie zimowym;
- „Projekt Plaża” – współtworzony z TVN, promujący spędzanie wakacji na Dolnym Śląsku (z udziałem atrakcji z całego regionu) wśród turystów i mieszkańców nadmorskich miejscowości;
- „Uzdrowisko dobre na wszystko” – akcja ukazująca walory i promująca spędzanie czasu w dolnośląskich uzdrowiskach, wśród wszystkich kategorii wiekowych;
- „Znajdź swoją trasę” – kontynuacja akcji promującej sport i trasy rowerowe w regionie (w mediach tradycyjnych i w Internecie);
- „Góry bez brawury” – kontynuacja akcji promującej bezpieczne zdobywanie dolnośląskich szczytów realizowana corocznie z GOPR;
- „Wiadomości pełne miłości” – kampania walentynkowa związana z przekazem nowego spotu, zachęcająca do dialogu turystów, mieszkańców i przedsiębiorców związanych z branżą turystyczną na Dolnym Śląsku;
- „Odkryj Kłodzko” – kolejna z serii gier terenowych realizowanych na Dolnym Śląsku;
- „Wakacje Rekordzistów” – seria warsztatów prowadzonych w Szklarskiej Porębie przez wybitnych instrumentalistów: Leszka Cichońskiego, Kenny’ego Carr Charlesa, Krzysztofa Misiaka oraz Tomasza Grabowego. Koncert otwarty dla mieszkańców i turystów wieńczący wakacje na Dolnym Śląsku;
- „Dolnośląski Kalendarz Świąteczny” – konkursy z nagrodami w postaci wejściówek do atrakcji regionu.

3. Wydarzenia turystyczne i kulturalne:

- Święto Województwa Dolnośląskiego – Jelenia Góra, prezentacja atrakcji i produktów regionalnych, ukazanie gotowości atrakcji regionu do przyjęcia turystów;
- Festiwal Tajemnic (Zamek Książ) – jedno z kluczowych wydarzeń promujących historię Dolnego Śląska;
- Festiwal Górski im. Andrzeja Zawady – Łądek-Zdrój, prestiżowe wydarzenie gromadzące alpinistów i miłośników gór z całego świata;
- Festiwal Tradycji Górniczych Barbórka – Wałbrzych, promocja dziedzictwa górniczego regionu;

- Festiwal Lotniczy w Świebodzicach – wydarzenie o charakterze historycznym i pokazowym;
- Forum Ekonomiczne w Karpaczu – rekordowa edycja z ponad 6 tysiącami gości.

4. Współpraca z influencerami i promocja w Internecie:

- Influencers LIVE Wrocław – współorganizacja największej konferencji dla twórców internetowych w Polsce, wycieczka influencerów po Dolnym Śląsku;
- Warsztaty dla influencerów w Londynie – promocja regionu wśród międzynarodowych twórców internetowych.

5. Wydarzenia sportowe i rekreacyjne:

- Bike Maraton oraz Velo Bank Via Dolny Śląsk – promocja regionu przez cykl imprez rowerowych;
- Zakończenie Wyzwania #365triathlon – wydarzenie z udziałem Adriana Kostery na Polanie Jakuszyckiej;
- Spartakiada Osób Niepełnosprawnych w Oławie – wydarzenie sportowe z udziałem osób z niepełnosprawnościami.

6. Promocja atrakcji turystycznych:

- Premiera gier terenowych – nowe atrakcje dla turystów;
- Otwarcie sezonu turystycznego DOT (Głogów) – inauguracja letnich atrakcji Dolnego Śląska;
- Rodzinna Majówka w Starej Kopalni – wydarzenie promujące industrialne dziedzictwo regionu;
- „Czarodziejem Być” (Zamek Czocha) – festiwal dla miłośników magii i tajemnic;
- Festiwal Kwiatów w Zamku Książ – promocja zamku i jego ogrodów.

7. Wydarzenia międzynarodowe i targi:

- Targi w Nikozji (Cypr) – promocja regionu na arenie międzynarodowej na zaproszenie Ambasady na Cyprze;
- Dzień Polski w Brukseli i Pradze – prezentacja walorów Dolnego Śląska w europejskich stolicach;
- WTM Londyn – udział w międzynarodowych targach turystycznych;
- Udział w Polish Day in Brussels – promocja Dolnego Śląska na arenie europejskiej;
- Forum Regionów – wydarzenie międzynarodowe dotyczące współpracy regionalnej.

8. Nagrody i wyróżnienia:

- Nagroda dla spotu „Odkryj tajemniczy Dolny Śląsk” na Festiwalu SILKFEST 2024 w Serbii oraz Amorgos Film Festival w Grecji;
- „Złoty lajk” dla profilu „Dolny Śląsk” w kategorii „Najlepsza komunikacja turystyki województwa” na Local SoMe.

Działania promocyjne Dolnego Śląska w 2024 roku obejmowały szeroki wachlarz inicjatyw, od kampanii medialnych i turystycznych po wydarzenia sportowe i kulturalne. Najważniejszymi pozycjami były kampanie „Odkryj tajemniczy Dolny Śląsk” – z nowym spotem oraz „Wspieraj Dolny Śląsk”, które zbudowały wielomilionowe zasięgi w Polsce i poza jej granicami. Region był obecny zarówno na arenie krajowej, jak i międzynarodowej, angażując znane osobistości, influencerów i media. Szczególną uwagę poświęcono odbudowie wizerunku po powodzi, wspieraniu poczucia lokalnej tożsamości oraz promocji dolnośląskich atrakcji, tradycji i turystyki regionalnej. Działania prowadzono wielopłaszczyznowo, uwzględniając tradycyjne i nowoczesne środki promocji, komunikacji, współpracy z przedsiębiorcami, stowarzyszeniami, mediami i samorządowcami.

Dolnośląska Polityka Wodna (DPW)

Instytut Rozwoju Terytorialnego

W ramach prac nad DPW w 2024 r.:

- opracowano Założenia do Dolnośląskiej Polityki Wodnej;
- wykonano niezbędne, dla opracowania dokumentu wykonawczego SRWD 2030, kroki – określone procedurą RR04, min.:
 - uzyskano pozytywną opinię RFT oraz Komitetu Koordynującego ds. SRWD 2030,
 - zaprezentowano projekt Założeń do Dolnośląskiej Polityki Wodnej na roboczym ZWD (lipiec 2024) celem wstępnej akceptacji,
 - poinformowano Zarząd Województwa Dolnośląskiego o zakończeniu prac nad Załoženiami do Dolnośląskiej Polityki Wodnej (posiedzenie ZWD z dnia 30 lipca 2024);
- przygotowano dokumentację przetargową i uruchomiono przetarg na wykonanie **Analizy potencjału retencyjnego na obszarze województwa dolnośląskiego**;
- rozpoczęto procedowanie powołania **Zespołu doradczego ds. Dolnośląskiej Polityki Wodnej**;
- propagowano idee zawarte w Załoženiach do DPW na konferencjach i spotkaniach z JST, uczelniami, instytucjami, NGO.

B. Realizacja pozostałych działań podejmowanych w dziedzinie

Dolnośląski Fundusz Pomocy Rozwojowej**Wydział Rozwoju Regionalnego**

W ramach konkursu **Dolnośląski Fundusz Pomocy Rozwojowej** zrealizowane zostały przedsięwzięcia mające na celu osiągnięcie wysokiego i stabilnego tempa wzrostu oraz poziomu rozwoju i poprawę konkurencyjności. Przyznano środki na realizację projektów w gminach Dolnego Śląska o niskich dochodach podatkowych. Dotacja celowa była udzielana na realizację przedsięwzięć z zakresu zadań własnych gminy, realizujących cele Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030, dotyczących podniesienia poziomu bezpieczeństwa.

W 2024 r. przyznano dotacje 35 gminom i osiągnięto następujące rezultaty:

- **Bielawa.** W ramach zadania wybudowano Centrum Przesiadkowe typu „Parkuj i jedź” (35 miejsc parkingowych, w tym 2 miejsca dla niepełnosprawnych o nawierzchni z kostki betonowej) oraz bezpieczny pieszy ciąg komunikacyjny łączący parking z przejściem przez tory i chodnikiem prowadzącym na peron stacji kolejowej Bielawa Centralna o łącznej długości 170 m (kwota rozliczonej dotacji: 178 100 zł).
- **Bierutów.** W ramach projektu dostarczono i zamontowano 45 drogowych lamp solarnych na terenie Miasta i Gminy Bierutów (kwota rozliczonej dotacji: 178 100 zł).
- **Boguszków-Gorce.** W ramach zadania wykonano nową konstrukcję i nawierzchnię drogi, odwodnienie ciągu ul. W. Witosa, dostosowanie parametrów drogi do aktualnych przepisów tj. szerokość pasa 2,75 m, łączna szerokość jezdni 5,5 m, przebudowa drogi na długości ok. 1,3 km (od ul. Łącznej do ul. T. Kościuszki) wraz z przebudową trzech skrzyżowań (z ul. J. Kilińskiego, ul. H. Kołłątaja, ul. T. Kościuszki). Zastosowano rozwiązania techniczne i oznakowanie poprawiające bezpieczeństwo drogowe (kwota rozliczonej dotacji: 178 100 zł).
- **Cieptowody.** W ramach zadania zostały zamontowane 42 szt. lamp solarnych w miejscach wyznaczonych (kwota rozliczonej dotacji: 129 811,50 zł).
- **Chojnów.** W ramach projektu została wprowadzona stała organizacja ruchu polegająca na odnowieniu 7 przejść dla pieszych w ciągu ul. J. Dąbrowskiego będącej drogą gminną o nr 104386 D oraz na skrzyżowaniu ul. J. Dąbrowskiego z ul. S. Małachowskiego będącej drogą gminną o nr 104349 D oraz ul. J. U. Niemcewicza będącej drogą gminną o nr 104389 D (kwota rozliczonej dotacji: 117 825,71 zł).
- **Dobromierz.** W ramach zadania wybudowano chodniki przy drogach gminnych: w Gniewkowie - odcinek o długości 165 m, w Dzierzkowie - odcinek o długości 93 m, w Borowie - odcinek o długości 83 m (kwota rozliczonej dotacji: 118 100 zł).
- **Gaworzyce.** Realizacja zadania polegała na wykonaniu robót w pasie drogi gminnej nr 100105D na dz. nr 15 w obrębie Gaworzyce (chodnik i jezdnia), zaczynając od miejscowości Gaworzyce w kierunku Dzikowa. Zakres wniosku objął wykonanie przebudowy na długości 705 m (kwota rozliczonej dotacji: 148 100 zł).
- **Głuszyca.** W wyniku zadania zmodernizowano nawierzchnię części drogi przy ul. Sienkiewicza (ok. 0,050 km) oraz zamontowano 18 lamp solarnych z oprawami LED przy drogach nieposiadających oświetlenia przy ulicy Kościuszki, Mazurskiej, Kolejowej, Przemysłowej, Lipowej (kwota rozliczonej dotacji: 178 100 zł).
- **Góra.** W ramach projektu została wymieniona nawierzchnia drogi przy ul. Wrzosowej w m. Góra o długości 161 m. Przedsięwzięcie polegało również na wymianie nawierzchni chodników na kostkę betonową o długości ok. 90 m (kwota rozliczonej dotacji: 118 100 zł).
- **Gryfów Śląski.** W ramach projektu zostało wybudowane oświetlenie zewnętrzne typu LED zasilane energią słoneczną – łącznie 18 szt. lamp solarnych (kwota rozliczonej dotacji: 123 984 zł).
- **Jaworzyna Śląska.** Przedmiotem projektu była budowa przejść dla pieszych wzdłuż drogi gminnej nr 111229D ul. Świdnicka w Jaworzynie Śląskiej. W ramach zadania zbudowano 3 nowe przejścia dla pieszych, chodnik o nawierzchni z kostki betonowej o szerokości 1,80–2,00 m, wykonano montaż 6 szt. lamp, zmieniono docelowe oznakowanie pionowe i poziome w obszarze projektowanej drogi gminnej nr 111229D, wybudowano sieć kanalizacji deszczowej o długości ok. 140,95 m oraz linię kablową o długości ok. 82,90 m (kwota rozliczonej dotacji: 148 100 zł).
- **Jedlina-Zdrój.** W ramach inwestycji wybudowano jedno nowe przejście dla pieszych oraz zmodernizowano 8 istniejących przejść dla pieszych na terenie Gminy Jedlina-Zdrój. Inwestycja podniosła bezpieczeństwo użytkowników drogi, w szczególności wyniesienia i zastosowanie na przejściach nowoczesnych solarnych punktów odbliaskowych z trzpieniami LED (kwota rozliczonej dotacji: 148 100 zł).
- **Jemielno.** W ramach projektu wybudowano 19 szt. lamp solarno-wiatrowych na terenie 12 miejscowości w gminie Jemielno (kwota rozliczonej dotacji: 178 100 zł).

- Kłodzko. W ramach zadania został wykonany remont mostu nad potokiem Wielisławka w ciągu drogi gminnej 118960D we wsi Stary Wielisław. W wyniku realizacji zadania zmodernizowano obiekt mostowy o długości 6,2 m (kwota rozliczonej dotacji: 118 100 zł).
- Kudowa-Zdrój. Zakres projektu obejmował wykonanie 14 punktów oświetleniowych przy ul. Bluszczowej i Wrzosowej oraz wykonanie 3 punktów oświetleniowych na ul. Słone (kwota rozliczonej dotacji 148 100 zł).
- Leśna. W ramach zadania została przebudowana droga o nawierzchni mineralnej z kruszywa łamanego oraz lokalnie gruntowa o długości ok. 288 mb (kwota rozliczonej dotacji: 178 100 zł).
- Lewin Kłodzki. W ramach projektu wykonano energooszczędne oświetlenie LED drogi pożarowej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Lewinie Kłodzkim (7 szt.) oraz energooszczędne oświetlenie LED drogi gminnej prowadzącej do stacji kolejowej PKP w Lewinie Kłodzkim (12 szt.) (kwota rozliczonej dotacji: 168 000 zł).
- Lubań (gm. wiejska). W ramach zadania wybudowano 17 punktów oświetlenia drogowego typu LED (kwota rozliczonej dotacji: 118 100 zł).
- Łagiewniki. Projekt obejmował budowę napowietrznej linii, L= 238 m, oświetlenia drogowego - 7 słupów, montaż opraw z wysięgnikami na słupach linii napowietrznej (1 komplet w tym wymiana 6 szt.), budowa kablowej linii, L=243 m, oświetlenia drogowego obejmującego oświetlenie przejścia dla pieszych na skrzyżowaniu ulic: ul. Nadrzeczna, ul. Łowiecka, ul. Zimowa oraz oświetlenie ulicy Zimowej (kwota rozliczonej dotacji: 141 778,22 zł).
- Marcinowice. Wykonano oświetlenie uliczne - 8 szt. (kwota rozliczonej dotacji: 118 100 zł).
- Marciszów. Realizacja zadania objęła montaż lamp solarnych LED oświetlenia ulicznego w liczbie 39 szt., w tym: w miejscowości Świdnik 24 szt. przy drodze powiatowej nr 3471D oraz w miejscowości Sędziszów 15 szt. przy drodze gminnej nr 114375D (kwota rozliczonej dotacji: 109 162,78 zł).
- Mieroszów. W ramach zadania dokonany został remont mostu we wsi Kowalowa. W ramach remontu dokonano demontaż spróchniałej, skorodowanej biologicznie i uszkodzonej ruchem ciężkich pojazdów nawierzchni mostu o kubaturze 18 m³, dokonano konserwacji skorodowanej konstrukcji stalowej o powierzchni 140 m² i wykonano nową nawierzchnię mostu o kubaturze 18 m³ (kwota rozliczonej dotacji: 118 100 zł).
- Międzylesie. W ramach projektu zainstalowano 17 szt. opraw typu LED na wysięgnikach, w tym 9 szt. w Domaszkanie oraz 8 szt. w Długopolu Górnym wraz z systemem sterowania (kwota rozliczonej dotacji: 161 095 zł).
- Mirsk. Zrealizowano działania w celu poprawy bezpieczeństwa kierujących oraz pieszych na drodze wojewódzkiej nr 361 w km 8+750-9+550 drogi na terenie sołectwa Mroczkowice, w ramach zadania wbudowano kabel linii oświetleniowej długości 740 mb oraz zamontowano 21 szt. lamp (kwota rozliczonej dotacji: 178 100 zł).
- Nowa Ruda (gm. wiejska). Wykonano oświetlenie drogowe wzdłuż ul. Stefana Batorego w Ludwikowicach Kłodzkich z użyciem opraw typu LED o mocy 25W montowanych na słupach stalowych. Liczba punktów - 26 sztuk (kwota rozliczonej dotacji: 116 380 zł).
- Piława Górna. Przebudowano 28,01 mb ciągu pieszego stanowiącego łącznik pomiędzy ul. Osiedle Młyńskie, a placem zabaw w Piławie Górnej (kwota rozliczonej dotacji: 75 246 zł).
- Przemków. W ramach zadania zamontowano 23 lampy solarne o wysokości masztu min. 3 m. Montażu lamp dokonano na terenie: Przemkowa, Jakubowa Lubińskiego, Ostaszowa, Wilkocina, Karpi (kwota rozliczonej dotacji: 123 525 zł).
- Siekierzyn. W wyniku zadania zmodernizowano trzy odcinki wewnętrznych dróg gminnych, na których wykonano nawierzchnię bitumiczną. Łączna długość zmodernizowanych dróg wynosi 240 mb. Wykonano także 480 mb poboczy. W efekcie tych prac powstały 3 szt. bezpiecznych połączeń komunikacyjnych w obrębie drogi o wyższej kategorii, tj. drogi wojewódzkiej nr 357 (kwota rozliczonej dotacji: 178 100 zł).
- Stoszowice. W ramach zadania zamontowano 20 lamp (kwota rozliczonej dotacji: 148 100 zł).
- Udanin. Realizacja zadania obejmowała wykonanie robót budowlanych i zakup oświetlenia drogowego. Na terenie miejscowości Udanin zamontowano 7 lamp ledowych, na terenie miejscowości Piekary 3 lampy hybrydowe. Wykonane prace przełożyły się na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Udanin (kwota rozliczonej dotacji: 118 100 zł).
- Wałbrzych. W ramach zadania przeprowadzono modernizację 5 istniejących przejść dla pieszych. Zostały one wyposażone w elementy bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym 4 doświetlacze, oraz tzw. przejścia aktywne sygnalizujące kierowcom pomarańczowym, pulsującym światłem pojawienie się pieszego, w technologii solar. Zamontowano także 15 punktowych elementów świetlnych – świecących o zmiernym pulsującym własnym światłem (kwota rozliczonej dotacji: 50 554 zł).
- Wińsko. W ramach projektu zostały wykonane następujące zadania: montaż lamp solarnych LED (7 szt.), modernizacja 70 mb chodnika, aktywne oznakowanie przy wyniesionym przejściu dla pieszych – 1 kpl., modernizacja przejścia dla pieszych poprzez wyniesienie, utwardzenie masą asfaltową wjazdu do istniejącej zatoki autobusowej (120 m²), utwardzenie z kostki brukowej terenu pod wiatą przystankową, zakup i montaż nowej wiaty przystankowej (kwota rozliczonej dotacji: 178 100 zł).

- **Ziębice.** W ramach prowadzonych prac przy ul. Wałowej przebudowano 399 mb drogi gminnej oraz chodnika. Przebudowano 772 mb. chodnika oraz 2 skrzyżowania, oznakowano 2 przejścia dla pieszych. Wszystkie prace zostały wykonane w ramach rewitalizacji obszaru miejskiego (kwota rozliczonej dotacji: 178 100 zł).
- **Złoty Stok.** Gmina wykonała i zrealizowała prace remontowe nawierzchni na drodze dojazdowej do stadionu sportowego - na ulicy Sportowej na odcinku ok. 840 m² oraz remont nawierzchni przyległego placu parkingowego o powierzchni ok. 860 m², jak również prace remontowe nawierzchni na odcinku ulicy Strzeleckiej ok. 60 mb (kwota rozliczonej dotacji: 148 100 zł).
- **Żmigród.** W ramach inwestycji został wykonany chodnik z kostki betonowej o długości 206 m. Ten odcinek uzupełnił infrastrukturę chodnikową o kolejny bezpieczny fragment prowadzący między innymi do szkoły podstawowej, placu zabaw i kościoła (kwota rozliczonej dotacji: 118 100 zł).

Kwota poniesionych wydatków: 4 931 762,21 zł.

Źródło finansowania dotacji: Budżet Województwa Dolnośląskiego – 100%.

Realizacja SRWD 2030: Cel strategiczny: 1. Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu.

Cel operacyjny: 1.4 Wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich i miejskich.

Przedsięwzięcie strategiczne: 1.4.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich, miejskich, w tym przemysłowych.

Dolnośląska OdNowa. Regiony Rewitalizacji.

Wydział Rozwoju Regionalnego

Projekt pn. „**Dolnośląska OdNowa. Regiony Rewitalizacji**” realizowany jest przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego w latach 2024–2027, w ramach posiadanej etatyzacji. Całkowita wartość projektu wynosi 5 000 000,00 PLN (100% dotacja). Umowa z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej na rzecz realizacji projektu została podpisana 9.04.2024 r. Zadanie stanowi kontynuację projektów zrealizowanych w okresie 2015-2017 pn. „Programy rewitalizacji gmin” oraz w okresie 2019-2022 pn. „Programy Rewitalizacji gmin II”.

Główne cele projektu pn. „Dolnośląska OdNowa. Regiony Rewitalizacji” to:

- wzmocnienie zdolności gmin do programowania i wdrażania działań rewitalizacyjnych,
- wsparcie funkcjonowania Zespołów ds. rewitalizacji działających w urzędach marszałkowskich,
- budowanie marki Regiony Rewitalizacji.

W okresie sprawozdawczym:

- zorganizowano seminarium szkoleniowe dla jst pn. „Dziedzictwo Kulturowe w procesie rewitalizacji”. W spotkaniu uczestniczyło 75 osób. Działanie powstało z inicjatywy Zespołu i zostało zrealizowane przy współpracy z Narodowym Instytutem Dziedzictwa (w formie bezkosztowej z projektu - sala i catering zapewnione przez UMWD),
- prowadzono regionalny serwis poświęcony rewitalizacji: www.rewitalizacja.dolnyslask.pl. oraz profil społecznościowy w social mediach,
- realizowano na bieżąco wsparcie doradcze, głównie poprzez udzielanie odpowiedzi gminom w formie kontaktu telefonicznego (np. pytania o aktualizację programów rewitalizacji, procedury opracowania gminnych programów rewitalizacji, zamykanie programów, wyznaczenie obszaru rewitalizacji, ewaluacja, funkcjonowanie Komitetów ds. rewitalizacji itp.). Przedstawiciele Zespołu brali również udział w spotkaniach stacjonarnych z gminami,
- zorganizowano konkursy pn. „**Dolnośląska OdNowa oczami juniorów**”, „**Dolnośląska OdNowa oczami seniorów**” oraz galę rozdania nagród. Przeprowadzono 2 spotkania informacyjne w formie online. Informacja o konkursach „Dolnośląska OdNowa oczami juniorów” oraz „Dolnośląska OdNowa oczami seniorów” została przekazana blisko 1300 podmiotom z terenu województwa. W rezultacie uczestnicy zgłosili kilkadziesiąt prac artystycznych w dwóch kategoriach. Zwycięzcy obu konkursów zostali zaproszeni na uroczyste rozdanie nagród podczas gali zorganizowanej 22 listopada 2024 roku. Laureaci konkursu „Dolnośląska OdNowa oczami juniorów” otrzymali dyplomy, upominki oraz zaproszenie na lekcję wiedzy o społeczeństwie z przedstawicielami samorządu województwa. Z kolei laureaci konkursu „Dolnośląska OdNowa oczami seniorów” zostali uhonorowani dyplomami, upominkami oraz voucherami na dwie wizyty studyjne,
- członkowie zespołu odbyli wyjazdy służbowe w ramach doradztwa dla gmin z Dolnego Śląska, spotkań w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej oraz wizyt studyjnych i konferencji,
- zorganizowano lekcję obywatelską dla zwycięzców konkursu pn. „Dolnośląska OdNowa oczami juniorów” (SP w Świętej Katarzynie oraz SP nr 4 w Polkowicach),

- zorganizowano dwie wizyty studyjne (26 listopada 2024 roku) w formie spacerów, dedykowane zwycięzcom konkursu „Dolnośląska OdNowa oczami seniorów”. Zespół gościł przedstawicieli Klubu Senior+ z Żuchlowa oraz Stowarzyszenia Żłota Jesień Emerytów, Rencistów i Inwalidów ze Żmigrodu,
- przeprowadzono postępowania na: materiały promocyjne, dwie wizyty studyjne dla laureatów konkursu „Dolnośląska OdNowa oczami seniorów”, usługę cateringową gali rozdania nagród dla laureatów ww. konkursów oraz usługę biegłego rewidenta – na potrzeby sprawozdawczości z realizacji projektu,
- oceniono projekty gminnych programów rewitalizacji zgodnie z art. 18 ust. 1 w zw. z art. 17 ust. 2 pkt 4 lit. A tiret drugie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Kwota poniesionych wydatków: 67 401,07 zł.

Źródło finansowania dotacji: PTFE 2021-2027 – 100%.

Realizacja SRWD 2030: Cel strategiczny: 1. Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu.

Cel operacyjny: 1.4 Wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich i miejskich.

Przedsięwzięcie strategiczne: 1.4.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich, miejskich, w tym przemysłowych.

Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej / Interreg na Dolnym Śląsku

Wydział Rozwoju Regionalnego

Współpraca transgraniczna – Program Interreg V-A Republika Czeska–Polska 2014-2020 oraz Program Interreg Czechi–Polska 2021-2027

- Udział w pracach Komitetu Monitorującego Program;
- Udział w pracach Euroregionalnego Komitetu Sterującego Funduszu Mikroprojektów Euroregionu Glacensis;
- Udział ekspertów regionalnych w ramach prac Wspólnego Panelu Ekspertów;
- Udział w pracach nad perspektywą UE 2027+ we współpracy ze stroną rządową oraz partnerami zagranicznymi;
- Realizacja rzeczowa i finansowa zadań w ramach Pomocy Technicznej;
- Prowadzenie Regionalnego Punktu Kontaktowego w Wałbrzychu (RPK – usługi doradcze dla dolnośląskich Wnioskodawców i Beneficjentów (finansowane w ramach Pomocy Technicznej / zadania budżetowego „Pomoc Techniczna Interreg Czechi–Polska”).
- Delegowanie 2 pracowników UMWD do pracy we Wspólnym Sekretariacie Programu Interreg Czechi–Polska w Ołomuńcu (finansowane w ramach Pomocy Technicznej / zadania budżetowego „Pomoc Techniczna Interreg Czechi–Polska”).

W 2024 r. zrealizowano następujące działania:

- W ramach bieżącej działalności Regionalnego Punktu Kontaktowego (RPK) w Wałbrzychu zrealizowano w sumie 290 konsultacji, w tym: 203 telefoniczne, 19 mailowych oraz 68 konsultacji stacjonarnych i online;
- Zorganizowano 5 szkoleń dla wnioskodawców. Szkolenia przeprowadzone zostały w formule stacjonarnej przez pracowników RPK w Wałbrzychu oraz przy współudziale pracownika Wspólnego Sekretariatu podczas 1 wydarzenia. Tematyka szkoleń dotyczyła m.in.: podstawowych założeń Programu, ukierunkowania tematycznego trwających naborów, załączników do wniosku o dofinansowanie, wydatków kwalifikowalnych. Podczas szkoleń prowadzono też konsultacje przygotowywanych wniosków o dofinansowanie oraz propozycji projektowych.

Szkolenia odbyły się w następujących terminach:

- 25.01.2024 r. – Szkolenie Priorytetu 1 - cel nr 1.2 Bardziej skoordynowane podejście do ochrony środowiska na pograniczu czesko-polskim.
- 01-23.02.2024 r. – Cykl spotkań warsztatowych w Priorytetach: 2.1 Turystyka, 4.1 Współpraca instytucji, 4.2 Współpraca People to People.
- 08.03.2024 r. – Konferencja Regionalna Programów Interreg „Czas na współpracę – Programy Interreg na Dolnym Śląsku”.
- 18.05.2024 r. – BROUMOV 2028+. Prezentacja możliwości wsparcia, lokalna Giełda Partnerstw oraz konsultacje pomysłów projektowych.
- 17.05.2024 r. – Konferencja „Współpraca popłaca – 20 lat Interreg na pograniczu polsko-czeskim” w ramach Wydarzenia Rocznego Programu Interreg Czechi–Polska.

We wskazanych szkoleniach wzięło udział łącznie 276 osób.

- Dodatkowo w dniu 10.09.2024 r. pracownicy RPK w Wałbrzychu współorganizowali szkolenie i konsultacje dla Wnioskodawców przeprowadzone przez Wspólny Sekretariat programu Interreg Czechy–Polska w Ołomuńcu (przeszkolono 61 osób).
- Zorganizowano 2 szkolenia dla beneficjentów we współpracy z Dolnośląskim Urzędem Wojewódzkim pełniącym funkcję Kontrolera Krajowego – w dniach 18.04.2024 r. oraz 03.12.2024 r. W sumie przeszkolono 46 osób.
- W dniach 17-18.05.2024 r. zorganizowano wydarzenie roczne Programu Interreg Czechy–Polska, którego celem było prezentacja rezultatów Programu Interreg V-A Republika Czeska–Polska oraz informowanie o możliwościach wsparcia w ramach Programu Interreg Czechy–Polska. W ramach WR odbyła się konferencja „Współpraca popłaca – 20 lat Interreg na pograniczu polsko-czeskim” oraz Polsko-Czeski Rajd Pieszy „Po drodze z Interregiem”. W każdym z wydarzeń wzięło udział ok. 100 osób.
- Pracownicy Regionalnego Punktu Kontaktowego brali również udział w spotkaniach organizowanych przez jednostki zewnętrzne, które miały na celu zwiększenie świadomości na temat wpływu środków Programu na codzienne życie mieszkańców.
 - 11.04.2024 r. - Wykład dla studentów i stoisko informacyjne podczas Dni Kariery w Akademii Nauk Stosowanych Angelusa Silesiusa - 11 osób.
 - 26.10.2024 r. - Wykład i warsztaty dla studentów bohemistyki Uniwersytetu Wrocławskiego – 26 osób.
 - 27.04.2024 r. - Dzień Europy - 20 lat razem. Wspólnie z sekretariatami Programów Interreg CZ-PL, Interreg Polska-Sachsen 2021-2027 i Interreg Sachsen-Tschechien prezentacja Programów Interreg na Trójstyku w Zittau.

Pozostałe działania promocyjne w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska–Polska 2014-2020 oraz Programu Interreg Czechy–Polska 2021-2027 zwiększające świadomość opinii publicznej na temat Programu i możliwości korzystania z efektów zrealizowanych projektów:

- Aktualizacja i optymalizacja strony internetowej www.ewt.dolnyślask.pl oraz profilu na portalu Facebook ze szczególnym uwzględnieniem promocji rezultatów projektu oraz promocją nowego okresu programowania. Celem działania była prezentacja dobrych praktyk Programu w regionie, korzyści ze współpracy z partnerami czeskimi oraz informowanie o możliwościach i zakresie wsparcia.
- Prezentacja wystawy o rezultatach projektów zrealizowanych przez dolnośląskich partnerów (banery 12 sztuk) m.in. podczas Konferencji Programów Interreg 2021-2027 na Dolnym Śląsku, podczas wydarzenia rocznego oraz podczas organizowanych szkoleń.
- Prezentacja panelu wystawowego Wspólnego Sekretariatu dot. dobrych praktyk.

Pomoc Techniczna – zadanie budżetowe „Pomoc Techniczna Interreg Czechy–Polska”

- Prowadzenie Regionalnego Punktu Kontaktowego w Wałbrzychu (RPK – usługi doradcze dla dolnośląskich Wnioskodawców i Beneficjentów (opisano powyżej).
- Delegowanie 2 pracowników UMWD do pracy we Wspólnym Sekretariacie Programu Interreg Czechy–Polska w Ołomuńcu.

Pracownicy delegowani do pracy we Wspólnym Sekretariacie w Ołomuńcu realizują działania Wspólnego Sekretariatu zgodnie ze Strategią Komunikacji Programu w tym m.in.:

- Informacyjno-promocyjne w ramach Programu;
- Konsultacje, pomoc w nawiązywaniu partnerstw, szkolenia;
- Prowadzenie strony internetowej, profilu w mediach społecznościowych;
- Opracowanie materiałów informacyjno-promocyjnych;
- Współpraca przy działaniach organizowanych przez Podmioty Regionalne;
- Organizacja posiedzeń panelu ekspertów oraz Komitetu Monitorującego.

Źródła finansowania: 80% dofinansowania z EFRR, 15% z budżetu państwa, 5% wkładu własnego.

Kwota poniesionych wydatków w 2024 roku: 951 100,32 zł.

Współpraca transgraniczna – Program Współpracy INTERREG Polska–Saksonia 2021-2027

- Udział w pracach Komitetu Monitorującego Program;
- Koordynacja oceny zgodności projektów ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego w ramach oceny merytorycznej;

- Udział w pracach nad perspektywą UE 2027+ we współpracy ze stroną rządową oraz partnerami zagranicznymi;
- Regionalne działania promujące Program na terenie województwa dolnośląskiego finansowane ze środków budżetu województwa dolnośląskiego (zakres w zależności od dostępności środków), w tym:
 - regionalna strona internetowa Programów Interreg/EWT (www.ewt.dolnyslask.pl), ze specjalną zakładką dedykowaną Programowi INTERREG PL-SN (promowanie oraz rozpowszechnianie informacji dot. Programu);
 - promocja rezultatów projektów współpracy PL-SN z udziałem partnerów z obszaru województwa dolnośląskiego;
 - organizacja konferencji regionalnej dedykowanej Programom Interreg 2021-2027 wdrażanym na Dolnym Śląsku (07.03.2024 r., ok. 100 uczestników).

Współpraca transnarodowa i międzyregionalna – Program Interreg Europa Środkowa, Program Interreg Region Morza Bałtyckiego, Program Interreg Europa 2021-2027

- Udział w pracach Komitetu Konsultacyjnego Programów Współpracy Transnarodowej i Międzyregionalnej, w tym:
 - wkład regionalny do polskiego stanowiska odnośnie oceny i wyboru projektów w ramach prac międzynarodowych Komitetów Monitorujących Programy,
 - udział w przygotowaniu polskiego stanowiska w zakresie dokumentów strategicznych i wdrożeniowych Programów,
 - wymiana opinii w ramach dyskusji dotyczących przyszłości Programów po 2027 r.;
- Regionalne działania informacyjno-promocyjne Programów na terenie województwa dolnośląskiego we współpracy z Krajowym Punktem Kontaktowym Programów Transnarodowych i Międzyregionalnych, w tym:
 - organizacja regionalnej konferencji Programów Interreg 2021-2027 na Dolnym Śląsku, w której wzięło udział ok. 100 uczestników, w celu przygotowania dolnośląskich instytucji i organizacji do udziału w naborach projektów w ramach programów współpracy transnarodowej i międzyregionalnej otwartych w 2024 r. oraz promocji rezultatów projektów współpracy transnarodowej i międzyregionalnej realizowanych z udziałem partnerów z Dolnego Śląska,
 - regionalna strona internetowa Programów Interreg – w 2024 r. 36 newsów dotyczących współpracy transnarodowej i międzyregionalnej,
 - mailing wśród instytucji i organizacji w regionie zainteresowanych współpracą międzynarodową – w 2024 r. 5 newsletterów,
 - promocja działań i rezultatów projektów transnarodowych i międzyregionalnych z udziałem partnerów z obszaru województwa dolnośląskiego,
 - usługi informacyjne dla jednostek zainteresowanych w regionie współpracą transnarodową i międzyregionalną,
 - promocja oferty webinarów dla Wnioskodawców i spotkań networkingowych w celu nawiązywania kontaktów na potrzeby realizacji projektów, organizowanych przez Wspólne Sekretariaty Programów,
 - współpraca z Krajowym Punktem Kontaktowym przy organizacji webinarów informacyjnych Programów dla polskich Partnerów Projektów w celu przygotowania do udziału w naborach – w 2024 r. 4 spotkania online, w których wzięło udział 91 uczestników z Dolnego Śląska oraz 1 spotkanie w formule wydarzenia na miejscu, w którym wzięło udział 9 uczestników z Dolnego Śląska,
 - rozpowszechnianie w regionie informacji o naborach projektów – w 2024 r. 4 zakończone nabory oraz 3 rozstrzygnięte nabory; w naborach rozstrzygniętych w 2024 r. Złożono 22 projekty z udziałem 33 partnerów z Dolnego Śląska, a zatwierdzono 11 projektów z udziałem 16 partnerów z Dolnego Śląska,
 - działania wspierające nawiązywanie partnerstw projektowych w regionie zwłaszcza w ramach platform poszukiwania partnerów,
 - działania w celu popularyzacji w regionie programów transnarodowych i międzyregionalnych,
 - udział w spotkaniach koordynacyjnych z Krajowym Punktem Kontaktowym,
 - współpraca z Regionalnymi Punktami Kontaktowymi prowadzonymi przez pozostałe województwa,
 - promocja ogólnoeuropejskiej platformy e-learningowej polityk rozwoju regionalnego
 - informacja o konsultacjach publicznych dotyczących przyszłości Programów po 2027 r. prowadzonych przez Instytucje Zarządzające w 2024 r.

Stan realizacji Programów transgranicznych 2021-2027 na dzień 31.12.2024 r.

Program EWT/ INTERREG	Alokacja środków EFRR (w mln EUR)	Zatwierdzone projekty			
		Ilość		Wartość dofinansowania z EFRR (w mln EUR)*	
		Ogółem	Z udziałem partnerów z obszaru województwa dolnośląskiego, w tym UMWD i jednostek organizacyjnych Województwa Dolnośląskiego	Ogółem	Z udziałem partnerów z obszaru województwa dolnośląskiego, w tym UMWD i jednostek organizacyjnych Województwa Dolnośląskiego
PROGRAM INTERREG CZECHY-POLSKA 2021-2027	167,14	54	36	83,22	66,88
PROGRAM WSPÓŁPRACY INTERREG POLSKA-SAKSONIA 2021-2027	60,28	26	23	32,92	29,96
Razem	227,42	80	59	116,14	96,84

*Zgodnie z zasadami Programów EWT/ INTERREG wartość dofinansowania z EFRR w odniesieniu do całości projektu z oddziaływaniem na wszystkich partnerów zaangażowanych w projekt.

Stan realizacji programów współpracy transnarodowej i międzyregionalnej Interreg na dzień 31.12.2024 r.

Program EWT/ INTERREG	Realizowane projekty			
	Ilość		Wartość dofinansowania z EFRR (w mln EUR)	
	Z udziałem partnerów z obszaru województwa dolnośląskiego	Z udziałem Województwa Dolnośląskiego	Projekty z udziałem partnerów z obszaru województwa dolnośląskiego	Bezpośrednio dla partnerów z obszaru województwa dolnośląskiego
PROGRAM INTERREG EUROPA ŚRODKOWA 2021-2027	11	2	18,9	2,5
PROGRAM INTERREG REGION MORZA BAŁTYCKIEGO 2021-2027	6	3	12,8	1,0
PROGRAM INTERREG EUROPA 2021-2027	5	2	7,2	0,8
RAZEM	22	7	38,9	4,3

Konsultacje społeczne SRWD 2030+**Wydział Rozwoju Regionalnego**

Zarząd Województwa Dolnośląskiego, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r. poz. 1259 z późn. zm.), ogłosił rozpoczęcie konsultacji społecznych projektu Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030+ (z perspektywą 2050), które trwały od 22.04 do 31.05.2024 r.

W ramach konsultacji społecznych istniała możliwość zapoznania się oraz wyrażenia opinii i uwag do projektu Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030+ (z perspektywą 2050).

Uwagi do projektu SRWD 2030+ można było zgłaszać tylko pisemnie na przygotowanym formularzu.

Podczas konsultacji odbyły się spotkania m.in. z przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego oraz partnerów społecznych i gospodarczych w następujących lokalizacjach:

- 20 maja - Jelenia Góra,
- 22 maja – Legnica,
- 27 maja – Wrocław,
- 28 maja – Wałbrzych.

W każdym spotkaniu brali udział przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego. Spotkania rozpoczynały się od przybliżenia przez przedstawiciela UMWD założeń projektu Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030+ (z perspektywą 2050) oraz informacji na temat procesu powstawania tego dokumentu zaprezentowanej przez członka Zespołu eksperckiego ds. SRWD 2030+. Najważniejszym elementem każdego spotkania konsultacyjnego była część poświęcona dyskusji i zgłaszaniu uwag do projektu Strategii.

Wszystkie zgłoszone uwagi były przedmiotem głębokiej analizy przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego oraz Instytutu Rozwoju Terytorialnego.

Przez okres trwania konsultacji społecznych zgłoszonych zostało 307 wniosków i propozycji. Uwagi i propozycje nadsyłane były przez przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, administracji państwowej, organizacji i stowarzyszeń działających na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym oraz osoby prywatne.

Opinie i wnioski przekazane w ramach konsultacji społecznych zostały poddane analizie pod kątem ich zasadności i możliwości uwzględnienia w dokumencie oraz wykorzystane zgodnie ze szczegółowymi informacjami. Otrzymane wnioski, postulaty i uwagi uzasadnione merytorycznie zostały uwzględnione w kolejnym projekcie Strategii. Znaczna część wniosków i uwag zgłaszanych podczas spotkań konsultacyjnych oraz za pośrednictwem formularzy, należała do grupy zagadnień szczegółowych, wykraczających poza przyjęty w Strategii poziom szczegółowości planowania, możliwy do uwzględnienia podczas opracowywania programów wdrożeniowych.

Liczna grupa postulatów w zakresie aktualizacji informacji lub uzupełnienia danych odnosiła się do wniosków z diagnozy prospektywnej, zwrócono uwagę na zagadnienia specjalnych stref ekonomicznych, infrastruktury społecznej, polityki transportowej i mieszkalnictwa.

Zauważalna część uwag związana była z szansami i wyzwaniem sformułowanymi w projekcie SRWD 2030+ i obejmowała postulat dodania lub doprecyzowania zapisów istotnych dla całego województwa lub danego subregionu. Podobny odsetek stanowiły uwagi dotyczące ustaleń i rekomendacji w zakresie prowadzenia polityki przestrzennej w województwie. Zwracano uwagę na konieczność przeformułowania zapisów dotyczących systemu osadniczego, powiązań transportowych, gospodarki odpadami i innych.

Zwracano również uwagę na konieczność uzupełnienia celów strategicznych o określone punkty, ich preredagowanie lub usunięcie. Pojawiły się także uwagi na temat kierunków działań obejmujące dodanie nowych bądź uzupełnienie istniejących o dodatkowe aspekty danej dziedziny.

Ponadto, zgłaszane były liczne uwagi w formie komentarza, nie odnoszące się bezpośrednio do tekstu Strategii, mające charakter ogólny lub redakcyjny.

Kwota poniesionych wydatków: 91 000 zł.

Źródło finansowania: Budżet Województwa Dolnośląskiego.

Konferencja „FORUM REGIONALNE”

Wydział Rozwoju Regionalnego

5 grudnia 2024 r. w Białej Wodzie, z inicjatywy Marszałka Województwa Dolnośląskiego Pawła Gancarza i Wicemarszałka Województwa Dolnośląskiego Michała Rado oraz we współpracy z Karkonoską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A., odbyła się konferencja pn. „FORUM REGIONALNE”. Celem konferencji było podsumowanie dotychczasowych działań Rządu, Samorządów i Służb Zarządzania Kryzysowego w obszarze wsparcia dla samorządów lokalnych w usuwaniu skutków powodzi oraz przedstawienie strategii dalszej współpracy i działań dotyczących odbudowy obszarów dotkniętych powodzią.

Podczas konferencji, na której gościli eksperci, przedsiębiorcy i przedstawiciele samorządów odbyła się dyskusja w ramach trzech paneli tematycznych:

- I. Skuteczne zarządzanie kryzysowe,
- II. Odbudowa infrastruktury po powodzi,
- III. Aspekty prowadzenia działalności gospodarczej na Dolnym Śląsku.

Kwota poniesionych wydatków: 53 600,00 zł.

Źródło finansowania: Budżet Województwa Dolnośląskiego.

Regionalne Forum Terytorialne

Wydział Rozwoju Regionalnego

W 2024 r. odbyły się trzy konsultacje z członkami **Regionalnego Forum Terytorialnego** – celem prezentacji założeń oraz wydania opinii dla dokumentów wykonawczych SRWD 2030 – „Programu współpracy Samorządu Województwa Dolnośląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na Dolnym Śląsku w 2025 r.”, „Programu ochrony przed hałasem dla województwa dolnośląskiego” oraz „Dolnośląskiej Polityki Wodnej”. W przypadku każdej konsultacji Zastępca Przewodniczącego Regionalnego Forum Terytorialnego, działając zgodnie z § 5 Regulaminu Pracy Regionalnego Forum Terytorialnego, skorzystał z przewidzianego trybu udzielenia pisemnej akceptacji, bez konieczności zwoływania posiedzenia. Opiniowanie dokumentów przez RFT było poprzedzone wydaniem opinii przez Komitet Koordynujący ds. SRWD 2030, składający się z przedstawicieli departamentów UMWD oraz jednostek zaangażowanych w proces realizacji polityki regionalnej województwa.

Inwestycje i działania na rzecz Odrzańskiej Drogi Wodnej

Wydział Rozwoju Regionalnego

Transport wodny śródlądowy

Przez obszar województwa dolnośląskiego przepływa Odrzańska Droga Wodna o międzynarodowym oznaczeniu E-30, stanowiąca jedyny w Polsce szlak wodny zdalny do uprawiania profesjonalnej żeglugi śródlądowej. Odra z jej równoleżnikowymi kanałowymi powiązaniem z siecią dróg wodnych Europy Zachodniej, pozwala na dostęp do portów, nabrzeży i infrastruktury towarzyszącej, w szczególności do zespołu portów morskich Szczecin-Police-Świnoujście. Obecnie rola tego transportu ogranicza się do turystyki wodnej, a jedynie lokalnie stanowi on transport uzupełniający do transportu samochodowego.

W 2024 r. na terenie Dolnego Śląska realizowano m.in. następujące zadania:

- Uczestnictwo przedstawiciela Wydziału w bieżących pracach Zespołu ds. Żeglugi na Odrze,
- Uczestnictwo w posiedzeniach Komitetu konsultacyjnego Dorzecza Odry, w tym analiza dokumentów projektu aktualizacji Programu planowanych inwestycji w gospodarce wodnej PGW Wody Polskie oraz Krajowego Programu Żeglugowego do roku 2030,
- Promocja żeglugi na rzece Odrze m.in. poprzez uczestnictwo w obchodach Dni Marynarzy Rzecznych.

Bieżące śledzenie postępów modernizacji Odrzańskiej Drogi Wodnej i dostępności obiektów hydrotechnicznych dla żeglugi i turystyki wodnej. Współpracowano z Wodami Polskimi - Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w tym zakresie.

Internacjonalizacja Dolnośląskiego Systemu Innowacji

Wydział Rozwoju Regionalnego

Wzmacnianie współpracy międzynarodowej w obszarach inteligentnych specjalizacji Dolnego Śląska to jeden z obszarów priorytetowych Dolnośląskiej Strategii Innowacji 2030. Cel strategiczny 3: Internacjonalizacja Dolnośląskiego Systemu Innowacji obejmuje działania służące zwiększeniu ilości i polepszeniu jakości udziału podmiotów z Dolnego Śląska w rynku międzynarodowym.

Samorząd Województwa Dolnośląskiego od lat jest zaangażowany w realizację różnego rodzaju projektów i inicjatyw wzmacniających współpracę międzynarodową w obszarach inteligentnych specjalizacji.

Dnia 21 marca 2024 r. w siedzibie triQube przy Dolnośląskiej Agencji Współpracy Gospodarczej (DAWG) w ramach projektu EU4Moldova, finansowego przez Unię Europejską i wdrażanego we współpracy z Programem Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP) przedstawiciele Wydziału Rozwoju Regionalnego i DAWG przyjęli przedstawicieli mołdawskich klastrów. Spotkanie było okazją do rozmowy, nawiązania współpracy oraz refleksji nad potencjałem regionalnych kooperatyw spożywczych, również w kontekście projektu Smaki Dolnego Śląska, realizowanego od lat przez Dolnośląską Organizację Turystyczną.

W dniach 23-24 kwietnia 2024 r. przedstawiciele Dolnego Śląska gościli delegację przedstawicieli branży Aerospace z Saksonii. Wizyta w naszym regionie była częścią większej misji gospodarczej, która obejmowała również województwo śląskie i podkarpackie. Organizatorem wydarzenia na Dolnym Śląsku był Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego w partnerstwie z Dolnośląskim Klastrem Lotniczym i Centrum Innowacji i Biznesu Politechniki Wrocławskiej. Stronę saksońską reprezentowało liczne grono ekspertów i praktyków działających w szeroko rozumianym sektorze Aerospace, w tym przedstawiciele Fraunhofer IKTS, Deutsches Zentrum für Luft- und Raumfahrt e.V., Elbe Flugzeugwerke GmbH, Deutsches Zentrum für Astrophysik, LRT - Kompetenzzentrum Luft- und Raumfahrttechnik Sachsen/Thüringen e.V., MIKROMAT GmbH, NSH TECHNOLOGY GmbH, Uniwersytet Techniczny w Dreźnie oraz vosla GmbH. Polską stronę reprezentowała

Legnicka Specjalna Strefa Ekonomiczna, Dolnośląski Klaster Lotniczy, Radiotechnika Marketing, Collins Aerospace, Nanores Lab oraz Politechnika Wrocławska. W trakcie dwudniowego pobytu wskazani powyżej reprezentanci branży z Saksonii zapoznali się z potencjałem dolnośląskiej branży lotniczej i kosmicznej oraz mieli możliwość uczestniczenia w licznych wydarzeniach networkingowych.

W dniach 9-13 grudnia 2024 roku w Brukseli odbyła się dziewiąta edycja Raw Materials Week, wydarzenia o istotnym znaczeniu, poświęconego tematyce surowców, które od lat gromadzi szerokie grono decydentów, przedstawicieli przemysłu, środowisk naukowych oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Tegoroczna odsłona, przebiegająca pod hasłem „Europe - A Raw Materials Powerhouse”, skupiła się na zapewnieniu stabilnego, zrównoważonego i innowacyjnego dostępu do surowców. Szczególny nacisk położono na efektywne wykorzystanie zasobów krajowych, tworzenie strategicznych partnerstw, intensyfikację recyklingu oraz wdrażanie rozwiązań właściwych dla gospodarki o obiegu zamkniętym, mających wzmocnić pozycję Unii Europejskiej jako odpowiedzialnego, globalnego lidera w dziedzinie pozyskiwania surowców.

Istotne miejsce w programie zajęły zagadnienia dotyczące europejskich regionów górniczych oraz wdrażania CRMA (Critical Raw Materials Act). Podczas obrad omawiano rolę tych regionów w rozwoju sektora surowcowego, ich wzajemną współpracę, a także dostępne instrumenty finansowe wspierające innowacje.

W ramach panelu „EU Mining Regions Matter – Lessons Learned Shaping the Future” Michał Frycz, Kierownik Działu Innowacji w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, przedstawił prezentację pt. „Wzmacnianie Dolnośląskiego Ekosystemu Górniczego - Wyzwania i Szanse”. Analizował w nim kondycję sektora górniczego Dolnego Śląska, podejmowane inicjatywy oraz perspektywy rozwojowe. Podkreślił rolę KGHM Polska Miedź S.A. jako ważnego producenta miedzi i srebra w Europie oraz znaczenie wsparcia edukacji i uproszczenia przepisów, co pozwoliłoby poprawić efektywność oraz ekologiczny wymiar przemysłu surowcowego.

Dzień Przemysłu Kosmicznego Wrocław 2024

Wydział Rozwoju Regionalnego

24 września 2024 roku w triQube odbył się **Dzień Przemysłu Kosmicznego Wrocław 2024**. Wydarzenie zgromadziło przedstawicieli sektora kosmicznego, naukowców, przedsiębiorców oraz liderów samorządowych, podkreślając kluczową rolę Dolnego Śląska w rozwoju polskiego przemysłu kosmicznego. Wydarzenie miało na celu promocję naukowych i przemysłowych osiągnięć polskiego sektora kosmicznego, jak również zachęcenie do aktywnego włączania się nowych przedsiębiorstw i ośrodków badawczych w dynamiczny rozwój tej gałęzi gospodarki. Swój potencjał zaprezentowały w szczególności przedsiębiorstwa i instytucje naukowe z województwa dolnośląskiego. W czasie wydarzenia przedstawione zostały projekty strategicznych dokumentów z punktu widzenia branży kosmicznej – projekt Krajowego Programu Kosmicznego (KPK) na lata 2025-2023 oraz aktualizacja Polskiej Strategii Kosmicznej (PSK). Omówione zostały szanse, jakie oferują branży m.in. umowy bilateralne i programy Europejskiej Agencji Kosmicznej. Podczas wydarzenia odbył się również panel z udziałem zaproszonych gości, którzy podzielili się swoją receptą na sukces, prezentując osiągnięcia swoich firm w branży kosmicznej oraz opisali drogę, jaka do nich doprowadziła.

Źródło finansowania: Budżet Województwa Dolnośląskiego.

Koszt: 9920 zł.

Wydarzenia wspierające rozwój gospodarczy organizowane/ współorganizowane przez Wydział

Wydział Rozwoju Regionalnego

Dolnośląski Kongres Firm Rodzinych

Kongres odbył się 15.10.2024 r. we Wrocławiu. Organizatorem wiodącym wydarzenia była Zachodnia Izba Gospodarcza Pracodawcy i Przedsiębiorcy wraz z partnerami. Od początku istnienia tego wydarzenia jednym z głównych współorganizatorów jest Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. Program wydarzenia był oparty na kluczowych zagadnieniach kryjących się pod akronimem ESG tj. *Environmental, Social, Governance*. Kongres to nie tylko okazja do przekazania wiedzy, ale również możliwość nawiązania nowych kontaktów biznesowych oraz wymiany doświadczeń z innymi przedsiębiorcami, którzy stoją przed podobnymi wyzwaniami. Dolnośląski Kongres Firm Rodzinych to efekt współpracy środowiska biznesowego, samorządowego i akademickiego z terenu całego regionu.

Kwota poniesionych wydatków: 30 000,00 zł.

Źródło finansowania: Budżet Województwa Dolnośląskiego.

Wizyta studyjna przedstawicieli saksońskiej branży lotniczej

Dwudniowa wizyta (23-24.04.2024) stanowiła część misji gospodarczej organizowanej przez stronę saksońską na terenie woj. dolnośląskiego, śląskiego i podkarpackiego. W przypadku naszego regionu obejmowała spotkania z przedstawicielami dolnośląskiej branży kosmicznej i lotniczej w Legnickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej, wizytację zakładów Radiotechnika Marketing w Pietrzykowicach i specjalistycznych laboratoriów na Politechnice Wrocławskiej. W drugim dniu wizyty goście z Saksonii zapoznali się z możliwościami produkcyjnymi dolnośląskich zakładów Collins Aerospace i potencjałem badawczym firmy Nanores.

Kwota poniesionych wydatków: 2700,00 zł.

Źródło finansowania: Budżet Województwa Dolnośląskiego.

Konkurs "Dolnośląski Gryf - Nagroda Gospodarcza", Edycja XXI 2024 r.

„Dolnośląski Gryf – Nagroda Gospodarcza” to jedno z najważniejszych wyróżnień biznesowych w regionie dla firm, instytucji oraz samorządów, które stawiają na innowacyjność, współpracę, rozwój i promocję Dolnego Śląska. Podczas Wielkiej Gali w Teatrze Muzycznym CAPITOL we Wrocławiu 25 listopada 2024 r. wręczono statuetki Laureatom Konkursu. W składzie Kapituły Konkursu, której członkami są wybitni przedstawiciele biznesu, samorządu i nauki, zasiada Marszałek Województwa Dolnośląskiego. W 2024 roku przyznano nagrody w ośmiu kategoriach. Organizatorami konkursu „Dolnośląski Gryf – Nagroda Gospodarcza” są Zachodnia Izba Gospodarcza – Pracodawcy i Przedsiębiorcy, KGHM Polska Miedź SA, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego oraz Gmina Wrocław.

Kwota poniesionych wydatków: 60 000,00 zł.

Źródło finansowania: Budżet Województwa Dolnośląskiego.

Regionalne Forum Inteligentnych Specjalizacji przy Konwencie Marszałków**Wydział Rozwoju Regionalnego**

Forum jest międzyregionalną platformą wymiany doświadczeń i informacji oraz upowszechniania dobrych praktyk w zakresie problematyki inteligentnych specjalizacji. Przedstawiciele samorządu województwa dolnośląskiego uczestniczyli w 2024 r. w dwóch posiedzeniach Regionalnego Forum Inteligentnych Specjalizacji przy Konwencie Marszałków. Forum jest nie tylko okazją do wymiany wiedzy i doświadczeń, ale także do budowania współpracy i kształtowania przyszłości innowacyjności w Polsce.

W czerwcu 2024 r. posiedzenie Regionalnego Forum Inteligentnych Specjalizacji odbyło się w Województwie Śląskim. W ramach posiedzenia odbywały się debaty dotyczące m.in. polityki przemysłowej Unii Europejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem klastrów oraz inteligentnych specjalizacji. Przedstawiony został „Model Foresightu Technologii Województwa Śląskiego 2050” oraz omówiona została problematyka akredytacji ośrodków innowacji i przedsiębiorczości realizowana na poziomie krajowym i regionalnym.

W dniach 1-3 października 2024 roku odbyło się kolejne posiedzenie Regionalnego Forum Inteligentnych Specjalizacji pod przewodnictwem Województwa Zachodniopomorskiego. Podczas spotkania omówiono bieżące zagadnienia związane z prowadzeniem polityki innowacyjności oraz dyskutowano nad rolą RFIS w polityce rozwoju innowacji. W ramach tej tematyki przedstawiono przykład funkcjonowania morskich farm wiatrowych jako interdyscyplinarnej specjalizacji. Podczas forum miały miejsce także wizyty studyjne w Zakładzie Genetyki Sądowej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego oraz w Morskim Centrum Nauki, które odzwierciedlały zastosowanie innowacji w nauce.

W obu spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwa Rozwoju i Technologii oraz członkowie Regionalnego Forum Inteligentnych Specjalizacji z poszczególnych województw.

ERRIN**Wydział Rozwoju Regionalnego**

Sieć ERRIN, z siedzibą w Brukseli, powstała w 2001 roku i jest dynamicznie rozwijającą się organizacją, zrzeszającą ponad 120 podmiotów, w tym ponad 110 regionów europejskich. Jej działalność skupia się na ułatwianiu wymiany wiedzy i doświadczenia oraz służy nawiązywaniu wspólnych działań i partnerstw projektowych w celu wzmocnienia potencjału badawczego i innowacyjnego swoich członków. Poprzez angażowanie się w dyskusje z instytucjami europejskimi, sieć ERRIN stara się również wywierać wpływ na poszczególne polityki unijne w celu ich lepszego dostosowania do potrzeb regionalnych. Regularne spotkania członków sieci w ramach tematycznych grup roboczych oraz kluczowych z punktu widzenia ich interesów wydarzeniach (zarówno w Brukseli, jak i regionach partnerskich) służą głównie wymianie dobrych praktyk, organizacji wspólnych wydarzeń oraz

budowaniu partnerstw międzynarodowych na rzecz inicjatyw projektowych. W ramach Europejskiej Sieci Współpracy Regionów w zakresie Badań i Innowacji funkcjonuje obecnie 15 grup tematycznych. Województwo Dolnośląskie uczestniczy aktywnie w pracach grupy Smart Specialisation. W II połowie 2024 r. we współpracy merytorycznej z przedstawicielami sieci ERRIN oraz PORT – Sieć Łukasiewicz zorganizowano wyjazd zagraniczny do Brukseli dla przedsiębiorców oraz osób odpowiedzialnych za współpracę nauki i biznesu i transfer technologii na Dolnym Śląsku reprezentujących branżę biotechnologiczną i medycyną.

Skład i publikacja broszur dotyczących DSI 2030 w j. niemieckim

Wydział Rozwoju Regionalnego

Przedmiotem umowy było przygotowanie do wydruku i wydruk publikacji dot. DSI 2030 w języku niemieckim (50 szt.), na podstawie projektu graficznego i tekstu dostarczonego przez Zamawiającego oraz dostawa wydrukowanej broszury do siedziby Zamawiającego.

Źródło finansowania: Budżet Województwa Dolnośląskiego.

Koszt: 2792,10 zł.

Przynależność do Stowarzyszenia „Dolnośląska Dolina Wodorowa”

Wydział Rozwoju Regionalnego

Dolnośląska Dolina Wodorowa powołana została 25.02.2022 r. przez jednostki rządowe, samorządowe oraz podmioty gospodarcze z terenu Dolnego Śląska i graniczących z nim województw. Celem Stowarzyszenia „Dolnośląska Dolina Wodorowa” jest wspieranie rozwoju gospodarki wodorowej. Stowarzyszenie poprzez swoje działania propaguje postawy proekologiczne i innowacyjne, zwłaszcza wśród przedsiębiorców i społeczności lokalnych. Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego jest członkiem wspierającym Stowarzyszenie.

Kwota poniesionych wydatków: 30 000 zł (składka członkowska).

Źródło finansowania: Budżet Województwa Dolnośląskiego.

Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji

Wydział Rozwoju Regionalnego

W roku 2024 skoncentrowano się na działaniach koordynacyjnych, informacyjnych i wspierających wszystkich interesariuszy zaangażowanych w proces rozwoju subregionu w aspekcie sprawiedliwej transformacji. Poza spotkaniami zorganizowanymi w ramach zadań realizowanych w projekcie **Wsparcie implementacji Funduszu Sprawiedliwej Transformacji na terenie Subregionu Wałbrzyskiego** zorganizowano jedno spotkanie on-line Grupy Roboczej ds. Funduszu Sprawiedliwej Transformacji (FST), na którym zaprezentowano plan działań w 2024 r. Dokonano aktualizacji listy członków grupy. Obecnie składa się ona z 74 podmiotów. Ponadto dokonano wyboru Zastępcy Członka Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021–2027 z ramienia jednostek samorządu terytorialnego, wchodzącego w skład Grupy Roboczej ds. Funduszu Sprawiedliwej Transformacji.

Przedstawiciele UMWD uczestniczyli w trzech wydarzeniach poświęconych Funduszowi na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Posiedzenie *Just Transition Platform* to sieć współpracy wspomagająca wdrażanie FST zorganizowane w Brukseli 15-17.04.2024 r. Wydarzenie poświęcone zostało praktycznym aspektom funkcjonowania Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, w szczególności prezentacji kluczowych przedsięwzięć, mających na celu wykreowanie nowych kierunków rozwoju terytoriów podlegających transformacji, ale także monitoringowi i ewaluacji wdrażanych projektów. Aspekty związane ze wsparciem współpracy międzynarodowej dot. wdrażania FST poruszone zostały także w trakcie wydarzenia pn. *„Practical Capacity Building Workshop for Just Transition”* zorganizowanego przez Ambasadę Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w Pradze (w dniach 13-14.03.2024). W ramach współpracy międzyregionalnej z województwem Wielkopolskim wzięto również udział w konferencji rozpoczynającej projekt pt. „Droga do zatrudnienia po węglu”. Głównym celem projektu jest skuteczne zaktywizowanie 2200 osób, które stracą pracę w sektorze górnictwa i energetyki konwencjonalnej na obszarze Wielkopolski Wschodniej.

W ramach projektu Komisji Europejskiej pn. *JTPeers Exchange 2024* zorganizowano na terenie subregionu wałbrzyskiego w okresie 3-4.09.2024 r. wizytę studyjną. W przedsięwzięciu uczestniczyli przedstawiciele zagranicznych organizacji z regionów Słowenii i Grecji oraz pracownicy UMWD. Spotkanie koncentrowało się na różnych aspektach dotyczących planowania i realizowania projektów w zakresie transformacji energetycznej Europy. Urząd Marszałkowski zapewnił podczas wizyty usługę transportową, tłumaczeniową i cateringową.

Kwota poniesionych wydatków: 22 051,57 zł.

Źródło finansowania: Budżet Województwa Dolnośląskiego.

Przygotowywanie opinii dla Zarządu Województwa w zakresie planowania strategicznego i planowania energetycznego

Wydział Rozwoju Regionalnego

Wydział Rozwoju Regionalnego przygotowuje opinie dla Zarządu Województwa i uwagi do dokumentów w zakresie planowania energetycznego oraz planowania strategicznego i rozwoju regionalnego – m.in. dla strategii gminnych, wniosków jst o dotacje celowe z budżetu państwa, opinie dla gminnych programów rewitalizacji, a także projektów ustaw, rozporządzeń, dokumentów rządowych dotyczących rozwoju lokalnego i regionalnego oraz krajowego, a ponadto dla stanowisk Konwentu Marszałków. W 2024 roku wydano m.in. 17 opinii dot. strategii rozwoju gmin, 9 opinii dot. projektów założeń (w zakresie planowania energetycznego), 6 opinii dla gminnych programów rewitalizacji, kilkanaście wniosków o dotacje celowe, a także kilkanaście projektów aktów prawnych i dokumentów szczebla krajowego oraz 9 stanowisk Konwentu Marszałków.

Działania ewaluacyjne i programowe dot. RPO WD 2014-2020 oraz FEDS 2021-2027

Wydział Rozwoju Regionalnego

I. Badania ewaluacyjne i analizy

W ramach zadania w 2024 roku zostało zrealizowane 1 badanie ewaluacyjne dotyczące programu RPO WD 2014-2020 oraz 5 analiz dotyczących perspektywy finansowej 2021-2027 tj.:

1. Badanie ewaluacyjne pn. **„Ocena wpływu działań podejmowanych w ramach Osi priorytetowej 3 Gospodarka niskoemisyjna RPO WD 2014- 2020”**. Celem badania była ocena wpływu poszczególnych rodzajów interwencji na wielkość emisji gazów cieplarnianych i pyłów oraz na udział energii wytworzonej ze źródeł odnawialnych i efektywność energetyczną, jak również ocena tego wpływu na terenie całego województwa dolnośląskiego.
Źródła finansowania: 70% EFRR; 30% BWD.
Kwota poniesionych wydatków: 100 000,00 zł.
2. Analiza pn. **„Kompleksowe badanie, diagnoza i ocena stanu usług społecznych stacjonarnych i środowiskowych w województwie dolnośląskim” w obszarze usług społecznych dla osób starszych**”. Realizacja badania pozwoliła min. na opracowanie diagnozy aktualnej sytuacji w obszarze usług dla osób starszych, określenie oczekiwań i potrzeb osób starszych, ocenę potencjału i potrzeb instytucji i organizacji do realizacji usług społecznych w środowisku lokalnym. Dodatkowo w wyniku badania określono kierunki interwencji w ramach FEDS 2021-2027, w tym zakresu konkursów realizowanych w ramach programu.
Źródła finansowania: 70% EFRR; 30% BWD.
Kwota poniesionych wydatków: 114 390,00 zł.
3. Analiza pn. **„Kompleksowe badanie, diagnoza i ocena stanu usług społecznych stacjonarnych i środowiskowych w województwie dolnośląskim” w obszarze usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi**”. Realizacja badania pozwoliła min. na opracowanie diagnozy aktualnej sytuacji w obszarze usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi, określenie oczekiwań i potrzeb, uzyskanie wiedzy na temat możliwości deinstytucjonalizacji usług stacjonarnych dedykowanych osobom z zaburzeniami psychicznymi, ocenę potencjału i potrzeb instytucji, organizacji do realizacji usług społecznych w środowisku lokalnym. Dodatkowo w wyniku badania określono kierunki interwencji w ramach FEDS 2021-2027, w tym zakresu konkursów realizowanych w ramach programu.
Źródła finansowania: 70% EFRR; 30% BWD.
Kwota poniesionych wydatków: 135 300,00 PLN.
4. Analiza pn. **„Kompleksowe badanie, diagnoza i ocena stanu usług społecznych stacjonarnych i środowiskowych w województwie dolnośląskim” w obszarze usług społecznych dla rodzin, dzieci, w szczególności rodzin w kryzysie oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej**”. Głównym celem badania była diagnoza i analiza usług społecznych dla rodzin, dzieci, w szczególności rodzin w kryzysie oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej w województwie dolnośląskim z uwzględnieniem możliwości deinstytucjonalizacji wsparcia rodzin i dzieci oraz ich potrzeb i oczekiwań w tym zakresie. Dodatkowo w wyniku badania określono kierunki interwencji w ramach FEDS 2021-2027, w tym zakresu konkursów realizowanych w ramach programu.
Źródła finansowania: 70% EFRR; 30% BWD.
Kwota poniesionych wydatków: 114 390,00 PLN.
5. Analiza pn. **„Kompleksowe badanie, diagnoza i ocena stanu usług społecznych stacjonarnych i środowiskowych w województwie dolnośląskim” w obszarze usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności**”. Realizacja badania pozwoliła na opracowanie diagnozy aktualnej sytuacji w obszarze usług

dla osób w kryzysie bezdomności, identyfikację i inwentaryzację usług w ww. obszarze, wraz ze wskazaniem źródeł ich finansowania, określenie oczekiwań i potrzeb osób w kryzysie bezdomności, ocenę potencjału i potrzeb instytucji i organizacji do realizacji usług społecznych w środowisku lokalnym. Dodatkowo w wyniku badania określono kierunki interwencji w ramach Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027, w tym zakresu konkursów realizowanych w ramach programu.

Źródła finansowania: 70% EFRR; 30% BWD.

Kwota poniesionych wydatków: 135 300,00 zł.

6. Analiza pn. **„Kompleksowe badanie, diagnoza i ocena stanu usług społecznych stacjonarnych i środowiskowych w województwie dolnośląskim” w obszarze usług społecznych dla dorosłych osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów**”. FEDS 2021-2027. Głównym celem badania była analiza usług społecznych dla osób potrzebujących wsparcia z powodu niepełnosprawności z uwzględnieniem możliwości deinstytucjonalizacji tych usług oraz potrzeb i oczekiwań dorosłych osób z niepełnosprawnościami w tym zakresie, analiza lokalnych zasobów do świadczenia powyższych usług oraz deficytów systemu wsparcia dorosłych osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów. W wyniku badania określono kierunki interwencji w ramach Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027, w tym zakresu konkursów realizowanych w ramach programu.

Źródła finansowania: 70% EFRR; 30% BWD.

Kwota poniesionych wydatków: 113 700,00 zł.

II. Zmiany RPO WD 2014-2020

Zmiany RPO WD 2014-2020 w 2024 r. dotyczyły zmian notyfikacyjnych, czyli nie wymagały decyzji Komisji Europejskiej w sprawie zmiany programu. Modyfikacje programu polegały na zwiększeniu dofinansowania do 100% w ramach wszystkich osi priorytetowych RPO WD 2014-2020, dla których poziom dofinansowania był niższy niż 100% (osie 1-11 i 13), dla wydatków deklarowanych do Komisji Europejskiej w roku obrachunkowym 01.07.2023 r.-30.06.2024 r. Wprowadzenie powyższych zmian pozwoliło na szybsze wykorzystanie alokacji UE dostępnej w Programie oraz zwiększenie refundacji środków ze strony Komisji Europejskiej w ww. roku obrachunkowym (zamiast 85% było to 100%). Zmiany zostały przyjęte przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego uchwałą nr 482/VII/24 z 12 sierpnia 2024 r.

Wszystkie zmiany programu były procedowane zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi zamknięcia programów operacyjnych przyjętych do celów pomocy z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury oraz programów współpracy transgranicznej w ramach Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (2014-2020) (Dziennik Urzędowy UE 2022/C 474/01).

III. Realizacja programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027.

W 2024 r. trwał proces weryfikacji fiszek projektowych oraz dokumentów strategicznych wszystkich instrumentów terytorialnych, utworzonych na terenie Dolnego Śląska, mający na celu praktyczne umożliwienie realizacji podejścia terytorialnego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027.

W 2024 r. w ramach 7 instrumentów terytorialnych zostało zweryfikowanych ok. 540 fiszek projektowych z list podstawowych ujętych w strategiach ZIT/IIT z czego ok. 300 zostało ocenionych pozytywnie i ujętych w opiniach oraz aneksach do porozumień terytorialnych.

W 2024 r. podpisano 2 porozumienia w sprawie określenia zasad realizacji projektów w ramach instrumentów terytorialnych:

- dn. 29.01.2024 r. podpisano Porozumienie z ZIT Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT ZOF);
- dn. 07.02.2024 r. podpisano Porozumienie z ZIT Południowego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT POF).

Ponadto w 2024 roku podpisano 16 aneksów do porozumień w sprawie określenia zasad realizacji projektów w ramach 7 instrumentów terytorialnych uwzględniających pozytywnie zaopiniowane fiszki projektowe:

1. ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego - Porozumienie nr DG-R/53/2023 z dnia 22.08.2023 r.:
 - Aneks 3 z dnia 04.04.2024 r.
2. ZIT Wałbrzyskiego Obszaru Funkcjonalnego - Porozumienie nr DG-R/72/2023 z dnia 13.12.2023 r.:
 - Aneks 1 z dnia 25.04.2024 r.,
 - Aneks 2 z dnia 24.07.2024 r.,
 - Aneks 3 z dnia 06.12.2024 r.

3. ZIT Jeleniogórskiego Obszaru Funkcjonalnego - Porozumienie nr DG-R/73/2023 z dnia 14.12.2023 r.:
 - Aneks 1 z dnia 26.02.2024 r.,
 - Aneks 2 z dnia 24.04.2024 r.
4. ZIT Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego - Porozumienie nr DG-R/55/2023 z dnia 10.10.2023 r.:
 - Aneks nr 1 z dnia 24.04.2024 r.,
 - Aneks nr 2 z dnia 23.08.2024 r.,
 - Aneks nr 3 z dnia 18.11.2024 r.
5. ZIT Południowego Obszaru Funkcjonalnego - Porozumienie nr DG-R/7/2024 z dnia 7.02.2024 r.:
 - Aneks nr 1 z dnia 08.07.2024 r.,
 - Aneks nr 2 z dnia 26.08.2024 r.,
 - Aneks nr 3 z dnia 23.12.2024 r.
6. ZIT Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego - Porozumienie nr DG-R/3/2024 z dnia 29.01.2024 r.:
 - Aneks nr 1 z dnia 04.12.2024 r.,
 - Aneks nr 2 z dnia 30.12.2024 r.
7. IIT Subregionu Wrocławskiego - Porozumienie nr DG-R/54/2023 z dnia 23.09.2023 r.:
 - Aneks nr 1 z dnia 22.11.2024 r.,
 - Aneks nr 2 z dnia 17.12.2024 r.

W 2024 roku wydano 6 pozytywnych opinii w zakresie możliwości finansowania Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych na lata 2021-2027 w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 oraz 16 aktualizacji uwzględniających pozytywnie zaopiniowane fiskalne projekty.

Dnia 15.04.2024 r. uchwałą nr 8557/VI/24 Zarządu Województwa Dolnośląskiego w sprawie wydania opinii w zakresie możliwości finansowania Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Wałbrzyskiej na lata 2021-2027 w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Instytucja Zarządzająca FEDS pozytywnie zaopiniowała Strategię ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej na lata 2021-2027. Powyższa opinia była aktualizowana 18.04.2024 r., 03.07.2024 r.; 25.11.2024 r.

Dnia 19.04.2024 r. uchwałą nr 8578/VI/24 Zarządu Województwa Dolnośląskiego w sprawie wydania opinii w zakresie możliwości finansowania Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2021-2027 w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Instytucja Zarządzająca FEDS pozytywnie zaopiniowała Strategię ZIT Legnicko-Głogowskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2021-2027. Powyższa opinia była aktualizowana: 06.08.2024 r. oraz 21.10.2024 r.

Dnia 18.06.2024 r. uchwałą nr 126/VII/24 Zarządu Województwa Dolnośląskiego w sprawie wydania opinii w zakresie możliwości finansowania Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Południowego Obszaru Funkcjonalnego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Instytucja Zarządzająca FEDS pozytywnie zaopiniowała Strategię ZIT Południowego Obszaru Funkcjonalnego. Powyższa opinia była aktualizowana: 06.08.2024 r.; 10.12.2024 r.; 11.02.2024 r.

Dnia 06.08.2024 r. uchwałą nr 440/VII/24 Zarządu Województwa Dolnośląskiego w sprawie wydania opinii w zakresie możliwości finansowania Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Zachodniego Obszaru Integracji na lata 2021-2027 w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Instytucja Zarządzająca FEDS pozytywnie zaopiniowała Strategię ZIT Zachodniego Obszaru Integracji na lata 2021-2027. Powyższa opinia była aktualizowana: 25.11.2024 r. oraz 23.12.2024 r.

Dnia 06.08.2024 r. uchwałą nr 439/VII/24 Zarządu Województwa Dolnośląskiego w sprawie wydania opinii w zakresie możliwości finansowania Strategii Innego Instrumentu Terytorialnego Subregionu Wrocławskiego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Instytucja Zarządzająca FEDS pozytywnie zaopiniowała Strategię IIT Subregionu Wrocławskiego. Powyższa opinia była aktualizowana: 04.11.2024 r.; 10.12.2024 r.; 23.12.2024 r.

Dnia 18.03.2024 r. uchwałą nr 8375/VI/24 Zarządu Województwa Dolnośląskiego w sprawie wydania opinii w zakresie możliwości finansowania Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2021-2027 w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Instytucja Zarządzająca FEDS pozytywnie zaopiniowała Strategię ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2021-2027 (II wersja). Powyższa opinia była aktualizowana: 17.12.2024 r.

Ponadto dwukrotnie 20.02.2024 r. oraz 18.04.2024 r. zaktualizowano opinię i uchwałą nr 7947/VI/23 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie wydania opinii w zakresie możliwości finansowania Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Jeleniogórskiej na lata 2021-2029 w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027.

W 2024 r. kontynuowano proces wskazania oraz aktualizacji zakresów projektów wybieranych w sposób niekonkurencyjny w ramach celów szczegółowych programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027. Projekty te zostały ujęte i wskazane w załączniku 10 do Kontraktu Programowego dla Województwa Dolnośląskiego, jako przedsięwzięcia priorytetowe, finansowane w ramach Programu Regionalnego.

Do dnia 31.12.2024 r. pozytywnie oceniono 6 fiszek projektowych oraz zaktualizowano 8 fiszek projektowych które umieszczono (lub zaktualizowano) na listach projektów niekonkurencyjnych stanowiących załącznik do następujących uchwał Zarządu Województwa Dolnośląskiego: uchwała nr 8428/VI/24, z 26 marca 2024 r., uchwała nr 8789/VI/24, z 20 maja 2024 r., uchwała nr 8790/VI/24, z 20 maja 2024 r., uchwała nr 173/VII/24, z 24 czerwca 2024 r., uchwała nr 662/VII/24, z 17 września 2024 r., uchwała nr 1297/VII/24, z 23 grudnia 2024 r.

Działania informacyjno-promocyjne

Wydział Komunikacji Społecznej

W 2024 roku realizowane były standardowe działania informacyjno-promocyjne, polegające na przekazywaniu opinii publicznej informacji dotyczących bieżących wydarzeń, pracy oraz zadań samorządu województwa. Zorganizowano i przeprowadzono w sumie 207 konferencji prasowych i wydarzeń medialnych, w tym konferencji online. Zrealizowano ponad 70 nagrań materiałów informacyjnych na potrzeby poszczególnych dolnośląskich stacji telewizyjnych i radiowych oraz związanych z wydarzeniami, w których uczestniczył Zarząd Województwa Dolnośląskiego. Ponadto przygotowanych zostało blisko 256 informacji prasowych. Opublikowanych zostało w sumie 378 artykułów na łamach dzienników, tygodników lokalnych i ogólnopolskich oraz na regionalnych portalach informacyjnych. Prowadzona była także współpraca z regionalnymi i lokalnymi stacjami radiowymi i telewizyjnymi przy realizacji cyklicznych audycji poświęconych bieżącym wydarzeniom i pracy samorządu województwa oraz jednostek mu podległych. W sumie zrealizowano 267 audycji. Utrzymywany był stały kontakt z przedstawicielami mediów regionalnych, lokalnych i ogólnopolskich. W sumie w 2024 roku wpłynęło ok. 270 indywidualnych pytań od dziennikarzy, na które udzielono analogiczną liczbę odpowiedzi (duże zainteresowanie działaniami samorządu województwa w kontekście podsumowań w roku wyborczym oraz wrześniowej powodzi w regionie).

W 2024 roku do UMWD wpłynęło 365 wniosków, w tym 358 o przyznanie Patronatu Honorowego Marszałka Województwa Dolnośląskiego oraz 7 o przyjęcie członkostwa w Komitecie Honorowym Marszałka Województwa Dolnośląskiego. Przyznano 344 Patronaty Honorowe oraz wszystkie wnioski o członkostwo w Komitecie Honorowym.

Zadania dotyczące informacji i promocji RPO WD 2014-2020 oraz Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska

Wydział Komunikacji Społecznej

W 2024 roku przeprowadzono kampanię o szerokim zasięgu informującą mieszkańców Dolnego Śląska m.in. o ogłaszanych naborach i korzyściach płynących z efektów wdrażania środków unijnych w regionie. Kampania miała również wzmacniać pozytywny wizerunek funduszy europejskich i instytucji zaangażowanych w ich wdrażanie. W lokalnych stacjach radiowych emitowane były spoty, na profilu FB programu cyklicznie zamieszczane były informacje i posty, w lokalnych portalach internetowych i prasie publikowano artykuły. W kampanii emitowano również spot promujący program w serwisie YouTube, na ekranach LCD w Kolejach Dolnośląskich oraz komunikacji miejskiej we Wrocławiu, Wałbrzychu, Świdnicy i Legnicy. Nawiązano współpracę z twórcami internetowymi w mediach społecznościowych, w ramach której powstały najbardziej efektywne formaty: filmy, zdjęcia, relacje, krótsze i dłuższe formy pisane, posty statyczne, instastories, rolki. Cieszyły się one dużą popularnością (liczba wyświetleń organicznych i płatnych we współpracy z influencerami to łącznie ponad 5,8 mln).

W maju, w związku z 20 rocznicą wejścia Polski do Unii Europejskiej oraz z coroczną akcją Dni Otwartych Funduszy Europejskich, zorganizowano 3 eventy promocyjne dla mieszkańców województwa u beneficjentów programu: w Twierdzy Srebra Góra, w Arboretum Uniwersytetu Wrocławskiego w Wojsławicach oraz na terenie Uniwersytetu Przyrodniczego, przy Pałacu Wrocław Pawłowice. W związku z promocją tego wydarzenia na antenie TVP3 Wrocław wyemitowano 3 audycje o charakterze audycji „na żywo” z ww. eventów. Akcję promowano również na antenie radia regionalnego (Radio Wrocław) - wyemitowano 3 audycje na temat projektów beneficjentów, u których odbywały się eventy oraz 12 audycji o charakterze wejść „na żywo”.

W 2024 roku promowano także projekty, które ucierpiały podczas wrześniowej powodzi, a które normalnie funkcjonowały i otwarte były dla turystów. Spoty zachęcające do odwiedzin turystycznych terenów Dolnego Śląska poszkodowanych w powodzi, emitowane były min na antenach: Polskiego Radio Wrocław, Muzycznego Radio Jelenia Góra, RMF MAXX, Radia Rodzina, Radia ESKA, Radia ELKA, Radia PLUS Legnica.

W ramach działań promocyjnych marki fundusze europejskie przygotowano również opisy najciekawszych projektów zrealizowanych z programu regionalnego (RPO WD 2014–2020) oraz specjalistyczne tłumaczenia tych opisów w języku angielskim.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego

Instytut Rozwoju Terytorialnego

Działania podjęte w 2024 roku:

- Sporządzanie wniosków do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów ogólnych gminy, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego: 344 wnioski, w tym 86 wniosków do planów ogólnych gmin.
- Sporządzanie uzgodnień do ww. projektów: 390 uzgodnień.
- Sporządzanie uzgodnień decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy: 389 uzgodnień.
- Sporządzenie opinii w trybie ustaw szczególnych: 190 opinii.
- Sporządzanie opinii urbanistycznych dla zapytań Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa: 28 opinii.
- Sporządzanie opinii do projektów: 37 opinii.
- Prowadzenie rejestru wydanych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym i wojewódzkim: 1 rejestr.
- Uzgadnianie zintegrowanych planów inwestycyjnych: 3 uzgodnienia.

Postępowanie administracyjne w zakresie Geologii

Wydział Geologii

W ramach realizacji zadań geologicznych, w roku 2024 przeprowadzono szereg postępowań administracyjnych, które zakończyły się wydaniem 170 decyzji administracyjnych dotyczących zatwierdzenia projektów robót geologicznych i dokumentacji z zakresu geologii inżynierskiej, geologii złożowej i hydrogeologii. W zakresie wydawanych koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż w roku 2024 wydano 60 decyzji. Przy zatwierdzaniu projektów robót geologicznych oraz dokumentacji geologicznych w zakresie geologii inżynierskiej oraz hydrogeologii dla ponadwojewódzkich inwestycji liniowych dotyczących autostrad, dróg krajowych, obwodnic miast, linii energetycznych, linii kolejowych oraz gazociągów w roku 2024 sprawdzono łącznie ponad 5300 otworów geologiczno-inżynierskich i hydrogeologicznych.

Wydano 4 decyzje zezwalające na przeklasyfikowanie zasobów w ramach zmiany projektu zagospodarowania złoża. Przeprowadzono 11 kontroli zakładów górniczych w zakresie zgodności prowadzenia eksploatacji z udzieloną koncesją. Zaopiniowano 6 wniosków koncesyjnych na eksploatację kopalin ze złóż dla których organem administracji geologicznej jest starosta.

Na wniosek Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, w ramach udzielania informacji o środowisku, sprawdzono ponad 3100 działek pod względem występowania udokumentowanych złóż kopalin. Udzielono również 30 odpowiedzi na wnioski dotyczące informacji o środowisku dla podmiotów prywatnych. Dokonano weryfikacji zestawienia ilości wydobytej kopaliny ze złóż i wydano 122 decyzje dla przedsiębiorców w sprawie wysokości należnej opłaty eksploatacyjnej dla gmin i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wpłynęło 3410 wniosków o zaopiniowanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy, planów ogólnych oraz uzgodnienie decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego, a także decyzji o warunkach zabudowy. Przeprowadzono egzaminy dla 27 osób w zakresie kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi kategorii XIII. Przyjęto i zarchiwizowano 621 dokumentacji i projektów geologicznych, hydrogeologicznych oraz geologiczno-inżynierskich w ramach prowadzenia Wojewódzkiego Archiwum Geologicznego. Udzielono 67 odpowiedzi na wnioski o bezpłatne udostępnienie informacji geologicznej z zasobów archiwum geologicznego. Podpisano również 9 umów na korzystanie z informacji geologicznej za wynagrodzeniem z podmiotami, które starają się o udzielenie pozwolenia wodnoprawnego.

Dotacje na konserwację urządzeń melioracji wodnych szczegółowych dla j.s.t.

Wydział Obszarów Wiejskich

W ramach wsparcia melioracji wodnych ogłoszono nabór wniosków na dofinansowanie bieżącego utrzymania urządzeń melioracji wodnych. Przez bieżące utrzymanie urządzeń melioracji wodnych rozumie się eksploatację, konserwację oraz remont w celu zachowania funkcji tych urządzeń, w tym: wykaszanie roślin, wygrabianie porostów ze skarp i dna rowów, karczowanie lub wycięcie drzew i krzewów, odmulenie dna rowów, czyszczenie i naprawa budowli na rowach, naprawa skarp rowów, usuwanie tzw. „awarii drenarskich”.

Konkurs był finansowany ze środków Budżetu Województwa Dolnośląskiego.

Dofinansowano 51 projektów na łączną kwotę 1 305 234 zł.

Łączne wydatki w 2024 roku w podziale na subregiony:

- subregion legnicko-głogowski – 198 618 zł,
- subregion jeleniogórski – 170 956 zł,
- subregion wałbrzyski – 589 697 zł,
- subregion wrocławski – 345 963 zł.

Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER - 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność:

Wydział Obszarów Wiejskich

Operacje realizowane w ramach PROW na lata 2014-2020. Limit środków: 54 955 500 euro.

W 2024 r. do SW przekazano 46 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę pomocy ogółem 6 521 184 zł. Podpisano 93 nowe umowy o przyznanie pomocy na kwotę pomocy 13 563 594 zł. Do SW wpłynęło 359 wniosków o płatność na kwotę pomocy 43 802 030 zł, a ARiMR zrealizowała płatności dla 428 zleceń (w tym 44 zlecenia dla wniosków o wyprzedzające finansowanie) na kwotę pomocy ogółem 35 559 872,42 zł. 333 projekty zostały zakończone.

W rezultacie zakończenia projektów utworzono m.in. 165 nowych mikroprzedsiębiorstw, a wsparcie rozwojowe otrzymało 28 istniejących przedsiębiorstw. Nowopowstałe przedsiębiorstwa wraz z tymi, które otrzymały wsparcie na rozwój przyczyniły się do utworzenia 268 nowych miejsc pracy. W wyniku realizacji wybudowano też m.in. 78 nowych obiektów infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, sportowej - a kolejnych 230 obiektów tego typu - zostało przebudowanych, bądź zmodernizowanych. Pracom konserwatorskim lub restauratorskim poddano 6 zabytkowych obiektów. Sfinansowano niemal 120 wydarzeń/imprez o charakterze lokalnym – promocyjnym, sportowym, kulturowym, społecznym oraz 50 szkoleń, w których wzięło udział niemal 5,5 tys. osób.

Dolnośląska infrastruktura informacji przestrzennej

Geodeta Województwa – Wydział Geodezji i Kartografii

(Zadanie 5.2.2. Rozwój Dolnośląskiej Infrastruktury Informacji Przestrzennej w zakresie zwiększenia dostępności do zasobów informacyjnych o regionie).

W 2024 roku w ramach zadania powstały następujące nowe opracowania wspomagające zarządzanie województwem, będące efektem realizacji zadań publicznych przez jednostki UMWD:

- mapa planów zdjęciowych w województwie dolnośląskim,
- mapa turystyki odpowiedzialnej,
- moduł „Dolnośląskie Rowerowe Parki Umiejętności - Bike Park”

Aktualizacji poddane zostały między innymi następujące przestrzenne bazy danych zasilające Geoportal Dolny Śląsk:

- plany urzędniowo-rolne gmin – na Geoportalu Dolny Śląsk, obecnie prezentowane są 72 plany,
- mapa rybactwa śródlądowego,
- mapa cyklu radiowo-reporterskiego „Kamienice”,
- mapa obwodów łowieckich w woj. dolnośląskim,
- mapa schronisk dla zwierząt i ośrodków leczenia dzikich zwierząt,
- mapa wypadków drogowych zaktualizowana o dane za 2023 rok,
- skategoryzowane obiekty hotelarskie.

Zorganizowana została jubileuszowa X ogólnopolska konferencja pn. „Informacja przestrzenna impulsem do rozwoju lokalnego”, skierowana szczególnie do przedstawicieli jednostek administracji publicznej szczebla lokalnego oraz wszystkich zainteresowanych wykorzystaniem systemów informacji przestrzennej do realizacji zadań z zakresu administracji publicznej. Tematem przewodnim konferencji było wykorzystanie informacji przestrzennej w kształtowaniu krajobrazu i ochronie przyrody, rozwoju społeczności lokalnych i rozwoju regionów.

Kontynuowana była również realizacja projektu pn. „Transformacja cyfrowa administracji publicznej szczebla wojewódzkiego poprzez zwiększenie cyfrowych zasobów informacyjnych oraz e-usług publicznych Geoportalu Dolny Śląsk”. W ramach projektu zaktualizowana została baza danych topograficznych w skali 1:10 000 – BDOT10k wraz z rzeźbą terenu dla następujących 10. powiatów: polkowicki, lubiński, wołowski, średzki, milicki, oławski, strzebiński, dzierzoniowski, ząbkowicki, kłodzki. Została również zakupiona usługa asysty technicznej do systemu służącego do zarządzania i aktualizacji bazy BDOT 10k. Kontynuowana była realizacja umowy korporacyjnej dla oprogramowania ESRI, zakupionego w ramach projektu. Dokonany został również zakup

sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem, na potrzeby realizacji projektu, w tym m.in. stacja skanująca. Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych zakupiło w ramach zaplanowanych wydatków projektowych bezzałogowy system skanujący, mobilny system skanujący MLS, urządzenia do wykonywania zdjęć sferycznych, a także zestaw komputerowy oraz oprogramowania służące obsłudze ww. sprzętów. Całkowita kwota wydatków wykonanych w ramach projektu w 2024 roku wyniosła 7 991 573,70 zł

Wojewódzki zasób geodezyjny i kartograficzny

Geodeta Województwa – Wydział Geodezji i Kartografii

W ramach zadań własnych organu, dla powiatu lubańskiego i złotoryjskiego zaktualizowane zostały wybrane warstwy BDOT10k, a dla 14 innych powiatów została założona lub zaktualizowana baza przystanków autobusowych. W ciągu całego roku udostępniany był w postaci cyfrowej i papierowej wojewódzki zasób geodezyjny i kartograficzny, zgodnie z zapisami ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne. Zrealizowanych zostało 113 wniosków, w tym odpłatnych na kwotę 10 643,90 zł. oraz nieopłatnych o wartości 294 803,24 zł.

Ochrona gruntów rolnych w województwie dolnośląskim

Geodeta Województwa – Wydział Geodezji i Kartografii

(Zadanie 4.2.1. Racjonalne wykorzystanie zasobów glebowych i leśnych)

W 2024 roku w ramach zadania ochrona gruntów rolnych wydatkowano kwotę: 32 923 095,12 zł. rozdysponowaną w formie dotacji lub pomocy finansowej pomiędzy 22 powiaty, 72 gmin oraz 7 jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych (w tym osoby fizyczne). Zrealizowano również 1 zadanie własne na kwotę: 79 176,76 zł.

Z budżetu Województwa Dolnośląskiego środki zostały przekazane między innymi na:

- drogi dojazdowe do gruntów rolnych – 114 zadań (85,358 km) na łączną kwotę: 31 254 933,26 zł;
- zakup sprzętu pomiarowego i informatycznego oraz oprogramowania - 27 zadań na łączną kwotę: 1 343 588,62 zł;
- usuwanie kamieni na gruntach ornych – 7 zadań (150,16 ha) na łączną kwotę: 45 048,00 zł;
- przeciwdziałanie erozji gleb i ruchom masowym ziemi na gruntach rolnych - 12 zadań (1 026 szt. drzew) na łączną kwotę: 152 546,48 zł;
- pomiary geodezyjne oraz sprawdzanie klasyfikacji gruntów – 5 zadań (80,68 ha) na łączną kwotę: 47 802,00 zł.

Prace zrealizowane w 2024 roku przez Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych we Wrocławiu

Geodeta Województwa – Wydział Geodezji i Kartografii

(Zadanie 1.4.4. Programowanie i realizacja prac urzędniowo-rolnych, działania na rzecz scalania gruntów rolnych oraz melioracji)

A PRACE URZĄDZENIOWO-ROLNE

W ramach zadania zaktualizowanych zostało 17 planów urzędniowo-rolnych dla gmin: Jordanów Śląski, Żukowice, Wiązów, Leśna, Pielgrzymka, Olszyna, Siekierczyn, Krotoszyce, Bogatynia, Głogów, Góra, Osiecznica, Sobótka, Stara Kamienica, Warta Bolesławiecka, Jelcz-Laskowice, Bolków (łączna powierzchnia obszaru objętego aktualizacją to ok. 188 193 ha). Wykonany został pierwszy etap opracowania pt. „Analiza zmian w strukturze agrarnej oraz monitorowanie zmian w sposobie użytkowania gruntów na obszarach wiejskich województwa dolnośląskiego w latach 2014-2023” (łączna powierzchnia obszarów wiejskich objętych opracowaniem to ok. 1 772 794 ha).

B PRACE SCALENIOWE

Prowadzone były na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów w zakresie:

- 3. projektów scaleń gruntów: (Snowidza - gmina Mściwojów, powiat jaworski, Niedźwiedzice - gmina Chojnów, powiat legnicki, Księżyce - gmina Wiązów, powiat strzeliński);
- zagospodarowania poscaleniowego (koordynacja prac oraz obsługa geodezyjna inwestycji) w 9. lokalizacjach (Piława Dolna - gmina Dzierżonów, powiat dzierżonowski, Luboradz - gmina Mściwojów, powiat jaworski, Piotrowice Świdnickie i część wsi Pastuchów - gmina Jaworzyna Śląska, powiat świdnicki, Brunów - gmina Chocianów, powiat polkowicki, Mokreszów - gmina Świdnica, powiat świdnicki, Rataje oraz części wsi Prawików - gmina Wołów, powiat wołowski, Księżyce - gmina Wiązów, powiat strzeliński, Snowidza - gmina Mściwojów, powiat jaworski, Niedźwiedzice - gmina Chojnów, powiat legnicki);
- założeń do projektu scalenia gruntów w 5. lokalizacjach: Kwielice, Obiszów, Ogorzelec - gmina Grębocice, powiat polkowicki, Grabik, Wierzchowice, Kłobuczyn - gmina Gaworzyce, powiat polkowicki, Sokolniki, Pielaszkowice - gmina Udanin, powiat średzki, Pobiel - gmina Wąsosz, powiat górski, Targoszyn - gmina Mściwojów, powiat jaworski.

C OBSŁUGA DOCHODÓW BUDŻETU WOJEWÓDZTWA

prowadzona w imieniu Marszałka Województwa Dolnośląskiego jako wierzyciela oraz organu egzekucyjnego, o którym mowa art. 22b ust. 4 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, uprawnionego do egzekucji należności za zobowiązania z tytułu wyłączenia z produkcji gruntów rolnych:

Kwota dochodów budżetu województwa uzyskanych w 2024 r. z tytułu opłat za wyłączenia z produkcji gruntów rolnych wyniosła 51 079 293 zł, w tym 349 470 zł pozyskano w postępowaniu windykacyjnym oraz 383 313 zł drogą egzekucji administracyjnej.

D. PRACE GEODEZYJNO-KARTOGRAFICZNE ORAZ WYCENY NIERUCHOMOŚCI

realizowane dla zadań leżących w zakresie działania Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego (Wydział Geodezji i Kartografii, Wydział Mienia Wojewódzkiego, Wydział Zarządzania Środowiskiem, Wydział Obszarów Wiejskich) oraz wojewódzkich jednostek organizacyjnych (Dolnośląska Służba Dróg i Kolei, Instytut Rozwoju Terytorialnego) na podstawie ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne oraz ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Były to między innymi:

- ustalanie przebiegu granic dróg wojewódzkich oraz granic innych nieruchomości zasobu województwa, dokumentacje do aktualizacji danych bazy danych EGiB, projekty podziałów nieruchomości;
- pomiary oraz dokumentacje filmowe i fotograficzne bezzałogowym statkiem powietrznym (BSP) na potrzeby prac urzędzeniowo-rolnych, a także: obszarów dotkniętych powodzią we wrześniu 2024 r., inwestycji DSDiK na drogach wojewódzkich, do szacowania wielkości szkód spowodowanych przez zwierzęną leśną na obszarach rolnych, inspekcje składowisk odpadów;
- operaty szacunkowe nieruchomości stanowiących wojewódzki zasób nieruchomości, w tym nieczynnych linii kolejowych przejętych przez Województwo Dolnośląskie od PKP w ramach planu rewitalizacji i przywracania ruchu pasażerskiego.

Postępowanie administracyjne w zakresie Geologii**Wydział Geologii**

W ramach realizacji zadań geologicznych, w roku 2024 przeprowadzono szereg postępowań administracyjnych, które zakończyły się wydaniem 170 decyzji administracyjnych dotyczących zatwierdzenia projektów robót geologicznych i dokumentacji z zakresu geologii inżynierskiej, geologii złożowej i hydrogeologii. W zakresie wydawanych koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż w roku 2024 wydano 60 decyzji. Przy zatwierdzaniu projektów robót geologicznych oraz dokumentacji geologicznych w zakresie geologii inżynierskiej oraz hydrogeologii dla ponadwojewódzkich inwestycji liniowych dotyczących autostrad, dróg krajowych, obwodnic miast, linii energetycznych, linii kolejowych oraz gazociągów w roku 2024 sprawdzono łącznie ponad 5300 otworów geologiczno-inżynierskich i hydrogeologicznych.

Wydano 4 decyzje zezwalające na przeklasyfikowanie zasobów w ramach zmiany projektu zagospodarowania złoża. Przeprowadzono 11 kontroli zakładów górniczych w zakresie zgodności prowadzenia eksploatacji z udzieloną koncesją. Zaopiniowano 6 wniosków koncesyjnych na eksploatację kopalin ze złóż dla których organem administracji geologicznej jest starosta.

Na wniosek Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, w ramach udzielania informacji o środowisku, sprawdzono ponad 3100 działek pod względem występowania udokumentowanych złóż kopalin. Udzielono również 30 odpowiedzi na wnioski dotyczące informacji o środowisku dla podmiotów prywatnych. Dokonano weryfikacji zestawienia ilości wydobytej kopaliny ze złóż i wydano 122 decyzje dla przedsiębiorców w sprawie wysokości należnej opłaty eksploatacyjnej dla gmin i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wpłynęło 3410 wniosków o zaopiniowanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy, planów ogólnych oraz uzgodnienie decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego, a także decyzji o warunkach zabudowy. Przeprowadzono egzaminy dla 27 osób w zakresie kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi kategorii XIII. Przyjęto i zarchiwizowano 621 dokumentacji i projektów geologicznych, hydrogeologicznych oraz geologiczno-inżynierskich w ramach prowadzenia Wojewódzkiego Archiwum Geologicznego. Udzielono 67 odpowiedzi na wnioski o bezpłatne udostępnienie informacji geologicznej z zasobów archiwum geologicznego. Podpisano również 9 umów na korzystanie z informacji geologicznej za wynagrodzeniem z podmiotami, które starają się o udzielenie pozwolenia wodnoprawnego.

Działanie 7.4.A FEDS**Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy*****Działanie 7.4 Adaptacja do zmian na rynku pracy******Typ 7.4.A Projekty w zakresie Podmiotowego Systemu Finansowania***

Celem interwencji jest wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw poprzez usługi realizowane w ramach Bazy Usług Rozwojowych pozwalające na rozwój przedsiębiorstwa i/lub jego pracowników, w szczególności nabycie lub potwierdzenie kwalifikacji, usprawnienie procesów lub obszaru działania przedsiębiorstwa, częściową lub całkowitą zmianę profilu działalności gospodarczej.

W dniu 19.12.2023 r. została podpisana 1 umowa na realizację projektu w ramach Działania 7.4 Typ A na kwotę 169 483 032,86 zł.

Projekt skierowany jest do mikro, małych, średnich i dużych przedsiębiorstw oraz ich pracowników z województwa dolnośląskiego.

Projekt ukierunkowany jest na usługi rozwojowe, czyli udzielanie dofinansowania w postaci refundacji kosztów usług rozwojowych odpowiadających na potrzeby przedsiębiorców połączonej z promesą.

W przypadku zapotrzebowania - usługa diagnozy i doradztwo w zakresie określenia potrzeb rozwojowych przedsiębiorstwa, poradnictwo w wyborze usług oraz wsparcie w zakresie korzystania z BUR.

Podmiot realizujący: Agencja Rozwoju Regionalnego „ARLEG” S.A.

Działanie 7.4.B FEDS

Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

Działanie 7.4 Adaptacja do zmian na rynku pracy

Typ 7.4.B Projekty w zakresie outplacementu

Zaplanowane, kompleksowe działania, których celem jest reorganizacja zatrudnienia ograniczająca proces zwolnień lub przeprowadzenie procesu zwolnień uwzględniające udzielenie pomocy zwalnianym lub zwolnionym pracownikom w odnalezieniu się w nowej sytuacji życiowej i zawodowej, w tym przede wszystkim prowadzące do utrzymania lub podjęcia i utrzymania zatrudnienia, a także wsparcie osób odchodzących z rolnictwa. W szczególności:

- doradztwo zawodowe połączone z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania;
- poradnictwo psychologiczne;
- pośrednictwo pracy;
- szkolenia, kursy, studia podyplomowe;
- staże;
- sfinansowanie kosztów dojazdu lub dodatek relokacyjny.

W dniu 26.03.2024 r. została podpisana 1 umowa na realizację projektu w ramach Działania 7.4 Typ B na kwotę 13 934 232,40 zł.

Podmiot realizujący: Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej Sp. z o.o.

Działanie 9.1.C FEDS

Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

Działanie 9.1 Transformacja społeczna

Typ 9.1.C Podnoszenie i doskonalenie kompetencji w zakresie zielonej transformacji

Wsparcie realizowane poprzez usługi w ramach Bazy Usług Rozwojowych pozwalające na rozwój przedsiębiorstwa i/lub jego pracowników, w szczególności nabycie lub potwierdzenie kwalifikacji, usprawnienie procesów lub obszaru działania przedsiębiorstwa, częściową lub całkowitą zmianę profilu działalności gospodarczej. Działania ukierunkowane na rozwój w zakresie zielonych umiejętności lub zielonych miejsc pracy oraz podnoszenia i zmiany kwalifikacji pracowników, w tym w związku z rozwojem rynku modernizacji energetycznej, GOZ, technologii cyfrowych.

W ramach projektów konkurencyjnych Typ 9.1.C do 31.12.2024 r. zostały podpisane 3 umowy o dofinansowanie na kwotę 35 321 852,50 zł.

Działania w dziedzinie Wsparcie rozwoju regionalnego realizowane przez spółki województwa dolnośląskiego

Spółki województwa dolnośląskiego

1.2.2 Wspieranie przedsiębiorczości, rozwój usług otoczenia biznesu oraz rozwój sieci powiązań gospodarczych, w tym inicjatyw klastrowych.

„Dotacje na usługi rozwojowe dla dolnośląskich firm”

Agencja Rozwoju Regionalnego „ARLEG” S.A. jako Lider Projektu rozpoczęła realizację projektu od stycznia 2024 projekt pn. „Dotacje na usługi rozwojowe dla dolnośląskich firm”. Projekt realizowany jest w partnerstwie z Dolnośląską Agencją Współpracy Gospodarczej sp. z o.o., Dolnośląską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A.,

Dolnośląskim Parkiem Innowacji i Nauki S.A., Karkonoską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A. oraz Wrocławską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A.

Celem projektu jest wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw poprzez usługi realizowane w ramach BUR pozwalające na rozwój przedsiębiorstwa i/lub jego pracowników, w szczególności nabycie lub potwierdzenie kwalifikacji, usprawnienie procesów lub obszaru działania przedsiębiorstwa, częściową lub całkowitą zmianę profilu działalności gospodarczej.

Okres realizacji projektu: od 01.01.2024 roku do 31.12.2028 roku.

Źródło finansowania: EFS PLUS w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Działanie 7.4 Adaptacja do zmian na rynku pracy, Typ 7.4.A Projekty w zakresie Podmiotowego Systemu Finansowania.

Wartość projektu (całkowity koszt projektu): 169 483 032,86 zł.

Wysokość wkładu Funduszy Europejskich: 118 638 123,00 zł.

Liczba MSP objętych usługami rozwojowymi w projekcie w roku 2024: 312.

Liczba dużych firm objętych usługami rozwojowymi w projekcie w roku 2024: 6.

Wartość udzielonego wsparcia w projekcie w roku 2024: 2 585 252,34 zł.

„Wsparcie rozwoju kompetencji mieszkańców subregionu wrocławskiego z wykorzystaniem BUR”

Projekt realizowany przez DAWG sp. z o.o. w partnerstwie z WARR S.A oraz DPIN S.A., którego głównym celem jest rozwój kompetencji/kwalifikacji dorosłych mieszkańców subregionu wrocławskiego, poprzez realizację usług rozwojowych z wykorzystaniem BUR, którzy chcą podnieść swoje kwalifikacje lub przekwalifikować się, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów zielonych i cyfrowych kwalifikacji oraz kwalifikacji zarejestrowanych w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji. Projekt ma wspierać uczenie się przez całe życie i rozwijanie umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i mobilności zawodowej. Udział w projekcie ma ułatwić zmianę ścieżki kariery zawodowej i wesprzeć mobilność zawodową mieszkańców Wrocławia i okolicznych powiatów.

Projekt przewiduje wsparcie szkoleniowe z wykorzystaniem Bazy Usług Rozwojowych dla osób dorosłych zamieszkujących subregion wrocławski, który obejmuje powiaty: milicki, oleśnicki, oławski, strzebiński, średzki, trzebnicki, wołowski, wrocławski oraz miasto Wrocław. Maksymalna wartość usługi rozwojowej/usług rozwojowych dla jednej osoby dorosłej korzystającej ze wsparcia nie przekracza kwoty 10 000 zł brutto. W projekcie poziom dofinansowania wynosi 80% do usług rozwojowych realizowanych za pośrednictwem Bazy Usług Rozwojowych, z możliwością jego zwiększenia do 90% dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy tj.: osób bezrobotnych, osób biernych zawodowo oraz osób z niepełnosprawnościami.

Całkowita wartość: 23 406 555,96 zł.

Czas realizacji: 01.03.2024–31.12.2026 r.

Źródła finansowania: Dofinansowanie 21 065 897,37 zł; wkład własny 2 340 658,59 zł, Działanie 8.2. Uczenie się przez całe życie, Typ 8.2.A Kształcenie osób dorosłych z wykorzystaniem BUR, współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS w ramach Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027.

„Usługi rozwojowe dla osób dorosłych z subregionu legnicko-głogowskiego”

Agencja Rozwoju Regionalnego „ARLEG” S.A. od 1 marca 2024 r. rozpoczęła realizację projektu „Usługi rozwojowe dla osób dorosłych z subregionu legnicko-głogowskiego”. Projekt nie jest realizowany w formule partnerskiej.

Celem Projektu jest kształcenie osób dorosłych poprzez: usługi rozwojowe w ramach PSF z wykorzystaniem BUR dla osób dorosłych, w tym przede wszystkim dla tych w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, które chcą z własnej inicjatywy podnieść swoje kwalifikacje/ kompetencje lub przekwalifikować się ze szczególnym uwzględnieniem w obszarach zielonej i cyfrowej transformacji.

Projekt jest realizowany w okresie od 01.03.2024 roku do 31.12.2026 roku.

Źródło finansowania: EFS PLUS w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027, Priorytet 8 Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku, Działanie 8.2 Uczenie się przez całe życie Typ 8.2.A Kształcenie osób dorosłych z wykorzystaniem BUR.

Wartość projektu: 24 067 496,98 zł.

Wysokość wkładu z Funduszy Europejskich: 16 847 247,88 zł.

Wysokość wkładu z budżetu państwa: 4 813 249,10 zł.

Liczba osób dorosłych objętych usługami rozwojowymi w roku 2024: 24.

Wartość udzielonego wsparcia w projekcie w roku 2024: 106 140,00 zł.

Aktywizacja dolnośląskiego rynku pracy – IV EDYCJA

Projekt realizowany przez DAWG sp. z o.o. w partnerstwie z ARR ARLEG S.A., KARR S.A., WARR S.A., DPiN S.A. Projekt adresowany jest do przedsiębiorstw przechodzących procesy restrukturyzacyjne oraz ich pracowników. Projekt realizowany jest na terenie województwa dolnośląskiego. Przewiduje zaplanowane, kompleksowe działania, które pozwolą na reorganizację zatrudnienia ograniczając proces zwolnień lub przeprowadzenie procesu zwolnień uwzględniając udzielenie pomocy osobom zwalnianym lub zwolnionym w odnalezieniu się w nowej sytuacji życiowej i zawodowej. Głównym celem projektu jest aktywizacja zawodowa i powrót do zatrudnienia osób, które utraciły zatrudnienie z przyczyn nie dotyczących pracownika, utrzymanie zatrudnienia przez pracowników zagrożonych lub przewidzianych do zwolnienia oraz osób odchodzących z rolnictwa. Celem działań w projekcie jest zwiększenie zdolności adaptacyjnych do zmian zachodzących w gospodarce Dolnego Śląska.

Calkowita wartość: 13 934 232,40 zł

Czas realizacji: 01.03.2024–31.12.2026 r.

Źródła finansowania: Dofinansowanie z EFS+BP (85%+10%) 13 237 520,78 zł wkład własny (5,0%) 696 711,62 zł, w ramach Działania 7.4 Adaptacja do zmian na rynku pracy, Typ 7.4.B Projekty w zakresie outplacementu, współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027.

„Going Global 4.0 – Internacjonalizacja Dolnośląskich Przedsiębiorstw”

Projekt realizowany w okresie 03.03.2024 r.–01.12.2025 r. przez Wydział Współpracy z Zagranicą UMWD wraz z Wydziałem Rozwoju Regionalnego UMWD oraz Dolnośląską Agencją Współpracy Gospodarczej sp. z o.o., odpowiadający potrzebom, wyzwaniom i oczekiwaniom dolnośląskich MMŚP. Wartość projektu wynosi ponad 21,5 mln złotych (przy 70% udziale środków europejskich), które samorząd województwa przeznacza na organizację i pokrycie kosztów udziału dolnośląskich przedsiębiorstw w międzynarodowych misjach gospodarczych, targach. Celem projektu jest:

- 1) krajowa i międzynarodowa promocja gospodarcza przedsiębiorstw i gospodarki Dolnego Śląska dla pozyskania nowych rynków zbytu, i nowych inwestorów,
- 2) wsparcie procesów inwestycyjnych dolnośląskich MMŚP (badania i rozwój, skuteczne wdrażanie wewnętrznych polityk internacjonalizacji przedsiębiorstw),
- 3) wspieranie praktyk informacyjno-promocyjnych o charakterze międzynarodowym w MMŚP.

W 2024 r. DAWG zorganizowała misję gospodarczą do Lizbony i przygotowuje kolejne wyjazdy do Singapuru, Berlina i Amsterdamu.

Prowadzenie Inkubatora Przedsiębiorczości przez ARR ARLEG S.A.

Inkubator Przedsiębiorczości położony w Legnicy przy Placu Wolności 4 to nowoczesny kompleks biurowy (budynek AB i budynek C) o łącznej powierzchni użytkowej 3743 m², który oferuje do wynajęcia 66 pomieszczeń biurowych o łącznej powierzchni 1806,75 m² oraz dwie sale szkoleniowo-konferencyjne (max do 170 osób).

KARR S.A. – realizacja umowy z Ministerstwem Rozwoju i Technologii

KARR S.A. dnia 04.10.2024 r. podpisał dwie umowy dotacyjne z Ministerstwem Rozwoju i Technologii.

- Umowa dotacyjna numer II/453/P/15078/2830/24/DMP (wsparcie przedsiębiorców z województwa dolnośląskiego), środki przekazane na realizację projektu z MRiT to 77 500 000,00 zł.
- Umowa dotacyjna numer II/454/P/15078/2830/24/DMP (wsparcie przedsiębiorców z województwa lubuskiego) środki przekazane na realizację projektu z MRiT to 2 500 000,00 zł.

Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. udziela wsparcia finansowego przedsiębiorcom, którzy ucierpieli wskutek powodzi w 2024 roku. Pożyczkę mogą uzyskać przedsiębiorcy, którzy:

- zatrudniali **nie więcej niż 50 osób**,
- w czasie trwania powodzi wykonywali lub mieli zawieszoną działalność gospodarczą na obszarach objętych stanem klęski żywiołowej zgodnie ze stosownymi rozporządzeniami Rady Ministrów.

Pożyczka **w wysokości do 200 000,00 zł** może być udzielona przedsiębiorcy **jednokrotnie**, w związku z powodzią, o której mówi rozporządzenie Rady Ministrów. **Wysokość pożyczki** ustalana jest na podstawie **oszacowania** szkód poniesionych przez przedsiębiorcę.

Pożyczkę przedsiębiorca przeznacza na **usuwanie szkód w rzeczowych aktywach trwałych lub obrotowych powstałych w wyniku powodzi w miejscu faktycznego wykonywania działalności gospodarczej**.

Możliwe jest także przeznaczenie jej na:

- usuwanie szkód w środkach trwałych oddanych przedsiębiorcy do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze;
- remont lub przystosowanie do prowadzenia działalności gospodarczej innego lokalu lub budynku, w sytuacji, gdy usuwanie szkód w dotychczasowym miejscu jej prowadzenia wiązałoby się ze zwiększonym ryzykiem powtórzonego zniszczenia przez powódź w przyszłości;
- wynagrodzenie wypłacane podmiotom za wykonanie oszacowania szkód poniesionych w wyniku powodzi stanowiącego podstawę obliczenia kwoty pożyczki.

Do dnia 31.12.2024 r. Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. udzieliła wsparcia 110 przedsiębiorcom z woj. dolnośląskie na łączną kwotę 10 793 345,88 zł, natomiast w woj. lubuskim na kwotę 49 996,60 zł zawierając 1 umowę z poszkodowanym przedsiębiorcą.

Przewidywany czas trwania projektu: do końca kwietnia 2025 r.

Projekty realizowane przez Dolnośląski Fundusz Rozwoju sp. z o.o. wspólnie z innymi spółkami WD będącymi pośrednikami finansowymi.

Zadania realizowane przez Dolnośląski Fundusz Rozwoju sp. z o.o.

Głównym celem działania DFR sp. z o.o. jest realizacja zadań na rzecz Województwa Dolnośląskiego w zakresie wsparcia mikro, małych i średnich przedsiębiorstw za pomocą instrumentów finansowych (pożyczek, poręczeń i wsparć kapitałowych). Do działalności wykorzystywane są środki post-JEREMIE tj. środki publiczne zwrócone z Instrumentów Inżynierii Finansowej wdrażanych w ramach RPO WD 2007-2013 (Inicjatywa JEREMIE), a także, od 2024 roku, środki zwrócone do Instrumentu Finansowego wdrażanego w ramach RPO WD 2014-2020.

DFR sp. z o.o. realizuje zadania w modelu pośrednim, poprzez sieć Pośredników finansowych wybieranych w procedurach konkurencyjnych. W efekcie zawartych umów podmioty te udzielają wsparcia przedsiębiorcom w imieniu własnym, lecz na rachunek DFR. Pośrednikami finansowymi są m.in. spółki z udziałem Województwa Dolnośląskiego.

W ofercie DFR sp. z o.o. znalazł się również produkt Linia finansowa (wdrażany w modelu bezpośrednim), którego środki uzupełniły udział własny Pośredników finansowych realizujących na Dolnym Śląsku Umowy operacyjne instrumentu finansowego „Pożyczka Rozwojowa” wspierającego MŚP i wdrażanego w ramach RPO WD 2014-2020.

Produkty finansowe udzielone ze środków DFR sp. z o.o. (post-JEREMIE):

I. Produkty pożyczkowe

W 2024 roku kontynuowano realizację podpisaną w grudniu 2022 r., Umowy o Pośrednictwo Finansowe – Pożyczki na Rozwój. Produkt skierowany jest do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, odczuwających negatywne skutki gospodarcze wywołane pandemią COVID-19 oraz stających przed nowymi wyzwaniami ekonomicznymi, takimi jak wzrost kosztów prowadzenia działalności, inflacja, zmiany w strukturze popytu i podaży, a także utrudnienia w łańcuchach dostaw.

Umowa o Pośrednictwo Finansowe realizowana jest przez konsorcjum złożone z Pośredników finansowych: DAWG Sp. z o.o., WARR S.A., ARLEG S.A., DPIN S.A., KARR S.A., AGROREG S.A.

Alokacja środków przeznaczona na realizację produktu to 135 000 000,00 zł. Okres Budowy Portfela, czyli czas, w którym możliwe jest udzielanie pożyczek, trwa do grudnia 2025 roku. Stan realizacji umowy na 31.12.2024 r. przedstawia poniższa tabela:

Umowa	Liczba zawartych umów z MŚP	Kwota udzielonych pożyczek
Pożyczka Obrotowa	159	57 914 801,00 zł
Pożyczka Inwestycyjna	4	6 052 350,00 zł
Razem	163	63 967 151,00 zł

Podsumowanie instrumentów pożyczkowych:

Od 2016 roku Dolnośląski Fundusz Rozwoju sp. z o.o., w oparciu o Strategię Inwestycyjną zarządzania środkami finansowymi pochodzącymi z wkładu wniesionego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 do Instrumentu Inżynierii Finansowej „Dolnośląski Fundusz Powierniczy” zaangażowanymi i niezaangażowanymi w umowy z mikro, małymi i średnimi przedsiębiorstwami

(MŚP) oraz pochodzącymi ze zwrotów od MŚP, opracował 8 produktów o charakterze zwrotnym. Pośrednicy Finansowi realizujący wszystkie Umowy o Pośrednictwo Finansowe zawarte z DFR sp. z o.o. (31 umów), udzielili wg. stanu na 31.12.2024 r. łącznie 1852 pożyczek na kwotę 578 729 240,94 zł w ramach produktów finansowych:

1. Pożyczka obrotowa,
2. Regionalna Pożyczka Hipoteczna,
3. Duża Regionalna Pożyczka Inwestycyjna,
4. Regionalna Pożyczka Obrotowa,
5. Pakiet Pożyczek 2RPH/2DRPI/2RPO (Regionalna Pożyczka Hipoteczna/Duża Regionalna Pożyczka Inwestycyjna/Regionalna Pożyczka Obrotowa),
6. Pożyczka Płynnościowa,
7. Pożyczka Branżowa,
8. Pożyczki na Rozwój.

W 2024 roku pożyczki udzielane były w ramach produktu Pożyczki na Rozwój. Pozostałe, wcześniej uruchomione produkty, są w fazie wygaszania, tj. następuje spłata udzielonych pożyczek.

Linia Finansowa dla Pośredników Finansowych:

Uruchomiono dwie edycje produktu. W ramach pierwszej, w latach 2020-2021 podpisano 9 umów na łączną wartość 18 894 000,00 zł.

W 2022 roku uruchomiona została druga edycja produktu, podpisano 3 umowy na łączną wartość 1 996 486,48 zł. łącznie w ramach Linii Finansowej zostało podpisanych 12 umów na łączną kwotę 20 890 486,48 zł.

II. Produkty poręczeniowe

Spółka odpowiadając na rynkowe zapotrzebowanie na produkty gwarancyjne opracowała:

1. Regionalne Reporęczenie,
2. Reporęczenie – edycja II (REPO2),
3. Reporęczenie – REPO pomoc.

Produkty te wdrażane są również w modelu pośrednim – przez Pośrednika finansowego. W ramach 3 Umów o Pośrednictwo Finansowe udzielono łącznie 2301 reporeczeń ze środków post-JEREMIE na kwotę 105 921 276,75 zł.

W 2024 roku poręczenia udzielane były w ramach produktu REPO2 na podstawie Umowy o Pośrednictwo Finansowe podpisanej w grudniu 2023 r. z Dolnośląskim Funduszem Gospodarczym sp. z o.o. Produkt dedykowany jest dla wszystkich MŚP, bez względu na okres prowadzenia działalności i przeznaczony na poręczenia kredytów, pożyczek, leasingów, należytego wykonania umowy i/lub rękojmię za wady i/lub gwarancje jakości i/lub zwrotu zaliczki oraz poręczenia wadialne. Okres Budowy Portfela trwa do 20.12.2026 r., a całkowita wartość Kapitału Reporęczeniowego wynosi 20 000 000,00 zł, co umożliwi udzielenie poręczeń na łączną wartość 80 000 000,00 zł. Stan realizacji umowy na 31.12.2024 r. przedstawia poniższa tabela:

Umowa	Ilość reporeczeń udzielonych MŚP	Wartość zobowiązania	Wartość poręczeń	Wartość reporeczeń ze środków DFR sp. z o.o.
REPO2	524	50 656 456,56 zł	36 817 401,56 zł	28 837 936,75 zł

Rodzaje zabezpieczanych umów dla MŚP:

Ip.	Rodzaj zobowiązania	Ilość reporeczeń dla MŚP	Wartość zobowiązania	Wartość poręczeń	Wartość reporeczeń ze środków DFR sp. z o.o.
1.	e-wadium	92	1 072 430,00 zł	1 072 430,00 zł	857 944,00 zł
2.	kredyt/pożyczka inwestycyjny	14	7 259 500,00 zł	3 381 600,00 zł	2 705 280,00 zł
3.	kredyt/pożyczka obrotowy	58	29 280 000,00 zł	19 318 845,00 zł	14 839 091,50 zł
4.	należyte wykonanie wykonanie umowy/ rękojmi za wady/ gwarancja jakości	18	1 293 828,89 zł	1 293 828,89 zł	1 035 063,11 zł
5.	wadium	342	11 750 697,67 zł	11 750 697,67 zł	9 400 558,14 zł
	Razem	524	50 656 456,56 zł	36 817 401,56 zł	28 837 936,75 zł

W dniu 18.12.2024 r. podpisana została Umowa o Pośrednictwo Finansowe w ramach produktu REPO pomoc. Produkt przeznaczony jest dla MŚP, które prowadziły działalność gospodarczą przed 1.09.2024 r. i ucierpiały na skutek powodzi oraz dla podmiotów, które będą uczestniczyły lub uczestniczą w odbudowie Dolnego Śląska po powodzi w roku 2024. Zakres możliwych do udzielenia zabezpieczeń jest tożsamy z produktem REPO2. Okres Budowy Portfela trwa 12 miesięcy. Całkowita wartość Kapitału Reporęczeniowego wynosi 10 000 000,00 zł, co umożliwi udzielenie poręczeń na łączną wartość 40 000 000,00 zł.

Podsumowanie produktów finansowych.

Według stanu na dzień 31.12.2024 r. ze środków DFR sp. z o.o. (środki post-JEREMIE) udzielonych zostało łącznie 4153 pożyczek i reporeczeń na kwotę 684 650 517,69 zł (1852 pożyczek na kwotę 578 729 240,94 zł oraz 2301 reporeczeń na kwotę 105 921 276,75 zł). Wartość wsparcia MŚP przy uwzględnieniu środków wypłaconych w ramach Linii Finansowej jest odpowiednio wyższa o udział tych środków w Pożyczkach Rozwojowych (Instrument finansowy – Pożyczka Rozwojowa realizowany na Dolnym Śląsku w ramach RPO WD 2014-2020).

III. Wdrażanie instrumentów quasi-kapitałowych i kapitałowych.

DFR Inwestycyjny Sp. z o.o. jest inwestycyjną spółką celową powołaną przez Dolnośląski Fundusz Rozwoju sp. z o.o., która w ramach zatwierdzonych przez Zarząd Województwa Strategii Inwestycyjnej i Planów Finansowych ma za zadanie wdrażanie instrumentów quasi-kapitałowych i kapitałowych.

W 2024 roku zakończyła się pierwsza, pilotażowa faza działalności DFR Inwestycyjny sp. z o.o., która miała na celu zweryfikowanie potencjału rynkowego oraz roli spółki we wspieraniu przedsiębiorczości na terenie Województwa Dolnośląskiego. Pierwotna wartość środków przekazanych do DFR Inwestycyjny sp. z o.o. wynosiła 25 000 000,00 zł, z czego 23 103 980,00 zł zostało przeznaczone na bezpośrednie wsparcie finansowe w formie inwestycji kapitałowych i quasi-kapitałowych w 9 spółek.

W 2024 r. DFR Inwestycyjny sp. z o.o. weszła w fazę dezinwestycyjną, a na potrzeby zachowania ciągłości pracy spółki w okresie dezinwestycyjnym została wniesiona dopłata wysokości 1 500 000,00 zł.

W związku z powyższym w 2024 roku DFR Inwestycyjny sp. z o.o. nie dokonał żadnych inwestycji kapitałowych bądź quasi-kapitałowych.

Narastająco do dnia 31.12.2024 r. DFR Inwestycyjny dokonał wyjść z inwestycji na łączną kwotę 2 566 393,14 zł. Cała suma środków została przeznaczona na inwestycje kontynuacyjne (tzw. „follow-on”) zrealizowane jeszcze w 2023 r.

Na potrzeby badania sprawozdania finansowego spółki za rok obrotowy 2023 zlecona została wycena portfela inwestycji DFR Inwestycyjny, w wyniku której wartość portfela w marcu 2024 roku została oszacowana przez zewnętrznego podmiotu wyceniającego na ok. 49,2 mln zł.

Działania realizowane przez DFR Inwestycyjny sp. z o.o. w 2024 roku:

- Realizacja czwartej edycji konkursu „Level Up – Wielka bitwa o start-up”. Konkurs realizowany jest we współpracy z największymi dolnośląskimi uczelniami (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Politechnika Wrocławska, Uniwersytet Wrocławski, Wyższa Szkoła Bankowa, Wrocławski Uniwersytet Medyczny, SWPS, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Wrocławska Akademia Biznesu), a jego celem jest pobudzanie przedsiębiorczości wśród studentów, absolwentów oraz pracowników naukowych. W czwartej edycji konkursu udział wzięło rekordowe 18 zespołów.
- Współudział w organizacji drugiej edycji konferencji „Dolny Śląsk. Mikrokosmos Inwestycji”.

IV. Działania informacyjne i promocyjne.

Dolnośląski Fundusz Rozwoju sp. z o.o. (DFR) w 2024 roku aktywnie wspierał kampanię informacyjno-promocyjną realizowaną we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, koncentrując się na wsparciu sektora MŚP. W ramach działań zorganizowano liczne spotkania, a także zapewniono publikacje w lokalnych mediach, promujące przedsiębiorczość oraz dostępne instrumenty finansowe. DFR szczególnie podkreślał ofertę atrakcyjnych produktów finansowych, takich jak preferencyjne pożyczki i inne formy wsparcia, mające na celu rozwój i stabilizację działalności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w regionie.

Koncentrując się na kluczowych produktach finansowych, takich jak Pożyczki na Rozwój oraz REPO2, DFR opracował kompleksowe działania promocyjno-informacyjne, podkreślające ich atrakcyjność i korzyści dla przedsiębiorców. Szczególny nacisk położono na preferencyjne oprocentowanie 2,39% oferowane w ramach Pożyczki na Rozwój – pożyczki obrotowej, co czyni ją konkurencyjnym narzędziem wsparcia dla MŚP. Kampania obejmowała druk materiałów promocyjnych, w tym ulotek oraz szeroką komunikację w mediach tradycyjnych i cyfrowych.

Dolnośląski Fundusz Rozwoju aktywnie uczestniczy w kluczowych wydarzeniach branżowych, gdzie obecne są mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, aby skuteczniej promować swoje produkty finansowe oraz zapewniać wsparcie dla przedsiębiorców. W celu zwiększenia rozpoznawalności i profesjonalnej obsługi interesantów, opracowano dedykowaną zabudowę targową, umożliwiającą efektywną prezentację oferty oraz nawiązywanie kontaktów biznesowych. Obecność na tego typu wydarzeniach wpisuje się w szeroką strategię działań promocyjno-informacyjnych Spółki, mających na celu dotarcie do sektora MŚP i dostarczenie mu niezbędnych narzędzi finansowych. W ramach tych inicjatyw zorganizowano także Mikrokosmos Inwestycji – konferencję, która zgromadziła we Wrocławiu liderów największych funduszy z Polski, przedsiębiorców z województwa oraz przedstawicieli samorządów lokalnych. Wydarzenie to stało się platformą wymiany doświadczeń, nawiązywania współpracy oraz dyskusji na temat inwestycji i rozwoju gospodarki Dolnego Śląska. Dzięki takim inicjatywom DFR nie tylko promuje dostępne instrumenty finansowe, ale także aktywnie wspiera rozwój lokalnego biznesu i tworzy przestrzeń do budowania trwałych relacji między sektorem publicznym a przedsiębiorcami.

Spółka konsekwentnie promuje produkty finansowe DFR podczas kluczowych wydarzeń gospodarczych i branżowych, docierając do przedsiębiorców, przedstawicieli samorządów oraz organizacji biznesowych. Oferta Spółki była obecna m.in. na Dolnośląskim Gryfie – Nagrodzie Gospodarczej (25 listopada 2024 r.), prestiżowym konkursie wyróżniającym firmy i jednostki samorządowe z regionu, a także na Dolmed.tech w Karpaczu (20-22 listopada 2024 r.), konferencji skupiającej liderów sektora medycznego i technologicznego.

Punkty informacyjno-produktowe DFR stanowiły integralną część największych kongresów gospodarczych w regionie, w tym Forum Ekonomicznego w Karpaczu (3-5 września 2024 r.) – jednego z najważniejszych wydarzeń biznesowych w Europie Środkowo-Wschodniej, gdzie DFR miał okazję zaprezentować swoje instrumenty finansowe wśród liderów rynku, inwestorów i przedstawicieli administracji publicznej. Równie istotna była obecność Spółki na Dolnośląskim Forum Gospodarczym w Szczawnie-Zdroju (20 marca 2024 r.), gdzie dyskutowano o rozwoju regionalnej gospodarki oraz możliwościach wsparcia dla MŚP. W ramach wydarzenia zorganizowano także stoisko informacyjno-promocyjne, na którym uczestnicy mogli zapoznać się z ofertą produktów finansowych oraz uzyskać szczegółowe informacje na temat dostępnych form wsparcia.

Projekty realizowane przez DFG sp. z o.o.

Dolnośląski Fundusz Gospodarczy spółka z o.o. we Wrocławiu (dalej jako DFG) w 2024 roku udzielił wsparcia MŚP w łącznej wysokości **37 803 671,56 zł**, udzielając **546** poręczeń:

- **kredytów (pożyczek):** DFG udzielił przedsiębiorcom **72** poręczeń kredytów (pożyczek) w kwocie **22 700 445,00 zł**, co pozwoliło im pozyskać finansowanie w łącznej wysokości **36 539 500,00 zł**;
- **zapłaty wadium:** DFG udzielił wsparcia przedsiębiorcom w postaci **35** pakietów wadium na kwotę **28 350 000,00 zł**, w ramach których udzielono **456** indywidualnych poręczeń zapłaty wadium w kwocie **13 809 397,67 zł**, co pozwoliło im na uczestnictwo w postępowaniach o zamówienia publiczne o łącznej wartości ponad **460** mln zł;
- **należytego wykonania umowy i/lub rękojmi i/lub gwarancji jakości:** DFG udzieliła przedsiębiorcom wsparcia w postaci **29** przedmiotowych linii poręczeniowych na kwotę **7 347 299,79 zł**, w ramach których udzielono **18** indywidualnych poręczeń należytego wykonania umowy i/lub rękojmi i/lub gwarancji jakości w kwocie **1 293 828,89 zł**.

W roku 2024 DFG realizował następujące projekty:

- Umowę z dnia 20 grudnia 2023 r. o Pośrednictwo Finansowe nr 1/11/2023/PJ/REPO2 zawartą z Dolnośląskim Funduszem Rozwoju sp. z o.o. W analizowanym roku w ramach realizacji umów o pośrednictwo finansowe DFG udzielił przedsiębiorcom wsparcia o łącznej wartości 36 817 401,56 zł, udzielając 524 poręczeń, w tym:
 - 1) 72 poręczeń kredytów i pożyczek w kwocie 22 700 445,00 zł, co pozwoliło im pozyskać kredyty i pożyczki w łącznej wartości 36 539 500,00 zł – stanowiły one 61,66% wartości wszystkich poręczeń;
 - 2) 35 poręczeń pakietów wadium na kwotę 28 350 000,00 zł, w ramach których, udzielono 434 indywidualnych poręczeń zapłaty wadium w kwocie 12 823 127,67 zł, co pozwoliło im na uczestnictwo w postępowaniach o zamówienia publiczne o łącznej wartości ok. 427 mln zł – stanowiły one 34,83% wartości wszystkich poręczeń;
 - 3) 29 poręczeń linii należytego wykonania umowy na kwotę 7 347 299,79 zł, w ramach których udzielono 18 indywidualnych poręczeń w kwocie 1 293 828,89 zł, co pozwoliło MŚP na zabezpieczenie realizacji kontraktów o łącznej wartości ok. 26 mln zł - stanowiły one 3,51% wartości wszystkich poręczeń.
- Umowę z dnia 18 grudnia 2024 roku o Pośrednictwo Finansowe Nr 1/11/2024/PJ/REPOpomoc zawartą z Dolnośląskim Funduszem Rozwoju sp. z o.o., która zabezpieczyła kapitał reporenczeniowy o wartości 10 000 000,00 zł na okres 12 miesięcy. Oznacza to, że w roku 2025 Spółka będzie miała do dyspozycji

dotatkowy limit globalny dla reporeczeń do wartości 40 000 000,00 zł, a z uwzględnieniem prawa opcji Spółka może mieć do dyspozycji do 80 000 000,00 zł.

KARR S.A. – produkty pożyczkowe

W roku 2024 zostały wygrane przez KARR SA trzy przetargi oraz podpisane umowy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego:

1. Umowa Operacyjna nr 2/WWS/224/2024/VI/EFSS/045 w ramach Instrumentu finansowego Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie, realizowana w konsorcjum – lider KARR S.A.

Instrument Finansowy Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie realizowany jest przez Karkonoską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. oraz Dolnośląską Agencję Współpracy Gospodarczej sp. z o.o na podstawie Umowy Operacyjnej zawartej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego (BGK) w dniu 1 lipca 2024 r.

Umowa dotyczy powierzenia KARR S.A. oraz DAWG sp z o.o. zarządzania środkami Funduszu Szczegółowego w ramach Instrumentu Finansowego „Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie” (Działania 04.01 Europejskie pożyczki na samozatrudnienie w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus).

Celem Projektu jest zapewnienie wsparcia finansowego, szkoleniowego i doradczego dla osób planujących podjęcie działalności gospodarczej na obszarze województwa dolnośląskiego oraz lubuskiego.

2. Umowa Operacyjna nr 2/FEDS/1724/2024/VI/EFRR/065 Instrument Finansowy – Pożyczka rozwojowa – realizowana w konsorcjum – lider KARR S.A.

Instrument Finansowy „Pożyczka rozwojowa” realizowany jest przez Karkonoską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A., Stowarzyszenie Ostrowskie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości oraz Stowarzyszenie Ostrzeszowskie Centrum Przedsiębiorczości na podstawie Umowy Operacyjnej nr 2/FEDS/1724/2024/VI/EFRR/065 zawartej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego (BGK) w dniu 19 lipca 2024 r.

Umowa dotyczy powierzenia KARR S.A., SOCWP oraz SOCP finansowania w ramach Projektu pn. „Pożyczki rozwojowe na Dolnym Śląsku 2021-2027” realizowanego w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Priorytetu FEDS.01 Fundusze Europejskie na rzecz przedsiębiorczego Dolnego Śląska, Działanie FEDS.01.05 Instrumenty finansowe dla MŚP.

3. Umowa Operacyjna Nr 2/FELB/2824/2024/II/EFRR/104 Instrument Finansowy – Pożyczka na rozwój MSP – realizowana w konsorcjum – lider Fundacja „Przedsiębiorczość”

Instrument Finansowy „Pożyczka na rozwój MŚP” realizowany jest przez Karkonoską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. oraz Fundację „Przedsiębiorczość”, na podstawie Umowy Operacyjnej nr 2/FELB/2824/2024/II/EFRR/104 zawartej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego (BGK) w dniu 03 października 2024 r.

Pożyczka na rozwój MŚP jest udzielana ze środków Funduszu Powierniczego Województwa Lubuskiego w Programie Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027, Działanie 1.6 Rozwój przedsiębiorczości – instrumenty zwrotne.

Projekty pożyczkowe realizowane przez DPIN S.A.

1. Pożyczki Na Rozwój – Umowa o Pośrednictwo Finansowe nr 1/12/2022/PJ/PNR (w konsorcjum z Agencją Rozwoju Regionalnego ARLEG S.A., Dolnośląską Agencją Współpracy Gospodarczej sp. z o.o., Karkonoską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A., Wrocławską Agencją Rozwoju Regionalnego S.A. oraz Agencją Rozwoju Regionalnego „AGROREG” S.A.)

Do realizacji przez DPIN S.A. przypada **26 000 000,00 zł.**

W okresie od 01.01.2024 do 31.12.2024 udzielono **34** pożyczki na łączną kwotę **14 201 000,00 zł.**

2. Pożyczka EKOenergetyczna III (woj. wielkopolskie) - Umowa Pośrednika I stopnia. Instrument Finansowy Pożyczka EKOenergetyczna III. Nr Umowy 3/2023/PEKOIII.

Do realizacji przez DPIN S.A. przypada **10 000 000,00 zł.**

W okresie od 01.01.2024 do 31.12.2024 udzielono **3** pożyczki na łączną kwotę **2 090 000,00 zł.**

3. Mała Pożyczka Rewitalizacyjno-Inwestycyjna (woj. zachodniopomorskie) - Produkt Finansowy Mała Pożyczka Rewitalizacyjno-Inwestycyjna (Umowa Operacyjna I Stopnia). Umowa nr 3.6/2024/ZFR/3

Zawarcie umowy: **9 grudnia 2024 r.**

Do realizacji przez DPIN S.A. przypada **10 000 000,00 zł.**

W 2024 r. nie udzielono pożyczki.

1.2.1 Promocja gospodarcza i turystyczna regionu.

1.3.3 Stymulowanie współpracy sfer biznesu, nauki i edukacji.

ARLEG – produkty pożyczkowe

W dniu 17.09.2024 roku została podpisana Umowa Operacyjna nr 2/FEDS/1724/2024/II/EFRR/092 Instrument Finansowy – Pożyczka rozwojowa - udzielana jest w ramach Konsorcjum w składzie: Agencja Rozwoju Regionalnego „AGROREG” S.A. w Nowej Rudzie – Lider Konsorcjum, Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej sp. z o.o. we Wrocławiu – Partner Konsorcjum i Agencja Rozwoju Regionalnego „ARLEG” S.A. – Partner Konsorcjum ze środków w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Priorytetu FEDS.01 Fundusze Europejskie na rzecz przedsiębiorczego Dolnego Śląska, Działanie FEDS.01.05 Instrumenty finansowe dla MŚP oraz obowiązkowego Wkładu Partnera Finansowego, z przeznaczeniem na finansowanie przedsięwzięć rozwojowych kwalifikowalnych przedsiębiorstw.

W ramach Funduszu Pożyczkowego przedsiębiorstwa MMŚP z obszaru województwa dolnośląskiego otrzymują wsparcie w kwocie: 32 941 176,47 zł, z czego:

– wkład Funduszu Powierniczego: 28 000 000,00 zł., na który składają się:

- a) wkład UE w kwocie 19 600 000,00 zł;
- b) wkład Funduszu Powierniczego KW_FP w kwocie 8 400 000,00 zł;

- wkład własny Partnerów Finansowych: 4 941 176,47 zł.

całkowita wartość projektu: 28 000 000,00 zł (AGROREG + DAWG + ARLEG – Konsorcjum), udział AGROREG: 11 000 000,00 zł, udział DAWG: 10 000 000,00 zł, udział ARLEG: 7 000 000,00 zł.

czas realizacji: okres budowy portfela: 17.10.2024–15.12.2025, okres wygaszania portfela: do 12.2032.

Wartość Jednostkowej Pożyczki wynosi do 2 000 000,00 zł. Okres spłaty poza obszarem preferencji do 72 miesięcy, karencja w spłacie kapitału do 6 miesięcy.

Preferencje:

Pożyczki udzielone na inwestycje ograniczające wpływ przedsiębiorstw na środowisko, w ekoinnowacje i w zarządzanie efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej – okres spłaty do 84 miesięcy, karencja w spłacie kapitału do 12 miesięcy.

Przeznaczenie: Wsparcie Inwestycji Końcowych realizowanych przez Odbiorców Ostatecznych.

Jednostkowe Pożyczki mogą finansować następujące typy Inwestycji Końcowych:

- 1) inwestycje związane z wdrożeniami wyników prac badawczo-rozwojowych (wypracowanych samodzielnie lub nabytych);
- 2) inwestycje w sektorze produkcyjnym i usługowym, przyczyniające się do zwiększenia produktywności przedsiębiorstw i konkurencyjności ich usług, obejmujące m.in. zakup maszyn i sprzętu, rozbudowę przedsiębiorstwa, zakup własności intelektualnej itp.
- 3) inwestycje mające na celu wdrożenie modelu biznesowego zgodnego ze specjalizacją horyzontalną „Przemysł 4.0”, tj. prowadzące do przyspieszenia procesów automatyzacji i robotyzacji przedsiębiorstw (np. automatyzacji produkcji, procesów obsługi klienta i świadczenia usług, procesów pomocniczych oraz cyfryzacji);
- 4) inwestycje prowadzące do wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych wyrobów/ usług lub dokonania zasadniczych zmian w sposobie świadczenia usług lub procesie produkcyjnym (innowacje produktowe lub procesowe);
- 5) inwestycje ograniczające wpływ przedsiębiorstw na środowisko (m. in. rozwój technologii racjonalnego gospodarowania energią, wodą, technologii obiegu zamkniętego dla odpadów), w ekoinnowacje i w zarządzanie efektywnością środowiskową w kierunku gospodarki zasobooszczędnej (np. programy czystszej produkcji, Ecolabel).

Jednostkowe Pożyczki mogą finansować Inwestycje Końcowe zlokalizowane na terenie województwa dolnośląskiego.

W roku 2024 podpisano 4 umowy pożyczkowe na łączną kwotę 1 220 000,00 zł.

Liczba zaangażowania pożyczek na dzień 31.12.2024 r: 4 na łączną kwotę 360 000,00 zł.

WARR S.A. – Instrument Finansowy Pożyczka Rozwojowa BGK

Instrument realizowany na podstawie wygranego postępowania przetargowego i umowy podpisanej w dniu w dniu 19.07.2024 r. z Bankiem Gospodarstwa Krajowego na wdrażanie w województwie dolnośląskim Instrumentu Finansowego „Pożyczka Rozwojowa”. Zamówienie jest finansowane ze środków Programu Regionalnego pn. Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 oraz środków stanowiących krajowe

współfinansowanie, zgodnie z Umowa nr FEDS.01.05-IZ.00-0001/23-00 o finansowaniu Projektu pn. „Pożyczki rozwojowe na Dolnym Śląsku 2021-2027”.

Wartość Umowy Operacyjnej 2/FEDS/1724/2024/I/EFRR/063 z dnia 19.07.2024 r.: **34 090 909,09 zł.**

wartość wkładu Menadżera **30 000 000,00 zł**, na który składają się:

- 1) Wkład UE w kwocie 21 000 000,00 zł;
- 2) Wkład Funduszu Powierniczego w kwocie 9 000 000,00 zł;

wartość wkładu Partnera Finansującego **4 090 909,09 zł.**

Okres Budowy Portfela dla Instrumentu Finansowego: **23.10.2025 r.**

Dane dotyczące Umowy 2/FEDS/1724/2024/I/EFRR/063	
Liczba obsługiwanych umów o pożyczkę (szt.) przez WARR S.A.	18
Wartość udzielonych pożyczek (PLN) przez WARR S.A.	8 239 055,00 zł

Instrument realizowany na podstawie wygranego postępowania przetargowego i umowy podpisanej w dniu 28.08.2024 r. z Bankiem Gospodarstwa Krajowego na wdrażanie w województwie dolnośląskim Instrumentu Finansowego „Pożyczka Rozwojowa”. Zamówienie jest finansowane ze środków Programu Regionalnego pn. Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 oraz środków stanowiących krajowe współfinansowanie, zgodnie z Umowa nr FEDS.01.05-IZ.00-0001/23-00 o finansowaniu Projektu pn. „Pożyczki rozwojowe na Dolnym Śląsku 2021-2027”.

Wartość Umowy Operacyjnej 2/FEDS/1724/2024/V/EFRR/069 z dnia 28.08.2024 r.: **22 222 222,22 zł**

wartość wkładu Menadżera **20 000 000,00 zł**, na który składają się:

- 1) Wkład UE w kwocie 14 000 000,00 zł;
- 2) Wkład Funduszu Powierniczego w kwocie 6 000 000,00 zł;

wartość wkładu Partnera Finansującego **2 222 222,22 zł.**

Okres Budowy Portfela dla Instrumentu Finansowego: **24.11.2025 r.**

Dane dotyczące Umowy 2/FEDS/1724/2024/V/EFRR/069	
Liczba obsługiwanych umów o pożyczkę (szt.) przez WARR S.A.	1
Wartość udzielonych pożyczek (PLN) przez WARR S.A.	500 000,00 zł

Centrum druku 3D przy ul. E. Kwiatkowskiego we Wrocławiu

Dolnośląskie Centrum Druku 3D zarządzane przez DPIN S.A. prowadzi działalność, angażując się w edukację, naukę oraz realizację zaawansowanych projektów z zakresu druku 3D. Jednocześnie utrzymuje wysoki poziom wynajmu powierzchni, wynoszący 92% dla hal produkcyjno-magazynowych oraz 100% dla biur.

W DCD 3D działają firmy z branż: automatyki, telekomunikacji oraz doradztwa w zakresie opakowań dla kosmetyków i chemii gospodarczej.

Kluczowe aktywności DC3D w 2024 roku:

- Współpraca z kołami naukowymi Politechniki Wrocławskiej:
 1. Kołem Naukowym Technik Przyrostowych Rapid Troopers,
 2. Kołem Naukowym BioAddMed,
 3. Kołem Naukowym Automatyki i Robotyki Robocik ,
 4. Akademickim Klubem Lotniczym Politechniki Wrocławskiej,
 5. Kołem Naukowym Pojazdów Niekonwencjonalnych OFF-ROAD;
- Udział w wydarzeniach branżowych, takich jak: XI Dolnośląski Kongres Samorządowy, Made in Wrocław, Forum Ekonomiczne w Karpaczu, Festiwal Tajemnic w Zamku Książ, LIVE 4 LIFE organizowane przez IKSS, festiwal szachowy im. Adolfa Anderssena, Przemysłowa Wiosna STOM Tool, WEST E-Sport Tournaments oraz Business Mixer na Tarczyński Arenie;
- Organizacja wydarzeń na terenie Inkubatora: Innovation Crunch z Pracodawcami RP, Dzień Innowacji, Digital Festival – imprezy skierowane do około 1000 osób, prezentujące możliwości druku 3D oraz nowoczesnych technologii;
- Nawiązanie współpracy z Zespołem Szkół i Placówek Kształcenia Zawodowego w Bielawie w zakresie podwyższania jakości kształcenia zawodowego;

- Organizacja warsztatów i szkoleń z druku 3D dla dzieci, młodzieży oraz uczestników indywidualnych, a także konkursów prototypowania i druku 3D dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych;
- Spotkanie z przedstawicielami Prusa Research w celu nawiązania współpracy nad rozwojem DC3D.

Przykładowe realizacje DCD 3D:

- Produkcja uchwytów na panele klimatyzacji, uchwytów na pilota, tacek ociekowych, dystansów do regałów oraz elementów stomatologicznych;
- Stworzenie pucharów dla zwycięzców Mistrzostw Europy Juniorów w Jakuszytach;
- Produkcja litofanów dla uczestników turnieju piłkarskiego pod patronatem Piotra Zielińskiego;
- Wydruki na potrzeby showroomu (1,5-metrowy T-rex, gitara elektryczna, piłkarzyki);
- Figury Bolesława Chrobrego dla Muzeum w Lubinie;
- Części samochodowe we współpracy z Sublime LTD;
- Drukowanie brakujących części do odrestaurowania autobusu Setra S6 dla Muzeum Motoryzacji Wena w Oławie (m.in. klosze do lamp wykonane technologią SLS);
- Nietypowy projekt: po zeskanowaniu i wydrukowaniu klucza w technologii SLS, klucz otworzył kościół pw. Św. Józefa w Świdnicy.

1.3.5 Wzmacnianie regionalnego systemu wsparcia finansowego dla przedsięwzięć innowacyjnych.

5.3 Wspieranie współpracy międzyregionalnej i transgranicznej

Projekt „Zielona Przyszłość Pogranicza”

Okres realizacji: 01.01.2024–31.12.2026.

Całkowity budżet projektu: 1 153 984,38 EUR.

Budżet KARR S.A.: 338 625,00 EUR.

Partner wiodący projektu: Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

Partnerzy projektu:

- Technologie- und Gründerzentrum Bautzen Gesellschaft mit beschränkter Haftung,
- Hochschule Zittau/Görlitz.

Cel projektu:

wykorzystanie szans i możliwości wynikających ze zmian strukturalnych w zakresie transformacji energetycznej do pogłębienia współpracy transgranicznej na polsko-niemieckim pograniczu.

Opis projektu:

projekt koncentruje się na współpracy transgranicznej na polsko-saksońskim pograniczu w obliczu przystosowania do zachodzących zmian strukturalnych w zakresie transformacji energetycznej. Działania projektu umożliwią nawiązanie kontaktów biznesowych na pograniczu oraz na informowanie o aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej. Innowacyjnym rozwiązaniem będzie organizacja transgranicznego hackathonu.

Planowane działania w projekcie:

- Badanie skupiające się na transgranicznych potrzebach w zakresie zrównoważonego rozwoju i efektywności energetycznej saksońskich i polskich przedsiębiorstw.
- Transgraniczne wydarzenia informacyjno-kooperacyjne - po saksońskiej stronie obszaru wsparcia: Wschodniosaksońskie Dni Budowy Maszyn (2 edycje), Forum Energetyczne, Konferencja Przemysłu Tworzyw Sztucznych i Budownictwa Lekkiego (2 edycje), oraz po stronie polskiej: Polsko-Niemiecko-Czeskie Forum Kooperacji Firm (3 edycje).
- Transgraniczny hackathon.

Działania zrealizowane w 2024 roku:

- 16-17.10.2024 r. w Bautzen odbyły się organizowane przez niemieckiego partnera TGZ Bautzen Wschodniosaksońskie **Dni Budowy Maszyn**. Brała w nich udział liczna delegacja polskich przedsiębiorców. Łącznie w wydarzeniu wzięło udział 86 osób, w tym 25 z Polski, 57 z Niemiec i personel projektu.
- Drugim wydarzeniem było **31. Polsko-Niemiecko-Czeskie Forum Kooperacji Firm**, organizowane przez KARR SA. Odbyło się 14 listopada 2024 roku w Karpaczu. W wydarzeniu wzięło udział łącznie 285 osób, w tym 192 Polaków, 54 Niemców i 39 Czechów. W trakcie Forum odbyły się dwa panele dyskusyjne, w których eksperci z różnych branż omówili kluczowe wyzwania związane z efektywnością energetyczną oraz zrównoważonym rozwojem. Po części dyskusyjnej odbyła się Giełda Kooperacji B2B. Przez cały dzień uczestnicy mogli odwiedzać stoiska informacyjne, gdzie instytucje wspierające rozwój biznesu oraz współpracę transgraniczną prezentowały swoje oferty.

- Badanie ankietowe - Badanie transgranicznych potrzeb saksońskich i polskich przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju i efektywności energetycznej.

**Projekt 3P4SSE - PARTNERSTWO PUBLICZNO-PRYWATNE NA RZECZ
EKONOMII SPOŁECZNEJ I SOLIDARNEJ**

Cel projektu: Promowanie i testowanie wspólnych modeli zarządzania w obszarze ekonomii społecznej i solidarnej w celu wzmocnienia rozwoju terytorialnego

W kwietniu 2023 roku spółka ARR ARLEG S.A. rozpoczęła realizację międzynarodowego projektu 3P4SSE w ramach programu INTERREG Europa Środkowa, jako partner z 12 partnerów z 6 krajów europejskich: Włochy, Austria, Chorwacja, Polska, Węgry i Słowenia. Liderem projektu jest Autonomiczna Prowincja Trydent we Włoszech.

Celem 3P4SSE jest niwelowanie różnic społecznych i ekonomicznych w regionach objętych projektem. Partnerzy w projekcie skupiają się na podejściu klastrowym w odniesieniu do konkretnych wyzwań związanych z gospodarką społeczną i solidarną. Działania w projekcie oparte są na podejściu promującym współpracę pomiędzy podmiotami publicznymi i sektorem prywatnym (nastawionym na zysk i nienastawionym na zysk) i mają na celu zdefiniowanie wspólnych modeli zarządzania w dziedzinie ekonomii społecznej i solidarnej przy zaangażowaniu w akcje pilotażowe projektu lokalnych interesariuszy (przedsiębiorstwa społeczne, NGO's, spółdzielnie socjalne, klastry ekonomii społecznej, MSP, regionalne i lokalne władze publiczne).

Lider projektu: Provincia AUTONOMA DI TRENTO, Włochy.

Okres realizacji projektu: 01.04.2023-31.03.2026 (36 miesięcy).

Budżet ARR „ARLEG” SA (100%): 112 000,00 EUR.

Wkład własny (20%): 22 400,00 EUR.

Źródło finansowania: Interreg Central Europe Europa Środkowa.

Priorytet: P4 Zarządzanie.

Cel 4.1: Wzmocnienie zarządzania na rzecz zintegrowanego rozwoju terytorialnego.

W 2024 roku w ramach projektu realizowane były działania mające na celu wypracowanie i wdrożenie we współpracy z regionalnymi interesariuszami terytorialnych planów działań i narzędzi zarządzania na rzecz ekonomii społecznej i solidarnej na Dolnym Śląsku.

W marcu 2024 r. zespół projektu uczestniczył w Międzynarodowych Warsztatach zorganizowanych w Turynie we Włoszech przez Partnerów Projektu - Links Foundation i Autonomiczną Prowincję Trento, podczas których została przedstawiona i zatwierdzona Międzynarodowa Wspólna Strategia na rzecz wspierania Ekonomii Społecznej i Solidarnej opracowana w ramach projektu.

W czerwcu przy współpracy z DOPS zostały przeprowadzone dwa warsztaty w formie badań fokusowych dla interesariuszy regionalnych, reprezentujących zarówno środowisko samorządowe, władze regionalne, a także organizacje pozarządowe działające w sferze ekonomii społecznej, w celu wypracowania założeń do opracowywanego w projekcie Lokalnego Planu Działania dla Dolnego Śląska. Plan jest częścią działań pilotażowych przewidzianych w projekcie, których efektem ma być poprawa i promowanie lepszych modeli zarządzania regionalnego dla ekonomii społecznej i solidarnej na obszarze Europy Środkowo-Wschodniej. We wrześniu rozpoczęła się realizacja zadań przewidzianych w Lokalnym Planie, obejmujących mapowanie i networking interesariuszy zainteresowanych przystąpieniem do partnerstwa publiczno-prywatnego, szkolenia i wizyty studyjne oraz kampania promująca cele ekonomii społecznej.

Działania projektu refundowane są w ramach umowy partnerskiej Partnership Agreement na realizację projektu Interreg EUROPA ŚRODKOWA zawartej pomiędzy partnerem wiodącym (Liderem z Włoch) i pozostałymi partnerami.

Działania podjęte przez Departament Rozwoju Aglomeracji w 2024 roku

Departament Rozwoju Aglomeracji

Departament Rozwoju Aglomeracji – podstawa prawna:

Uchwała nr 5871/VI/22 ZWD z dnia 5 września 2022 r. w sprawie zmiany uchwały nr 1/VI/18 ZWD z dnia 23 listopada 2018 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego UMWD we Wrocławiu.

DRA – szczegółowy zakres:

Zarządzenie nr 72/2022 MWD z dnia 29 listopada 2022 r., w sprawie szczegółowego zakresu zadań Departamentu Rozwoju Aglomeracji (ze zm. - zarządzenie nr 2/2023 z dnia 3 stycznia 2023).

W ramach DRA powołano i określono działania:

- a) Sekretariat Departamentu,
- b) Wydziału ds. Aglomeracji,
- c) Wydziału Analiz i Rozwoju,
- d) Koordynatora ds. współpracy z samorządami.

Cel utworzenia DRA w ramach UMWD:

Wynika z konieczności zintensyfikowania współpracy z jst w ramach miejskich aglomeracji Dolnego Śląska a także podmiotami życia społecznego i gospodarczego. Celem jest nie tylko budowa „sieci” relacji ale również wzmocnienie działań w zakresie m.in. innowacyjności, konkurencyjności, funkcjonowania obszarów metropolitalnych i funkcjonalnych, przemian społeczno-gospodarczych, jakie zachodzą na obszarze województwa. Efektem tych zamierzeń i działań będzie przygotowanie rekomendacji i dokumentów strategicznych dla władz samorządu województwa mających na celu podnoszenie poziomu życia wśród mieszkańców regionu.

Zakres działań DRA:

- 1) kształtowanie regionalnej polityki rozwoju miejskich obszarów funkcjonalnych;
- 2) monitorowanie praktycznej realizacji zasady integralności (zgodności polityki rozwoju miejskich obszarów funkcjonalnych aktualnymi ustaleniami zasadami określanymi dokumentach strategicznych kraju Unii Europejskiej);
- 3) ocena rozwojowych programów (strategii) miejskich obszarów funkcjonalnych;
- 4) kształtowanie priorytetów rozwoju miejskich obszarów funkcjonalnych zgodnie długofalową strategią rozwoju województwa dolnośląskiego;
- 5) podejmowanie działań ukierunkowanych na wzmacnianie potencjałów endogenicznych zdolności konkurencyjnych miejskich obszarów funkcjonalnych;
- 6) określanie kierunków strategicznych inwestycji rozwojowych na miejskich obszarach funkcjonalnych;
- 7) określanie zakresu podejmowanie działań ukierunkowanych na równomierny komplementarny rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych;
- 8) sporządzanie analiz opracowań diagnostycznych prognostycznych miejskich obszarach funkcjonalnych;
- 9) współpraca władzami jednostek samorządu terytorialnego współtworzących miejskie obszary funkcjonalne;
- 10) sprawowanie imienia Zarządu nadzoru nad działalnością Instytutu Rozwoju Terytorialnego.

Istotne działania dla rozwoju regionalnego (wybrane i najważniejsze):

Wg stanu na dzień 31.12.2024 r. kwota planu wyniosła **446 500,00 zł.**

W ramach zadań Wydziału Analiz i Rozwoju wykonano **404 741,00** (90,64% planu), w tym w ramach zadania:

1) Przeprowadzenie badania stanu rzeki Odry – II etap; kwota 70 000,00 zł

Środki zakontraktowane przez Sejmik Województwa w ramach budżetu 2024 r. wydatkowano na realizację II etapu umowy Usługa badawcza polegająca na przeprowadzeniu badania stanu rzeki Odry przez Wykonawcę wraz z opracowaniem wyników badań w postaci Raportów. Raport z wynikami badań i rekomendacjami przekazano w ustalonym terminie, tj. w kwietniu 2024 r. Należy podkreślić, że I etap badania zainicjowano w kwietniu 2023 r. Raport z badań za ten okres do listopada 2023 r. został przekazany przez Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu. Wydatkowano wówczas 220 000 zł. Łącznie projekt za okres IV 2023-IV 2024 r. wyniósł 292 000, 00 zł. Zadanie wykonano w 100%.

2) Realizacja zadań dotyczących rozwoju aglomeracji w regionie; kwota 334 741,00 zł

Środki wydatkowo na:

- Organizację usługi cateringowej w ramach konferencji pt. „Sejmiki Województw w polskich systemach politycznych”. Konferencja zorganizowana została wraz z Uniwersytetem Wrocławskim – Instytut Politologii. Dwudniowa konferencja zorganizowana została w dniach 25-26.01.2024 r. na UW r. ul. Koszarowa. Departament Rozwoju Aglomeracji był partnerem organizacyjnym i merytorycznym przedsięwzięcia, któremu patronował Marszałek Województwa. Konferencja zgromadziła ok. 150 uczestników, w tym pracowników urzędu i jst.

kwota **19 000,00 zł**

- Organizację i przeprowadzenie „Badania opinii publicznej dotyczące jakości życia na Dolnym Śląsku” wraz z opracowaniem wyników badań w postaci raportów w odniesieniu do zadań własnych województwa w zakresie m.in. edukacji publicznej, w tym szkolnictwa wyższego, modernizacji terenów wiejskich, zagospodarowania przestrzennego, ochrony środowiska oraz transportu zbiorowego i dróg publicznych, przeciwdziałaniu bezrobociu i aktywizacji lokalnego rynku pracy.

Celem zadania było pozyskanie danych i informacji z województwa dolnośląskiego na temat zmian zachodzących w obszarze jakości i poziomu życia mieszkańców w regionie. Dotyczy to przede wszystkim oferowanych usług publicznych przez jst, rozwiązywania wspólnych problemów, wsparcia kluczowych inwestycji, usprawnienia szeregu usług i świadczeń, efektywnego wdrażania lokalnych strategii rozwoju w celu poprawy życia mieszkańców.

kwota **159 531,00 zł**

- Organizację i przeprowadzenie Badań opinii publicznej na terenie wybranych gmin i w obszarze funkcjonowania związków i porozumień międzygminnych wraz z oceną preferencji świadczonych usług publicznych oraz opracowanie wyników badań w postaci raportów w odniesieniu do zadań własnych województwa w zakresie m.in. edukacji publicznej, w tym szkolnictwa wyższego, modernizacji terenów wiejskich, zagospodarowania przestrzennego, ochrony środowiska oraz transportu zbiorowego i dróg publicznych, przeciwdziałaniu bezrobociu i aktywizacji lokalnego rynku pracy.

Celem badania było pozyskanie danych i informacji z wybranych gmin (miasta średnie) województwa dolnośląskiego na temat zmian zachodzących w obszarze jakości i poziomu życia mieszkańców w regionie. Dotyczy to przede wszystkim oferowanych usług publicznych przez jst w ramach powiązań i współpracy, rozwiązywania wspólnych problemów, wsparcia kluczowych inwestycji, usprawnienia szeregu usług i świadczeń, efektywnego wdrażania lokalnych strategii rozwoju w celu poprawy życia mieszkańców.

kwota **156 210,00 zł**

W ramach bieżącej kooperacji utrzymywana była stała współpraca z samorządami terytorialnymi, uczelniami wyższymi m.in. Uniwersytetem Wrocławskim, Politechniką Wrocławską, Uniwersytetem Przyrodniczym, Uniwersytetem Medycznym im. Piastów Śląskich, instytucjami wsparcia biznesu, jednostkami samorządu województwa: IRT, organizacjami pozarządowymi: Stowarzyszenie Rzeczpospolita Samorządna w tematach bieżących a dotyczących kwestii aglomeracyjnych.

Część III - Realizacja polityk, programów
i strategii wojewódzkich

INTEGRACJA SPOŁECZNA

Zarząd Województwa Dolnośląskiego realizuje swoje zadania i obowiązki oraz wypełnia uchwały podjęte przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego, poprzez kierowanie oraz inicjowanie pracy w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, a także w innych jednostkach podległych samorządowi województwa.

Jednostka koordynująca: **Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy**

A. Realizacja dokumentów wykonawczych

Dolnośląski regionalny plan działań na rzecz zatrudnienia

Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

(art. 3 ustawy) samorząd województwa opracowuje corocznie Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na podstawie uchwalanego przez Radę Ministrów Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia. Ponieważ do grudnia 2024 roku nie opublikowano KPDRZ plan taki nie był opracowany na poziomie województwa - aktualne jednak były określone w planie w roku poprzednim priorytetowe grupy bezrobotnych i osób wymagających wsparcia.

Grupy wymagające szczególnego wsparcia na rynku pracy Dolnego Śląska w roku 2024:

Grupy priorytetowe:

- długotrwale bezrobotni,
- bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych,
- bezrobotne osoby w starszych grupach wiekowych tj. powyżej 50 lat,
- bezrobotni do 30 roku życia.

Ponadto szczególnym wsparciem objęte będą następujące grupy:

- bezrobotni bez doświadczenia zawodowego,
- bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia,
- bezrobotne osoby niepełnosprawne,
- bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- przedsiębiorcy dotknięci negatywnymi skutkami wojny w Ukrainie,
- uchodźcy z Ukrainy korzystający z usług Publicznych Służb Zatrudnienia.

Podstawowymi źródłami finansowania działań ujętych w Dolnośląskim Regionalnym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia w 2024 roku były:

- Fundusz Pracy,
- środki Europejskiego Funduszu Społecznego,
- Krajowy Fundusz Szkoleniowy.

Wszystkie działania wynikające z ustawy na rzecz tych grup prowadzone są przez powiatowe urzędy pracy – podlegające poszczególnym samorządom powiatów.

Na realizację w 2024 roku w województwie dolnośląskim programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych przeznaczona została z Funduszu Pracy decyzją Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej kwota 222 038 870,67 zł (w tym 108 636 298,00 zł na współfinansowanie programów z EFS i 14 828 706,05 zł na zadania fakultatywne).

W wyniku siedmiu naborów ogłoszonych przez MRPiPS zaopiniowano 57 wniosków o przyznanie środków Rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie „Programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi”, „Programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych do 30 roku życia”, „Programu aktywizacji zawodowej długotrwale bezrobotnych”, „Programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych z niskimi kwalifikacjami (nieposiadających świadectwa dojrzałości lub bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych)”, „Programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych rodziców powracających na rynek pracy po okresie sprawowania opieki nad dzieckiem”, „Programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia”, „Programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych i poszukujących pracy 50+”, „ w ramach programów, których realizacja wynika z diagnozy bieżących potrzeb rynku pracy tj. „Programu dla zwalnianych pracowników” a także „Programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych na terenach, na których w 2024 r. miały miejsce klęski żywiołowe” i decyzjami MRPiPS pozyskano dla PUP dodatkową kwotę 21 196 568,23 zł. Według stanu na 31.12.2024 roku na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji wydatkowano 218 467 784,77 zł (bez KFS), co stanowi 95,60% przyznanego na rok 2024 limitu.

Kolejnym źródłem finansowania były środki Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Rada Rynku Pracy dokonała podziału pomiędzy województwa limitu tych środków na rok 2024. Kwota dla powiatowych urzędów pracy województwa dolnośląskiego wyniosła 17 830 000,00 zł.

Kwota środków rezerwy KFS przeznaczona dla dolnośląskich powiatów to 2 829 866,00 zł.

Na dzień 31.12.2024 dolnośląskie powiaty wydatkowały z KFS kwotę 19 221 789,62 zł co stanowi 94,96% przyznanego na 2024 rok limitu.

FEDS 2021-2027

W ramach Priorytetu 7 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku w 2024 roku były realizowane projekty z następujących Działań:

Działanie 7.1 Projekty Powiatowych Urzędów Pracy – projekty niekonkurencyjne dwuletnie na lata 2023-2024

Celem interwencji jest poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy – w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży – dla osób długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, a także poprzez promowanie samozatrudnienia.

Grupę docelową stanowią osoby bezrobotne, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w szczególności:

- a) osoby znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, tj. kobiety, osoby w wieku 50 lat i więcej, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach;
- b) osoby młode w wieku 18-29 lat, zwłaszcza: z grupy NEET.

Zakres projektu: Projekty PUP są realizowane zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Projekty PUP są prefinansowane wyłącznie ze środków Funduszu Pracy w ramach przyznanego limitu środków Funduszu Pracy dla województwa, określonego przez dysponenta Funduszu Pracy w decyzji limitowej na dany rok. Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie to 70%. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję) to 100%.

Łączna wartość alokacji na lata 2023-2024 na realizację projektów wyniosła 173 384 125,20 zł (w tym kwota przyznaných środków na 2023 rok - 64 747 827,00 zł a kwota przyznaných środków na 2024 rok - 108 636 298,20 zł).

W 2023 roku zostało podpisanych 26 umów o dofinansowanie projektów niekonkurencyjnych PUP z terenu woj. dolnośląskiego na kwotę ogółem 173 384 125,20 zł. W 2024 roku zostały podpisane aneksy do umów PUP wg zaktualizowanego podziału środków (limitów) Funduszu Pracy na finansowanie zadań przez samorządy powiatów.

Kwoty z 2023 roku zostały urealnione do wysokości faktycznego wykonania, a kwoty na 2024 rok zostały uaktualnione przy pomocy formularzy wprowadzania zmian w projektach. Tym samym kwoty przedstawiały się następująco:

Łączna kwota zawartych aneksów PUP na lata 2023-2024: 165 913 575,38 zł.

Kwota urealniona z 2023 roku: 57 277 277,38 zł.

Kwota uaktualniona na 2024 rok: 108 636 298,00 zł.

Działanie 7.2 Rozwój instytucji rynku pracy

Typ 7.2.A Obserwatorium rynku pracy – projekt niekonkurencyjny własny DWUP.

Celem wsparcia jest dostarczenie rzetelnych informacji w różnych obszarach rynku pracy i edukacji, które przyczynią się do zwiększenia zatrudnienia oraz ograniczenia i zapobiegania bezrobociu na Dolnym Śląsku, a także pozwolą na wypracowanie nowych rozwiązań dla pracodawców oraz dolnośląskiego rynku pracy.

W dniu 25.07.2023 r. została podjęta uchwała na realizację projektu na kwotę 2 399 912,00 zł. Projekt realizowany w latach 2023-2027.

Podmiot realizujący: Wydział Rynku Pracy Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

Działanie 7.2 Rozwój instytucji rynku pracy

Typ 7.2.B Modernizacja i wsparcie regionalnych instytucji rynku pracy w tym EURES – projekt niekonkurencyjny własny DWUP.

Celem wsparcia jest podnoszenie umiejętności, kompetencji i kwalifikacji pracowników Publicznych Służb Zatrudnienia (PSZ) i instytucji rynku pracy w celu poprawy świadczenia usług i ich dostosowania do zmieniającego się rynku pracy, wsparcie PSZ w świadczeniu usług w ramach sieci EURES.

W dniu 22.08.2023 r. została podjęta uchwała na realizację projektu na kwotę 5 200 000,00 zł. Projekt realizowany w latach 2023-2027.

Podmiot realizujący: Wydział Analiz i Statystyki Rynku Pracy DWUP.

Działanie 7.4 Adaptacja do zmian na rynku pracy

Typ 7.4.A Projekty w zakresie Podmiotowego Systemu Finansowania – projekt konkurencyjny.

Celem interwencji jest wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw poprzez usługi realizowane w ramach Bazy Usług Rozwojowych pozwalające na rozwój przedsiębiorstwa i/lub jego pracowników, w szczególności nabycie lub potwierdzenie kwalifikacji, usprawnienie procesów lub obszaru działania przedsiębiorstwa, częściową lub całkowitą zmianę profilu działalności gospodarczej.

W dniu 19.12.2023 r. została podpisana 1 umowa na realizację projektu w ramach Działania 7.4. Typ A. na kwotę 169 483 032,86 zł.

Podmiot realizujący: Agencja Rozwoju Regionalnego „ARLEG” S.A.

Typ 7.4.B Projekty w zakresie outplacementu – projekt konkurencyjny.

Zaplanowane, kompleksowe działania, których celem jest reorganizacja zatrudnienia ograniczająca proces zwolnień lub przeprowadzenie procesu zwolnień uwzględniające udzielenie pomocy zwalnianym lub zwolnionym pracownikom w odnalezieniu się w nowej sytuacji życiowej i zawodowej, w tym przede wszystkim prowadzące do utrzymania lub podjęcia i utrzymania zatrudnienia, a także wsparcie osób odchodzących z rolnictwa.

W szczególności:

- doradztwo zawodowe połączone z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania;
- poradnictwo psychologiczne;
- pośrednictwo pracy;
- szkolenia, kursy, studia podyplomowe;
- staże;
- sfinansowanie kosztów dojazdu lub dodatek relokacyjny.

W dniu 26.03.2024 r. została podpisana 1 umowa na realizację projektu w ramach Działania 7.4 Typ B na kwotę 13 934 232,40 zł.

Podmiot realizujący: Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej Sp. z o.o.

Działanie 7.6 Integracja migrantów – projekty konkurencyjne

Typ 7.6.A Integracja społeczna i zawodowa obywateli państw trzecich oraz.

Typ 7.6.B Budowanie potencjału instytucjonalnego i wzmacnianie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz migrantów OPT.

Zakres wsparcia dla Typu 7.6.A: Działania wspierające integrację społeczną oraz zawodową obywateli państw trzecich (OPT - obywatele państw trzecich).

Zakres wsparcia dla Typu 7.6.B: Budowanie potencjału instytucjonalnego i wzmacnianie współpracy międzyinstytucjonalnej struktur np. pomocy społecznej, usług medycznych, wsparcia psychologicznego, rynku pracy oraz systemu edukacji, a także organizacji społeczeństwa obywatelskiego w celu świadczenia przez te podmioty usług wysokiej jakości na rzecz migrantów OPT.

W ramach projektów konkurencyjnych Typ 7.6.A i 7.6.B do 31.12.2024 r. zostały podpisane 44 umowy o dofinansowanie na kwotę 36 659 317,45 zł.

Działanie 7.9 Aktywizacja osób na rynku pracy

Typ 7.9.A Projekty Ochotniczych Hufców Pracy – projekt niekonkurencyjny OHP.

Projekty OHP są realizowane zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W ramach projektu mogą być realizowane instrumenty i usługi rynku pracy (z wyłączeniem robót publicznych) wskazane w tej ustawie, w tym: identyfikacja potrzeb osób młodych oraz diagnozowanie możliwości w zakresie doskonalenia zawodowego poprzez opracowanie IPD; pośrednictwo pracy w zakresie uzyskania odpowiedniego zatrudnienia zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami wspieranej osoby lub poradnictwo

zawodowe w zakresie wyboru odpowiedniego zawodu oraz pomoc w planowaniu rozwoju kariery zawodowej; realizacja wysokiej jakości szkoleń służących zdobyciu, zmianie lub podniesieniu kompetencji lub kwalifikacji niezbędnych do wykonywania danego zawodu lub zadań na określonym stanowisku; nabywanie lub uzupełnianie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu poprzez staże spełniające standardy wskazane w Europejskiej Ramie Jakości Praktyk i Staży; wsparcie zatrudnienia osoby młodej u przedsiębiorcy lub innego pracodawcy, stanowiące zachętę do zatrudnienia, m.in. poprzez pokrycie kosztów subsydiowania zatrudnienia, bony zatrudnieniowe lub bony na zasiedlenie dla osób, u których zidentyfikowano adekwatność danej formy wsparcia; oraz działania towarzyszące aktywizacji edukacyjno-zawodowej realizowane (jako uzupełnienie do ww. działań), w tym: identyfikacja deficytów edukacyjnych i społeczno-wychowawczych, potrzeb i umiejętności danej osoby służące doborowi form wsparcia (instrumentów i usług rynku pracy) do indywidualnej sytuacji danej osoby; opieka ukierunkowana na osobę młodą m.in. poprzez doradztwo, poradnictwo i mentoring służące zmotywowaniu oraz przygotowaniu danej osoby do wejścia na rynek pracy i na wymogi związane z uczeniem się przez całe życie; wsparcie osób młodych w wyrównaniu zaległości edukacyjnych oraz rozwijaniu zdolności i umiejętności m.in. poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych oraz zajęć integracyjnych i rozwoju osobistego; wsparcie rozwoju kompetencji emocjonalno-społecznych osób młodych m.in. poprzez zajęcia terapeutyczno-korekcyjne, szkolenia z zakresu tzw. kompetencji miękkich służące redukcji zachowań dysfunkcyjnych; wsparcie osób młodych w podnoszeniu umiejętności zawodowych i kompetencji społecznych potrzebnych do wykonywania danego zawodu m.in. poprzez organizację różnego typu szkoleń służących do skutecznego wejścia na rynek pracy i pomyślnego funkcjonowania w społeczeństwie.

W dniu 18.10.2024 r. zostało zawarte Porozumienie z Dolnośląską Wojewódzką Komendą Ochotniczych Hufców Pracy o dofinansowanie projektu na kwotę 5 500 000,00 zł. Projekt realizowany w latach 2024-2028.

Podmiot realizujący: Dolnośląska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy.

Działanie 7.9 Aktywizacja osób na rynku pracy

Typ 7.9.B Wsparcie EURES – projekt niekonkurencyjny własny DWUP.

Celem wsparcia jest podnoszenie umiejętności, kompetencji i kwalifikacji pracowników Publicznych Służb Zatrudnienia (PSZ) i instytucji rynku pracy w celu poprawy świadczenia usług i ich dostosowania do zmieniającego się rynku pracy, wsparcie PSZ w świadczeniu usług w ramach sieci EURES:

- a) wspieranie polskich bezrobotnych i poszukujących pracy ze zidentyfikowanych sektorów rynku pracy, branż, zawodów lub kompetencji, w których występuje nadwyżka lub równowaga na wojewódzkim lub krajowym rynku pracy, w znalezieniu zatrudnienia za granicą w państwach UE;
- b) wspieranie Polaków przebywających za granicą na terenie państw UE oraz Polaków, którzy w okresie ostatniego roku powrócili z zagranicy z państw UE, ze zidentyfikowanych sektorów rynku pracy, branż, zawodów lub kompetencji, w których występuje deficyt lub równowaga potencjalnych pracowników na terenie województwa lub kraju (występują trudności w rekrutacji pracowników), w znalezieniu zatrudnienia w Polsce;
- c) wspieranie polskich pracodawców w rekrutacji i zatrudnieniu pracowników (bezrobotnych lub poszukujących pracy) przebywających za granicą w państwach UE (dotyczy to zarówno cudzoziemców będących obywatelami tych państw jak i Polaków przebywających za granicą na terenie tych państw oraz Polaków, którzy w okresie ostatniego roku powrócili z zagranicy z państw UE) ze zidentyfikowanych sektorów rynku pracy, branż, zawodów lub kompetencji, w których występuje deficyt lub równowaga potencjalnych pracowników na terenie województwa lub kraju (występują trudności w rekrutacji pracowników).

W dniu 22.08.2023 r. została podjęta uchwała na realizację projektu na kwotę 1 200 000,00 zł. Projekt został zakończony 31.12.2024 r. a obecnie trwa jego końcowe rozliczanie.

Podmiot realizujący: Wydział EURES DWUP.

Działanie 7.9 Aktywizacja osób na rynku pracy

Typ 7.9.C Projekty skierowane do osób zatrudnionych na podstawie umów krótkoterminowych, umów cywilnoprawnych, ubogich pracujących, odchodzących z rolnictwa – projekty konkurencyjne.

Zakres wsparcia:

- doradztwo zawodowe wraz z przygotowaniem Indywidualnych Planów Działania (obligatoryjne),
- pośrednictwo pracy w zakresie wyboru zawodu zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami wspieranej osoby,
- nabywanie, podwyższanie lub dostosowywanie kompetencji i kwalifikacji m.in. poprzez wysokiej jakości szkolenia i kursy (w tym kwalifikacje rynkowe włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji),

- nabywanie lub uzupełnianie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu, m.in. poprzez staże.

W ramach projektów konkurencyjnych Typ 7.9.C do 31.12.2024 r. zostało podpisanych 6 umów o dofinansowanie projektów na kwotę 24 877 643,16 zł.

Działanie 8.2 Uczenie się przez całe życie

Typ 8.2.A Kształcenie osób dorosłych z wykorzystaniem BUR – projekty konkurencyjne.

Zakres wsparcia:

- a) usługi rozwojowe w ramach PSF z wykorzystaniem BUR dla osób dorosłych, w tym przede wszystkim dla tych w niekorzystnej sytuacji, które chcą z własnej inicjatywy podnieść swoje kwalifikacje/kompetencje lub przekwalifikować się ze szczególnym uwzględnieniem obszarów zielonej i cyfrowej transformacji;
- b) zbudowanie motywacji do rozwoju umiejętności/kompetencji lub nabycia kwalifikacji;
- c) wsparcie w analizie potrzeb rozwojowych, w tym z wykorzystaniem modelu Bilansu Kompetencji;
- d) wsparcie w wyborze odpowiednich usług rozwojowych w BUR;
- e) identyfikacja nabytych umiejętności/kompetencji oraz wsparcie w ich walidacji i certyfikacji, w tym zachęcenie do założenia „Mojego portfolio” lub konta Europass.

W ramach projektów konkurencyjnych Typ 8.2.A do 31.12.2024 r. zostały podpisane 4 umowy o dofinansowanie projektów na kwotę 95 267 569,79 zł.

Działanie 9.1 Transformacja społeczna

Typ 9.1.C Podnoszenie i doskonalenie kompetencji w zakresie zielonej transformacji – projekty konkurencyjne.

Zakres wsparcia: Wsparcie realizowane poprzez usługi w ramach Bazy Usług Rozwojowych pozwalające na rozwój przedsiębiorstwa i/lub jego pracowników, w szczególności nabycie lub potwierdzenie kwalifikacji, usprawnienie procesów lub obszaru działania przedsiębiorstwa, częściową lub całkowitą zmianę profilu działalności gospodarczej. Działania ukierunkowane na rozwój w zakresie zielonych umiejętności lub zielonych miejsc pracy oraz podnoszenia i zmiany kwalifikacji pracowników, w tym w związku z rozwojem rynku modernizacji energetycznej, GOZ, technologii cyfrowych.

W ramach projektów konkurencyjnych Typ 9.1.C do 31.12.2024 r. zostały podpisane 3 umowy o dofinansowanie na kwotę 35 321 852,50 zł.

FEDS 2021-2027 (Pomoc techniczna)

Zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 3 ustawy) samorząd województwa opracowuje corocznie Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na podstawie uchwalanego przez Radę Ministrów Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia. Ponieważ do grudnia 2024 roku nie opublikowano KPDRZ plan taki nie był opracowany na poziomie województwa - aktualne jednak były określone w planie w roku poprzednim priorytetowe grupy bezrobotnych i osób wymagających wsparcia.

Grupy wymagające szczególnego wsparcia na rynku pracy Dolnego Śląska w roku 2024:

Grupy priorytetowe:

- długotrwale bezrobotni,
- bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych,
- bezrobotne osoby w starszych grupach wiekowych tj. powyżej 50 lat,
- bezrobotni do 30 roku życia.

Ponadto szczególnym wsparciem objęte będą następujące grupy:

- bezrobotni bez doświadczenia zawodowego,
- bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia,
- bezrobotne osoby niepełnosprawne,
- bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- przedsiębiorcy dotknięci negatywnymi skutkami wojny w Ukrainie,
- uchodźcy z Ukrainy korzystający z usług Publicznych Służb Zatrudnienia.

Podstawowymi źródłami finansowania działań ujętych w Dolnośląskim Regionalnym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia w 2024 roku były:

- Fundusz Pracy,
- środki Europejskiego Funduszu Społecznego,

- Krajowy Fundusz Szkoleniowy.

Wszystkie działania wynikające z ustawy na rzecz tych grup prowadzone są przez powiatowe urzędy pracy – podlegające poszczególnym samorządom powiatów.

Na realizację w 2024 roku w województwie dolnośląskim programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych przeznaczona została z Funduszu Pracy decyzją Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej kwota 222 038 870,67 zł (w tym 108 636 298,00 zł na współfinansowanie programów z EFS i 14 828 706,05 zł na zadania fakultatywne).

W wyniku siedmiu naborów ogłoszonych przez MRPiPS zaopiniowano 57 wniosków o przyznanie środków Rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie „Programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi”, „Programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych do 30 roku życia”, „Programu aktywizacji zawodowej długotrwale bezrobotnych”, „Programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych z niskimi kwalifikacjami (nieposiadających świadectwa dojrzałości lub bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych)”, „Programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych rodziców powracających na rynek pracy po okresie sprawowania opieki nad dzieckiem”, „Programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia”, „Programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych i poszukujących pracy 50+”, „w ramach programów, których realizacja wynika z diagnozy bieżących potrzeb rynku pracy tj. „Programu dla zwalnianych pracowników” a także „Programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych na terenach, na których w 2024 r. miały miejsce klęski żywiołowe” i decyzjami MRPiPS pozyskano dla PUP dodatkową kwotę 21 196 568,23 zł. Według stanu na 31.12.2024 roku na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji wydatkowano 218 467 784,77 zł (bez KFS), co stanowi 95,60% przyznanego na rok 2024 limitu.

Kolejnym źródłem finansowania były środki Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Rada Rynku Pracy dokonała podziału pomiędzy województwa limitu tych środków na rok 2024. Kwota dla powiatowych urzędów pracy województwa dolnośląskiego wyniosła 17 830 000,00 zł.

Kwota środków rezerwy KFS przeznaczona dla dolnośląskich powiatów to 2 829 866,00 zł.

Na dzień 31.12.2024 dolnośląskie powiaty wydatkowały z KFS kwotę 19 221 789,62 zł co stanowi 94,96% przyznanego na 2024 rok limitu.

W ramach Priorytetu 7 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku w 2024 roku były realizowane projekty z następujących Działań:

Działanie 7.1 Projekty Powiatowych Urzędów Pracy – projekty niekonkurencyjne dwuletnie na lata 2023-2024

Celem interwencji jest poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy – w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży – dla osób długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, a także poprzez promowanie samozatrudnienia.

Grupę docelową stanowią osoby bezrobotne, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w szczególności:

- a) osoby znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, tj. kobiety, osoby w wieku 50 lat i więcej, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach,
- b) osoby młode w wieku 18-29 lat, zwłaszcza: z grupy NEET.

Zakres projektu: Projekty PUP są realizowane zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Projekty PUP są prefinansowane wyłącznie ze środków Funduszu Pracy w ramach przyznanego limitu środków Funduszu Pracy dla województwa, określonego przez dysponenta Funduszu Pracy w decyzji limitowej na dany rok. Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie to 70%. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję) to 100%.

Łączna wartość alokacji na lata 2023-2024 na realizację projektów wyniosła 173 384 125,20 zł (w tym kwota przyznaných środków na 2023 rok - 64 747 827,00 zł a kwota przyznaných środków na 2024 rok - 108 636 298,20 zł).

W 2023 roku zostało podpisanych 26 umów o dofinansowanie projektów niekonkurencyjnych PUP z terenu woj. dolnośląskiego na kwotę ogółem 173 384 125,20 zł. W 2024 roku zostały podpisane aneksy do umów PUP wg zaktualizowanego podziału środków (limitów) Funduszu Pracy na finansowanie zadań przez samorządy powiatów.

Kwoty z 2023 roku zostały urealnione do wysokości faktycznego wykonania, a kwoty na 2024 rok zostały uaktualnione przy pomocy formularzy wprowadzania zmian w projektach. Tym samym kwoty przedstawiały się następująco:

Łączna kwota zawartych aneksów PUP na lata 2023-2024: 165 913 575,38 zł.

Kwota urealniona z 2023 roku: 57 277 277,38 zł.

Kwota uaktualniona na 2024 rok: 108 636 298,00 zł.

Działanie 7.2 Rozwój instytucji rynku pracy

Typ 7.2.A Obserwatorium rynku pracy – projekt niekonkurencyjny własny DWUP

Celem wsparcia jest dostarczenie rzetelnych informacji w różnych obszarach rynku pracy i edukacji, które przyczynią się do zwiększenia zatrudnienia oraz ograniczenia i zapobiegania bezrobociu na Dolnym Śląsku, a także pozwolą na wypracowanie nowych rozwiązań dla pracodawców oraz dolnośląskiego rynku pracy.

W dniu 25.07.2023 r. została podjęta uchwała na realizację projektu na kwotę 2 399 912,00 zł. Projekt realizowany w latach 2023-2027.

Podmiot realizujący: Wydział Rynku Pracy Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

Działanie 7.2 Rozwój instytucji rynku pracy

Typ 7.2.B Modernizacja i wsparcie regionalnych instytucji rynku pracy w tym EURES – projekt niekonkurencyjny własny DWUP.

Celem wsparcia jest podnoszenie umiejętności, kompetencji i kwalifikacji pracowników Publicznych Służb Zatrudnienia (PSZ) i instytucji rynku pracy w celu poprawy świadczenia usług i ich dostosowania do zmieniającego się rynku pracy, wsparcie PSZ w świadczeniu usług w ramach sieci EURES.

W dniu 22.08.2023 r. została podjęta uchwała na realizację projektu na kwotę 5 200 000,00 zł. Projekt realizowany w latach 2023-2027.

Podmiot realizujący: Wydział Analiz i Statystyki Rynku Pracy DWUP.

Działanie 7.4 Adaptacja do zmian na rynku pracy

Typ 7.4.A Projekty w zakresie Podmiotowego Systemu Finansowania – projekt konkurencyjny.

Celem interwencji jest wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw poprzez usługi realizowane w ramach Bazy Usług Rozwojowych pozwalające na rozwój przedsiębiorstwa i/lub jego pracowników, w szczególności nabycie lub potwierdzenie kwalifikacji, usprawnienie procesów lub obszaru działania przedsiębiorstwa, częściową lub całkowitą zmianę profilu działalności gospodarczej.

W dniu 19.12.2023 r. została podpisana 1 umowa na realizację projektu w ramach Działania 7.4. Typ A. na kwotę 169 483 032,86 zł.

Podmiot realizujący: Agencja Rozwoju Regionalnego „ARLEG” S.A.

Typ 7.4.B Projekty w zakresie outplacementu – projekt konkurencyjny.

Zaplanowane, kompleksowe działania, których celem jest reorganizacja zatrudnienia ograniczająca proces zwolnień lub przeprowadzenie procesu zwolnień uwzględniające udzielenie pomocy zwalnianym lub zwolnionym pracownikom w odnalezieniu się w nowej sytuacji życiowej i zawodowej, w tym przede wszystkim prowadzące do utrzymania lub podjęcia i utrzymania zatrudnienia, a także wsparcie osób odchodzących z rolnictwa.

W szczególności:

- doradztwo zawodowe połączone z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania,
- poradnictwo psychologiczne,
- pośrednictwo pracy,
- szkolenia, kursy, studia podyplomowe,
- staże,
- sfinansowanie kosztów dojazdu lub dodatek relokacyjny.

W dniu 26.03.2024 r. została podpisana 1 umowa na realizację projektu w ramach Działania 7.4 Typ B na kwotę 13 934 232,40 zł.

Podmiot realizujący: Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej Sp. z o.o.

Działanie 7.6 Integracja migrantów – projekty konkurencyjne

Typ 7.6.A Integracja społeczna i zawodowa obywateli państw trzecich oraz.

Typ 7.6.B Budowanie potencjału instytucjonalnego i wzmacnianie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz migrantów OPT.

Zakres wsparcia dla Typu 7.6.A: Działania wspierające integrację społeczną oraz zawodową obywateli państw trzecich (OPT - obywateli państw trzecich).

Zakres wsparcia dla Typu 7.6.B: Budowanie potencjału instytucjonalnego i wzmacnianie współpracy międzyinstytucjonalnej struktur np. pomocy społecznej, usług medycznych, wsparcia psychologicznego, rynku pracy oraz systemu edukacji, a także organizacji społeczeństwa obywatelskiego w celu świadczenia przez te podmioty usług wysokiej jakości na rzecz migrantów OPT.

W ramach projektów konkurencyjnych Typ 7.6.A i 7.6.B do 31.12.2024 r. zostały podpisane 44 umowy o dofinansowanie na kwotę 36 659 317,45 zł.

Działanie 7.9 Aktywizacja osób na rynku pracy

Typ 7.9.A Projekty Ochotniczych Hufców Pracy – projekt niekonkurencyjny OHP.

Projekty OHP są realizowane zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W ramach projektu mogą być realizowane instrumenty i usługi rynku pracy (z wyłączeniem robót publicznych) wskazane w tej ustawie, w tym: identyfikacja potrzeb osób młodych oraz diagnozowanie możliwości w zakresie doskonalenia zawodowego poprzez opracowanie IPD; pośrednictwo pracy w zakresie uzyskania odpowiedniego zatrudnienia zgodnego z kwalifikacjami i kompetencjami wspieranej osoby lub poradnictwo zawodowe w zakresie wyboru odpowiedniego zawodu oraz pomoc w planowaniu rozwoju kariery zawodowej; realizacja wysokiej jakości szkoleń służących zdobyciu, zmianie lub podniesieniu kompetencji lub kwalifikacji niezbędnych do wykonywania danego zawodu lub zadań na określonym stanowisku; nabywanie lub uzupełnianie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu poprzez staże spełniające standardy wskazane w Europejskiej Ramie Jakości Praktyk i Staży; wsparcie zatrudnienia osoby młodej u przedsiębiorcy lub innego pracodawcy, stanowiące zachętę do zatrudnienia, m.in. poprzez pokrycie kosztów subsydiowania zatrudnienia, bony zatrudnieniowe lub bony na zasiedlenie dla osób, u których zidentyfikowano adekwatność danej formy wsparcia; oraz działania towarzyszące aktywizacji edukacyjno-zawodowej realizowane (jako uzupełnienie do ww. działań), w tym: identyfikacja deficytów edukacyjnych i społeczno-wychowawczych, potrzeb i umiejętności danej osoby służące doborowi form wsparcia (instrumentów i usług rynku pracy) do indywidualnej sytuacji danej osoby; opieka ukierunkowana na osobę młodą m.in. poprzez doradztwo, poradnictwo i mentoring służące zmotywowaniu oraz przygotowaniu danej osoby do wejścia na rynek pracy i na wymogi związane z uczeniem się przez całe życie; wsparcie osób młodych w wyrównaniu zaległości edukacyjnych oraz rozwijaniu zdolności i umiejętności m.in. poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych oraz zajęć integracyjnych i rozwoju osobistego; wsparcie rozwoju kompetencji emocjonalno-społecznych osób młodych m.in. poprzez zajęcia terapeutyczno-korekcyjne, szkolenia z zakresu tzw. kompetencji miękkich służące redukcji zachowań dysfunkcyjnych; wsparcie osób młodych w podnoszeniu umiejętności zawodowych i kompetencji społecznych potrzebnych do wykonywania danego zawodu m.in. poprzez organizację różnego typu szkoleń służących do skutecznego wejścia na rynek pracy i pomyślnego funkcjonowania w społeczeństwie.

W dniu 18.10.2024 r. zostało zawarte Porozumienie z Dolnośląską Wojewódzką Komendą Ochotniczych Hufców Pracy o dofinansowanie projektu na kwotę 5 500 000,00 zł. Projekt realizowany w latach 2024-2028.

Podmiot realizujący: Dolnośląska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy.

Działanie 7.9 Aktywizacja osób na rynku pracy

Typ 7.9.B Wsparcie EURES – projekt niekonkurencyjny własny DWUP.

Celem wsparcia jest podnoszenie umiejętności, kompetencji i kwalifikacji pracowników Publicznych Służb Zatrudnienia (PSZ) i instytucji rynku pracy w celu poprawy świadczenia usług i ich dostosowania do zmieniającego się rynku pracy, wsparcie PSZ w świadczeniu usług w ramach sieci EURES:

- a) wspieranie polskich bezrobotnych i poszukujących pracy ze zidentyfikowanych sektorów rynku pracy, branż, zawodów lub kompetencji, w których występuje nadwyżka lub równowaga na wojewódzkim lub krajowym rynku pracy, w znalezieniu zatrudnienia za granicą w państwach UE;
- b) wspieranie Polaków przebywających za granicą na terenie państw UE oraz Polaków, którzy w okresie ostatniego roku powrócili z zagranicy z państw UE, ze zidentyfikowanych sektorów rynku pracy, branż, zawodów

lub kompetencji, w których występuje deficyt lub równowaga potencjalnych pracowników na terenie województwa lub kraju (występują trudności w rekrutacji pracowników), w znalezieniu zatrudnienia w Polsce;

c) wspieranie polskich pracodawców w rekrutacji i zatrudnieniu pracowników (bezrobotnych lub poszukujących pracy) przebywających za granicą w państwach UE (dotyczy to zarówno cudzoziemców będących obywatelami tych państw jak i Polaków przebywających za granicą na terenie tych państw oraz Polaków, którzy w okresie ostatniego roku powrócili z zagranicy z państw UE) ze zidentyfikowanych sektorów rynku pracy, branż, zawodów lub kompetencji, w których występuje deficyt lub równowaga potencjalnych pracowników na terenie województwa lub kraju (występują trudności w rekrutacji pracowników).

W dniu 22.08.2023 r. została podjęta uchwała na realizację projektu na kwotę 1 200 000,00 zł. Projekt został zakończony 31.12.2024 r. a obecnie trwa jego końcowe rozliczanie.

Podmiot realizujący: Wydział EURES DWUP.

Działanie 7.9 Aktywizacja osób na rynku pracy

Typ 7.9.C Projekty skierowane do osób zatrudnionych na podstawie umów krótkoterminowych, umów cywilnoprawnych, ubogich pracujących, odchodzących z rolnictwa – projekty konkurencyjne.

Zakres wsparcia:

- doradztwo zawodowe wraz z przygotowaniem Indywidualnych Planów Działania (obligatoryjne),
- pośrednictwo pracy w zakresie wyboru zawodu zgodnego,
- z kwalifikacjami i kompetencjami wspieranej osoby,
- nabywanie, podwyższanie lub dostosowywanie kompetencji i kwalifikacji m.in. poprzez wysokiej jakości szkolenia i kursy (w tym kwalifikacje rynkowe włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji),
- nabywanie lub uzupełnianie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu, m.in. poprzez staże.

W ramach projektów konkurencyjnych Typ 7.9.C do 31.12.2024 r. zostało podpisanych 6 umów o dofinansowanie projektów na kwotę 24 877 643,16 zł.

Działanie 8.2 Uczenie się przez całe życie

Typ 8.2.A Kształcenie osób dorosłych z wykorzystaniem BUR – projekty konkurencyjne.

Zakres wsparcia:

- a) usługi rozwojowe w ramach PSF z wykorzystaniem BUR dla osób dorosłych, w tym przede wszystkim dla tych w niekorzystnej sytuacji, które chcą z własnej inicjatywy podnieść swoje kwalifikacje/kompetencje lub przekwalifikować się ze szczególnym uwzględnieniem obszarów zielonej i cyfrowej transformacji;
- b) zbudowanie motywacji do rozwoju umiejętności/kompetencji lub nabycia kwalifikacji;
- c) wsparcie w analizie potrzeb rozwojowych, w tym z wykorzystaniem modelu Bilansu Kompetencji;
- d) wsparcie w wyborze odpowiednich usług rozwojowych w BUR;
- e) identyfikacja nabytych umiejętności/kompetencji oraz wsparcie w ich walidacji i certyfikacji, w tym zachęcenie do założenia „Mojego portfolio” lub konta Europass.

W ramach projektów konkurencyjnych Typ 8.2.A do 31.12.2024 r. zostały podpisane 4 umowy o dofinansowanie projektów na kwotę 95 267 569,79 zł.

Działanie 9.1 Transformacja społeczna

Typ 9.1.C Podnoszenie i doskonalenie kompetencji w zakresie zielonej transformacji – projekty konkurencyjne.

Zakres wsparcia: Wsparcie realizowane poprzez usługi w ramach Bazy Usług Rozwojowych pozwalające na rozwój przedsiębiorstwa i/lub jego pracowników, w szczególności nabycie lub potwierdzenie kwalifikacji, usprawnienie procesów lub obszaru działania przedsiębiorstwa, częściową lub całkowitą zmianę profilu działalności gospodarczej. Działania ukierunkowane na rozwój w zakresie zielonych umiejętności lub zielonych miejsc pracy oraz podnoszenia i zmiany kwalifikacji pracowników, w tym w związku z rozwojem rynku modernizacji energetycznej, GOZ, technologii cyfrowych.

W ramach projektów konkurencyjnych Typ 9.1.C do 31.12.2024 r. zostały podpisane 3 umowy o dofinansowanie na kwotę 35 321 852,50 zł.

W ramach Priorytetu 11 Pomoc techniczna EFS+ FEDS 2021-2027 w 2024 roku był realizowany i rozliczony projekt z następujących Działań:

Działanie 11.1 Pomoc techniczna EFS+

Projekt pn.: „Wsparcie beneficjentów Programu FEDS 2021-2027 EFS+” – projekt partnerski - Lider: DWUP, Partnerzy: Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych i Dolnośląscy Pracodawcy.

Celem projektu jest zapewnienie efektywnego wsparcia beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu FEDS 2021-2027 poprzez rozwój kompetencji niezbędnych do skutecznego aplikowania o fundusze UE oraz właściwego prowadzenia i rozliczania projektów.

Grupa docelowa: Wsparcie jest kierowane do przedstawicieli, pracowników i wolontariuszy organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz partnerów społecznych działających na terenie Dolnego Śląska.

Rezultat projektu: Rezultatem działań w projekcie będzie wzmocnienie potencjału beneficjentów (w tym potencjalnych) poprzez zwiększenie wiedzy na temat FEDS 2021-2027.

W dniu 29.10.2024 r. została podjęta uchwała na realizację projektu na kwotę 2 492 457,00 zł.

W 2024 r. w ramach projektu zorganizowano konferencję otwierającą projekt (Wrocław 17.12.2024 r.).

Podmiot realizujący: Wydział Projektów Zewnętrznych DWUP.

Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Dolnośląskim**Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej**

1. Opracowanie i przyjęcie Uchwały Nr 8507/VI/24 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 9 kwietnia 2024 r. w sprawie zmiany Uchwały nr 6755/VI/23 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 11 kwietnia 2023 r. w sprawie określenia trybu powołania Dolnośląskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej oraz przyjęcie regulaminu jego funkcjonowania.

2. W okresie od 6-15 maja 2024 r. DKRES przeprowadzenie naboru na członkinie i członków grup roboczych działających przy Dolnośląskim Komitecie Rozwoju Ekonomii Społecznej.

3. Opracowanie i przyjęcie Uchwał nr 1/2024 Dolnośląskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej z dnia 4 czerwca 2024 r. w sprawie przyjęcia składu grup roboczych działających przy Dolnośląskim Komitecie Rozwoju Ekonomii Społecznej.

Na podstawie § 1 Uchwały nr 1/2024, DKRES powołał 5 grup roboczych, to jest:

- Grupa robocza ds. rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji Cel – rozpoznanie potrzeb instytucji i podmiotów lokalnych, w tym PES w realizacji działań w zakresie włączenia społecznego. Działania podejmowane przez grupę mają służyć budowaniu potencjału lokalnych PES oraz współpracy między organizującymi a realizującymi usługi społeczne - 23 członkin i członków.
- Grupa robocza ds. zamówień/zleceń zadań publicznych realizowanych przez PES, w tym zlecenia usług społecznych. Cel – Zwiększenie włączenia sektora ES w realizację zamówień publicznych, w tym zlecenia usług społecznych - 6 członkin i członków.
- Grupa robocza ds. promocji i współpracy z biznesem. Cel – kreowanie działań wizerunkowych podmiotów ekonomii społecznej (ich produktów i działań społecznych) oraz ułatwianie współpracy międzysektorowej - 11 członkin i członków.
- Grupa robocza ds. podmiotów zatrudnienia socjalnego oraz podmiotów reintegracyjnych. Cel – poszukiwanie rozwiązań problemów dotyczących podmioty o charakterze reintegracyjnym (CIS/KIS, ZAZ/WTZ, ŚDS) – 15 członkin i członków.
- Grupa robocza ds. przedsiębiorstw społecznych. Cel: Poszukiwanie rozwiązań problemów dotyczących PS oraz kreowania współpracy pomiędzy podmiotami wspierającymi PS – 16 członkin i członków.

4. W okresie 6-15 listopada przeprowadzono nabór uzupełniający do grupy roboczej ds. zamówień/zleceń zadań publicznych realizowanych przez PES, w tym zlecenia usług społecznych. Cel – Zwiększenie włączenia sektora ES w realizację zamówień publicznych, w tym zlecenia usług społecznych – 2 członkinie.

5. Opracowano i przyjęto Uchwałę nr 3/2024 Dolnośląskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej z dnia 6 grudnia 2024 r. w sprawie zmiany Uchwały nr 1/2024 Dolnośląskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej z dnia 4 czerwca 2024 r. w sprawie przyjęcia składu grup roboczych działających przy DKRES.

6. W roku 2024 prowadzono prace nad aktualizacją Regionalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2025-2027. Zaktualizowany Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji na lata 2025-2027 wraz z Diagnozą do Regionalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2025-2027” został przejęty Uchwałą Nr 1/2025 Dolnośląskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej z dnia 7 stycznia 2025 r. w sprawie zaopiniowania projektu „Regionalnego Planu Usługi Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla

Województwa Dolnośląskiego na lata 2025-2027” wraz z Diagnozą do Regionalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2025-2027.

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

Przedsięwzięcie strategiczne 2.2.3

Dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami: w 2024 r. podpisano umów – 9, kwota realizacji 8 157 634,28 zł (środki PFRON).

Przedsięwzięcie strategiczne 3.2.2

a) Udostępnianie usług wspierających dla OzN (m.in. asystentura, przerwa wytchnieniowa) w 2024 r.: podpisanych umów PFRON – 6, kwota 279 185,00 zł oraz podpisanych umów BWD – 4, kwota 3 500 000,00 zł.

b) organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych – aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby w 2024 r.: podpisanych umów – 15, kwota 542 028,00 zł (PFRON).

c) organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesu integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększania ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej, podnoszenia umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi, w tym sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji w 2024 r.: podpisanych umów PFRON – 18, kwota 618 938,00 zł oraz podpisanych umów BWD – 2, kwota 15 000,00 zł.

d) prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych w 2024 r.: podpisanych umów – 6, kwota 281 483,00 zł (PFRON).

e) prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które: mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych; rozwijają umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób z uszkodzeniami słuchu, mowy, z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną; usprawniają i wspierają funkcjonowanie osób z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną w różnych rolach społecznych i w różnych środowiskach w 2024 r.: podpisanych umów – 7, kwota 312 450,00 zł (PFRON).

f) organizowanie i prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz włączania osób niepełnosprawnych w rynek pracy, w szczególności przez: doradztwo zawodowe; przygotowanie i wdrożenie indywidualnego planu drogi życiowej i zawodowej; prowadzenie specjalistycznego poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy, mających na celu przygotowanie do aktywnego poszukiwania pracy i utrzymania w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych w 2024 r.: podpisanych umów 3, kwota 140 982,00 zł (PFRON).

g) zakup, szkolenie i utrzymanie psów asystujących w trakcie szkolenia w 2024 r.: podpisanych umów – 1, kwota 50 000,00 zł (PFRON).

h) organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach w 2024 r.: podpisanych umów PFRON – 119, kwota 6 944 124,00 zł oraz podpisanych umów BWD – 9, kwota 67 947,00 zł.

i) promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego w 2024 r.: podpisanych umów PFRON – 1, kwota 23 305 zł oraz podpisanych umów BWD – 2, kwota 90 381,00 zł.

j) prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji w 2024 r.: podpisanych umów – 12, kwota 388 800,00 zł (PFRON).

k) opracowywanie lub wydawanie publikacji, wydawnictw ciągłych oraz wydawnictw zwartych, stanowiących zamkniętą całość, w tym na nośnikach elektromagnetycznych i elektronicznych: dotyczących problematyki związanej z niepełnosprawnością; kierowanych do osób niepełnosprawnych – w tym publikowanych drukiem powiększonym, pismem Braille'a lub publikowanych w tekście łatwym do czytania w 2024 r.: podpisanych umów – 5, kwota 197 300,00 zł (PFRON).

l) działania informacyjno-wspierające dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin oraz opiekunów, dotkniętych problemem niepełnosprawności nagłej w 2024 r.: umów - 3, kwota 499 750,00 zł (BWD).

ł) wsparcie osób z niepełnosprawnościami, ze szczególnym ukierunkowaniem na ich samodecyzyjność i umożliwienie szeroko rozumianego rozwoju w 2024 r.: umów – 9, kwota 499 380,00 zł (BWD).

Przedsięwzięcie strategiczne 3.2.5

Dofinansowanie działania zakładów aktywności zawodowej w 2024 r.: podpisanych umów – 9 ze środków PFRON i 9 umów ze środków BWD, kwota 16 909 000,00 zł ze środków PFRON i 1 917 923,00 zł ze środków BWD (utrzymanie stałego zatrudnienia dla 457 osób z niepełnosprawnościami).

Podmiot realizujący: Wydział Integracji Społecznej (wcześniej Dział Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami), Wydział Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy.

Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2021-2030

Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej

Przedsięwzięcie strategiczne 3.2.2.

1. Realizacja Wojewódzkiego Programu „Nestor” (działania na rzecz wsparcia i aktywizacji dolnośląskich seniorów) – 108 149,57 finansowanie BWD.

- Szkolenia dla opiekunów nieformalnych osób zależnych Przeprowadzenie cyklu 4 szkoleń specjalistycznych dla nieformalnych opiekunów niesamodzielnymi osobami starszymi (osobami świadczącymi rodzinne usługi opiekuńcze) pt. „Jak opiekować się osobą starszą w domu? – aspekt praktyczny”. Podczas szkolenia zapewniono poczęstunek oraz każdy uczestnik otrzymał materiały szkoleniowe. Odbiorcami szkolenia byli opiekunowie niesamodzielnymi osobami starszymi, byli to m.in. członkowie rodzin osobami zależnymi o różnym poziomie wykształcenia i wieku, ze zróżnicowanym doświadczeniem opiekuńczym. Szkolenia odbyły się w czterech subregionach województwa dolnośląskiego, tj. w miastach: Jelenia Góra, Legnica, Wałbrzych, Wrocław. W szkoleniu wzięło udział łącznie 54 osoby.

- Organizacja wydarzeń kulturalnych w sezonie 2024 r. dla dolnośląskich seniorów

- Koncerty dla dolnośląskich Seniorów. W dniach 22.02.2024 r. i 22.03.2024 r. odbyły się dwa koncerty dedykowane dolnośląskim Seniorom. Koncerty miały miejsce w Dolnośląskim Centrum Filmowym we Wrocławiu. Podczas wydarzeń zaprezentowano polskie hity w jazzowej aranżacji. Wystąpiły dwie wrocławskie artystki: Paulina Gołębiowska oraz Aleksandra Mirowska. Podczas wydarzeń zapewniono również słodki poczęstunek. W wydarzeniach wzięło udział 500 osób.

- Spacerzy „Dolnośląski Senior poznaje Wrocław”. Zorganizowano cykl spacerów z licencjonowanym przewodnikiem, dedykowanych dolnośląskim Seniorom. Zapewniono uczestnikom ubezpieczenie od NNW. Trasa spaceru obejmowała takie miejsca, jak między innymi: Plac Solny, Stara Giełda, Dzielnica Czterech Wyznań, NFM, Plac Wolności, Renoma, Teatr Lalek, Opera Wrocławska, Monopol, Wzgórze Sakwowe. Cel: integracja i aktywizacja Dolnośląskich Seniorów. Podczas wydarzeń Seniorzy zapoznani zostali z 1000 letnią historią powstawania miasta Wrocławia. Czas trwania spaceru to 4 godziny, w tym dwie przerwy. W kilkunastu spacerach wzięło udział 350 osób.

- Zakup biletów wstępu dla dolnośląskich Seniorów na wydarzenia kulturalne. Łączna ilość zakupionych biletów wynosi 1920 sztuk. Poniżej instytucje, z którymi zostały zawarte umowy:

1. Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy,
2. Teatr Dramatyczny im. J. Szaniawskiego w Wałbrzychu,
3. Filharmonia Dolnośląska w Jeleniej Górze,
4. Dolnośląskie Centrum Filmowe,
5. Narodowe Forum Muzyki,
6. Teatr Polski we Wrocławiu.

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

2. Działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej – (finansowanie 256 260,87 zł - dotacja z budżetu państwa, BWD).

- Przygotowanie i przeprowadzenie superwizji grupowej dla kadr służb społecznych. Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej w 2024r., podobnie jak w latach ubiegłych, zaplanował objęcie wsparciem w postaci superwizji grupowej pracowników systemu pomocy społecznej, którzy w swej codziennej pracy stykają się z problemem przemocy domowej i pracują z osobami doświadczającymi przemocy, ukierunkowując swe działania na trenerów programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych oraz członków Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Diagnostyczno-Pomocowych. W ramach superwizji przeprowadzono 24 spotkania superwizyjne, w których uczestniczyło łącznie 207 osób.

- Aktualizacja Ramowego Programu korekcyjno-edukacyjnego oraz Ramowego Programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową. Aktualizacje Programów obejmowały dostosowanie terminologii i podstaw prawnych do aktualnie obowiązujących przepisów, opracowanie zawartości merytorycznej, sposobu organizacji i realizacji programów z uwzględnieniem jednego z dwóch modeli pracy z osobami stosującymi przemoc domową.

- Przygotowanie i przeprowadzenie szkoleń online wraz z przygotowaniem materiałów szkoleniowych i prezentacji multimedialnej pt. „Podstawy prawne działania zespołu interdyscyplinarnego oraz prowadzenia procedury Niebieskie Karty. Psychologiczne aspekty w pracy z ofiarą przemocy domowej, sprawcy oraz dziecka w procedurze Niebieskie Karty. Szkolenie realizowane na podstawie nowych przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z uwzględnieniem art. 9a ust.5a o obowiązku przeszkolenia członków zespołów interdyscyplinarnych. Skierowane do członków Zespołów Interdyscyplinarnych działających w zakresie przeciwdziałania przemocy, między innymi: psycholodzy, pracownicy socjalni, specjaliści pracy socjalnej, asystenci rodzin, pedagodzy, terapeuci, członkowie komisji rozwiązywania problemów alkoholowych i dzielnicowi, jak również pracownicy ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, prokuratorzy, policjanci, sędziowie, kuratorzy oraz psycholodzy i pedagodzy ze szkół. Cel szkolenia: Zapoznanie nowo powołanych członków zespołów interdyscyplinarnych z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, omówienie prawnych rozwiązań dla działalności Zespołów Interdyscyplinarnych. Odbłyto się 50 szkoleń, w których łącznie uczestniczyły 983 osoby. Szkolenia realizowane były przez cały rok 2024. Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

3. Upowszechnianie i rozwój rodzicielstwa zastępczego jako formy wsparcia, rozwój i wsparcie systemu adopcji- 5 766 073,95 zł (finansowane dotacją z budżetu państwa, BWD)

- Ośrodek adopcyjny funkcjonujący w strukturze Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej od 1 maja 2024 roku utworzył Filię w Jeleniej Górze.

- Ośrodek Adopcyjny podejmował współpracę z sądem opiekuńczym, w zakresie powiadamiania o okolicznościach uzasadniających wszczęcie postępowania opiekuńczego, w szczególności poprzez:

- o skierowanie 19 wniosków o ustanowienie opiekuna prawnego dla dziecka, wniosków w przedmiocie ingerencji w wykonywanie władzy rodzicielskiej, itp.;
- o udzielenie 147 rodzinom przysposabiającym dziecko/dzieci pomocy w przygotowaniu wniosków o przysposobienie oraz w zgromadzeniu niezbędnej dokumentacji.

- W zakresie funkcjonowania Wojewódzkiego Banku Danych o dzieciach oczekujących na przysposobienie ośrodek:

- o przyjął 955 zgłoszeń - informacji o dzieciach oczekujących na wskazanie kandydatów na rodziców adopcyjnych, w tym 143 zgłoszenia pochodziły z ośrodków adopcyjnych z terenu województwa dolnośląskiego (138 dzieci zgłosił Ośrodek Adopcyjny DOPS, 5 dzieci – Ośrodek Adopcyjny APA we Wrocławiu), zaś pozostałe 812 zgłoszeń dzieci z pozostałych ośrodków adopcyjnych z terenu całego kraju;
- o w 2024 roku WBD innych ośrodków adopcyjnych wskazały rodziny dla 37 dzieci (35 dzieci zgłoszonych przez OA DOPS, 2 dzieci zgłoszonych przez OA „Nadzieja” w Jeleniej Górze (funkcjonującego do dnia 30 kwietnia 2024 roku) oraz 0 dzieci z AOA), które zakończyły się prawomocnym przysposobieniem tych dzieci;
- o 2 dzieci zgłoszonych do WBD powróciło pod opiekę matki biologicznej i zostało wycofanych z baz WBD;
- o CBD w Warszawie zakwalifikował, zaś Katolicki Ośrodek Adopcyjny w Warszawie wskazał rodzinę zagraniczną dla 1 ze zgłoszonych dzieci. Sprawa tego dziecka zakończyła się prawomocnym orzeczeniem przysposobienia;
- o WBD OA DOPS w 15 przypadkach wystosował zapytanie do sądów rodzinnych o informację na temat sytuacji prawnej zgłoszonych do ośrodków dzieci, w przypadku 15 innych zapytań WBD OA DOPS przesłał ośrodkom otrzymane wcześniej od sądów postanowienia.

- Na zlecenie sądów rodzinnych Ośrodek:

- o przyjął 217 zleceń sporządzenia dokumentów do spraw o przysposobienie (w tym spraw tzw. wewnątrzrodzinnych);
- o sporządził 187 sprawozdań z okresów osobistej styczności oraz opinii kwalifikacyjnych w sprawach o przysposobienie wewnątrzrodzinne i przysposobienie.

- W zakresie przygotowania kandydatów do przysposobienia dziecka Ośrodek:

- o przyjął 162 zgłoszenia rodzin (150 par małżeńskich i 12 osób samotnych) – kandydatów do przysposobienia dziecka, z czego 46 wnioski zostały złożone przez funkcjonujące już rodziny zastępcze, które deklarowały chęć adopcji umieszczonych wcześniej u nich dzieci;
- o przeszkolił 116 osób w 9 grupach szkoleniowych autorskim programem szkolenia kandydatów do przysposobienia dziecka Kochania Godne;

- przeprowadzono czynności diagnostyczne, wydano wstępne oceny i skierowano na szkolenie 14 osób, planowane rozpoczęcie szkolenia tej grupy to 3 luty 2025 roku.
- W zakresie prowadzenia szkoleń dla kandydatów na opiekunów zastępczych Ośrodek:
 - przeszkolił 18 kandydatów na opiekunów zastępczych preadopcyjnych. Współpracując z organizatorami pieczy zastępczej osoby te wskazywane są na opiekunów dzieci pozostawianych przez matki w szpitalach oraz dla dzieci, które po umieszczeniu we wskazanych rodzinach, oczekują na możliwość wystąpienia z wnioskiem o ich przysposobienie (okres regulacji sytuacji prawnej dziecka).
- Realizując obowiązek udziału w posiedzeniach zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka Ośrodek uczestniczył w 72 posiedzeniach zespołów, na których omawianych było 634 dzieci.
- W zakresie wsparcia psychologicznego-pedagogicznego oraz prawnego Ośrodek udzielił:
 - 4045 porad rodzinom przysposabiającym dziecko;
 - 277 porad rodzinom biologicznym (rodzinom naturalnym zgłoszonych do ośrodka dzieci oraz pacjentkom oddziałów ginekologiczno-położniczych, które sygnalizowały zamiar pozostawienia dziecka bezpośrednio po urodzeniu);
 - 1778 konsultacji, terapii i porad na wniosek funkcjonujących już rodzin adopcyjnych (wsparcie postadopcyjne). W okresie sprawozdawczym 1 raz w miesiącu odbywały się spotkania 2 grup wsparcia dla rodziców adopcyjnych (po przysposobieniu), w których uczestniczyło comiesięcznie 18-22 osób zainteresowanych otrzymaniem wsparcia.
- W zakresie promowania idei adopcji i poszukiwania kandydatów do przysposobienia dziecka Ośrodek Adopcyjny DOPS:
 - w ramach kampanii informacyjno-edukacyjnej wyemitował w miesiącach styczeń i luty spot pt. „Promocja Trudnej Adopcji”;
 - zorganizował Konferencję „Rekonstrukcja przywiązania w sytuacji adopcji”, podczas której 160 uczestników – sędziów orzekających w sprawach rodzinnych, kuratorów zawodowych, dyrektorów i pracowników organizatorów pieczy zastępczej, dyrektorów i pracowników ośrodków adopcyjnych, rodziców adopcyjnych i kandydatów na osoby przysposabiające debatowało na temat zagadnień w obszarze przywiązania oraz poruszało problematykę sytuacji dziecka będącego poza własnym systemem rodzinnym (Wrocław, 21 listopada 2024 r.);
 - uczestniczył w debacie przygotowanej przez Radio Wrocław na temat noworodków pozostawionych w szpitalach i ich szans na opiekę rodzicielską (28 listopada 2024 r.);
 - kandydaci na rodziców adopcyjnych w ramach promocji przysposobienia otrzymali materiały dydaktyczne do programu Kochania Godne. Materiały te zostały opracowane przez pracowników Ośrodka Adopcyjnego DOPS we Wrocławiu;
 - ośrodek podjął współpracę z Polskim Instytutem Traumatologii, gdzie w ramach współpracy podejmowane są wspólne działania celem prawidłowej diagnostyki dzieci, które doznały traumy wczesnodziecięcej;
 - udział przedstawiciela Ośrodka Adopcyjnego w IV Festynie Integracyjnym dla Rodzin Zastępczych organizowanym przez MOPS Jelenia Góra, gdzie promowano ideę rodzicielstwa adopcyjnego oraz otwarcie filii OA DOPS w Jeleniej Górze (22 czerwca 2024 r.);
 - udział pracownika Ośrodka Adopcyjnego w wydarzeniu organizowanym przez Instytut Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego, którego celem było promowanie rodzicielstwa adopcyjnego (14 maja 2024 r.).
- Ponadto Ośrodek Adopcyjny DOPS:
 - uczestniczył w spotkaniach organizowanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, dotyczących realizacji zadań wynikających z przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także wprowadzania i obsługi systemu Adopcja (Warszawa, 23-24 maja 2024 r.);
 - wnosił do Ministerstwa Rodziny uwagi, postulaty i prośby o interpretację przepisów wynikających z ustawy, wnioski o zmianę systemowego rozwiązania dotyczącego kwalifikacji kandydatów na rodziców adopcyjnych, oraz funkcjonalności systemu Adopcja;
 - uczestniczył w Konferencji pn.: „WspieraMY - wyzwania, możliwości, rozwiązania”, organizowanej przez Śląski Ośrodek Adopcyjny w Katowicach (9-10 maja 2024 r.);
 - uczestniczył w spotkaniu zorganizowanym w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, w którym brali udział: dyrektor, naczelnik oraz radca Departamentu Rodziny MRPiPS, oraz 5 przedstawicieli publicznych Ośrodków Adopcyjnych (dyrektor Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Toruniu, dyrektor wraz z kierownikiem Śląskiego Ośrodka Adopcyjnego, kierownik Wielkopolskiego Ośrodka Adopcyjnego – oddział w Pile, z-ca Dyrektora ds. Adopcji DOPS we Wrocławiu). Celem spotkania była analiza aktualnych problemów systemu pieczy zastępczej

i poszukiwanie rozwiązań usprawniających proces zabezpieczenia dzieci oraz ujednoczenia standardów w procedurach adopcyjnych;

- uczestniczył w konferencji szkoleniowo-naukowej „Zrozumieć dziecko” zorganizowanej przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Adopcyjny w Toruniu – Toruń (21-22 października 2024 r.);
- uczestniczył w konferencji „Mój dom” zorganizowanej przez Katolicki Ośrodek Adopcyjny w Warszawie – organ odpowiedzialny za tzw. adopcje zagraniczne (Warszawa, 22 listopad 2024 r.);
- podejmował czynności zmierzające do aktualizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz kodeksu rodzinnego – wniósł uwagi do projektu zmiany ustawy;
- organizował szkolenia wewnętrzne dla pracowników OA DOPS w ramach superwizji celem podniesienia jakości pracy ośrodka i kwalifikacji zawodowych pracowników;
- przyjmował i prowadził praktyki dla studentów UW i DWSP, których celem było zapoznanie się z pracą psychologa i pedagoga ośrodka adopcyjnego.

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

4. Projekt „Podnoszenie kompetencji kadr systemu, pomocy i integracji społecznej oraz systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej na potrzeby świadczenia usług społecznych w społeczności lokalnej”.

Finansowanie: Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021–2027.

Okres realizacji projektu: 01.06.2023 r.–31.12.2027 r.

Kwota projektu: 8 032 500,00 zł.

Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej realizuje powyższy projekt z Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Priorytet 7 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku, Działanie 7.8 Wspieranie włączenia społecznego, Typ 7.8 F Podnoszenie kompetencji kadr.

Głównym celem projektu jest podnoszenie kompetencji zawodowych kadr zatrudnionych w obszarze pomocy i integracji społecznej oraz systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej na potrzeby świadczenia usług społecznych w społeczności lokalnej poprzez udział w szkoleniach oraz innych formach wsparcia realizowanych na terenie Dolnego Śląska.

Od stycznia do grudnia 2024 r. Realizator Projektu zorganizował we Wrocławskim Zakładzie Aktywności Zawodowej (ul. Litomska 10, 53-641 Wrocław) 35 szkoleń 2-dniowych oraz 2 szkolenia 2-dniowe wyjazdowe w Hotelu Śląsk we Wrocławiu (ul. Oporowskiej 60):

1. „Doskonalenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stwarzających trudności wychowawcze. Zastosowanie narzędzi psychologicznych w diagnozie rodziny” (13-14.02.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 16 osób (16 kobiet).
2. „Współpraca interdyscyplinarna asystenta z rodzinami i służbami wspierającymi rodzinę. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – metodyka, uprawnienia i dokumentowanie pracy z rodziną zastępczą lub prowadzącymi rodzinny dom dziecka” (15-16.02.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 15 osób (14 kobiet i 1 mężczyzna).
3. „Wybrane zagadnienia z zakresu prawa (rodzinnego, administracyjnego, karnego, cywilnego, pracy i zabezpieczenia społecznego) ze szczególnym uwzględnieniem regulacji prawnych w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej” (26-27.02.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 15 osób (13 kobiet i 2 mężczyzn).
4. „Wybrane zagadnienia z zakresu prawa (rodzinnego, administracyjnego, karnego, cywilnego, pracy i zabezpieczenia społecznego) ze szczególnym uwzględnieniem procedury prawnej odebrania dziecka z rodziny” (28-29.02.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 17 osób (16 kobiet i 1 mężczyzna).
5. „Pozyskiwanie środków finansowych i wdrażanie programów dotyczących wspierania rodziny i organizowania rodzinnej pieczy zastępczej. Tworzenie partnerstw w obszarze wspierania rodziny i pieczy zastępczej” (04-05.03.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 12 osób (10 kobiet i 2 mężczyzn).
6. „Praca socjalna z trudnym klientem – budowanie bezpiecznych relacji” (12-13.03.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 18 osób (18 kobiet).
7. „Praca socjalna z trudnym klientem – budowanie bezpiecznych relacji” (14-15.03.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 16 osób (16 kobiet).
8. „Depresja u dzieci i młodzieży, samookaleczenia, samobójstwa, spectrum autyzmu, zaburzenia odżywiania, nadpobudliwość psychoruchowa” (18-19.03.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 17 osób (17 kobiet).
9. „Jak skutecznie budować system wsparcia rodziny. Współpraca asystenta rodziny z rodzinami i służbami wspierającymi rodzinę?” (25-26.03.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 15 osób (13 kobiet i 2 mężczyzn).

10. „Lokalny plan rozwoju usług społecznych” (08-09.04.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 18 osób (18 kobiet).
11. „Lokalny plan rozwoju usług społecznych” (10-11.04.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 16 osób (16 kobiet).
12. „Depresja u dzieci i młodzieży, samookaleczenia, samobójstwa, spectrum autyzmu, zaburzenia odżywiania, nadpobudliwość psychoruchowa” (15-16.04.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 17 osób (17 kobiet).
13. „Diagnozowanie oraz procedura postępowania w sytuacji zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych wobec dziecka oraz procedura związana z odebraniem dziecka z rodziny” (22-23.04.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 17 osób (16 kobiet i 1 mężczyzna).
14. „Psychologia rozwojowa dzieci i młodzieży wraz zagadnieniami więzi i przywiązania” (06-07.05.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 15 osób (15 kobiet).
15. „Współpraca lokalna – budowanie zespołu i metodyka dokonywania oceny sytuacji dziecka. Międzyresortowe podejście do realizacji zadań wynikających z Ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej” (08-09.05.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 11 osób (10 kobiet i 1 mężczyzna).
16. „Psychologia rozwojowa dzieci i młodzieży wraz zagadnieniami więzi i przywiązania” (14-15.05.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 13 osób (10 kobiet i 3 mężczyzn).
17. „Planowanie i praca z rodzinami dzieci z problemami emocjonalnymi i zaburzeniami zachowania” (20-21.05.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 17 osób (17 kobiet).
18. „Planowanie i praca z rodzinami dzieci z problemami emocjonalnymi i zaburzeniami zachowania” (22-23.05.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 14 osób (14 kobiet).
19. „Praca socjalna z rodziną, w której występują problemy w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej” (03-04.06.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 13 osób (12 kobiet i 1 mężczyzna).
20. „Proces i realizacja programów usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej w praktyce. Efektywny opiekun usamodzielniania – jego prawa i obowiązki. Praca z usamodzielniającym się wychowankiem rodzinnej pieczy zastępczej” (05-06.06.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 15 osób (14 kobiet i 1 mężczyzna).
21. „Praca socjalna z rodziną, w której występują problemy w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej” (10-11.06.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 16 osób (16 kobiet).
22. „Interwencja kryzysowa wśród dzieci i młodzieży. Rola asystenta rodziny. Dialog motywujący – praca z trudnym nastolatkiem” (12-13.06.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 15 osób (15 kobiet).
23. „Rodzina dziecka z niepełnosprawnością – rola, cele, funkcje i zadania. Organizacja systemu wsparcia dla rodzin z dziećmi z niepełnosprawnościami” (12-13.06.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 17 osób (16 kobiet i 1 mężczyzna).
24. „Trudności wychowawcze okresu dojrzewania. Uzależnienia i zachowania ryzykowne dla dzieci i młodzieży – profilaktyka” (18-19.06.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 15 osób (15 kobiet).
25. „Trudności wychowawcze okresu dojrzewania. Uzależnienia i zachowania ryzykowne dla dzieci i młodzieży – profilaktyka” (20-21.06.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 15 osób (14 kobiet i 1 mężczyzna).
26. „Depresja i samobójstwa wśród dzieci i młodzieży” (22-23.08.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 16 osób (16 kobiet).
27. „Dziecko z zaburzeniami ze spectrum Autyzm i zespołem Aspergera” (27-28.08.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 16 osób (14 kobiet i 2 mężczyzn).
28. „Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi” (21-22.10.2024 r.). Na szkolenie zrekrutowano 18 uczestników. Certyfikaty otrzymało 15 osób (15 kobiet).
29. „Komunikacja z osobami z zaburzeniami psychicznymi” (28-29.10.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 14 osób (12 kobiet, 2 mężczyzn).
30. „Seksualność osób z niepełnosprawnościami” (30-31.10.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 12 uczestników (12 kobiet).
31. „Uzależnienia wśród młodzieży, profilaktyka uzależnień behawioralnych” (04-05.11.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 15 uczestników (15 kobiet).
32. „Komunikacja z osobami z zaburzeniami psychicznymi” (19-20.11.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 14 uczestników (12 kobiet, 2 mężczyzn).
33. Jak radzić sobie z zachowaniem agresywnym uczestników podmiotów reintegracyjnych” (25-26.11.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 9 osób (9 kobiet).
34. „Praca koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i asystenta rodziny z rodziną konfliktową” (09-10.12.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 10 uczestników (10 kobiet).

35. „Diagnoza problemów rodziny, tworzenie planów pracy z rodziną” (11-12.12.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 15 uczestników (15 kobiet).

36. „Wspieranie osób z niepełnosprawnością w aktywizacji zawodowej i społecznej na otwartym rynku pracy” (16-17.12.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 6 osób (6 kobiet).

37. „Praca z trudnym klientem” (18-19.12.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 17 osób (17 kobiet).

łącznie zostało przeszkolonych 442 osób (421 kobiet i 21 mężczyzn).

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

5. Projekt „Działania ośrodka adopcyjnego na rzecz dolnośląskich rodzin”:

Finansowanie: Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021–2027.

Okres realizacji projektu: 01.01.2024 r.–31.12.2027 r.

Kwota projektu: 1 147 500,00 zł.

Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej realizuje powyższy projekt z Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS w ramach Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027 z zakresu Osi Priorytetowej 7 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku, Działanie 7.8 Wspieranie włączenia społecznego, Typ 7.8A Rozwój usług społecznych na rzecz rodziny oraz 7.8 typ B Rozwój usług społecznych na rzecz systemu pieczy zastępczej.

Głównym celem projektu jest zmiana sposobu społecznego odbioru zastępczych form opieki poprzez propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego oraz adopcji wśród mieszkańców województwa dolnośląskiego poprzez realizację działań upowszechniających i szkoleniowych. W ramach projektu będą realizowane działania na rzecz nabycia kompetencji dla kadry realizującej działania w obszarze usług społecznych (szkolenia/warsztaty i konferencje).

W 2024 r. DOPS zorganizował 7 szkoleń 2-dniowych w Good Mood, Centrum Dobrej Terapii przy ul. Królewskiej 32 we Wrocławiu:

1. „Dziecko z uregulowaną sytuacją prawną – zgłoszenie dziecka do procedury adopcyjnej” (10-11.10.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 10 osób (10 kobiet).

2. „Standard Ochrony Małoletnich” (14-15.10.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 14 osób (13 kobiet i 1 mężczyzna).

3. „Dziecko z uregulowaną sytuacją prawną – zgłoszenie dziecka do procedury adopcyjnej” (17-18.10.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 12 osób (11 kobiet i 1 mężczyzna).

4. „Potrzeby i trudności dzieci i młodzieży w pieczy zastępczej” (21-22.10.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 13 osób (13 kobiet).

5. „Potrzeby i trudności dzieci i młodzieży w pieczy zastępczej” (28-29.10.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 16 osób (15 kobiet i 1 mężczyzna).

6. „Standard Ochrony Małoletnich” (14-15.10.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 10 osób (10 kobiet).

7. „Zachowania autodestrukcyjne dzieci i młodzieży w pieczy zastępczej” (14-15.11.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 7 osób (7 kobiet).

łącznie zostało przeszkolonych 71 osób (68 kobiet i 3 mężczyzn).

W dniu 21.11. 2024 r. zorganizowana została konferencja pn.: „Rekonstrukcja przywiązania w sytuacji adopcji” w Dolnośląskim Centrum Filmowym we Wrocławiu. Konferencja została objęta honorowym Patronatem Marszałka Województwa Dolnośląskiego Pana Pawła Gancarza. W konferencji brały udział osoby realizujące działania w obszarze usług społecznych na terenie województwa dolnośląskiego (75 osób).

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

6. „Projekt w zakresie rozwoju interwencji kryzysowej oraz przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy w rodzinie”.

Finansowanie: Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021–2027.

Okres realizacji projektu: 01.06.2023 r.–31.12.2027 r.

Kwota projektu: 1 721 250,00 zł.

Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej realizuje powyższy projekt z Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Priorytet 7 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku, Działanie 7.8 Wspieranie włączenia społecznego, Typ 7.8 C Rozwój usług społecznych w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Głównym celem projektu jest podnoszenie kompetencji zawodowych kadr zatrudnionych w obszarze interwencji kryzysowej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie z terenu województwa dolnośląskiego poprzez organizację szkoleń i studium przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Od stycznia do grudnia 2024 r. zrealizowane zostały następujące działania:

- Zorganizowano i zrealizowano Studium Przeciwdziałania Przemocy Domowej I stopnia. Studium jest specjalistycznym 120-godzinny szkoleniem, którego celem jest podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w tym w szczególności: zwiększenie wśród uczestników wiedzy na temat rozpoznawania przypadków przemocy domowej, dostarczenie umiejętności potrzebnych do pracy w zespole interdyscyplinarnym i grupach roboczych, zdobycie umiejętności potrzebnych w kontakcie z osobą doświadczającą przemocy i osobą stosującą przemoc. Studium ma na celu dostarczenie specjalistycznej wiedzy i kompetencji niezbędnych do pracy z uczestnikami sytuacji przemocy. Program Studium odpowiada wytycznym Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, dotyczącym prowadzenia szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz dostosowany jest do aktualnych aktów prawnych: ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, znowelizowanej w 2023 r. Ramowy program Studium Przeciwdziałania Przemocy Domowej I stopnia, zrealizowany przez Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej w 2024 roku, uwzględniał następujące, główne bloki tematyczne:

- Pierwszy kontakt i praca z osobą doznającą przemocy,
- Diagnoza przemocy wobec dzieci i praca z systemem rodzinnym dziecka,
- Aspekty prawne i proceduralne dotyczące przemocy domowej,
- Pierwszy kontakt i praca z osobą stosującą przemoc.

Powyższe główne bloki tematyczne podzielone były na szereg zagadnień szczegółowych. Studium obejmowało łącznie 120 h dydaktycznych, w podziale na 3 sesje po 4 dni szkoleniowe i zostało zrealizowane w następujących terminach: pierwsza sesja: 23-26.07.2024 r.; druga sesja: 20-23.08.2024 r.; trzecia sesja: 16-19.09.2024 r.

Wykonawcą Studium była firma: Psychologiczne Centrum Szkoleniowo–Terapeutyczne Acceptus Iwona Urbańska, zaś zajęcia prowadził wykwalifikowany 4-osobowy zespół trenerski, składający się z następujących specjalistów: Iwona Urbańska – mgr psychologii, psychoterapeuta, Paweł Antoniak – specjalista przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Elżbieta Jadwiga Marczyńska – specjalista przeciwdziałania przemocy w rodzinie, superwizor, Paulina Wiktorowska – prawnik.

Przed rozpoczęciem Studium, przeprowadzona została rekrutacja uczestników, zgodnie z Regulaminem rekrutacji i uczestnictwa w projekcie. W procesie rekrutacji wpłynęło łącznie 27 formularzy zgłoszeniowych, które zostały sprawdzone pod względem formalnym oraz ocenione pod względem merytorycznym. Wyłoniono 18 uczestników Studium, z czego: 17 kobiet i 1 mężczyznę. W lipcu 2024 (23-26.07.) zrealizowano pierwszą sesję Studium (40 h), w sierpniu 2024 (20-23.08.) zrealizowano drugą sesję Studium (40 h). Trzecia sesja Studium (16-19.09.) została zrealizowana jedynie częściowo (1 dzień, tj. 10 h w dniu 16.09.2024 r.). Kolejne dni trzeciej sesji (17,18,19.09.2024 r.) zostały odwołane decyzją Dyrektora DOPS, z uwagi na sytuację kłeski żywiołowej związanej z powodzią, jaka dotknęła południowe rejony województwa dolnośląskiego. Ostatnie dni trzeciej sesji Studium zostały zrealizowane w listopadzie 2024 r. (20, 21, 22.11.2024 r.).

Zajęcia w ramach Studium realizowane były w budynku Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej. Uczestnikom zapewniony został catering, który dostarczała Spółdzielnia Socjalna Mniej Więcej z Wrocławia. Studium ukończyło łącznie 17 uczestników (16 kobiet, 1 mężczyzna), zaliczając test wiedzy i zdobywając zaświadczenie o ukończeniu Studium.

- Zorganizowano i zrealizowano łącznie 10 szkoleń 3-dniowych oraz jedno szkolenie 4-dniowe z zakresu przeciwdziałania przemocy. Tematyka szkoleń oraz ich programy zostały opracowane zgodnie z zapisami wniosku o dofinansowanie projektu oraz zgodnie z wytycznymi ministra do spraw zabezpieczenia społecznego z dnia 30 października 2023 roku do prowadzenia szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy. Wykonawcą szkoleń była firma Artur Cienkosz Ośrodek Psychoprofilaktyki Nowa Perspektywa Centrum Profilaktyki i Reeducacji „ATELIER” ACRENTALCARS. Szkolenia prowadziło dwóch wykwalifikowanych trenerów wskazanych przez Wykonawcę, tj.: p. Leszek Underowicz – specjalista ds. przeciwdziałania przemocy oraz p. Beata Turzańska-Szacoń – prawnik. Zrealizowane następujące szkolenia 3-dniowe:

1. „Praca z osobą doznającą przemocy” (2 szkolenia w następujących terminach: 01-03.10.2024 oraz 12-14.11.2024);
2. „Praca z osobą stosującą przemoc” (2 szkolenia w następujących terminach: 07-09.10.2024 oraz 18-20.11.2024);
3. „Przemoc wobec dzieci i osób zależnych” (2 szkolenia w następujących terminach: 15-17.10.2024 oraz 02-04.12.2024);
4. „Interwencja kryzysowa w rodzinie dotkniętej przemocą” (2 szkolenia w następujących terminach: 22-24.10.2024 oraz 05-09.12.2024);
5. „Współpraca w zespołach interdyscyplinarnych” (2 szkolenia w następujących terminach: 28-30.10.2024 oraz 10-12.12.2024).

Szkolenia poprzedzały szeroko zakrojone działania informacyjne. Ogłoszenia o rekrutacji zamieszczano każdorazowo na stronie internetowej Beneficjenta, na profilu społecznościowym Facebook Beneficjenta a także wykonywano mailing do instytucji zatrudniających potencjalnych uczestników, tj. do ośrodków pomocy społecznej, PCPR-ów, ośrodków interwencji kryzysowej, kuratorium oświaty oraz jednostek podległych, komendy wojewódzkiej policji, sądu rejonowego oraz przedstawicieli służby zdrowia. W ramach rekrutacji na szkolenia 3-dniowe wpłynęło łącznie ponad 300 formularzy zgłoszeniowych. Beneficjent weryfikował formularze, oceniał je pod względem formalnym oraz merytorycznym. Na każde szkolenie zrealizowane od października do grudnia 2024 zrekrutowano maksymalną liczbę 18 uczestników, jednak nie wszyscy uczestnicy zakwalifikowani, wzięli udział w danym szkoleniu.

W listopadzie zaplanowano do realizacji 2 szkolenia 4-dniowe, jednak zrealizowano tylko jedno z nich w terminie: 26-29.11.2024 (temat: „Podstawy interdyscyplinarnego podejścia do przeciwdziałania przemocy domowej”). Szkolenie dedykowane było w głównej mierze przedstawicielom policji i wymiaru sprawiedliwości, jednak skorzystać z niego mógł przedstawiciel każdej grupy docelowej wskazanej w projekcie. Szkolenie 4-dniowe zaplanowane do realizacji 04-07.11.2024 nie zostało zrealizowane ze względu na zbyt małą liczbę zgłoszeń (łącznie wpłynęło 6 formularzy zgłoszeniowych).

Szkolenia realizowane były w budynku Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej. Uczestnikom zapewniony został catering, który dostarczała Spółdzielnia Socjalna Mniej Więcej z Wrocławia.

Łącznie ze szkoleń 3-dniowych i 4-dniowych skorzystało 186 osób, z czego 174 osoby (148 kobiet i 26 mężczyzn) po raz pierwszy skorzystały ze wsparcia w ramach projektu. Pozostałe 12 osób brało wcześniej udział w konferencji zorganizowanej w 2023 roku. Wszyscy uczestnicy biorący udział w szkoleniach, zadeklarowali (w ramach przeprowadzonej ewaluacji), podniesienie swoich kompetencji w zakresie tematyki szkolenia.

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

7. Projekt „Koordynacja działań w zakresie polityki społecznej w województwie dolnośląskim”.

Projekt jest dofinansowany z Unii Europejskiej w ramach Działania 4.13 Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS).

Okres realizacji projektu: 01.09.2023–31.12.2028.

Kwota całkowita projektu: 26 639 887,31 zł.

Środki europejskie: 21 983 235,00 zł.

Cel projektu: uspołnienie polityki włączenia społecznego realizowanej w województwie, jak również wypracowanie mechanizmu jej sprawniejszej koordynacji i lepszego przepływu informacji pomiędzy poziomem krajowym i regionalnym oraz między różnymi podmiotami działającymi na terenie województwa dolnośląskiego.

Okres realizacji: 1.09.2023 r.-31.12.2028 r.

Projekt zakłada szereg działań w ramach zadań w obszarach:

Działanie 1: Badania, analizy i programowanie regionalnej polityki społecznej.

1. Opracowano aktualizację REGIONALNEGO PLANU ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH I DEINSTYTUCJONALIZACJI DLA WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO NA LATA 2025-2027 (RPDI). W okresie sierpień-listopad 2024 członkinie i członkowie grupy roboczej ds. rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji działającej przy Dolnośląskim Komitecie Rozwoju Ekonomii Społecznej (dalej DKRES) pracowali nad Raportem z realizacji RPDI 2023-2024 i aktualizacją RPDI na lata 2025-2027 wraz z diagnozą. W okresie 28.11.-12.12.2024 r. przeprowadzono konsultacje projektu RPDI 2025-2027 wraz z diagnozą, a następnie projekt skierowano do zaopiniowania Dolnośląskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego oraz DKRES. Spotkanie w tej sprawie odbyło się na 7.01.2025.

Zaktualizowany Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji na lata 2025-2027 wraz z Diagnozą do Regionalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2025-2027” został przyjęty Uchwałą Nr 1/2025 Dolnośląskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej z dnia 7 stycznia 2025 r. w sprawie zaopiniowania projektu „Regionalnego Planu Usługi Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2025-2027 wraz z Diagnozą do Regionalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2025-2027.

2. Przeprowadzono następujące działania wynikające z realizacji celów projektu:

1.1. Analizę potrzeb szkoleniowych i doradczych kadr instytucji i podmiotów działających w obszarze włączenia społecznego - badanie zostało zrealizowane za pomocą ankiety on-line. Badania miały charakter ilościowy. Ankieta została przesłana 1367 podmiotom, uzyskano zwrotność na poziomie 12%. Badanie potrzeb szkoleniowych i doradczych realizowano z podziałem na kategorie tematyczne w rozbiciu na określone obszary:

3. Obszar szkoleń i wsparcia w zakresie pomocy społecznej,

4. Obszar szkoleń i wsparcia w zakresie deinstytucjonalizacji.
5. Obszar szkoleń i wsparcia w zakresie ekonomii społecznej,
6. Doradztwo w obszarze włączenia społecznego.

Wynikiem przeprowadzonych badań jest raport wraz z wnioskami i rekomendacjami odnoszącymi się do poszczególnych obszarów oraz określenie hierarchii potrzeb w zakresie szkoleń oraz doradztwa.

1.2. Badania i analizę potrzeb powoływania interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych i regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych na terenie Dolnego Śląska. Badania miały szeroki zasięg i objęto nimi wszystkie ROPS w Polsce, wszystkie powołane interwencyjne ośrodki preadopcyjne i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne na obszarze kraju Sądy Okręgowe, PCPR na obszarze Dolnego Śląska Wyniki badań pierwotnych jak i wtórnych oraz interpretacji danych statystycznych oraz analiza stworzona na ich podstawie stanowią uzupełnienie Wojewódzkiego Programu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej w latach 2016-2022 (uchwała w sprawie przyjęcia nr 2509/V/16 z dnia 20 lipca 2016 r.). Opracowanie nosi tytuł: Socjologiczno-prawne aspekty funkcjonowania pieczy zastępczej na dolnym Śląsku - kontekst deinstytucjonalizacyjny i zostanie również opublikowana m.in. w formie recenzowanego e-booka o charakterze publikacji.

1.3. Analizę danych zawartych w Centralnej Aplikacji Statystycznej dotyczących m.in. usług społecznych realizowanych przez gminy i powiaty Dolnego Śląska, działania w obszarze zatrudniania socjalnego oraz współpracy OPS z organizacjami pozarządowymi. Wnioski z powyższej analizy zawarto w dokumencie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej w Gminach i Powiatach Województwa Dolnośląskiego w roku 2023.

1.4. Opracowanie pt.: Deinstytucjonalizacja – status obecny i perspektywy rozwoju, na podstawie badań realizowanych przez UMWD (we współpracy z DOPS) które stanowi próbę określenia potrzeb i barier w zakresie korzystania z usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym w obszarze pięciu kategorii osób niesamodzielnych wymagających wsparcia i zagrożonych wykluczeniem społecznym i ekonomicznym na terenie Dolnego Śląska. Są to osoby starsze, dorosłe osoby z niepełnosprawnościami i ich opiekunowie, osoby z zaburzeniami psychicznymi, rodziny, dzieci, w szczególności rodziny w kryzysie oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej a także osoby w kryzysie bezdomności. Opracowanie podejmuje również rozważania na temat potencjału społeczności lokalnych, w tym podmiotów ekonomii społecznej i organizacji pozarządowych w aspekcie rozwoju ekonomii społecznej i usług społecznych Raport zostanie opublikowany m.in. w formie recenzowanego e-booka o charakterze publikacji naukowej.

1.5. Opracowanie badania z założonego cyklu monitorowania wskaźników Regionalnego Programu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji, które realizowane były w dniach 15-31.07.2024 r. za pomocą ankiety on-line. Badania miały charakter ilościowy. Kwestionariusze ankiety były wysoce ustrukturyzowane i składały się z pytań o charakterze zamkniętym. Monitoring realizacji wskaźników został przeprowadzony z podziałem na kategorie tematyczne w rozbiciu na domy pomocy społecznej i gminy na obszarze Dolnego Śląska. Ankiety rozesłano do N=59 domów pomocy społecznej (załącznik nr 3) i N=169 gmin. Zwrotność ankiet wyniosła w przypadku gmin – 72,8% (n=123 gminy) a w odniesieniu do DPS – 88,1% (n=52 DPS).

1.6. Opracowanie ankiety i przeprowadzenie badań potencjału oraz potrzeb jednostek samorządu terytorialnego województwa dolnośląskiego szczebla gminnego i powiatowego w zakresie opracowania, wdrażania i funkcjonowania lokalnych planów rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji. Ankieta została rozesłana do 200 podmiotów JST na Dolnym Śląsku zarówno w edytowalnej wersji elektronicznej, jak i poprzez opcję Google Survey (link) drogą mailową. Przygotowane zostało również pismo informujące ww. jednostki o celach badania. Oprócz pytań dotyczących lokalnych planów deinstytucjonalizacji usług społecznych i planach i potrzebach JST w tym zakresie w ankiecie były też bloki pytań dotyczące znajomości strategii rozwoju usług społecznych oraz sytuacji rodzin i dzieci w określonych gminach i powiatach (np., czy w związku ze strategią zostały przygotowane plany pomocy dziecku i rodzinie) W oparciu o zebrane dane powstał raport (załącznik nr ?) zawierający dane ilościowe oraz dane jakościowe, które posłużyły do rozpoznania doświadczeń i potrzeb jednostek samorządu terytorialnego województwa dolnośląskiego szczebla gminnego i powiatowego w zakresie tworzenia polityk publicznych, w szczególności planowania rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji oraz ich zainteresowania skorzystaniem z oferowanego w projekcie wsparcia.

3. Zespół pracowników projektu opracował Standardy usług w mieszkaniach z usługami/mieszkaniach ze wsparciem, które zostaną wykorzystane na potrzeby konkursów realizowanych w ramach FEDS 2021-2027.

4. Prowadzono mapowanie zasobów na terenie całego województwa w obszarze usług społecznych, ze szczególnym naciskiem na usługi kierowane dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów. Pozyskane dane wykorzystano do bieżącej aktualizacji katalogu dostępnego na portalu www.dmws.pl.

Działania 2: Rozwój usług społecznych (szkolenia, doradztwo, sieciowanie i inne działania na rzecz instytucji integracji i pomocy społecznej podmiotów świadczących usługi społeczne, a także organizujących system wspierania rodziny, pieczy zastępczej i adopcji oraz jego otoczenia).

- 15.10.2024 zorganizowano we Wrocławskim Centrum Integracji (w formule stacjonarnej) Konferencję Regionalną pt.: „Dolnośląskie usługi społeczne – perspektywy i wyzwania dolnośląskiej polityki społecznej”.

Celem konferencji była prezentacja aktualnych zagadnień w obszarze deinstytucjonalizacji usług społecznych w Polsce i na Dolnym Śląsku. Problematyka konferencji koncentrowała się na przybliżeniu idei i celu rozwoju usług społecznych i ich deinstytucjonalizacji w perspektywie europejskiej i krajowej oraz w perspektywie dolnośląskiej. Konferencja obejmowała 3 bloki tematyczne: Pierwszy blok: Usługi społeczne jako formy wsparcia osób potrzebujących. W bloku tym Pani dr Ewelina Zdebska (Fundacja Libertatem) zaprezentowała wykład ekspercki pt.: „Usługi społeczne – wyzwanie cywilizacyjne i organizacyjne dla nas wszystkich”. Po wykładzie, dr Ewelina Zdebska przeprowadziła debatę z lokalnymi ekspertami polityki (Wojciech Bochnak, Wicemarszałek Województwa Dolnośląskiego, Agnieszka Kalinowska, p.o. Dyrektora Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, dr Jerzy Komorowski, Dyrektor Departamentu Spraw Społecznych i Rynku Pracy, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego) na temat rzeczywistego stanu ogólnopolskich i usług społecznych oraz ich rozwoju. Drugi blok: Stan obecny usług społecznych i ich rozwój na Dolnym Śląsku. W bloku tym Pani dr Malwina Misiąg (Fundacja Libertatem) zaprezentowała wykład ekspercki pt.: „Dolnośląska pomoc społeczna w obliczu procesu DI”. Po wykładzie dr Malwina Misiąg przeprowadziła debatę z lokalnymi ekspertami (dr Jerzy Komorowski, Dyrektor Departamentu Spraw Społecznych i Rynku Pracy Alicja Szatkowska, Prezes Miłickiego Stowarzyszenia Przyjaciół Dzieci i Osób Niepełnosprawnych, Joanna Kot, Z-ca Dyrektora ds. Pieczy Zastępczej i Aktywnej Integracji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu) polityki na temat omawianych podczas wykładów zagadnień. Debatę dotyczyła wyzwań jakie stoją przed kadrą zarządczą pomocy społecznej. Jak wzmacniać potencjał merytoryczny dolnośląskich kadr ośrodków pomocy społecznej, powiatowych centrow pomocy rodzinie oraz domów pomocy społecznej. Jak wzmacniać potencjał podmiotów ekonomii społecznej i ich współpracę z jednostkami samorządu terytorialnego oraz instytucjami pomocy i integracji społecznej w rozwoju usług społecznych. Trzeci blok: Opieka instytucjonalna w rozwoju usług społecznych. W bloku trzecim Grzegorz Baranowski (Fundacja Libertatem) wygłosił wykład nt.: „Rola domów pomocy społecznej w procesie rozwoju usług społecznych”. Po wykładzie p. Grzegorz Baranowski przyprowadził debatę z lokalnymi ekspertami polityki społecznej (Patrycja Karpicz, Dyrektor Miejskiego Centrum Usług Społecznych we Wrocławiu, Siostra Sylwia - Halina Borowska, Dyrektor Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego dla Dzieci im. Jana Pawła II w Jaszczotlu, Dorota Gizewska, Prezes Fundacji „Przystań”, Dyrektor Domu Seniora „Przystań” w Ścinawie) na temat roli i finansowania rozwoju usług środowiskowych w domach pomocy społecznej. Debatę dotyczyła także szans i zagrożeń dla DPS w procesie deinstytucjonalizacji na Dolnym Śląsku. Konferencja prezentowała również lokalnych liderów i samorządników na co dzień działających w obszarze Rozwoju usług społecznych: dolnośląski lider Rafała Mikołajczyk, Fundacja MOC POMOCY samorządników Praw osób z niepełnosprawnościami, Anna Przybysławska, mieszkanka Fundacji L'Arche, Senioralny Chór Grunwald, Zespół „Zakochani w Teatrze WTZ „Muminki, Fundacji Brata Alberta. W spotkaniu uczestniczyły 56 os. z 28 podmiotów.

- W celu pogłębienia tematyki związanej z rozwojem usług społecznych zrealizowano cykl spotkań upowszechniająco-informacyjnych:

- 20.05.2024 r. spotkanie w formule on-line na temat „Jak sprostać Ustawie o zapewnieniu dostępności?”, w którym wzięli udział przedstawiciele 16 podmiotów (23 osoby). Podmioty te wykazano w SM EFS+ wskazując formę wsparcia "inne". Forma wsparcia realizuje VI działanie obligatoryjne.

- 4.07.2024 r. spotkanie w formule on-line na temat Programów Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w którym wzięli udział przedstawiciele dolnośląskich Warsztatów Terapii Zajęciowej, Zakładów Aktywności Zawodowej i Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie. Forma spotkania: online – platforma zoom. Spotkanie prowadzili Eksperci PFRON Oddział Dolnośląski dla 34 pracowników z dolnośląskich podmiotów pomocy społecznej. Podmioty te wykazano w SM EFS+ wskazując formę wsparcia "inne". Forma wsparcia realizuje III działanie obligatoryjne do. Organizowanie i wspieranie instytucji pomocy społecznej, podmiotów zajmujących się pomocą i integracją społeczną,

- 8.11.2024 r. spotkanie pn. Usługi społeczne skierowane dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów - Opieka wytchnieniowa i asystencja osobista. Spotkanie w formule on-line prowadzone przez ekspertkę dr hab. Beatę Szluz, prof. UR. Podczas spotkania przedstawiono kierunki rozwoju usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej adresowanych do osób o szczególnych potrzebach w formie usług asystencji osobistej oraz usług opieki wytchnieniowej w oparciu o skalę problemu oraz potrzeby grup odbiorców. Podczas spotkania przedstawiono zarówno standardowe usługi wykorzystywane do wspierania osób o szczególnych potrzebach (np. usługi opiekuńcze) oraz te ciągle jeszcze mniej popularne (w tym: dzienne domy opieki medycznej (DDOM), centra opiekuńczo-mieszkalne (COM) gospodarstwa opiekuńcze, rodzinne domy pomocy czy usługi sąsiedzkie). Podczas spotkania omówiono rekomendowanych usług

społecznych z obszaru wsparcia osób starszych i osób niepełnosprawnych w nurcie Deinstytucjonalizacji. W spotkaniu uczestniczyło 30 pracowników z: Fundacji/Stowarzyszeń: 9, PCPR: 1, OPS: 18, JST (gmin).

- 22.11.2024 spotkanie pn. Usługi społeczne skierowane dla osób w kryzysie bezdomności -Usługi o charakterze mieszkaniowym. Spotkanie w formule on-line prowadzone przez ekspertkę dr hab. Beatę Szluz, prof. UR.

Podczas spotkania przedstawiono kierunki rozwoju usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej adresowanych do osób w kryzysie bezdomności w oparciu o skalę problemu oraz potrzeby grup odbiorców. Omówiono usługi świadczone w społeczności lokalnej, których realizacja przewidziana jest w systemie pomocy społecznej oraz w systemie wsparcia rodziny i pieczy zastępczej (w tym placówek opiekuńczo-wychowawczych mające fundamentalne znaczenie dla prewencji bezdomności). Spotkanie skupiało się na przybliżeniu indywidualnych metod wspierania osób w kryzysie bezdomności (w tym: wdrożenie indywidualnych ścieżek rozwoju mieszkańców, trening kompetencji osobistych, trening budżetowy, coaching, praktyka zawodowa, staż, zatrudnienie. Streetworking, metoda Job First, Housing First). Porównano je ze usługami tradycyjnymi, „parówkowych”. Podkreślono także rolę usług w zakresie wsparcia psychologicznego, terapeuty uzależnień, mediatora oraz działalność podmiotów ekonomii społecznej. W spotkaniu uczestniczyły 22 os. z 16 podmiotów.

- 28.11.2024 r. spotkanie pn. Usługi społeczne skierowane dla osób z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie psychicznym Dienne formy wsparcia. Spotkanie w formule on-line prowadzone przez ekspertkę dr hab. Beatę Szluz, prof. UR. Celem spotkania było zaprezentowanie tematyki na temat rozwoju usług społecznych oraz deinstytucjonalizacji (DI) usług w kontekście problematyki obszaru osób z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie psychicznym. W spotkaniu wzięły udział 23 osoby z 13 podmiotów.

- 29.11.2024 r. spotkanie pn. Usługi społeczne świadczone w społeczności lokalnej i deinstytucjonalizacji w obszarze pieczy zastępczej. Spotkanie w formule on-line prowadzone przez ekspertkę prof. Joannę Szczepaniak-Sienniak. Podczas spotkania zaprezentowano kierunki rozwoju społecznych świadczonych w społeczności lokalnej i deinstytucjonalizacji w obszarze pieczy zastępczej z uwzględnieniem wad i zalet obecnego systemu wsparcia. Tematyka spotkania dotyczyła warunki rozwoju pieczy zastępczej w kontekście deinstytucjonalizacji oraz granice tego procesu. W spotkaniu uczestniczyło 28 osób, OPS (16 osób), JST (8 osób), Dom dziecka (4 osoby).

- 11.12.2024 r. spotkanie pn. Usługi społeczne skierowane dla osób z niepełnosprawnościami i seniorzy mieszkalnictwa treningowe i wspomaganego oraz mieszkania z usługami. Spotkanie w formule on-line prowadzone przez ekspertkę p. Beatę Szluz, prof. UR. Podczas spotkania omówiono kierunki rozwoju usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej i deinstytucjonalizacji skierowanych dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów. Podczas spotkania skupiono się na usługach świadczonych w formie mieszkań wspomaganym i treningowych. Podczas spotkania przedstawiono zarówno standardowe usługi wykorzystywane do wspierania osób o szczególnych potrzebach (np. usługi opiekuńcze) oraz te ciągle jeszcze mniej popularne (w tym: domy opieki medycznej (DDOM), centra opiekuńczo-mieszkalne (COM) gospodarstwa opiekuńcze, rodzinne domy pomocy czy usługi sąsiedzkie). Podczas spotkania omówiono rekomendowanych usług społecznych z obszaru wsparcia osób starszych i osób niepełnosprawnych w nurcie deinstytucjonalizacji. W spotkaniu uczestniczyły 29 os. z 24 podmiotów.

- 6.12.2024 usługi społeczne świadczone w społeczności lokalnej i deinstytucjonalizacji w obszarze pieczy zastępczej. Spotkanie zrealizowano stacjonarnie we Wrocławskim Zakładzie Aktywności Zawodowej przy ul. Litomskiej 10 we Wrocławiu. Przeprowadziła je ekspertkę prof. dr hab. Joannę Szczepaniak-Sienniak. Podczas spotkania zaprezentowano kierunki rozwoju społecznych świadczonych w społeczności lokalnej i deinstytucjonalizacji w obszarze pieczy zastępczej z uwzględnieniem wad i zalet obecnego systemu wsparcia. Tematyka spotkania dotyczyła warunki rozwoju pieczy zastępczej w kontekście deinstytucjonalizacji oraz granice tego procesu. W spotkaniu uczestniczyły 13 os. z 5 podmiotów.

- W dniu 15.11.2024 r. odbyło się Forum Pomocy Społecznej w Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnym. Konferencja została zorganizowana w Żmigrodzie we współpracy z Dolnośląskim Forum Pomocy Społecznej i połączona została z otwarciem pierwszego na Dolnym Śląsku Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Żmigrodzie. Uczestnicy konferencji mogli nie tylko obejrzeć COM, ale także poznać przesłanki, które stały u podstaw podjęcia decyzji o jego utworzeniu oraz zapoznać się z zasadami jego prowadzenia. Konferencja została wzbogacona o dwa wystąpienia związane z realizacją zasad niezależnego życia osób z niepełnosprawnościami: „Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne jako forma wsparcia niezależnego życia osób z niepełnosprawnościami” - Piotr Grudziński – Zastępca Przewodniczącego Rady Pomocy Społecznej w MRPiPS; „Mieszkania wspomagane i treningowe jako aktywizacja osób niesamodzielnych” - Łukasz Lipka – Kierownik Centrum Wsparcia Socjalnego MOPS Wałbrzych. Uczestnicy konferencji wysłuchali także opinii ekspertów w ramach panelu: „Dobre praktyki w zakresie mieszkalnictwa na Dolnym Śląsku”. W panelu wzięli udział: Patrycja Karpicz - Dyrektor Miejskiego Centrum Usług Społecznych we Wrocławiu, dr Anna Janus - Fundacja Imago Edyta Ziętkiewicz – p.o. Dyrektora żmigrodzkiego COM, Łukasz Lipka – Kierownik Centrum Wsparcia Socjalnego MOPS Wałbrzych Piotr

Grudziński – Zastępca Przewodniczącego Rady Pomocy Społecznej w MRPiPS, Przewodniczący Stowarzyszenia SOPS „Forum”, ekspert z zakresu wdrażania i rozwoju usług w samorządzie. W Forum uczestniczyło 35 osób z 21 podmiotów.

- W dniach 10.12.2024–23.12.2024 przeprowadzono się szkolenie kompetencyjne dla kadr CUS. Szkolenie odbyło się w formule on-line z zakresu ZARZĄDZANIE I ORGANIZACJA USŁUG SPOŁECZNYCH zorganizowane w dniach 10–23 grudnia 2024 (łącznie 7 dni). Szkolenie zrealizowane zgodnie z wymogami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2020 r. w sprawie szkoleń dla pracowników centrów usług społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 664), dla uczestników projektu. Tematyka szkoleń: 1. Centrum usług społecznych jako podmiot lokalnej polityki społecznej – przepisy prawa regulujące powoływanie, organizację i funkcjonowanie centrum – 6 godzin. 2. Problematyka usług społecznych w naukach społecznych (pedagogika, psychologia, nauki o polityce publicznej, nauki o zarządzaniu, nauki socjologiczne, w tym nauki o rodzinie) – 3 godziny. 3. Definiowanie usług i ich odbiorców, metody realizacji i zarządzania usługami, tworzenie zintegrowanych lokalnych systemów usług społecznych – 4 godziny. 4. Metody prowadzenia rozeznania potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych oraz opracowywania diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych – 7 godzin. 5. Usługi społeczne na rzecz osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców – 10 godzin. 6. Programowanie lokalnej polityki społecznej w obszarze usług społecznych, z uwzględnieniem współpracy międzyinstytucjonalnej – 5 godzin. 7. Zarządzanie zintegrowanym lokalnym systemem usług społecznych, obejmujące planowanie, organizowanie, koordynowanie, realizowanie, monitorowanie i ewaluowanie usług społecznych – 5 godzin. 8. Realizowanie usług społecznych przez centrum usług społecznych przy pomocy publicznych i niepublicznych wykonawców usług społecznych – 5 godzin. 9. Gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji o usługach społecznych realizowanych na obszarze gminy lub gmin – aspekty techniczne związane z rozwijaniem i koordynacją lokalnego systemu usług społecznych – 5 godzin. 10. Opracowywanie diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych – 3 godziny. 11. Zarządzanie usługami społecznymi w kontekście wielokulturowości, psychologiczne uwarunkowania związane z do-świadczeniem migracyjnym – 4 godziny. 12. Rola organizacji pozarządowych w kształtowaniu lokalnego rynku usług społecznych oraz zasady współpracy z partnerami społecznymi – 3 godziny. łącznie 60 godzin dydaktycznych. W szkoleniu udział wzięło 20 osób.

- Zawarto porozumienie o współpracy pomiędzy Dolnośląskim Ośrodkiem Polityki Społecznej a Wydziałem Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego w dniu 4 czerwca 2024 roku. W ramach zawartego porozumienia w dniu 5 czerwca 2024 roku odbyło się spotkanie (2 h) z 50. studentkami i studentami na terenie uczelni, na którym przedstawione zostały zasady działalności DOPS oraz zagadnienia związane z realizowanymi działaniami w ramach ekonomii społecznej i współpracy międzysektorowej. Ponadto, trwają rozmowy i ustalenia dotyczące nawiązania współpracy z Uniwersytetem Ekonomicznym we Wrocławiu oraz Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu. W ramach współpracy z Uniwersytetem Wrocławskim zorganizowano wizytę studentów we Wrocławskim Zakładzie Aktywności Zawodowej.

Działanie 3: Koordynacja działań w obszarze Ekonomii Społecznej

- W 2024 Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej organizował Dolnośląskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej (DKRES). Cyklicznie organizowano spotkania Komitetu oraz działających przy nim grup roboczych:

- 27.02.2024 r. podczas pierwszego spotkania omawiane były kwestie dotyczące działań podejmowanych w województwie na rzecz Ekonomii Społecznej, w szczególności zaplanowane do realizacji w ramach projektu „Koordynacja działań w zakresie polityki społecznej w województwie dolnośląskim”. Opracowano nowy Regulamin Komitetu, który został przyjęty Uchwałą nr 8507/VI/24 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 9 kwietnia 2024 r. Ustalono zakres tematyczny grup roboczych działających przy DKRES oraz zasady naboru członków grup.

- 4.06.2024 odbyło się kolejne spotkanie Komitetu, które poświęcono na omówiono kandydatur osób, które zgłosiły się do poszczególnych grup roboczych podczas rekrutacji trwającej w dniach 6-24 maja 2024 r. W trakcie trwającej rekrutacji łącznie wpłynęło 40 zgłoszeń. Informacja o rekrutacji została opublikowana na stronie www.dops.wroc.pl, www.kupujespoecznie.pl, na Facebooku Dolnośląska Ekonomia Społeczna oraz na stronie Urzędu Marszałkowskiego Województwa w zakładce „organizacje pozarządowe”. Uchwałą nr 1/2024 Dolnośląskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej z dnia 4 czerwca 2024 r. przyjęto skład grup roboczych działających przy Dolnośląskim Komitecie Rozwoju Ekonomii Społecznej, tj.:

- grupy roboczej ds. rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji,
- grupy roboczej ds. zamówień/zleceń zadań publicznych realizowanych przez PES, w tym zlecenia usług społecznych,
- grupy roboczej ds. promocji i współpracy z biznesem,
- grupy roboczej ds. reintegracji podmiotów zatrudnienia socjalnego oraz podmiotów reintegracyjnych,
- grupy roboczej ds. przedsiębiorstw społecznych.

-17.09.2024 r. odbyło się posiedzenie DKRES w sprawie bieżących działań w projekcie koordynacyjnym, informacja o organizacji konferencji „Dolnośląskie usługi społeczne – perspektywy i wyzwania dolnośląskiej polityki społecznej”; podjęcie Uchwały ws. zaopiniowania przez DKRES (na podst. art. 55 ust. 2 pkt 1) ustawy o ekonomii społecznej) projektu „Programu współpracy Samorządu Województwa Dolnośląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na Dolnym Śląsku w 2025 r., omówienie planowanych zmian legislacyjnych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawie o ekonomii społecznej, omówienie bieżących spraw Komitetu (przyjęcie Regulaminu DKRES, ustalenie terminu kolejnego posiedzenia);

-Kolejne posiedzenie Dolnośląskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej odbyło się 19.11.2024 r. w sprawie prezentacji dokumentu „Deinstytucjonalizacja – status obecny i perspektywy rozwoju. Diagnoza i ocena stanu usług społecznych stacjonarnych i środowiskowych w województwie dolnośląskim” - 2024 (rozwój usług społecznych z udziałem PES - wyzwania, w szczególności w aspektach tworzenia nowych podmiotów świadczących usługi – dyskusja); Działania komplementarne na rzecz ES: projekt 3P4SSE „Partnerstwo publiczno-prywatne na rzecz ekonomii społecznej i solidarnej” – tworzenie klastrów i sieci ekonomii społecznej w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu”; Wnioski i rekomendacje z realizacji: „Regionalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2023–2024” (RPDI) oraz informacje o przygotowywanym do aktualizacji RPDI na lata 2025–2027 w zakresie wprowadzonych zmian ; Lokalne plany deinstytucjonalizacji usług społecznych- jak zachęcać samorządy? – dyskusja; DKRES- widoczność („inicjatywa świąteczna”); rzecznictwo, konsultacje, wpływ na regionalną politykę społeczną, w tym Ekonomię Społeczną.

- W czerwcu 2024 r. do Dyrektorów Departamentów UMWD zostało wysłane pismo Dolnośląskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej przekazujące katalog uchwał przygotowany przez DKRES, wykazujący dokumenty, które należy przekazać do zaopiniowania przez Dolnośląski Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej, przed przyjęciem ich przez Zarząd Województwa. Katalog ten został poddany weryfikacji przez Departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego w I kwartale 2024 r.: „Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej w województwie dolnośląskim”, „Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej”, „Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej”, „Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa”, „Program współpracy Samorządu Województwa Dolnośląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na Dolnym Śląsku” „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”, „Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego”, „Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla województwa dolnośląskiego”, „Strategia Energetyczną Dolnego Śląska - kierunkami wsparcia sektora energetycznego”, „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego”, projekty uchwał Sejmiku Województwa Dolnośląskiego: wskazujące ustawowe zadania finansowane ze środków PFRON do realizacji w danym roku, o wyrażeniu zgody na zawarcie umów wieloletnich w ramach „robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji” w przypadku wniosków złożonych na okres dłuższy niż 1 rok budżetowy przez podmioty ekonomii społecznej, Program Współpracy Samorządu Województwa Dolnośląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na Dolnym Śląsku.

Od lipca do grudnia 2024 odbyły się następujące spotkania grup roboczych działających przy Dolnośląskim Komitecie Rozwoju Ekonomii Społecznej (DKRES).

1) Grupy roboczej ds. rozwoju usług społecznych i Deinstytucjonalizacji:

- 08.08.2024 r. odbyło się spotkanie nt. planu monitorowania Regionalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2023-2024 (RPDI); Wpływu RPDI na dokumenty strategiczne takie jak Szczegółowy Opis Priorytetów FEDS 2021-2027 oraz przygotowań do aktualizacji RPDI na lata 2025-2027;

- 18.10.2024 r. odbyło się spotkanie nt. omówienia Raportu z Regionalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2023-2024 (RPDI) oraz omówienie Projektu RPDI 2025-2027 wraz z Diagnozą do RPDI.

2) Grupy roboczej ds. zamówień/zleceń zadań publicznych realizowanych przez PES, w tym zlecenia usług społecznych:

- 13.11.2024 r. odbyło się pierwsze spotkanie grupy, które dotyczyło działań w obszarze Ekonomii Społecznej. Przedstawiono założenia projektu „Koordynacja działań w zakresie polityki społecznej w województwie dolnośląskim”; Omówiono promocje podmiotów ekonomii społecznej – propozycji produktów dolnośląskich podmiotów ekonomii społecznej, które mogą wejść w skład zestawów promujących. Omówiono możliwe obszary działania grupy. Uzgodniono pogrześzenie składu grupy (aktualnie 6 osób);

- w okresie od 25 do 6 grudnia 2024 r. przeprowadzono rekrutację uzupełniającą do składu grupy roboczej. Skład grupy roboczej został zwiększony o dwie osoby;

- 10.12.2024 r. odbyło się drugie spotkanie grupy roboczej podczas którego przedstawiono aktualne działania w obszarze Ekonomii Społecznej. Powitano dwóch nowych członków grupy, powrócono do omówienia projektu

„Koordynacja działań w zakresie polityki społecznej w województwie dolnośląskim”. Przedstawiono stan prac nad aktualizacją Regionalnego Planu Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Dolnośląskiego. Przedstawiciel Miasta Wrocławia omówił Lokalny Programu Ekonomii Społecznej miasta Wrocławia i pracę nad jego aktualizacją. Omówiono dalsze potencjalne kierunki działania grupy.

3) Grupy roboczej ds. promocji i współpracy z biznesem:

- 05.07.2024 r. odbyło się spotkanie nt. Wprowadzenie do działań opartych na współpracy z biznesem i promocji ekonomii społecznej w ramach projektu „Koordynacja działań w zakresie polityki społecznej w województwie dolnośląskim”; Zestawy promujące podmioty ekonomii społecznej; Omówienie propozycji produktów dolnośląskich podmiotów ekonomii społecznej, które mogą wejść w skład zestawów promujących;

- 09.08.2024 r. odbyło się spotkanie nt. omówienia propozycji wydarzeń realizowanych w ramach działań Ekonomii Społecznej (Wro BIZnES – biznesmixer, inauguracja Akademii BIZnES Class, Dolnośląskie Forum Rozwoju Ekonomii Społecznej) oraz zestawu produktów dolnośląskich podmiotów ekonomii społecznej.

4) Grupy roboczej ds. reintegracji podmiotów zatrudnienia socjalnego oraz podmiotów reintegracyjnych:

- 17.07.2024 r. odbyło się spotkanie nt. rekomendacji MRPiPS w zakresie wsparcia ekonomii społecznej (OWES) z podmiotami zatrudnienia socjalnego w realizacji usług wsparcia działań reintegracyjnych podejmowanych przez przedsiębiorstwa społeczne, omówiono usługę gospodarstwa społecznego;

- 17.12.2024 r. odbyło się spotkanie nt. Kierunków w zmian w ustawie o zatrudnieniu socjalnym, bieżącej działania rady zatrudniania Socjalnego przy MRPiPS, Dolnośląskiej reintegracji w Regionalnym Planie Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji, omówiono zmiany w ustawie o ekonomii społecznej.

5) Grupy roboczej ds. przedsiębiorstw społecznych:

- 24.10.2024 r. odbyło się spotkanie nt. ustalenia potrzeb i priorytetów w zakresie obszarów działania grupy roboczej, omówiono kwestie dotyczące ubiegania się o status przedsiębiorstwa społecznego, a także omówiono korzyści wynikające z posiadania statusu przedsiębiorstwa społecznego;

- 28.11.2024 r. odbyło się spotkanie (on-line) nt. ustawy o Ekonomii Społecznej, interpretacji zapisów wraz z propozycją zmian do ustawy, omówiono kwestie dotyczące ubiegania się o status przedsiębiorstwa społecznego, wskazano niezbędne dokumenty do uzyskania statusu, a także ustalono zasady współpracy pomiędzy DUW-DOPS-OWES. Ekspertem biorącym udział w spotkaniu był Pan Cezary Miżejewski - Przewodniczący Ogólnopolskiego Związku Rewizyjnego Spółdzielni Socjalnych, członek Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, należący do autorów m.in. ustawy o zatrudnieniu socjalnym i ustawy o spółdzielniach socjalnych.

- Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej realizował szereg działań związanych ze sieciowaniem i współpracą z dolnośląskimi Ośrodkami Wsparcia Ekonomii Społecznej w celu rozwoju podmiotów ekonomii społecznej, a w szczególności przedsiębiorstw społecznych:

- 19 spotkań sieci OWES w dniach: 9.01., 31.01., 12.02., 19.02., 26.02., 4.03., 8.03., 25.03., 28.03., 17.04., 23.04., 06.05., 24.05., 03.06., 10.06., 17.06., 25.06., 09.10. i 17.10. r. podczas których omawiane były bieżące tematy związane z funkcjonowaniem OWES, a także dotyczące opracowania dokumentacji, w tym w szczególności Regulaminu wsparcia finansowego na utworzenie i utrzymanie miejsc pracy w PS w ramach projektów OWES zgodnie z zapisami wytycznych w EFS+ finansowanych z Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska. Spotkania odbywały się zarówno w formie zdalnej jak i stacjonarnej (tj. 2 spotkania stacjonarne i 17 spotkań online). W spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele 4 Akredytowanych OWES oraz DWUP i DOPS.

- Wspólnie z OWES został przygotowany pakiet pytań dotyczących projektów OWES finansowanych z Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska, który został przesłany do Ministerstwa.

- Realizowany był stały kontakt DOPS z OWES w celu weryfikacji, realizacji i planowania wspólnych działań.

- Nawiązana została współpraca z Dolnośląskim Urzędem Wojewódzkim w celu wypracowania sposobów komunikacji w procesie przyznawania statutu PS. Ustalono zostało pierwsze spotkanie DUW/OWES/DOPS/DWUP, które miało się odbyć w czerwcu jednak ze względu na inne projekty realizowane w tym czasie przez DUW, spotkanie zostało przeniesione na kolejny kwartał. Ostatecznie w związku z terminem spotkania uzależnionym od DUW spotkanie zostało zaplanowane na początek 2025 roku.

- Prowadzono działania związane z rozwojem dolnośląskich podmiotów zatrudnienia socjalnego. Zorganizowano 3 spotkania sieciujące dla dolnośląskich podmiotów zatrudnienia socjalnego po jednym odrębnym spotkaniu dla Centrów Integracji Społecznej oraz dla Klubów Integracji Społecznej, a także jedno wspólne spotkanie sieciujące dla CIS i KIS.:

- w dniu 26.04.2024 roku przeprowadzono spotkanie sieciującego (online) Centra Integracji Społecznej z Dolnego Śląska dotyczące prezentacji założeń i planowanych działań w ramach projektu „Koordynacja działań w zakresie polityki społecznej w województwie dolnośląskim” obejmujące:

- zreferowanie działań zaplanowanych dla dolnośląskich Podmiotów Zatrudnienia Socjalnego/Centrów Integracji Społecznej w ramach realizacji projektu Koordynacja działań w zakresie polityki społecznej w województwie dolnośląskim w latach 2024-2028,

- przedstawienie aktualnych działań PZS/CIS przez reprezentujące je osoby na spotkaniu,

- omówienie raportu badawczego „Analiza potrzeb szkoleniowych kadr” zrealizowanego w lutym 2024 roku w ramach projektu „Koordynacja działań w zakresie polityki społecznej w województwie dolnośląskim”,

- zaprezentowanie efektów prac legislacyjnych w ramach Rady Zatrudnienia Socjalnego przy Ministrze Rodziny Pracy i Polityki Społecznej przez Małgorzatę Bernard Staniszewską, Przewodniczącą Konwentu Centrów i Klubów Integracji Społecznej na Dolnym Śląsku, Członkinię Rady Zatrudnienia Socjalnego. W spotkaniu udział wzięło 12 osób (10 osób reprezentujących Centa Integracji Społecznej/Podmioty Zatrudnienia Socjalnego z Dolnego Śląska i 2 przedstawicielki Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej).

- w dniu 28.05.2024 roku przeprowadzono spotkanie sieciujące (online) Kluby Integracji Społecznej z Dolnego Śląska dotyczące prezentacji założeń i planowanych działań w ramach projektu, obejmujące: zreferowanie działań zaplanowanych dla dolnośląskich Podmiotów Zatrudnienia Socjalnego/Klubów Integracji Społecznej w ramach realizacji projektu Koordynacja działań w zakresie polityki społecznej w województwie dolnośląskim w latach 2024-2028), przedstawienie aktualnych działań PZS/KIS przez reprezentujące je osoby, omówienie raportu badawczego „Analiza potrzeb szkoleniowych kadr” zrealizowanego w lutym 2024 roku w ramach projektu „Koordynacja działań w zakresie polityki społecznej w województwie dolnośląskim”. W spotkaniu wzięło udział: 6 osób (4 osoby reprezentujące Kluby Integracji Społecznej, Podmioty Zatrudnienia Socjalnego z Dolnego Śląska i 2 przedstawicielki Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej).

- w dniu 20.11.2024 roku odbyło się wspólne spotkanie sieciujące podmioty zatrudnienia socjalnego (CIS oraz KIS). Przebieg spotkania: Powitanie i przedstawienie uczestników spotkania i przedstawienie przebiegu spotkania. Przedstawienie aktualnych działań każdego z podmiotów. Sieciowanie podmiotów zatrudnienia socjalnego. Sieciowanie podmiotów zatrudnienia socjalnego jako element projektu koordynacyjnego. Ustalenie potrzeb i priorytetów w zakresie obszarów działania sieci oraz obszarów wsparcia. Ustalenie sposobu działania sieci.

Bieżące dziania Rady Zatrudnienia Socjalnego przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Ewa Żmuda - Zastępca Dyrektora Wrocławskiego Centrum Integracji, Wiceprzewodnicząca Rady Zatrudnienia Socjalnego przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Kierunki zmian w ustawie o zatrudnieniu socjalnym. Ewa Żmuda - Zastępca Dyrektora Wrocławskiego Centrum Integracji, Wiceprzewodnicząca Rady Zatrudnienia Socjalnego przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Konsultacje zmian ustawy o ekonomii społecznej -Artur Iwan – DOPS Współpraca z OWES -Artur Iwan – DOPS. Podsumowanie i zakończenie spotkania.

- Zrealizowano kolejną edycję programu „Współ wspieramy ekonomie społeczną”, który jest realizowany we współpracy DOPS, RCWIP i UBS (fundator programu). W tym roku firma UBS przekazała 57 tys. zł na realizację projektów na działania społeczne i ekologiczne. W ramach programu ostatecznie 7 podmiotów otrzymało wsparcie na Dolnym Śląsku. www.facebook.com/photo/?fbid=485558973828244&set=pb.100071224356141.-2207520000.

- W pierwszym półroczu 2024 r. zrealizowano kolejną (szóstą) edycję działania Akademia BIZnES CLASS. Jest to działanie adresowane do dolnośląskich podmiotów ekonomii społecznej, które dzięki współpracy DOPS z przedstawicielami biznesu oraz nauki (Akademia Sztuk Pięknych im. E. Gepperta) zyskują wsparcie w zakresie mentoringu biznesowego oraz opracowania graficznego swoich produktów i stron www. W 2024 w Akademii BizneES Class wzięło udział 11 podmiotów (organizacji pozarządowych, spółdzielni socjalnych). 28 lutego br. Odbyła się inauguracja programu (on-line), w której udział wzięli przedstawiciele zrekrutowanych podmiotów, mentorzy oraz studenci ASP. W ramach 6. Edycji ABC zorganizowano 3. warsztaty tematyczne: 13 marca 2024 roku - w formie stacjonarnej: Design Thinking (organizator i miejsce Softserve), w którym udział wzięło: 25 osób (15 osób z NGO/PES, 9 osób z Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu i 1 przedstawicielka DOPS), 4 czerwca 2024 roku - w formie online: współpraca z biznesem (PwC), w którym udział wzięło 13 osób, w tym 11 przedstawicielek i przedstawicieli podmiotów ekonomii społecznej zakwalifikowanych w dniu 28 lutego 2024 roku do udziału w 6. Edycji AKADEMII BIZNESS CLASS;

- 11 czerwca 2024 roku - w formie online: social media (PwC), w warsztacie udział wzięło 11 osób, w tym 7 przedstawicielek i przedstawicieli podmiotów ekonomii społecznej zakwalifikowanych w dniu 28 lutego 2024 roku do udziału w 6. Edycji AKADEMII BIZNESS CLASS.

W dniu 18.06.2024. r. w Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu odbyło się spotkanie zwięzające i podsumowujące 6. edycję Akademii BIZnES Class. W tym roku w Akademii wzięło udział 11 podmiotów

ekonomii społecznej, 19 menterek i mentorów biznesu z firm PwC Polska i UBS oraz 11 menterek designu z Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta. W wydarzeniu finałowym wzięło udział: 51 osób (19 osób z NGO/PES, 16 osób z Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu, 7 osób z PwC Poland, 1 osoba UBS Business Solutions Poland Sp. z o.o.; 1 osoba z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, 6 osób z Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej o raz moderator spotkania – 1 osoba. Wydarzenie odbyło się w godzinach 13.30-17.30 i obejmowało: wystąpienie przedstawicielek Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej, wicedyrektor Amelli Dymarek oraz Marty Płonki, Profesor Prorektor Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu, Prezentację każdego 11 podmiotów ekonomii społecznej obejmującą: krótkie przedstawienie organizacji, efektów współpracy z mentorkami i mentorami biznesu oraz slajdy efektów współpracy z mentorkami designu; prezentację prac Pracowni Interfejsu ASP zawierającą nowe wizualizacje strony www Akademii BIZnES Class; przyznanie grantów: W tej edycji Akademii Biznes Class zostały wyróżnione 3 podmioty ekonomii społecznej. Grant w kwocie 5000,00 zł fundowany przez UBS Business Solutions Poland Sp. z o.o w kategorii „Innowacyjność” przyznano Fundacji Nowa Ekonomia Społeczna. Grant w kwocie 5000,00 zł fundowany przez PwC Poland w kategorii „Zaangażowanie” przyznano Fundacji Nam Zależy. Realizację strony www fundowaną przez SoftServe Poland przyznano Spółdzielni Socjalnej Mniej Więcej.

<https://dops.wroc.pl/2024/06/21/6-final-akademii-biznes-class/#more-11270> networking; wystawę prac menterek designu.

- 19.12.2024 r. zorganizowano Konferencję Dolnośląskie Forum Rozwoju Ekonomii Społecznej „Konkurencyjny Biznes ES – rozwój, wiedza, profesjonalizm”. Podczas konferencji przedstawiono różnorodność form prawnych podmiotów ekonomii społecznej (PES) w liczbach tj. aktualna statystyka PES w woj. Dolnośląskim. Ile jest przedsiębiorstw społecznych w Polsce, a ile na Dolnym Śląsku? W jakich branżach działają. Uczestnicy Forum wzięli udział w dyskusji: Czy posiadanie przez PES statusu przedsiębiorstwa społecznego się „opłaca”? Wskazywano także, że źródła finansowania PS są determinantem rozwoju przedsiębiorstw społecznych A w ramach części eksperckiej przedstawiono rozwiązania wynikające z ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej i statusu przedsiębiorstwa społecznego, przygotowano analizę korzyści i wyzwań związanych z uzyskaniem statusu przedsiębiorstwa społecznego (PS). (Ekspertki Agnieszka Szuba oraz Sandra Kmiecik – Fundacja na Rzecz Studiów Europejskich) W ramach konferencji zaprezentowano także podmioty posiadające na Dolnym Śląsku Znak Zakup Prospołeczny (Ewa Wójcik – Dyrektor WZAZ i Przewodnicząca Dolnośląskiej Kapituły Znaku) Konferencja została wzbogacona o wystąpienie eksperta (Marek Gruchalski – Radca Prawny) pn. „Kompedium wiedzy dla PES w zakresie własności intelektualnej” W Konferencji uczestniczyło 45 osób z 27 podmiotów.

- W ramach projektu prowadzono także działania upowszechniająco – informacyjne polegające na: a. bieżącej aktualizacji stron www prowadzonych w ramach projektu: www.kupujespolecznie.pl | www.dops.wroc.pl | www.dmws.pl; b. aktualizacji trzech profili w mediach społecznościowych (FB): Dolnośląskiej Ekonomii Społecznej, Akademii BIZnES Class oraz wESpół; c. Realizacji kampanii upowszechniająco-informacyjnej o Dolnośląskiej Mapie Wsparcia Społecznego. Kampania polegała na: opracowaniu produktów reklamowych o DMWS w formie: zaproszenia do współpracy, wzorów komunikatów do umieszczenia na portalach internetowych i mediach społecznościowych, komunikatu mailowego, prezentacji multimedialnej o celu i katalogu usług społecznych oferowanych na DMWS, plakatów, banerów na portale i media społecznościowe, instrukcji obsługi DMWS (w języku prostym); przeprowadzaniu kampanii informująco-upowszechniającej o DMWS pocztą elektroniczną do: dolnośląskich urzędów gmin, powiatów i regionu oraz ich jednostek organizacyjnych, tj.: ośrodków pomocy społecznej, powiatowych centrów pomocy społecznej, domów pomocy społecznej, dziennych domów pomocy, środowiskowych domów samopomocy, podmiotów reintegracyjnych: warsztatów terapii zajęciowej, zakładów aktywności zawodowej, centów integracji społecznej i klubów integracji społecznej, klubów seniora, uniwersytetów III wieku oraz organizacji prorządowych wspierających osoby z niepełnosprawnościami, osoby starsze i wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym, prowadzące usługi asystencji osobistej i opieki wytchnieniowej; prowadzeniu działań public relations, tj.: wywiady radiowe w Radio LUZ i Radio Rodzina o DMWS, prezentacje multimedialne o DMWS na spotkaniach Wrocławskiej Grupy Branżowej dla Osób z Niepełnosprawnościami i Dostępności oraz posiedzeniu Dolnośląskiego Komitetu Ekonomii Społecznej; promowaniu wydarzeń – konferencji, targów, szkoleń dedykowanych na rzecz wsparcia osób z niepełnosprawnościami i osób wykluczonych społecznie i zawodowo m.in. konferencja naukowa "Opieka Wytchnieniowa w Wyspecjalizowanej Pediatrycznej Opiece Paliatywnej" - Spiritum Duce, która odbędzie się 20-21 września 2024 roku, Matron Kreatywności – ROPS Kraków, Targi Innowacji – II edycja WPT - 29.08.2024, Targi Dolnośląskich Warsztatów Terapii Zajęciowej w Polkowicach – 15.09.2024., Szkoleń i sesji treningowych dla opiekunów, którzy przejęli opiekę nad osieroconymi dziećmi/młodzieżą z Ukrainy (w tym dzieci z niepełnosprawnościami), które znalazły się w Polsce bez nadzoru Fundacji Imago realizowanego w ramach projektu GUIDE, finansowany ze środków Funduszu Azylu, Migracji i Integracji- 23.10.2024. Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

8. Projekt: „Partnerstwo publiczno-prywatne na rzecz ekonomii społecznej i solidarnej”

Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej wspólnie z 11 instytucjami z Europy Centralnej od 1 kwietnia 2023 r. realizuje projekt, który ma na celu zniwelowanie różnic w Unii Europejskiej w podejściu instytucjonalnym do spójności społecznej i regionalnej.

Czas trwania projektu: 04.2023 do 03.2026 r.

Oryginalna nazwa projektu: 3P4SSE – Public-private-partnership for Social and Solidarity Economy.

Program: Interreg Central Europe 2021–2027.

Projekt zakłada stworzenie europejskiej wielopoziomowej sieci wielu interesariuszy funkcjonujących w obszarze ekonomii społecznej i solidarnej, wymianę najlepszych praktyk, transfer umiejętności w zakresie wdrażania i zarządzania inicjatywami zintegrowanymi terytorialnie, zaprojektowanie innowacyjnych metodologii zarządzania i strategii skoncentrowanych na ekonomii społecznej i solidarnej oraz testowanie modeli zarządzania za pomocą działań pilotażowych.

Projekt 3P4SSE pn. „Partnerstwo publiczno-prywatne na rzecz ekonomii społecznej i solidarnej” jest realizowany w ramach Programu Interreg Central Europe, który jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej. Liderem projektu jest Autonomiczna Prowincja Trento (Provincia Autonoma di Trento), a partnerami 11 podmiotów reprezentujących Włochy, Chorwację, Słowenię, Austrię i Węgry.

Partnerzy projektu:

- a. Autonomous Province of Trento – IT (główny partner),
- b. National Foundation for Civil Society Development – HR,
- c. Regional Development Agency ARLEG SA – PL,
- d. Foundation for Improvement of Employment Possibilities PRIZMA, an institution – SL,
- e. FAB – Vocational Support Association – AT,
- f. Pannon Business Network Association – HU,
- g. LINKS Foundation – IT,
- h. ALDA+ – IT,
- i. Regional Development Agency for Podravje – Maribor – SL,
- j. Trentino Federation of Cooperation – IT,
- k. Lower Silesian Center for Social Policy – PL,
- l. Split-Dalmatia County – HR.

Oczekiwane rezultaty projektu:

1. Wspólna strategia i plany działań podejmowane na rzecz zrównoważonego rozwoju terytorialnego na obszarze Europy Środkowej,
2. Transgraniczna współpraca organizacji nawet po zakończeniu projektu, poprzez utworzenie sieci współpracy,
3. Stworzenie platformy wymiany wiedzy.

Działania 2024 roku:

- Pierwsze działania w projekcie poświęcone były realizacji zadań przewidzianych w ramach obszaru "Definicja ram koncepcyjnych - mapowanie i analiza ekosystemu i funkcjonowania ekonomii społecznej". Głównym celem było zdefiniowanie wspólnego podejścia i wspólnej międzynarodowej strategii promowania współpracy publiczno-prywatnej w ramach ekonomii społecznej i solidarnej.
- Przeprowadzono analizę dokumentacji na temat ekonomii społecznej i solidarnej, polityki 3P i ram prawnych na podstawie częściowo ustrukturyzowanych wywiadów / ankiet zarówno z partnerami, jak i interesariuszami.
- Zorganizowano grupę fokusową, aby zapewnić dostosowanie i glosariusz dla partnerstwa publiczno-prywatnego.
- Działania realizowane w ramach tego obszaru miały na celu zdefiniowanie wspólnego podejścia i wspólnej strategii międzynarodowej. Celem tego ostatniego było zajęcie się niewykorzystanym potencjałem ekonomii społecznej dla rozwoju regionalnego i lokalnego w obszarze współpracy Europy Środkowej. Większość działań opierała się na procesie partycypacyjnym. Konsultacje zostały przeprowadzone w sposób międzysektorowy, wielopoziomowy i oddolny, z uwzględnieniem najbardziej istotnych interesariuszy ekonomii społecznej, takich jak władze polityczne, trzeci sektor, przedsiębiorstwa nastawione na zysk i organizacje badawcze, w skali lokalnej, regionalnej i środkowoeuropejskiej (34 organizacje).
- Wdrożono badania w działaniu, przewidując aktywne uczestnictwo wszystkich partnerów i interesariuszy zgodnie z projektem, osadzone w metodzie. Proces partycypacyjny koncentrował się na trzech głównych krokach: Zdefiniowaniu wspólnych ram ekonomii społecznej, analizie wspólnych barier, możliwości i uwarunkowań w celu promowania lokalnych

ekosystemów ekonomii społecznej i najlepszych praktyk, ustaleniu priorytetów politycznych, prowadzących do rozwiązań politycznych.

- W ramach kolejnego działania powstał dokument roboczy - uczenie się na podstawie dobrych praktyk, który zawiera analizę porównawczą opartą na poprzednich wynikach i koncentruje się na propozycji typologii klastrów ekonomii społecznej zgodnie z dostępną literaturą oraz identyfikacji liczby klastrów ekonomii społecznej, opartą na wirtualnych wizytach studyjnych we Włoszech, Słowenii, Chorwacji, Polsce i Węgrzech oraz omówieniu studiów przypadków w celu zidentyfikowania najlepszych praktyk dotyczących klastrów ekonomii społecznej na terytorium pilotażowym oraz na analizie danych jakościowych przypadków wspomnianych w wywiadach i ankietach. Sporządzono również raport końcowy z wirtualnych wizyt studyjnych.

- Działanie 3. miało na celu zdefiniowanie wspólnej strategii politycznej. Poprzednie wyniki zostały zatwierdzone przez partnerów i komitet naukowy i podsumowane w dokumencie roboczym, który ilustruje wszystkie techniczne i tematyczne aspekty wspólnej strategii. Ten ostatni został opracowany wspólnie przez wszystkich partnerów i obejmował wyniki następujących działań: 5 lokalnych warsztatów politycznych we Włoszech, Chorwacji, Słowenii, na Węgrzech i w Polsce, w których wzięło udział łącznie 74 uczestników, 1 międzynarodowy warsztat polityczny z udziałem wszystkich partnerów projektu z wykorzystaniem prognoz i badań wyprzedzających w celu omówienia wizji podejścia do ekonomii społecznej i solidarnej. Zdefiniowanie wspólnej strategii objęło również opracowanie 5 lokalnych planów działania, w tym polskiego (na przykładzie Dolnego Śląska).

- W 2024 roku zorganizowano spotkanie grupy sterującej w Turynie, we Włoszech (26 marca 2024 r.) zatwierdzające wspólną międzynarodową strategię. Ponadto w Trydencie zaprezentowano partnerom dobrą praktykę, a mianowicie system Solidal District w Trydencie, a 27 marca w Turynie partnerzy dołączyli do międzynarodowych warsztatów politycznych zorganizowanych przez PP7 LINKS jako prelegenci mający na celu zilustrowanie ewolucji ekonomii społecznej i solidarnej, koncentrując się na rozwoju sieci terytorialnych i postrzeganiu trzeciego sektora jako kluczowej siły napędowej rozwoju lokalnego i przejściowych ram regulacyjnych z perspektywy porównawczej.

- Inne spotkania organizowane były w formule online (25.01.2024; 07.03.2024; 15.04.2024; 24.04.2024; 26.04.2024; 06.05.2024; 17.05.2024; 27.05.2024; 25.09.2024; 4.11.2024; 26.11.2024; 19.12.2024;) i miały na celu omówienie różnych aktualnych tematów projektowych, działań warsztatowych oraz zatwierdzenia dokumentów roboczych.

- DOPS zorganizował i przeprowadził dwa badania fokusowe (20.06.2024 i 26.06.2024) w których udział wzięło 12 przedstawicielek i przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego; podmiotów zatrudniania socjalnego, podmiotów ekonomii społecznej; lokalnych grup działania oraz środowiska biznesowego. Grupy focusowe mają za zadanie wypracować działania zgodne z celami, które znajdują się już we wspólnej strategii politycznej oraz sprzyjaniu tworzenia partnerstw publiczno-prywatnych na rzecz rozwoju ekonomii społecznej i solidarnej na terenie Dolnego Śląska.

- We współpracy z ARLEG S.A. DOPS opracował Local Action Plan 1.0, który został zatwierdzony we wrześniu 2024 r.

- Wszystkie zaplanowane działania zostały przeprowadzone z poszanowaniem terminów określonych w narzędziu monitorowania dzięki dobrej i skutecznej współpracy między partnerami.

- Wszyscy partnerzy odpowiedzialni za prowadzenie konkretnych działań lub raportowanie wyników w projekcie wykonali swoje zadania i udało im się aktywnie zaangażować wszystkich zarówno w spotkania online, jak i udostępnianie dokumentów lub szablonów do wspólnego zaprojektowania lub zmiany.

- Projekt był promowany podczas wydarzeń publicznych, takich jak targi, konferencje (Włochy, Polska) oraz w formule newslettera (obecnie trzecia edycja) i informacji na stronach www i social mediach. Strona www DOPS: <https://dops.wroc.pl/category/interreg/>.

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

9. Projekt: Dolnośląski program pomocy uczniom niepełnosprawnym „Sprawny uczeń”.

Finansowanie: Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021–2027.

Okres realizacji projektu: 01.05.2024 r.–31.05.2026 r.

Kwota projektu: 6 750 000,00 zł.

Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej realizuje powyższy projekt z Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021–2027, Priorytet 8 Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku, Działanie 8.1 Dostęp do edukacji.

Celem projektu jest zmiana postrzegania uczniów z niepełnosprawnością przez umożliwienie im realizacji obowiązku nauki lub obowiązku szkolonego w sposób jak najbardziej zbliżony do uczniów w pełni sprawnych oraz umożliwienie autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym.

Projekt zakłada udzielenie jednorazowych stypendiów 1218 dolnośląskim uczniom z niepełnosprawnością. Stypendia będą udzielane dwukrotnie, w ramach dwóch edycji projektu. W ramach każdej z edycji udzielimy 609 stypendiów. Projekt jest adresowany do uczniów dolnośląskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych, którzy posiadają orzeczenie o niepełnosprawności/orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z powodu niepełnosprawności – orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, wydanego ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu głębokim.

W 2024 roku podjęto działania, których celem było nawiązanie partnerstwa umożliwiającego realizację projektu na terenie województwa dolnośląskiego. W tym celu zaproszono do współrealizacji projektu przedstawicieli wszystkich dolnośląskich powiatów oraz zorganizowano szereg spotkań w celu ustalenia zasad partnerstwa oraz zasad realizacji projektu. 9 stycznia 2024 r. podpisano list intencyjny pomiędzy Dolnośląskim Ośrodkiem Polityki Społecznej a 24 powiatami ziemskimi oraz trzema miastami na prawach powiatu tj. Jelenią Górą, Legnicą oraz Wrocławiem, w którym podmioty te wyraziły wolę zawarcia Umowy partnerskiej w przypadku otrzymania dofinansowania z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz dostarczenia jej jako załącznika do Umowy o dofinansowanie. 5 lipca 2024 r. podmioty, które zadeklarowały chęć wspólnej realizacji projektu zawarły umowę partnerstwa, w której określono zasady wspólnej realizacji projektu oraz prawa i obowiązki stron.

Za merytoryczną realizację projektu odpowiadają:

1. Województwo Dolnośląskie – Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej (Partner Wiodący);
2. Powiat bolesławiecki - Wydział Edukacji, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Bolesławcu, w 2024 r. przyznał 18 stypendiów;
3. Powiat Dzierżoniowski - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie, w 2024 r. przyznał 21 stypendiów;
4. Powiat Głogowski - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie, w 2024 r. przyznał 20 stypendiów;
5. Powiat Górowski - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Górze, w 2024 r. przyznał 8 stypendiów;
6. Powiat Jaworski - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze, w 2024 r. przyznał 8 stypendiów;
7. Powiat Kamiennogórski - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamiennej Górze, w 2024 r. przyznał 8 stypendiów;
8. Powiat Karkonoski - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jeleniej Górze, w 2024 r. przyznał 11 stypendiów;
9. Powiat Kłodzki - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku, w 2024 r. przyznał 43 stypendia;
10. Powiat Legnicki - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Legnicy, w 2024 r. przyznał 8 stypendiów;
11. Powiat Lubański - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu, w 2024 r. przyznał 8 stypendiów;
12. Powiat Lubiąski - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubinie, w 2024 r. przyznał 24 stypendia;
13. Powiat Lwówecki - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lwówku Śląskim, w 2024 r. przyznał 15 stypendiów;
14. Powiat Milicki - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Miliczu, w 2024 r. przyznał 17 stypendiów;
15. Powiat Oleśnicki - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnicy, w 2024 r. przyznał 23 stypendia;
16. Powiat Oławski - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oławie, w 2024 r. przyznał 20 stypendiów;
17. Powiat Polkowicki - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Polkowicach, w 2024 r. przyznał 8 stypendiów;
18. Powiat Strzeliński - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie, w 2024 r. przyznał 14 stypendiów;
19. Powiat Średzki - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej, w 2024 r. przyznał 11 stypendiów;
20. Powiat Świdnicki - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy, w 2024 r. przyznał 49 stypendiów;
21. Powiat Trzebnicki - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy, w 2024 r. przyznał 21 stypendiów;
22. Powiat Wałbrzyski - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu, w 2024 r. przyznał 13 stypendiów;
23. Powiat Wołowski - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołowie, w 2024 r. przyznał 10 stypendiów;
24. Powiat Wrocławski - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu, w 2024 r. przyznał 35 stypendiów;
25. Powiat Ząbkowicki - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ząbkowicach Śląskich, w 2024 r. przyznał 16 stypendiów;
26. Powiat Zgorzelecki - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu, w 2024 r. przyznał 16 stypendiów;
27. Powiat Złotoryjski - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Złotoryi, w 2024 r. przyznał 8 stypendiów;
28. Jelenia Góra - Urząd Miasta Jelenia Góra, Departament Edukacji, Referat Realizacji Projektów, w 2024 r. przyznał 24 stypendia;
29. Legnica - Urząd Miasta Legnica, Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, w 2024 r. przyznał 17 stypendiów;
30. Wrocław - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Dział Świadczeń, w 2024 r. przyznał 115 stypendiów.

DOPS przekazał partnerom projektu środki na realizację wypłatę stypendiów oraz wynagrodzenia personelu realizującego działania projektu w poszczególnych powiatach. W celu koordynacji działań projektowych organizowano spotkania partnerstwa (on-line) oraz grup roboczych odpowiedzialnych za opracowanie dokumentów (on-line i stacjonarnie) - w okresie sprawozdawczym spotkania odbywały się sześciokrotnie w dniach: 7.08.2024, 5.09.2024,

27.09.2024, 11.10.2024, 18.10.2024 oraz 12.11.2024. Wspólnie z partnerami DOPS opracowywał dokumenty niezbędne do przeprowadzenia naboru wniosków tj.: Regulamin przyznawania stypendiów, wzór wniosku o przyznanie stypendium, wzór sprawozdania, Umowę o przyznanie stypendium wraz z załącznikami. W tym celu powołano zespoły robocze złożone z przedstawicieli poszczególnych dokumentów. DOPS odpowiadał za spójność opracowanych treści oraz finalny kształt dokumentacji. Regulamin przyznawania stypendiów został przyjęty uchwałą z dnia 26 września 2024 nr VII/128/24 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego w sprawie przyjęcia Regulaminu przyznawania stypendiów w ramach projektu „Dolnośląski program pomocy uczniom niepełnosprawnym „Sprawny uczeń” w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Priorytet 8 Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku, Działanie 8.1 Dostęp do edukacji. Wzory dokumentów opublikowano na stronie DOPS (<https://dops.wroc.pl/sprawny-uczen/rekrutacja/>) oraz na stronach partnerów projektu.

Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej, za pośrednictwem Dolnośląskiego Kuratorium Oświaty przekazał informacje o naborze wniosków do wszystkich dolnośląskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych. W październiku i listopadzie 2024 r. partnerzy projektu przeprowadzili nabór uczestników projektu. Kandydaci mogli składać wnioski osobiście w siedzibie jednostek wyznaczonych przez partnerów projektu lub przysłać pocztą. Łącznie do wszystkich partnerów wpłynęło 3029 wniosków. Po zakończeniu naboru partnerzy projektu dokonali oceny formalnej i merytorycznej złożonych wniosków. Po zakończeniu oceny partnerzy opublikowali listę rankingową stypendystów na swoich stronach internetowych oraz w siedzibie podmiotów udzielających stypendiów. Osoby zakwalifikowane poinformowano o wynikach także telefonicznie lub mailowo. Następnie, w ramach drugiego etapu rekrutacji, kandydaci umieszczeni na liście rankingowej dostarczali dokumenty potwierdzające spełnianie kryteriów formalnych i dodatkowych (jeśli dotyczyło). W przypadku niedostarczenia wymaganych dokumentów kandydat podlegał skreśleniu z listy rankingowej, a w jej miejsce kwalifikowano osobę z listy rezerwowej. Po skompletowaniu niezbędnej dokumentacji partnerzy zawierali z osobami zakwalifikowanymi do udziału w projekcie umowy stypendialne i wypłacali pierwszą transzę stypendium w wysokości 2500,00 zł. Druga transza stypendium (1000,00 zł zostanie wypłacona stypendystom po zatwierdzeniu sprawozdania z wydatkowania stypendium).

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

10. Realizacja zadania pt. „Działania na rzecz rodziny” (36 073,00 zł - finansowanie BWD)

- Przygotowanie i przeprowadzenie superwizji grupowej dla asystentów rodziny.

Odpowiadając na potrzeby w zakresie superwizji wyrażane przez asystentów rodziny z terenu województwa dolnośląskiego, w 2024 roku, kontynuując działania podjęte w 2018 r. i realizowane w latach 2019-2023, DOPS zaplanował przeprowadzenie dwóch edycji superwizji z zakresu pracy z rodziną i przeciwdziałania przemocy domowej (po jednej w każdym półroczu) dla 2 grup asystentów rodziny, pracujących w dolnośląskich jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, niezależnie od formy zatrudnienia. Cele superwizji grupowej dla asystentów rodziny to m.in.:

- dbałość o utrzymywanie profesjonalnych standardów praktykowania pracy socjalnej z rodziną, przy jednoczesnym nastawieniu na zdobywanie i rozwijanie kompetencji i umiejętności, pozwalających na prawidłowe identyfikowanie trudności w pracy, ich źródeł oraz sposobów rozwiązywania,

- wsparcie, sprzyjające rozwojowi zawodowemu oraz zapobiegające wypaleniu zawodowemu wobec całokształtu zadań realizowanych przez asystentów rodziny,

- poprawa kondycji psychicznej uczestnika superwizji grupowej poprzez wzrost świadomości potrzeby autokontroli pracy własnej w celu świadomego i profesjonalnego świadczenia pomocy rodzinie. Cele te mogą być osiągnięte poprzez diagnozę stylów pracy, standardów, konfrontacji z oczekiwaniami, schematami postępowania i analizę przypadków z życia zawodowego osób, pełniących funkcje asystentów rodziny. W roku 2024 odbyły się dwa spotkania dla dwóch grup asystentów w I połowie i II połowie roku w wymiarze 10 h zegarowych dla każdej grupy. Ogółem w 2024 roku superwizją dla asystentów rodziny objęto 21 osób.

- Przygotowanie filmu skierowanego do uczniów szkół podstawowych pt.: „CyberLekcja”. Film został udostępniony na stronie internetowej DOPS: <https://dops.wroc.pl/dzialania-na-rzecz-rodziny/> i można go pobrać na komputer. Informację o powyższym dostały wszystkie szkoły podstawowe z terenu województwa dolnośląskiego. Film porusza niezwykle ważny temat edukacji młodych ludzi w zakresie bezpieczeństwa w sieci. Cel: przygotowany przez DOPS film jest wykorzystywany przez nauczycieli podczas prowadzenia zajęć dydaktycznych i wychowawczych.

- Przygotowanie broszur skierowanych do uczniów szkół podstawowych pt.: „Jestem cyberbezpieczny”. Broszury są uzupełnieniem filmu. Broszury w ilości 1000 sztuk zostały rozesłane do 23 szkół podstawowych z terenu województwa dolnośląskiego. Przygotowane przez DOPS broszury są uzupełnieniem filmu pt.: „Cyberlekcja” i są wykorzystywane przez nauczycieli podczas prowadzenia zajęć dydaktycznych i wychowawczych.

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

11. Realizacja działań na rzecz grup defaworyzowanych – 39 948,95 zł (finansowanie BWD)

- Szkolenia specjalistyczne dla pracowników dolnośląskich Domów Pomocy Społecznej. W 2024 roku odbyło się 16 szkoleń specjalistycznych w dwóch obszarach, skierowanych do pracowników dolnośląskich Domów Pomocy Społecznej. Obszary szkoleń: a) opieka nad osobami starszymi, b) opieka nad osobami z niepełnosprawnościami. Podczas szkoleń DOPS zapewnił uczestnikom słodki poczęstunek z kawą, herbatą oraz wodą.

Cel szkoleń:

- a) zapoznanie uczestników z podstawowymi zasadami pielęgnacji podopiecznych,
- b) wzbogacenie wiedzy pracowników na temat specyficznych potrzeb podopiecznych,
- c) przekazanie praktycznych umiejętności zapewniających bezpieczeństwo oraz komfort podopiecznych,
- d) wyposażenie pracowników DPS w umiejętności oraz wiedzę niezbędną do zapewnienia opieki nad osobami starszymi oraz osobami z niepełnosprawnościami,
- e) poprawa jakości życia oraz bezpieczeństwa podopiecznych.

Ilość i czas szkoleń: 16 szkoleń po 4h każde.

Ilość przeszkolonych osób: 218.

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

12. Otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego z zakresu asystentury osób starszych - 1 500 000 zł (BWD)

W ramach konkursu realizowane były zadania polegające na udostępnieniu usług asystenckich, tj. wsparcie seniorów w wykonywaniu podstawowych czynności dnia codziennego niezbędnych do aktywnego funkcjonowania społecznego oraz opieki wytchnieniowej, tj. czasowa usługa opiekuńcza nad osobą niesamodzielną, świadczona w zastępstwie za opiekuna faktycznego w związku z zaistniałym zdarzeniem losowym, potrzebą załatwienia spraw dnia codziennego lub odpoczynkiem opiekuna faktycznego, pomoc w drobnych pracach domowych.

Z budżetu Województwa Dolnośląskiego na konkurs przeznaczono kwotę 1 500 000 zł. W ramach konkursu odbył się jeden nabór ofert, w którym złożono 30 ofert, dotację otrzymało 8 ofert.

Podmiot realizujący: Wydział Polityki Senioralnej i Projektów Społecznych (wcześniej Dział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Wydział Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego) Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy.

13. Otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego pn. Dolnośląska Akademia Kompetencji Seniora - 975 500 zł (BWD)

Celem konkursu było wsparcie projektów dotyczących działalności na rzecz seniorów. W ramach konkursu realizowane były zadania polegające na: 1) prowadzeniu działań zapewniających wsparcie psychologiczne i środowiskowe seniorów, w tym wsparcie seniorów w sytuacjach kryzysowych, 2) wzmacnianiu różnych form aktywności i kompetencji seniorów, w tym również działań mających na celu przeciwdziałanie defaworyzacji oraz działań międzypokoleniowych, 3) działaniach edukacyjnych mających na celu wykształcenie zachowań i postaw prozdrowotnych seniorów, promocję aktywnego i zdrowego stylu życia, 4) zdobyciu oraz podnoszeniu kompetencji cyfrowych, zwiększaniu wiedzy w zakresie bezpiecznego poruszania się i komunikacji w sieci, w tym korzystaniu z usług e-administracji.

Z budżetu Województwa Dolnośląskiego na konkurs przeznaczono kwotę 975 500 zł. W ramach konkursu dotację otrzymało 20 ofert.

Podmiot realizujący: Wydział Polityki Senioralnej i Projektów Społecznych (wcześniej Dział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Wydział Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego) Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy.

14. Otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych na wsparcie wspólnot i społeczności lokalnych poprzez wzmocnienie kompetencji uczennic 7 i 8 klas szkół podstawowych oraz uczennic szkół ponadpodstawowych z terenu Dolnego Śląska w sytuacjach wymagających wsparcia - 200 000 zł (BWD)

W ramach konkursu zlecone były zadania mające na celu organizację programów edukacyjnych i treningów umiejętności, których celem jest podniesienie poczucia własnej wartości, nabycie umiejętności efektywnej komunikacji, asertywnego zachowania i obrony własnych granic, wyrażania własnych potrzeb i emocji oraz praktycznych umiejętności z zakresu samoobrony przed atakiem fizycznym poprzez zastosowanie metody WenDo.

Z budżetu Województwa Dolnośląskiego na konkurs przeznaczono kwotę 200 000 zł. W ramach konkursu odbyły się dwa nabory ofert – w I naborze dotację otrzymały 2 oferty, w II naborze – 5 ofert.

Podmiot realizujący: Wydział Polityki Senioralnej i Projektów Społecznych (wcześniej Dział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi Wydział Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego) Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy.

15. Otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego dotyczącego zwiększenia dostępności wsparcia psychologicznego dzieci i młodzieży – 1 000 000 zł (BWD)

W ramach konkursu zlecone były zadania polegające na prowadzeniu działań zapewniających zwiększenie dostępności wsparcia psychologicznego dzieci i młodzieży do 18 roku życia przez:

- 1) organizację programów edukacyjnych i treningów umiejętności, których celem jest, m.in. rozwijanie kompetencji radzenia sobie ze stresem, presją społeczną, dyskryminacją, nierównościami społeczno-ekonomicznymi, a także budowa pozytywnej samooceny i rozwijanie asertywności względem otoczenia;
- 2) wsparcie psychologiczne dzieci i młodzieży w kryzysie, m.in. wsparcie indywidualne lub przez organizowanie grup wsparcia czy grup socjoterapeutycznych;
- 3) udzielanie konsultacji grupowych lub indywidualnych dzieciom i młodzieży doświadczającym przemocy, agresji i konfliktów rówieśniczych oraz doświadczających trudności w budowaniu prawidłowych więzi społecznych z rówieśnikami i swoim najbliższym otoczeniem. Z budżetu Województwa Dolnośląskiego na konkurs przeznaczono kwotę 1 000 000 zł. W ramach konkursu odbył się jeden nabór ofert, w którym złożono 64 oferty, dotację otrzymało 13 ofert.

Podmiot realizujący: Wydział Polityki Senioralnej i Projektów Społecznych (wcześniej Dział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Wydział Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego) Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy.

16. Funkcjonowanie organów konsultacyjno-opiniodawczych z obszaru integracji społecznej

- Rada Seniorów Województwa Dolnośląskiego – organ doradczy oraz inicjatywny regionalnej polityki na rzecz osób starszych działający przy Marszałku Województwa Dolnośląskiego. W 2024 r. odbyły się 4 posiedzenia Rady (dwa posiedzenia RSWD kadencji 2018–2024 oraz 2 posiedzenia RSWD kadencji 2024–2029).

- Konkurs o Nagrodę Marszałka Województwa Dolnośląskiego im. Krystyny Lasek „Społecznik Roku”. Celem Konkursu jest promowanie aktywności dolnośląskich organizacji pozarządowych oraz osób fizycznych działających na rzecz seniorów, Rad Seniorów na Dolnym Śląsku, a także wzmocnienie pozytywnego wizerunku podmiotów i osób udzielających się na rzecz osób starszych. Nagrody Marszałka Województwa Dolnośląskiego im. Krystyny Lasek „Społecznik Roku”: w kategorii Osoba oraz w kategorii Organizacja zostały wręczone podczas IV Dolnośląskiego Forum Rad Seniorów.

- IV Dolnośląskie Forum Rad Senioralnych zorganizowane we współpracy z Dolnośląską Społeczną Radą Senioralną. Jego celem była wymiana wiedzy i doświadczeń Rad Seniorów z Dolnego Śląska w zakresie prowadzonych działań na rzecz osób starszych, wymiana dobrych praktyk, integracja dolnośląskich Rad Seniorów, czy szeroko rozumiane uświadamianie potrzeb partycypacji osób starszych w życiu obywatelskim oraz określenie potrzeb Rad Seniorów w zakresie wsparcia działalności w środowisku lokalnym. Podczas zaplanowanych wystąpień oraz warsztatów w trakcie Forum została poruszona tematyka opieki długoterminowej, relacji oraz komunikacji międzypokoleniowej. Dolnośląskie Forum Rad Seniorów zostało zainicjowane w przez Radę Seniorów Województwa Dolnośląskiego w roku 2021 r.

- Fora Rad Senioralnych w subregionach: jeleniogórskim, legnickim, wałbrzyskim oraz wrocławskim zorganizowane we współpracy z Dolnośląską Społeczną Radą Senioralną. Ich celem była wymiana dobrych praktyk, dobrostan seniorów w świecie pełnym zmian, o korzyściach współpracy oraz działań Rad Seniorów i organizacji senioralnych.

Podmiot realizujący: Wydział Polityki Senioralnej i Projektów Społecznych (wcześniej Dział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Wydział Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego) Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy.

17. Działania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień:

Podmiot realizujący: Wydział Zdrowia, Departament Zdrowia.

Przedsięwzięcie strategiczne 2.2.3

Dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami: w 2024 r. podpisano umów – 9, kwota realizacji 8 157 634,28 zł (środki PFRON).

Podmiot realizujący: Wydział Integracji Społecznej (wcześniej Dział Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami, Wydział Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego) Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy.

Przedsięwzięcie strategiczne 3.5.2.

a) Udostępnianie usług wspierających dla OzN (m.in. asystentura, przerwa wytchnieniowa) w 2024 r.: podpisanych umów PFRON – 6, kwota 279 185,00 zł oraz podpisanych umów BWD – 4, kwota 3 500 000,00 zł.

- b) organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych – aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby w 2024 r.: podpisanych umów – 15, kwota 542 028,00 zł (PFRON).
- c) organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesu integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększania ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej, podnoszenia umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi, w tym sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji w 2024 r.: podpisanych umów PFRON– 18, kwota 618 938,00 zł oraz podpisanych umów BWD – 2, kwota 15 000,00 zł.
- d) prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych w 2024 r.: podpisanych umów – 6, kwota 281 483,00 zł (PFRON).
- e) prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które: mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych; rozwijają umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób z uszkodzeniami słuchu, mowy, z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną; usprawniają i wspierają funkcjonowanie osób z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną w różnych rolach społecznych i w różnych środowiskach w 2024 r.: podpisanych umów – 7, kwota 312 450,00 zł (PFRON).
- f) organizowanie i prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz włączania osób niepełnosprawnych w rynek pracy, w szczególności przez: doradztwo zawodowe; przygotowanie i wdrożenie indywidualnego planu drogi życiowej i zawodowej; prowadzenie specjalistycznego poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy, mających na celu przygotowanie do aktywnego poszukiwania pracy i utrzymania w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych w 2024 r.: podpisanych umów 3, kwota 140 982,00 zł (PFRON).
- g) zakup, szkolenie i utrzymanie psów asystujących w trakcie szkolenia w 2024 r.: podpisanych umów – 1, kwota 50 000,00 zł (PFRON).
- h) organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach w 2024 r.: podpisanych umów PFRON – 119, kwota 6 944 124,00 zł oraz podpisanych umów BWD – 9, kwota 67 947,00 zł.
- i) promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego w 2024 r.: podpisanych umów PFRON – 1, kwota 23 305 zł oraz podpisanych umów BWD – 2, kwota 90 381,00 zł.
- j) prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji w 2024 r.: podpisanych umów – 12, kwota 388 800,00 zł (PFRON).
- k) opracowywanie lub wydawanie publikacji, wydawnictw ciągłych oraz wydawnictw zwartych, stanowiących zamkniętą całość, w tym na nośnikach elektromagnetycznych i elektronicznych: dotyczących problematyki związanej z niepełnosprawnością; kierowanych do osób niepełnosprawnych – w tym publikowanych drukiem powiększonym, pismem Braille'a lub publikowanych w tekście łatwym do czytania w 2024 r.: podpisanych umów – 5, kwota 197 300,00 zł (PFRON).
- l) działania informacyjno-wspierające dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin oraz opiekunów, dotkniętych problemem niepełnosprawności nagłej w 2024 r.: umów - 3, kwota 499 750,00 zł (BWD).
- m) wsparcie osób z niepełnosprawnościami, ze szczególnym ukierunkowaniem na ich samodecyzyjność i umożliwienie szeroko rozumianego rozwoju w 2024 r.: umów – 9, kwota 499 380,00 zł (BWD).
- n) Dofinansowanie działania zakładów aktywności zawodowej w 2024 r.: podpisanych umów – 9 ze środków PFRON i 9 umów ze środków BWD, kwota 16 909 000,00 zł ze środków PFRON i 1 917 923,00 zł ze środków BWD (utrzymanie stałego zatrudnienia dla 457 osób z niepełnosprawnościami).
- o) Produkcja i emisja programów TV, audycji radiowych – kampania „Nie ma barier. Dolny Śląsk”, której założeniem jest m.in. pokazanie integracji społecznej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami na Dolnym Śląsku. W ramach audycji przekazywane są m. in. informacje o wydarzeniach sportowych, społecznych, kulturalnych, sukcesach zawodowych i społecznych osób z niepełnosprawnościami. W 2024 roku zlecono produkcję i emisję audycji radiowych pod roboczym tytułem „Pełnosprawni” i audycji telewizyjnych pt. „Nie ma barier. Dolny Śląsk” w ramach 7 umów. Łączna wartość zawartych i zrealizowanych umów z mediami wyniosła 110 386,98 zł (BWD).

Podmiot realizujący: Wydział Integracji Społecznej (wcześniej Dział Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami, Wydział Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego) Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy.

Przedsięwzięcie strategiczne: 3.2.2

Numer projektu: FEDS.07.08-IP.02-0001/23

Tytuł: Podnoszenie kompetencji kadr systemu, pomocy i integracji społecznej oraz systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej na potrzeby świadczenia usług społecznych w społeczności lokalnej

Beneficjent: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

Finansowanie: Priorytet nr 7 „Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku”.

Działanie nr 7.8 „Wspieranie włączenia społecznego”.

Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Okres realizacji projektu 01.06.2023–31.12.2027.

Kwota projektu: 8 032 500,00 zł (ogółem).

Głównym celem projektu jest podnoszenie kompetencji zawodowych kadr zatrudnionych w obszarze pomocy i integracji społecznej oraz systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej na potrzeby świadczenia usług społecznych w społeczności lokalnej poprzez udział w szkoleniach oraz innych formach wsparcia, zgodnie z regulaminem przedmiotowego naboru, realizowanych na terenie woj. dolnośląskiego.

Grupę docelową będzie stanowiła kadra realizująca działania w obszarze usług społecznych z:

- 1) Ośrodków Pomocy Społecznej/Centrów Usług Społecznych,
- 2) Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie,
- 3) Ośrodków Interwencji Kryzysowej,
- 4) Podmiotów Ekonomii Społecznej,
- 5) Podmiotów reintegracyjnych,
- 6) Organizacji pozarządowych.

Ogółem wsparciem zostanie objętych min. 680 osób, w tym 646 kobiet (95%) i 34 mężczyzn (5%).

Bloki tematyczne realizowane w ramach projektu będą obejmowały następujące zagadnienia:

- Szkolenia na temat budowania lokalnego systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej,
- Szkolenia z zakresu stosowania prawa,
- Szkolenia kompetencji osób bezpośrednio pracujących z dziećmi i rodzinami,
- Szkolenia dla służb współpracujących i tworzących system wspierania rodziny i pieczy zastępczej oraz adopcji,
- Szkolenia dla osób realizujących zadania w obszarze pomocy i integracji społecznej,
- Szkolenia z zakresu deinstytucjonalizacji usług społecznych.

Działania realizowane w 2024 roku:

Zadanie 1 Szkolenia na temat budowania lokalnego systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej,

Zadanie 2 Szkolenia z zakresu stosowania prawa,

Zadanie 3 Szkolenia kompetencji osób bezpośrednio pracujących z dziećmi i rodzinami,

Zadanie 4 Szkolenia dla służb współpracujących i tworzących system wspierania rodziny i pieczy zastępczej oraz adopcji,

Zadanie 5 Szkolenia dla osób realizujących zadania w obszarze pomocy i integracji społecznej,

Zadanie 6 Szkolenia z zakresu deinstytucjonalizacji usług społecznych,

Zadanie 7 Obsługa merytoryczna projektu.

Przedsięwzięcie strategiczne: 3.2.2

Numer projektu: FEDS.07.08-IP.02-0002/23.

Tytuł: Projekt w zakresie rozwoju interwencji kryzysowej oraz przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy w rodzinie.

Beneficjent: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

Finansowanie: Priorytet nr 7 „Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku”.

Działanie nr 7.8 „Wspieranie włączenia społecznego”.

Program Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Okres realizacji projektu 01.06.2023-31.12.2027.

Kwota projektu: 1 721 250,00 zł (ogółem).

Głównym celem projektu jest podnoszenie kompetencji zawodowych kadr zatrudnionych w obszarze interwencji kryzysowej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie z terenu województwa dolnośląskiego. Projekt jest odpowiedzią na potrzeby w zakresie udziału osób zatrudnionych w obszarze interwencji kryzysowej i przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy w rodzinie na terenie województwa dolnośląskiego w szkoleniach i studium przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wsparciem w projekcie objęte zostaną osoby realizujące działania w obszarze usług społecznych, w tym z obszaru interwencji kryzysowej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie województwa dolnośląskiego.

Grupą docelową będzie kadra realizująca działania w obszarze usług społecznych zatrudnionych w:

- 1) jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej,
- 2) Ośrodkach Interwencji Kryzysowej,
- 3) Zespołach i Grupach diagnostyczno-pomocowych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 4) gminnych komisjach rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 5) Policji,
- 6) wymiarze sprawiedliwości,
- 6) oświacie,
- 7) ochronie zdrowia,
- 8) organizacjach pozarządowych.

Ogółem wsparciem zostanie objętych min. 450 osób, w tym sytuacja społeczna 410 ulegnie poprawie po opuszczeniu programu.

Realizowane bloki tematyczne szkoleń będą obejmowały m.in. takie zagadnienia jak:

- profilaktykę przemocy, zasady prowadzenia oddziaływań poprzedzających wystąpienie zjawiska przemocy;
- zjawisko przemocy w rodzinie oraz sytuacji psychologicznej osób doznających przemocy, zachowania osób stosujących przemoc w rodzinie i możliwość pomocy;
- etapy pracy z osobami doznającymi przemocy w rodzinie i stosującymi przemoc w rodzinie;
- przemoc wobec dziecka;
- przemoc w rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych;
- współpraca w zespołach interdyscyplinarnych i grupach roboczych;
- prawne aspekty przeciwdziałania przemocy itp.

Działania realizowane w 2024 roku:

Zadanie nr 1 - Podniesienie kompetencji w zakresie interwencji kryzysowej i przeciwdziałania przemocy.

Zadanie nr 2 - Obsługa merytoryczna projektu dla Dolnego Śląska 2021-2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Podmiot realizujący: Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy.

Przedsięwzięcia strategiczne 3.2.2, 3.2.4, 3.2.5, 3.5.2

Realizacja Funduszy Europejskich na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku 2021-2027.

1. W ramach Priorytetu 7 realizowane są następujące działania:

a) Działanie 7.5 Aktywna integracja, Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczonych społecznie oraz osób biernych zawodowo, Wsparcie na rzecz tworzenia i funkcjonowania podmiotów reintegracyjnych, Projekty Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej, Wsparcie na rzecz społeczności romskiej, Inicjatywy lokalne w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

b) Działanie 7.7 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych, Rozwój usług świadczonych w społeczności lokalnej, Tworzenie i rozwój CUS, Rozwój mieszkalnictwa, Wsparcie dla kadr instytucji pomocy i integracji społecznej oraz systemu opieki długoterminowej, Wsparcie z zakresu zdrowia psychicznego dla dorosłych, Programy profilaktyki chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu, Wsparcie dialogu społecznego i budowania zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

c) Działanie 7.8 Wspieranie włączenia społecznego, Rozwój usług społecznych na rzecz rodziny, Rozwój usług społecznych na rzecz systemu pieczy zastępczej, Rozwój usługi społecznych w zakresie przeciwdziałania przemocy, Rozwój usług społecznych w zakresie profilaktyki jak i wsparcia osób w kryzysie bezdomności, Wsparcie usług dla

uzależnionych i na rzecz profilaktyki uzależnień, Podnoszenie kompetencji kadr (sposób niekonkurencyjny), Integracja osób przebywających w ośrodkach dla nieletnich.

d) Działanie 7.10 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych – ZIT, Rozwój usług świadczonych w społeczności lokalnej, Tworzenie i rozwój CUS, Rozwój mieszkalnictwa, Wsparcie dla kadr instytucji pomocy i integracji społecznej oraz systemu opieki długoterminowej, Wsparcie dialogu społecznego i budowania zdolności organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

W ramach Priorytetu 9 realizowane są następujące działania:

a) Działanie 9.1. Transformacja społeczna, Zapobieganie wykluczeniu z rynku pracy, Usługi społeczne w zakresie mieszkalnictwa.

W ramach w/w Działań w 2024 r. podpisano 159 umów na kwotę 508 638 039,18 zł, w tym:

7.5 – 34 umowy na kwotę 83 168 779,71 zł,

7.7 – 72 umowy na kwotę 260 851 680,03 zł,

7.10 – 3 umowy na kwotę 16 803 511,70 zł,

9.1 – 50 umów na kwotę 147 814 067,74 zł.

Podmiot realizujący: Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy.

Dolny Śląsk PLUS” oraz „Dolny Śląsk PLUS 2.0 – projekty realizowane są na podstawie Akredytacji w sektorze Kształcenie i szkolenie zawodowe Programu Erasmus+, przyznanej dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego. Akredytacja jest przyznana przez Narodową Agencję Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności na okres 1.02.2022-31.12.2027. Umożliwia przystępowanie do ogłaszanych konkursów i znacząco ułatwia pozyskiwanie środków na realizację kolejnych mobilności w ramach nowo zawartych umów. Każdy kolejny numer porządkowy zadania „Dolny Śląsk Plus” oznacza nową umowę w ramach posiadanej Akredytacji. Z możliwości jakie daje akredytacja korzysta konsorcjum składające się z 14 szkół specjalnych, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego pełni rolę koordynatora działań. Projekt konsorcjum zakłada udział wyłącznie uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego (np. uczniowie z niepełnosprawnościami intelektualnymi, uczniowie z wadami słuchu, uczniowie z wadami wzroku oraz sprzężeniami).

Program ma się przyczyniać do rozwijania umiejętności jego uczestników oraz zwiększania ich szans na zatrudnienie, a także modernizacji systemów edukacji, szkoleń i wspierania młodzieży. W praktyce program Erasmus+ umożliwia zagraniczną mobilność – wyjazdy w celach edukacyjnych (np. podjęcia studiów lub pracy, odbycia szkoleń lub zaangażowania się w wolontariat) uczniów, studentów, kadry edukacyjnej i pracowników młodzieżowych oraz wspiera budowę partnerstw pomiędzy uniwersytetami, szkołami wyższymi i średnimi przedsiębiorstwami i organizacjami non-profit na rzecz wzmocnienia innowacyjności i budowania wiedzy.

Realizatorem projektu pn.: „Dolny Śląsk Plus” jest Dolnośląski Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 13 dla Niewidomych i Słabowidzących im. Marii Grzegorzewskiej we Wrocławiu.

Całkowita wartość budżetu: Dolny Śląsk PLUS - 106 955,57 zł; Dolny Śląsk PLUS 2.0 – 28 487,57 zł.

Praktyczny Start - projekt finansowany w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027. Celem projektu jest udział uczniów DSOSW nr 12 w praktykach zawodowych w Saragossie w Hiszpanii. 24 uczniów o profilach stolarz, kucharz, krawiec oraz z Technikum Gastronomicznego, Technikum Informatycznego, Technikum Grafiki i Poligrafii Cyfrowej, (pod opieką 9 nauczycieli), zdobyło cenne doświadczenie zawodowe w międzynarodowym środowisku, co pozwoliło im rozwinąć umiejętności praktyczne i językowe oraz zwiększyć ich szanse na rynku pracy.

Całkowita wartość budżetu: 344 369,50 zł.

Podmiot Realizujący: Dział ds. Wdrażania i Realizacji Projektów, Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy.

Szkoła bez barier – integracja ze społecznością niesłyszących poprzez zajęcia praktyczne – projekt realizowany ze środków Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego w ramach Programu V4 Generation Mobility Mini-Grants.

Projekt umożliwił uczniom szkół zawodowych wyjazd do Opawy w Czechach oraz rewizytę uczniów z Czech w Polsce. W projekcie uczestniczyło 6 uczniów i 2 opiekunów z naszego Ośrodka oraz 6 uczniów i 2 opiekunów z Business Academy and Secondary Vocational School of Logistics w Opawie.

Całkowita wartość budżetu: 26 295,04 zł.

Podmiot Realizujący: Dział ds. Wdrażania i Realizacji Projektów, Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy.

Program stypendialny „Dolny Śląsk” - Program został zainicjowany w 2001 roku przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego oraz Fundację Edukacji Międzynarodowej (FEM) w ramach Dolnośląskiego Systemu Wspierania Uzdolnień. Działania wspierające dzieci i młodzież w zakresie edukacji szkolnej i pozaszkolnej. Niwelowanie nierówności w edukacji (duże ośrodki miejskie, gminy i powiaty w województwie).

Źródło finansowania: BWD - Wydatkowana kwota to 240 000 zł.

Podmiot realizujący: Wydział Edukacji, Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy.

Projekt – konkurs „Gruzja fascynująca podróż”, wyjazd laureatów do Gruzji. Wsparcie dzieci i młodzieży w zakresie edukacji szkolnej i poza szkolnej. Promocja i rozwój talentów, zwłaszcza w zakresie kultury i twórczości młodych ludzi.

Źródło finansowania: BWD- Wydatkowana kwota to 85 944 zł.

Podmiot realizujący: Wydział Edukacji, Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy.

Projekt Organizacji i przeprowadzenia szkoleń dla pracowników szkół i placówek oświatowych z zakresu przeciwdziałania przemocy wobec dzieci i młodzieży. Pomoc Psychologiczno-Pedagogiczna. Działania wspierające integrację społeczną jak również edukację promującą zdrowy styl życia w wymiarze psychologicznym. Przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji oraz przemocy.

Źródło finansowania: BWD - Wydatkowana kwota to 149 999,26 zł.

Podmiot realizujący: Wydział Edukacji, Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy.

Dolnośląski Program Stypendialny dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów ścisłych i zagrożonych wykluczeniem społecznym - projekt realizowany przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego w Partnerstwie z dwiema uczelniami wyższymi tj.: Politechniką Wrocławską i Uniwersytetem Dolnośląskim DSW w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027. Działania wspierające młodzież uzdolnioną oraz zagrożoną wykluczeniem społecznym. Wsparcie dzieci i młodzieży w rozwoju w ramach edukacji szkolnej i pozaszkolnej.

Źródło finansowania: Współfinansowane ze środków EFS+ oraz budżetu państwa. Wydatkowana kwota 24 000 000,00 zł.

Podmiot Realizujący: Dział ds. Wdrażania i Realizacji Projektów, Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy.

Dolnośląski Program Wspierania Talentów - program, który jest odpowiedzią na potrzeby uczniów oraz studentów w zakresie umożliwienia im startu w prestiżowych międzynarodowych i ogólnopolskich konkursach. Działania wspierające młodzież uzdolnioną. Wsparcie dzieci i młodzieży w rozwoju w ramach edukacji szkolnej i pozaszkolnej.

Źródło finansowania: BWD - Wydatkowana kwota 100 000,00 zł.

Podmiot realizujący: Wydział Edukacji, Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy.

Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2023-2031

Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej

Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej jest dokumentem wykonawczym do Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej; realizując zadania w ramach Programu realizowane są jednocześnie zapisy Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej. W związku z powyższym informacje zawarte w opisie działań realizowanych w ramach Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej w obszarze wsparcia rodziny oraz działań Programu są tożsame treściowo.

Dokument określa i wytycza kierunki działań strategicznych Samorządu Województwa Dolnośląskiego w obszarze wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej na terenie województwa dolnośląskiego, uzupełniając i wspierając działania podejmowane na poziomie gminnym i powiatowym.

Celem głównym Wojewódzkiego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2023-2031 jest: Wzmocnienie potencjału rodziny dolnośląskiej poprzez budowę i udoskonalanie rozwiązań systemowych na rzecz wsparcia rodziny i pieczy zastępczej.

W ramach Programu wyodrębniono cztery obszary problemowe, które stanowią będą przedmiot działań Samorządu Województwa Dolnośląskiego. Są to obszary:

1. KSZTAŁTOWANIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ. INFORMACJA,
2. ROZWÓJ,
3. WSPARCIE,
4. WZMACNIANIE SYSTEMU WSPARCIA RODZINY I PIECZY ZASTĘPCZEJ.

W każdym z powyższych obszarów wskazano szczegółowe cele operacyjne, służące realizacji celu głównego. Ponadto Program zawiera informację o systemie wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, uregulowania prawne odnoszące się do tej kwestii, diagnozę istotnych zjawisk i problemów społecznych, mających wpływ na kondycję rodziny dolnośląskiej oraz diagnozę systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej na Dolnym Śląsku, informację o realizatorach programu, jego finansowaniu, monitorowaniu i ewaluacji.

Zapisy zawarte w Wojewódzkim Programie Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2023-2031 uwzględniają ustawodawstwo krajowe oraz zapisy strategicznych dokumentów regionalnych, szczególnie zawarte w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 oraz Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej na lata 2021-2030.

Zapisy Wojewódzkiego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2023-2031 obowiązują do czasu przyjęcia nowego dokumentu wdrożeniowego w tym obszarze.

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek polityki Społecznej.

Przedsięwzięcie strategiczne 3.2.2

Upowszechnianie i rozwój rodzicielstwa zastępczego jako formy wsparcia, rozwój i wsparcie systemu adopcji – 5 766 073,95 zł (finansowane dotacja z budżetu państwa, BWD).

Ośrodek adopcyjny funkcjonujący w strukturze Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej od 1 maja 2024 roku utworzył Filię w Jeleniej Górze.

Ośrodek Adopcyjny podejmował współpracę z sądem opiekuńczym, w zakresie powiadamiania o okolicznościach uzasadniających wszczęcie postępowania opiekuńczego, w szczególności poprzez: skierowanie 19 wniosków o ustanowienie opiekuna prawnego, dla dziecka, wniosków w przedmiocie ingerencji w wykonywanie władzy rodzicielskiej, itp., udzielenie 147 rodzinom przysposabiającym dziecko/dzieci pomocy w przygotowaniu wniosków o przysposobienie oraz w zgromadzeniu niezbędnej dokumentacji.

W zakresie funkcjonowania Wojewódzkiego Banku Danych o dzieciach oczekujących na przysposobienie ośrodek:

- przyjął 955 zgłoszeń - informacji o dzieciach oczekujących na wskazanie kandydatów na rodziców adopcyjnych, w tym 143 zgłoszenia pochodziły z ośrodków adopcyjnych z terenu województwa dolnośląskiego (138 dzieci zgłosił Ośrodek Adopcyjny DOPS, 5 dzieci – Ośrodek Adopcyjny APA we Wrocławiu), zaś pozostałe 812 zgłoszeń dzieci z pozostałych ośrodków adopcyjnych z terenu całego kraju,
- w 2024 roku WBD innych ośrodków adopcyjnych wskazały rodziny dla 37 dzieci (35 dzieci zgłoszonych przez OA DOPS, 2 dzieci zgłoszonych przez OA „Nadzieja” w Jeleniej Górze (funkcjonującego do dnia 30 kwietnia 2024 roku) oraz 0 dzieci z AOA), które zakończyły się prawomocnym przysposobieniem tych dzieci,
- 2 dzieci zgłoszonych do WBD powróciło pod opiekę matki biologicznej i zostało wycofanych z baz WBD,
- CBD w Warszawie zakwalifikował, zaś Katolicki Ośrodek Adopcyjny w Warszawie wskazał rodzinę zagraniczną dla 1 ze zgłoszonych dzieci. Sprawa tego dziecka zakończyła się prawomocnym orzeczeniem przysposobienia,
- WBD OA DOPS w 15 przypadkach wystosował zapytanie do sądów rodzinnych o informację na temat sytuacji prawnej zgłoszonych do ośrodków dzieci, w przypadku 15 innych zapytań WBD OA DOPS przesłał ośrodkom otrzymane wcześniej od sądów postanowienia.

Na zlecenie sądów rodzinnych Ośrodek:

- przyjął 217 zleceń sporządzenia dokumentów do spraw o przysposobienie (w tym spraw tzw. wewnątrzrodzinnych),
- sporządził 187 sprawozdań z okresów osobistej styczności oraz opinii kwalifikacyjnych w sprawach o przysposobienie wewnątrzrodzinne i przysposobienie.

W zakresie przygotowania kandydatów do przysposobienia dziecka Ośrodek:

- przyjął 162 zgłoszenia rodzin (150 par małżeńskich i 12 osób samotnych) – kandydatów do przysposobienia dziecka, z czego 46 wnioski zostały złożone przez funkcjonujące już rodziny zastępcze, które deklarowały chęć adopcji umieszczonych wcześniej u nich dzieci,
- przeszkolił 116 osób w 9 grupach szkoleniowych autorskim programem szkolenia kandydatów do przysposobienia dziecka Kochania Godne,
- przeprowadzono czynności diagnostyczne, wydano wstępne oceny i skierowano na szkolenie 14 osób, planowane rozpoczęcie szkolenia tej grupy to 3 luty 2025 roku.

W zakresie prowadzenia szkoleń dla kandydatów na opiekunów zastępczych Ośrodek:

- przeszkolił 18 kandydatów na opiekunów zastępczych preadopcyjnych. Współpracując z organizatorami pieczy zastępczej osoby te wskazywane są na opiekunów dzieci pozostawianych przez matki w szpitalach oraz dla dzieci,

które po umieszczeniu we wskazanych rodzinach, oczekują na możliwość wystąpienia z wnioskiem o ich przysposobienie (okres regulacji sytuacji prawnej dziecka).

Realizując obowiązek udziału w posiedzeniach zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka Ośrodek uczestniczył w 72 posiedzeniach zespołów, na których omawianych było 634 dzieci.

W zakresie wsparcia psychologicznego – pedagogicznego oraz prawnego Ośrodek udzielił:

- 4045 porad rodzinom przysposabiającym dziecko,
- 277 porad rodzinom biologicznym (rodzinom naturalnym zgłoszonych do ośrodka dzieci oraz pacjentkom oddziałów ginekologiczno-położniczych, które sygnalizowały zamiar pozostawienia dziecka bezpośrednio po urodzeniu),
- 1778 konsultacji, terapii i porad na wniosek funkcjonujących już rodzin adopcyjnych (wsparcie postadopcyjne).

W okresie sprawozdawczym 1 raz w miesiącu odbywały się spotkania 2 grup wsparcia dla rodziców adopcyjnych (po przysposobieniu), w których uczestniczyło comiesięcznie 18-22 osób zainteresowanych otrzymaniem wsparcia.

W zakresie promowania idei adopcji i poszukiwania kandydatów do przysposobienia dziecka Ośrodek Adopcyjny DOPS:

- w ramach kampanii informacyjno-edukacyjnej wyemitowano w miesiącach styczeń i luty spot pt. „Promocja Trudnej Adopcji”;
- zorganizował Konferencję „Rekonstrukcja przywiązania w sytuacji adopcji”, podczas której 160 uczestników – sędziów orzekających w sprawach rodzinnych, kuratorów zawodowych, dyrektorów i pracowników organizatorów pieczy zastępczej, dyrektorów i pracowników ośrodków adopcyjnych, rodziców adopcyjnych i kandydatów na osoby przysposabiające debatowało na temat zagadnień w obszarze przywiązania oraz poruszało problematykę sytuacji dziecka będącego poza własnym systemem rodzinnym – Wrocław 21 listopada 2024 roku;
- uczestniczył w debacie przygotowanej przez Radio Wrocław na temat noworodków pozostawionych w szpitalach i ich szans na opiekę rodzicielską – 28 listopada 2024 roku;
- kandydaci na rodziców adopcyjnych w ramach promocji przysposobienia otrzymują materiały dydaktyczne do programu Kochania Godne. Materiały te zostały opracowane przez pracowników Ośrodka Adopcyjnego DOPS we Wrocławiu;
- ośrodek podjął współpracę z Polskim Instytutem Traumatologii, gdzie w ramach współpracy podejmowane są wspólne działania celem prawidłowej diagnostyki dzieci, które doznały traumy wczesnodziecięcej;
- udział przedstawiciela Ośrodka Adopcyjnego w IV Festynie Integracyjnym dla Rodzin Zastępczych organizowanym przez MOPS Jelenia Góra, gdzie promowano ideę rodzicielstwa adopcyjnego oraz otwarcie filii OA DOPS w Jeleniej Górze- 22 czerwca 2024 roku;
- udział pracownika OA w wydarzeniu organizowanym przez Instytut Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego, którego celem było promowanie rodzicielstwa adopcyjnego - 14 maja 2024 roku.

Ponadto Ośrodek Adopcyjny DOPS:

- uczestniczył w spotkaniach organizowanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, dotyczących realizacji zadań wynikających z przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także wprowadzania i obsługi systemu Adopcja – Warszawa, 23-24 maja 2024 r.;
- wnosił do Ministerstwa Rodziny uwagi, postulaty i prośby o interpretację przepisów wynikających z ustawy, wnioski o zmianę systemowego rozwiązania dotyczącego kwalifikacji kandydatów na rodziców adopcyjnych oraz funkcjonalności systemu Adopcja;
- uczestniczył w Konferencji pn.: „WspieraMY - wyzwania, możliwości, rozwiązania”, organizowanej przez Śląski Ośrodek Adopcyjny w Katowicach – 9-10 maja 2024 roku;
- uczestniczył w spotkaniu zorganizowanym w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, w którym brali udział: dyrektor, naczelnik oraz radca Departamentu Rodziny MRPiPS, oraz 5 przedstawicieli publicznych Ośrodków Adopcyjnych (dyrektor Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego w Toruniu, dyrektor wraz z kierownikiem Śląskiego Ośrodka Adopcyjnego, kierownik Wielkopolskiego Ośrodka Adopcyjnego – oddział w Pile, z-ca Dyrektora ds. Adopcji DOPS we Wrocławiu). Celem spotkania była analiza aktualnych problemów systemu pieczy zastępczej i poszukiwanie rozwiązań usprawniających proces zabezpieczenia dzieci oraz ujednolicenia standardów w procedurach adopcyjnych;
- uczestniczył w konferencji szkoleniowo-naukowej „Zrozumieć dziecko” zorganizowanej przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Adopcyjny w Toruniu – Toruń, 21-22 października 2024 roku;
- uczestniczył w konferencji „Mój dom” zorganizowanej przez Katolicki Ośrodek Adopcyjny w Warszawie – organ odpowiedzialny za tzw. adopcje zagraniczne – Warszawa, 22 listopad 2024 roku;

- podejmował czynności zmierzające do aktualizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz kodeksu rodzinnego – wniósł uwagi do projektu zmiany ustawy;
- organizował szkolenia wewnętrzne dla pracowników OA DOPS w ramach superwizji celem podniesienia jakości pracy ośrodka i kwalifikacji zawodowych pracowników;
- przyjmował i prowadził praktyki dla studentów UW r oraz DWSP, których celem było zapoznanie się z pracą psychologa i pedagoga ośrodka adopcyjnego.

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

Realizacja zadania pt. „Działania na rzecz rodziny” (36 073,00 zł -finansowanie BWD)

- Przygotowanie i przeprowadzenie superwizji grupowej dla asystentów rodziny.

Odpowiadając na potrzeby w zakresie superwizji wyrażane przez asystentów rodziny z terenu województwa dolnośląskiego, w 2024 roku, kontynuując działania podjęte w 2018 r. i realizowane w latach 2019-2023, DOPS zaplanował przeprowadzenie dwóch edycji superwizji z zakresu pracy z rodziną i przeciwdziałania przemocy domowej (po jednej w każdym półroczu) dla 2 grup asystentów rodziny, pracujących w dolnośląskich jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, niezależnie od formy zatrudnienia.

Cele superwizji grupowej dla asystentów rodziny to m.in.:

- dbałość o utrzymywanie profesjonalnych standardów praktykowania pracy socjalnej z rodziną, przy jednoczesnym nastawieniu na zdobywanie i rozwijanie kompetencji i umiejętności, pozwalających na prawidłowe identyfikowanie trudności w pracy, ich źródeł oraz sposobów rozwiązywania,
- wsparcie, sprzyjające rozwojowi zawodowemu oraz zapobiegające wypaleniu zawodowemu wobec całokształtu zadań realizowanych przez asystentów rodziny,
- poprawa kondycji psychicznej uczestnika superwizji grupowej poprzez wzrost świadomości potrzeby autokontroli pracy własnej w celu świadomego i profesjonalnego świadczenia pomocy rodzinie.

Cele te mogą być osiągnięte poprzez diagnozę stylów pracy, standardów, konfrontacji z oczekiwaniami, schematami postępowania i analizę przypadków z życia zawodowego osób, pełniących funkcje asystentów rodziny. W roku 2024 odbyły się dwa spotkania dla dwóch grup asystentów w I połowie i II połowie roku w wymiarze 10 h zegarowych dla każdej grupy. Ogółem w 2024 roku superwizją dla asystentów rodziny objęto 21 osób.

- Przygotowanie filmu skierowanego do uczniów szkół podstawowych pt.: „CyberLekcja”.

Film został udostępniony na stronie internetowej DOPS: <https://dops.wroc.pl/dzialania-na-rzecz-rodziny/> i można go pobrać na komputer. Informację o powyższym dostały wszystkie szkoły podstawowe z terenu województwa dolnośląskiego. Film porusza niezwykle ważny temat edukacji młodych ludzi w zakresie bezpieczeństwa w sieci.

Cel: przygotowany przez DOPS film jest wykorzystywany przez nauczycieli podczas prowadzenia zajęć dydaktycznych i wychowawczych.

- Przygotowanie broszur skierowanych do uczniów szkół podstawowych pt.: „Jestem cyberbezpieczny”.

Broszury są uzupełnieniem filmu. Broszury w ilości 1000 sztuk zostały rozesłane do 23 szkół podstawowych z terenu województwa dolnośląskiego.

Cel: przygotowane przez DOPS broszury są uzupełnieniem filmu pt.: „Cyberlekcja” i są wykorzystywane przez nauczycieli podczas prowadzenia zajęć dydaktycznych i wychowawczych.

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

Projekt „Działania ośrodka adopcyjnego na rzecz dolnośląskich rodzin”:

Finansowanie: Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021–2027.

Okres realizacji projektu: 01.01.2024 r.–31.12.2027 r.

Kwota projektu: 1 147 500,00 zł.

Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej realizuje powyższy projekt z Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS w ramach Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027 z zakresu Osi Priorytetowej 7 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku, Działanie 7.8 Wspieranie włączenia społecznego, Typ 7.8A Rozwój usług społecznych na rzecz rodziny oraz 7.8 typ B Rozwój usług społecznych na rzecz systemu pieczy zastępczej.

Głównym celem projektu jest zmiana sposobu społecznego odbioru zastępczych form opieki poprzez propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego oraz adopcji wśród mieszkańców województwa dolnośląskiego

poprzez realizację działań upowszechniających i szkoleniowych. W ramach projektu będą realizowane działania na rzecz nabycia kompetencji dla kadry realizującej działania w obszarze usług społecznych (szkolenia/warsztaty i konferencje).

W 2024 r. DOPS zorganizował 7 szkoleń 2-dniowych w Good Mood, Centrum Dobrej Terapii przy ul. Królewskiej 32 we Wrocławiu:

1. „Dziecko z uregulowaną sytuacją prawną – zgłoszenie dziecka do procedury adopcyjnej” (10-11.10.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 10 osób (10 kobiet);
2. „Standard Ochrony Małoletnich” (14-15.10.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 14 osób (13 kobiet i 1 mężczyzna);
3. „Dziecko z uregulowaną sytuacją prawną – zgłoszenie dziecka do procedury adopcyjnej” (17-18.10.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 12 osób (11 kobiet i 1 mężczyzna);
4. „Potrzeby i trudności dzieci i młodzieży w pieczy zastępczej” (21-22.10.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 13 osób (13 kobiet);
5. „Potrzeby i trudności dzieci i młodzieży w pieczy zastępczej” (28-29.10.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 16 osób (15 kobiet i 1 mężczyzna);
6. „Standard Ochrony Małoletnich” (14-15.10.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 10 osób (10 kobiet);
7. „Zachowania autodestrukcyjne dzieci i młodzieży w pieczy zastępczej” (14-15.11.2024 r.). Certyfikaty otrzymało 7 osób (7 kobiet).

łącznie zostało przeszkolonych 71 osób (68 kobiet i 3 mężczyzn).

W dniu 21.11. 2024 r. zorganizowana została konferencja pn.: „Rekonstrukcja przywiązania w sytuacji adopcji” w Dolnośląskim Centrum Filmowym we Wrocławiu. Konferencja została objęta honorowym Patronatem Marszałka Województwa Dolnośląskiego Pana Pawła Gancarza. W konferencji brały udział osoby realizujące działania w obszarze usług społecznych na terenie województwa dolnośląskiego (75 osób).

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2030

Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej

Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jest dokumentem wykonawczym do Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej; realizując zadania w ramach Programu realizowane są jednocześnie zapisy Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej. W związku z powyższym informacje zawarte w opisie działań realizowanych w ramach Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz działań Programu są tożsame treściowo.

Przedsięwzięcie strategiczne 3.2.2.

1. Działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej – (finansowanie 256 260,87 zł - dotacja z budżetu państwa, BWD).

- Przygotowanie i przeprowadzenie superwizji grupowej dla kadr służb społecznych.

Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej w 2024 r., podobnie jak w latach ubiegłych, zaplanował objęcie wsparciem w postaci superwizji grupowej pracowników systemu pomocy społecznej, którzy w swej codziennej pracy stykają się z problemem przemocy domowej i pracują z osobami doświadczającymi przemocy, ukierunkowując swe działania na trenerów programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych oraz członków Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Diagnostyczno-Pomocowych. W ramach superwizji przeprowadzono 24 spotkania superwizyjne, w których uczestniczyło łącznie 207 osób.

- Aktualizacja Ramowego Programu korekcyjno-edukacyjnego oraz Ramowego Programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.

Aktualizacje Programów obejmowały dostosowanie terminologii i podstaw prawnych do aktualnie obowiązujących przepisów, opracowanie zawartości merytorycznej, sposobu organizacji i realizacji programów z uwzględnieniem jednego z dwóch modeli pracy z osobami stosującymi przemoc domową.

- Przygotowanie i przeprowadzenie szkoleń online wraz z przygotowaniem materiałów szkoleniowych i prezentacji multimedialnej pt. „Podstawy prawne działania zespołu interdyscyplinarnego oraz prowadzenia procedury Niebieskie Karty. Psychologiczne aspekty w pracy z ofiarą przemocy domowej, sprawcy oraz dziecka w procedurze Niebieskie Karty.

Szkolenie realizowane na podstawie nowych przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z uwzględnieniem art. 9a ust.5a o obowiązku przeszkolenia członków zespołów interdyscyplinarnych. Skierowane do członków Zespołów Interdyscyplinarnych działających w zakresie przeciwdziałania przemocy, między innymi: psychologów, pracowników socjalni, specjaliści pracy socjalnej, asystenci rodzin, pedagodzy, terapeuci, członkowie

komisji rozwiązywania problemów alkoholowych i dzielnicowi, jak również pracownicy ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, prokuratorzy, policjanci, sędziowie, kuratorzy oraz psycholodzy i pedagodzy ze szkół. Cel szkolenia: Zapoznanie nowo powołanych członków zespołów interdyscyplinarnych z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, omówienie prawnych rozwiązań dla działalności Zespołów Interdyscyplinarnych. Odbyło się 50 szkoleń, w których łącznie uczestniczyły 983 osoby. Szkolenia realizowane były przez cały rok 2024.

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

2. „Projekt w zakresie rozwoju interwencji kryzysowej oraz przeciwdziałania przemocy, w tym przemocy w rodzinie”.

Finansowanie: **Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021–2027.**

Okres realizacji projektu: **01.06.2023 r.–31.12.2027 r.**

Kwota projektu: **1 721 250,00 zł.**

Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej realizuje powyższy projekt z Europejskiego Funduszu Społecznego PLUS w ramach programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021–2027, Priorytet 7 Fundusze Europejskie na rzecz rynku pracy i włączenia społecznego na Dolnym Śląsku, Działanie 7.8 Wspieranie włączenia społecznego, Typ 7.8 C Rozwój usług społecznych w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Głównym celem projektu jest podnoszenie kompetencji zawodowych kadr zatrudnionych w obszarze interwencji kryzysowej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie z terenu województwa dolnośląskiego poprzez organizację szkoleń i studium przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Od stycznia do grudnia 2024 r. zrealizowane zostały następujące działania:

- Zorganizowano i zrealizowano **Studium Przeciwdziałania Przemocy Domowej I stopnia**. Studium jest specjalistycznym 120-godzinnym szkoleniem, którego celem jest podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w tym w szczególności: zwiększenie wśród uczestników wiedzy na temat rozpoznawania przypadków przemocy domowej, dostarczenie umiejętności potrzebnych do pracy w zespole interdyscyplinarnym i grupach roboczych, zdobycie umiejętności potrzebnych w kontakcie z osobą doświadczającą przemocy i osobą stosującą przemoc. Studium ma na celu dostarczenie specjalistycznej wiedzy i kompetencji niezbędnych do pracy z uczestnikami sytuacji przemocy. Program Studium odpowiada wytycznym Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, dotyczącym prowadzenia szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz dostosowany jest do aktualnych aktów prawnych: ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, znowelizowanej w 2023 r. Ramowy program Studium Przeciwdziałania Przemocy Domowej I stopnia, zrealizowany przez Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej w 2024 roku, uwzględniał następujące, główne bloki tematyczne: Pierwszy kontakt i praca z osobą doznającą przemocy; Diagnoza przemocy wobec dzieci i praca z systemem rodzinnym dziecka; Aspekty prawne i proceduralne dotyczące przemocy domowej; Pierwszy kontakt i praca z osobą stosującą przemoc. Powyższe główne bloki tematyczne podzielone były na szereg zagadnień szczegółowych. Studium obejmowało łącznie 120 h dydaktycznych, w podziale na 3 sesje po 4 dni szkoleniowe i zostało zrealizowane w następujących terminach: pierwsza sesja: 23–26.07.2024 r.; druga sesja: 20–23.08.2024 r.; trzecia sesja: 16–19.09.2024 r.

Wykonawcą Studium była firma: Psychologiczne Centrum Szkoleniowo–Terapeutyczne Acceptus Iwona Urbańska, zaś zajęcia prowadził wykwalifikowany 4-osobowy zespół trenerski, składający się z następujących specjalistów: Iwona Urbańska – mgr psychologii, psychoterapeuta, Paweł Antoniak – specjalista przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Elżbieta Jadwiga Marczyńska – specjalista przeciwdziałania przemocy w rodzinie, superwizor, Paulina Wiktorowska – prawnik.

Przed rozpoczęciem Studium, przeprowadzona została rekrutacja uczestników, zgodnie z Regulaminem rekrutacji i uczestnictwa w projekcie. W procesie rekrutacji wpłynęło łącznie 27 formularzy zgłoszeniowych, które zostały sprawdzone pod względem formalnym oraz ocenione pod względem merytorycznym. Wyłoniono 18 uczestników Studium, z czego: 17 kobiet i 1 mężczyznę. W lipcu 2024 (23–26.07) zrealizowano pierwszą sesję Studium (40 h), w sierpniu 2024 (20–23.08) zrealizowano drugą sesję Studium (40 h). Trzecia sesja Studium (16–19.09) została zrealizowana jedynie częściowo (1 dzień, tj. 10 h w dniu 16.09.2024 r.). Kolejne dni trzeciej sesji (17,18,19.09.2024 r.) zostały odwołane decyzją Dyrektora DOPS, z uwagi na sytuację klęski żywiołowej związanej z powodzią, jaka dotknęła południowe rejony województwa dolnośląskiego. Ostatnie dni trzeciej sesji Studium zostały zrealizowane w listopadzie 2024 r. (20, 21, 22.11.2024 r.).

Zajęcia w ramach Studium realizowane były w budynku Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej. Uczestnikom zapewniony został catering, który dostarczała Spółdzielnia Socjalna Mniej Więcej z Wrocławia. Studium ukończyło łącznie 17 uczestników (16 kobiet, 1 mężczyzna), zaliczając test wiedzy i zdobywając zaświadczenie o ukończeniu Studium.

- Zorganizowano i zrealizowano łącznie **10 szkoleń 3-dniowych oraz jedno szkolenie 4-dniowe z zakresu przeciwdziałania przemocy**. Tematyka szkoleń oraz ich programy zostały opracowane zgodnie z zapisami wniosku o dofinansowanie projektu oraz zgodnie z wytycznymi ministra do spraw zabezpieczenia społecznego z dnia 30 października 2023 roku do prowadzenia szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy. Wykonawcą szkoleń była firma Artur Cienkosz Ośrodek Psychoprofilaktyki Nowa Perspektywa Centrum Profilaktyki i Reeducacji „ATELIER” ACRENTALCARS. Szkolenia prowadziło dwóch wykwalifikowanych trenerów wskazanych przez Wykonawcę, tj.: p. Leszek Underowicz – specjalista ds. przeciwdziałania przemocy oraz p. Beata Turzańska-Szacoń – prawnik. Zrealizowane następujące szkolenia 3-dniowe:

1. „Praca z osobą doznającą przemocy” (2 szkolenia w następujących terminach: 01-03.10.2024 oraz 12-14.11.2024);
2. „Praca z osobą stosującą przemoc” (2 szkolenia w następujących terminach: 07-09.10.2024 oraz 18-20.11.2024);
3. „Przemoc wobec dzieci i osób zależnych” (2 szkolenia w następujących terminach: 15-17.10.2024 oraz 02-04.12.2024);
4. „Interwencja kryzysowa w rodzinie dotkniętej przemocą” (2 szkolenia w następujących terminach: 22.10.2024 oraz 05-09.12.2024);
5. „Współpraca w zespołach interdyscyplinarnych” (2 szkolenia w następujących terminach: 28-30.10.2024 oraz 10-12.12.2024).

Szkolenia poprzedzały szeroko zakrojone działania informacyjne. Ogłoszenia o rekrutacji zamieszczano każdorazowo na stronie internetowej Beneficjenta, na profilu społecznościowym Facebook Beneficjenta a także wykonywano mailing do instytucji zatrudniających potencjalnych uczestników, tj. do ośrodków pomocy społecznej, PCPR-ów, ośrodków interwencji kryzysowej, kuratorium oświaty oraz jednostek podległych, komendy wojewódzkiej policji, sądu rejonowego oraz przedstawiceli służby zdrowia. W ramach rekrutacji na szkolenia 3-dniowe wpłynęło łącznie ponad 300 formularzy zgłoszeniowych. Beneficjent weryfikował formularze, oceniał je pod względem formalnym oraz merytorycznym. Na każde szkolenie zrealizowane od października do grudnia 2024 zrekrutowano maksymalną liczbę 18 uczestników, jednak nie wszyscy uczestnicy zakwalifikowani, wzięli udział w danym szkoleniu.

W listopadzie zaplanowano do realizacji 2 szkolenia 4-dniowe, jednak zrealizowano tylko jedno z nich w terminie: 26-29.11.2024 (temat: „Podstawy interdyscyplinarnego podejścia do przeciwdziałania przemocy domowej”). Szkolenie dedykowane było w głównej mierze przedstawicielom policji i wymiaru sprawiedliwości, jednak skorzystać z niego mógł przedstawiciel każdej grupy docelowej wskazanej w projekcie. Szkolenie 4-dniowe zaplanowane do realizacji 04-07.11.2024 nie zostało zrealizowane ze względu na zbyt małą liczbę zgłoszeń (łącznie wpłynęło 6 formularzy zgłoszeniowych).

Szkolenia realizowane były w budynku Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej. Uczestnikom zapewniony został catering, który dostarczała Spółdzielnia Socjalna Mniej Więcej z Wrocławia.

łącznie ze szkoleń 3-dniowych i 4-dniowych skorzystało 186 osób, z czego 174 osoby (148 kobiet i 26 mężczyzn) po raz pierwszy skorzystały ze wsparcia w ramach projektu. Pozostałe 12 osób brało wcześniej udział w konferencji zorganizowanej w 2023 roku. Wszyscy uczestnicy biorący udział w szkoleniach, zadeklarowali (w ramach przeprowadzonej ewaluacji), podniesienie swoich kompetencji w zakresie tematyki szkolenia.

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

Dolnośląski Plan Rozwoju Usług Społecznych Deinstytucjonalizacji dla Województwa Dolnośląskiego

Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej

Opracowano aktualizację REGIONALNEGO PLANU ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH I DEINSTYTUCJONALIZACJI DLA WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO NA LATA 2025-2027 (RPDI). W okresie sierpień-listopad 2024 członkinie i członkowie grupy roboczej ds. rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji działającej przy Dolnośląskim Komitecie Rozwoju Ekonomii Społecznej (dalej DKRES) pracowali nad Raportem z realizacji RPDI 2023-2024 i aktualizacją RPDI na lata 2025-2027 wraz z diagnozą. W okresie 28.11.-12.12. przeprowadzono konsultacje projektu RPDI 2025-2027 wraz z diagnozą, a następnie projekt skierowano do zaopiniowania Dolnośląskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego oraz DKRES. Planowane spotkanie w tej sprawie zaplanowano na 7.01.2025.

21 stycznia 2025 r. Zarząd Województwa Dolnośląskiego przyjął „Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2025-2027”. W związku ze stale rosnącą liczbą osób potrzebujących wsparcia: ludzi starszych, schorowanych, osób niepełnosprawnych, dzieci wymagających specjalnej uwagi albo po prostu opieki, a także w związku ze stale rosnącą świadomością oczekiwań i potrzeb, pojawiała się konieczność wzbogacenia oferty gwarantowanej przez instytucje państwowe i samorządowe o usługi zapewniane przez podmioty świadczące profesjonalne usługi społeczne. Proces ten nazywa się deinstytucjonalizacją. Jedną z istotnych korzyści płynących z takiej strategii jest umożliwienie osobom niesamodzielnym pozostawania w swoich domach, rodzinach i środowiskach.

Plan obejmuje m.in. wsparcie dla:

1. Osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów – rozwój usług asystenckich, mieszkalnictwa wspomaganego i opieki wytchnieniowej;
2. Osób starszych i przewlekle chorych – usługi opiekuńcze, teleopieka, poradnictwo i centra wsparcia;
3. Dzieci i rodzin – wsparcie dla rodzin w kryzysie, rozwój pieczy zastępczej i adopcji, programy profilaktyczne;
4. Osób w kryzysie zdrowia psychicznego – usługi asystenckie, mieszkalnictwo wspierane, kluby samopomocy;
5. Osób w kryzysie bezdomności – programy reintegracji i mieszkalnictwo wspomagane;
6. Obywateli państw trzecich, w tym uchodźców i migrantów – integracja społeczna i zawodowa.

Koordinacją działań w ramach planu zajmować się będzie Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej. Plan zakłada tworzenie lokalnych strategii deinstytucjonalizacji, wspieranie współpracy między instytucjami oraz rozwój Centrów Usług Społecznych. Priorytetem jest poprawa dostępności i jakości tych usług (społecznych) w regionie. Działania finansowane są ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego+ (EFS+) oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

Podmiot realizujący: Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej.

Przedsięwzięcie strategiczne 2.2.3

Dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami: w 2024 r. podpisano umów – 9, kwota realizacji 8 157 634,28 zł (środki PFRON).

Podmiot realizujący: Wydział Integracji Społecznej (wcześniej Dział Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami, Wydział Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego) Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy.

Przedsięwzięcie strategiczne 3.5.2.

- a) Udostępnianie usług wspierających dla OzN (m.in. asystentura, przerwa wytchnieniowa) w 2024 r.: podpisanych umów PFRON – 6, kwota 279 185,00 zł oraz podpisanych umów BWD – 4, kwota 3 500 000,00 zł.
- b) Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych – aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby w 2024 r.: podpisanych umów – 15, kwota 542 028,00 zł (PFRON).
- c) Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesu integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększania ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej, podnoszenia umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi, w tym sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji w 2024 r.: podpisanych umów PFRON – 18, kwota 618 938,00 zł oraz podpisanych umów BWD – 2, kwota 15 000,00 zł.
- d) Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych w 2024 r.: podpisanych umów – 6, kwota 281 483,00 zł (PFRON).
- e) Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które: mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych; rozwijają umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób z uszkodzeniami słuchu, mowy, z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną; usprawniają

- i wspierają funkcjonowanie osób z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną w różnych rolach społecznych i w różnych środowiskach w 2024 r.: podpisanych umów – 7, kwota 312 450,00 zł (PFRON).
- f) Organizowanie i prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz włączania osób niepełnosprawnych w rynek pracy, w szczególności przez: doradztwo zawodowe; przygotowanie i wdrożenie indywidualnego planu drogi życiowej i zawodowej; prowadzenie specjalistycznego poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy, mających na celu przygotowanie do aktywnego poszukiwania pracy i utrzymania w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych w 2024 r.: podpisanych umów 3, kwota 140 982,00 zł (PFRON).
- g) Zakup, szkolenie i utrzymanie psów asystujących w trakcie szkolenia w 2024 r.: podpisanych umów – 1, kwota 50 000,00 zł (PFRON).
- h) Organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach w 2024 r.: podpisanych umów PFRON – 119, kwota 6 944 124,00 zł oraz podpisanych umów BWD – 9, kwota 67 947,00 zł.
- i) promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego w 2024 r.: podpisanych umów PFRON – 1, kwota 23 305 zł oraz podpisanych umów BWD – 2, kwota 90 381,00 zł.
- j) Prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji w 2024 r.: podpisanych umów – 12, kwota 388 800,00 zł (PFRON).
- k) Opracowywanie lub wydawanie publikacji, wydawnictw ciągłych oraz wydawnictw zwartych, stanowiących zamkniętą całość, w tym na nośnikach elektromagnetycznych i elektronicznych: dotyczących problematyki związanej z niepełnosprawnością; kierowanych do osób niepełnosprawnych – w tym publikowanych drukiem powiększonym, pismem Braille'a lub publikowanych w tekście łatwym do czytania w 2024 r.: podpisanych umów – 5, kwota 197 300,00 zł (PFRON).
- l) Działania informacyjno-wspierające dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin oraz opiekunów, dotkniętych problemem niepełnosprawności nagłej w 2024 r.: umów - 3, kwota 499 750,00 zł (BWD).
- m) Wsparcie osób z niepełnosprawnościami, ze szczególnym ukierunkowaniem na ich samodecyzyjność i umożliwienie szeroko rozumianego rozwoju w 2024 r.: umów – 9, kwota 499 380,00 zł (BWD).
- n) Dofinansowanie działania zakładów aktywności zawodowej w 2024 r.: podpisanych umów – 9 ze środków PFRON i 9 umów ze środków BWD, kwota 16 909 000,00 zł ze środków PFRON i 1 917 923,00 zł ze środków BWD (utrzymanie stałego zatrudnienia dla 457 osób z niepełnosprawnościami).
- o) Produkcja i emisja programów TV, audycji radiowych – kampania „Nie ma barier. Dolny Śląsk”, której założeniem jest m.in. pokazanie integracji społecznej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami na Dolnym Śląsku. W ramach audycji przekazywane są m. in. informacje o wydarzeniach sportowych, społecznych, kulturalnych, sukcesach zawodowych i społecznych osób z niepełnosprawnościami. W 2024 roku zlecono produkcję i emisję audycji radiowych pod roboczym tytułem „Pełnosprawni” i audycji telewizyjnych pt. „Nie ma barier. Dolny Śląsk” w ramach 7 umów. Łączna wartość zawartych i zrealizowanych umów z mediami wyniosła 110 386,98 zł (BWD).

Podmiot realizujący: Wydział Integracji Społecznej (wcześniej Dział Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami, Wydział Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego) Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy.

Polityka wspierania bezpieczeństwa w województwie dolnośląskim do 2030 roku

Wydział Bezpieczeństwa

1. Otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych (środki z BWD).

- Otwarty konkurs ofert na realizację w 2024 roku zadania publicznego Województwa Dolnośląskiego w zakresie ratownictwa wodnego realizowanego przez organizacje pozarządowe – kwota dofinansowania 300 000,00 zł.
- Otwarty konkurs ofert na realizację w roku 2024 przez organizacje pozarządowe zadania publicznego Województwa Dolnośląskiego w zakresie poprawy bezpieczeństwa publicznego, na szkolenia dotyczące ratownictwa medycznego dla strażaków Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu województwa dolnośląskiego - kwota dofinansowania 1 000 000,00 zł.
- Otwarty konkurs ofert pn. „Poprawa bezpieczeństwa w Województwie Dolnośląskim w roku 2024” dla gmin z terenu województwa dolnośląskiego, na zakup samochodów pożarniczych, przeznaczonych dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych – kwota dofinansowania 2 775 000,00 zł.

- Zadania publiczne z pominięciem otwartego konkursu ofert w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie – kwota dofinansowania (dwóch zadań) 14 500,00 zł.

2. Dotacje celowe (środki z BWD):

- Grupa Sudecka GOPR; wsparcie w kwocie 1 750 000,00 zł na zakup sprzętu i pojazdów specjalistycznych przeznaczonych do ratownictwa górskiego, organizację szkoleń z zakresu ratownictwa górskiego, budowę i wyposażenie stacji ratownictwa górskiego w Karlowie, modernizację stacji ratowniczych w Wałbrzychu i Zieleńcu.
- Grupa Karkonoska GOPR; wsparcie w kwocie 3 000 000,00 zł na budowę stacji ratunkowej w Szklarskiej Porębie.
- Komenda Wojewódzka Policji we Wrocławiu; wsparcie w kwocie 640 000,00 zł na zakup samochodu terenowego, aparatu do pomiaru ilości DNA, urządzeń do namnażania DNA, Skanerów BTS, psów służbowych oraz wyposażenia i sprzętu tresurowego.
- Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu; wsparcie w kwocie 1 560 000,00 zł na zakup samochodów pożarniczych do działań z zakresu zwalczania zagrożeń dla środowiska oraz zakup wyposażenia do sali edukacyjnej „Ognik” dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Zgorzelcu.
- Pomoc finansowa w formie dotacji celowej dla jednostek samorządu terytorialnego na usuwanie skutków powodzi - kwota 20 000 000,00 zł.

3. Edukacja dla bezpieczeństwa:

- Program Bezpieczny Senior (przedsięwzięcia realizowane bezkosztowo):
 - organizacja spotkań z seniorami w ramach projektu „Czujka na straży bezpieczeństwa” we współpracy z PSP,
 - organizacja spotkań z seniorami w ramach działań bezpieczeństwa w Porcie Lotniczym we współpracy z Nadodrzańskim Oddziałem Straży Granicznej we Wrocławiu.
- Program Bezpieczny Dolnoślążak:
 - organizacja konferencji „Bezpieczny Dolnoślążak otwarty na pomoc i uzależniony od Profilaktyki”.

Dolnośląska Strategia Rozwoju Edukacji Zawodowej

Dział ds. Wdrażania i Realizacji Projektów

1. Dolnośląska Strategia Rozwoju Edukacji Zawodowej – projekt realizowany jest w latach 2022–2024 przez: Dolnośląską Szkołę Wyższą (lider) oraz Województwo Dolnośląskie – Urząd Marszałkowski i Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy (partnerzy).

Celem głównym projektu jest wypracowanie Dolnośląskiej Strategii Rozwoju Edukacji Zawodowej (DSREZ) przez dokonanie szeregu analiz rozwiązań strategicznych w państwach UE i OECD oraz uwarunkowań społeczno-gospodarczych funkcjonowania edukacji zawodowej w Polsce (w tym DŚ).

W 2023 roku zrealizowane zostały warsztaty strategiczne, przygotowano projekt oraz założenia wdrożeniowe „Dolnośląskiej Strategii Rozwoju Edukacji Zawodowej”.

Projekt finansowany jest w ramach Komponentu III Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania kształcenia i szkolenia zawodowego (VET) oraz kształcenia ustawicznego w ramach Programu Edukacja finansowanego z Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2014–2021.

Całkowita wartość projektu: 147 712,00 zł.

2. „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych, w Województwie Dolnośląskim” – projekt realizowany w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności (KPO).

Realizatorzy zadania:

Województwo Dolnośląskie/Urząd Marszałkowski (lider i wnioskodawca), Politechnika Wrocławska i Agencja Rozwoju Regionalnego ARLEG S.A. (partnerzy) oraz Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy i Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli (realizatorzy).

Cel zadania:

Celem głównym projektu jest budowa systemu koordynacji działań w Województwie Dolnośląskim zorientowanego na wsparcie kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie,

w tym uczenia się dorosłych, a także jeszcze lepsze dopasowanie kształcenia do rynku pracy oraz upowszechniania uczenia się przez całe życie.

Projekt realizowany w okresie 09.2023–06.2026.

W 2023 roku podpisano z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE) umowę na realizację projektu oraz utworzono w DODNie Biuro Koordynacji WZK.

Wartość całkowita projektu: 21 500 000,00 zł.

Podmiot Realizujący: Dział ds. Wdrażania i Realizacji Projektów, Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy.

3. Branżowe Centrum Umiejętności w dziedzinie hotelarstwa w Dolnośląskim Zespole Szkół w Biedzychowicach – projekt finansowany ze środków z Krajowego Planu Odbudowy i zwiększenia Odporności. Realizatorem projektu jest Dolnośląski Zespół Szkół w Biedzychowicach. Partnerem w projekcie jest Izba Gospodarcza Hotelarstwa Polskiego.

Głównym celem jest realizacja przedsięwzięcia na rzecz gospodarki i edukacji społeczeństwa polegającego na utworzeniu Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie hotelarstwa w Dolnośląskim Zespole Szkół w Biedzychowicach, w ramach którego zostanie utworzone zaplecze infrastrukturalne Centrum oraz wsparcie przygotowania kadr na potrzeby nowoczesnej gospodarki w branży hotelarstwa poprzez zapewnienie przestrzeni dla innowacyjnej i trwałej współpracy biznesu z edukacją, zawodową, na wszystkich poziomach kształcenia zawodowego, a także wdrożenie koncepcji doskonałości zawodowej w polskim systemie kształcenia zawodowego tym samym rozwijając i wykorzystując wiedzę, oraz umiejętności zawodowe (branżowe).

Wartość całkowita projektu: 8 641 447,57 zł.

Podmiot Realizujący: Dział ds. wdrażania i realizacji projektów, Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy.

4. Dolnośląski Program Stypendialny dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów ścisłych i zagrożonych wykluczeniem społecznym - projekt realizowany przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego w Partnerstwie z dwiema uczelniami wyższymi tj.: Politechniką Wrocławską i Uniwersytetem Dolnośląskim DSW w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027.

Realizatorami zadań po stronie Beneficjenta są: Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu, Dolnośląskie Centrum Kształcenia Ustawicznego i Językowego Kadr w Legnicy, Dolnośląski Zespół Szkół Medyczo-Sportowych w Świdnicy. Proj. ma na celu objęcie wsparciem stypendialnym w latach 2024–2029 – 1500 szczególnie uzdolnionych ucz. 7 i 8 klas publicznych szkół podstawowych z obszaru Województwa Dolnośląskiego w zakresie szkolnych przedmiotów ścisłych, tzw. STEAM (ang. Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics) i zagrożonych wykluczeniem społecznym. W każdym z pięciu lat szkolnych obejmujących realizację projektu, tj. 2024/25, 2025/26, 2026/27, 2027/28, 2028/29 zrekrutowanych zostanie po 300 uczniów. Za rekrutację i proces oceny wniosków odpowiada Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu. Po zakończeniu procesu związanego z wyborem uczestników danej edycji kolejnym etapem jest wsparcie uczniów w rozwijaniu ich kompetencji przez udział w warsztatach/szkoleniach czy zajęciach opartych na metodzie eksperymentu/doświadczenia oraz sesjach tutoringowych. Warsztaty oraz wsparcie tutoringowe realizowane będzie przez uczelnie wyższe tj. Politechnikę Wrocławską (PWR) oraz Uniwersytet Dolnośląski DSW. Realizacja projektu przyczyni się do poprawy efektywności kształcenia uczniów szkół podstawowych, co w przyszłości zwiększy szanse na zatrudnienie. W ramach wsparcia realizowane będą działania na rzecz podniesienia jakości oraz atrakcyjności szkolnictwa oraz dostosowania go do regionalnych uwarunkowań rynku pracy/gospodarki.

Całkowita wartość projektu: 24 000 000,00 zł.

Podmiot Realizujący: Dział ds. wdrażania i realizacji projektów, Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy.

5. Szansa dla wszystkich - program podniesienia wyników maturalnych uczniów dolnośląskich szkół – projekt finansowany w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, realizowany jest przez Samorząd Województwa w Partnerstwie z 11 Powiatami, tj.: Powiatem Średzkim, Powiatem Polkowickim, Powiatem Lwóweckim, Powiatem Jaworskim, Powiatem Kamiennogórskim, Powiatem Wołowskim, Powiatem Lubańskim, Powiatem Oławskim, Powiatem Oleśnickim, Powiatem Dzierżoniowskim oraz Powiatem

Ząbkowickim. Realizator zadań po stronie Beneficjenta: Dolnośląskie Centrum Kształcenia Ustawicznego i Językowego Kadr w Legnicy.

Projekt odpowiada na zidentyfikowaną potrzebę podniesienia wyników maturalnych uczniów dolnośląskich szkół, szczególnie szkół zawodowych, w zakresie dwóch przedmiotów obowiązkowych, tj. języka polskiego oraz matematyki. Jak pokazują dane porównawcze z wcześniejszych lat, wyniki maturalne uczniów dolnośląskich szkół są niższe od średniej ogólnopolskiej. Analizując szczegółowsze dane dla dolnośląskich powiatów widać, że zarówno poziom zdawalności oraz średni wynik egzaminu jest najlepszy dla języka angielskiego, natomiast zdecydowanie niższy dla języka polskiego oraz szczególnie matematyki. Dane te stanowią więc podstawę ukierunkowania wsparcia na podnoszenie wyników maturalnych w ramach przedmiotów: język polski oraz matematyka. Dodatkowym uwarunkowaniem jest fakt, że poziom zdawalności egzaminu maturalnego w technikach jest niższy niż w liceach. Dlatego też wsparcie w ramach projektu priorytetowo kierowane będzie do uczniów szkół zawodowych.

Całkowita wartość projektu: 14 988 664,90 zł.

Podmiot Realizujący: Dział ds. Wdrażania i Realizacji Projektów, Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy.

6. Regionalna gastronomia dla Dolnego Śląska - projekt realizowany ze środków Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 w Partnerstwie Województwa Dolnośląskiego z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Powiatem Bolesławieckim oraz Powiatem Lwóweckim.

W projekcie udział biorą uczniowie z następujących szkół, które są Realizatorami działań: Dolnośląski Zespół Szkół w Biedrzychowicach (Województwo Dolnośląskie), Dolnośląski Zespół Szkół w Karpaczu (Województwo Dolnośląskie), Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Bożkowie (Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi), Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych im. H. Sucharskiego w Bolesławcu (Powiat Bolesławiecki) oraz Zespół Szkół Ekonomiczno-Technicznych im. Kombatantów Ziemi Lwóweckiej w Rakowicach Wielkich (Powiat Lwówecki).

Projekt skierowany jest do uczniów z tych placówek, którzy kształcą się na kierunku "Technik żywienia i usług gastronomicznych" oraz nauczycieli, którzy prowadzą kształcenie w ramach tego kierunku.

Głównym celem projektu jest rozwijanie działań związanych z dostosowaniem szkolnictwa zawodowego do potrzeb dolnośląskiego rynku pracy oraz zwiększenie efektywności nauczania kompetencji, w tym kluczowych. Przyczyni się to do podniesienia atrakcyjności i jakości kształcenia zawodowego, dostosowania kształcenia do regionalnego rynku pracy, zwiększenia współpracy szkół z pracodawcami oraz zwiększenia zatrudnienia absolwentów szkół zawodowych.

Projekt odpowiada na potrzebę zapewnienia rozwoju atrakcyjnej oferty w obszarze kształcenia zawodowego, szczególnie w ramach kierunku "Technik żywienia i usług gastronomicznych" poprzez podnoszenia kompetencji uczniów i nauczycieli.

Wartość projektu - 2 975 394,00 zł.

Podmiot realizujący: Dział ds. Wdrażania i Realizacji Projektów, Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy.

Projekt pn. „Dolnośląska Strategia Rozwoju Edukacji Zawodowej”, realizowany w ramach Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2014-2021.

Okres realizacji projektu: 01.02.2022 r.-31.01.2024 r.

W ramach projektu powstały:

- Raport porównawczy „Istniejące rozwiązania strategiczne w zakresie VET w perspektywie międzynarodowej (UE, OECD) i krajowej”;
- Raport „Uwarunkowania funkcjonowania edukacji zawodowej na Dolnym Śląsku”;
- Strategia Rozwoju VET dla Dolnego Śląska;
- Wytyczne wdrożeniowe dla Strategii Rozwoju VET dla Dolnego Śląska.

W 2024 r. została zorganizowana konferencja upowszechniająca, podczas której zostały zaprezentowane wyniki prac w projekcie (Wrocław 11.01.2024 r.).

Podmiot realizujący: Lider projektu Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu.

Partnerzy: Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego oraz **Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy.**

B. Realizacja pozostałych działań podejmowanych w dziedzinie

Konkurs dla gmin „Odnowa Dolnośląskiej Wsi” w 2024 roku**Wydział Obszarów Wiejskich**

W ramach konkursu „Odnowa Dolnośląskiej Wsi” w 2024 roku dofinansowano 44 projektów w dziedzinie integracja społeczna. Konkurs był finansowany ze środków Budżetu Województwa Dolnośląskiego.

W ramach konkursu zrealizowano:

- budowę/remont 8 wiat rekreacyjnych oraz 2 miejsc spotkań,
- remont 28 świetlic wiejskich,
- zakup wyposażenia do 15 świetlic wiejskich.

Łączne środki przekazane na ten cel – 1 701 276 zł, w tym na:

- subregion legnicko-głogowski – 273 728 zł,
- subregion jeleniogórski – 265 655 zł,
- subregion wałbrzyski – 607 666 zł,
- subregion wrocławski – 554 227 zł.

Otwarty konkurs ofert „Przedsięwzięcia promujące ideę odnowy wsi” dla organizacji pożytku publicznego**Wydział Obszarów Wiejskich**

W ramach otwartego konkursu ofert z budżetu województwa dolnośląskiego przyznano dotację 43 organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych na kwotę 398 343,39 zł.

Łączne wydatki w 2024 roku w podziale na subregiony:

- subregion jeleniogórski – 84 530,79 zł,
- subregion legnicko-głogowski - 25 299,99 zł,
- subregion wałbrzyski - 138 813,66 zł,
- subregion wrocławski - 149 698,95 zł.

Dotacje przyznawane w trybie art. 19a, oferty składane z własnej inicjatywy organizacji pożytku publicznego**Wydział Obszarów Wiejskich**

W ramach trybu art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na realizację zadań z własnej inicjatywy organizacji pozarządowych, sfinansowano realizację 11 zadań publicznych na kwotę 79 995,34 zł.

Łączne wydatki w 2024 roku w podziale na subregiony:

- subregion jeleniogórski – 29 000 zł,
- subregion legnicko-głogowski - 6995,34 zł,
- subregion wałbrzyski - 4000 zł,
- subregion wrocławski - 40 000 zł.

Prezentacja tradycyjnych stołów wielkanocnych, palm i pisanek**Wydział Obszarów Wiejskich**

W 2024 roku w hali sportowej w Ścinawce Średniej odbyła się „Prezentacja tradycyjnych stołów wielkanocnych, palm i pisanek”. W prezentacji wzięły udział Koła Gospodyń Wiejskich z Dolnego Śląska. Celem tego wydarzenia było kultywowanie tradycji i zwyczajów związanych z okresem Świąt Wielkanocnych przez m.in. zaprezentowanie świątecznych potraw i wypieków, występy zespołów ludowych, promowanie i sprzedaż rękodzieła charakterystycznego dla mieszkańców obszarów wiejskich naszego regionu.

Źródło finansowania: Budżet Województwa Dolnośląskiego. Kwota wydatkowana: 11 931 zł.

Prezentacja tradycyjnych stołów wigilijnych**Wydział Obszarów Wiejskich**

W 2024 roku w Galerii Nowy Rynek w Jeleniej Górze odbyła się „Prezentacja tradycyjnych stołów wigilijnych”.

W prezentacji wzięły udział Koła Gospodyń Wiejskich z Dolnego Śląska. Celem tego wydarzenia było kultywowanie tradycji i zwyczajów związanych z okresem Świąt Bożego Narodzenia przez m.in. zaprezentowanie świątecznych potraw i wypieków, występy zespołów ludowych, promowanie i sprzedaż rękodzieła charakterystycznego dla mieszkańców obszarów wiejskich naszego regionu.

Źródło finansowania: Budżet Województwa Dolnośląskiego. Kwota wydatkowana: 10 200 zł.

Festiwal produktów regionalnych „Made in Dolny Śląsk”**Wydział Obszarów Wiejskich**

W 2024 roku Festiwal Produktów Regionalnych „Made in Dolny Śląsk” odbył się dwa razy: w Dobromierzu podczas dorocznego festiwalu „Dolny Śląsk na ludowo” oraz na boisku sportowym w Rudnicy. Wzięli w nim udział producenci żywności regionalnej i tradycyjnej z Dolnego Śląska. Festiwal miał na celu promocję produktów lokalnych/regionalnych/tradycyjnych wytwarzanych na terenie województwa.

Źródło finansowania: Budżet Województwa Dolnośląskiego. Kwota wydatkowana łącznie: 32 500 zł.

Festiwal Tradycji Dolnego Śląska**Wydział Obszarów Wiejskich**

W Operze Wrocławskiej odbył się „XV Festiwal Tradycji Dolnego Śląska”. Celem wydarzenia było kultywowanie tradycji, pobudzenie aktywności społeczności lokalnej, integracja środowisk ludowej twórczości artystycznej oraz dążenie do poszerzenia kręgu wspólnych działań w oparciu o folklor i tradycje prowadzące do upowszechniania dziedzictwa kulturowego Dolnego Śląska. Podczas festiwalu przeprowadzona została prelekcja dotycząca dolnośląskiego folkloru, a całe wydarzenie zostało udokumentowane na nagraniu video oraz na fotografiach.

Źródło finansowania: Budżet Województwa Dolnośląskiego. Kwota wydatkowana łącznie: 63 276,98 zł.

Kalendarz imprez Kulinarnych Dolnego Śląska**Wydział Obszarów Wiejskich**

W 2024 roku wydano Kalendarz imprez kulinarnych Dolnego Śląska, który zawierał informacje o imprezach, konkursach, festynach, festiwalach odbywających się na m.in. na obszarach wiejskich województwa dolnośląskiego, nawiązujących do produktów tradycyjnych i regionalnych. Kalendarz stanowił źródło informacji o tradycjach kulinarnych Dolnego Śląska.

Źródło finansowania: Budżet Województwa Dolnośląskiego. Kwota wydatkowana: 18 427,50 zł.

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich**Wydział Obszarów Wiejskich**

W ramach Planu Operacyjnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w 2024 r. w województwie dolnośląskim zrealizowano następujące działania:

- szkolenia, seminaria, inne formy szkoleniowe – 2: szkolenia dla Lokalnych Grup Działania dotyczące wdrażania lokalnych strategii rozwoju;
- konferencje, kongresy – 1: konferencja dotycząca wdrażania LEADER-a w perspektywie finansowej 2023-2027;
- targi, wystawy, prezentacje – 2: stoiska wystawiennicze na targach Grune Woche w Berlinie oraz Smaki Regionów w Poznaniu (w Poznaniu tylko koszt zabudowy);
- wyjazdy studyjne krajowe – 1: dolnośląscy partnerzy KSOW odwiedzili woj. zachodniopomorskie. Celem wyjazdu była identyfikacja i rozpowszechnianie przykładów operacji zrealizowanych w ramach priorytetów Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, wymiana wiedzy i doświadczeń oraz know-how, aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich;
- audycje radiowe – 18: dolnośląskie Lokalne Grupy Działania promowały w radiu o zasięgu regionalnym projekty zrealizowane na ich terenie, które wybrano jako przykłady dobrych praktyk;
- konkursy – 2: Piękna Wieś Dolnośląska oraz konkurs na najpiękniejszy wieniec w czasie dożynek wojewódzkich.

Źródło finansowania: Schemat II Pomocy Technicznej PROW 2014-2020 w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Kwota wydatkowana: 574 963,58 zł.

Dożynki wojewódzkie w Małowicach (gmina Wińsko)**Wydział Obszarów Wiejskich**

W 2024 roku organizatorem dożynek wojewódzkich była gmina Wińsko. Gmina otrzymała z Budżetu Województwa Dolnośląskiego dotację celową w wysokości 200 000 zł na dofinansowanie organizacji dożynek. Ich organizacja przyczynia się do podtrzymania jednej z najpiękniejszych tradycji polskiej historii. Dożynki to pielęgnacja staropolskich obyczajów związanych z wyrażeniem podziękowania za plony i zbiory. Podczas dożynek odbył się konkurs na „Najpiękniejszy wieniec dożynkowy” (koszt nagród finansowych jest zawarty w części dotyczącej Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich). Kwota wydatkowana łącznie: 200 800 zł.

Targi „Smaki Regionów” w Poznaniu**Wydział Obszarów Wiejskich**

W 2024 roku na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich odbyły się Targi „Smaki Regionów”. Mają one na celu promocję produktów regionalnych i tradycyjnych oraz pozwalają zaprezentować wyroby kulinarne i rękodzielnicze, a także integrują producentów z całego kraju. Kwota wydatkowana: 22 143,99 zł za powierzchnię

wystawienniczą. Źródło finansowania: Budżet Województwa Dolnośląskiego. Środki wydatkowane na zabudowę są ujęte w części dotyczącej Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

„Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów”

Wydział Obszarów Wiejskich

Podczas wydarzenia plenerowego „Dolnośląska Wieś Zaprasza” na terenie Dolnośląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu został zorganizowany regionalny etap konkursu „Nasze Kulinarne Dziedzictwo – Smaki Regionów”. Konkurs ma na celu poznanie dolnośląskich, regionalnych produktów żywnościowych, osadzonych głęboko w polskiej tradycji, upowszechnianie wiedzy o możliwości wykorzystania walorów specyficznych, regionalnych produktów w ofercie lokalnego rolnictwa, turystyki i przetwórstwa.

Źródło finansowania: Budżet Województwa Dolnośląskiego. Kwota wydatkowana: 20 000 zł.

„Międzynarodowy Dzień Kobiet Wiejskich”

Wydział Obszarów Wiejskich

W Filharmonii Dolnośląskiej w Jeleniej Górze został zorganizowany „Międzynarodowy Dzień Kobiet Wiejskich”. Wydarzenie w szczególności skierowane było do Kół Gospodyń Wiejskich z terenu województwa dolnośląskiego i miało na celu integrację środowisk ludowej twórczości artystycznej oraz podkreślenie kluczowej roli kobiet w rozwoju obszarów wiejskich.

Źródło finansowania: Budżet Województwa Dolnośląskiego. Kwota wydatkowana: 15 000 zł.

„Zasmakuj w Kulturze – Festiwal Produktów Regionalnych”

Wydział Obszarów Wiejskich

W 2024 roku podczas Kongresu Kultury Wrocławia i Dolnego Śląska zorganizowane zostało wydarzenie pn. „Zasmakuj w Kulturze – Festiwal Produktów Regionalnych”. Wydarzenie miało na celu promocję dolnośląskich, regionalnych produktów żywnościowych oraz rękodzielnictwa. Festiwal promowano na antenie radia o zasięgu regionalnym. W ramach wydarzenia zorganizowano również pokaz kulinarny wraz z degustacją.

Źródło finansowania: Budżet Województwa Dolnośląskiego. Kwota wydatkowana: 68 490,09 zł.

Święto Miodu i Wina w Oleśnicy

Wydział Obszarów Wiejskich

W 2024 roku w sali konferencyjnej w Zamku Książąt Oleśnickich w Oleśnicy, podczas Święta Miodu i Wina, odbył się wykład „Rodzina pszczoła. Przeciwdziałanie chorobom pszczoł”, skierowany do pszczelarzy z województwa dolnośląskiego. Kwota wydatkowana na wynajęcie sali: 3000 zł.

Porejestrowe Doświadczalnictwo Odmianowe

Wydział Obszarów Wiejskich

W 2024 roku wykonano doświadczenia według Planu Doświadczeń Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego na Dolnym Śląsku: badania zostały przeprowadzone w kierunku oceny wartości gospodarczej odmian roślin uprawnych. Wyniki opracowano, przedłożono w formie elektronicznej i papierowej, a następnie upowszechniono wśród samorządów szczebla lokalnego i dolnośląskich rolników. Źródło finansowania: Budżet Województwa Dolnośląskiego. Kwota wydatkowana: 110 000 zł.

Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich - 7.4.1. Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne

Wydział Obszarów Wiejskich

łączny limit środków 61 161 649 euro pochodzących z EFRROW (limit współdzielony z operacjami: Budowa lub modernizacja dróg lokalnych/Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego/ Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne i Inwestycje w targowiska)

W 2024 r. SW zweryfikował ostatni wniosek o płatność, złożony w ramach działania, dla którego ARiMR wypłaciła pomoc w wysokości 720 360 zł. W rezultacie zakończenia projektu wybudowano 2 lokalne gminne centra kultury. Realizacja rzeczowa oraz finansowa działania została zakończona.

Działania na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego

Wydział Edukacji

W ramach działań na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego wydatkowano środki w wysokości ogółem 34 176,75 zł (BWD) na organizację spotkań w ramach Forum Rad Senioralnych na terenie Dolnego Śląska oraz IV Dolnośląskiego Forum Rad Senioralnych 2024 r.

Realizatorami zadania były:

- Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu (23 496,75 zł),
- Dolnośląskie Centrum Kształcenia Ustawicznego i Językowego Kadr w Legnicy (6680 zł),
- Dolnośląski Zespół Szkół w Jaworze (1000 zł),

- Dolnośląski Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 13 dla Uczniów Niewidomych i Słabowidzących oraz z innymi niepełnosprawnościami im. Marii Grzegorzewskiej we Wrocławiu (3000 zł).

Działania w dziedzinie Integracja społeczna realizowane przez spółki województwa dolnośląskiego

Spółki województwa dolnośląskiego

3.1.3 Podnoszenie kompetencji interkulturowych.

Projekty realizowane przez KARR

Projekt „Seniorzy - ambasadorzy na rzecz zrównoważonego rozwoju regionu”

Numer i nazwa osi priorytetowej: Priorytet III „Pogranicze otwarte na dialog mieszkańców i instytucji”.

Okres realizacji: 01.11.2023–31.10.2026.

Całkowity budżet projektu: 882 069,69 EUR.

Budżet KARR S.A.: 189 530,00 EUR.

Partner wiodący projektu: Internationales Begegnungszentrum St. Marienthal (IBZ).

Partnerzy projektu: Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.; Karkonoska Akademia Nauk Stosowanych w Jeleniej Górze.

Cel projektu: wspieranie więzi i wymiany, jak również wzajemnego zrozumienia i usuwania uprzedzeń pomiędzy polsko-niemieckimi seniorami/seniorkami. Ponadto, wspierana i rozwijana jest współpraca pomiędzy podmiotami regionu i seniorami/seniorkami oraz poszerzana jest wiedza o istnieniu niematerialnych dóbr kultury polsko-niemieckiego pogranicza.

Opis projektu: projekt koncentruje się na zwiększeniu i przekazaniu wiedzy o niematerialnym dziedzictwie kulturowym polsko-niemieckiego pogranicza. 100 seniorów/seniorek (50 z Polski/50 z Niemiec) zostanie przeszkolonych jako „Seniorzy – ambasadorzy na rzecz zrównoważonego rozwoju regionu”. Wspólnie opracowany program edukacyjny będzie obejmował warsztaty, wyjazdy studyjne, wycieczki i kursy językowe.

Działania zrealizowane w 2024 roku:

- Przeprowadzenie wydarzenia inauguracyjnego – konferencja otwierająca projekt dnia 26.03.2024 r., w której udział wzięło 41 polskich seniorów;
- Przeprowadzenie działań poprawiających kwalifikacje seniorów – warsztaty z niematerialnego dziedzictwa, w których wzięło udział łącznie 76 osób z Polski, odbyły się w dniach: 7-8.05.2024 (10), 15-16.05.2024 (10), 3-4.06.2024 (10), 2-3.09.2024 (11), 1-2.10.2024 (7), 24-25.10.2024 (10), 6-7.11.2024 (11), 4-5.12.2024 (7);
- Zakup wyposażenia - niezbędny sprzęt do organizacji stoiska informacyjnego na wydarzeniach w Saksonii oraz w Polsce;
- Kurs języka niemieckiego dla personelu projektu;
- Wspólne stoisko informacyjne i prezentacja na wydarzeniach - 31 sierpnia 2024. KARR S.A. zorganizował stoisko informacyjne podczas Wystawy Produktów Regionalnych „Wyprodukowano pod Śnieżką”;
- KARR S.A. zorganizował stoisko informacyjne na Festiwalu „Święto sadowników i winiarzy” w Ostritz w dniu 20.10.2024, które odwiedziło łącznie 78 seniorów z czego 28 z Polski.

3.3.2 Wspieranie i pobudzanie aktywności zawodowej mieszkańców regionu.

Projekt „Nowe kompetencje, nowe perspektywy – kształcenie osób dorosłych w subregionie jeleniogórskim”

Nazwa programu operacyjnego: FEDS.08.02 – **Uczenie się przez całe życie.**

Numer i nazwa osi priorytetowej: ESO4.7 Wsparcie na rzecz kształcenia dorosłych (z wyłączeniem infrastruktury)

Typ 8.2 Upowszechnienie modelu Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji. Wsparcie dla osób dorosłych realizowane poza systemem BUR i PSF umożliwiające wdrożenie upskilling pathways.

Okres realizacji: 01.03.2024–31.12.2026.

Całkowity budżet projektu: 24 066 516,85 zł.

Partner wiodący projektu: Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

Cel projektu: Celem głównym projektu jest podniesienie kompetencji i kwalifikacji zawodowej 1946 osób dorosłych, w tym będących przede wszystkim w niekorzystnej sytuacji, zamieszkałych na terenie subregionu jeleniogórskiego, w tym w powiecie zgorzeleckim, poprzez organizację programu wsparcia w formie kursów i szkoleń zawodowych realizowanych w Bazie Usług Rozwojowych.

Planowane działania w projekcie:

- **Doradztwo oraz wizyty monitoringowe:** obejmuje doradztwo dotyczące określenia potrzeb rozwojowych uczestników projektu, wsparcie w wyborze odpowiednich usług rozwojowych, weryfikację rynkowości wybranych usług, identyfikację nabytych umiejętności/kompetencji oraz wsparcie w ich walidacji i certyfikacji i wizyty monitoringowe;
- **Dofinansowanie usług rozwojowych dla osób dorosłych:** obejmuje udzielenie dofinansowania w postaci refundacji kosztów usług rozwojowych skierowanych do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy chcą podnieść swoje kompetencje/kwalifikacje lub przekwalifikować się, połączonych z wystawieniem promesy. Minimalna wartość dofinansowania wyniesie 80% z możliwością zwiększenia do 90%, w przypadku spełnienia określonych kryteriów. Poziom dofinansowania pojedynczej usługi rozwojowej dla jednej osoby korzystającej ze wsparcia wyniesie max 10 000 zł brutto (z wkładem własnym uczestnika).

Planowane rezultaty/wskaźniki projektu:

Liczba osób dorosłych objętych usługami rozwojowymi – 1946 osób,

Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje cyfrowe po opuszczeniu programu – 80 osób,

Liczba osób, które uzyskały zielone kwalifikacje po opuszczeniu programu - 60 osób,

Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – 1800 osób.

W ramach projektu KARR S.A. w 2024 zrealizowała następujące działania:

Liczba osób dorosłych objętych usługami rozwojowymi – 178 osób,

Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje cyfrowe po opuszczeniu programu – 1 osoba,

Liczba osób, które uzyskały zielone kwalifikacje po opuszczeniu programu - 8 osób,

Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – 31 osób.

- Realizacja projektu „**Żyj, mieszkaj, pracuj w Jeleniej Górze**” przez KARR S.A. oraz Miasto Jelenia Góra (Lider), Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych i Karkonoski Park Narodowy. Okres realizacji projektu przez KARR S.A.: 01.01.2022 r.–31.03.2024 r. Budżet KARR S.A. 490 562,47 zł. Działania KARR S.A. w ramach projektu obejmowało: „Doradztwo zawodowe w szkołach”, „Targi zawodów – cykl spotkań uczniów z przedsiębiorcami”, „Szkolenia w zakresie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz z zakresu przedsiębiorczości dla podmiotów gospodarczych”, „Szkolenia dla osób w wieku przedemerytalnym umożliwiające dokończenie lub zmianę kwalifikacji oraz kursy komputerowe dla seniorów”

Działania KARR S.A. w I kw. 2024:

- **Zajęcia grupowe w szkołach w Jeleniej Górze**, w sumie w projekcie dla 629 uczniów, w tym w 2024 roku: 11 zajęć grupowych w szkołach dla 169 uczniów.
- „**Doradztwo zawodowe w szkołach**” dla uczniów klas 7 i 8, w sumie w projekcie 112 spotkań/110 uczniów (2-ch uczniów miało po 2 spotkania), w tym 1 spotkanie indywidualne w roku 2024.
- „**Szkolenia w zakresie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz z zakresu przedsiębiorczości dla podmiotów gospodarczych**”: 30.01.2024 r. Trendy w marketingu INTERNETOWYM dla 6 osób.
- **Szkolenia dla osób w wieku przedemerytalnym /nauka j. angielskiego/ dla 7 osób.**

Część III - Realizacja polityk, programów
i strategii wojewódzkich

KULTURA

Zarząd Województwa Dolnośląskiego realizuje swoje zadania i obowiązki oraz wypełnia uchwały podjęte przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego, poprzez kierowanie oraz inicjowanie pracy w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, a także w innych jednostkach podległych samorządowi województwa.

Jednostka koordynująca: **Departament Kultury i Dziedzictwa Kulturowego**

A. Realizacja dokumentów wykonawczych

Program opieki nad zabytkami województwa dolnośląskiego na lata 2021-2024

Wydział Dziedzictwa Kulturowego (do 26.07.2024 r. Dział Dziedzictwa Kulturowego)

1: WSPARCIE DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z DOKUMENTOWANIEM ZABYTKÓW W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM

Działanie 1: Wsparcie dla opracowania dokumentacji konserwatorskiej, technicznej, architektonicznej dla obiektów zabytkowych.

Z Budżetu Województwa Dolnośląskiego udzielono wsparcia dla opracowania 10 dokumentacji na łączną kwotę: 642 971, 17 zł. Dodatkowo 1 dokumentacja opracowana w ramach dotacji celowej MKiDN: 36 285 zł.

Działanie 2: Wsparcie dla obiektów i zespołów zabytkowych ubiegających się o wpisanie na listę pomników historii, listę światowego dziedzictwa UNESCO oraz na tworzenie parków kulturowych.

Podjęto 2 działania:

- Wydział Dziedzictwa Kulturowego udzielił wsparcia pozafinansowego w opracowaniu i złożeniu wniosku o wpis na listę Pomników Historii „Krajobrazu kulturowego opactwa cystersów w Henrykowie, gm. Ziębice”;
- **Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju**, które ubiega się o wpisanie zabytkowego młyna papierniczego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, wsparcia dla muzeum w tym zakresie udzielał Wydział Współpracy z Zagranicą. Opracowanie dokumentacji aplikacyjnej dotyczącej wpisu na LISTĘ UNESCO (2024: Dofinansowanie z budżetu Województwa Dolnośląskiego w ramach dotacji podmiotowej w kwocie 166 026,00 zł).

W maju 2024 r. na listach informacyjnych Polski, Czech, Niemiec, Hiszpanii i Włoch, prowadzonych przez Komitet Światowego Dziedzictwa UNESCO, został zamieszczony nowy wpis dotyczący projektu pt. **European Paper Mills (from the era of hand-made paper)**. Pozostałe młyny aplikujące wraz z duszniczką papiernią to: młyn papierniczy w Velkich Losinach (Czechy) powstał w latach 1591-1596, papiernia w Homburgu (Niemcy) datowana na rok 1807, młyn papierniczy w Niederzwönitz (Niemcy), wzmiankowany w 1568 roku, Il Museo della Carta di Pescia (Włochy) – młyn z lat 1725-37 z Pescii w Toskanii oraz osiemnastowieczny młyn zwany “Molí de la Vila” zlokalizowany w Capellades w Katalonii (Hiszpania). Działanie wpisuje się także w realizację zadań związanych ze współpracą międzynarodową/transgraniczną opartą na zabytkach.

Działanie 5: Prowadzenie i aktualizowanie zbiorów danych przestrzennych i zasobów cyfrowych dotyczących obiektów zabytkowych.

Geoportal Dolny Śląsk – Wydział Geodezji i Kartografii we współpracy z Wydziałem Dziedzictwa Kulturowego. Opublikowanie 2 modułów tematycznych w Dolnośląskim Systemie Informacji Przestrzennej – Geoportal Dolny Śląsk: <https://geoportal.dolnyslask.pl/cat/usr/umwd-wodgik-wroclaw/mapa/dotacje-z-budzetu-wojewodztwa-dolnoslaskiego-do-prac-przy-zabytkach-jzcyk>.

Moduł: Zabytki na Dawnych Rycinach.

Wydział Geodezji – zadanie własne we współpracy z Biblioteką Uniwersytecką we Wrocławiu.

Moduł umożliwia przeglądanie dokumentów ikonograficznych ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu dotyczących obszaru Dolnego Śląska. Obiekty kartograficzne prezentowane są dzięki porozumieniu zawartemu między Województwem Dolnośląskim a Uniwersytetem Wrocławskim. Grafiki przedstawiają dolnośląskie dwory, pałace, panoramy miejscowości wg. rysunków F.B. Wernhera z poł. XVIII w. oraz z XIX-wiecznych kolekcji rycin: <https://geoportal.dolnyslask.pl/cat/usr/umwd-wodgik-wroclaw/mapa/ryciny-i-litografie-lq6wm>.

PRIORYTET 2: WSPARCIE FINANSOWE DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z RATOWANIEM I UŻYTKOWANIEM ZABYTKÓW

Działanie 1: Poprawa stanu zachowania obiektów zabytkowych stanowiących mienie województwa i określenie możliwości ich wykorzystania dla realizacji zadań własnych samorządu województwa.

W 2024 r. zrealizowano 20 zadań na kwotę: 33 931 698,96 zł.

Wydział Dziedzictwa Kulturowego w ramach Budżetu Województwa Dolnośląskiego udzielił 7 dotacji na łączną kwotę: 1 323 180 zł. Wykaz dotacji:

1. Teatr im Heleny Modrzejewskiej w Legnicy, remont schodów kamiennych 200 000 zł,
2. Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju, konserwacja kamiennego portalu; 34 000 zł,
3. Uzdrowisko Szczawno-Jedlina S.A. Remont dachu budynku uzdrowskiego Dom Zdrojowy przy ul. Kolejowej 14 w Szczawnie-Zdroju; 400 000 zł,
4. Remont i przebudowa budynku uzdrowskiego przy ul. Wojska Polskiego 6 w Szczawnie-Zdroju; 400 000 zł,
5. Uzdrowisko Łądek - Długopole S.A., Renowacja drzwi w Sanatorium „Wojciech”, 193 472 zł,
6. Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze - Zamek Bolków, wymiana okien, 45 708 zł,
7. Dolnośląskie Centrum Leczenia Uzależnień w Czarnym Borze, wymiana okien w d. budynku pałacowym, 50 000 zł.

Przykłady innych projektów realizowanych w 2024 r:

- W 2024 roku w Zamku Piastowskim w Legnicy, ze środków własnych Województwa Dolnośląskiego, zostały wykonane następujące prace remontowo-budowlane: ramach realizacji zadania: Modernizacja Zamku Piastowskiego w Legnicy, prace remontowo-budowlane w skrzydle A budynku - kompleksowy remont pomieszczeń zamku z przeznaczeniem na kawiarnię na kwotę 3 930 539,62 zł,
- W Dolnośląskim Zespole Szkół w Biedzychowicach realizowany jest projekt „Branżowe Centrum Umiejętności w dziedzinie hotelarstwa w Dolnośląskim Zespole Szkół w Biedzychowicach”. W 2024 roku wydatkowano środki 5 066 789,03 zł brutto, w tym 4 119 340,66 zł ze środków KPO oraz 947 448,37 zł z BWD.

Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy:

- 1) Remont obiektów poobozowych – bunkier nr 1 w części esesmańskiej: 132 059,00 zł. w tym: 90 280,00 zł dotacja celowa MKiDN + 41 779,00 zł środki własne;
- 2) Remont elektrycznych instalacji zewnętrznych na terenie Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy, 608 855,00 zł w tym: 304 427,00 dotacja celowa MKiDN + 304 427,00 dotacja podmiotowa UMWD + 1,00 zł środki własne;
- 3) Konserwacja metalowych obiektów (krematorium, kadź na prochy, dwa wagoniki z torowiskiem), 144 279,00 zł w tym: 70 573,00 zł dotacja celowa MKiDN + 70 573,00 dotacja podmiotowa UMWD + 3133,00 środki własne;
- 4) Pilotażowy program konserwacji i rekonstrukcji dla wybranych betonowych słupów ogrodzeniowych dawnego KL Gross-Rosen w Rogoźnicy, 79 950,00 dotacja podmiotowa UMWD Dolnośląskie Centrum Leczenia Uzależnień w Czarnym Borze, osuszenie oficyny i zabezpieczenie budynku przed zawilgoceniem, finansowanie Departament Zdrowia, środki z Budżetu Woj. Dolnośląskiego – 2024 r. kwota 611 387,59 zł, kompleksowa modernizacja tarasu budynku pałacowego: finansowanie Departament Zdrowia, środki z Budżetu Woj. Dolnośląskiego – 2024 r. kwota 184 997,44 zł, Wymiana okien 109 600 zł - Budżet Województwa.

Działanie 2: Dofinansowanie prac remontowo-konserwatorskich oraz konserwacji zabytków znajdujących się na terenie województwa.

- Wydział Dziedzictwa Kulturowego w ramach Budżetu Województwa Dolnośląskiego udzielił w 2024 r. 103 dotacje na łączną kwotę 8 636 930 zł.
- Wydział Obszarów Wiejskich: w 2024 r. udzielono 6 dotacji na kwotę 698 206,31 zł (Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020).
- Udzielono 2 dotacji z BWD (dofinansowanie w ramach konkursu Odnowa Wsi 2024 r. na łączną kwotę 73 645 zł.

Działanie 3: Wspieranie działań związanych z zabezpieczaniem zabytków.

Działanie realizowane przez Instytucję Kultury Samorządu Województwa.

- Wykonanie monitoringu wizyjnego w Domu Carla i Gerharta Hauptmannów w Szklarskiej Porębie, środki własne – 45 792,19 zł.

- Wymiana opraw oświetlenia ewakuacyjnego i awaryjnego w budynku Muzeum Karkonoskim w Jeleniej Górze, środki własne – 9200,00 zł.

Muzeum Gross-Rosen, Zakup i dostawa sprzętu do systemu telewizji obserwacyjnej w Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy, środki własne – 85 263,60 zł.

Działanie 4: Wspieranie działań związanych z dostosowaniem obiektów dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Liczba działań: 5. Środki finansowe: 486 689,01 zł.

- 3 działania realizowane przez Instytucje Kultury, finansowane z BWD na łączną kwotę 13 290,90 zł.

- 2 udzielone dofinansowania do kosztów robót budowlanych w obiektach służących rehabilitacji, na łączną kwotę 473 398,11 zł (środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych).

Działanie 5: Wspieranie poprawy efektywności energetycznej obiektów zabytkowych wraz z wymianą źródeł ciepła na zero- lub niskoemisyjne.

46 budynków objętych termomodernizacją lub poprawą efektywności energetycznej - Środki: 61 830 426,11 zł.

Departament Funduszy Europejskich (środki unijne) dane za rok 2024: dotacje obejmujące 44 budynki na łączną kwotę 60 707 976,10 zł.

Dolnośląskie Centrum Leczenia Uzależnień w Czarnym Borze (dawny zespół pałacowo-parkowy) - modernizacja kotłowni celem przejścia na opalanie gazowe Zadaniem objęto 2 budynki (kotłownia w budynku pałacowym, kotłownia w budynku oficyna), kwota 1 122 450,01 zł z Budżetu Woj. Dolnośląskiego.

PRIORYTET 3: BUDOWANIE I WZMACNIANIE WSPÓŁPRACY PODMIOTÓW ZAANGAŻOWANYCH W OCHRONĘ DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Działanie 2: Wspieranie współpracy międzyregionalnej i transgranicznej na rzecz ochrony zabytków i dziedzictwa kulturowego.

Departament Marszałka, Wydział Współpracy z zagranicą:

Promocja dolnośląskich zabytków poprzez organizację (współorganizator) międzynarodowych zawodów Games of Dron w klasztorze w Lubiążu 29-30 listopada 2024 – działanie finansowane ze środków BWD.

Wydział Rozwoju Regionalnego: realizacja 6 projektów w ramach programów: Program Interreg Czecho-Polska 2021-2027, Program współpracy Interreg Polska-Saksonia 2021-2027, Program Interreg Europa Środkowa 2021-2027.

Przykład realizacji zadania związanego z dziedzictwem kulturowym pogranicza:

Dolnośląska Organizacja Turystyczna: Projekt „Via Sacra - wkład w transgraniczne usieciwienie i rozwój produktu turystycznego”, realizowany w ramach programu Interreg Polska-Saksonia 2021-2027, „Opracowanie tras i digitalizacja pieszego i rowerowego szlaku pielgrzymkowego po stronie polskiej”.

W ramach szlaku rowerowego: Opracowanie pielgrzymkowych szlaków rowerowych i pieszych przebiegających przez obiekty sakralne zlokalizowane na terenie województwa dolnośląskiego. Opactwo Cystersów w Krzeszowie, Kościół Wang w Karpaczu, Kościół Podwyższenia Krzyża Świętego w Jeleniej Górze. Szlaki te uzupełnią będą istniejące już szlaki „Via Sacra” w Czechach i Niemczech oraz łączyć się z nimi tworząc transgraniczne propozycje szlaków. Przebieg istniejących już tras „Via Sacra” dostępny jest na stronie internetowej www.via-sacra.info. (<https://dolnyslaskrowerem.pl/trasa/via-sacra-szlak-rowerowy-nr1-dot300>).

Działanie 3: Wspieranie zintegrowanych działań służących ochronie dziedzictwa kulturowego, krajobrazu i wartości przyrodniczych.

Wydział Dziedzictwa Kulturowego: 3 działania:

– Opactwo cystersów w Henrykowie – współpraca z Gminą, Powiatem, Parafią, Kurią, organizacja spotkań i próba konsolidacji – działanie merytoryczne i organizacyjne, w ramach zadań własnych i własnych środków – związane z wpisem opactwa na listę pomników historii i działaniami w ramach tzw. „koalicji dla zabytków” – próba reaktywacji i aktywizacji szlaku cysterskiego na Dolnym Śląsku oraz popularyzacji dziedzictwa pocysterskiego,

- Opactwo w Lubiążu – współpraca z Fundacją Lubiąż i parafią w Lubiążu w celu opracowania wniosku o wpis na Listę Pomników Historii,

- Wambierzyce – osada pielgrzymkowa – nawiązanie współpracy z Gminą Radków oraz opiekunek sanktuarium w celu opracowania wniosku o wpis na Listę Pomników Historii miejscowości Wambierzyce oraz poprawy stanu zachowania zabytków z terenu Wambierzyc.

Wydział Rozwoju Regionalnego realizował 6 projektów w ramach Programu Współpracy Interreg Polska–Saksonia 2021-2027, Program Interreg Czechy–Polska 2021-2027.

CEL OPERACYJNY 2: WZMACNIANIE TOŻSAMOŚCI I MARKI REGIONU POPRZEZ ZASOBY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Działanie 2: Wspieranie programów i projektów promujących dziedzictwo kulturowe w powiązaniu z edukacją historyczną.

Departament Marszałka (wydarzenia objęte Patronatem Marszałka Województwa Dolnośląskiego):

- Konkurs "Zdobycyca Szlaku Tajemniczych Podziemi" Dolnośląska Organizacja Turystyczna Wrocław,
- II Sudecki Festiwal Historyczny "Kroniki Odkrywców" w Chełmsku Śląskim 2024 SUDETY-PRO - KRZYSZTOF WOJTAS KAMIENNA GÓRA,
- XIII Ogólnopolski Konkurs Historyczno-Regionalny i Ekologiczny. Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Bohaterów Łużyckiej Brygady WOP Gryfów Śląski,
- Międzynarodowa Konferencja Kastellologiczna "Stan i potrzeby badań nad zamkami w Polsce i krajach sąsiednich" Uniwersytet Wrocławski, Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych.

W 2024 r. Muzeum Gross-Rosen: Seminarium dla pedagogów i dydaktyków historii z województwa dolnośląskiego „Edukacja w Miejscu Pamięci – Muzeum Gross-Rosen – perspektywa dolnośląska”.

Departament Sportu i Turystyki / Wydział Turystyki / Dział Rozwoju i Promocji Turystyki: 8 projektów promujących dziedzictwo kulturowe w powiązaniu z edukacją historyczną z dotacji przyznanych w trybie pozakonkursowym / łączna wartość dotacji 47 000,00 zł - środki BWD.

PRIORYTET 2: WZMOCNIENIE ZAANGAŻOWANIA SPOŁECZNEGO W ZAKRESIE OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Działanie 1: Wsparcie merytoryczne i organizacyjne dla obecnych i potencjalnych właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych.

Nagrody Marszałka Województwa Dolnośląskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury oraz nagrody dla najlepszych użytkowników zabytków.

W 2024 r. przyznano 5 nagród po 14 000 zł na łączną kwotę 70 000 zł:

1. Twierdza Srebrna Góra Sp. z o.o.,
2. Gmina Kamieniec Ząbkowicki, właściciel Pałacu Marianny Orańskiej oraz organizator parku kulturowego obejmującego liczne zabytki i fragment Doliny Nysy Kłodzkiej,
3. Fundacji Doliny Pałaców i Ogrodów Kotliny Jeleniogórskiej, zarządzającej obiektami zabytkowymi w Bukowcu,
4. Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Jerzego w Ziębicach, właściciel gotyckiego kościoła pw. św. Jerzego – pomnika historii,
5. Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Józefa Oblubieńca NMP w Żórawinie.

Wręczeniu nagród towarzyszyło seminarium „ZABYTKI – TURYSTYCZNY MAGNES DOLNEGO ŚLĄSKA. WPŁYW DOLNOŚLĄSKICH ZABYTKÓW NA TURYSTYKĘ W REGIONIE”.

Działanie 2: Wsparcie merytoryczne i organizacyjne dla inicjatyw społecznych związanych z opieką nad zabytkami.

Wydział Dziedzictwa Kulturowego: Wsparcie dla organizacji pozarządowych w zakresie informacji o możliwości pozyskiwania środków na prace przy zabytkach, udzielane jest w trybie ciągłym, poprzez konsultacje telefoniczne i indywidualne, np. podczas wyjazdów terenowych związanych z wizytacją zabytków objętych dotacjami udzielanymi z budżetu województwa dolnośląskiego.

PRIORYTET 3: WZMACNIANIE MARKI REGIONU W OPARCIU O ZASOBY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Działanie 1: Promowanie i aktywny marketing dziedzictwa kulturowego województwa jako czynnika rozwoju gospodarczego Dolnego Śląska.

Wydział Rozwoju Regionalnego prowadził następujące działania w ramach finansowania: Pomoc Techniczna Programu Interreg Czechy–Polska 2021-2027:

- 1) Prezentacja wystawy o rezultatach projektów zrealizowanych przez dolnośląskich partnerów, w tym m.in. projektów z zakresu zabytków i dziedzictwa kulturowego;
- 2) Prowadzenie profilu na Facebook-u Interreg Czechy–Polska Dolny Śląsk, na którym prezentowane są rezultaty projektów m. in. z zakresu zabytków dziedzictwa kulturowego oraz ochrony krajobrazu i wartości przyrodniczych;
- 3) Spotkania/szkolenia, w tym prezentacje zrealizowanych projektów dotyczących zabytków i dziedzictwa kulturowego oraz możliwości uzyskania wsparcia w ramach Programu na projekty z zakresu zabytków, dziedzictwa kulturowego oraz ochrony przyrody:
 - Szkolenie Priorytetu 1 - cel nr 1.2 Bardziej skoordynowane podejście do ochrony środowiska na pograniczu czesko-polskim,
 - Cykl spotkań warsztatowych w Priorytetach: 2.1 Turystyka, 4.1 Współpraca instytucji, 4.2 Współpraca People to People,
 - Konferencja Regionalna Programów Interreg „Czas na współpracę – Programy Interreg na Dolnym Śląsku”,
 - BROUMOV 2028+. Prezentacja możliwości wsparcia, lokalna Giełda Partnerstw oraz konsultacje pomysłów projektowych,
 - Konferencja „Współpraca popłaca – 20 lat Interreg na pograniczu polsko-czeskim” w ramach Wydarzenia Rocznego Programu Interreg Czechy–Polska,
 - Współorganizacja szkolenia i konsultacji dla Wnioskodawców przeprowadzonego przez Wspólny Sekretariat w Ołomuńcu,
 - Wykład dla studentów i stoisko informacyjne podczas Dni Kariery w Akademii Nauk Stosowanych Angelusa Silesiusa,
 - Wykład i warsztaty dla studentów bohemistyki Uniwersytetu Wrocławskiego,
 - Dzień Europy - 20 lat razem. Wspólnie z sekretariatami Programów Interreg CZ-PL, Interreg Polska-Sachsen 2021-2027 i Interreg Sachsen - Tschechien prezentacja Programów Interreg na Trójstyku w Zittau.

Inne działania:

- Kongres Kultury Wrocławia i Dolnego Śląska (25-26 października 2024, Wrocław) to pierwsze wydarzenie adresowane do wszystkich osób w regionie zajmujących się i zainteresowanych szeroko pojętą kulturą – Kongres współfinansowany ze środków BWD.

Przedsięwzięcie obejmowało m.in. debaty, dyskusje, warsztaty, panel poświęcony zabytkom, które ucierpiały w powodzi, panel dotyczący tożsamości regionalnej, a także część artystyczną, do współtworzenia której zaproszeni zostali artyści i podmioty kultury z regionu. Podczas Kongresu Kultury działały stoiska informujące o instytucjach kultury oraz dolnośląskich zabytkach.

Działanie 2: Wspieranie działań mających na celu wykorzystanie dziedzictwa kulturowego dla rozwoju sektora uzdrowiskowego i turystyki.

Departament Sportu i Turystyki / Wydział Turystyki / Dział Rozwoju i Promocji Turystyki.

1 projekt / 100.000,00 zł / Międzynarodowe Targi Turystyki i Czasu Wolnego 2024 we Wrocławiu / udostępnienie przestrzeni wystawienniczej na stoisku Dolnego Śląska dla Sanatoriów Dolnośląskich.

B. Realizacja pozostałych działań podejmowanych w dziedzinie

Przedsięwzięcia realizowane z udziałem środków unijnych

Wydział Kultury/ Instytucje Kultury (Teatr Polski we Wrocławiu, Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy, Opera Wrocławska, Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju)

Zadania finansowane były ze środków BWD oraz ze środków unijnych.

Województwo Dolnośląskie zawarło porozumienia i udzieliło dotacji na wydatki bieżące i majątkowe w łącznej wysokości – 2 986 473,12 zł.

- Modernizacja Sceny Kameralnej Teatru Polskiego we Wrocławiu wraz z zakupem niezbędnego wyposażenia w celu uzyskania niższej energochłonności obiektu – całość zadania jest dofinansowanie w części ze środków FEDŚ; a w części ze środków BWD w wysokości 253 327,00 zł.
- Modernizacja Teatru Polskiego we Wrocławiu – Scena Główna – całość zadania jest dofinansowanie w części ze środków FEDŚ; a w części ze środków BWD w wysokości 2 298 088,12 zł.
- Remont wraz z przebudową pomieszczeń oraz prace konserwatorsko-restauratorskie Teatru im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy – całość zadania jest dofinansowanie w części ze środków FENIKS; a w części ze środków BWD w wysokości 125 000,00 zł.
- Poprawa atrakcyjności oferty kulturalnej Opery Wrocławskiej przez rozbudowę budynku i modernizację wyposażenia – etap I – całość zadania jest dofinansowana w części ze środków FENIKS; a w części ze środków BWD w wysokości 147 600,00 zł.
- Rewitalizacja przestrzeni zabytkowego Młyna papierniczego w Dusznikach-Zdroju – całość zadania jest dofinansowana ze środków FEDŚ; a w części ze środków BWD w wysokości 121 770,00 zł.
- Ogród sensoryczny – zadanie realizowane przez Wrocławski Teatr Pantomimy w części jest dofinansowane ze środków KPO; a w części ze środków BWD w wysokości 33 340,00 zł.
- Pantomima porusza – zadanie realizowane przez Wrocławski Teatr Pantomimy w części jest dofinansowane ze środków KPO; a w części ze środków BWD w wysokości 7348,00 zł.

Przedsięwzięcia wieloletnie, realizowane z udziałem środków krajowych

Wydział Kultury/Instytucje Kultury (Filharmonia Dolnośląska w Jeleniej Górze; Filharmonia Sudecka w Wałbrzychu)

Zadania finansowane były ze środków BWD oraz ze środków własnych instytucji kultury.

Województwo Dolnośląskie zawarło porozumienia i udzieliło dotacji na wydatki bieżące i majątkowe w łącznej wysokości – 232.137,60 zł.

- Modernizacja budynku i urządzeń pod kątem dostosowania do obowiązujących przepisów ppoz. w Filharmonii Dolnośląskiej w Jeleniej Górze – dofinansowanie ze środków BWD w wysokości 32 736,00 zł.
- Zakup systemu informatycznego do sprzedaży i zarządzania koncertami w Filharmonii Sudeckiej w Wałbrzychu – dofinansowanie ze środków BWD w wysokości 12 441,60 zł.
- Przebudowa balkonowych miejsc siedzących w Filharmonii Sudeckiej w Wałbrzychu – dofinansowanie ze środków BWD w wysokości 186 960,00 zł.

Poprawa funkcjonowania instytucji kultury

Wydział Kultury/Instytucje Kultury (Dolnośląska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu; Dolnośląskie Centrum Filmowe we Wrocławiu; Filharmonia Sudecka w Wałbrzychu; Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze; Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy)

Zadania finansowane były ze środków BWD oraz ze środków własnych instytucji kultury.

Województwo Dolnośląskie zawarło porozumienia i udzieliło dotacji na wydatki bieżące i majątkowe w łącznej wysokości – 1 611 883,00 zł.

W 2024 roku zrealizowano 8 zadań w ramach programu: poprawa funkcjonowania instytucji kultury:

- Dolnośląska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu – Wykonanie ekspertyzy stanu technicznego oraz inwentaryzacji wielobranżowej budynków Dolnośląskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu;
- Dolnośląskie Centrum Filmowe we Wrocławiu – Modernizacja oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego w kinie DCF we Wrocławiu;
- Dolnośląskie Centrum Filmowe we Wrocławiu – Remont Sali kinowej w kinie Pionier w Żarach;
- Filharmonia Sudecka w Wałbrzychu – Modernizacja sanitariatów i instalacji wodno-kanalizacyjnej w obiekcie Słowackiego 4 – na poziomie pomieszczeń garderoby muzyków Orkiestry Symfonicznej – stanowiącym własność instytucji kultury;
- Filharmonia Sudecka w Wałbrzychu – Renowacja drewnianej podłogi proscenium Sali Koncertowej instytucji kultury;
- Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze – Rewitalizacja pomieszczeń piwnic zabytkowego budynku Muzeum Karkonoskiego;
- Filharmonia Sudecka w Wałbrzychu – Zakup lokalu położonego przy ul. Słowackiego 4a w Wałbrzychu;
- Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy – Zakup lokalu tzw. „Sceny na Piekarach” w Legnicy.

Przedsięwzięcia kulturalne

Wydział Kultury/Instytucje Kultury (Dolnośląskie Centrum Filmowe we Wrocławiu, Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu, Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy, Filharmonia Dolnośląska w Jeleniej Górze, Filharmonia Sudecka w Wałbrzychu, Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu)

Zadania finansowane były ze środków BWD oraz środków własnych instytucji kultury.

Województwo Dolnośląskie udzieliło dotacji na wydatki bieżące w łącznej wysokości – 1 619 660,00 zł.

W 2024 roku zrealizowano 16 przedsięwzięć kulturalnych:

- Festiwal Korelacje 2024;
- Pasma filmowe z pokazami filmu pt. „Jutro będzie nasze”;
- Prezentacja spektaklu „Mensch” w ramach projektu HAUS Chemnitzer Alternativer Unser Supermarkt;
- Dolnośląskie Obchody Międzynarodowego Dnia Teatru w roku 2024;
- Koncert NIMIT na Dolnym Śląsku;
- Eduremix – Filharmonia Sudecka – Sokołowsko Jazz Meets Punk;
- Cykl koncertów symfonicznych i kameralnych, które będą realizowane w Sali Królewskiej Akademii Rycerskiej w Legnicy oraz okazjonalnie w okolicznych miejscach Dolnego Śląska;
- Udział Orkiestry Symfonicznej w koncercie z okazji obchodów 300-lecia Uzdrowiska w Jedlinie Zdroju;
- Organizacja kongresu Kultury – „Sztuka Współpracy”;
- Desygnaty regionalne kultury;
- Desygnaty Sztuki;
- Produkcja filmu dokumentalnego o przewodnikach sudeckich z okazji 70-lecia powstania Koła Przewodników Sudeckich;
- Produkcja filmu dokumentalnego o szklarzach i historii szklarstwa na pograniczu karkonosko-izerskim. I etap produkcji;
- Produkcja filmu dokumentalnego „Smuga dźwięków”. Opowieść o muzyce popularnej i rockowej w latach 60 i 70 XX wieku. I etap produkcji;
- Dolny Śląsk Pełen Kultury i Sztuki – cyklu wystaw, koncertów, przedstawień, spotkań, wydawnictw;
- Wystawa artystki Sindy Werner pt. „Warstwy”.

Współdział w realizacji programów operacyjnych MKiDN

Wydział Kultury/Instytucje Kultury (Teatr Polski we Wrocławiu; Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu; Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy; Filharmonia Dolnośląska w Jeleniej Górze; Filharmonia Sudecka w Wałbrzychu)

Zadania finansowane były ze środków BWD oraz z budżetu MKiDN.

Województwo Dolnośląskie zawarło porozumienia i udzieliło dotacji na wydatki bieżące i majątkowe w łącznej wysokości – 1 115 087,25 zł.

W 2024 roku zrealizowano 10 przedsięwzięć kulturalnych:

- Teatr Wirtualny;
- Zabierz mnie do Centrum;
- Zapracowani. Odsłona 3: Gastrofaza;
- „Teatr, który łączy” – cykl artystyczny Teatru Modrzejewskiej w Legnicy (2024);
- Zakup wyposażenia Teatru im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy do realizacji spektakli;
- Maciej Małecki – Koncert na 2 flety i orkiestrę symfoniczną;
- XXIII Ogólnopolski Festiwal Gwiazdy Promują;
- Nowe wyposażenie – nowe możliwości. Zakupy inwestycyjne Filharmonii Sudeckiej im. Józefa Wiłkomirskiego w Wałbrzychu;
- Konserwacja - restauracja części kolekcji znaczków wyd.: 1919-1938 z Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu;
- Stworzenie wystawy stałej pt. „Zbiór katalogowy polskich znaczków pocztowych”.

Przyznawanie dotacji organizacjom pozarządowym**Wydział Kultury**

W 2024 roku w ramach finansowania lub dofinansowania zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym w rozumieniu art. 3 ust. 2 i podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wydatkowano środki w łącznej wysokości: 3 783 650 zł, z podziałem na:

- w ramach otwartego konkursu ofert na zadania jednoroczne, w którym przyznano dotacje na 98 zadań, wykonanie: 2 207 301,59 zł;
- w ramach art. 19a przyznano 50 dotacji, wykonanie 411 698,41 zł;
- w ramach art. 12 przyznano 1 dotację na kwotę 10 000 zł;
- w ramach otwartego konkursu ofert, na zadania wieloletnie – edycja 2023, w którym przyznano 17 dotacji, wykonanie: 501 400 zł;
- w ramach otwartego konkursu ofert na zadania wieloletnie – edycja 2024, w którym przyznano 17 dotacji, wykonanie: 653 250 zł.

Finasowanie: Budżet Województwa Dolnośląskiego.

Przyznawanie stypendiów osobom zajmującym się twórczością artystyczną oraz upowszechnianiem kultury

Wydział Kultury

Przyznawanie stypendiów osobom zajmującym się twórczością artystyczną oraz upowszechnianiem kultury Udzielono stypendia dla 34 osób zajmującym się twórczością artystyczną oraz upowszechnianiem na łączną kwotę 496 000,00 zł.

Wraz z Ośrodkiem Kultury i Sztuki we Wrocławiu zorganizowano Galę Stypendialną w Teatrze Polskim we Wrocławiu – Scena na Świebodzkim, podczas której wręczono dyplomy 34 laureatom, którzy realizowali projekty w dziedzinach takich jak muzyka, taniec, film, teatr, literatura, sztuki wizualne czy animacja kulturalna.

Finasowanie: Budżet Województwa Dolnośląskiego.

Współorganizacja Kongresu Kultury Wrocławia i Dolnego Śląska

Wydział Kultury

Kongres Kultury Wrocławia i Dolnego Śląska był wyjątkową okazją, by nawiązać nowe relacje czy zainspirować się nowatorskimi pomysłami i trendami. Do udziału zaproszone zostały wszystkie osoby zainteresowane życiem kulturalnym regionu – przedstawiciele wrocławskich i dolnośląskich samorządów i instytucji kultury oraz organizacje pozarządowe i przedstawiciele tzw. 3 sektora. Program obejmował m.in. debaty, dyskusje i warsztaty, a także część artystyczną, do współtworzenia której zaproszeni byli artyści i podmioty kultury z regionu.

Działalność bieżąca instytucji kultury dla których organizatorem/ współorganizatorem jest Województwo Dolnośląskie

Wydział Kultury/ Instytucje kultury

W 2024 r. Województwo Dolnośląskie przyznało dotacje podmiotowe z budżetu dla instytucji kultury przeznaczone na działalność bieżącą w łącznej wysokości 124 112 388,15 zł.

W tym 110 000 zł dla Filharmonii Sudeckiej w Wałbrzychu w ramach źródła finansowania: DOT-P-POMOC FIN (Pomoc finansowa z Miasta Wałbrzych), na podstawie umów zawartych pomiędzy Miastem Wałbrzych a Województwem Dolnośląskim w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Województwa Dolnośląskiego z przeznaczeniem na udzielenie dotacji podmiotowej dla Filharmonii Sudeckiej w Wałbrzychu na zadania: Festiwal Księżnej Daisy” w kwocie 60 000 zł i „Wałbrzyska Letnia Serenada 2024” w kwocie 50 000 zł. Ponadto w ramach zadania pn. Działalność bieżąca instytucji kultury, dla których organizatorem/współorganizatorem jest Województwo Dolnośląskie przekazano środki w wysokości – 1621,15 zł tytułem zwrotu kosztów podróży członków komisji konkursowej mającej na celu powołanie nowego dyrektora Opery Wrocławskiej.

Instytucje kultury, dla których organizatorem jest samorząd:

- Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze;
- Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju;
- Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy. Niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady (1940-1945);
- Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu;
- Dolnośląska Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Mikulskiego we Wrocławiu;
- Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu;
- Teatr Polski we Wrocławiu (instytucja prowadzona wspólnie z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego);
- Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy (instytucja prowadzona wspólnie z miastem Legnica);
- Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu;
- Wrocławski Teatr Pantomimy im. Henryka Tomaszewskiego we Wrocławiu;
- Opera Wrocławska (instytucja prowadzona wspólnie z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego);
- Filharmonia Dolnośląska w Jeleniej Górze;

- Filharmonia Sudecka w Wałbrzychu;
- Muzeum Sportu i Turystyki w Karpaczu;
- Dolnośląskie Centrum Filmowe we Wrocławiu;
- Narodowe Forum Muzyki (instytucja prowadzona wspólnie z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego).

Dolnośląska Nagroda Kulturalna SILESIA

Wydział Kultury

Zadanie coroczne, w 2024 roku wydatkowano środki w wysokości 150 000 zł. Dolnośląska Nagroda Kulturalna Silesia Sejmiku Województwa Dolnośląskiego – nagrody przyznane uchwałami Sejmiku Województwa Dolnośląskiego i przekazane 6 laureatom.

Nagroda Kulturalna Śląska

Wydział Kultury

Nagroda Kulturalna Śląska - rozdysponowana została w kwocie 64 000 zł. W 2024 r. organizację Nagrody Kulturalnej Śląska powierzono Ośrodkowi Kultury i Sztuki we Wrocławiu. Gala wręczenia Nagrody Kulturalnej Śląska Kraju Związkowego Dolnej Saksonii miała miejsce 21 września 2024 r. w Teatrze Państwowym w Brunzshwiku (Dolna Saksonia, Republika Federalna Niemiec). Ze względu na sytuację powodziową panującą w tamtym okresie w Polsce i wielu innych krajach Europy, przedstawiciele władz samorządowych z Dolnego Śląska odwołali swój udział w uroczystości wręczenia nagród, aby cały czas wspierać ofiary powodzi oraz zapewnić pomoc poszkodowanym.

Laureatami Nagrody Głównej w 2024 r zostali: Pani prof. dr. hab. Ewa Sabina Chojecka – polska historyk sztuki, Pani Nicola Remig – niemiecka kierownik Centrum Dokumentacji i Informacji w Haus Schlesien w Konigswinter.

Laureatami nagrody specjalnej zostali: Stowarzyszenie Młodych Muzyków z Niemien i Polski, Urząd Gminy Stoszowice za zaangażowanie na rzecz miejsca spotkań – Twierdza Srebrna Góra.

Finasowanie: Budżet Województwa Dolnośląskiego.

Nagrody Marszałka Województwa Dolnośląskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury

Wydział Kultury

W 2024 roku na zadanie: Nagrody Marszałka Województwa Dolnośląskiego wydatkowano środki w łącznej wysokości 220 000 zł, w tym:

Nagrody o charakterze szczególnym w wysokości 150.000 zł, tj. Nagroda Marszałka Województwa Dolnośląskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury dla 34 laureatów oraz za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury dla najlepszych użytkowników zabytków dla 5 laureatów w wysokości 70 000 zł.

Finasowanie: Budżet Województwa Dolnośląskiego.

Modernizacja Zamku Piastowskiego w Legnicy

Wydział Edukacji (Dolnośląskie Centrum Kształcenia Ustawicznego i Językowego Kadr w Legnicy)

Realizator: Dolnośląskie Centrum Kształcenia Ustawicznego i Językowego Kadr w Legnicy.

Zaplanowane na rok 2024 zadanie pn.: Modernizacja Zamku Piastowskiego w Legnicy zostało zrealizowane. Na zadanie wydatkowano środki w wysokości: 3 931 277,62 zł.

W ramach realizacji zadania wykonano następujące prace: przeprowadzenie postępowania przetargowego, roboty budowlane - przebudowa wewnętrzna kawiarni (segment A) z tarasami zewnętrznymi, pełnienie nadzoru inwestorskiego, pełnienie nadzoru autorskiego, badania archeologiczne, roboty budowlane.

Część III - Realizacja polityk, programów
i strategii wojewódzkich

EDUKACJA I NAUKA

Zarząd Województwa Dolnośląskiego realizuje swoje zadania i obowiązki oraz wypełnia uchwały podjęte przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego, poprzez kierowanie oraz inicjowanie pracy w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, a także w innych jednostkach podległych samorządowi województwa.

Jednostka koordynująca: **Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy**

A. Realizacja dokumentów wykonawczych

Dolnośląski System Wspierania Uzdolnień

Wydział Edukacji

W ramach Dolnośląskiego Systemu Wspierania Uzdolnień realizowane były następujące wydarzenia:

1. Konkursy

Wydział Edukacji w porozumieniu z Dolnośląskim Kuratorem Oświaty realizował w 2024 r. konkursy przedmiotowe „zDolny Ślązak”. Konkursy „zDolny Ślązak” są konkursami wojewódzkimi, skierowanymi do wszystkich uczniów szkół podstawowych z terenu województwa dolnośląskiego. Obejmują przedmioty szkolne: język polski, matematykę, historię, biologię, geografę, chemię, fizykę, język angielski oraz język niemiecki. Realizatorem konkursów jest Dolnośląski Kurator Oświaty, we współpracy z Samorządem Województwa Dolnośląskiego – Dolnośląską Biblioteką Pedagogiczną we Wrocławiu (okres styczeń–czerwiec 2024 r.), Dolnośląskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu (okres lipiec–grudzień 2024 r.), Dolnośląskim Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym nr 12 dla uczniów Nieśłyszących i Słabosłyszących oraz z innymi niepełnosprawnościami im. Marii Grzegorzewskiej we Wrocławiu, przy współpracy z Uniwersytetem Wrocławskim oraz dyrektorami i nauczycielami szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Konkursy odbywają się w trzech etapach: szkolnym, powiatowym oraz wojewódzkim. Laureaci konkursów otrzymują najwyższą pozytywną roczną oceną z zajęć edukacyjnych, z których uczeń otrzymał tytuł laureata, zwolnienie z danego zakresu odpowiedniej części egzaminu ósmoklasisty, przyjęcie w pierwszej kolejności do publicznej szkoły ponadpodstawowej.

Wydatkowana kwota to 63 369,15 zł - (środki BWD).

W ramach współpracy z Gruzją, Wydział Edukacji był organizatorem VI edycji Regionalnego Konkursu pn. „Gruzja – fascynująca podróż”. Realizatorem konkursu był Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu oraz Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu, przy współpracy z Dolnośląskim Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym nr 13 dla uczniów Niewidomych i Słabowidzących oraz z innymi niepełnosprawnościami im. Marii Grzegorzewskiej we Wrocławiu. Celem konkursu było propagowanie wiedzy o Gruzji, w tym o partnerskiej Adżarskiej Republice Autonomicznej. Uczestnikami konkursu byli uczniowie z dolnośląskich szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych. Nagrodą dla laureatów był wyjazd do Gruzji. Laureaci tożsamy konkursów przeprowadzonych w szkołach w Gruzji, w ramach nagrody przyjeżdżają do Polski, w celu poznania tradycji, kultury i historii naszego kraju, a także biorą udział w lekcjach języka polskiego.

Wydatkowana kwota to 85 944 zł – (środki BWD).

Samorząd Województwa Dolnośląskiego wraz z Politechniką Wrocławską, Wrocławskim Centrum Sieciowo Superkomputerowym, Dolnośląskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu, Dolnośląskim Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym nr 13 dla uczniów Niewidomych i Słabowidzących oraz z innymi niepełnosprawnościami im. Marii Grzegorzewskiej we Wrocławiu, w 2024 r. był organizatorem konkursu „CYBERTRON DOLNY ŚLĄSK 2024”. Wydarzenie odbyło się we współpracy z czeskim regionem Kralovohradeckim. Przedmiotowy konkurs to zespołowa grywalizacja informatyczna, sprawdzająca umiejętności informatyczne i zdolności kreatywnego rozwiązywania problemów, z zakresu cyberbezpieczeństwa i infrastruktury krytycznej. Konkurs skierowany był do uczniów techników i liceów z terenu Dolnego Śląska. W ramach konkursu „CyberTron” Samorząd Województwa Dolnośląskiego przekazał również dotację dla Politechniki Wrocławskiej, na działania związane z jego realizacją.

Wydatkowana kwota to 202 861,30 (środki BWD);

W 2024 r. realizowany był projekt pn. "Pomoc Psychologiczno-Pedagogiczna", polegający na przeprowadzeniu szkoleń i warsztatów dla nauczycieli i wychowawców, z zakresu rozpoznawania problemów emocjonalnych i psychicznych uczniów oraz udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz projekt „Polityka ochrony dzieci w placówkach oświatowych” polegający na przeprowadzeniu warsztatów dla nauczycieli przez

zewewnętrznych specjalistów. Realizatorem projektu był Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu.

Wydatkowana kwota to 149 999,26 zł – (środki BWD).

2. Wydarzenia

Zgodnie z Uchwałą Nr LXVIII/1472/24 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 21 marca 2024 r. w sprawie przyznawania jednorazowego stypendium uczniom szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz studentom w ramach Dolnośląskiego Programu Wspierania Talentów Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu powołana została do realizacji wymienionego zadania.

Głównym celem i zadaniem programu jest przyznanie stypendiów utalentowanym i efektywnie działającym grupom młodzieży, chcącym pracować nad swoim rozwojem, by umożliwić im start w prestiżowych międzynarodowych i ogólnopolskich konkursach. Dzięki temu uczniowie oraz studenci, którzy uzyskują wybitne osiągnięcia w konkursach, olimpiadach, turniejach na szczeblu ogólnopolskim czy międzynarodowym z zakresu różnych dziedzin mogą uzyskać na nie środki.

Wydatkowana kwota to 86 102,00 zł – (środki BWD).

3. Dotacje

W ramach Dolnośląskiego Systemu Wspierania Uzdolnień Samorząd Województwa Dolnośląskiego od 2001 r. przekazuje dotację na realizację Programu Stypendialnego „zDolny Śląsk”. Program Stypendialny „zDolny Śląsk” realizowany jest w ramach otwartego konkursu ofert na realizację w danym roku szkolnym zadania publicznego w ramach Dolnośląskiego Systemu Wspierania Uzdolnień, polegającego na obsłudze regionalnego programu stypendialnego „zDolny Śląsk”. W 2023 r. ogłoszony został otwarty konkurs ofert na realizację przedmiotowego zadania na lata 2023/2024, 2024/2025, 2025/2026. Przedmiotowe zadanie realizowane jest przez Fundację Edukacji Międzynarodowej we Wrocławiu.

Wydatkowana kwota to 240 000 zł – (środki BWD).

Samorząd Województwa Dolnośląskiego w ramach finansowania lub dofinansowania zadań publicznych, przekazał w 2024 r. dotację w kwocie 440 500 zł dla dolnośląskich uczelni wyższych na następujące zadania:

- Akademia Wychowania Fizycznego im. Polskich Olimpijczyków we Wrocławiu - na realizację zadania publicznego pn. VII Ogólnopolska Konferencja dla Młodych Naukowców „Wieczór Naukowca 2024 – Wokół Człowieka”. Konferencja miała na celu promowanie badań młodych naukowców w zakresie nauk o kulturze fizycznej, w tym wychowania fizycznego, rehabilitacji, sportu, turystyki i rekreacji, promocji zdrowia, rozwój potencjału naukowego studentów oraz uczestników studiów doktoranckich i szkoły doktorskiej. Ponadto konferencja umożliwiła wymianę doświadczeń badawczo-naukowych z krajowymi jednostkami naukowymi, propagowanie idei Studenckich Kół Naukowych, integrację lokalnego środowiska akademickiego (studenci, doktoranci, nauczyciele akademicy, słuchacze Uniwersytetów Trzeciego Wieku) we Wrocławiu i województwie dolnośląskim. Przekazana dotacja to 7000 zł - (środki BWD).

- Akademia Wychowania Fizycznego im. Polskich Olimpijczyków we Wrocławiu, realizacja zadania publicznego pn. XXXI Plebiscyt „Życia Akademickiego” na najlepszego Sportowca i Trenera Akademii Wychowania Fizycznego im. Polskich Olimpijczyków we Wrocławiu i Klubu Sportowego AZS-AWF. Celem wydarzenia było scalenie dolnośląskiego środowiska akademickiego i sportowego, budowanie relacji między studentami Akademii i studiującymi w niej wysokiej klasy sportowcami oraz środowiskiem lokalnym, wskazywanie pozytywnych wzorców związanych z uprawianiem wysoko kwalifikowanego sportu z umiejętnością łączenia z edukacją na studiach wyższych, w ramach tzw. „dual kariery”. W Plebiscycie będą brać udział studenci – sportowcy, trenerzy, którzy reprezentowali Akademię, Klub, Dolny Śląsk w imprezach o randze krajowej i międzynarodowej, podczas których uzyskiwali spektakularne sukcesy, bijąc rekordy i uzyskując wysokie rezultaty sportowe. Przekazana dotacja to 6000,00 zł - (środki BWD).

- Uniwersytet Dolnośląski DSW we Wrocławiu - dofinansowanie zadania publicznego pn. „Publikacja Księgi pamiątkowej prof. dr. hab. Edwarda Czapiewskiego”. Publikacja monografii wieloautorskiej pt. „Współczesne wyzwania administracji i polityki. Księga pamiątkowa dedykowana jest Profesorowi Edwardowi Czapiewskiemu z okazji jubileuszu 50-lecia pracy akademickiej”. Opracowanie monografii jest konsekwencją przeprowadzonych badań dotyczących funkcjonowania administracji publicznej w XXI w. Na publikację złożyły się teksty badaczy z Uniwersytetu Wrocławskiego i Uniwersytetu Dolnośląskiego DSW we Wrocławiu. Przekazana dotacja to 12 000 zł - (środki BWD).

- Politechnika Wrocławska - na realizację zadania publicznego pn. Międzynarodowa konferencja pt. Filozofia w technologii – różne perspektywy. Inspiracją do organizacji konferencji był szybki rozwój w obszarze technologii, a co za tym idzie, potrzeba uporządkowania założeń filozoficznych, przyświecających tworzeniu sztucznej inteligencji. Podczas konferencji były podejmowane takie tematy, jak: społeczny wpływ technologii przetwarzania danych, kwestie etyczne w kontekście nowych technologii, wzrastająca rola filozofii w dobie coraz bardziej złożonych technologii, zwłaszcza w odniesieniu do sztucznej inteligencji oraz szanse i zagrożenia, jakie pojawiają się dla inżynierów za sprawą rozwoju technologii. Przekazana dotacja to – 8000,00 zł - (środki BWD).

- Politechnika Wrocławska - na realizację zadania publicznego pn. „Nocne Listowanie na Politechnice Wrocławskiej 2024”. „Nocne Listowanie” polegało na wieczorno-nocnym pisaniu listów z prośbą o wsparcie funduszu stypendialnego dla studentów z niepełnosprawnościami, którzy uczą się na Politechnice Wrocławskiej. Listy wysyłane były do różnych przedsiębiorstw i fundacji. Autorami listów byli studenci, pracownicy, doktoranci, absolwenci i sympatycy Politechniki Wrocławskiej. „Nocne Listowanie” uzupełniło działania Politechniki Wrocławskiej na rzecz wsparcia studentów z niepełnosprawnościami, takie jak Charytatywny Bal Politechniki Wrocławskiej. Przekazana dotacja to – 15 000,00 zł - (środki BWD).

- Politechnika Wrocławska - realizacja zadania publicznego pn. Publikacja monografii dwuautorskiej - Zaawansowana filozofia w sztucznej inteligencji (Advanced Philosophy in AI). Zadanie polegało na opracowaniu monografii dwuautorskiej, która stanowiła kontynuację działań naukowych podjętych na konferencji „Filozofia w technologii”, która odbyła się 12 kwietnia br. na Politechnice Wrocławskiej. Tematyka monografii dotyczyła zagadnień związanych z rozwojem sztucznej inteligencji, w dużym stopniu powiązanych z etyką, sprawczością, fenomenologią i metafizyką. Monografia powstanie w języku angielskim, we współpracy z przedstawicielami Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Przekazana dotacja to – 12 500,00 zł - (środki BWD).

- Politechnika Wrocławska - realizacja zadania publicznego pn. „Zajęcia warsztatowe wg metodologii STEM dla maturzystów/kandydatów na studia wyższe”. Celem zadania było pobudzenie zainteresowań oraz rozwinięcie kompetencji przyszłych studentów w zakresie nauk technicznych i przyrodniczych oraz nowoczesnych techniki i technologii, takich jak mechatronika, druk 3D i prototypowanie. Zorganizowano warsztaty dla maturzystów/kandydatów na studia techniczno-przyrodnicze, prowadzone przez pracowników naukowych i dydaktycznych Politechniki Wrocławskiej, doświadczonych trenerów, przy udziale studentów z Kół Naukowych PWr. Przekazana dotacja to – 50 000,00 zł - (środki BWD).

- Politechnika Wrocławska - realizacja zadania publicznego pn. „VIII Polski Rajd Ekologiczny z Konferencją Naukową Vehicles of the Future”. Organizowana już po raz VIII przez Politechnikę Wrocławską Rajdokonferencja, była okazją do publicznej prezentacji efektów pracy twórczej, wymiany myśli studentów, hobbystów i doświadczonych naukowców oraz kształtowania postaw patriotycznych. Wydarzenie realizowane jest w formie pokazu alternatywnych konstrukcji pojazdów, klasycznej konferencji naukowej, promowania postaw obywatelskich oraz rajdu śladami wybitnych Rodaków i świętych miejsc dla wszystkich Polaków. Przekazana dotacja to – 40 000,00 zł - (środki BWD).

- Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu - na realizację zadania publicznego pn. I Forum Rozwoju Organizacji Pozarządowych Dolnego Śląska (konferencja). Celem konferencji była identyfikacja barier oraz wyzwań współpracy międzysektorowej. Współpraca międzysektorowa niesie ze sobą wiele wyzwań, z których część ma negatywny wpływ na działalność społeczną. Zamiarem organizatorów jest zainicjowanie praktycznych zmian i wsparcie dialogu międzysektorowego (biznes, NGO, instytucje publiczne). Adresatami zadania byli naukowcy, doktoranci, przedstawiciele instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz biznesu. Wydarzenie promowało naukę, jako czynnik integrujący współpracę międzysektorową oraz upowszechnianie wiedzy w obszarze stosowania nowoczesnych metod zarządzania do wsparcia działań społecznych. Przekazana dotacja to – 10 000,00 zł - (środki BWD).

- Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu - na realizację zadania publicznego pn. Maraton projektowania innowacyjnych rozwiązań – DTthon 7.0 by DT HUB (2-gi Jeleniogórski DTthon). Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, we współpracy z Centrum Projektowania Innowacyjnych Rozwiązań - Centrum DT HUB oraz Wirtualną Studencką Firmą Konsultingową – WSKF byli organizatorami siódmej edycji Maratonu innowacyjnych rozwiązań DTthon 7.0. Przedsięwzięcie skierowane było do studentów Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, którzy projektują rozwiązania dla wyzwań, jakie specjalnie na tę okoliczność formułują zaproszone do współpracy przedsiębiorstwa. W ramach wydarzenia odbył się „Rajd Ekonomisty” z udziałem 30 studentów z Wrocławia i Jeleniej Góry. Przekazana dotacja to – 13 500,00 zł - (środki BWD).

- Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu - na realizację zadania publicznego pn. „Prawne i etyczne aspekty prowadzenia eksperymentów medycznych”. Tematyka konferencji dotyczyła prawnych i etycznych zagadnień związanych z realizacją m.in. eksperymentów medycznych oraz kwestii, które łączą się

z najważniejszym ogniwem eksperymentów – uczestnikiem. Omawiane były kwestie związane z obowiązkiem informacyjnym wobec uczestnika, czy też jego zgodą na uczestnictwo w eksperymencie medycznym. Ponadto dyskutowano nt. kwestii tajemnicy oraz ochrony prywatności w eksperymentach medycznych. Podczas wspólnej debaty uczestnicy zapoznali się z problemami, z jakimi na co dzień spotykają się Komisje Bioetyczne. Przekazana dotacja to – 20 000,00 zł – (środki BWD);

- Uniwersytet Wrocławski - na realizację zadania publicznego pn. konferencja naukowa „Administracja publiczna wobec procesów zmian w XXI wieku”. Celem konferencji było przedstawienie wszelkich uwarunkowań odnoszących się do przedmiotowego zagadnienia oraz wymiana idei i poglądów pomiędzy przedstawicielami środowiska naukowego z wielu krajowych ośrodków naukowych. Problematyka konferencji dotyczyła zachodzących zmian cywilizacyjnych, społecznych i prawnych, mających wpływ na organizację i funkcjonowanie administracji publicznej. Wśród tematyki uwzględniono perspektywę zagadnień ogólnych, ustrojowych, materialnych i procesowych. W wydarzeniu udział wzięli studenci, doktoranci oraz przedstawiciele ośrodków naukowych z całej Polski. Przekazana dotacja to – 20 000,00 zł – (środki BWD).

- Uniwersytet Wrocławski - na realizację zadania publicznego pn. XXVII Dolnośląski Festiwal Nauki 2024. Zadanie polegało na organizacji największego w kraju wydarzenia popularyzującego naukę, kulturę i sztukę. Edycja 2024 odbywa się pod hasłem „Trenuj umysł” i jest odzwierciedleniem ogłoszonego przez Sejm roku 2024 pod patronatem Polskich Olimpijczyków. Festiwal skupił się na szerokim spektrum dziedzin, od nauk społecznych, ekonomicznych, prawnych i humanistycznych, po architekturę, nauki ścisłe i teologiczne, przyrodnicze, medycynę, sport, informatykę, inżynierię, ochronę środowiska oraz sztuki plastyczne i teatralne. Przekazana dotacja to – 80 000,00 zł – (środki BWD).

- Uniwersytet Wrocławski - na realizację zadania publicznego pn. konferencja naukowa „1624. Duchowość Śląska w kontekście zmiany pokoleniowej - Jacob Boehme i Angelus Silesius”. Wydarzenie odbyło się w dniach 25-28 września 2024 r. w Krzeszowie oraz w Zgorzelcu - miejscach integralnie związanych z życiem i działalnością reprezentantów duchowości śląskiej XVII wieku, tj. Jacoba Boehmego i Angelusa Silesiusa. Konferencja adresowana była zarówno do studentów, doktorantów, pracowników uczelni, jak również do przedstawicieli regionalnych instytucji kulturalnych i edukacyjnych oraz do miłośników regionalnej kultury. Wszystkie sesje miały charakter otwarty, wstęp jest bezpłatny. Na konferencji poruszane były również zagadnienia związane z kulturą duchowo-materialną okresu od XVII do XVIII wieku. Przekazana dotacja to – 7000,00 zł – (środki BWD).

- Uniwersytet Wrocławski - na realizację zadania publicznego pn. „9. Kongres Młodych Matematyków”. Celem Kongresu było rozwijanie pasji matematycznych najzdolniejszych uczniów szkół średnich oraz zintegrowanie ich ze sobą. Długofalowym celem Kongresu było zachęcenie uczniów do podejmowania studiów na ścisłych kierunkach na polskich uczelniach. Kongres organizowany był przez Wydział Matematyki i Informatyki Uniwersytetu Wrocławskiego. Uczniowie reprezentujący województwo dolnośląskie zostali wytypowani przez Dolnośląskiego Kuratora Oświaty. Część osób została zaproszona przez organizatorów na podstawie wyników Olimpiady Matematycznej. Przekazana dotacja to – 20 000,00 zł – (środki BWD).

- Uniwersytet Wrocławski - na realizację zadania publicznego pn. Prze-Wodnik dolnośląski. Wody regionu jako miejsca pamięci i dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe (projekt naukowo-edukacyjny). Projekt realizowany był w dwóch częściach (naukowej i edukacyjnej) w okresie 10 maja 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. Celem i oczekiwanym rezultatem realizacji zadania było upowszechnianie oraz promowanie dolnośląskiego regionalizmu jako nauki i jednocześnie popularnej wiedzy o regionie, zwłaszcza o jego pamięci kulturowej i dziedzictwie przyrodniczo-kulturowym. W części naukowej projektu przeprowadzono badania dolnośląskich rzek, źródeł i zbiorników wodnych jako miejsc pamięci w kulturze i historii regionu oraz jako składowych jego dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego. Przekazana dotacja to – 9500,00 zł – (środki BWD).

- Uniwersytet Wrocławski - na realizację zadania publicznego pn. Publikacja naukowa „Gra o regiony 1998 r. i 2002 r. Wybory do sejmików województw w Polsce”. Głównym celem zrealizowanego przez Uniwersytet Wrocławski zadania „Gra o regiony 1998-2002. Wybory do sejmików województw w Polsce” było przygotowanie i wydanie monografii zbiorowej na temat pierwszych dwóch elekcji do samorządów województw. Publikacja jest efektem, zorganizowanej przez Instytut Politologii Uniwersytetu Wrocławskiego i Towarzystwo Edukacji Obywatelskiej, konferencji pt. „Sejmiki województw w polskich systemach politycznych”, która odbyła się w dniach 25-26 stycznia 2024 r. we Wrocławiu. Honorowy Patronat nad wydarzeniem objął Marszałek Województwa Dolnośląskiego. Publikacja adresowana jest przede wszystkim do środowisk akademickich, studentów, doktorantów, naukowców, zajmujących się problematyką samorządów regionalnych. Przekazana dotacja to – 6000,00 zł – (środki BWD).

- Uniwersytet Wrocławski - na realizację zadania publicznego pn. Wydanie publikacji naukowej: „Rola jednostek samorządu terytorialnego w ochronie zwierząt na Dolnym Śląsku”. Publikacja naukowa miała na celu

popularyzację problematyki ochrony praw zwierząt oraz podkreślenia roli jednostek samorządu terytorialnego w tym zakresie, zarówno w perspektywie regionalnej (na przykładzie Województwa Dolnośląskiego), jak i krajowej oraz międzynarodowej. W publikacji zostały opublikowane artykuły naukowe, których autorami są pracownicy naukowo-dydaktyczni, doktoranci i studenci Uniwersytetu Wrocławskiego, a także praktycy: przedstawiciele organów administracji publicznej, przedstawiciele organizacji pozarządowych – uczestnicy Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt. „Rola jednostek samorządu terytorialnego w ochronie zwierząt na Dolnym Śląsku”. Przekazana dotacja to – 4000,00 zł – (środki BWD).

B. Realizacja pozostałych działań podejmowanych w dziedzinie

Projekty i konkursy

Wydział Edukacji

W 2024 r. Wydział Edukacji realizował następujące zadania:

- III Ogólnopolski Konkurs Fotograficzny FOTON 2024 „Geografia Świata”. Konkurs przeznaczony był dla młodzieży z placówek resocjalizacyjnych, takich jak młodzieżowe ośrodki wychowawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapii z terenu całej Polski. Jego celem było uwrażliwienie młodych ludzi, często bardzo zagubionych i borykających się z wieloma problemami, na piękno otaczającego ich świata i pokazanie im, że wokół nich jest coś więcej niż tylko szara codzienność. Realizatorem konkursu był po raz drugi Dolnośląski Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Wałbrzychu. Wydatkowana kwota to 4578,99 zł – (środki BWD);
- Dolnośląska Liga Piłki Nożnej Placówek Resocjalizacyjnych. Dolnośląska Liga Piłki Nożnej jest wydarzeniem sportowym, organizowanym przez Ośrodek już jedenasty rok z rzędu. W rozgrywkach Ligi w bieżącym roku szkolnym uczestniczyło 9 placówek resocjalizacyjnych z obszaru Dolnego Śląska. Głównym celem Ligi było oddziaływanie resocjalizacyjne wobec młodzieży przebywającej w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii oraz zakładach poprawczych na terenie województwa dolnośląskiego, poprzez sportowe współzawodnictwo, promowanie aktywnego wypoczynku i zdrowego stylu życia. Liga objęta została Honorowym Patronatem Marszałka Województwa Dolnośląskiego. Realizatorem wydarzenia był Dolnośląski Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Wałbrzychu. Wydatkowana kwota to 9844,28 zł – (środki BWD);
- 45 Ogólnopolski Rajd MOW-ów „Sudety”. Rajd „SUDETY 2024” jest coroczną imprezą turystyczno-krajoznawczą, propagującą idee aktywnej formy spędzania wolnego czasu, zdrowego trybu życia oraz poznawania walorów krajoznawczych i kulturowych Sudetów. Celem Rajdu jest integracja i resocjalizacja młodzieży, poprzez aktywne spędzanie wolnego czasu. Realizatorem wydarzenia był Dolnośląski Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Wałbrzychu. Wydatkowana kwota to 6814,89 zł – (środki BWD);
- IX Mistrzostwa Dolnego Śląska Placówek Resocjalizacyjnych w Tenisie Stołowym. Jest to impreza cykliczna, organizowana corocznie od 2015 roku. W turnieju w 2024 r. wzięło udział 42 zawodników i 12 zawodniczek z 15 placówek resocjalizacyjnych z terenu Dolnego Śląska oraz województwa opolskiego. Mistrzostwa objęte są honorowym patronatem Marszałka Województwa Dolnośląskiego. Realizatorem wydarzenia był Dolnośląski Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Wałbrzychu. Wydatkowana kwota to 5408,63 zł – (środki BWD);
- I Dolnośląskie Mistrzostwa Szachowe SZACH-MAT 2024. W tym roku do udziału w Mistrzostwach zgłosiło się 14 wychowanków placówki. Rozgrywki odbywały się systemem szwajcarskim z ograniczeniem czasowym, gdzie mecze kojarzone były według zasad obowiązujących w rankingowych turniejach szachowych. Realizatorem wydarzenia był Dolnośląski Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Wałbrzychu. Wydatkowana kwota to 135,64 zł – (środki BWD);
- Filmoterapia i warsztaty filmowe to projekt polegający na organizacji zajęć z filmoterapii odbywały się pokazy filmów o wysokich walorach artystycznych i edukacyjnych. Celem tych zajęć było kształtowanie umiejętności krytycznego odbioru filmu oraz nauki dyskusji o problemach, które porusza i emocjach, jakie wywołuje. Udział w zajęciach był możliwością do wzbogacenia słownictwa, rozwinięcia twórczej wyobraźni oraz inteligencji emocjonalnej, a w szczególności identyfikowania własnych stanów emocjonalnych. W ramach warsztatów filmowych osoby w nich uczestniczące poznały techniki i tajniki tworzenia filmów oraz podstawowe pojęcia z zakresu warsztatu filmowego. Realizatorem wydarzenia był Dolnośląski Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Wałbrzychu. Wydatkowana kwota to 21 200 zł – (środki BWD);
- Wychowankowie Dolnośląskiego Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Jaworze uczestniczyli w cyklu „Warsztatów fotograficznych”, prowadzonych przez Białoruską Fotografkę. Osoby uczestniczące w warsztatach poznały możliwości związane z kształtowaniem i rejestrowaniem obrazu oraz podstawowe pojęcia z zakresu warsztatu fotograficznego. Podczas spotkań omawiane były zagadnienia z podstaw fotografii, obsługi aparatu,

obróbki zdjęć, ale przede wszystkim uczestnicy robili zdjęcia. Dzięki nim wychowankowie mogli rozwijać wrażliwość i wyobraźnię oraz uważność na otaczający świat. Wykonano również publikację „zina” oraz zorganizowano wystawę prac fotograficznych. Realizatorem zadania był Dolnośląski Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Jaworze. Wydatkowano kwotę to 20 000 zł – (środki BWD);

- Konferencja „(R)ewolucja w technologii a edukacja”. Konferencja poruszała problematykę między innymi: roli nowych technologii w procesie kształcenia z naciskiem na sztuczną inteligencję, innowacyjne rozwiązania do wykorzystania w Laboratoriach Przyszłości, programowanie i robotyka jako punkt wyjścia do myślenia projektowego, narzędzia wspierające proces dydaktyczny w sposób interdyscyplinarny – wprowadzenie rozwiązań STEAM-owych, elementy krytycznego czytania informacji Realizatorem wydarzenia była Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu. Wydatkowana kwota to 26 064,31 zł – (środki BWD);

- Konkurs plastyczny "Kraina moich marzeń". Temat konkursu miał inspirować uczestników do stworzenia własnego wymarzonego miejsca na ziemi, bazując na ulubionych książkach lub własnych pomysłach. Poprzez tworzenie artystycznych prac plastycznych, uczestnicy mieli okazję nie tylko wyrazić swoje wyobrażenia, ale także rozwijać swoje umiejętności plastyczne oraz wrażliwość estetyczną. Dodatkowo, Konkurs stawiał sobie za cel mobilizację młodych ludzi do działań charytatywnych na rzecz szpitali i innych instytucji pomocowych. Poprzez integrację społeczności lokalnej zaangażowani byli uczniowie z terenu całego województwa dolnośląskiego, aby wspólnie wesprzeć małych pacjentów szpitala, ponieważ zwycięskie i wyróżnione prace zostały wyeksponowane w pomieszczeniach Dolnośląskiego Szpitala Specjalistycznego im. T. Marciniaka - Centrum Medycyny Ratunkowej we Wrocławiu. Realizatorem wydarzenia była Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu. Wydatkowana kwota to 6791,78 zł – (środki BWD);

- konkurs plastyczny "Wielkanoc na Dolnym Śląsku" miał na celu propagowanie wśród dzieci tradycji wielkanocnych. W uroczystym wernisazu uczestniczyło ok 50 osób. Realizatorem zadania była DBP we Wrocławiu. Wydatkowana kwota to 794,57 zł – (środki BWD);

- Konkurs "Reportaż to my". Była to już XXIII edycja Ogólnopolskiego Turniej Reportażu im. W. Dybalskiej dla uczniów szkół ponadpodstawowych „Reportaż to my!” uznanego Konkursu w dziedzinie sztuki dziennikarstwa dla młodzieży. Dzięki niemu od kilkadziesiątu już lat nauczyciele i cenienci dziennikarze pomagają licealistom zgłębić arkaną reportażu. Organizatorem jest X Liceum Ogólnokształcące we Wrocławiu we współpracy z Polskim Radiem Wrocław, Telewizją Wrocław, Wędrownicem, Gazetą Wyborczą i wieloma innymi. Celem Konkursu jest między innymi uzyskanie przez uczestników umiejętności w zakresie dziennikarskiego rzemiosła. Udział DBP we Wrocławiu polegał na organizacji warsztatów dla młodych reportażystów, wydania w formie katalogu najlepszych reportaży oraz przekazaniu jednemu z laureatów Nagrody Marszałka. Realizatorem konkursu była DBP we Wrocławiu. Wydatkowana kwota to 8753, 32 zł – (środki BWD);

- Konkurs „Edukacja Regionalna - Patriotyzm Jutra”. Głównym celem konkursu było wzmocnienie działań edukacyjnych, wspierających wychowanie do wartości poprzez kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych, ze szczególnym uwzględnieniem patriotyzmu regionalnego i poszanowania tradycji małej ojczyzny. Konkurs realizowany był przez Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu. Wydatkowana kwota to 12 437,92 zł – (środki BWD);

- Konkurs „Matematyka i Ekonomia dla uczniów szkół podstawowych”. Konkurs współorganizowany był z NBP. Konkurs był częścią projektu z edukacji ekonomicznej, którego celem było wzbudzenie zainteresowania ekonomią wśród uczniów. W ramach tego projektu współpracują instytucje oraz placówki promujące edukację ekonomiczną, takie jak Narodowy Bank Polski, szkoły wyższe oraz szkoły ponadpodstawowe o profilu ekonomicznym. Konkurs realizowany był przez Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu. Wydatkowana kwota to 29 994,88 zł – (środki BWD);

- Konkurs "Mój sąsiad i ja w Europie. Uczniowie z Saksonii i Dolnego Śląska w dialogu". Celem konkursu było propagowanie wiedzy o Dolnym Śląsku i Saksonii wśród młodzieży i nauczycieli. Przedmiotem konkursu było nagranie i zmontowanie filmu krótkometrażowego, którego celem było zachęcenie rówieśników z Saksonii do odwiedzenia wybranego miejsca na Dolnym Śląsku. Saksońscy uczniowie nakręcili film o swoim regionie. Formą pracy była praca w tandemach. Konkurs realizowany był przez Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu. Wydatkowana kwota to 2993,39 zł – (środki BWD);

- Ogólnopolski Turniej Wiedzy "Pierwsza Pomoc". XXI edycja Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy "Pierwsza Pomoc" odbyła się w 2024 i skierowana była do szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Realizatorem zadania był Dolnośląski Zespół Szkół Medyczno-Sportowych w Świdnicy. Organizator: Dolnośląski Zespół Szkół Medyczno-Sportowych w Świdnicy. Wydatkowana kwota to 19 999,70 zł – (środki BWD).

Samorząd Województwa Dolnośląskiego w ramach finansowania lub dofinansowania zadań publicznych w zakresie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego, w trybie konkursowym przeznaczył w 2024 r. środki finansowe, w wysokości 779 974,50 zł (środki BWD) na:

- organizację szkoleń i działań wspierających w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz standardów ochrony małoletnich dla nauczycieli oraz pracowników szkół i placówek w 2024 r. Na ww. zadanie Uchwałą nr 8324/VI/24 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 12 marca 2024 r. ogłoszono otwarty konkurs ofert. W wyniku rozstrzygnięcia ww. konkursu zadanie realizowane było przez: Fundację Inmelius w Gniewomirowicach, Fundacja Z Innej Bajki w Świdnicy, Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży SZANSA w Głogowie, Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym "BONUM" w Chocianowie, Stowarzyszenie Edukacji Krytycznej we Wrocławiu, Fundacja "NON LICET" Pomoc Ofiarom Przemocy w Rodzinie we Wrocławiu, Fundacja Centrum Działań Profilaktycznych w Wieliczce. Przekazana dotacja to 400 000 zł (środki BWD);

- organizację konkursów i wydarzeń naukowych mających na celu wsparcie młodzieży szkolnej w realizacji autorskich projektów badawczych i wynalazków w 2024 r. Zadanie realizowane było w ramach otwartego konkursu ofert, przez Fundację Zaawansowanych Technologii z Warszawy. Celem konkursu było wyłonienie i dofinansowanie działań podejmowanych na rzecz młodzieży szkolnej, które rozwiną ich innowacyjność i kreatywność oraz zachęcą do realizacji autorskich projektów badawczych i wynalazków. Przekazana dotacja to 79 974,50 zł (środki BWD).

Samorząd Województwa Dolnośląskiego w ramach finansowania lub dofinansowania zadań publicznych w zakresie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego, w trybie pozakonkursowym, przeznaczył w 2024 r. środki finansowe, w wysokości 128 900 (środki BWD), z przeznaczeniem na:

- „XXXIX Turniej na najlepszego Ucznia w zawodzie cukiernik i piekarz”. Zadanie polegało na organizacji XXXIX finału konkursu na najlepszego ucznia w zawodzie cukiernika i piekarza. Konkurs skierowany był do uczniów szkół branżowych. Organizacja konkursu był doskonałą promocją zawodów wśród młodzieży w Województwie Dolnośląskim. Dzięki udziałowi w wydarzeniu, cukiernicy i piekarze mogli poszerzyć swoją wiedzę i umiejętności, poznać nowe techniki wypieku, podzielić się swoją pasją oraz poznać innych specjalistów z branży. Realizatorem zadania była Dolnośląska Izba Rzemieślnicza we Wrocławiu. Przekazana dotacja to 10 000 zł (środki BWD);

- „Wrocławska Mapa Akademicka 2024”. WMA to poradnik pozwalający zaplanować uczniom dolnośląskich szkół ponadpodstawowych ścieżkę edukacji oraz karierę na Dolnym Śląsku. Realizatorem zadania było Stowarzyszenie Studentów Marketingu i Zarządzania w Łodzi. Przekazana dotacja to 9500 zł;

- „Regionalna Sesja Selekcyjna Wrocław 2024”. Regionalna Sesja Selekcyjna Wrocław 2024, to wydarzenie odbywające się w różnych miastach Polski, w tym również we Wrocławiu. Podczas wydarzenia uczestnicy symulowali pracę wybranych komisji Parlamentu Europejskiego, dyskutowali nad postawionymi przed nimi problemami oraz opracowują rozwiązania w formie naśladującej rezolucje Parlamentu Europejskiego. Realizatorem zadania było Stowarzyszenie Europejski Parlament Młodzieży EYP Poland w Warszawie. Przekazana dotacja to 10 000 zł;

- „II Wrocławskie Forum Kameralistów”. Ideą II Wrocławskie Forum Kameralistów była integracja środowiska muzycznego oraz wspólne muzykowanie. Projekt skierowany był nie tylko do uczniów wrocławskich szkół artystycznych II stopnia, studentów, nauczycieli, ale również do melomanów i miłośników muzyki kameralnej. Wydarzeniu towarzyszyły różnorodne koncerty kameralne, w wykonaniu wybitnych muzyków związanych z Wrocławiem oraz zaproszonych gości. Odbyły się również warsztaty muzyczne z udziałem doświadczonych pedagogów. Projekt miał na celu wzmocnienie twórczego i innowacyjnego potencjału wrocławskiego szkolnictwa artystycznego. Realizatorem zadania była Fundacja Art of Music w Katowicach. Przekazana dotacja to 10 000 zł;

- Konferencja pn. „Dzieciństwo bez przemocy – odpowiedzialność dorosłych”. Konferencja była elementem ogólnopolskiej kampanii „Dzieciństwo bez przemocy” organizowanej przez Krajową Koalicję Na Rzecz Ochrony Dzieci. Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży Szansa było koordynatorem działań kampanii w województwie dolnośląskim. Kampania była wyrazem sprzeciwu wobec krzywdzenia dzieci w Polsce i promuje rozwiązania sprzyjające dzieciństwu bez przemocy. Wydarzenie składało się z dwóch części: sesji wykładowej, podczas której odbyły się wykłady ekspertów w dziedzinie pracy z dziećmi w sytuacjach kryzysowych oraz debaty moderowanej z udziałem przedstawicieli podmiotów pracujących z młodymi ludźmi oraz przedstawicielami młodzieży. Realizatorem zadania było Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży Szansa w Głogowie. Przekazana dotacja to 10 000 zł;

- „Dzieci i Pszczoły”. Celem zadania była chęć pobudzenia kreatywności dzieci, dając im możliwość udziału w opracowanym programie interaktywnych zajęć przyrodniczych, oddziałujących na wszystkie pięć zmysłów, ukierunkowanym na poznanie pszczoł i owadów zapylających oraz pracy pszczelarza, a także otaczającej przyrody w środowisku leśnym, wiejskim i miejskim. Program „Dzieci i Pszczoły” to warsztaty, podczas których uczestnicy zostali wprowadzeni w świat pszczoł, dowiadują się, dlaczego pszczoły są niesamowite i że to właśnie im zawdzięczamy większość owoców i warzyw, które na co dzień spożywamy. Głównym celem projektu było rozwijanie wiedzy oraz wrażliwości ekologicznej, związanej z rolą pszczoł i owadów zapylających, dla naszego ekosystemu i zrównoważonego rozwoju, podniesienie wiedzy o pszczelarstwie i produktach pszczelich, podniesienie wiedzy na temat ochrony środowiska naturalnego, wzrost świadomości ekologicznej, kształtowanie u dzieci poczucia harmonii ze środowiskiem i przyrodą. Realizatorem zadania była Fundacja Kochajmy Pszczoły. Przekazana dotacja to 10 000 zł;

- Wyjazd Drużyny Alfa Team z XVI LO w Zespole Szkół nr 8 we Wrocławiu na Światową Olimpiadę Kreatywności do Kansas City w Stanach Zjednoczonych. Podczas XVII Ogólnopolskiej Olimpiady Kreatywności, Drużyna Alfa Team z XVI LO w Zespole Szkół nr 8 we Wrocławiu, zdobyła 1 miejsce w Wyzwaniu Artystycznym, w III poziomie wiekowym, uzyskując tym samym prawo do reprezentowania Polski na Światowej Olimpiadzie Kreatywności w Kansas City w USA. Polscy finaliści współzawodniczyli z drużynami z ponad 30 krajów świata, co dało ogromne możliwości wymiany doświadczeń i uczenia się sposobów dochodzenia do nieszablonowych rozwiązań. Realizatorem zadania była Fundacja Rozwoju Kreatywności z Józefowa. Przekazana dotacja to 10 000 zł;

- „Autyzm na co dzień. Rozmowy w spectrum”. To inicjatywa, której celem było podniesienie świadomości społecznej w zakresie autyzmu oraz zaburzeń rozwojowych osób z ASD (Autism Spectrum Disorder). Wydarzenie było przestrzenią do dyskusji na temat sposobów wsparcia potencjału rozwojowego dziecka ze spektrum autyzmu. Przedsięwzięcie skierowane było zarówno do rodziców i opiekunów osób z autyzmem, poszukujących praktycznych porad i wsparcia, nauczycieli i specjalistów ds. edukacji specjalnej, którzy chcieli poszerzyć swoją wiedzę i umiejętności w pracy z uczniami w spektrum, jak również do osób z autyzmem, które chciały lepiej zrozumieć siebie i znaleźć wsparcie w społeczności. Realizatorem zadania była Fundacja Z Innej Bajki w Świdnicy. Przekazana dotacja to 10 000 zł;

- „IV Konferencja Świadomej Edukacji pod hasłem: Higiena cyfrowa dzieci i młodzieży”. IV Konferencja Świadomej Edukacji pod hasłem: Higiena cyfrowa dzieci i młodzieży”, miała na celu podniesienie świadomości na temat bezpiecznego i zdrowego korzystania z technologii cyfrowych przez dzieci i młodzież. Celem była również edukacja społeczeństwa na temat cyfrowej higieny i profilaktyki e-uzależnień wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. Poprzez to wydarzenie adresaci zadania nauczyli się odpowiedzialnego korzystania z internetu, smartfona i innych narzędzi ekranowych, pamiętając, że kluczowe dla dobrostanu jednostki są relacje międzyludzkie. Adresatami zadania były dzieci, młodzieży, nauczyciele i rodzice uczniów ze szkół Województwa Dolnośląskiego. Realizatorem zadania była Fundacja Z Innej Bajki w Świdnicy. Przekazana dotacja to 10 000 zł;

- XXX Okręgowe Mistrzostwa Pierwszej Pomocy Polskiego Czerwonego Krzyża we Wrocławiu. Celem XXX Okręgowych Mistrzostw Pierwszej Pomocy Polskiego Czerwonego Krzyża we Wrocławiu było podniesienie poziomu wiedzy z zakresu pierwszej pomocy, upowszechnianie zasad i procedur bezpieczeństwa oraz wykształcenie nawyków ich przestrzegania. Wydarzenie to skierowane było do uczniów szkół ponadpodstawowych z Dolnego Śląska. Realizatorem zadania był Dolnośląski Oddział Okręgowy PCK. Przekazana dotacja to 10 000 zł;

- Gminny konkurs „Prawa człowieka – dziecka, potrzebą współczesnego świata”. Zadanie polegało na organizacji Gminnego Konkursu „Prawa człowieka – dziecka, potrzebą współczesnego świata”, promującego ochronę praw i wolności człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji i działań prodemokratycznych. Konkursowi towarzyszyła uroczysta akademia z okazji Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka, której celem było zapoznanie dzieci i młodzieży z podstawowymi prawami człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem praw dziecka, kształtowaniem postaw szacunku, tolerancji i empatii. Realizatorem zadania było Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Podstawowej im. gen. Wł. Sikorskiego w Henrykowie. Przekazana dotacja to 2400 zł;

- „Dziecięcy Festiwal „Taniec z gwiazdkami”. Głównym celem projektu było stworzenie platformy do prezentacji talentów tanecznych najmłodszych oraz promowanie aktywności fizycznej. Festiwal przeznaczony był dla dzieci przedszkolnych i wczesnoszkolnych w Szkole Podstawowej w Borowej koło Oleśnicy. Podczas Festiwalu główny nacisk kładziony był na budowanie pozytywnego środowiska, w którym każde dziecko czuje się akceptowane, wspierane i doceniane, a współzawodnictwo schodzi na drugi plan. Realizatorem zadania było Stowarzyszenie Taneczne Athina z Oławy. Przekazana dotacja to 10 000 zł;

- „Zrozumieć emocje – przeprowadzenie zajęć edukacyjnych dla dzieci w wieku przedszkolnym o emocjach”. Projekt zakładał realizację zajęć edukacyjnych dla dzieci w wieku przedszkolnym z zakresu emocji. Zajęcia zostały przeprowadzone we wrocławskich przedszkolach. Dodatkowo zostały wzbogacone o elementy śmiechoterapii. Przeprowadzenie 40 godzin zajęć interaktywnych dla dzieci z minimum 4 placówek, z każdej minimum 15 dzieci. Głównym celem projektu było rozwijanie u najmłodszych umiejętności rozpoznawania i radzenia sobie z emocjami, co stanowi fundament zdrowego rozwoju emocjonalnego i społecznego. Realizatorem zadania było Stowarzyszenie Aktywizacji Społecznej TuRazem we Wrocławiu. Przekazana dotacja to 7000 zł;

- „Wsparcie dzieci przed podjęciem nauki szkolnej”. Zadanie polegało na przeprowadzeniu badań przesiewowych w kierunku przetwarzania słuchowego u dzieci w wieku 5-6 lat z terenu Województwa Dolnośląskiego, szczególnie wśród dzieci z przedszkoli publicznych, niepublicznych lub prywatnych. Celem badań przesiewowych przetwarzania słuchowego, było potwierdzenie lub wykluczenie występowania APD u dziecka oraz określenie profilu klinicznego APD, w celu wybrania odpowiedniej formy treningu słuchowego. Zadanie było realizowane w placówkach macierzystych dzieci, z uwagi na komfortowe warunki diagnostyczne dla dzieci, z wykorzystaniem narzędzi diagnostycznych, będących własnością Fundacji. Realizatorem zadania była Fundację „Odkrywcy” w Nysie. Przekazana dotacja to 10 000 zł.

Projekty

Dział ds. Wdrażania i Realizacji Projektów

Dolnośląska Strategia Rozwoju Edukacji Zawodowej – projekt realizowany jest w latach 2022–2024 przez: Dolnośląską Szkołę Wyższą (lider) oraz Województwo Dolnośląskie – Urząd Marszałkowski i Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy (partnerzy).

Celem głównym projektu jest wypracowanie Dolnośląskiej Strategii Rozwoju Edukacji Zawodowej (DSREZ) przez dokonanie szeregu analiz rozwiązań strategicznych w państwach UE i OECD oraz uwarunkowań społeczno-gospodarczych funkcjonowania edukacji zawodowej w Polsce (w tym DŚ).

W 2023 roku zrealizowane zostały warsztaty strategiczne, przygotowano projekt oraz założenia wdrożeniowe „Dolnośląskiej Strategii Rozwoju Edukacji Zawodowej”. Projekt finansowany jest w ramach Komponentu III Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania kształcenia i szkolenia zawodowego (VET) oraz kształcenia ustawicznego w ramach Programu Edukacja finansowanego z Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2014–2021.

Całkowita wartość projektu: 147 712,00 zł.

„Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych, w Województwie Dolnośląskim” – projekt realizowany w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności (KPO).

Realizatorzy zadania: Województwo Dolnośląskie/Urząd Marszałkowski (lider i wnioskodawca), Politechnika Wrocławska i Agencja Rozwoju Regionalnego ARLEG S.A. (partnerzy) oraz Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy i Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli (realizatorzy).

Cel zadania: Celem głównym projektu jest budowa systemu koordynacji działań w Województwie Dolnośląskim zorientowanego na wsparcie kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych, a także jeszcze lepsze dopasowanie kształcenia do rynku pracy oraz upowszechniania uczenia się przez całe życie.

Projekt realizowany w okresie 09.2023–06.2026.

W 2023 roku podpisano z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE) umowę na realizację projektu oraz utworzono w DODNIE Biuro Koordynacji WZK.

Wartość całkowita projektu: 21 500 000,00 zł.

Branżowe Centrum Umiejętności w dziedzinie hotelarstwa w Dolnośląskim Zespole Szkół w Biedzychowicach – projekt finansowany ze środków z Krajowego Planu Odbudowy i zwiększenia Odporności. Realizatorem projektu jest Dolnośląski Zespół Szkół w Biedzychowicach. Partnerem w projekcie jest Izba Gospodarcza Hotelarstwa Polskiego.

Głównym celem jest realizacja przedsięwzięcia na rzecz gospodarki i edukacji społeczeństwa polegającego na utworzeniu Branżowego Centrum Umiejętności w dziedzinie hotelarstwa w Dolnośląskim Zespole Szkół w Biedzychowicach, w ramach którego zostanie utworzone zaplecze infrastrukturalne Centrum oraz wsparcie przygotowania kadr na potrzeby nowoczesnej gospodarki w branży hotelarstwa poprzez zapewnienie przestrzeni dla innowacyjnej i trwałej współpracy biznesu z edukacją, zawodową, na wszystkich poziomach kształcenia

zawodowego, a także wdrożenie koncepcji doskonałości zawodowej w polskim systemie kształcenia zawodowego tym samym rozwijając i wykorzystując wiedzę, oraz umiejętności zawodowe (branżowe).

Wartość całkowita projektu: 8 641 447,57 zł.

Dolnośląski Program Stypendialny dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów ścisłych i zagrożonych wykluczeniem społecznym - projekt realizowany przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego w Partnerstwie z dwiema uczelniami wyższymi tj.: Politechniką Wrocławską i Uniwersytetem Dolnośląskim DSW w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027.

Realizatorami zadań po stronie Beneficjenta są: Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu, Dolnośląskie Centrum Kształcenia Ustawicznego i Językowego Kadr w Legnicy, Dolnośląski Zespół Szkół Medyczno-Sportowych w Świdnicy. Projekt ma na celu objęcie wsparciem stypendialnym w latach 2024-2029 – 1500 szczególnie uzdolnionych ucz. 7 i 8 klas publicznych szkół podstawowych z obszaru Województwa Dolnośląskiego w zakresie szkolnych przedmiotów ścisłych, tzw. STEAM (ang. Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics) i zagrożonych wykluczeniem społecznym. W każdym z pięciu lat szkolnych obejmujących realizację projektu, tj. 2024/25, 2025/26, 2026/27, 2027/28, 2028/29 zrekrutowanych zostanie po 300 uczniów. Za rekrutację i proces oceny wniosków odpowiada Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu. Po zakończeniu procesu związanego z wyborem uczestników danej edycji kolejnym etapem jest wsparcie uczniów w rozwijaniu ich kompetencji przez udział w warsztatach/szkoleniach czy zajęciach opartych na metodzie eksperymentu/doświadczenia oraz sesjach tutoringowych. Warsztaty oraz wsparcie tutoringowe realizowane będzie przez uczelnie wyższe tj. Politechnikę Wrocławską (PWR) oraz Uniwersytet Dolnośląski DSW. Realizacja projektu przyczyni się do poprawy efektywności kształcenia uczniów szkół podstawowych, co w przyszłości zwiększy szanse na zatrudnienie. W ramach wsparcia realizowane będą działania na rzecz podniesienia jakości oraz atrakcyjności szkolnictwa oraz dostosowania go do regionalnych uwarunkowań rynku pracy/gospodarki.

Całkowita wartość projektu: 24 000 000,00 zł.

Szansa dla wszystkich - program podniesienia wyników maturalnych uczniów dolnośląskich szkół – projekt finansowany w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, realizowany jest przez Samorząd Województwa w Partnerstwie z 11 Powiatami, tj.: Powiatem Średzkim, Powiatem Polkowickim, Powiatem Lwóweckim, Powiatem Jaworskim, Powiatem Kamiennogórskim, Powiatem Wołowskim, Powiatem Lubańskim, Powiatem Oławskim, Powiatem Oleśnickim, Powiatem Dzierżoniowskim oraz Powiatem Ząbkowickim. Realizator zadań po stronie Beneficjenta: Dolnośląskie Centrum Kształcenia Ustawicznego i Językowego Kadr w Legnicy.

Projekt odpowiada na zidentyfikowaną potrzebę podniesienia wyników maturalnych uczniów dolnośląskich szkół, szczególnie szkół zawodowych, w zakresie dwóch przedmiotów obowiązkowych, tj. języka polskiego oraz matematyki. Jak pokazują dane porównawcze z wcześniejszych lat, wyniki maturalne uczniów dolnośląskich szkół są niższe od średniej ogólnopolskiej. Analizując szczegółowsze dane dla dolnośląskich powiatów widać, że zarówno poziom zdawalności oraz średni wynik egzaminu jest najlepszy dla języka angielskiego, natomiast zdecydowanie niższy dla języka polskiego oraz szczególnie matematyki. Dane te stanowią więc podstawę ukierunkowania wsparcia na podnoszenie wyników maturalnych w ramach przedmiotów: język polski oraz matematyka. Dodatkowym uwarunkowaniem jest fakt, że poziom zdawalności egzaminu maturalnego w technikach jest niższy niż w liceach. Dlatego też wsparcie w ramach projektu priorytetowo kierowane będzie do uczniów szkół zawodowych.

Całkowita wartość projektu: 14 988 664,90 zł.

Regionalna gastronomia dla Dolnego Śląska - projekt realizowany ze środków Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027 w Partnerstwie Województwa Dolnośląskiego z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Powiatem Bolesławieckim oraz Powiatem Lwóweckim.

W projekcie udział biorą uczniowie z następujących szkół, które są Realizatorami działań: Dolnośląski Zespół Szkół w Biedrzychowicach (Województwo Dolnośląskie), Dolnośląski Zespół Szkół w Karpaczu (Województwo Dolnośląskie), Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Bożkowie (Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi), Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych im. H. Sucharskiego w Bolesławcu (Powiat Bolesławiecki) oraz Zespół Szkół Ekonomiczno-Technicznych im. Kombatantów Ziemi Lwóweckiej w Rakowicach Wielkich (Powiat Lwówecki). Projekt skierowany jest do uczniów z tych placówek, którzy kształcą się na kierunku "Technik żywienia i usług gastronomicznych" oraz nauczycieli, którzy prowadzą kształcenie w ramach tego kierunku.

Głównym celem projektu jest rozwijanie działań związanych z dostosowaniem szkolnictwa zawodowego do potrzeb dolnośląskiego rynku pracy oraz zwiększenie efektywności nauczania kompetencji, w tym kluczowych. Przyczyni się to do podniesienia atrakcyjności i jakości kształcenia zawodowego, dostosowania kształcenia do regionalnego rynku pracy, zwiększenia współpracy szkół z pracodawcami oraz zwiększenia zatrudnienia absolwentów szkół zawodowych. Projekt odpowiada na potrzebę zapewnienia rozwoju atrakcyjnej oferty w obszarze kształcenia zawodowego, szczególnie w ramach kierunku "Technik żywienia i usług gastronomicznych" poprzez podnoszenia kompetencji uczniów i nauczycieli.

Wartość projektu - 2 975 394,00 zł.

Dolny Śląsk PLUS" oraz „Dolny Śląsk PLUS 2.0 – projekty realizowane są na podstawie Akredytacji w sektorze Kształcenie i szkolenie zawodowe Programu Erasmus+, przyznanej dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego. Akredytacja jest przyznana przez Narodową Agencję Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności na okres 1.02.2022-31.12.2027. Umożliwia przystępowanie do ogłaszanych konkursów i znacząco ułatwia pozyskiwanie środków na realizację kolejnych mobilności w ramach nowo zawartych umów. Każdy kolejny numer porządkowy zadania „Dolny Śląsk Plus” oznacza nową umowę w ramach posiadanej Akredytacji. Z możliwości jakie daje akredytacja korzysta konsorcjum składające się z 14 szkół specjalnych, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego pełni rolę koordynatora działań. Projekt konsorcjum zakłada udział wyłącznie uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego (np. uczniowie z niepełnosprawnościami intelektualnymi, uczniowie z wadami słuchu, uczniowie z wadami wzroku oraz sprzężeniami). Program ma się przyczynić do rozwijania umiejętności jego uczestników oraz zwiększania ich szans na zatrudnienie, a także modernizacji systemów edukacji, szkoleń i wspierania młodzieży. W praktyce program Erasmus+ umożliwia zagraniczną mobilność – wyjazdy w celach edukacyjnych (np. podjęcia studiów lub pracy, odbycia szkoleń lub zaangażowania się w wolontariat) uczniów, studentów, kadry edukacyjnej i pracowników młodzieżowych oraz wspiera budowę partnerstw pomiędzy uniwersytetami, szkołami wyższymi i średnimi przedsiębiorstwami i organizacjami non-profit na rzecz wzmacniania innowacyjności i budowania wiedzy.

Realizatorem projektu pn.: „Dolny Śląsk Plus” jest Dolnośląski Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczym n 13 dla Niewidomych i Słabowidzących im. Marii Grzegorzewskiej we Wrocławiu.

Całkowita wartość budżetu: Dolny Śląsk PLUS - 106 955,57 zł; Dolny Śląsk PLUS 2.0 – 28 487,57 zł.

Praktyczny Start - projekt finansowany w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027. Celem projektu jest udział uczniów DSOSW nr 12 w praktykach zawodowych w Saragossie w Hiszpanii. 24 uczniów o profilach stolarz, kucharz, krawiec oraz z Technikum Gastronomicznego, Technikum Informatycznego, Technikum Grafiki i Poligrafii Cyfrowej, (pod opieką 9 nauczycieli), zdobyło cenne doświadczenie zawodowe w międzynarodowym środowisku, co pozwoliło im rozwinąć umiejętności praktyczne i językowe oraz zwiększyć ich szanse na rynku pracy.

Całkowita wartość budżetu: 344 369,50 zł.

Szkoła bez barier – integracja ze społecznością niesłyszących poprzez zajęcia praktyczne – projekt realizowany ze środków Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego w ramach Programu V4 Generation Mobility Mini-Grants. Projekt umożliwił uczniom szkół zawodowych wyjazd do Opawy w Czechach oraz rewizytę uczniów z Czech w Polsce. W projekcie uczestniczyło 6 uczniów i 2 opiekunów z naszego Ośrodka oraz 6 uczniów i 2 opiekunów z Business Academy and Secondary Vocational School of Logistics w Opawie.

Całkowita wartość budżetu: 26 295,04 zł.

Realizacja działań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

Wydział Edukacji

Zadania edukacyjne finansowane z Funduszu Pomocy

Realizacja działań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa – wszystkie działania i aktywności podejmowane na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 167 z późn. zm.) oraz uchwałą nr XLV/873/22 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 24 marca 2022 r. w sprawie określenia zakresu pomocy zapewnianej obywatelom Ukrainy z późn. zm.

Województwo Dolnośląskie od 24 lutego 2022 r. uzyskuje środki z rachunku pomocniczego Funduszu Pomocy, z tytułu wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy, o których mowa w art. 50 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Wydatków, w tym zakresie, dokonują jednostki oświatowe prowadzone przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego

bezpośrednio realizujące dodatkowe zadania oświatowe, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. W roku 2024 jednostki zrealizowały wydatki finansowane ze środków Funduszu Pomocy w kwocie 4 785 491,81 zł.

Konkurs dla gmin „Odnowa Dolnośląskiej Wsi” w 2024 roku

Wydział Obszarów Wiejskich

W ramach konkursu „Odnowa Dolnośląskiej Wsi” w 2024 roku dofinansowano 3 projekty w dziedzinie edukacja i nauka. Konkurs był finansowany ze środków Budżetu Województwa Dolnośląskiego.

W ramach konkursu zrealizowano:

- remont, zakup wyposażenia oraz księgozbioru do biblioteki,
- zakup 2 kompletów strojów ludowych.

łącznie środki przekazane na ten cel – 89 002 zł, w tym na:

- subregion legnicko-głogowski – 53 452 zł,
- subregion jeleniogórski – 35 550 zł.

Wsparcie podmiotów leczniczych w zakresie motywowania lekarzy w trakcie specjalizacji

Wydział Zdrowia

Zarząd Województwa Dolnośląskiego wprowadził, począwszy od roku akademickiego 2024/2025, pilotażowy program stypendialny dla studentów VI roku studiów kształcących się na kierunku lekarskim. Celem stworzenia programu jest zmotywowanie i zachęcenie najzdolniejszych studentów medycyny do podjęcia pracy, przez okres co najmniej trzech lat, z wojewódzkimi lub powiatowymi publicznymi podmiotami leczniczymi, w wybranych przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego specjalizacjach deficytowych, w których wymagane jest uzupełnienie niedoborów kadrowych na obszarze województwa dolnośląskiego.

Stypendium zostaje przyznane studentom według kryterium najwyższej średniej ocen z egzaminów na roku studiów poprzedzającym złożenie wniosku (średnia co najmniej 4,0 i spełnienie innych wymagań formalnych) i wypłacane jest co miesiąc, przez okres 9 miesięcy tj. od 1 października 2024 r. do 30 czerwca 2025 r., w kwocie 2500 zł brutto.

W roku akademickim 2024/2025 do programu stypendialnego zakwalifikowano 12 studentów VI roku, kształcących się na kierunku lekarskim. Na etapie przygotowywania umów, dwie studentki zrezygnowały z przystąpienia do programu i ostatecznie umowy podpisano z 10 stypendystami.

W 2024 r. na zadanie wydatkowano 75 000,00 zł (źródło finansowania BWD).

Program stypendialny dla kadry medycznej

Wydział Zdrowia

Samorząd Województwa wprowadził w 2019 r. pilotażowy projekt - program stypendialny dla przyszłych pielęgniarek, zmieniony w 2021 r. – umożliwiający przyznanie stypendiów studentom studiów pierwszego stopnia kształcących się na kierunku pielęgniarstwo, położnictwo i ratownictwo medyczne. Najlepsi studenci III roku studiów otrzymują co miesiąc od października 2024 do czerwca 2025 r. stypendium w kwocie 1500 zł brutto, a w zamian zobowiązują się przez okres trzech lat po zakończeniu studiów do pracy w wybranym podmiocie leczniczym, podległym Samorządowi Województwa Dolnośląskiego.

W roku akademickim 2023/2024 - do programu zakwalifikowano 81 studentów III roku kształcących się na kierunkach pielęgniarstwo, położnictwo oraz ratownictwo medyczne.

W roku akademickim 2024/2025 do programu zakwalifikowano 51 studentów III roku kształcących się na kierunkach pielęgniarstwo, położnictwo oraz ratownictwo medyczne. Po rezygnacji ze stypendium przez dwóch studentów, do programu przystąpiło 49 osób.

W 2024 r. na realizację zadania wydatkowano 940 500,00 zł (źródło finansowania BWD).

Działanie: A3.1.1. Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie (KPO)

Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy - Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w: Wałbrzychu, Wrocławiu, Legnicy i Jeleniej Górze, przy współpracy Wydziału Projektów Zewnętrznych

Informacje z Dep. Spraw Społecznych i Rynku Pracy

Projekt pn. „Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie w tym uczenia się dorosłych, w Województwie Dolnośląskim” realizowany jest w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Okres realizacji: od 01.01.2023 r. do 31.08.2026 r.

Celem głównym projektu jest budowa systemu koordynacji działań w województwie dolnośląskim, zorientowanych na wsparcie uczenia się przez całe życie, w tym kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się dorosłych. Przyczyni się to do wzmocnienia dopasowania kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, zmian społecznych zachodzących w regionie oraz upowszechniania uczenia się przez całe życie.

Projekt umożliwi wsparcie wdrażania, koordynacji i monitorowania Zintegrowanej Strategii Umiejętności 2030 jako polityki publicznej (ZSU 2030) na poziomie województwa dolnośląskiego, co zostanie osiągnięte przede wszystkim poprzez:

- 1) wspieranie w województwie realizacji polityki na rzecz rozwijania umiejętności,
- 2) skoordynowanie w województwie działań różnych podmiotów na rzecz rozwijania umiejętności.

Zadania zrealizowane w ramach projektu w 2024 r.:

Zadanie 2.1 Rozwój Doradztwa Zawodowego: zbudowanie rozwiązań organizacyjnych na rzecz rozwijania doradztwa zawodowego w regionie.

- Zadanie 2.1.1: Budowa sieci współpracy doradców z różnych branż (oświata, rynek pracy, wolny rynek), w tym: tworzenie nowych sieci doradców zawodowych, rozwijanie istniejących i tworzenie nowych metod i narzędzi wykorzystywanych w doradztwie zawodowym, z uwzględnieniem zróżnicowania potrzeb edukacyjnych osób uczących się oraz osób dorosłych.

1. Zorganizowanie spotkań w ramach działania Budowanie Sieci Współpracy doradców z różnych branż: Wałbrzych (08.10.2024 r.), Legnica (22.10.2024 r.).

- Zadanie 2.1.2: Budowanie kultury korzystania z poradnictwa zawodowego przez całe życie – upowszechnianie wiedzy na temat możliwości korzystania z usług doradczych we wszystkich grupach wiekowych, przez wykorzystanie platformy internetowej wspierającej zadania z zakresu doradztwa zawodowego oraz wymiany dobrych praktyk.

1. Stworzenie platformy internetowej Dolnośląska Sieć Poradnictwa Zawodowego.

2. Zorganizowanie spotkań w ramach działania Budowanie Kultury Korzystania z Poradnictwa Zawodowego przez całe życie: Jelenia Góra (16.10.2024 r.), Wrocław (29.10.2024 r.).

Organizacja konferencji podsumowującej działania w projekcie za 2024 rok pn. „Kształtowanie umiejętności i tworzenie narzędzi badawczych w polityce uczenia się przez całe życie” - 25.11.2024 r. Wrocław. Konferencja została zorganizowana przy współpracy z Agencją Rozwoju Regionalnego Arleg S.A. Celem wydarzenia było promowanie i wspieranie dobrej jakości uczenia się przez całe życie.

Podmiot realizujący: Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego/Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy – Lider Projektu, Jednostki organizacyjne Województwa Dolnośląskiego: Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy oraz Agencja Rozwoju Regionalnego Arleg S.A., Politechnika Wrocławska.

Działania w dziedzinie Edukacja i nauka realizowane przez spółki województwa dolnośląskiego

Spółki województwa dolnośląskiego

Agencja Rozwoju Regionalnego „ARLEG” S.A. jest Partnerem Projektu pn. **„Zbudowanie systemu koordynacji i monitorowania regionalnych działań na rzecz kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie, w tym uczenia się dorosłych, w Województwie Dolnośląskim”**, który jest finansowany w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, w Komponentcie A „Odporność i konkurencyjność gospodarki”, jako inwestycja A3.1.1 „Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie”. Cele wyznaczone w projekcie są przekrojowe, stąd liderem jest Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, partnerem jest także Politechnika Wrocławska, a realizatorami są Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy i Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli.

Głównym zadaniem w Projekcie jest wypracowanie innowacyjnych narzędzi i metod współpracy pracodawców na rzecz rozwoju umiejętności pracowników, zgodnie z ideą uczenia się przez całe życie oraz kształcenia pozaformalnego i uczenia się nieformalnego.

Okres realizacji projektu 01.01.2023-31.08.2026 r. Budżet projektu: całkowity: 21 500 000,00, w tym ARR ARLEG: 4 000 000,00; wykonanie budżet w roku 2024: 787 622,77 PLN

Część III - Realizacja polityk, programów
i strategii wojewódzkich

KULTURA FIZYCZNA I TURYSTYKA

Dom pod
Siódemką
7^C
NOCLEGI

Zarząd Województwa Dolnośląskiego realizuje swoje zadania i obowiązki oraz wypełnia uchwały podjęte przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego, poprzez kierowanie oraz inicjowanie pracy w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, a także w innych jednostkach podległych samorządowi województwa.

Jednostka koordynująca: **Departament Sportu i Turystyki**

A. Realizacja dokumentów wykonawczych

Program Rozwoju Sportu Województwa Dolnośląskiego na lata 2022-2030

Wydział Sportu

W ramach zadań dotyczących inwestycji w dolnośląską bazę sportową, służących budowie nowych obiektów oraz modernizacji już istniejących, zrealizowano następujące zadania:

- przebudowa stadionu lekkoatletycznego w Lubinie - dostosowano standard obiektu do kl. III wg standaryzacji Polskiego Związku Lekkiej Atletyki. Powstał jedyny na Dolnym Śląsku stadion tej klasy, co umożliwi rozgrywanie zawodów sportowych najwyższych kategorii oraz prowadzenie wszechstronnych szkoleń, treningów sportowych dla dzieci i młodzieży w różnych konkurencjach lekkoatletycznych; w 2024 roku przekazano na realizację zadania kwotę 8 250 000,00 zł – źródło finansowania BWD;

- modernizacja lodowiska Świdnickiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Świdnicy, w ramach zadania zakupiono rolbę do pielęgnacji lodu, wykonano projekt budowlany wraz zakupem i wymianą urządzeń chłodniczych oraz nowej wentylacji awaryjnej wraz z instalacjami; w 2024 roku przekazano na realizację zadania kwotę 700 000,00 zł – źródło finansowania BWD;

- modernizacja Stadionu Sportowego Nowe Miasto w Wałbrzychu – inwestycja dostosowuje wielofunkcyjny obiekt sportowy w Wałbrzychu do kategorii III ligi piłkarskiej według klasyfikacji PZPN oraz do kategorii IVA według klasyfikacji PZLA przeprowadzono kolejny etap inwestycji - w 2024 r dokonano zadania trybun sportowych, zmodernizowano budynek zaplecza sportowego w zakresie konstrukcji ścian, oświetlenia, instalacji elektrycznych i sanitarnych, zmodernizowano oświetlenie boiska, instalacje sanitarne oraz wodociągowe; w roku 2024 Gmina Wałbrzych otrzymała na realizację zadania środki w kwocie 1 672 989,00 zł – źródło finansowania BWD; planowany termin zakończenia zadania – uzyskania ostatecznego pozwolenia na użytkowanie obiektu zadania styczeń 2026;

- Park Rowerowy Cross Country W Polanicy-Zdroju; zadanie obejmuje budowę ścieżki terenowo-rowerowej typu „cross country” wraz z zagospodarowaniem terenu, niezbędną infrastrukturą techniczną, niezbędnymi budowlami i obiektami małej architektury; w roku 2024 z budżetu Województwa Dolnośląskiego na realizację zadania przekazano na prace przygotowawcze 300 000,00 zł; źródło finansowania: BWD, dalsza realizacja zadania zaplanowana na rok 2025,

- Dolnośląskie Rowerowe Parki Umiejętności – kontynuacja programu budowy tras rowerowych służących doskonaleniu techniki jazdy na rowerze górskim; na terenie każdego Dolnośląskiego Rowerowego Parku Umiejętności znajdują się trasy i przeszkody, dostosowane do różnych grup wiekowych oraz ich umiejętności. Środki w formie pomocy finansowej dla gmin (dotacje celowe) przyznano w latach 2023–2025 28 jednostkom samorządu terytorialnego, w 2024 roku zawarto 7 nowych umów, zakończono 18 inwestycji budowy parków rowerowych w gminach: Bielawa, Jaworzyna Śląska, Lubań, Stoszowice, Siechnice, Pęcław, Brzeg Dolny, Bardo, Strzegom, Twardogóra, Świdnica, Sobótka, Ząbkowice Śląskie, Milicz, Oborniki Śląskie, Jelenia Góra oraz Uzdrowskiej Gminie Miejskiej Szczawno-Zdrój i Gminie Miasto Świdnica, w 2024 r. wykorzystano środki w wysokości 3 032 478,00 zł, źródło finansowania – BWD;

- Dolnośląski Fundusz Rozwoju Bazy Sportowej - program zakłada realizację zadań inwestycyjnych dotyczących budowy, przebudowy lub modernizacji ogólnodostępnych obiektów sportowych służących szkoleniu sportowemu prowadzonemu przez Dolnośląskie Związki Sportowe, szkoły mistrzostwa sportowego oraz kluby sportowe. Do programu w 2024 r. przystąpiło 30 gmin: Bolesławiec, Ząbkowice Śląskie, Miasto Świdnica, Długoleka, Zgorzelec, Wrocław, Miękinia, Powiat Lubiński, Polanica Zdrój, Miasto Oława, Prusice, Kąty Wrocławskie, Wisznia Mała, Siechnice, Oława, Dobroszyce, Twardogóra, Żórawina, Marciszów, Gmina i Miasto Bierutów, Żukowice, Szczytna, Środa Śląska, Legnica, Kudowa Zdrój, Kobierzyce, Bystrzyca Kłodzka; zadania zrealizowano na kwotę 22 147 250,00 zł, źródło finansowania: BWD.

W ramach współpracy z dolnośląskimi organizacjami pozarządowymi w 2024 r. w wyniku rozstrzygnięć otwartych konkursów ofert na Poprawę Bazy Sportowej zawarto w sumie 76 umów. Największymi zadaniami inwestycyjnymi były modernizacje oraz wyposażenie dwóch krytych pływalni, remonty i modernizacje szatni klubów sportowych,

remonty i doposażenie w sprzęt sal gimnastycznych oraz hal widowiskowych. W ramach zadań przeprowadzono również remonty budynków klubowych, modernizację oświetlenia, nawodnienia i ogrodzenia boisk piłkarskich. Łączna kwota przekazanych dotacji wyniosła 3 958 518,05 zł; źródło finansowania: BWD

Została opracowana książka standardów projektowych dotycząca budowy „Dolnośląskich Parków gry w tenisa i padła” na cele wykonalności tych inwestycji sportowych w dolnośląskich gminach. Kwota 33 825,00 zł; Źródło finansowania: BWD.

W ramach wsparcia rozwoju indywidualnych karier sportowców w 2024 r. przyznano 163 stypendiów dla sportowców kontynuujących naukę – przekazano łączną kwotę stypendiów w wysokości 750 100 zł;

Za osiągnięte wyniki sportowe, w tym udział w igrzyskach olimpijskich i paralimpijskich oraz zdobyte medale na imprezach międzynarodowych i wyróżniające się wyniki przyznano nagrody sportowe Dolnego Śląska. Uhonorowano również dolnośląskich trenerów. Łącznie nagrody przyznano 177 zawodnikom i trenerom na łączną kwotę 540 025 zł. Źródło finansowania BWD.

W ramach realizacji programów dotyczących szkolenia sportowego, popularyzacji i upowszechniania sportu zrealizowano następujące zadania we współpracy z organizacjami pozarządowymi:

1. szkolenie dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo,
2. upowszechnianie sportu w różnych środowiskach (m.in. osób z niepełnosprawnościami, środowisku wiejskim i akademickim),
3. Dolnośląskie Akademie Sportowe (3 dyscypliny sportu - piłka siatkowa, piłka ręczna, kolarstwo),
4. wsparcie organizacji imprez sportowych różnego szczebla,
5. upowszechnianie i popularyzacja sportu - zrealizowano programy sportu powszechnego takie jak „Umiem pływać”, programy skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej oraz program popularyzacji różnych dyscyplin sportu (w tym m.in. lekkiej atletyki, zapasów, rugby, sportów zespołowych).

W 2024 roku Województwo Dolnośląskie było gospodarzem Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w Sportach Halowych, w ramach której rozegrano zawody finałowe mistrzostw Polski młodzików i juniorów młodszych w 14 dyscyplinach sportu w 11 dolnośląskich miejscowościach.

W wyniku rozstrzygnięć konkursowych oraz w trybie pozakonkursowym przekazano dotacje w łącznej wysokości 10 098 763,30 zł – źródło finansowania BWD.

W związku z klęską powodzi, która nawiedziła region, w ramach zapobieżenia jej skutkom zrealizowano projekt mający na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i sportowemu dzieci i młodzieży z klubów sportowych z terenów objętych klęską powodzi. Wsparcie polegało na umożliwieniu realizacji zajęć sportowych oraz uzupełnieniu zniszczonego sprzętu sportowego. Przekazano dotację w wysokości 90 000,00 zł, źródło finansowania: BWD.

W ramach współpracy z uczelniami wyższymi zrealizowano dwa zadania:

1. przeprowadzenie badań młodych zawodniczek i zawodników z dolnośląskich kadr wojewódzkich i aspirujących do niej, uprawiających różne dyscypliny sportu monitorujące ich stan zdrowia w celu zapobieżeniu ewentualnym przeciążeniom i występowaniu kontuzji (zadanie objęło 400 osób),
2. wsparcie realizacji miasteczka naukowego, w ramach którego promowano walory aktywności ruchowej, różnych dyscyplin sportowych, prozdrowotnego stylu życia oraz wiedzy na temat zdrowia, aktywności i ruchu. Łączna kwota przeznaczona na zadania: 522 592,50 zł – źródło finansowania BWD;

W ramach działań związanych z promocją kultury fizycznej zrealizowano działania promocyjne na rzecz Województwa Dolnośląskiego w obszarze inwestycji sportowych oraz projektów dla dzieci i młodzieży popularyzujących sport - umowa z Gazetą Wrocławską POLSKAPRESSE Sp. z o.o.

Dokonano również wyceny działań promocyjnych klubów ekstraklasowych w kontekście promocji sportu oraz regionu. Łączne działania objęły kwotę 118 794,00 zł; źródło finansowania budżet BWD.

Program Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego

Wydział Turystyki

1. Promocja na rynkach zagranicznych:

- aktualizacja bazy danych dotyczącej dotychczasowych oraz potencjalnych partnerów w zakresie promocji zagranicznej regionu;
- działania w porozumieniu z Dolnośląską Organizacją Turystyczną w zakresie udziału w wydarzeniach turystycznych za granicą.

2. Działania promocyjne na rynku krajowym:

- współorganizacja Międzynarodowych Targów Turystyki i Czasu Wolnego 2024 we Wrocławiu – wraz z partnerami wydarzenia – źródło finansowania: budżet województwa, wartość: 100 000,00 zł;
- przeprowadzenie konkursu „Kryształ Turystyki” podczas Międzynarodowych Targów Turystyki i Czasu Wolnego 2024 we Wrocławiu – wraz z organizatorem wydarzenia;
- promocja projektów turystycznych realizowanych z dotacji UMWD na stronach internetowych i kanałach społecznościowych urzędu;
- promocja województwa podczas imprez plenerowych: Akcja Zima w Zieleńcu, Otwarcie Sezonu Turystycznego w Głogowie, Turystyczne Rozpoczęcie Wakacji w Wałbrzychu, Sudecki Festiwal Mineratów w Lubaniu, Targi Turystyczne Piknik nad Odrą w Szczecinie;
- prowadzenie strony internetowej www.turystyka.dolnyslask.pl;
- udział w szkoleniach i spotkaniach branżowych (m.in. Forum Ekonomiczne w Karpaczu, obchody Międzynarodowego Dnia Przewodników Turystycznych, Dolnośląski Kongres Kultury, Dolnośląski Kongres Dostępności, Święto Województwa Dolnośląskiego w Jeleniej Górze);
- współtworzenie bazy przewodników turystycznych na stronie internetowej Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej;
- współorganizacja Światowego Dnia Turystyki we Wrocławiu.

3. Inne działania:

- organizacja wręczenia listów gratulacyjnych przewodnikom górskim;
- tworzenie bazy obiektów i atrakcji turystycznych dotkniętych skutkami powodzi;
- udział w akcjach aktywujących ruch turystyczny na terenach dotkniętych powodzią;
- Dolnośląski Fundusz Odrzański 2024 - upowszechnienie turystyki i promocja walorów turystycznych regionu poprzez dofinansowanie zadań realizowanych na rzecz poprawy warunków uprawiania turystyki na dolnośląskich terenach nadodrzańskich (rzeka Odra i jej dopływy). Zorganizowano konkurs dla gmin oraz konkurs dla organizacji pozarządowych w podziale na dwa zadania: zadanie 1: Infrastruktura (budowa i/lub modernizacja małej infrastruktury turystycznej na terenach nadodrzańskich i/lub zakup niezbędnego sprzętu turystycznego do uprawiania turystyki wodnej) oraz zadanie 2: Wydarzenia (wszelkiego rodzaju wydarzenia turystyczne organizowane z wykorzystaniem sprzętów wodnych i/lub infrastruktury turystycznej zrealizowanej w ramach projektów współfinansowanych z Dolnośląskiego Funduszu Odrzańskiego 2023 i 2018, których celem jest upowszechnianie, popularyzacja i rozwijanie turystyki wodnej na Dolnym Śląsku):
 - 1) realizacja otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych z zakresu turystyki i krajoznawstwa w podziale na zadania: #Mojedolnośląskie - zadania, których celem jest definiowanie dolnośląskości poprzez poznanie, odkrywanie i eksplorowanie najbliższego otoczenia, jego dziedzictwa przyrodniczego, historycznego i kulturowego, odkryj Dolny Śląsk - zadania, które w oryginalny i innowacyjny sposób będą promować turystykę na Dolnym Śląsku, szczególnie wśród Dolnoślązaków,
 - 2) rozwój branży turystycznej- zadania, które przyczynią się do profesjonalizacji pracowników branży turystycznej i podnoszenia jakości usług turystycznych,
 - 3) turystyka społeczna - zadania inicjujące i rozwijające turystykę społeczną na Dolnym Śląsku. Zadania mające na celu zwiększanie aktywności turystycznej osób o szczególnych potrzebach i ich rodzin z wykorzystaniem walorów turystycznych regionu,
 - 4) Święto Województwa Dolnośląskiego - imprezy turystyczne, wycieczki, spacer tematyczne, rajdy, spływy, gry terenowe i inne wydarzenia o charakterze turystycznym przeznaczone zwłaszcza dla: dzieci, młodzieży, rodzin, a także osób starszych, które odbywały się w październiku 2024 r.
 - 5) szlaki turystyczne - zadania w zakresie wyznaczania nowych i renowacji istniejących szlaków turystycznych i tematycznych,
 - 6) promocja dolnośląskiej turystyki - zadania, których celem jest promocja dolnośląskiej turystyki – walorów przyrodniczych, szlaków turystycznych, szlaków kulturowych, dziedzictwa historycznego i kulturowego regionu.

- realizacja otwartego konkursu ofert - II nabór w podziale na zadania:
 - 1) #Mojedolnośląskie - zadania, których celem jest definiowanie dolnośląskości poprzez poznanie, odkrywanie i eksplorowanie najbliższego otoczenia, jego dziedzictwa przyrodniczego, historycznego i kulturowego,
 - 2) promocja dolnośląskiej turystyki - zadania, których celem jest promocja dolnośląskiej turystyki – walorów przyrodniczych, szlaków turystycznych, szlaków kulturowych, dziedzictwa historycznego i kulturowego regionu; podpisano 139 umów o łącznej wartości: 3 238 642,46 zł, źródło finansowania: budżet województwa, w tym:
 - 1) przyznanie dofinansowań dla organizacji pożytku publicznego na projekty promujące dolnośląską turystykę, w tym wzmacniające marki produktów regionalnych, w trybie pozakonkursowym na łączną kwotę 77 844,30 zł – 13 umów; źródło finansowania: budżet województwa;
 - 2) przyznanie dofinansowań dla organizacji pożytku publicznego na projekty promujące dolnośląską turystykę, w tym wzmacniające marki produktów regionalnych, w trybie konkursowym na łączną kwotę 3 071 798,16 zł – 125 umów; źródło finansowania: budżet województwa;

dotacja udzielona na podstawie z art. 11a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie - w razie wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej, w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1897), w kraju lub poza jego granicami organ administracji publicznej, w celu zapobieżenia ich skutkom, może zlecać organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 realizację zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert. Liczba wszystkich zadań zrealizowanych w trybie art. 11a – 1 zadanie. Wysokość środków finansowych wykorzystanych – 89 000 zł.

Projekt o charakterze turystycznym i edukacyjnym skierowany do dzieci z terenów Dolnego Śląska, które ucierpiały w wyniku powodzi we wrześniu 2024 r. Byli to uczniowie klas 1-3, z których część nie chodziła do szkoły, ponieważ budynki były zalane. Program wychodził naprzeciw potrzebom tych dzieci, oferując warsztaty i wyprawy, które nie tylko zapewniły wsparcie emocjonalne, ale także pomogły dzieciom odnaleźć radość w nauce i kontaktach z rówieśnikami w bezpiecznym, przyjaznym otoczeniu. Projekt był również skierowany do starszych dzieci i młodzieży, która również nie uczestniczyła w regularnych zajęciach edukacyjnych i zmagaly się z trudnościami w nawiązywaniu relacji, apatią i obniżonym poczuciem własnej wartości.
- realizacja zadań ujętych w rocznym planie merytorycznym działalności Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej na 2024 rok objęła szereg ważnych dla rozwoju turystyki na Dolnym Śląsku działań, które w pełni korelują z zadaniami Samorządu Województwa wskazanymi w Strategii Rozwoju Województwa i Aktualizacji Programu Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego:
 - 1) promocja turystyki regionalnej: we współpracy z lokalnymi samorządami i przedsiębiorstwami turystycznymi jak również z Polską Organizacją Turystyczną w tym również z Zagranicznymi Ośrodkami Polskiej Organizacji Turystycznej organizowano i współorganizowano: 41 ekspozycji targowych, 38 wizyt studyjnych dla łącznie 273 gości, 12 warsztatów B2B z przedstawicielami branży, 29 imprez plenerowych w regionie Dolnego Śląska w ramach mobilnej informacji turystycznej, imprezę plenerową „Otwarcie sezonu turystycznego na Dolnym Śląsku” w Głogowie, imprezę plenerową „Otwarcie wakacji na Dolnym Śląsku” w Wałbrzychu, cykl zimowych imprez plenerowych w dolnośląskich ośrodkach narciarskich „Akcja Zima”, imprezę plenerową „Święto Województwa”;
 - 2) wsparcie dla sektora turystycznego poprzez realizację zadań, które obejmowały organizację szkoleń, konferencji, działań edukacyjnych przyznawanie nagród, odznaczeń i wyróżnień za szczególne osiągnięcia w dziedzinie działalności turystycznej. (np. Certyfikat Najlepszy Produkt Turystyczny Dolnego Śląska, Certyfikat Najlepszy Produkt Turystyczny Polski, Turystyczne mistrzostwa blogerów). Wsparcie działań promocyjnych członków DOT oraz branży turystycznej Dolnego Śląska obejmowało również organizację III edycji Konkursu na Zdobywcę Szlaku Tajemniczych Podziemi;
 - 3) współpraca z innymi regionami i krajami poprzez realizację projektów związanych z turystyką transgraniczną. Celem było przyciąganie turystów z sąsiednich krajów oraz promowanie Dolnego Śląska na arenie międzynarodowej. W 2024 roku zrealizowano łącznie 4 projekty:
 - Via Sacra - wkład w transgraniczne usieciowienie i rozwój produktu turystycznego,
 - Odkryj Ukryte Klejnoty II,
 - Łączą nas zamki i pałace II,
 - Łączą nas zamki i pałace Polska-Niemcy,

z finansowaniem ze środków UE o łącznej wartości pozyskanych dotacji: 9 226 366,78 zł w tym dofinansowanie 7 381 093,42 zł.

Wartość łącznego dofinansowania dla DOT: 2 428 649,82 zł.

Wartość działań DOT: 2 914 379,84 zł.

- 4) promocja zrównoważonego rozwoju turystyki, w tym wspieranie turystyki opartej na naturze, ekoturystyce oraz turystyce odpowiedzialnej społecznie. Wspólnie z Polską Organizacją Turystyczną i przy wsparciu Wrocławskiej Akademii Biznesu w Naukach Stosowanych zorganizowano konferencję „Współpraca Innowacje Turystyka Zrównoważona”, która zgromadziła kluczowych liderów branży turystycznej, innowatorów, przedstawicieli administracji oraz ekspertów z zakresu turystyki zrównoważonej;
- 5) wzmacnianie wizerunku Dolnego Śląska poprzez rozwój, aktualizację i promocję serwisów internetowych DOT oraz promocję logo DOT w prasie, wydawnictwach, na innych stronach internetowych, np.: podczas konferencji prasowych czy w wywiadach radiowych i telewizyjnych zarówno w miejscowych mediach, jak i w mediach ogólnopolskich;
- 6) prowadzenie Dolnośląskich Punktów Informacji Turystycznej. W okresie od 1 stycznia 2024 do 31 grudnia 2024 roku, z usług punktów Informacji Turystycznej na Dworcu Głównym PKP oraz na terenie Portu Lotniczego im. Mikołaja Kopernika we Wrocławiu skorzystało w sumie 93 917 turystów z kraju i z zagranicy oraz mieszkańców Wrocławia. W tym samym okresie w punktach IT zostało bezpłatnie rozdyskrebowanych 134 619 bezpłatnych egzemplarzy materiałów promocyjnych o Wrocławiu i Dolnym Śląsku. DOT jest również koordynatorem Dolnośląskiej Sieci Informacji Turystycznych, która skupia 30 punktów na terenie Dolnego Śląska;
- 7) przeprowadzenie kampanii wysyłkowej drukowanych materiałów informacyjnych pod nazwą „Planuj z nami – Dolny Śląsk”. Rozesłano blisko 1000 pakietów z promocyjnymi materiałami drukowanymi regionu;
- 8) koordynacja szlaków tematycznych, które stanowią podstawę oferty turystycznej regionu:
 - Europejski Szlak Zamków i Pałaców,
 - Szlak Tajemniczych Podziemi,
 - Szlak Kulinaryny Smaki Dolnego Śląska,
 - Dolny Śląsk Rowerem;
- 9) Mobilna Informacja Turystyczna - realizacja dwóch imprez plenerowych przez DOT i udział w łącznie 29 imprezach plenerowych jako Mobilny Punkt Informacji Turystycznej, wartość dofinansowania: 53 500,00 zł;
- 10) szkolenie pracowników punktów IT z terenu Dolnego Śląska – szkolenie zorganizowane wspólnie z miastem Legnica, wartość dofinansowania: 9000,00 zł;
- 11) druk i dystrybucja materiałów promujących atrakcje turystyczne Dolnego Śląska - wartość dofinansowania: 40 000,00 zł;
- 12) działalność wydawnicza: Łączny nakład wydawnictw Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej w 2024 roku wyniósł 242 800 sztuk. Na tę liczbę złożyły się:
 - Kalendarze na rok 2024 – 800 szt.,
 - Szlak Zabytków Techniki – mapa, język polski – 25 000 szt.,
 - Trasy Turystyczne Wrocławia język: polski, włoski, czeski, niemiecki – 15 000 szt.,
 - Najlepsze na Dolnym Śląsku mapa – język polski – 10 000 szt.,
 - Mapa TOP 100 Atrakcji Dolnego Śląska – język polski, angielski, niemiecki, czeski – 24 000 szt.,
 - Dotknij Dolnego Śląska – Mapa Warsztatów – język polski – 6000 szt.,
 - Szlak wież widokowych Dolnego Śląska – język polski – 6000 szt.,
 - Szlak Tajemniczych Podziemi – mapa, język polski, angielski, niemiecki, czeski – 23 000 szt.,
 - Europejski Szlak Zamków i Pałaców, język polski, niemiecki, angielski – 72 000 szt.,
 - Baza noclegowa na Dolnym Śląsku rekomendowana przez DOT – 5000 szt.,
 - Magazyn Ziemie Świata – numer czeskiego miesięcznika w całości poświęcony Dolnemu Śląskowi – 21 000 szt.,
 - Seria 5 map rowerowych Dolny Śląsk Rowerem, wydana dzięki wsparciu Galerii Handlowej Wrocławia – 10 000 szt.
- 13) strony internetowe i portale społecznościowe administrowane przez DOT:
 - www.dolnyslask.travel,
 - www.dot.org.pl,
 - www.szlakzamkowipalacow.eu,
 - www.szlakpodziemi.pl,
 - www.smakidolnegoslaska.pl,
 - www.dolnyslaskrowerem.pl,
 - www.dolnyslask.travel.pl,

- Facebook/Dolnośląska Organizacja Turystyczna,
 - Facebook/Dolny Śląsk Travel,
 - Facebook/Europejski Szlak Zamków i Pałaców,
 - Facebook/Dolny Śląsk Rowerem,
 - Facebook/Szlak Kulinaryny Smaki Dolnego Śląska,
 - Facebook/Szlak Tajemniczych Podziemi,
 - Facebook/Wspólne Dziedzictwo,
 - Instagram/Dolny Śląsk Travel,
 - You Tube/Dolny Śląsk Travel,
 - You Tube/Wspólne Dziedzictwo,
 - Tik Tok/Dolny Śląsk Travel,
 - wspólnie z inicjatorem Szlaku Zabytków Techniki, czyli Fundacją Ochrony Dziedzictwa Przemysłowego Śląska w 2024 roku DOT prowadził profil Szlaku Zabytków Techniki na portalu Facebook.
- Podstawowe media społecznościowe prowadzone przez DOT w 2024 roku osiągnęły łącznie:
- Zasięg stron na Facebooku i Instagramie: 3 745 371 (2023: 3 627 419),
 - Odwiedziny na Facebooku i Instagramie: 171 286 (2023: 138 466),
 - Obserwujący stron na Facebooku i Instagramie: 276 785 (2023: 277 745).

W 2024 roku składka członkowska Urzędu Marszałkowskiego dla Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej finansowana z budżetu województwa wyniosła 2 190 525 zł.

- Projekt badawczy "Ruch w atrakcjach turystycznych Dolnego Śląska: 49 500 zł.

B. Realizacja pozostałych działań podejmowanych w dziedzinie

Realizacja usług turystycznych

Wydział Turystyki

Wydział Turystyki działając na podstawie ustawy o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych oraz ustawy o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych w roku 2023 przeprowadził ok. 5000 postępowań z zakresu hotelarstwa, organizatorów turystyki i pośredników turystycznych oraz z zakresu przewodnictwa turystycznego w tym:

- przeprowadzone zostało 160 kontroli obiektów hotelarskich w województwie dolnośląskim w zakresie spełniania wymagań;
- 9 nowych obiektów hotelarskich uzyskało decyzję Marszałka Województwa Dolnośląskiego o zaszeregowaniu do odpowiedniego rodzaju i kategorii;
- 5 obiektów hotelarskich uzyskało potwierdzenie zaszeregowania do odpowiedniego rodzaju i kategorii;
- 4 obiekty hotelarskie otrzymały promesę - przyrzeczenie zaszeregowania obiektu hotelarskiego;
- aktualizowano bazę obiektów hotelarskich na Geoportal Dolny Śląsk;
- aktualizowano bazę obiektów hotelarskich na stronie Ministerstwa Sportu i Turystyki;
- 46 podmiotów wpisano do rejestru organizatorów turystyki i pośredników ułatwiających nabywanie powiązanych usług turystycznych;
- zweryfikowano 550 gwarancji bankowych, ubezpieczeniowych lub umów ubezpieczenia na rzecz podróży;
- przeprowadzono 6 egzaminów na uprawnienia przewodnika turystycznego górskiego sudeckiego kl. III, w których wzięło udział 158 osób;
- przeprowadzono 1 egzamin na uprawnienia przewodnika górskiego sudeckiego kl. I, w którym wzięło udział 8 osób;
- nadano uprawnienia przewodnika górskiego 76 osobom;
- przygotowano ok 200 nowych identyfikatorów dla przewodników sudeckich z województwa dolnośląskiego;

W chwili obecnej w ewidencjach Marszałka Województwa Dolnośląskiego znajdują się:

- 400 obiektów hotelarskich,
- 435 przedsiębiorców posiadających wpis do rejestru organizatorów turystyki i pośredników ułatwiających nabywanie powiązanych usług turystycznych,
- 1372 osoby posiadające uprawnienia przewodnika górskiego.

Organizację egzaminów na uprawnienia przewodnika turystycznego górskiego sfinansowano z dotacji z budżetu państwa – koszt: 40 656,32 zł.

Konkurs dla gmin „Odnowa Dolnośląskiej Wsi” w 2024 roku**Wydział Obszarów Wiejskich**

W ramach konkursu „Odnowa Dolnośląskiej Wsi” w 2024 roku dofinansowano 40 projektów w dziedzinie kultura fizyczna i turystyka. Konkurs był finansowany ze środków Budżetu Województwa Dolnośląskiego.

W ramach konkursu zrealizowano:

- budowę/remont 23 placów zabaw;
- budowę 11 siłowni zewnętrznych;
- budowę/remont 7 boisk sportowych;
- zagospodarowano 8 terenów zielonych.

Łączne środki przekazane na ten cel – 1 300 682 zł, w tym na:

- subregion legnicko-głogowski – 318 598 zł,
- subregion jeleniogórski – 212 255 zł,
- subregion wałbrzyski – 304 766 zł,
- subregion wrocławski – 465 063 zł.

Działania w dziedzinie Kultura fizyczna i turystyka realizowane przez spółki województwa dolnośląskiego**Spółki województwa dolnośląskiego****1.1.5 Promowanie regionu jako atrakcyjnego miejsca dla turystyki, wypoczynku i poprawy stanu zdrowia.****Projekty zrealizowane przez KARR**

Realizacja projektu „**Wystawy produktów regionalnych na polsko-czeskim pograniczu**” przez KARR S.A. oraz Okresni hospodářská komora v Jablonci nad Nisou. Projekt dofinansowany ze środków Funduszu Mikroprojektów Euroregionu Nysa w ramach programu INTERREG V-A Republika Czeska–Polska 2021-2027.

Okres realizacji: 01.07.2024–30.09.2024. Całkowity budżet projektu: 44 250,93 EUR **Budżet KARR S.A.:** 23 413,01 EUR.

Cel projektu: popularyzacja wydarzeń transgranicznych i aktywizacja społeczności, pogłębienie współpracy w dziedzinie kultury i promowanie produktów regionalnych w regionie, przekazanie wiedzy mieszkańcom Euroregionu Nysa o transgranicznych wydarzeniach i zrozumienie wspólnej tradycji oraz historii.

W ramach realizacji projektu zorganizowano: **Wystawę Produktów Regionalnych „Wyprodukowano pod Śnieżką” w dniu 31.08.2024 w Jeleniej Górze** na placu przy Galerii Sudeckiej (w wystawie udział wzięło 55 wystawców z Polski i 15 z Republiki Czeskiej) oraz **Wystawę Produktów Regionalnych w Żelaznym Brodzie w dniach 21-22.09.2024** (z udziałem ponad 30 wystawców z Republiki Czeskiej i 10 z Polski). W obu wystawach udział wzięli lokalni producenci, przedsiębiorcy, rzemieślnicy z regionalnymi produktami i rękodziełem. Podczas wydarzeń odbyły się pokazy rzemieślników, warsztaty rękodzielnicze, pokazy artystyczne, animacje dla dzieci.

2.2.1 Wspieranie inwestycji w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną.**Rozbudowa Dolnośląskiego Centrum Sportu w Szklarskiej Porębie- Jakuszytach****Realizacja projektu ICT**

Spółka DPIN S.A. zrealizowała w DCS projekt pn. „Wsparcie przedsiębiorców sektora MŚP dzięki utworzeniu Inkubatora ICT w dziedzinie sportu i profilaktyki zdrowotnej” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 1 Przedsiębiorstwa i innowacje, Działanie: 1.3 Rozwój przedsiębiorczości, Poddziałanie: 1.3.2 Rozwój przedsiębiorczości – ZIT WrOF, Schemat 1.3.B Wsparcie infrastruktury przeznaczonej dla przedsiębiorców. Głównym celem projektu było utworzenie pierwszego na terenie ZIT AJ Inkubatora ICT w dziedzinie sportu i profilaktyki zdrowotnej i tym samym udostępnienie niedostępnej dotychczas infrastruktury inkubacyjnej w ww. zakresie na terenie Aglomeracji Jeleniogórskiej. W ramach projektu powstało specjalistyczne zaplecze techniczno-laboratoryjne podzielone na dwie strefy aktywności fizycznej: w warunkach hipoksji i hiperoksji oraz Interaktywnego Centrum Sportowego (ICS). Inwestycja przyczyni się do rozwoju nowoczesnych MŚP w oparciu o wysokie technologie i implementację wyników badań naukowych do gospodarki, wyróżniającej się profesjonalnymi usługami wspomagającymi przedsięwzięcia gospodarcze równocześnie kreując nowe miejsca pracy. Ponadto projekt przyczyni się do poprawy jakości i innowacyjności produktów i usług świadczonych przez dolnośląskie MŚP z zastosowaniem innowacyjnych metod interakcji człowiek-technologia w dziedzinie sportu i profilaktyki zdrowotnej. Projekt ICT został podzielony na 4 główne zakresy rzeczowe:

- 1) Dostawa i montaż urządzeń, oprogramowania oraz umeblowania oraz dla Interaktywnego Centrum Sportu w ramach inkubatora ICT w dziedzinie sportu i profilaktyki zdrowotnej;
- 2) Dostawa i montaż urządzeń i instalacji do uzyskiwania warunków hipoksji lub hiperoksji w pomieszczeniach inkubatora ICT oraz w części pomieszczeń hotelowych;
- 3) Dostawa i montaż specjalistycznego wyposażenia trenerów narciarsko-biegowych i urządzeń badawczych w obrębie pomieszczeń inkubatora ICT;
- 4) Dostawa i montaż urządzeń i wyposażenia treningowego i badawczego w obrębie pomieszczeń inkubatora ICT.

Realizacja wszystkich dostaw i robót budowlanych zakończyła się w grudniu 2023 r. W kwietniu 2024 r. Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca (DIP) potwierdziła zakończenie projektu w zakresie rzeczowym i wypłaciła Spółce ostatnią transzę dofinansowania. Łączny budżet projektu wyniósł 17 710 700,80 zł, z czego dofinansowanie ze środków unijnych wyniosło 8 172 200,00 zł, a wkład własny Spółki 9 253 500,80 zł.

Zgodnie z warunkami dofinansowania dla projektu w kwietniu 2024 roku oraz czerwcem 2024 roku zorganizowano 2 edycje konkursu na dzierżawę infrastruktury ICT przy czym w związku z brakiem złożonych ofert, Spółka złożyła wnioski do DIP o zmianę wskaźnika projektowego dotyczącego liczby dzierżawców infrastruktury ICT (MŚP) z ilości wymaganych 12 do ilości wymaganych 4 oraz wnioski o przedłużenie terminu osiągnięcia powyższego wskaźnika do 31.03.2025 r. Na oba wnioski DIP wyraził zgodę. Spółka zmieniła dokumentację w postaci Regulaminu Inkubatora ICT wraz z załącznikami, do formy, które to zmiany powinny umożliwić MŚP złożenie wniosków o dzierżawę i przeprowadzenie postępowania ws. wyboru dzierżawców i na podstawie zmienionej dokumentacji na koniec 2024 r. ogłosiła kolejny nabór.

Budowa systemu sztucznego naśnieżania

Spółka DPIN S.A. w maju 2024 rozpoczęła postępowanie o numerze ZP/TP/25/2024 w przedmiocie zamówienia: „Budowa systemu naśnieżania na terenie Dolnośląskiego Centrum Sportu Polana Jakuszycka na działkach nr 414/1, 414/2 i 400, obręb 0008 Szklarska Poręba. Etap I - Budowa instalacji naśnieżania, konstrukcji wsporczej pod urządzenia naśnieżania i montaż kontenerowej stacji pomp na działkach nr 414/1, 414/2 i 400, obręb 0008 Szklarska Poręba. Etap II - Powiększenie istniejącego stawu retencyjnego na terenie Dolnośląskiego Centrum Sportu Polana Jakuszycka na działce nr 414/2 w Szklarskiej Porębie”. Przedmiotem zamówienia jest zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych oraz dostaw dla zadania inwestycyjnego w podziale na dwa główne etapy realizacyjne:

- 1) Etap I - Budowa instalacji naśnieżania, konstrukcji wsporczej pod urządzenia naśnieżania i montaż kontenerowej stacji pomp na działkach nr 414/1, 414/2 i 400, obręb 0008 Szklarska Poręba;
- 2) Etap II - Powiększenie istniejącego stawu retencyjnego na terenie Dolnośląskiego Centrum Sportu Polana Jakuszycka na działce nr 414/2 w Szklarskiej Porębie.

Spółka w dniu 24.07.2024 r. podpisała umowę z Wykonawcą DEMACLENKO sp. z o.o. Wartość umowy: 11 825 000,00 zł netto tj. 14 544 750,00 zł brutto.

W zakresie realizacji zadania w zakresie projektowym do końca 2024 r. zostały wykonane następujące części:

- 1) Wykonanie i uzgodnienie z Zamawiającym koncepcji technicznej zadania inwestycyjnego;
- 2) Wykonanie i uzgodnienie z Zamawiającym projektu zagospodarowania terenu oraz projektu architektoniczno-budowlanego Etapu I;
- 3) Wystąpienie z wnioskiem do Starosty Powiatowego w Jeleniej Górze o uzyskanie zatwierdzenia dokumentacji opisanej powyżej oraz wydanie decyzji udzielającej pozwolenie na budowę dla Etapu I wraz z uzyskaniem ostatecznej decyzji administracyjnej. Decyzja została wydana 29.10.2024 r. a ostateczność uzyskała w dniu 22.11.2024 r.;
- 4) Wykonanie i uzgodnienie z Zamawiającym projektu technicznego, projektów wykonawczych pełnobrańzowych oraz specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót Etapu I.

W dniu 25 listopada 2024 r. Wykonawca przystąpił do realizacji umowy w zakresie wykonywania robót budowlanych i dostaw dla Etapu I i do końca 2024 r. wykonał przedmiot umowy w zakresie:

- 1) prace przygotowawcze na Obszarze Robót w zakresie przygotowania terenu budowy do wykonywania robót budowlanych w tym wycinkę drzew zgodnie z decyzjami DKWZ zezwalającymi na ich wykonanie;
- 2) fundamenty pod pompownię kontenerową wraz z komorą technologiczną;
- 3) część odcinka T1-T2 wraz z ułożeniem rurociągu wysokiego ciśnienia DN250 oraz rur osłonowych dla sieci elektrycznej i teletechnicznej;
- 4) dostawę i montaż na fundamentach pompowni kontenerowej '40 i '20 z zestawami pompowymi i częścią układu hydraulicznego;
- 5) dostawę i montaż podpór rurociągu w kanale technologicznym;

- 6) dostawę urządzeń naśnieżających – armat EVO 4.0
- 7) dostawy materiałów: rurociągów wysokiego ciśnienia oraz rurociągu niskiego ciśnienia, dostawę studzienek prefabrykowanych, dostawę kompresora do napowietrzania, dostawę systemu sterowania, dostawę skrzynek zasilających wraz z wyposażeniem.

Zakończenie robót Etapu I planowane jest na 30.05.2025 r.

Spółka przeprowadziła także we wrześniu 2024 r. postępowanie w przedmiocie zamówienia: „Świadczenie usługi wielobranżowego nadzoru inwestorskiego przy realizacji zadania inwestycyjnego realizowanego w systemie „zaprojektuj i wybuduj” pn. Budowa systemu naśnieżania na terenie Dolnośląskiego Centrum Sportu Polana Jakuszycka na działkach nr 414/1, 414/2 i 400, obręb 0008 Szklarska Poręba”. W dniu 10.10.2024 r. Spółka podpisała umowę z Wykonawcą: Komplet Inwest Granops Prażanowski Sp. k., ul. Małorolnych 24, 66-400 Gorzów Wlkp. Wartość umowy: 187 200,00 zł netto tj. 230 256,00 zł brutto. Wykonawca będzie sprawował nadzór inwestorski nad dokumentacją projektową, robotami budowlanymi i dostawami oraz rozliczeniami z wykonawcą robót budowlanych do zakończenia całości zadania (Etap I oraz Etap II). Szacowany termin zakończenia czynności nadzoru: 15.02.2026 r.

Dofinansowanie z MSiT:

W lipcu 2024 r. Spółka otrzymała powiadomienie z Ministerstwa Sportu i Turystyki o akceptacji wniosku o dofinansowanie projektu wraz z projektem umowy o dofinansowanie do podpisu. Przyznana została wartość dofinansowania w kwocie 9 912 000,00 zł. Umowa z MSiT została podpisana w dniu 12.09.2024 r.

Przedmiotem umowy jest dofinansowanie ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, realizacji zadania inwestycyjnego pod nazwą „Budowa systemu naśnieżania na terenie Dolnośląskiego Centrum Sportu Polana Jakuszycka oraz zakup sprzętu do przygotowania tras narciarstwa biegowego i biathlonu” w następującym zakresie rzeczowym:

- 1) budowa systemu naśnieżania na terenie centrum,
- 2) rozbudowa stawu retencyjnego,
- 3) zakup wyposażenia sportowego (elementy zabezpieczenia i oznakowania stadionu i tras narciarskich),
- 4) zakup sprzętu do utrzymania tras (ratrak z wyposażeniem).

Spółka w czerwcu 2024 r. ogłosiła przetarg na dostawę ratraka śnieżnego. Postępowanie zakończyło się w sierpniu 2024 r. wyborem wykonawcy i podpisaniem umowy z firmą TopKarMoto s.r.o. (CZ). Wartość umowy: 1 585 000,00 zł netto. W związku z zawarciem powyżej wskazanej umowy o dofinansowanie z Ministerstwa Sportu i Turystyki, zakup ratraka jest objęty dofinansowaniem o wartości 70% kwoty netto. Dostawa ratraka została zrealizowana w dniu 27.11.2024 r. Spółka złożyła 29.11.2024 r. do MSiT wnioski o wypłatę w zakresie dostawy ratraka, na podstawie którego otrzymała w dniu 19.12.2024 r. od Ministerstwa środki w kwocie 1 000 000,00 zł na pokrycie części kosztów w związku z zakupem ratraka.

Budowa obiektowej biologicznej oczyszczalni ścieków

W dniu 31.05.2024 r. została wydana decyzja środowiskowa dla budowy biologicznej obiektowej oczyszczalni ścieków w DCS. Decyzja została przesłana przez RDOŚ stronom postępowania, w tym stronie czeskiej w związku prowadzonym postępowaniem transgranicznym dla tego przedsięwzięcia. Do przedmiotowej decyzji żadna ze stron nie złożyła odwołania (w tym Republika Czeska) i dnia 27.08.2024 r. decyzja środowiskowa stała się ostateczna. Ważność decyzji wynosi 6 lat od daty jej ostateczności. W następnej kolejności Spółka planuje w 2025 r. uzyskać zapewnienie finansowania w zakresie realizacji inwestycji, wykonać ostateczny projekt budowlany zgodny z warunkami decyzji i na tej podstawie wyłonić wykonawcę robót budowlanych.

Rozbudowa drogi krajowej nr 3

Spółka realizuje wspólnie z Generalną Dyrekcją Dróg Krajowych i Autostrad Oddział we Wrocławiu inwestycję polegającą na rozbudowie odcinka drogi krajowej nr 3 na wysokości Polany Jakuszyckiej na podstawie umowy przyrzeczonej o znaku O.WR.Z-3.4111.1.2021.2.kb w sprawie wspólnej realizacji zadania pn.: „Rozbudowa drogi krajowej nr 3 od km 493+904 do km 494+588 w miejscowości Szklarska Poręba-Jakuszyce wraz ze skomunikowaniem Ośrodka Narciarstwa Biegowego i Biathlonu”.

Przedmiot inwestycji obejmuje rozbudowę drogi krajowej nr 3 na odcinku od km 493+897 (podział działki nr 173/1 na km 493+843) do km 494+582 (podział działki nr 173/1 na km 494+668) w miejscowości Szklarska Poręba – Jakuszyce. Celem jest obsługa komunikacyjna DCS oraz prawidłowe ukształtowanie pasa drogowego wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą zgodnie z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania terenu oraz przepisami, normami i warunkami technicznymi. Granice pasa drogowego wykraczają poza granice

własności zarządcy drogi i wymagają przeprowadzenia procedury podziału i zajęcia nieruchomości zgodnie z Ustawą o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych z dnia 10 kwietnia 2003 r. w zakresie niezbędnym zarówno do zaspokojenia potrzeb komunikacyjnych przyległych terenów DCS, jak i zrównoważonego rozwoju całego obszaru i równomiernego rozprowadzenia ruchu na trasie transgranicznej. Wykonany projekt rozbudowy DK3 zakłada zmianę sposobu użytkowania pasa drogowego i doprowadzenie do wymagań z uwzględnieniem odstępstw od warunków technicznych, zapewniającymi właściwą obsługę Ośrodka na odcinku od zjazdu północnego do zjazdu południowego, przy jednoczesnym zapewnieniu właściwych warunków ruchu i bezpieczeństwa na drodze głównej, wlotach podporządkowanych, zjazdach i przecięciach z linią kolejową. Projekt w szczególności przedstawia rozwiązania mające na celu poprawę istniejących warunków ruchu drogowego i bezpieczeństwa poprzez ograniczenie niekorzystnych uwarunkowań określonych powyżej, a w szczególności:

- 1) Budowę urządzeń ruchu pieszego i rowerowego na całej długości projektowanego odcinka oraz ich połączenie z istniejącymi służącymi tym celom urządzeniami i szlakami turystycznymi;
- 2) Wyznaczenie miejsc przejść i przejazdów rowerowych przez drogę DK3 łączących źródła i cele ruchów pieszych i rowerowych;
- 3) Budowę zatok autobusowych komunikacji zbiorowych oraz ich połączenie z urządzeniami komunikacji pieszej;
- 4) Dodatkowe ograniczenie dopuszczalnych relacji na zjeździe z DK3 w kierunku drogi gospodarczej Lasów Państwowych prowadzącej w kierunku Stacji Turystycznej Orle (w szczególności zakaz skrętu w lewo z drogi DK3 z obiektu mostowego), co przy zakazie ruchu pojazdów innych niż pojazdy służb leśnych Lasów Państwowych winno ograniczyć niekorzystny wpływ ograniczonej widoczności dla bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- 5) Odsunięcie zjazdów z dróg publicznych od centrum skrzyżowania – lokalizując je na granicach terenów, które obsługują tak aby zminimalizować wzajemne wpływy zjazdów i skrzyżowań przy jednoczesnym zapewnieniu dostępu terenów przyległych do drogi publicznej z poszanowaniem praw nabytych;
- 6) Budowę 3 przejazdów drogowo-kolejowych z pełną automatyką przejazdu kolejowego – zabezpieczenia jak dla kategorii B (rogatki automatyczne stale otwarte zamykające się na czas przejazdu pociągu).

Spółka w dniu 07.05.2021 r. podpisała z GDDKiA Oddział we Wrocławiu umowę przyrzeczoną w zakresie realizacji przedmiotowego zadania inwestycyjnego, w której przewidywana wartość inwestycji oszacowana na tamtym etapie na podstawie koncepcji programowo-przestrzennej i kosztorysu inwestorskiego do tej koncepcji została ustalona łącznie na kwotę 17 328 294,00 zł, przy czym Spółka zobowiązała się do finansowania inwestycji w wysokości 11 838 266,00 zł, a GDDKiA w wysokości 5 400 028,00 zł. W związku z zakończeniem prac projektowych polegających na wykonaniu Projektu Budowlanego i uzyskanej na jego podstawie decyzji ZRID, Projektów Technicznych oraz Programu Funkcjonalno-Użytkowego wraz z aktualizacją kosztorysów inwestorskich, został opracowany na tej podstawie i uzgodniony z GDDKiA budżet zadania inwestycyjnego, w wyniku którego nastąpił wzrost kosztów inwestycyjnych dla obu stron, w której przewidywana wartość inwestycji została ustalona łącznie na kwotę 28 065 404,00 zł, w której koszt po stronie Spółki wzrósł do kwoty 18 399 686,00 zł, a po stronie GDDKiA do kwoty 9 665 717,00 zł. W związku ze wzrostem kosztów Spółka zawnioskowała o dodatkowe finansowanie ze środków Województwa Dolnośląskiego w kwocie 6 500 000,00 zł, które zostały zabezpieczone w budżecie Województwa Dolnośląskiego na rok 2024, a jednocześnie GDDKiA w kwietniu 2024 r. uzyskała zatwierdzenie powyższych zmian budżetowych na szczeblu centralnym w Warszawie. W dniu 28.08.2024 r. Spółka i GDDKiA podpisały niniejszy aneks potwierdzający wzrost kosztów zadania inwestycyjnego oraz dalszą kontynuację zadania.

Spółka w ramach realizacji tego zadania dotychczas poniosła koszty za wykonanie dokumentacji projektowej w kwocie 2 566 847,00 zł, za wykonanie robót budowlanych w zakresie budowy przejazdu kolejowego (wjazd do DCS) w kwocie 1 596 524,00 zł, oraz za sprawowanie nadzoru inwestorskiego w tym zakresie w kwocie 170 975,00 zł – łącznie 4 334 346,00 zł - co stanowi około 23% wydatkowania planowanych kosztów (po stronie Spółki) inwestycyjnych.

W 2024 r. rozpoczęła się również procedura wywłaszczenia gruntów objętych decyzją ZRID i ustaleniem wartości odszkodowań, za którą to procedurę odpowiedzialny jest główny inwestor zadania, na którego została wydana decyzja ZRID, czyli GDDKiA. Część odszkodowań została już przez GDDKiA wypłacona, w części trwa procedura odwoławcza co do wartości określonej w operatach szacunkowych (m.in. odwołanie złożyło Stowarzyszenie Bieg Piastów).

W zakresie realizacji budowy przejazdu kolejowego (wjazd do DCS) Spółka w dniu 01.08.2023 r. podpisała umowę z Wykonawcą: Przedsiębiorstwo Robót Telekomunikacyjnych i Elektroenergetycznych „Protel” sp. z o.o., z siedzibą we Wrocławiu ulica Biskupa Bogedaina 10, 50-514 Wrocław na realizację zadania.

Wykonane prace dotyczyły Etapu 1 umowy w zakresie:

- 1) wykonanie samoczynnej sygnalizacji przejazdowej kat. B w km 37,784 na przejeździe kat. F;
- 2) montaż napędów rogatek;
- 3) montaż sygnalizatorów drogowych;
- 4) montaż urządzeń UZK na stacji Szklarska Poręba Górna;
- 5) wykonanie tras kablowych w korytach kablowych;
- 6) montaż studni kablowych;
- 7) montaż liczników osi;
- 8) wygrozdzenie przejazdu;
- 9) montaż szafki z pulpitem sterowania lokalnego;
- 10) uruchomienie transmisji UZK z wykorzystaniem sieci GSM;
- 11) uruchomienie nowych urządzeń oraz szkolenie monterów i dyżurnych ruchu;
- 12) dostawa części zapasowych zgodnie z projektem wykonawczym;
- 13) wykonanie malowania nawierzchni w bezpośredniej bliskości przejazdu drogowo-kolejowego.

W dniu 28.05.2024 r. odbył się Odbiór końcowy Etapu 1 zabudowy SRK i SSP na przejeździe drogowo-kolejowym do DCS. Przejazd został przekazany dla PKP oraz DSDiK do eksploatacji stałej i pracuje już wyłącznie w trybie automatycznym.

Pomimo wcześniejszej realizacji powyższego zakresu, dokumentacja projektowa dla zadania jest ściśle skorelowana z dokumentacją projektową zadania dotyczącego rozbudowy DK3 i dodatkowym obowiązkiem Wykonawcy jest także realizacja Etapu 2 zabudowy urządzeń SRK, czyli dostosowanie istniejących urządzeń automatyki do docelowego układu drogowo-kolejowego w trakcie rozbudowy DK3 w ścisłej koordynacji z wykonawcą robót budowlanych, który będzie je realizował. Jednocześnie z zakresu dokumentacji projektowej dla głównego zadania rozbudowy DK3, budowa tego przejazdu została wyłączona i nie będzie wyceniona przez wykonawcę zadania głównego.

Działalność sportowa DCS Polana Jakuszycka

W 2024 roku Dolnośląskie Centrum Sportu uzyskało licencję B Międzynarodowej Unii Biathlonu (IBU). Jest to unikalne osiągnięcie, które pozwala na organizację międzynarodowych wydarzeń biathlonowych najwyższego szczebla. DCS jest jedynym obiektem w Polsce posiadającym ten certyfikat, co podkreśla jego wiodącą rolę w rozwoju biathlonu w kraju i regionie. Licencja umożliwia organizację prestiżowych wydarzeń sportowych, jednak, aby uzyskać najwyższą licencję typu A, umożliwiającą rozgrywanie mistrzostw świata i zawodów Pucharu Świata, konieczne jest wdrożenie systemu naśnieżania tras.

Wyróżnienie w Konkursie „Najlepszy Produktu Turystyczny Polski 2024”. Oprócz tego zwycięstwo w regionalnym konkursie organizowanym przez Dolnośląską Organizację Turystyczną oraz wyróżnienie „Karkonosz” przyznane przez Starostę Karkonoskiego.

DCS stanowi bazę treningową dla wielu klubów sportowych oraz reprezentacji krajowych i zagranicznych. W 2024 r. Spółka zorganizowała i współorganizowała ponad 70 wydarzeń sportowych na Polanie Jakuszyckiej. Wydarzenia międzynarodowe i prestiżowe odbywające się w DCS to m.in.: IBU Junior CUP - Puchar Juniorów IBU, IBU Junior Open European Championships - Otwarte Mistrzostwa Europy Juniorów Międzynarodowej Unii Biathlonu, Mistrzostwa Polski Młodzików i Młodzików Młodszych w narciarstwie biegowym, Puchar Polski w Biathlonie Letnim – Seria biegów indywidualnych i sprinterskich na trasach letnich, Bieg Piastów – Jeden z największych biegów narciarski w Polsce, należący do Worldloppet Ski Federation, Zjazd Olimpijczyków, II Ogólnopolski Biathlon Festiwal.

We wszystkich aktywnościach w 2024 r. wzięło udział ponad 25 000 zawodników i kibiców.

Projekty sportowe

I. IBU SIEPPUR

Projekt SIEPPUR – Sustainable Snow Management Project, to 30-miesięczny projekt finansowany przez Unię Europejską w ramach programu Erasmus+, którego celem jest identyfikacja, rozwój i promowanie zrównoważonych praktyk w zarządzaniu śniegiem od produkcji i przechowywania do transportu. W obliczu zmian klimatycznych, powodujących niedobór naturalnego śniegu niezwykle istotne jest uznanie zrównoważonego zarządzania śniegiem, w kontekście wykorzystania naturalnych źródeł, minimalizacji i przystosowania się do bieżących zmian klimatycznych, w celu zapewnienia dostępu do śniegu w sytuacji rosnących temperatur. W projekcie uczestniczy konsorcjum sześciu partnerów, w tym IBU jako koordynator projektu, Peak 63, WSL Institute for Snow and Avalanche Research (SLF), Sustainable Mountain Alliance (SMA) i trzy federacje członkowskie IBU; Svenskt Skidskytte AB (SSSAB), Polski Związek Biathlonowy (PZB), Kinga Jaworek (DCS) i Słoweński Związek Narciarski (SZS).

Dolnośląskie Centrum Sportu, położone w Szklarskiej Porębie-Jakuszycach jest jednym z ośrodków pośród trzech regionów klimatycznych (nisko położonym), który jest „poletkiem badawczym” nieposiadającym systemu naśnieżania, magazynu śniegu, a więc idealnym miejscem do opracowania optymalnego projektu i cyklu zarządzania śniegiem, zarazem przyjaznym środowisku, z uwzględnieniem ochrony jego naturalnych zasobów.

Projekt realizowany jest w ramach funduszy EU Erasmus +, od grudnia 2022 do maja 2025. Budżet projektu (POL) 33 000 EUR

II. IBU SNOW NETWORK

Snow Network (Sieć Śnieżna) IBU składa się z ekspertów od zarządzania śniegiem z Komitetów Organizacyjnych IBU. Priorytetem Snow Network jest określenie, w jaki sposób zarządzanie śniegiem może stać się bardziej wydajne i zrównoważone na zawodach pod egidą IBU. W ramach projektu gromadzone są dane dotyczące wszystkich etapów zarządzania śniegiem.

W ramach swojej sieci Snow Network IBU zebrała dane dotyczące zarządzania śniegiem z trzech sezonów z obiektów biathlonowych na całym świecie. Dane te stanowią obszerną podstawę, którą projekt SIEPPUR wykorzysta do kompleksowej analizy pojawiających się wyzwań, takich jak różnice między warunkami klimatycznymi wpływającymi na przyszłą zdolność do zabezpieczenia śniegu dla klasycznych sportów zimowych w różnych regionach, takich jak alpejskie (duże wysokości – małe szerokości geograficzne), niskie góry (mała wysokość – mała szerokość geograficzna) i skandynawskie/północnoeuropejskie (duże szerokości geograficzne – mała wysokość).

Część IV

REALIZACJA UCHWAŁ SEJMIKU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

**DOLNY
ŚLĄSK**

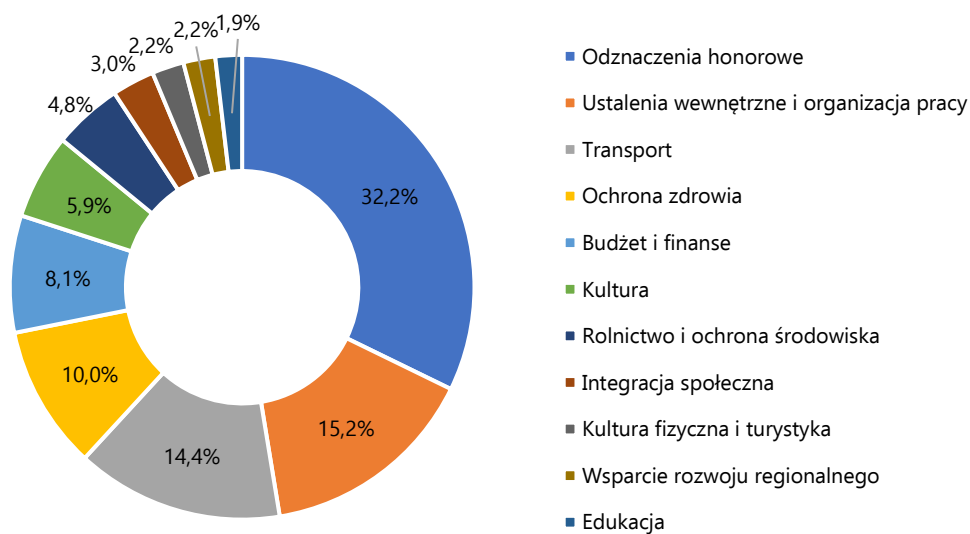
W 2024 roku Sejmik Województwa Dolnośląskiego podjął 270 uchwał. Aż 32% podjętych w 2024 roku uchwał dotyczyło przyznania regionalnych odznaczeń honorowych zasłużonym osobom i instytucjom. Ponad 15% podjętych uchwał odnosiło się do ustaleń wewnętrznych i organizacji pracy Sejmiku Województwa. Ponad 14% uchwał dotyczyło zagadnień związanych z transportem, z czego większość dotyczyła powierzania innym jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych, zmiany kategorii dróg lub udzielenia wsparcia finansowego innym jednostkom samorządu terytorialnego w ramach prowadzonych przez nie prac drogowych. Sporą grupę stanowiły uchwały dotyczące zagadnień związanych z ochroną zdrowia (10%). Znaczny udział wśród podjętych uchwał stanowiły także uchwały odnoszące się do zagadnień związanych z budżetem oraz Wieloletnią Prognozą Finansową i ich zmianami (ponad 8%). Około 6% stanowiły uchwały dotyczące kultury, a 5% rolnictwa i ochrony środowiska.

Na mocy uchwał Sejmiku przyznawano pomoc finansową i rzeczową podmiotom zewnętrznym, w postaci dotacji lub darowizn, innym jednostkom samorządu terytorialnego. Przyznano też stypendia dla uzdolnionych mieszkańców województwa dolnośląskiego. Sejmik podjął również uchwały związane z udzieleniem pomocy finansowej w formie dotacji celowej na usuwanie skutków powodzi.

Sejmik kolejny już rok, reagował również na bieżące wydarzenia związane z agresją Rosji na Ukrainę, podejmując uchwałę w sprawie udzielania pomocy społecznościom lokalnym i regionalnym Ukrainy. W 2024 została podjęta uchwała w sprawie zawarcia Wspólnego Oświadczenia w sprawie rozwoju stosunków dwustronnych między Wolnym Państwem Bawaria a Województwem Dolnośląskim.

Wśród szczególnie istotnych uchwał podjętych w 2024 roku przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego wymienić należy przyjęcie uchwały w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego Doliny Bobru, programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa dolnośląskiego oraz zmianie uchwały w sprawie określenia zasad, trybu i harmonogramu opracowania Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030+.

Wykres 2. Udział podjętych przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego uchwał wg kategorii Wieloletniej Prognozy Finansowej w 2024 roku.

Sejmik udzielił również Zarządowi Województwa Dolnośląskiego absolutorium z wykonania budżetu województwa za 2023 rok oraz uchwalił budżet województwa na 2025 rok wraz z Wieloletnią Prognozą Finansową. Sejmik udzielił Zarządowi również wotum zaufania po debacie nad Raportem o stanie województwa za 2023 rok.

Zdecydowana większość z podjętych przez Sejmik w 2024 roku uchwał została zrealizowana, część z nich ma charakter wieloletni i jest w trakcie realizacji. Brak jest natomiast uchwał, których realizacji zaniechano.

W Załączniku C do niniejszego Raportu przedstawione zostały najistotniejsze, z punktu widzenia oceny działalności Zarządu Województwa Dolnośląskiego, uchwały Sejmiku Województwa Dolnośląskiego. W zestawieniu pomięto uchwały, których przedmiotem było przyznanie nagród i odznaczeń honorowych, a także uchwały dotyczące rozstrzygnięcia spraw wewnętrznej organizacji prac Sejmiku.

Część V

REALIZACJA PROGRAMÓW Z UDZIAŁEM ŚRODKÓW Z UE

**DOLNY
ŚLĄSK**

RPDS.07.01.03-02.0002/19

MIASTO JELENIA GÓRA – Rozbudowa infrastruktury Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego przy ulicy Kruszwickiej 3 w Jeleniej Górze

FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA DOLNEGO ŚLĄSKA 2021-2027

Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027

Alokacja środków Unii Europejskiej przeznaczona na realizację Programu wynosi **9 880 076 609 zł** (2 316 276 312 euro¹¹).

Program finansowany jest z trzech Funduszy Europejskich, dla których alokacja UE wynosi:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego – 5 348 544 988 zł, tj. 54,13% alokacji Programu,
- Europejski Fundusz Społeczny Plus – 2 050 769 837 zł, tj. 20,76% alokacji Programu,
- Fundusz Sprawiedliwej Transformacji – 2 480 761 784 zł, tj. 25,11% alokacji Programu.

W ramach Programu do 31.12.2024 r. **ogłoszono 172 nabory wniosków** o dofinansowanie na łączną kwotę alokacji z UE w wysokości 6 782 478 799 zł, co stanowi 68,65% alokacji Programu.

Do końca grudnia 2024 r. **podpisano 692 umowy** o dofinansowanie realizacji projektów o wartości całkowitej 6 398 686 224,43 zł, w których wysokość dofinansowania ze środków UE wyniosła 3 953 235 704,54 zł, tj. 40,01% alokacji Programu.

Do 31.12.2024 r. **rozliczono wydatki poniesione przez beneficjentów** w wysokości 583 909 699,19 zł, tj. 5,91% alokacji Programu.

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)

Do końca grudnia 2024 r., w ramach EFRR ogłoszono 83 nabory wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę alokacji w wysokości 3 857 191 788 zł, tj. 72,12% alokacji EFRR.

Podpisano 141 umów o dofinansowanie realizacji projektów o wartości ogółem 3 765 910 198,41 zł, w tym dofinansowanie ze środków UE wyniosło 2 336 800 073,20 zł, tj. 43,69% alokacji EFRR.

Rozliczono wydatki poniesione przez beneficjentów w wysokości 406 362 570,64 zł, tj. 7,60% alokacji EFRR.

W ramach EFRR realizowane są projekty w zakresie:

- inwestycji w rozwój infrastruktury badawczej,
- rozwoju usług elektronicznych (e-administracja),
- modernizacji energetycznej budynków publicznych i mieszkalnych,
- budowy instalacji do produkcji energii i ciepła z odnawialnych źródeł energii, w tym także budowa magazynów energii,
- odprowadzania i oczyszczania ścieków,
- tworzenia szlaków rowerowych w celu kanalizowania ruchu turystycznego na obszarach chronionych,
- wsparcia mobilności miejskiej, w tym budowa parkingów P&D, infrastruktury rowerowej, ciągów pieszo-rowerowych w celu ograniczania transportu samochodowego w miastach,
- zakupu elektrycznych zespołów trakcyjnych do przewozów pasażerskich (dolnośląski tabor kolejowy),
- budowy i przebudowy dróg wojewódzkich,
- rewitalizacji linii kolejowych,
- wsparcia zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży – utworzenie dwóch Ośrodków Zdrowia Psychicznego,
- budowy nowych dróg rowerowych w ramach budowy Dolnośląskiej Cyklostrady,
- wsparcie instytucji kultury, w tym modernizacja Teatru Polskiego we Wrocławiu,
- odnowy przestrzeni publicznej w miastach Dolnego Śląska (place, skwery, parki, tereny rekreacyjne).

Środki EFRR wysokości 693 586 450 zł (7,02% alokacji Programu) przeznaczone zostały również na instrumenty finansowe – pożyczki. Menadżerem Funduszu Powierniczego został Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK).

Europejski Fundusz Społeczny + (EFS+)

Do końca grudnia 2024 r., w ramach EFS+ ogłoszono 49 naborów wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę alokacji w wysokości 1 182 807 143 zł, tj. 57,68% alokacji EFS+.

Podpisano 343 umowy o dofinansowanie realizacji projektów o wartości ogółem 1 340 798 919,91 zł, w tym dofinansowanie ze środków UE wyniosło 938 405 341,23 zł, tj. 45,76% alokacji EFS+.

Rozliczono wydatki poniesione przez beneficjentów w wysokości 133 730 477,93 zł, tj. 6,52% alokacji EFS+.

¹¹ do przeliczeń zastosowano kurs EBC z dn. 30.12.2024 r. 1 euro = 4,2655 zł

W ramach EFS+ realizowane są m.in. projekty dotyczące:

- wsparcia na rzecz poprawy dostępu do zatrudnienia,
- rozwoju instytucji rynku pracy (m.in. utworzenie Obserwatorium Rynku Pracy),
- prowadzenia działań w zakresie przystosowania pracowników i pracodawców do zmian zachodzących w gospodarce, w szczególności na rynku pracy,
- wsparcia podmiotów ekonomii społecznej,
- integracji osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym,
- integracji społecznej i zawodowej migrantów oraz obywateli państw trzecich,
- rozwoju usług społecznych,
- podniesienia jakości edukacji (edukacja przedszkolna, kształcenie ogólne i zawodowe, kształcenie osób dorosłych w formach pozaszkolnych).

Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST)

Fundusz skierowany na wsparcie subregionu wałbrzyskiego.

Do końca grudnia 2024 r., w ramach FST ogłoszono 40 naborów wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę alokacji w wysokości 1 742 479 868 zł, tj. 70,24% alokacji FST.

Podpisano 208 umów o dofinansowanie realizacji projektów o wartości ogółem 1 291 977 106,11 zł, w tym dofinansowanie ze środków UE wyniosło 678 030 290,11 zł, tj. 27,33% alokacji FST.

Rozliczono wydatki poniesione przez beneficjentów w wysokości 43 816 650,62 zł, tj. 1,77% alokacji FST.

W ramach FST realizowane są projekty w zakresie:

- dostosowania kwalifikacji zawodowych do zmian zachodzących na rynku pracy,
- rozwoju infrastruktury edukacyjnej na potrzeby kształcenia ogólnego i zawodowego,
- wsparcia usług społecznych,
- zwiększenia efektywności energetycznej w przedsiębiorstwach, budynkach publicznych i mieszkalnych oraz ograniczenia niskiej emisji,
- rewaloryzacji obszarów przemysłowych i rekultywacji skażonych gruntów,
- wsparcia rozwoju mobilności miejskiej (budowa ciągów pieszo-rowerowych, zakup bezemisyjnego taboru).

Do końca 2024 r. program FEDS wdrażany był przez 3 instytucje: Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego (Instytucja Zarządzająca FEDS), Dolnośląską Instytucję Pośredniczącą oraz Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy.

Tabela 2. Zestawienie projektów realizowanych w poszczególnych subregionach w ramach programu FEDS 2021-2027 wg stanu na 31.12.2024 r.

Subregion	Liczba realizowanych projektów [szt.]	Wartość ogółem projektów [zł]	Dofinansowanie ze środków UE [zł]	Udział subregionu (środki UE)
jeleniogórski				
EFRR	37	531 731 026,15	343 895 481,04	8,70%
EFS+	58	194 006 302,92	135 804 411,98	3,44%
razem	95	725 737 329,07	479 699 893,02	12,13%
legnicko-głogowski				
EFRR	16	418 698 502,32	270 775 257,15	6,85%
EFS+	37	129 278 247,23	90 494 773,02	2,29%
razem	53	547 976 749,55	361 270 030,17	9,14%
wałbrzyski				
EFRR	17	558 167 859,13	285 662 076,69	7,23%
EFS+	56	200 584 838,62	140 409 386,99	3,55%
FST	208	1 291 977 106,11	678 030 290,11	17,15%
razem	281	2 050 729 803,86	1 104 101 753,79	27,93%
Miasto Wrocław				
EFRR	22	502 351 394,66	282 989 851,39	7,16%
EFS+	27	126 685 205,87	88 525 742,85	2,24%
razem	49	629 036 600,53	371 515 594,24	9,40%
wrocławski				
EFRR	44	428 852 901,46	275 129 647,18	6,96%
EFS+	77	253 711 486,55	177 598 039,51	4,49%
razem	121	682 564 388,01	452 727 686,69	11,45%
województwo*				
EFRR	5	1 326 108 514,69	878 347 759,75	22,22%
EFS+	88	436 532 838,72	305 572 986,88	7,73%
razem	93	1 762 641 353,41	1 183 920 746,63	29,95%
Podsumowanie				
EFRR	141	3 765 910 198,41	2 336 800 073,20	59,11%
EFS+	343	1 340 798 919,91	938 405 341,23	23,74%
FST	208	1 291 977 106,11	678 030 290,11	17,15%
razem	692	6 398 686 224,43	3 953 235 704,54	100,00%

* w kategorii „województwo” zostały sklasyfikowane projekty realizowane na obszarze większym niż powiat, bądź realizowane przez kilka powiatów, których nie można przypisać do danego subregionu, tj. projekty realizowane przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego (np. drogi wojewódzkie, linie kolejowe), projekty realizowane w ramach instrumentów finansowych, projekty realizowane na terenie całego województwa przez przedsiębiorstwa, fundacje, stowarzyszenia.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

Regionalny Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020

Rok 2024 był ostatnim rokiem wdrażania Programu, w którym nastąpiło końcowe rozliczenie projektów zrealizowanych przez beneficjentów.

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 dostępne były **środki Unii Europejskiej w wysokości 9 755 787 194 zł** (2 287 138 013 euro), które zostały przeznaczona na realizację:

- inwestycji infrastrukturalnych współfinansowanych z Regionalnego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w wysokości 7 053 036 369 zł, tj. 72,30% alokacji Programu,
- projektów w zakresie rynku pracy, włączenia społecznego i edukacji współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w wysokości 2 702 750 825 zł, tj. 27,70% alokacji Programu.

W ramach Programu **zrealizowano 6823 projekty** o łącznej wartości 14 663 020 124,63 zł, w których współfinansowanie ze środków UE wyniosło 10 057 994 200,31 zł, tj. 103,10% alokacji Programu (*przekroczenie wartości alokacji UE dostępnej w Programie wynika z konieczności dokonania przeliczeń z euro*), w ramach:

- EFRR zrealizowano 5006 projektów o wartości ogółem 11 325 069 867,74 zł, w tym współfinansowanie ze środków UE wyniosło 7 260 943 789,19 zł, tj. 102,95% alokacji EFRR,

- EFS zrealizowano 1817 projektów o wartości ogółem 3 337 950 256,89 zł, w tym współfinansowanie ze środków UE wyniosło 2 797 050 411,12 zł, tj. 103,49% alokacji EFS.

Ze środków EFRR finansowane były projekty infrastrukturalne i inwestycje mające na celu, m.in.:

- rozwój przedsiębiorczości i konkurencyjności oraz innowacyjności przedsiębiorstw,
- wsparcie infrastruktury badawczo-rozwojowej,
- rozwój usług cyfrowanych w zakresie e-administracji, e-kultury, e-edukacji, e-zdrowia,
- ograniczenie negatywnych zmian środowiska mających wpływ na klimat, w tym inwestycje w produkcję i dystrybucję energii OZE, modernizacja sieci ciepłowniczych i elektroenergetycznych, modernizacja systemów grzewczych (zwalczanie niskiej emisji), termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych, inwestycje w zakresie ograniczanie zanieczyszczeń w centrach miast,
- modernizacja zakładów gospodarki odpadami komunalnymi, budowa infrastruktury wodno-ściekowej,
- zabezpieczenie przeciwpowodziowe (budowa zbiorników małej retencji), wsparcie służb ratowniczych (zakup sprzętu do usuwania skutków klęsk żywiołowych),
- renowacja zabytków i wsparcie instytucji kultury,
- budowa i przebudowa dróg wojewódzkich oraz powiatowych i gminnych,
- rewitalizacja linii kolejowych oraz zakup taboru do obsługi przewozów pasażerskich,
- inwestycje w infrastrukturę społeczną, w tym tworzenie placówek opieki nad dziećmi do 3 roku życia, domów opieki społecznej, mieszkań chronionych,
- inwestycje w infrastrukturę zdrowotną, w tym budowa, modernizacja oraz zakup sprzętu dla ośrodków POZ i AOS, inwestycje wspomagające tworzenie specjalistycznych pracowni diagnostycznych w szpitalach,
- rewitalizacja i termomodernizacja budynków oraz zagospodarowanie terenów i przestrzeni miejskiej,
- wsparcie infrastruktury edukacyjnej w zakresie modernizacji placówek oświatowych, w tym rozwój szkół i centrów kształcenia zawodowego, tworzenie pracowni przedmiotowych, warsztatów oraz wyposażenie placówek w nowoczesny sprzęt.

Ze środków EFS finansowane było wsparcie osób będących w gorszej sytuacji na rynku pracy, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz podmiotów funkcjonujących w tym obszarach. Dofinansowanie zostało także skierowane na proces edukacji w celu podniesienia jego poziomu.

Inwestycje miały na celu, m.in.:

- wsparcie w dostępie do zatrudnienia,
- tworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3,
- wsparcie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem w zakresie poradnictwa prawnego, rodzinnego, psychologicznego w celu integracji społeczno-zawodowej,
- rozwój usług społecznych, w tym działania na rzecz rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- wsparcie podmiotów ekonomii społecznej,
- podniesienie jakości edukacji (edukacja przedszkolna, kształcenie ogólne i zawodowe, kształcenie osób dorosłych w formach pozaszkolnych).

W ramach RPO WD 2014-2020, wsparcie z funduszy EFRR i EFS, podczas pandemii COVID-19, było skierowane do przedsiębiorców, których szczególnie dotknęły skutki pandemii, do szpitali i placówek medycznych oraz placówek świadczących usługi społeczne, środki również przeznaczono dla placówek oświatowych.

Przedsiębiorstwa otrzymały środki na utrzymanie działalności poprzez finansowanie ich kapitału obrotowego, a także na inwestycje infrastrukturalne w szczególności w branży turystycznej, noclegowej i gastronomicznej. Takie dofinansowanie otrzymało 2571 przedsiębiorstw. Przedsiębiorcy otrzymali ponadto wsparcie w wysokości 191 248 569 zł na utrzymanie miejsc pracy.

Ponadto środki skierowano do szpitali wojewódzkich i placówek medycznych (23 jednostki) oraz 88 domów pomocy społecznej, placówek medycznych i szpitali powiatowych.

Beneficjenci realizujący projekty z zakresu świadczenia usług asystenckich i opiekuńczych mogli przeznaczyć część środków na zabezpieczenie i ochronę podczas realizowanych usług (21 projektów). Środki przeznaczono również na wsparcie funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej.

W zakresie edukacji, zakupiono sprzęt informatyczny dla szkół różnych szczebli, służący do prowadzenia zajęć edukacyjnych w formie zdalnej. Takie wsparcie realizowane było w 194 placówkach oświatowych.

Natomiast, w 2022 r. przeznaczono dodatkowe środki w wysokości 63 949 048 zł na wsparcie kryzysowych działań naprawczych w związku z pandemią COVID-19 i jej skutkami, szczególnie uwidocznionymi w opiece zdrowotnej. Środki przeznaczone zostały na projekty dotyczące zakupu sprzętu i wyposażenia medycznego przeznaczonego

na skoordynowaną opiekę postcovidową w zakresie chorób zakaźnych i infekcyjnych udzielaną w ramach opieki ambulatoryjnej oraz opieki szpitalnej, w tym zwiększenia dostępności do badań obrazowych.

W związku z kryzysem uchodźczym w wynikającym z agresji Rosji na Ukrainę, w 2022 r. dodatkowe środki przeznaczono na działania sprzyjające długoterminowej integracji uchodźców z Ukrainy, tj. inwestycje w infrastrukturę poprawiającą dostęp do edukacji oraz infrastruktury mieszkalnej. Zrealizowano 11 takich projektów. Wsparcie przeznaczono również na pomoc uczniom z Ukrainy pobierającym naukę w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz wsparcie nauczycieli i pracowników pedagogicznych. Finansowano także wsparcie dla dorosłych obywateli Ukrainy z zakresu nauki języka polskiego, doradztwa zawodowego oraz podniesienia i uzupełnienia lub nabycia nowych umiejętności i kompetencji.

W ramach RPO WD 2014-2020 wsparcie ze środków UE było dostępne w postaci dotacji oraz instrumentów finansowych, na które przeznaczono 540 492 244 zł (5,54% alokacji Programu). Udzielono 2 965 pożyczek i gwarancji przedsiębiorstwom, spółdzielniom i wspólnotom mieszkaniowym oraz 201 osobom planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Program wdrażany był przez 4 instytucje: Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego (Instytucja Zarządzająca RPO WD), Dolnośląską Instytucję Pośredniczącą, Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy oraz przez Instytucję Pośredniczącą Aglomeracji Wałbrzyskiej.

Tabela 3. Zestawienie projektów zrealizowanych (zakończonych) w poszczególnych subregionach w ramach programu RPO WD 2014-2020 (stan na 31.12.2024 r.)

Subregion	Liczba zrealizowanych projektów [szt.]	Wartość ogółem projektów [zł]	Dofinansowanie ze środków UE [zł]	Udział subregionu (środki UE)
jeleniogórski				
EFRR	971	1 592 203 511,08	995 037 602,74	9,89%
EFS	282	348 294 317,03	291 969 517,20	2,90%
razem	1 253	1 940 497 828,11	1 287 007 119,94	12,80%
legnicko-głogowski				
EFRR	350	1 093 346 834,61	696 202 693,54	6,92%
EFS	173	200 662 325,41	168 036 911,11	1,67%
razem	523	1 294 009 160,02	864 239 604,65	8,59%
wałbrzyski				
EFRR	1 235	1 870 088 581,35	1 169 881 491,02	11,63%
EFS	311	427 189 122,06	358 132 732,82	3,56%
razem	1 548	2 297 277 703,41	1 528 014 223,84	15,19%
Miasto Wrocław				
EFRR	1 189	1 679 526 175,97	974 172 276,32	9,69%
EFS	147	592 612 517,52	501 931 736,00	4,99%
razem	1 336	2 272 138 693,49	1 476 104 012,32	14,68%
wrocławski				
EFRR	751	1 741 960 257,22	970 965 797,75	9,65%
EFS	303	319 552 031,09	268 211 951,18	2,67%
razem	1 054	2 061 512 288,31	1 239 177 748,93	12,32%
województwo*				
EFRR	508	3 347 944 507,51	2 454 683 927,82	24,41%
EFS	601	1 449 639 943,78	1 208 767 562,81	12,02%
razem	1 109	4 797 584 451,29	3 663 451 490,63	36,42%
Podsumowanie				
EFRR	5 006	11 325 069 867,74	7 260 943 789,19	72,19%
EFS	1 817	3 337 950 256,89	2 797 050 411,12	27,81%
razem	6 823	14 663 020 124,63	10 057 994 200,31	100,00%

* w kategorii „województwo” zostały sklasyfikowane projekty realizowane na obszarze większym niż powiat, bądź realizowane przez kilka powiatów, których nie można przypisać do danego subregionu, tj. projekty realizowane przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego (np. drogi wojewódzkie, linie kolejowe), projekty realizowane w ramach instrumentów finansowych, projekty realizowane na terenie całego województwa przez przedsiębiorstwa, fundacje, stowarzyszenia.

PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH 2014-2020

PROW na lata 2014-2020 w 2024 r.

W zakresie realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w ramach wszystkich działań powierzonych do realizacji Samorządowi Województwa Dolnośląskiego w 2024 roku złożono 91 wniosków o przyznanie pomocy na łączną kwotę kosztów kwalifikowalnych 24 481 055 zł w tym 15 577 295 zł dofinansowania ze środków UE. Podpisano 119 nowych umów o pomoc na kwotę kosztów kwalifikowalnych 51 711 498,40 zł w tym 37 776 634,18 zł dofinansowania ze środków UE. Do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego złożonych zostało 410 wniosków o płatność na kwotę kosztów kwalifikowalnych 117 228 208 zł- w tym 85 634 245 zł dofinansowania ze środków UE. ARiMR zrealizowała płatności dla 484 zleceń (w tym 47 płatności dla wniosków/zleceń wyprzedzającego finansowania) na kwotę pomocy ogółem 95 561 485 zł w tym 68 650 089 zł ze środków UE.

Informacja ze stanem narastającym na dzień 31.12.2024 r.**Realizacja Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wg stanu na dzień 31.12.2024 r.:**

Łączny limit środków dostępnych na wszystkie działania, które zostały powierzone do realizacji Samorządowi Województwa Dolnośląskiego w ramach PROW na lata 2014-2020 wynosi 228 317 825 euro w tym 28 403 578 euro dodatkowych środków zapisanych w budżecie PROW pochodzących z Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy (EURI) oraz 29 439 482 euro - jako wspólny limit krajowy w ramach działania *Zarządzanie zasobami wodnymi w zakresie budowy, przebudowy lub remontu urządzeń wodnych lub budowli hydrotechnicznych na ciekach wodnych naturalnych lub sztucznych*.

Tabela 4. Aktualne limity (w euro) dla województw na działania PROW 2014-2020 w podziale na działania/operacje.

Nazwa działania	Poddziałania nazwa operacji	Limit w euro
4. Inwestycje w środki trwałe	4. 3 Scalanie gruntów	35 882 845
4. Zarządzanie zasobami wodnymi w zakresie:	a) budowy, przebudowy lub remontu urządzeń wodnych lub budowli hydrotechnicznych na ciekach wodnych naturalnych lub sztucznych. Limit ogólnokrajowy: 29 439 482 euro	31 614 200
	b) budowy lub przebudowy otwartych zbiorników retencyjnych służących do gromadzenia wód opadowych lub roztopowych, wód gruntowych lub wód płynących: 2 174 718 euro	
7. Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich	7.2.1 Budowa lub modernizacja dróg	61 911 299 + 28 403 578 = 89 565 227
	7.2.2 Gospodarka wodno-ściekowa (W tym dodatkowe środki z EURI – 28 403 578 euro)	
	7.4.1 Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne	
	7.6.1 Ochrona zabytków	
	7.4.2 Inwestycje w targowiska	
19 Leader	19.1 – wsparcie przygotowawcze;	70 505 903
	19.2- wdrażanie LSR;	
	19.3 – wdrażanie proj. współpracy;	
	19.4 – koszty bieżące i aktywizacja	
RAZEM:		228 317 825

Od początku wdrażania Programu, na dzień 31.12.2024 r. Samorząd Województwa, podpisał 2153 umowy (tzw. umowy czynne tj. zrealizowane lub będące w realizacji – bez umów rozwiązanych) o przyznanie pomocy na kwotę kosztów kwalifikowalnych 981 348 307,50 zł, w tym 660 601 534 zł ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Beneficjenci złożyli 3438 wniosków o płatność na kwotę kosztów kwalifikowalnych 755 965 330 zł przy udziale środków EFRROW w wysokości 494 805 068 zł. Na rzecz czynnych umów (tj. bez umów rozwiązanych) Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wypłaciła środki dla 3054 zleceń płatności (oraz 587 zleceń dla wyprzedzającego finansowania) na kwotę kosztów kwalifikowalnych ogółem 649 376 963 zł, w tym 418 050 836 zł ze środków EFRROW.

Tabela 5. Poziom realizacji poszczególnych działań wdrażanych przez SW w ramach PROW na lata 2014-2020 w podziale na subregiony (wg stanu na 31.12.2024 r.)

Nazwa działania/poddziałania/ typ operacji – w tym subregion:	Zawarte umowy / wydane decyzje (czynne)			Wnioski o płatność - złożone			Zrealizowane płatności		
	Liczba	kwota (zł)		Liczba	kwota (zł)		Liczba	kwota (zł)	
		ogółem	EFRROW		ogółem	EFRROW		ogółem	EFRROW
4.3 Scalenie gruntów w tym subregion:	13	156 945 818	99 864 624	10	38 334 522	24 392 256	10	38 334 521	24 392 256
jeleniogórski	4	43 559 959	27 717 202	4	15 981 149	10 168 805	4	15 981 149	10 168 805
legnicko-głogowski	3	33 876 651	21 555 713	2	5 350 898	3 404 776	2	5 350 897	3 404 776
wałbrzyski	4	63 146 311	40 179 998	4	17 002 475	10 818 675	4	17 002 475	10 818 675
wrocławski	2	16 362 897	10 411 711	0	0	0	0	0	0
4.3.1 Zarządzanie zasobami wodnymi	13	4 733 568	3 011 969	0	0	0	0	0	0
jeleniogórski	1	197 389	125 599	0	0	0	0	0	0
legnicko-głogowski	0	0	0	0	0	0	0	0	0
wałbrzyski	4	1 923 091	1 223 663	0	0	0	0	0	0
wrocławski	8	2 613 088	1 662 708	0	0	0	0	0	0
7.2.1 Budowa lub modernizacja dróg lokalnych	110	192 564 750	122 528 951	116	123 692 245	78 705 375	95	92 387 148	58 785 942
jeleniogórski	17	27 353 784	17 405 213	22	30 632 129	19 491 224	17	22 696 708	14 441 915
legnicko-głogowski	15	16 963 611	10 793 946	18	17 884 052	11 379 622	14	12 518 856	7 965 748
wałbrzyski	45	72 436 711	46 091 479	48	48 768 438	31 031 357	42	39 541 763	25 160 424
wrocławski	33	75 810 644	48 238 313	28	26 407 625	16 803 172	22	17 629 820	11 217 854
7.2.2 Gospodarka wodno-ściekowa	114	254 244 416	197 945 328	164	199 994 879	141 041 070	136	167 709 989	113 017 561
jeleniogórski	31	63 615 844	51 895 414	44	46 571 417	33 595 906	35	33 437 131	21 903 427
legnicko-głogowski	14	33 264 558	25 173 126	16	25 137 836	17 046 404	15	24 238 173	16 150 149
wałbrzyski	40	87 851 596	69 608 152	54	64 147 521	45 403 669	47	58 595 285	40 414 595
wrocławski	29	69 512 418	51 268 636	50	64 138 105	44 995 091	40	51 439 400	34 549 390
7.4.1 Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne	56	47 464 393	30 201 594	98	52 988 823	33 716 788	88	47 118 892	29 981 751
jeleniogórski	8	6 303 091	4 010 657	17	8 267 729	5 260 756	13	6 275 524	3 993 116
legnicko-głogowski	10	6 475 351	4 120 266	17	7 813 673	4 971 840	15	6 475 351	4 120 266
wałbrzyski	20	16 693 212	10 621 891	33	18 002 219	11 454 812	30	16 442 486	10 462 354
wrocławski	18	17 992 739	11 448 780	31	18 905 202	12 029 380	30	17 925 531	11 406 015
7.4.2 Inwestycje w targowiska	12	13 341 327	8 489 086	18	15 999 866	10 180 715	15	12 919 070	8 220 404
jeleniogórski	3	3 632 933	2 311 635	4	3 632 932	2 311 635	4	3 325 101	2 115 762
legnicko-głogowski	0	0	0	0	0	0	0	0	0
wałbrzyski	4	3 983 208	2 534 515	7	6 354 949	4 043 654	4	3 970 310	2 526 308
wrocławski	5	5 725 186	3 642 936	7	6 011 985	3 825 426	7	5 623 659	3 578 334
7.6.1 Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego	16	9 795 194	6 232 681	21	9 691 413	6 166 646	21	9 670 689	6 153 459
jeleniogórski	4	2 158 817	1 373 655	7	2 131 438	1 356 234	7	2 154 030	1 370 609
legnicko-głogowski	4	2 768 366	1 761 511	4	2 691 964	1 712 897	4	2 663 742	1 694 939
wałbrzyski	5	3 020 335	1 921 839	7	3 020 335	1 921 839	7	3 020 335	1 921 839
wrocławski	3	1 847 676	1 175 676	3	1 847 676	1 175 676	3	1 832 582	1 166 072
19.1 Wsparcie przygotowawcze **	35	3 554 000	2 261 410	70	3 554 000	2 261 410	70	3 554 000	2 261 410
19.2 **	1 752	240 260 663	152 877 860	2 795	254 179 805	161 734 610	2 480	223 813 278	175 965 141
jeleniogórski	428	59 872 127	38 096 634	664	63 964 836	40 700 825	594	55 308 861	35 193 028
legnicko-głogowski	169	27 672 572	17 608 058	262	31 455 011	20 014 823	224	25 772 083	16 398 776
wałbrzyski	497	64 071 965	40 768 991	859	65 919 937	41 944 856	769	62 102 512	39 515 828
wrocławski	626	83 165 676	52 918 319	943	86 987 666	55 350 252	846	75 324 009	47 928 667
Inne	32	5 478 323	3 485 857	67	5 852 355	3 723 853	47	5 305 813	3 376 089
19.3 ** Wdrażanie projektów współpracy	15	13 890 982	8 838 832	17	13 872 142	8 826 844	15	10 877 128	5 505 920
19.4 ** Wsparcie kosztów bieżących i aktywizacji	17	44 553 196	28 349 199	129	43 657 635	27 779 353	124	42 992 248	27 319 745
RAZEM:	2 153	981 348 307	660 601 534	3 438	755 965 330	494 805 068	3 054	649 376 963	418 050 836

Uwaga: Liczba i kwoty złożonych wniosków o płatność – wszystkie złożone wnioski o płatność w tym wnioski wycofane przez beneficjentów. Liczby i kwota zrealizowanych płatności- tylko zlecenia i kwoty dla wniosków o płatność dotyczące umów czynnych (bez zleceń płatności dla umów rozwiązanych).

* w przypadku działania 19.2 19.3 i 19.4 w liczbie złożonych wniosków o płatność i zrealizowanych płatności nie uwzględniono liczby wniosków o wyprzedzające finansowanie i zleceń dla wyprzedzającego finansowania.

** w przypadku działań 19.1, 19.3, 19.4 ze względu na to, że dotyczą one projektów międzyregionalnych i/lub międzynarodowych, nie przedstawiono w ujęciu subregionalnym.

*** w przypadku poddziałania 19.2 i projektów realizowanych na obszarze kilku subregionów klasyfikacji do danego subregionu dokonano po lokalizacji siedziby beneficjenta.

PROGRAM OPERACYJNY RYBACTWO I MORZE 2014-2020

PO RiM 2014-2020 w 2024 r.

W zakresie realizacji Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020 (PO RYBY 2014-2020), w roku 2024 Samorząd Województwa Dolnośląskiego od stycznia do 25 marca 2024 zrealizował ostatnie 9 płatności na kwotę 571 997,52 zł. Na podstawie ankiet monitorujących dostarczonych w roku 2025 wynika, że w roku 2024 realizacja projektów zaowocowała utworzeniem m.in. 9 nowych miejsc pracy.

Realizacja PO RiM 2014-2020 wg stanu na 31.12.2024 r:

Program Operacyjny Rybactwo i Morze na terenie województwa dolnośląskiego realizowany jest na obszarze działania Lokalnej Grupy Działania Partnerstwo dla Doliny Baryczy (subregion wrocławski). Wysokość środków do wykorzystania na realizację LSR przez LGD Partnerstwo dla Doliny Baryczy ustalono ogółem na kwotę 2 700 000 EUR.

W roku 2024 nastąpiło jedynie rozliczenie finansowe programu, tj. od stycznia do 25 marca 2024 dokonane zostały ostatnie 9 płatności na kwotę 571 997,52 zł. Ponadto na podstawie ankiet monitorujących dostarczonych w roku 2025 wynika, że w roku 2024 realizacja projektów zaowocowała utworzeniem m.in. 9 nowych miejsc pracy.

Podsumowując program od początku: beneficjenci przekazali poprzez LGD do SW 135 wniosków o przyznanie pomocy, w tym:

- 133 wnioski spełniały kryteria wyboru wniosków o dofinansowanie (zarówno mieszczące się, jak i niemieszczące się w limicie środków) w zakresie 4.2 „Realizacja lokalnych strategii rozwoju” na kwotę pomocy 22 477 111,84 zł (191,95% limitu) oraz
- 2 wnioski w zakresie 4.3 „Działania z zakresu współpracy” na kwotę 249 448,51 zł (106,62% limitu).

Samorząd Województwa Dolnośląskiego, na dzień 31.12.2024 r., podpisał 88 umów na kwotę 14 534 918,00 zł, w tym:

- 86 umów w zakresie działania 4.2 „Realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność” na kwotę 14 285 757,00 zł,
- 2 umowy w zakresie 4.3 „Działania prowadzone w ramach współpracy” na kwotę 249 161,00 zł.

Beneficjenci złożyli łącznie 83 wnioski o płatność na kwotę 12 549 309,97 zł, w tym:

- 81 wniosków w zakresie 4.2 „Realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność” na kwotę 12 300 148,97 zł.
- 2 wnioski w zakresie 4.3 „Działania prowadzone w ramach współpracy” na kwotę 249 161,00 zł.

Łączna wypłacona kwota pomocy (uwzględniając dokonane zwroty) wynosi 11 822 201,35 zł i obejmuje 74 operacje, w tym:

- 72 operacje w zakresie 4.2 ze środkami w wysokości 11 573 040,35 zł,
- 2 operacje w zakresie 4.3 ze środkami w wysokości 249 161,00 zł

W wyniku realizacji projektów utworzono m.in. 50 nowych miejsc pracy.

Realizacja PS WPR 2023-2027 wg stanu na 31.12.2024 r:

W 2023 r. wybrano 18 Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność do realizacji przez Lokalne Grupy Działania w latach 2023-2027. W 2024 r. każda z 18 zgłoszonych LGD, które otrzymała pozytywną ocenę swojej strategii, podpisała umowy ramowe na realizację strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR) dla województwa dolnośląskiego objętych Planem Strategicznym Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Przyznane wsparcie w ramach komponentów wdrażanie LSR oraz zarządzanie LSR funduszu EFRROW wynosi łącznie 49 275 000,00 EUR, w tym na komponent Wdrażania Lokalnych Strategii Rozwoju wysokość środków finansowych wyniosła 40 500 000,00 EUR. Umowy te regulują zasady współpracy pomiędzy beneficjentami, a instytucjami odpowiedzialnymi za wdrażanie środków w ramach PS WPR 2023-2027 (w tym SW) oraz stanowią ramy prawne, które określają zasady wdrażania i realizacji lokalnych strategii rozwoju, które są tworzone na poziomie lokalnych grup działania. Podpisanie umów ramowych stanowi faktyczne rzeczowe i finansowe otwarcie nowej perspektywy finansowej Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027). W związku z zawarciem umów ramowych z 18 Lokalnymi Grupami Działania na Dolnym Śląsku Lokalną Strategią Rozwoju zostało objętych 141 gmin. Liczba ludności wiejskiej zamieszkałej obszar objęty LSR wyniosła 1 346 435,00 (według danych GUS za 2020 rok).

W roku 2024 LGD złożyły za pomocą systemu CSOB wnioski o przyznanie pomocy w ramach interwencji LEADER, dotyczące komponentu 13.1 Zarządzanie LSR, związanego z funkcjonowaniem LGD. Wszystkie 18 wniosków zostało pozytywnie zweryfikowanych, podpisano 18 umów o dofinansowanie na kwotę pomocy 8 775 000 EUR. Wypłacone zostały pierwsze zaliczki w kwocie 1 755 500 EUR tj. 20% limitu.

O wsparcie w ramach wdrażania LSR będzie mógł ubiegać się zasadniczo każdy, kto mieszka lub wykonuje działalność gospodarczą w ramach pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych na obszarze wiejskim objętym LSR (osoba fizyczna) albo posiada siedzibę lub oddział, które znajdują się na terenie wiejskim objętym LSR (osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca zdolności prawnej której ustawa przyznaje zdolność prawną). Przewidywany zakres wsparcia jest bardzo szeroki i dotyczy m.in rozwoju przedsiębiorczości, dywersyfikacji pozarolniczej działalności gospodarczej, rozwoju inicjatyw społeczności lokalnej, poprawy dostępności małej infrastruktury publicznej, promowania integracji społecznej i zapobiegania wykluczeniu, zachowania i promowania lokalnego dziedzictwa, przygotowania projektów partnerskich.

Rok 2024 to również wyłożona praca Samorządu Województwa oraz dolnośląskich LGD nad opracowywaniem, opiniowaniem dokumentów, wytycznych niezbędnych do ogłoszenia naborów wniosków, procedur, regulaminów, kryteriów etc. Trwała wyłożona współpraca SW z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Wsi nad wdrożeniem niezbędnego systemu informatycznego do uruchamiania konkursów. Pierwsze nabory wniosków rozpoczną się w roku 2025 r.

Część VI

REALIZACJA BUDŻETU OBYWATELSKIEGO

**DOLNY
ŚLĄSK**

Dolnośląski Budżet Obywatelski – Aktywny Dolny Śląsk (DBO) realizowany był w 5 subregionach: jeleniogórskim, wałbrzyskim, legnickim, wrocławskim oraz m. Wrocław, w pięciu obszarach tematycznych: sport, turystyka, kultura, działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami, rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Z budżetu Województwa Dolnośląskiego na realizację Dolnośląskiego Budżetu Obywatelskiego przeznaczono kwotę 3 000 000 zł. W ramach DBO złożonych zostało 128 projektów, do głosowania zakwalifikowały się 52 projekty. W głosowaniu Dolnoślązaków zwyciężyły 33 projekty, których realizatorzy – organizacje pozarządowe – wyłonieni zostali w otwartym konkursie ofert na realizację zadań publicznych w ramach Dolnośląskiego Budżetu Obywatelskiego – Aktywny Dolny Śląsk.

Tabela 6. Lista projektów do realizacji w ramach dolnośląskiego budżetu obywatelskiego w 2024 r.

Lp.	Nr projektu	Tytuł projektu	Obszar tematyczny
SUBREGION JELENIOGÓRSKI			
1.	13	Bezpieczne Góry Dla Wszystkich	DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI
2.	2	„Pudełko życia”	
3.	48	AKTYWNI DOLNOŚLĄZACY 60+	
4.	15	Helpton	DZIAŁANIA NA RZECZ ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
5.	3	„Jelonek POGO to wie”	KULTURA
6.	39	Śpiewnik Domowy	
7.	17	Zagraj w NBA. Z autorytetami w sporcie.	SPORT
8.	19	Dziecięca Akademia Piłki Ręcznej	
9.	8	Aktywni w plenerze	TURYSTYKA
10.	46	Międzypokoleniowa Akademia Dziadków i Wnuków.	
SUBREGION LEGNICKI			
11.	31	Helpton Dolnośląski	DZIAŁANIA NA RZECZ ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
12.	30	"Klasyka przy fontannie" - cykl muzycznych koncertów przy fontannie w Gaworzycach	KULTURA
13.	33	Kino fantastycznej kreski	
14.	34	Copperpunk	SPORT
15.	42	Olimipada planszowych gier logicznych	
16.	49	Ścieżkami kultury - cykl rajdów rowerowych po Wzgórzach Dalkowskich	TURYSTYKA
SUBREGION WAŁBRZYSKI			
17.	28	Helpton w Regionie	DZIAŁANIA NA RZECZ ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
18.	24	Odkrywamy Tajemniczy Kulturalny Dolny Śląsk	KULTURA
19.	21	PODRÓŻE MIĘDZYPOKOŁENIOWE SUBREGION WAŁBRZYSKI	
20.	54	BWA Masters - Mistrzostwa Break Dance	SPORT
21.	43	ZAPASY - nasz przepis na aktywność!	
22.	11	TURYSTYCZNE PASJE SREBRNOWŁOSYCH	TURYSTYKA
23.	25	ODKRYWANY TAJEMNICE GÓR SOWICH	
SUBREGION WROCŁAWSKI			
24.	29	Helpton w Subregionie	DZIAŁANIA NA RZECZ ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
25.	4	Bliżej teatru i ludowego serca regionu	KULTURA
26.	40	FOLKOLOROWO - BARWY POLSKIEGO FOLKLORU	
27.	26	Aktywny i zdrowy Dolnoślązak	SPORT
28.	16	Sportowy Pęgów	
29.	18	Odkryj z nami niezwykły Dolny Śląsk	TURYSTYKA
30.	27	Harcerskie Rajdy Piesze	
SUBREGION MIASTO WROCŁAW			
31.	14	Helpton we Wrocławiu	DZIAŁANIA NA RZECZ ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
32.	5	Festiwal "Sounds of Surrender"	KULTURA
33.	7	Planszówki w SKS	

Podmiot realizujący: Wydział Polityki Senioralnej i Projektów Społecznych (wcześniej Dział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Wydział Społeczeństwa Obywatelskiego) Departament Spraw Społecznych i Rynku Pracy.

ZAŁĄCZNIKI

A. Wykaz jednostek podległych samorządowi województwa

Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, dla których podmiotem tworzącym jest Samorząd Województwa Dolnośląskiego

1. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Wrocławiu
2. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. J. Gromkowskiego we Wrocławiu
3. Dolnośląski Szpital Specjalistyczny im. T. Marciniaka - Centrum Medycyny Ratunkowej we Wrocławiu
4. Szpital Specjalistyczny im. A. Falkiewicza we Wrocławiu
5. Wojewódzkie Centrum Szpitalne Kotliny Jeleniogórskiej w Jeleniej Górze,
6. Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Legnicy
7. Specjalistyczny Szpital im. dra Alfreda Sokołowskiego w Wałbrzychu
8. Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Lubiążu
9. Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Bolesławcu
10. Wojewódzki Szpital Psychiatryczny w Złotoryi
11. Wojewódzkie Centrum Psychiatrii Długoterminowej w Stroniu Śląskim
12. Dolnośląskie Centrum Leczenia Uzależnień w Czarnym Borze
13. Dolnośląskie Centrum Onkologii, Pulmonologii i Hematologii we Wrocławiu
14. Specjalistyczny Szpital Ginekologiczno-Położniczy im. E. Biernackiego w Wałbrzychu
15. Wojewódzki Szpital Rehabilitacyjny w Janowicach Wielkich
16. Dolnośląski Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy
17. Wojewódzki Zespół Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej
18. Pogotowie Ratunkowe we Wrocławiu
19. Pogotowie Ratunkowe w Jeleniej Górze
20. Pogotowie Ratunkowe w Legnicy
21. Pogotowie Ratunkowe w Wałbrzychu

Spółki prawa handlowego wykonujące działalność leczniczą, których Samorząd Województwa Dolnośląskiego jest (współ)właścicielem

1. Dolnośląskie Centrum Medyczne DOLMED S.A.
2. Sanatoria Dolnośląskie Sp. z o.o.
3. Dolnośląskie Centrum Zdrowia Psychicznego Sp. z o.o.
4. Dolnośląskie Centrum Rehabilitacji i Ortopedii Sp. z o.o.
5. Uzdrowisko Łądek-Długopole S.A.
6. Uzdrowisko Szczawno-Jedlina S.A.

Jednoosobowe Spółki Województwa Dolnośląskiego

- Dolnośląska Agencja Współpracy Gospodarczej sp. z o.o.
- Dolnośląskie Centrum Rehabilitacji sp. z o.o.
- Dolnośląskie Centrum Zdrowia Psychicznego sp. z o.o.
- Dolnośląski Fundusz Rozwoju sp. z o.o.
- Koleje Dolnośląskie S.A.
- Nowy Szpital Wojewódzki sp. z o.o.
- Sanatoria Dolnośląskie sp. z o.o.
- Stawy Milickie S.A.
- Uzdrowisko Łądek-Długopole S.A.
- Uzdrowisko Szczawno-Jedlina S.A.

Spółki z większościovym lub 100% udziałem Województwa Dolnośląskiego

- Agencja Rozwoju Regionalnego Arleg S.A.
- Dolnośląski Fundusz Gospodarczy sp. z o.o.
- Dolnośląski Park Innowacji i Nauki S.A.
- Dolnośląskie Centrum Medyczne Dolmed S.A.
- Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.
- Wrocławska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

Spółki prawa handlowego z mniejszościowym udziałem Województwa Dolnośląskiego

- Agencja Rozwoju Regionalnego AGROREG S.A.
- Port Lotniczy Wrocław S.A.
- POLREGIO S.A.
- Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego PZL - Krosno S.A.

Jednostki organizacyjne samorządu

- Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy w Wałbrzychu
- Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej
- Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca
- Dolnośląska Służba Dróg i Kolei
- Instytut Rozwoju Terytorialnego
- Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych
- Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych

Wojewódzkie osoby prawne

- Dolnośląski Ośrodek Ruchu Drogowego – Wrocław

Instytucje kultury, dla których organizatorem jest samorząd

- Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze
- Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju
- Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy
- Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu
- Dolnośląska Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Mikulskiego we Wrocławiu,
- Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu
- Teatr Polski we Wrocławiu (instytucja prowadzona wspólnie z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego)
- Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy (instytucja prowadzona wspólnie z miastem Legnica)
- Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego w Wałbrzychu
- Wrocławski Teatr Pantomimy im. Henryka Tomaszewskiego we Wrocławiu
- Opera Wrocławska (instytucja prowadzona wspólnie z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego)
- Filharmonia Dolnośląska w Jeleniej Górze
- Filharmonia Sudecka w Wałbrzychu
- Muzeum Sportu i Turystyki w Karpaczu
- Dolnośląskie Centrum Filmowe we Wrocławiu
- Muzeum Narodowe we Wrocławiu (instytucja prowadzona wspólnie z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego do końca stycznia 2022)
- Narodowe Forum Muzyki (instytucja prowadzona wspólnie z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz z miastem Wrocław)

Jednostki oświaty**Szkoły**

- Dolnośląska Szkoła policealna Medyczna im. M. Curie-Skłodowskiej we Wrocławiu
- Dolnośląski Zespół Szkół w Jaworze
- Dolnośląski Zespół Szkół w Lubinie
- Dolnośląski Zespół Szkół Medyczno-Sportowych w Świdnicy
- Dolnośląski Zespół Szkół w Biedrzychowicach
- Dolnośląski Zespół Szkół Specjalnych przy Wielospecjalistycznym Szpitalu w Miliczu
- Dolnośląski Zespół Szkół Specjalnych przy Szpitalu Uzdrawiskowym dla Dzieci "Jagusia" w Kudowie-Zdroju
- Dolnośląska Szkoła Podstawowa nr 4 przy Szpitalu Rehabilitacyjnym Hematologicznym "Orlik" w Kudowie-Zdroju
- Dolnośląski Zespół Szkół Specjalnych Przyszpitalnych w Wałbrzychu
- Dolnośląski Zespół Szkół w Karpaczu
- Dolnośląskie Samorządowe Centrum Kształcenia Ustawicznego i Językowego Kadr w Legnicy

Placówki doskonalenia nauczycieli

- Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu
- Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu Filia w Jeleniej Górze
- Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu Filia w Legnicy
- Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu Filia w Wałbrzychu

Ośrodki wychowawcze

- Dolnośląski Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 12 dla Uczniów Niestyszących i Słabosłyszących oraz z innymi niepełnosprawnościami im. Marii Grzegorzewskiej we Wrocławiu
- Dolnośląski Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 13 dla Uczniów Niewidomych i Słabowidzących oraz z innymi niepełnosprawnościami im. Marii Grzegorzewskiej we Wrocławiu
- Dolnośląski Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Jaworze
- Dolnośląski Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej w Wałbrzychu

Biblioteki pedagogiczne

- Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu
- Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu Filia w Legnicy
- Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu Filia w Jeleniej Górze
- Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu Filia w Strzelinie
- Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu Filia w Świdnicy
- Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu Filia w Wałbrzychu

Regionalne Biuro Województwa Dolnośląskiego w Brukseli

Regionalne Biuro Województwa Dolnośląskiego w Dreźnie

B. Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 oraz Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027

Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020

Umowy o dofinansowanie projektów - projekty zakończone do dn. 31.12.2024 r.

Nazwa Osi Priorytetowej, Nazwa Działania	Alokacja UE* [zł]	Umowy o dofinansowanie projektów - projekty zakończone			
		liczba	Wartość projektów ogółem [zł]	w tym wkład UE [zł]	% alokacji UE**
1 PRZEDSIĘBIORSTWA I INNOWACJE [EFRR]	1 493 638 921	3 520	2 540 747 958,96	1 479 712 746,36	99,07%
1.1 Wzmacnianie potencjału B+R i wdrożeniowego uczelni i jednostek naukowych	158 796 068	4	277 890 731,28	164 957 008,37	103,88%
1.2 Innowacyjne przedsiębiorstwa	250 093 627	153	397 784 534,29	223 638 355,79	89,42%
1.3 Rozwój przedsiębiorczości	303 638 206	52	510 266 128,93	302 257 732,17	99,55%
1.4 Internacjonalizacja przedsiębiorstw	38 807 464	266	52 942 308,67	39 899 826,25	102,81%
1.5 Rozwój produktów i usług w MŚP	742 303 556	3 045	1 301 864 255,79	748 959 823,78	100,90%
2 TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE [EFRR]	246 117 959	130	308 799 255,76	247 798 189,89	100,68%
2.1 E-usługi publiczne	246 117 959	130	308 799 255,76	247 798 189,89	100,68%
3 GOSPODARKA NISKOEMISYJNA [EFRR]	1 892 854 040	538	2 974 062 521,95	1 974 593 129,36	104,32%
3.1 Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych	201 977 601	51	317 545 213,69	209 529 257,17	103,74%
3.2 Efektywność energetyczna w MŚP	90 411 666	48	140 803 010,13	94 351 667,27	104,36%
3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym	915 821 119	353	1 478 595 252,24	958 247 405,78	104,63%
3.4 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych	647 746 814	73	957 717 621,95	674 213 355,25	104,09%
3.5 Wysokosprawna kogeneracja	36 896 839	13	79 401 423,94	38 251 443,89	103,67%
4 ŚRODOWISKO I ZASOBY [EFRR]	748 319 264	188	1 243 517 380,41	774 862 609,90	103,55%
4.1 Gospodarka odpadami	118 323 051	16	207 590 295,79	121 357 609,15	102,56%
4.2 Gospodarka wodno-ściekowa	230 783 577	42	393 798 315,62	238 463 051,64	103,33%
4.3 Dziedzictwo kulturowe	141 378 739	55	232 499 365,55	146 891 113,20	103,90%
4.4 Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych	143 594 022	45	211 929 396,43	148 732 532,15	103,58%
4.5 Bezpieczeństwo	114 239 875	30	197 700 007,02	119 418 303,76	104,53%
5 TRANSPORT [EFRR]	1 452 941 504	42	2 203 934 337,98	1 538 536 441,60	105,89%
5.1 Drogowa dostępność transportowa	778 199 757	26	1 123 446 445,95	831 250 611,10	106,82%
5.2 System transportu kolejowego	674 741 747	16	1 080 487 892,03	707 285 830,50	104,82%
6 INFRASTRUKTURA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ [EFRR]	804 852 230	404	1 308 604 433,31	824 134 904,65	102,40%
6.1 Inwestycje w infrastrukturę społeczną	103 469 786	53	208 427 263,89	104 524 890,58	101,02%
6.2 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną	314 153 026	46	403 308 619,71	321 157 356,40	102,23%
6.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów	387 229 418	305	696 868 549,71	398 452 657,67	102,90%
7 INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA [EFRR]	266 762 732	146	540 716 973,20	268 826 527,48	100,77%
7.1 Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną	161 097 463	92	402 632 974,27	160 716 743,70	99,76%
7.2 Inwestycje w edukację ponadgimnazjalną w tym zawodową	105 665 269	54	138 083 998,93	108 109 783,78	102,31%
8 RYNEK PRACY [EFS]	1 109 551 974	514	1 365 124 121,64	1 141 762 996,94	102,90%
8.1 Projekty powiatowych urzędów pracy	486 915 612	182	599 590 479,28	499 995 815,34	102,69%
8.2 Wsparcie osób poszukujących pracy	118 092 116	92	147 405 581,74	122 738 909,18	103,93%
8.3 Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy	208 495 610	79	263 527 896,10	222 369 956,01	106,65%
8.4 Godzenie życia zawodowego i prywatnego	169 991 525	141	206 580 256,68	172 106 140,78	101,24%
8.5 Przystosowanie do zmian zachodzących w gospodarce w ramach działań outplacementowych	32 137 727	3	38 812 360,93	32 730 984,58	101,85%
8.6 Zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw i przedsiębiorców z sektora MŚP	67 045 428	2	81 401 808,07	68 976 021,51	102,88%
8.7 Aktywne i zdrowe starzenie się	26 873 955	15	27 805 738,84	22 845 169,54	85,01%
9 WŁĄCZENIE SPOŁECZNE [EFS]	568 133 283	417	705 584 951,92	594 403 488,68	104,62%
9.1 Aktywna integracja	323 949 182	287	403 052 911,83	338 740 819,74	104,57%
9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych	135 478 171	100	167 289 674,77	141 336 466,20	104,32%
9.3 Dostęp do wysokiej jakości usług zdrowotnych	55 341 028	19	68 683 959,03	57 866 925,93	104,56%
9.4 Wspieranie gospodarki społecznej	53 364 903	11	66 558 406,29	56 459 276,81	105,80%
10 EDUKACJA [EFS]	655 673 269	835	808 485 818,19	671 012 365,82	102,34%
10.1 Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej	102 327 110	169	126 080 875,20	103 445 684,75	101,09%
10.2 Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej	258 315 562	437	317 302 162,20	266 902 768,68	103,32%
10.3 Poprawa dostępności i wspieranie uczenia się przez całe życie	51 596 461	74	63 939 920,88	47 069 589,13	91,23%
10.4 Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy	243 434 137	155	301 162 859,91	253 594 323,26	104,17%
12 REACT-EU [EFRR]	146 696 619	36	203 627 944,19	151 579 037,27	103,33%
12.1 Zwiększenie jakości i dostępności usług zdrowotnych w walce z pandemią COVID-19	62 713 531	14	67 670 978,03	63 949 047,98	101,97%

Nazwa Osi Priorytetowej, Nazwa Działania	Alokacja UE* [zł]	Umowy o dofinansowanie projektów - projekty zakończone			
		liczba	Wartość projektów ogółem [zł]	w tym wkład UE [zł]	% alokacji UE**
12.2 Inwestycje przyczyniające się do ograniczenia niskiej emisji	46 584 814	11	63 715 443,87	48 768 224,10	104,69%
12.4 Inwestycje społeczne - długoterminowa integracja	37 398 275	11	72 241 522,29	38 861 765,19	103,91%
11 POMOC TECHNICZNA [EFS]	369 392 300	51	458 755 365,14	389 871 559,68	105,54%
11.1 Pomoc techniczna	369 392 300	51	458 755 365,14	389 871 559,68	105,54%
13 POMOC TECHNICZNA REACT-EU (EFRR)	853 100	2	1 059 061,98	900 202,68	105,52%
13.1 Pomoc techniczna REACT-EU	853 100	2	1 059 061,98	900 202,68	105,52%
OGÓŁEM	9 755 787 194	6 823	14 663 020 124,63	10 057 994 200,31	103,10%

* do przeliczenia alokacji UE zastosowano kurs EBC z dn. 30.12.2024 r., tj. 1 EUR = 4,2655 zł

** przekroczenie wysokości alokacji UE wynika z zastosowanego kursu EUR

Fundusze Europejskiego dla Dolnego Śląska 2021-2027
Kontraktacja środków do dn. 31.12.2024 r.

Nazwa Priorytetu Nazwa Działania	Alokacja UE* [zł]	Umowy o dofinansowanie projektów			
		liczba	Wartość ogółem umowy [zł]	w tym wkład UE [zł]	% alokacji UE**
Priorytet 1 Przedsiębiorczość [EFRR]	796 649 733	17	501 069 884,84	336 920 661,70	42,29%
1.1 Rozwój jednostek naukowych	112 165 396	2	64 689 584,38	34 612 810,10	30,86%
1.2 Innowacyjne przedsiębiorstwa	289 871 637	1	5 997 067,52	4 197 947,26	1,45%
1.3 Cyfryzacja usług publicznych	106 970 900	12	129 887 368,41	87 762 799,17	82,04%
1.4 Wsparcie rozwoju MŚP	100 386 350	1	21 511 364,53	15 057 955,17	15,00%
1.5 Instrumenty finansowe dla MŚP	187 255 450	1	278 984 500,00	195 289 150,00	104,29%
Priorytet 2 Środowisko [EFRR]	1 630 485 119	61	1 125 360 260,53	744 396 820,58	45,65%
2.1 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych	155 423 324	35	152 253 153,30	88 802 102,09	57,14%
2.2. Efektywność energetyczna w budynkach mieszkalnych	118 007 173	-	-	-	-
2.3 Instrumenty finansowe na efektywność energetyczną	339 939 423	1	506 462 322,37	354 523 625,66	104,29%
2.4 Innowacje w OZE	59 082 511	-	-	-	-
2.5 Instrumenty finansowe na OZE	137 859 190	1	205 390 962,67	143 773 673,87	104,29%
2.6 Gospodarka ściekowa - ZIT	309 934 195	7	164 832 681,28	97 161 218,88	31,35%
2.7 Ochrona przyrody i klimatu	368 234 596	10	71 974 608,22	46 652 049,44	12,67%
2.8 Efektywność energetyczna w budynkach publicznych - ZIT	63 641 260	5	19 232 432,69	9 980 650,65	15,68%
2.9 Gospodarka ściekowa - iIT	5 496 600	-	-	-	-
2.10 Ochrona przyrody i klimatu - ZIT	72 866 845	2	5 214 100,00	3 503 499,99	4,81%
Priorytet 3 Mobilność miejska [EFRR]	294 169 973	3	29 102 768,13	13 389 237,96	4,55%
Ekotransport miejski i podmiejski - ZIT	235 335 978	3	29 102 768,13	13 389 237,96	5,69%
Ekotransport miejski i podmiejski - iIT	58 833 995	-	-	-	-
Priorytet 4 Infrastruktura drogowa i kolejowa [EFRR]	1 417 364 419	12	1 333 844 919,56	798 492 794,80	56,34%
4.1 Infrastruktura drogowa i kolejowa	1 417 364 419	12	1 333 844 919,56	798 492 794,80	56,34%
Priorytet 5 Opieka zdrowotna, kultura i turystyka [EFRR]	568 585 200	20	424 690 664,88	255 724 306,09	44,98%
5.1 Infrastruktura ochrony zdrowia	345 977 294	2	220 351 954,27	122 714 200,00	35,47%
5.2 Kultura i turystyka	222 607 905	18	204 338 710,61	133 010 106,09	59,75%
Priorytet 6 Projekty ZIT i iIT [EFRR]	427 883 600	24	184 745 464,76	70 908 887,07	16,57%
6.1 Rozwój lokalny - strategię ZIT	383 422 481	24	184 745 464,76	70 908 887,07	18,49%
6.2 Rozwój lokalny - strategię iIT	44 461 119	-	-	-	-
Priorytet 7 Rynek pracy i włączenie społeczne [EFS+]	1 462 256 784	198	847 826 165,67	593 478 315,82	40,59%
7.1 Projekty Powiatowych Urzędów Pracy	390 652 380	26	165 913 575,38	116 139 503,06	29,73%
7.2 Rozwój instytucji rynku pracy	5 673 115	2	7 599 912,00	5 319 938,40	93,77%
7.3 Równe szanse	21 327 500	-	-	-	-
7.4 Adaptacja do zmian na rynku pracy	170 692 599	2	183 417 265,26	128 392 085,68	75,22%
7.5 Aktywna integracja	267 283 652	38	134 102 010,69	93 871 407,35	35,12%
7.6 Integracja migrantów	116 624 754	44	36 659 317,45	25 661 522,09	22,00%
7.7 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych	266 119 921	72	260 851 680,03	182 596 175,87	68,61%
7.8 Wspieranie włączenia społecznego	67 103 042	3	10 901 250,00	7 630 875,00	11,37%
7.9 Aktywacja osób na rynku pracy	82 913 314	8	31 577 643,16	22 104 350,18	26,66%
7.10 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych - ZIT	73 866 508	3	16 803 511,70	11 762 458,19	15,92%
Priorytet 8 Edukacja [EFS+]	505 406 324	142	442 161 602,34	309 359 219,08	61,21%
8.1 Dostęp do edukacji	324 889 255	130	315 178 456,47	220 471 017,99	67,86%
8.2 Uczenie się przez całe życie	95 109 564	4	95 267 569,79	66 687 298,84	70,12%
8.3 Dostęp do edukacji - ZIT	85 407 505	8	31 715 576,08	22 200 902,25	25,99%
Priorytet 9 Transformacja obszarów pogórnich [FST]	2 381 531 321	206	1 263 589 819,11	658 159 191,11	27,64%
9.1 Transformacja społeczna	179 151 000	53	183 135 920,24	128 195 144,13	71,56%
9.2 Transformacja infrastruktury społecznej i edukacyjnej	149 292 500	3	10 084 505,58	7 059 153,89	4,73%
9.3 Transformacja w edukacji	63 982 500	7	61 238 971,58	42 867 280,09	67,00%
9.4 Transformacja gospodarcza	563 666 059	73	521 959 702,69	185 394 116,45	32,89%
9.5 Transformacja środowiskowa	551 686 875	66	423 566 375,87	256 381 796,38	46,47%
9.6 Transformacja Środowiskowa - ZIT	663 671 564	4	63 604 343,15	38 261 700,17	5,77%
9.7 Wsparcie dla transformacji	210 080 823	-	-	-	-
Priorytet 10 Pomoc Techniczna EFRR	213 406 945	4	167 096 235,71	116 967 365,00	54,81%
10.1 Pomoc Techniczna EFRR	213 406 945	4	167 096 235,71	116 967 365,00	54,81%
Priorytet 11 Pomoc Techniczna EFS+	83 106 728	3	50 811 151,90	35 567 806,33	42,80%
11.1 Pomoc Techniczna EFS+	83 106 728	3	50 811 151,90	35 567 806,33	42,80%
Priorytet 12 Pomoc Techniczna FST	99 230 464	2	28 387 287,00	19 871 099,00	20,03%
12.1 Pomoc Techniczna FST	99 230 464	2	28 387 287,00	19 871 099,00	20,03%
Ogółem	9 880 076 609	692	6 398 686 224,43	3 953 235 704,54	40,01%

* do przeliczenia alokacji UE zastosowano kurs EBC z dn. 30.12.2024 r., tj. 1 EUR = 4,2655 zł

** przekroczenie wysokości alokacji UE wynika z zastosowanego kursu EUR

C. Wykaz uchwał podjętych przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego w 2024 roku

Lp.	Numer uchwały	Tytuł uchwały	Data publikacji	Stan realizacji	Dziedzina WPF
1.	III/33/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LXIII/1352/23 SWD z dnia 27 grudnia 2023 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Dolnośląskiego	05.06.2024	zrealizowana	Budżet i finanse
2.	III/34/24	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Dolnośląskiego na rok 2024	05.06.2024	zrealizowana	Budżet i finanse
3.	III/35/24	Uchwała zmieniająca uchwałę nr LVIII/1228/23 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 14 września 2023 r. w sprawie nadania Statutu Rady Seniorów Województwa Dolnośląskiego	05.06.2024	zrealizowana	Integracja społeczna
4.	III/27/24	Uchwała w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do wojewódzkiego rejestru zabytków w ramach środków pozyskanych z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków	05.06.2024	zrealizowana	Kultura
5.	III/25/24	Uchwała w sprawie zmiany składu Rady Społecznej w Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Bolesławcu	05.06.2024	zrealizowana	Ochrona zdrowia
6.	III/26/24	Uchwała w sprawie zmiany składu Rady Społecznej w Pogotowiu Ratunkowym we Wrocławiu	05.06.2024	zrealizowana	Ochrona zdrowia
7.	III/28/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr VI/130/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie powierzenia w latach 2019-2020 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	05.06.2024	wieloletnia	Transport
8.	III/29/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LII/1073/23 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 2 lutego 2023 r. w sprawie powierzenia w latach 2023-2024 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	05.06.2024	wieloletnia	Transport
9.	III/30/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr XXVII/602/21 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 25 stycznia 2021 r. w sprawie powierzenia w latach 2021-2022 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	05.06.2024	wieloletnia	Transport
10.	III/31/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr XXXIX/772/21 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 października 2021 r. w sprawie udzielenia jednostkom samorządu terytorialnego w latach 2022-2024 pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego na realizację zadań inwestycyjnych i bieżących na drogach gminnych i powiatowych	05.06.2024	wieloletnia	Transport
11.	III/32/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LIII/1113/23 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 20 kwietnia 2023 r. w sprawie powierzenia w latach 2023-2026 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych pn.: "Utrzymanie dróg wojewódzkich"	05.06.2024	wieloletnia	Transport
12.	IV/42/24	Uchwała w sprawie programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa dolnośląskiego	02.07.2024	zrealizowana	Rolnictwo i ochrona środowiska
13.	IV/43/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LII/1073/23 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 2 lutego 2023 r. w sprawie powierzenia w latach 2023-2024 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	02.07.2024	wieloletnia	Transport
14.	IV/44/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LIII/1118/23 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 20 kwietnia 2023 r. w sprawie udzielenia jednostkom samorządu terytorialnego w latach 2023-2024 pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego na opracowanie dokumentacji projektowej sieci tras rowerowych w ramach "Dolnośląskiej Cyklostrady"	02.07.2024	wieloletnia	Transport
15.	IV/40/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LXVIII/1450/24 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 21 marca 2024 r. w sprawie zawarcia Wspólnego Oświadczenia w sprawie rozwoju stosunków dwustronnych między Wolnym Państwem Bawaria a Województwem Dolnośląskim	02.07.2024	zrealizowana	Wsparcie rozwoju regionalnego
16.	IV/65/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LXIII/1352/23 SWD z dnia 27 grudnia 2023 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Dolnośląskiego	03.07.2024	zrealizowana	Budżet i finanse
17.	IV/66/24	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Dolnośląskiego na rok 2024	03.07.2024	zrealizowana	Budżet i finanse
18.	IV/61/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr X/256/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 12 września 2019 r. w sprawie utworzenia rachunku dochodów samorządowych jednostek budżetowych prowadzących działalność określonej w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe prowadzonych przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego	03.07.2024	zrealizowana	Edukacja
19.	IV/60/24	Uchwała w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w 2024 roku pomocy finansowej w formie dotacji celowej jednostkom samorządu terytorialnego na działania gminnych i powiatowych rad seniorów w ramach Programu Wsparcia Rad Seniorów na Dolnym Śląsku	03.07.2024	zrealizowana	Integracja społeczna
20.	IV/69/24	Uchwała w sprawie powołania komisji doraźnej Sejmiku Województwa Dolnośląskiego do spraw równego traktowania kobiet i mężczyzn	03.07.2024	zrealizowana	Integracja społeczna
21.	IV/58/24	Uchwała w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego dotacji dla Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Jana Chrzciciela we Wrocławiu na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do wojewódzkiego rejestru zabytków	03.07.2024	zrealizowana	Kultura
22.	IV/67/24	Uchwała w sprawie wyznaczenia przedstawiciela Sejmiku Województwa Dolnośląskiego do Rady Kuratorów fundacji - Zakład Narodowy im. Ossolińskich	03.07.2024	zrealizowana	Kultura
23.	IV/45/24	Uchwała w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego dotacji dla Katedralnej Parafii Prawosławnej p.w. Narodzenia Przenajświętszej Bogarodzicy we Wrocławiu na realizację inwestycji: „Wrocław, Cerkiew Katedralna p.w. Narodzenia Przenajświętszej Bogarodzicy (XV w.): konserwacja ścian, posadzek, malowideł J. Nowosielskiego"	03.07.2024	zrealizowana	Kultura
24.	IV/48/24	Uchwała w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego dotacji dla Teatru im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy na realizację inwestycji: „Prace konserwatorskie i restauratorskie w Teatrze im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy"	03.07.2024	zrealizowana	Kultura
25.	IV/49/24	Uchwała w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego dotacji dla Parafii Rzymskokatolickiej p.w. św. Apostołów Piotra i Pawła w Legnicy na realizację	03.07.2024	zrealizowana	Kultura

Lp.	Numer uchwały	Tytuł uchwały	Data publikacji	Stan realizacji	Dziedzina WPF
		inwestycji: „Konserwacja elewacji wieży gotyckiej katedry pw. Św. Ap. Piotra i Pawła w Legnicy”			
26.	IV/50/24	Uchwała w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego dotacji dla Parafii Rzymskokatolickiej p.w. św. Apostołów Piotra i Pawła w Legnicy na realizację inwestycji: „Prace zabezpieczające i konserwatorskie katedry św. Ap. Piotra i Pawła w Legnicy, w obrębie kamiennego cokołu, portali (pn. i zach.), drzwi i okuć”	03.07.2024	zrealizowana	Kultura
27.	IV/51/24	Uchwała w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego dotacji dla Parafii Rzymskokatolickiej p.w. św. Jacka w Legnicy na realizację inwestycji: „Remont elewacji budynku kościoła parafialnego pw. Św. Jacka w Legnicy”	03.07.2024	zrealizowana	Kultura
28.	IV/53/24	Uchwała w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego dotacji dla Diecezji Świdnickiej na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do wojewódzkiego rejestru zabytków	03.07.2024	zrealizowana	Kultura
29.	IV/54/24	Uchwała w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego dotacji dla Rzymskokatolickiej Parafii pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika i św. Wacława Męczennika w Świdnicy na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do wojewódzkiego rejestru zabytków	03.07.2024	zrealizowana	Kultura
30.	IV/55/24	Uchwała w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego dotacji dla Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do wojewódzkiego rejestru zabytków	03.07.2024	zrealizowana	Kultura
31.	IV/56/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LXVIII/1471/24 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 21 marca 2024 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w roku 2024 dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach	03.07.2024	zrealizowana	Kultura
32.	IV/57/24	Uchwała w sprawie wyznaczenia przedstawiciela Województwa Dolnośląskiego do władz Stowarzyszenia „Dolnośląska Organizacja Turystyczna”	03.07.2024	zrealizowana	Kultura fizyczna i turystyka
33.	IV/46/24	Uchwała w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego dotacji dla Wojewódzkiego Centrum Szpitalnego Kotliny Jeleniogórskiej na realizację inwestycji: „Zabezpieczenie budynku Wysoka Łąka w Kowarach – sieć odwodnieniowa, uregulowanie gospodarki wód opadowych i nawierzchni – etap I dokumentacja techniczna”	03.07.2024	zrealizowana	Ochrona zdrowia
34.	IV/47/24	Uchwała w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego dotacji dla Wojewódzkiego Centrum Szpitalnego Kotliny Jeleniogórskiej na realizację inwestycji: „Inwentaryzacja, ekspertyza oraz dokumentacja techniczna instalacji ppoż w budynku Wysoka Łąka w Kowarach”	03.07.2024	zrealizowana	Ochrona zdrowia
35.	IV/52/24	Uchwała w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego dotacji dla Dolnośląskiego Centrum Rehabilitacji i Ortopedii Sp. z o.o. w Kamiennej Górze na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do wojewódzkiego rejestru zabytków	03.07.2024	zrealizowana	Ochrona zdrowia
36.	IV/62/24	Uchwała w sprawie zmiany składu Rady Społecznej w Specjalistycznym Szpitalu im. A. Falkiewicza we Wrocławiu	03.07.2024	zrealizowana	Ochrona zdrowia
37.	IV/63/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LXII/1317/23 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 14 grudnia 2023 r. w sprawie nadania statutu Szpitalowi Specjalistycznemu im. A. Falkiewicza we Wrocławiu	03.07.2024	zrealizowana	Ochrona zdrowia
38.	IV/64/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LXX/1519/24 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 23 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w 2024 roku pomocy finansowej, w formie dotacji celowej, wybranym gminom na bieżące utrzymanie urządzeń melioracji wodnych będących własnością gminy	03.07.2024	zrealizowana	Rolnictwo i ochrona środowiska
39.	IV/68/24	Uchwała w sprawie rozpatrzenia skargi na rozpatrzenie przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego wniosku o przeprowadzenie kontroli wykorzystania przez Gminę i Miasto Międzyzlesie dotacji do zadania pod nazwą „Roztoki droga dojazdowa do gruntów rolnych”	03.07.2024	zrealizowana	Transport
40.	IV/70/24	Uchwała w sprawie powołania komisji doraźnej Sejmiku Województwa Dolnośląskiego do spraw transportu i komunikacji	03.07.2024	zrealizowana	Transport
41.	IV/38/24	Uchwała w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Województwa Dolnośląskiego za rok 2023 wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Województwa Dolnośląskiego w roku 2023	09.07.2024	zrealizowana	Budżet i finanse
42.	V/88/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LXIII/1352/23 SWD z dnia 27 grudnia 2023 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Dolnośląskiego	23.07.2024	zrealizowana	Budżet i finanse
43.	V/89/24	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Dolnośląskiego na rok 2024	23.07.2024	zrealizowana	Budżet i finanse
44.	V/85/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LXX/1507/24 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 23 kwietnia 2024 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu przyznawania pomocy stypendialnej na lata szkolne 2024/2025 oraz 2025/2026 w ramach Dolnośląskiego Programu Stypendialnego dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów ścisłych i zagrożonych wykluczeniem społecznym	23.07.2024	wieloletnia	Edukacja
45.	V/82/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LXVIII/1471/24 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 21 marca 2024 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w roku 2024 dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach	23.07.2024	zrealizowana	Kultura
46.	V/86/24	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie Polkowice pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego w roku 2024 na realizację programu polityki zdrowotnej pn. „Dbając o zdrowie-rehabilitacja dla mieszkańców gminy Polkowice”	23.07.2024	zrealizowana	Ochrona zdrowia
47.	V/90/24	Uchwała w sprawie wskazania kandydata Sejmiku Województwa Dolnośląskiego do składu Rady Dolnośląskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia	23.07.2024	zrealizowana	Ochrona zdrowia
48.	V/111/24	Uchwała w sprawie powołania Rady Społecznej w Dolnośląskim Szpitalu Specjalistycznym im. T. Marciniaka - Centrum Medycyny Ratunkowej we Wrocławiu	23.07.2024	zrealizowana	Ochrona zdrowia

Lp.	Numer uchwały	Tytuł uchwały	Data publikacji	Stan realizacji	Dziedzina WPF
49.	V/87/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LXVI/1410/24 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w 2024 roku pomocy finansowej w formie dotacji celowej jednostkom samorządu terytorialnego na finansowanie ochrony, rekultywacji i poprawy jakości gruntów rolnych	23.07.2024	zrealizowana	Rolnictwo i ochrona środowiska
50.	V/91/24	Uchwała w sprawie wskazania przedstawiciela Sejmiku Województwa Dolnośląskiego w Radzie Społecznej Doradztwa Rolniczego działającej przy Dolnośląskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu	23.07.2024	zrealizowana	Rolnictwo i ochrona środowiska
51.	V/78/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr XXVII/602/21 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 25 stycznia 2021 r. w sprawie powierzenia w latach 2021-2022 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	23.07.2024	wieloletnia	Transport
52.	V/79/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr XXXIX/772/21 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 października 2021 r. w sprawie udzielenia jednostkom samorządu terytorialnego w latach 2022-2024 pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego na realizację zadań inwestycyjnych i bieżących na drogach gminnych i powiatowych	23.07.2024	wieloletnia	Transport
53.	V/80/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LII/1073/23 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 2 lutego 2023 r. w sprawie powierzenia w latach 2023-2024 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	23.07.2024	wieloletnia	Transport
54.	V/83/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LVII/1198/23 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 13 lipca 2023 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego pomocy finansowej w formie dotacji celowej jednostkom samorządu terytorialnego województwa dolnośląskiego na dofinansowanie realizacji programu pn. „Dolnośląskie Rowerowe Parki Umiejętności” w latach 2023-2024	23.07.2024	wieloletnia	Transport
55.	V/84/24	Uchwała w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego pomocy finansowej w formie dotacji celowej Gminie Szklarska Poręba na rozbudowę trasy rowerowej na obszarze gminy	23.07.2024	zrealizowana	Transport
56.	V/81/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LI/1044/22 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie określenia zasad, trybu i harmonogramu opracowania Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030+	23.07.2024	zrealizowana	Wsparcie rozwoju regionalnego
57.	IV/41/24	Uchwała w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego Doliny Bobru	06.08.2024	zrealizowana	Rolnictwo i ochrona środowiska
58.	VI/112/24	Uchwała w sprawie zmiany Uchwały nr LXIII/1352/23 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 grudnia 2023 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Dolnośląskiego	23.09.2024	zrealizowana	Budżet i finanse
59.	VI/113/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr XLIII/1351/23 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 grudnia 2023 r. w sprawie budżetu Województwa Dolnośląskiego na rok 2024	23.09.2024	zrealizowana	Budżet i finanse
60.	VI/114/24	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Dolnośląskiego na rok 2024	23.09.2024	zrealizowana	Budżet i finanse
61.	VII/115/24	Uchwała w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w 2024 roku pomocy finansowej w formie dotacji celowej dla jednostek samorządu terytorialnego na usuwanie skutków powodzi	01.10.2024	zrealizowana	Budżet i finanse
62.	VII/139/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LXIII/1352/23 SWD z dnia 27 grudnia 2023 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Dolnośląskiego	01.10.2024	zrealizowana	Budżet i finanse
63.	VII/140/24	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Dolnośląskiego na rok 2024	01.10.2024	zrealizowana	Budżet i finanse
64.	VII/128/24	Uchwała w sprawie przyjęcia Regulaminu przyznawania stypendiów w ramach projektu „Dolnośląski program pomocy uczniom niepełnosprawnym „Sprawny uczeń” w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027, Priorytet 8 Fundusze Europejskie dla edukacji na Dolnym Śląsku, Działanie 8.1 Dostęp do edukacji”	01.10.2024	wieloletnia	Edukacja
65.	VII/127/24	Uchwała w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego pomocy finansowej w formie dotacji celowej dla Powiatu Strzelińskiego z przeznaczeniem na przygotowanie bazy warsztatowej związanej z wytworzeniem prototypu wózka do roweru dla osób z niepełnosprawnością przez Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Ludowie Polskim	01.10.2024	zrealizowana	Integracja społeczna
66.	VII/123/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LXVIII/1471/24 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 21 marca 2024 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w roku 2024 dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach	01.10.2024	zrealizowana	Kultura
67.	VII/126/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LXVI/1404/24 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego pomocy finansowej w formie dotacji celowej jednostkom samorządu terytorialnego województwa dolnośląskiego na dofinansowanie realizacji programu pn. „Dolnośląski Fundusz Rozwoju Bazy Sportowej” w roku 2024	01.10.2024	zrealizowana	Kultura fizyczna i turystyka
68.	VII/131/24	Uchwała w sprawie nadania statutu Wojewódzkiemu Centrum Psychiatrii Długoterminowej w Stroniu Śląskim	01.10.2024	zrealizowana	Ochrona zdrowia
69.	VII/132/24	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie Wisznia Mała pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego w roku 2024 na realizację programu polityki zdrowotnej pn. "Program szczepień ochronnych przeciwko grypie populacji z grupy szczególnego ryzyka (osób od 60 roku życia) - "Grypa 60+" - kontynuacja na lata 2024-2026"	01.10.2024	wieloletnia	Ochrona zdrowia
70.	VII/133/24	Uchwała w sprawie udzielenia Gminie Lubin pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego w roku 2024 na realizację programu polityki zdrowotnej pn. "Program profilaktyki i wczesnego wykrywania nadwagi i otyłości wśród dzieci w gminie Lubin na lata 2024-2027"	01.10.2024	wieloletnia	Ochrona zdrowia
71.	VII/134/24	Uchwała w sprawie udzielenia Powiatowi Trzebnickiemu pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego w roku 2024 na realizację programu polityki zdrowotnej pn. „Program profilaktyki boreliozy w Powiecie Trzebnickim na lata 2024-2025”	01.10.2024	wieloletnia	Ochrona zdrowia
72.	VII/135/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LXIX/1520/24 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 23 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa	01.10.2024	zrealizowana	Rolnictwo i ochrona środowiska

Lp.	Numer uchwały	Tytuł uchwały	Data publikacji	Stan realizacji	Dziedzina WPF
		Dolnośląskiego pomocy finansowej, w formie dotacji celowej, na zadania realizowane przez gminy w zakresie projektów złożonych w ramach konkursu "Odnowa Dolnośląskiej Wsi" w 2024 roku			
73.	VII/136/24	Uchwała w sprawie Przemkowskiego Parku Krajobrazowego	01.10.2024		Rolnictwo i ochrona środowiska
74.	VII/137/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LXVI/1410/24 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w 2024 roku pomocy finansowej w formie dotacji celowej jednostkom samorządu terytorialnego na finansowanie ochrony, rekultywacji i poprawy jakości gruntów rolnych	01.10.2024	zrealizowana	Rolnictwo i ochrona środowiska
75.	VII/142/24	Uchwała w sprawie rozpatrzenia skargi bezczynność i przewlekłość Marszałka Województwa Dolnośląskiego w zakresie terminów odpowiedzi na wniosek o przeprowadzenie kontroli wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska przez podmiot eksploatujący kotłownię zlokalizowaną w Jelczu-Laskowicach przy ul. Grabskiego 6	01.10.2024	zrealizowana	Rolnictwo i ochrona środowiska
76.	VII/116/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr VI/130/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie powierzenia w latach 2019-2020 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	01.10.2024	wieloletnia	Transport
77.	VII/117/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr XXVII/602/21 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 25 stycznia 2021 r. w sprawie powierzenia w latach 2021-2022 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	01.10.2024	wieloletnia	Transport
78.	VII/118/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LII/1073/23 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 2 lutego 2023 r. w sprawie powierzenia w latach 2023-2024 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	01.10.2024	wieloletnia	Transport
79.	VII/119/24	Uchwała w sprawie udzielenia Powiatowi Świdnickiemu pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego będącej partycypacją w kosztach realizacji zadania pod nazwą „Budowa drogi powiatowej nr 3396D na odcinku pomiędzy drogą krajową nr 5 a drogą wojewódzką nr 382 i ul. Stęczyńskiego w Świdnicy”	01.10.2024	zrealizowana	Transport
80.	VII/120/24	Uchwała w sprawie zaliczenia odcinków dróg do kategorii dróg wojewódzkich	01.10.2024	zrealizowana	Transport
81.	VII/121/24	Uchwała w sprawie pozbawienia drogi wojewódzkiej (dawny nr 362) w granicach powiatu wrocławskiego kategorii dróg wojewódzkich	01.10.2024	zrealizowana	Transport
82.	VII/122/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LIII/1113/23 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 20 kwietnia 2023 r. w sprawie powierzenia w latach 2023–2026 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych pn.: „Utrzymanie dróg wojewódzkich”	01.10.2024	wieloletnia	Transport
83.	VII/124/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LIII/1118/23 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 20 kwietnia 2023 r. w sprawie udzielenia jednostkom samorządu terytorialnego w latach 2023–2024 pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego na opracowanie dokumentacji projektowej sieci tras rowerowych w ramach „Dolnośląskiej Cyklostrady”	01.10.2024	wieloletnia	Transport
84.	VII/125/24	Uchwała w sprawie powierzenia w roku 2024 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych w ramach „Dolnośląskiej Cyklostrady”	01.10.2024	zrealizowana	Transport
85.	VII/143/24	Uchwała w sprawie rozpatrzenia skargi osoby fizycznej na brak odpowiedzi Marszałka Województwa Dolnośląskiego na wniosek z 12 czerwca 2024 r. w sprawie budowy ścieżki rowerowej na terenie nieużytkowanej linii kolejowej nr 291 Wałbrzych Szczawienko – Boguszów Gorce	01.10.2024	zrealizowana	Transport
86.	VII/138/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LVIII/1029/10 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 8 lipca 2010 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą Biuro Obsługi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego	01.10.2024	zrealizowana	Wsparcie rozwoju regionalnego
87.	IX/210/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LXIII/1352/23 SWD z dnia 27 grudnia 2023 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Dolnośląskiego	14.11.2024	zrealizowana	Budżet i finanse
88.	IX/211/24	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Dolnośląskiego na rok 2024	14.11.2024	zrealizowana	Budżet i finanse
89.	IX/198/24	Uchwała w sprawie określenia wysokości opłat za przeprowadzenie egzaminu państwowego na terenie województwa dolnośląskiego	14.11.2024	zrealizowana	Edukacja
90.	IX/200/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr VIII/169/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 23 maja 2019 r. w sprawie zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze w szkołach i placówkach, dla których organem prowadzącym jest Samorząd Województwa Dolnośląskiego	14.11.2024	zrealizowana	Edukacja
91.	IX/187/24	Uchwała w sprawie ustalenia składu osobowego Rady Seniorów Województwa Dolnośląskiego	14.11.2024	zrealizowana	Integracja społeczna
92.	IX/190/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr XLV/874/22 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 24 marca 2022 r. w sprawie udzielenia pomocy społecznościom lokalnym i regionalnym Ukrainy	14.11.2024	zrealizowana	Integracja społeczna
93.	IX/201/24	Uchwała w sprawie przyjęcia "Programu współpracy Samorządu Województwa Dolnośląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na Dolnym Śląsku w 2025 r."	14.11.2024	zrealizowana	Integracja społeczna
94.	IX/208/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr XXVI/576/20 w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na obszarze województwa dolnośląskiego	14.11.2024	zrealizowana	Kultura
95.	IX/202/24	Uchwała w sprawie stypendiów sportowych dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe	14.11.2024	zrealizowana	Kultura fizyczna i turystyka
96.	IX/203/24	Uchwała w sprawie nagród sportowych Samorządu Województwa Dolnośląskiego	14.11.2024	zrealizowana	Kultura fizyczna i turystyka
97.	IX/207/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LXVI/1404/24 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego pomocy finansowej w formie dotacji celowej jednostkom samorządu	14.11.2024	wieloletnia	Kultura fizyczna i turystyka

Lp.	Numer uchwały	Tytuł uchwały	Data publikacji	Stan realizacji	Dziedzina WPF
		terytorialnego województwa dolnośląskiego na dofinansowanie realizacji programu pn. "Dolnośląski Fundusz Rozwoju Bazy Sportowej" w latach 2024-2025			
98.	IX/188/24	Uchwała w sprawie odpowiedzi na skargę z dnia 8 października 2024 r. Prezydenta Wrocławia na uchwałę nr LVII/1201/23 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 13 lipca 2023 r. w sprawie aktualizacji programu ochrony powietrza dla stref w województwie dolnośląskim, w których w 2018 roku zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu	14.11.2024	zrealizowana	Rolnictwo i ochrona środowiska
99.	IX/209/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LXVI/1410/24 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w 2024 roku pomocy finansowej w formie dotacji celowej jednostkom samorządu terytorialnego na finansowanie ochrony, rekultywacji i poprawy jakości gruntów rolnych	14.11.2024	zrealizowana	Rolnictwo i ochrona środowiska
100.	IX/191/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr VI/130/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie powierzenia w latach 2019-2020 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	14.11.2024	wieloletnia	Transport
101.	IX/192/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr XXVII/602/21 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 25 stycznia 2021 r. w sprawie powierzenia w latach 2021-2022 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	14.11.2024	wieloletnia	Transport
102.	IX/193/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr XXXIX/772/21 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 października 2021 r. w sprawie udzielenia jednostkom samorządu terytorialnego w latach 2022-2024 pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego na realizację zadań inwestycyjnych i bieżących na drogach gminnych i powiatowych	14.11.2024	wieloletnia	Transport
103.	IX/194/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LIII/1073/23 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 2 lutego 2023 r. w sprawie powierzenia w latach 2023-2024 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	14.11.2024	wieloletnia	Transport
104.	IX/195/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LIII/1118/23 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 20 kwietnia 2023 r. w sprawie udzielenia jednostkom samorządu terytorialnego w latach 2023-2024 pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego na opracowanie dokumentacji projektowej sieci tras rowerowych w ramach "Dolnośląskiej Cyklostrady"	14.11.2024	wieloletnia	Transport
105.	IX/196/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr VII/125/24 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 26 września 2024 r. w sprawie powierzenia w roku 2024 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych w ramach „Dolnośląskiej Cyklostrady”	14.11.2024	zrealizowana	Transport
106.	IX/197/24	Uchwała w sprawie zawarcia porozumienia z Województwem Lubuskim w sprawie przyjęcia powierzonego zadania organizacji publicznego transportu zbiorowego ze względu na planowany przebieg linii komunikacyjnej w wojewódzkich przewozach pasażerskich na linii komunikacyjnej Wrocław - Legnica/Wołów - Głogów - Zielona Góra	14.11.2024	zrealizowana	Transport
107.	IX/204/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LVII/1198/23 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 13 lipca 2023 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego pomocy finansowej w formie dotacji celowej jednostkom samorządu terytorialnego województwa dolnośląskiego na dofinansowanie realizacji programu pn. „Dolnośląskie Rowerowe Parki Umiejętności” w latach 2023-2024	14.11.2024	wieloletnia	Transport
108.	IX/205/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LXI/1274/23 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego pomocy finansowej w formie dotacji celowej jednostkom samorządu terytorialnego województwa dolnośląskiego na dofinansowanie realizacji programu pn. "Dolnośląskie Rowerowe Parki Umiejętności" w roku 2024	14.11.2024	zrealizowana	Transport
109.	IX/206/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LXVI/1403/24 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego pomocy finansowej w formie dotacji celowej dla Gminy Polanica-Zdrój na dofinansowanie zadania pn. "Budowa ścieżki terenowo-rowerowej typu "cross country" w Polanicy-Zdroju"	14.11.2024	zrealizowana	Transport
110.	IX/189/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr VII/115/24 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 26 września 2024 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w 2024 roku pomocy finansowej w formie dotacji celowej dla jednostek samorządu terytorialnego na usuwanie skutków powodzi	14.11.2024	zrealizowana	Wsparcie rozwoju regionalnego
111.	IX/214/24	Uchwała w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w 2024 roku pomocy finansowej w formie dotacji celowej gminom z terenu województwa dolnośląskiego na realizację projektów wyłonionych w ramach konkursu pn. „Poprawa bezpieczeństwa w Województwie Dolnośląskim w roku 2024”	14.11.2024	zrealizowana	Wsparcie rozwoju regionalnego
112.	IX/212/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LXIII/1351/23 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 grudnia 2023 r. w sprawie budżetu Województwa Dolnośląskiego na rok 2024	15.11.2024	zrealizowana	Budżet i finanse
113.	X/235/24	Uchwała w sprawie budżetu Województwa Dolnośląskiego na rok 2025	18.12.2024	zrealizowana	Budżet i finanse
114.	X/236/24	Uchwała w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Dolnośląskiego	18.12.2024	zrealizowana	Budżet i finanse
115.	X/267/24	Uchwała w sprawie wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania rocznych sprawozdań finansowych Województwa Dolnośląskiego za lata 2024 i 2025	18.12.2024	wieloletnia	Budżet i finanse
116.	X/268/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LXIII/1352/23 SWD z dnia 27 grudnia 2023 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Dolnośląskiego	18.12.2024	zrealizowana	Budżet i finanse
117.	X/269/24	Uchwała w sprawie zmian w budżecie Województwa Dolnośląskiego na rok 2024	18.12.2024	zrealizowana	Budżet i finanse
118.	X/270/24	Uchwała w sprawie wydatków budżetowych, których niezrealizowane planowane kwoty nie wygasają z upływem roku budżetowego 2024	18.12.2024	zrealizowana	Budżet i finanse
119.	X/262/24	Uchwała w sprawie zatwierdzenia wyboru przewodniczącego Komisji doradczej do spraw równego traktowania kobiet i mężczyzn	18.12.2024	zrealizowana	Integracja społeczna
120.	X/251/24	Uchwała w sprawie zmiany nazwy Filharmonii Dolnośląskiej w Jeleniej Górze oraz nadania jej statutu	18.12.2024	zrealizowana	Kultura

Lp.	Numer uchwały	Tytuł uchwały	Data publikacji	Stan realizacji	Dziedzina WPF
121.	X/259/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LXVI/1404/24 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego pomocy finansowej w formie dotacji celowej jednostkom samorządu terytorialnego województwa dolnośląskiego na dofinansowanie realizacji programu pn. „Dolnośląski Fundusz Rozwoju Bazy Sportowej” w latach 2024–2025	18.12.2024	wieloletnia	Kultura fizyczna i turystyka
122.	X/238/24	Uchwała w sprawie zmiany składu Rady Społecznej w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Legnicy	18.12.2024	zrealizowana	Ochrona zdrowia
123.	X/239/24	Uchwała w sprawie zmiany składu Rady Społecznej w Pogotowiu Ratunkowym w Legnicy	18.12.2024	zrealizowana	Ochrona zdrowia
124.	X/240/24	Uchwała w sprawie zmiany składu Rady Społecznej w Wojewódzkim Zespole Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej we Wrocławiu	18.12.2024	zrealizowana	Ochrona zdrowia
125.	X/241/24	Uchwała w sprawie zmiany składu Rady Społecznej w Dolnośląskim Szpitalu Specjalistycznym im. T. Marciniaka - Centrum Medycyny Ratunkowej	18.12.2024	zrealizowana	Ochrona zdrowia
126.	X/242/24	Uchwała w sprawie zmiany składu Rady Społecznej w Dolnośląskim Wojewódzkim Ośrodku Medycyny Pracy	18.12.2024	zrealizowana	Ochrona zdrowia
127.	X/243/24	Uchwała w sprawie zmiany składu Rady Społecznej w Wojewódzkim Centrum Szpitalnym Kotliny Jeleniogórskiej	18.12.2024	zrealizowana	Ochrona zdrowia
128.	X/244/24	Uchwała w sprawie zmiany składu Rady Społecznej w Wojewódzkim Szpitalu Psychiatrycznym w Złotoryi	18.12.2024	zrealizowana	Ochrona zdrowia
129.	X/245/24	Uchwała w sprawie zmiany składu Rady Społecznej w Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Lubiążu	18.12.2024	zrealizowana	Ochrona zdrowia
130.	X/246/24	Uchwała w sprawie zmiany składu Rady Społecznej w Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Bolesławcu	18.12.2024	zrealizowana	Ochrona zdrowia
131.	X/247/24	Uchwała w sprawie zmiany składu Rady Społecznej w Dolnośląskim Centrum Onkologii, Pulmonologii i Hematologii we Wrocławiu	18.12.2024	zrealizowana	Ochrona zdrowia
132.	X/248/24	Uchwała w sprawie zmiany składu Rady Społecznej w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Legnicy	18.12.2024	zrealizowana	Ochrona zdrowia
133.	X/249/24	Uchwała w sprawie zmiany składu Rady Społecznej w Dolnośląskim Szpitalu Specjalistycznym im. T. Marciniaka - Centrum Medycyny Ratunkowej we Wrocławiu	18.12.2024	zrealizowana	Ochrona zdrowia
134.	X/250/24	Uchwała w sprawie nadania statutu Wojewódzkiemu Zespołowi Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej	18.12.2024	zrealizowana	Ochrona zdrowia
135.	X/260/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LXVI/1410/24 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w 2024 i 2025 roku pomocy finansowej w formie dotacji celowej jednostkom samorządu terytorialnego na finansowanie ochrony, rekultywacji i poprawy jakości gruntów rolnych	18.12.2024	wieloletnia	Rolnictwo i ochrona środowiska
136.	X/261/24	Uchwała w sprawie rozpatrzenia wniosku z 28 października 2024 r. w sprawie zmiany lub zniesienia Obszaru Chronionego Krajobrazu „Lasy Chocianowskie”	18.12.2024	zrealizowana	Rolnictwo i ochrona środowiska
137.	X/255/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr VI/130/19 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie powierzenia w latach 2019-2020 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	18.12.2024	wieloletnia	Transport
138.	X/256/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr XXVII/602/21 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 25 stycznia 2021 r. w sprawie powierzenia w latach 2021-2022 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	18.12.2024	wieloletnia	Transport
139.	X/257/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LII/1073/23 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 2 lutego 2023 r. w sprawie powierzenia w latach 2023-2024 jednostkom samorządu terytorialnego realizacji zadań drogowych	18.12.2024	wieloletnia	Transport
140.	X/258/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr LIII/1118/23 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 20 kwietnia 2023 r. w sprawie udzielenia jednostkom samorządu terytorialnego w latach 2023-2024 pomocy finansowej w formie dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego na opracowanie dokumentacji projektowej sieci tras rowerowych w ramach "Dolnośląskiej Cyklostrady"	18.12.2024	wieloletnia	Transport
141.	X/263/24	Uchwała w sprawie zatwierdzenia wyboru przewodniczącego Komisji dorącznej do spraw transportu i komunikacji	18.12.2024	zrealizowana	Transport
142.	X/237/24	Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr VII/115/24 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 26 września 2024 r. w sprawie udzielenia z budżetu Województwa Dolnośląskiego w 2024 roku pomocy finansowej w formie dotacji celowej dla jednostek samorządu terytorialnego na usuwanie skutków powodzi	18.12.2024	zrealizowana	Wsparcie rozwoju regionalnego

**DOLNY
ŚLĄSK**